ISSN 2538-7979

Lietuvos Respublikos Seimo

devintoji sesija

2024 m. spalio 3 d. – lapkričio 12 d.
420–431 posėdžiai

Stenogramos

33

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Devintoji sesija
2024 m. spalio 3 d. – lapkričio 12 d.
420 – 431 posėdžiai

© LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJA, 2025

TURINYS

IX (RUDENS) SESIJA

2024 m. spalio 3 d. – lapkričio 12 d.

Rytinis posėdis Nr. 420 (*2024 m. spalio 3 d.*)

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų Vladimiro Beriozovo 95-ųjų gimimo metinių ir Alfonso Žalio 95-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro A. Kumžos kalba 31

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, Seimo nario E. Gentvilo kalba 33

Signatarų klubo prezidentės B. Valionytės kalba 36

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. spalio 3 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 36

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo gynybos srityje ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-4155(2) priėmimas 38

Šio įstatymo priėmimas 39

Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko įsteigimo 1 straipsnio pakeitimo dėl ribotos ir laipsniškos Banko operacijų geografinės aprėpties plėtros į Užsachario Afriką ir Iraką ir Susitarimo dėl Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko įsteigimo 12 straipsnio 1 dalies pakeitimo dėl įstatuose nustatyto kapitalo apribojimo įprastinėms operacijoms panaikinimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3912(2) priėmimas 39

Šio įstatymo priėmimas 40

Įstatymo „Dėl Tarptautinio rekonstrukcijos ir plėtros banko steigimo sutarties pakeitimo dėl skolinimo apribojimo panaikinimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-4024(2) priėmimas 40

Šio įstatymo priėmimas 40

Įstatymo „Dėl Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo ratifikavimo“ Nr. XII-2732 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3980(2) priėmimas 40

Šio įstatymo priėmimas 40

Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo steigimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3957(2) priėmimas 40

Šio įstatymo priėmimas 41

Seimo nutarimo „Dėl Martino Žaltausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“ projekto Nr. XIVP-4140(2) svarstymas ir priėmimas 41

Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 2, 6, 7, 12, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 35, 36, 43 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3991(2) priėmimas 41

Šio įstatymo priėmimas 42

Valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 17 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3667(2) priėmimas 42

Šio įstatymo priėmimas 45

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 8, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4189 pateikimas (R. Vaitkus) 46

Europos bendrovių įstatymo Nr. IX-2199 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3946(2) priėmimas 47

Šio įstatymo priėmimas 47

Europos ekonominių interesų grupių įstatymo Nr. IX-1939 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3947(2) priėmimas ... 48
Šio įstatymo priėmimas ... 48
Europos kooperatinių bendrovių įstatymo Nr. X-696 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3948(2) priėmimas ... 48
Šio įstatymo priėmimas ... 48
Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo Nr. VIII-947 1, 2, 9 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^1, 11^1 ir 20 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3915(2)ES priėmimas ... 48
Šio įstatymo priėmimas ... 48
Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo Nr. XIV-2811 3, 24 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4002(2)ES priėmimas ... 48
Atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatymo Nr. IX-1597 2, 4, 5 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4171, Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 9, 81 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4172, Mokėjimo įstaigų įstatymo Nr. XI-549 17 straipsnio ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4173 ir Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo Nr. XI-1868 11, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 27^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4174 pateikimas (G. Skaistė) ... 49
Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo Nr. X-1478 29, 31 straipsnių ir 6 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4050(2)ES priėmimas ... 50
Šio įstatymo priėmimas ... 50
Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 2 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3930(2) priėmimas ... 50
Šio įstatymo priėmimas ... 51

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Bako pareiškimas (*Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vardu*) ... 51
Seimo nario A. Skardžiaus pareiškimas ... 52
Seimo nario R. Šarknicko pareiškimas ... 53
Seimo nario M. Puidoko pareiškimas ... 53
Seimo nario D. Kepenio pareiškimas ... 54

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, ekonomikos ir inovacijų ministrės A. Armonaitės, kultūros ministro S. Kairio, švietimo, mokslo ir sporto ministrės R. Morkūnaitės-Mikulėnienės, krašto apsaugos ministro L. Kasčiūno, finansų ministrės G. Skaistės, aplinkos ministro S. Gentvilo, energetikos ministro D. Kreivio ir teisingumo ministrės E. Dobrowolskos atsakymai į Seimo narių klausimus ... 55

Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 12 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4190, Kelių įstatymo Nr. I-891 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4191 ir Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4192 pateikimas (A. Bilotaitė) ... 60
Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo Nr. IX-2453 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4153 ir Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4154 pateikimas (V. Juozapaitis) ... 62

Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11^1, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27^1, 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52^1, 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11^2, 27^2, 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3923(2) pateikimas (A. Bagdonas) 63

Vakarinis posėdis Nr. 421 (*2024 m. spalio 3 d.*)

Seimo nutarimo „Dėl Martino Žaltausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“ projekto Nr. XIVP-4140(2) priėmimo tęsinys 65

Šio nutarimo priėmimas 65

Seimo rezoliucijos „Dėl Irano karinės paramos Rusijai vykdant agresiją prieš Ukrainą ir Irano Islamo Respublikos revoliucinės gvardijos korpuso pripažinimo teroristine organizacija“ projekto Nr. XIVP-4048(3) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Zingeris) 65

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. XI-938 „Dėl Klaipėdos universiteto statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-4027(2) priėmimas 67

Administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2916 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4105(2) priėmimas 68

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 11^3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3672(2) priėmimas 68

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3524(2) priėmimas 68

Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-4187(2) svarstymas 68

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3792(2) svarstymas 69

Įstatymo „Dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo“ projekto Nr. XIIIP-2422(3) svarstymas 69

Seimo nario V. Rakučio kalba 70

Seimo nario J. Sabatausko kalba 70

Seimo nario A. Ažubalio kalba 71

Seimo nario E. Gentvilo kalba 72

Seimo narės A. Jakavonytės kalba 72

Seimo rezoliucijos „Dėl Irano karinės paramos Rusijai vykdant agresiją prieš Ukrainą ir Irano Islamo Respublikos revoliucinės gvardijos korpuso pripažinimo teroristine organizacija“ projekto Nr. XIVP-4048(3) priėmimo tęsinys 73

Šios rezoliucijos priėmimas 73

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. XI-938 „Dėl Klaipėdos universiteto statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-4027(2) priėmimo tęsinys 74

Šio nutarimo priėmimas 74

Administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2916 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4105(2) priėmimo tęsinys 74

Šio įstatymo priėmimas 74

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 11^3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3672(2) priėmimo tęsinys 74

Šio įstatymo priėmimas 74

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3524(2) priėmimo tęsinys 74

Šio įstatymo priėmimas ... 74
Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-4187(2) svarstymo tęsinys ... 75
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3792(2) svarstymo tęsinys ... 75
Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo Nr. IX-2453 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4153 ir Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4154 pateikimo tęsinys ... 75
Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11^1, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27^1, 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52^1, 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11^2, 27^2, 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3923(2) pateikimo tęsinys ... 75
Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 12 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4190, Kelių įstatymo Nr. I-891 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4191 ir Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4192 pateikimo tęsinys ... 75
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 5 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3523(2) priėmimas ... 76
Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4160 ir Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4161 pateikimas (A. Ažubalis) ... 78
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 16, 22 ir 48^2 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 73^3 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4169 pateikimas (I. Žilienė) ... 78
Seimo savaitės (2024-10-14 – 2024-10-18) – 2024 m. spalio 15 d. (antradienio) ir 17 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas ... 79

Rytinis posėdis Nr. 422 (*2024 m. spalio 15 d.*)

Informaciniai pranešimai ... 81
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. spalio 15 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas ... 81
Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-4187(2) priėmimas ... 82
Fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 5, 6, 7, 8, 14, 21, 23, 25, 29, 30, 31 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-451 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4129(2) priėmimas ... 82
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos pareiškimų pagal Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą“ Nr. XIV-164 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4061(2) priėmimas ... 82
Administracinių nusižengimų kodekso 196 ir 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 196^1 straipsniu įstatymo Nr. XIV-2576 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4103(2) priėmimas ... 82
Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207^2 straipsniu įstatymo Nr. XIV-2518 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4104(2) priėmimas ... 83
Šio įstatymo priėmimas ... 83
Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-4187(2) priėmimo tęsinys ... 83
Šio nutarimo priėmimas ... 83

Fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 5, 6, 7, 8, 14, 21, 23, 25, 29, 30, 31 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-451 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4129(2) priėmimo tęsinys ... 83
Šio įstatymo priėmimas ... 83
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos pareiškimų pagal Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą“ Nr. XIV-164 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4061(2) priėmimo tęsinys ... 83
Šio įstatymo priėmimas ... 84
Administracinių nusižengimų kodekso 196 ir 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 196^1 straipsniu įstatymo Nr. XIV-2576 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4103(2) priėmimo tęsinys ... 84
Šio įstatymo priėmimas ... 84
Civilinio kodekso 6.476 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3637(2) priėmimas ... 84
Šio įstatymo priėmimas ... 84
Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Oskaro Milašiaus, Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio ir Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto konkordato ir Nepalūžusių moterų Dalios Grinkevičiūtės, Lidijos Meškaitytės ir Liūnės Sutemos metais“ projekto Nr. XIVP-4126(2) priėmimas ... 84
Šio nutarimo priėmimas ... 85
Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3959(2) priėmimas ... 85
Šio įstatymo priėmimas ... 85
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3792(2) priėmimas ... 85
Šio įstatymo priėmimas ... 85
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 5 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3523(2) priėmimo tęsinys ... 85
Šio įstatymo priėmimas ... 87
Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 2, 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3503(3) priėmimas ... 87
Šio įstatymo priėmimas ... 87
Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 1, 2, 7, 9, 11, 12, 13, 18, 21, 22, 23, 36, 52 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo VI^1 skyriumi ir nauju 1 priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-4111(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 12, 526, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4112(2)ES ir Baudžiamojo kodekso 285 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4113(2)ES svarstymas ... 87
Administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2916 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4114ES svarstymas ... 88
Administracinių nusižengimų kodekso 479, 480, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2904 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4115ES svarstymas ... 88
Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 7, 8, 13, 44, 56 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3826(2), Antstolių įstatymo Nr. IX-876 5, 18, 22, 25^1, 27, 37, 39, 45 ir 49 straipsnių pakeitimo ir 19 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3827(2)VK, Notariato įstatymo Nr. I-2882 3, 4, 6, 7, 10^1, 10^3, 10^4, 22, 23, 27^1, 28, 28^1, 34, 42, 66, 72, 73 straipsnių ir V skyriaus pavadinimo pakeitimo bei Įstatymo papildymo 7^2 ir 52^1 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3828(2)VK ir Teismo ekspertizės įstatymo Nr. IX-1161 5, 7, 9, 10, 11, 15 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3829(2)VK svarstymas ... 88
Pranešėjų apsaugos įstatymo Nr. XIII-804 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4088(2) svarstymas ... 89

Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 1, 3, 4, 24 straipsnių, III skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19^3 straipsniu ir priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-4130(2) svarstymas 90

Seimo nario A. Syso kalba 90

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Moldovos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir įslaptintos informacijos abipusės apsaugos ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-4117(2) svarstymas 91

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos ratifikavimo“ Nr. X-1526 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4094(2) svarstymas 91

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 62, 63 ir 94 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3966(2) svarstymas 91

Vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 2, 36, 37, 40, 41 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4116(2) svarstymas 92

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 2, 4, 13, 15^6, 15^8 straipsnių ir ketvirtojo^1 skirsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3660(2)NKL, Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 5, 14, 16, 26, 31, 60, 65, 66 straipsnių ir 5 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3661(2)NKL, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3662(2)NKL ir Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 2, 14, 20 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3801(2) svarstymas 92

Baudžiamojo kodekso 5, 7, 8, 18, 25, 27, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 47, 48, 51, 52, 54, 59, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 69, 70, 72^2, 74, 75, 76, 82, 84, 85, 87, 89, 90, 92, 93, 97, 243, 244 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 5^1, 40^1, 58^1, 72^5, 72^6, 72^7, 72^8 straipsniais įstatymo 50 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4203 pateikimas (I. Haase) 93

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4199 ir Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4200 pateikimas (G. Paluckas) 95

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4178, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8, 11, 13 ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2790 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4179, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 28, 30, 31, 33 ir 39 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 26^3 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4180, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 4, 6, 7, 8, 9, 9^1, 9^2, 11, 12^1, 14, 16, 18, 20, 23, 26, 26^1, 26^2, 27, 28, 30, 31 straipsnių, V ir VI skyrių pakeitimo, Įstatymo papildymo 31^1 straipsniu ir 32, 33, 34, 35, 36 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIV-2789 19, 20, 21, 22, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4181, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4182 ir Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 3, 13, 15^2, 15^3, 46 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2791 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4183 pateikimas (J. Sejonienė) 95

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4162 pateikimas (J. Sabatauskas) 97

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. birželio 1 d. nutarimo Nr. XIV-2030 „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-4215 pateikimas (J. Šiugždinienė) 97

Seimo rezoliucijos „Dėl 2026 metais minimų Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių sukakčių“ projekto Nr. XIVP-4128(3) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Šiugždinienė) 97

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 25, 73, 75 ir 76 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-4185 pateikimas (J. Razma) 98

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo kovojant su muitinės įstatymų pažeidimais denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4193 pateikimas (G. Skaistė) 99

Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 16^1, 19^1 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3992(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 373 ir 377 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3993(2) svarstymas 99

Saugos tyrimų įstatymo projekto Nr. XIVP-3967(2), Administracinių nusižengimų kodekso 376, 396, 396^1, 401, 413^1 ir 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 376^1, 401^1 ir 413^2 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3968(2), Vidaus vandenų transporto kodekso 16^1 straipsnio pakeitimo ir 27 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3969(2), Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 III skyriaus septintojo skirsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3970(2), Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3971(2), Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 2, 3, 5, 6 straipsnių ir VI skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3972(2) ir Saugios laivybos įstatymo Nr. VIII-1897 1, 2, 3, 47 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir 46 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3973(2) svarstymas 100

Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4057(2) ir Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4058(2) svarstymas 100

Šiaulių laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1909 1, 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4055(2) svarstymas 100

Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3648(2) svarstymas 101

Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 2, 3, 4, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3584(2) ir Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo Nr. VIII-602 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3585(2) svarstymas 101

Seimo nario K. Navicko kalba 102

Seimo nario A. Syso kalba 102

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas 104

Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 16^1, 19^1 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3992(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 373 ir 377 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3993(2) svarstymo tęsinys 104

Saugos tyrimų įstatymo projekto Nr. XIVP-3967(2), Administracinių nusižengimų kodekso 376, 396, 396^1, 401, 413^1 ir 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 376^1, 401^1 ir 413^2 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3968(2), Vidaus vandenų transporto kodekso 16^1 straipsnio pakeitimo ir 27 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3969(2), Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 III skyriaus septintojo skirsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3970(2), Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3971(2), Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 2, 3, 5, 6 straipsnių ir VI skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3972(2) ir Saugios laivybos įstatymo Nr. VIII-1897 1, 2, 3, 47 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir 46 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3973(2) svarstymo tęsinys 105

Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4057(2) ir Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4058(2) svarstymo tęsinys 105

Šiaulių laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1909 1, 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4055(2) svarstymo tęsinys 105

Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3648(2) svarstymo tęsinys 105
Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 2, 3, 4, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3584(2) ir Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo Nr. VIII-602 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3585(2) svarstymo tęsinys 105
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo kovojant su muitinės įstatymų pažeidimais denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4193 pateikimo tęsinys 106
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 25, 73, 75 ir 76 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-4185 pateikimo tęsinys 106
Seimo rezoliucijos „Dėl 2026 metais minimų Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių sukakčių“ projekto Nr. XIVP-4128(3) priėmimo tęsinys 106
Šios rezoliucijos priėmimas 106

Vakarinis posėdis Nr. 423 (*2024 m. spalio 15 d.*)

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pirmininko Gedimino Sakalausko atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 209 straipsnį)

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pirmininko G. Sakalausko atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus 107
Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pirmininko G. Sakalausko atsakymai į Seimo narių posėdžio metu užduotus klausimus 109

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Audrių Juozapavičių Lietuvos apeliacinio teismo teisėju“ projekto Nr. XIVP-4194 pateikimas (A. Kabišaitis) 112
Kandidato į Lietuvos apeliacinio teismo teisėjus A. Juozapavičiaus kalba 112
Kandidato į Lietuvos apeliacinio teismo teisėjus A. Juozapavičiaus atsakymai į Seimo narių klausimus 113
Baudžiamojo kodekso 5, 7, 8, 18, 25, 27, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 47, 48, 51, 52, 54, 59, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 69, 70, 72^{2}, 74, 75, 76, 82, 84, 85, 87, 89, 90, 92, 93, 97, 243, 244 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 5^{1}, 40^{1}, 58^{1}, 72^{5}, 72^{6}, 72^{7}, 72^{8} straipsniais įstatymo Nr. XIV-2573 50 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4203(2) svarstymas ir priėmimas 115
Šio įstatymo priėmimas 116

Rytinis posėdis Nr. 424 (*2024 m. spalio 17 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. spalio 17 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 117
2025–2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4221, Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 1, 4, 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4222, Administracinių nusižengimų kodekso 186 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4223, Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XII-1289 10 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-4224, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4225, Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2, 3, 4 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4226, Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^{1} straipsniu įstatymo Nr. XIII-3420 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4227 ir Kelių įstatymo Nr. I-891 17 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3421 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4228 pateikimas (G. Skaistė) 118

Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 1, 5, 6, 8 ir 9 straipsnių bei 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4232 pateikimas (V. Šilinskas) 131
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4233 pateikimas (V. Šilinskas) 134
2025–2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4221 pateikimo tęsinys 134
Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 1, 4, 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4222 pateikimo tęsinys 135
Administracinių nusižengimų kodekso 186 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4223 pateikimo tęsinys 135
Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XII-1289 10 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-4224 pateikimo tęsinys 135
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4225 pateikimo tęsinys 135
Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2, 3, 4 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4226 pateikimo tęsinys 135
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^1 straipsniu įstatymo Nr. XIII-3420 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4227 pateikimo tęsinys 136
Kelių įstatymo Nr. I-891 17 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3421 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4228 pateikimo tęsinys 136
Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 1, 5, 6, 8 ir 9 straipsnių bei 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4232 pateikimo tęsinys 136
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4233 pateikimo tęsinys 136
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2023 metų nacionalinio metinių ataskaitų rinkinio“ projekto Nr. XIVP-4214 pateikimas (G. Skaistė, M. Macijauskas (*nuotoliniu būdu*) 137
Darbo kodekso 14, 30, 35, 36, 41, 42, 56, 57, 59, 62, 72^1, 112, 119, 134, 140, 141, 144, 171, 179, 181, 182, 185, 193, 194, 222, 223, 225, 226, 228, 237, 240, 241 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3962(2)ES priėmimas 138
Šio įstatymo priėmimas 139
Administracinių nusižengimų kodekso 96 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3963(2)ES priėmimas 139
Šio įstatymo priėmimas 139
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3964(2)ES priėmimas 139
Šio įstatymo priėmimas 139
Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 1, 2, 4, 9, 10, 11, 12, 13, 19 straipsnių, III skyriaus pavadinimo pakeitimo ir 9^1 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3965(2)ES priėmimas 139
Šio įstatymo priėmimas 140
Vienkartinių kompensacijų asmenims, kurių sveikatai padaryta žala likviduojant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinius, ir jų šeimos nariams, taip pat asmenims, Antrojo pasaulinio karo ir okupacijų metais išvežtiems priverstiniams darbams, buvusiems getuose, įkalinimo įstaigose ir kitose laisvės atėmimo vietose, įstatymo projekto Nr. XIVP-4052(2) priėmimas 140
Šio įstatymo priėmimas 140
Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo Nr. XIV-2011 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3892(2) priėmimas 140
Šio įstatymo priėmimas 140

Valstybės pareigūnų darbo užmokesčio įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3893(2) priėmimas ... 140
Šio įstatymo priėmimas ... 140
Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 2, 4, 13, 15^{6}, 15^{8} straipsnių ir ketvirtojo[1] skirsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3660(2)NKL priėmimas ... 141
Šio įstatymo priėmimas ... 141
Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 5, 14, 16, 26, 31, 60, 65, 66 straipsnių ir 5 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3661(2)NKL priėmimas ... 141
Šio įstatymo priėmimas ... 141
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3662(2)NKL priėmimas ... 141
Šio įstatymo priėmimas ... 141
Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 2, 14, 20 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3801(2) priėmimas ... 141
Šio įstatymo priėmimas ... 141
Baudžiamojo kodekso 9^{1} straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4133(2)ES ir Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ Nr. XII-1322 3 ir 17 straipsnių, priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4134(2)ES svarstymas ... 142
Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 11 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3847(2) svarstymas ... 142
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Audrių Juozapavičių Lietuvos apeliacinio teismo teisėju“ projekto Nr. XIVP-4194(2) svarstymas ir priėmimas ... 146
Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2 ir 20^{7} straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4211, Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 18 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 28^{1} straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4212 ir Administracinių nusižengimų kodekso 188^{4} ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4213 pateikimas (G. Skaistė) ... 146

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, sveikatos apsaugos ministro A. Pečkausko, susisiekimo ministro M. Skuodžio, ekonomikos ir inovacijų ministrės A. Armonaitės, aplinkos ministro S. Gentvilo, vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės, švietimo, mokslo ir sporto ministrės R. Morkūnaitės-Mikulėnienės, socialinės apsaugos ir darbo ministro V. Šilinsko ir kultūros ministro S. Kairio atsakymai į Seimo narių klausimus ... 147

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario K. Mažeikos pareiškimas ... 153
Seimo nario R. Šarknicko pareiškimas ... 154
Seimo nario D. Kepenio pareiškimas ... 154
Seimo nario V. Ąžuolo pareiškimas ... 155

Vakarinis posėdis Nr. 425 (*2024 m. spalio 17 d.*)

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nario D. Beinoravičiaus priesaika ... 157
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Audrių Juozapavičių Lietuvos apeliacinio teismo teisėju“ projekto Nr. XIVP-4194(2) priėmimo tęsinys ... 157
Šio nutarimo priėmimas ... 157
Valstybės socialinių fondų biudžetų 2025 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4230 pateikimas (V. Šilinskas) ... 157

Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2025 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4229 pateikimas (V. Šilinskas) 160
2025 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4231 pateikimas (A. Pečkauskas) 161
Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2 ir 20^{7} straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4211, Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 18 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 28^{1} straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4212 ir Administracinių nusižengimų kodekso 188^{4} ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4213 pateikimo tęsinys 166
Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4207, Statybos įstatymo Nr. I-1240 24, 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4208, Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo Nr. I-1179 2, 4, 8, 9, 11, 12, 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4209 ir Administracinių nusižengimų kodekso 314, 356, 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4210 pateikimas (S. Kairys) 167
Tautinių mažumų įstatymo projekto Nr. XIVP-3917(2)VK priėmimas 171
Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3091(2) svarstymo tęsinys 171
Seimo savaitės (2024-11-04 – 2024-11-08) – 2024 m. lapkričio 5 d. (antradienio) ir 7 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas 172
Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 3, 24^{2}, 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo IV^{1} skyriumi įstatymo projekto Nr. XIVP-4127(2) priėmimas 173
Šio įstatymo priėmimas 174
Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 5, 9, 12, 15, 18, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 34, 35 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4170ES pateikimas (A. Vaiciukevičiūtė) 175
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro tarybos sudarymo“ projekto Nr. XIVP-4220 pateikimas (J. Šiugždinienė) 176
Tautinių mažumų įstatymo projekto Nr. XIVP-3917(2)VK priėmimo tęsinys 177

Rytinis posėdis Nr. 426 (*2024 m. lapkričio 5 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. lapkričio 5 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 188
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 16, 22 ir 48^{2} straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 73^{3} straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4169(2) svarstymas 189
Atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatymo Nr. IX-1597 2, 4, 5 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4171(2), Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 9, 81 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9^{1} straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4172(2), Mokėjimo įstaigų įstatymo Nr. XI-549 17 straipsnio ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21^{1} straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4173(2) ir Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo Nr. XI-1868 11, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 27^{1} straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4174(2) svarstymas 189
Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2, 3, 4 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4226(2) svarstymas 189
Seimo nario V. Ąžuolo kalba 190
Nacionalinio plėtros banko įstatymo projekto Nr. XIVP-4145(2) svarstymas 190
Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4146 svarstymas 191
Gynybos ir saugumo pramonės įstatymo Nr. XIV-2647 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4147 svarstymas 191

Tautinio paveldo produktų įstatymo Nr. X-1207 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4141(2) svarstymas ... 191

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo kovojant su muitinės įstatymų pažeidimais denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4193(2) svarstymas ... 192

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Andoros Kunigaikštystės sutarties dėl pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-4156(2) svarstymas ... 192

Įstatymo „Dėl Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos ratifikavimo“ Nr. I-1351 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-4095(2) svarstymas ... 192

1988 metų Jungtinių Tautų Konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta ratifikavimo įstatymo Nr. VIII-660 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4096(2) svarstymas ... 193

Įstatymo „Dėl Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą ratifikavimo“ Nr. IX-794 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4097(2) svarstymas ... 194

Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl neteisėtos prekybos jūra, įgyvendinančio Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta 17 straipsnį, ratifikavimo“ Nr. IX-1025 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4098(2) svarstymas ... 194

Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl nusikaltimų, padarytų tarptautiniu mastu saugomiems asmenims, įskaitant diplomatus, prevencijos ir baudimo už juos ratifikavimo“ Nr. IX-1084 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4099(2) svarstymas ... 195

Įstatymo „Dėl Tarptautinės konvencijos dėl kovos su terorizmo finansavimu ratifikavimo“ Nr. IX-1216 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4100(2) svarstymas ... 195

Įstatymo „Dėl Protokolo dėl prekybos žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, prevencijos, sustabdymo bei baudimo už vertimąsi ja, papildančio Jungtinių Tautų Organizacijos konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, ratifikavimo“ Nr. IX-1525 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4101(2) svarstymas ... 196

Įstatymo „Dėl Protokolo prieš neteisėtą šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybą ir prekybą jais, papildančio Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, ratifikavimo“ Nr. IX-2020 1 straipsnio pakeitimo ir 3 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-4102(2) svarstymas ... 196

Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 22, 23, 29, 32, 34, 35, 37, 40, 41, 43, 45, 47, 54, 55, 56, 64, 66 straipsnių ir VI[1] skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4009(2), Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 17, 18, 20, 25, 27, 28, 30, 31, 39 ir 45 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 42[1] straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4010(2), Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 10, 13 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4011(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 110, 112, 113, 113[1], 351 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4012(2) svarstymas ... 197

Baudžiamojo kodekso 3, 60, 99, 100, 100[1], 100[2], 100[3], 103, 107, 108, 109, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 131, 132, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 142, 143, 145, 146, 147, 147[1], 147[2], 148, 149, 150, 151, 151[1], 152, 152[1], 156, 157, 159, 160, 161, 162, 169, 170, 170[1], 170[2], 172, 173, 174, 175, 176, 178, 180, 181, 182[1], 185, 188, 189, 189[1], 191, 192, 193, 194, 196, 197, 198, 198[1], 198[2], 202, 206, 207, 208, 209, 210, 213, 214, 215, 217, 218, 224, 229, 231, 232, 233, 234, 236, 238, 249[1], 250, 250[2], 250[4], 250[5], 251, 256, 256[1], 257, 257[1], 258, 259, 262, 265, 267, 267[1], 267[2], 267[3], 268, 270, 270[2], 270[3], 273, 274, 275, 276, 276[1], 276[2], 276[3], 277, 278, 279, 280, 281, 283, 285, 286, 287, 288, 289, 292, 292[1], 294, 295, 296, 297, 299, 300, 301, 302, 302[1], 303, 304, 306, 306[1], 306[2], 307, 308, 309, 310, 311, 312 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3601(2), Baudžiamojo proceso kodekso 362[1] straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3602(2) ir Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3603(2) svarstymas ... 198

Produktų saugos įstatymo Nr. VIII-1206 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4142(2)ES, Maisto įstatymo Nr. VIII-1608 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4143(2)ES ir Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 12 ir 49^1 straipsnių bei priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4144(2)ES svarstymas 199

Lietuvos kariuomenės Tauragės karinio poligono ir Lietuvos kariuomenės Šilalės karinio poligono įstatymo projekto Nr. XIVP-4028(2) ir Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 8 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4189(2) svarstymas 200

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23 ir 210 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-4073(2) svarstymas 201

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4178(2), Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8, 11, 13 ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2790 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4179(2), Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 28, 30, 31, 33 ir 39 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 26^3 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4180(2), Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 4, 6, 7, 8, 9, 9^1, 9^2, 11, 12^1, 14, 16, 18, 20, 23, 26, 26^1, 26^2, 27, 28, 30, 31 straipsnių, V ir VI skyrių pakeitimo, Įstatymo papildymo 31^1 straipsniu ir 32, 33, 34, 35, 36 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIV-2789 19, 20, 21, 22, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4181(2), Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4182(2) ir Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 3, 13, 15^2, 15^3, 46 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2791 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4183(2) svarstymas 202

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 9, 56 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4148(2) svarstymas 202

Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4268, Viešojo saugumo tarnybos įstatymo Nr. X-813 12 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4269, Policijos įstatymo Nr. VIII-2048 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4270, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo Nr. IX-816 15 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4271, Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 41 ir 43 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4272, Bausmių vykdymo sistemos įstatymo Nr. XIV-1197 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4273, Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4274, Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo Nr. VIII-1649 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4275, Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 70 ir 71 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4276, Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 48 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4277 ir Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4278 pateikimas (V. Dmitrijev) 204

Baudžiamojo kodekso papildymo 279^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4279 pateikimas (A. Anušauskas) 204

Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3953(2) svarstymas 204

Seimo narės J. Sejonienės kalba 205

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3621(2), Reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 2 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3622(2), Kelių įstatymo Nr. I-891 2 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3623(2) ir Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3624(2) svarstymas 205

Kelių įstatymo Nr. I-891 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4191(2) ir Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4192(2) svarstymas 206

Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4003(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4004(2) svarstymas 206

Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo Nr. IX-2453 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4153(2) svarstymas ... 207
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4154(2) svarstymas ... 207
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro tarybos sudarymo“ projekto Nr. XIVP-4220(2) svarstymas ... 207
Seimo rezoliucijos „Dėl 2027 metais minimų Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių sukakčių“ projekto Nr. XIVP-4216 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Šiugždinienė) ... 207
Šios rezoliucijos priėmimas ... 208
Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų Laisvės premijos paskyrimo Juliui Sasnauskui“ projekto Nr. XIVP-4237 pateikimas (A. Jakavonytė) ... 208
Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4254 ir Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4255 pateikimas (I. Haase) ... 209
Administracinių nusižengimų kodekso 223 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4248 pateikimas (I. Haase) ... 210
Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4217 pateikimas (K. Starkevičius) ... 211
Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4260 pateikimas (K. Starkevičius) ... 211
Seimo nutarimo „Dėl 2025 metų paskelbimo Vaclovo Into metais“ projekto Nr. XIVP-4261 pateikimas (A. Vinkus) ... 212
Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Panevėžio miesto savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-4280 pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen) ... 213
Paramos mirties atveju įstatymo Nr. I-348 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3846(2) pateikimas (L. Jonaitis) ... 214
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4236 pateikimas (E. Sabutis) ... 216
Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo Nr. X-987 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3530 pateikimas (O. Leiputė) ... 217

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas ... 219
Seimo narės R. Tamašunienės pareiškimas ... 219

Vakarinis posėdis Nr. 427 (*2024 m. lapkričio 5 d.*)

Opozicinių Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos, Lietuvos regionų partijos frakcijos ir Mišrios Seimo narių grupės darbotvarkė

Diskusija „Vidaus saugumo iššūkiai“

Seimo narės D. Šakalienės kalba ... 221
Generalinės prokurorės N. Grunskienės kalba ... 222
Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktoriaus R. Kiškio kalba ... 223
Migracijos departamento direktorės E. Gudzinskaitės kalba ... 224
Muitinės departamento generalinio direktoriaus D. Žvirono kalba (*nuotoliniu būdu*) ... 225
Policijos generalinio komisaro A. Paulausko kalba (*nuotoliniu būdu*) ... 225
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus R. Požėlos kalba ... 227
Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus L. Pernavo kalba ... 228

Valstybės saugumo departamento direktoriaus pavaduotojo V. Mažeikos kalba 229
Valstybės sienos apsaugos tarnybos vado R. Liubajevo kalba 230
Viešojo saugumo tarnybos vado V. Grabausko kalba 231
Seimo nario K. Vilkausko kalba 231
Seimo nario A. Pociaus kalba 232
Seimo nario V. Rakučio kalba 232
Seimo nario V. Valkiūno kalba 233

Rytinis posėdis Nr. 428 (*2024 m. lapkričio 7 d.*)

Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo už indėlį atkuriant Lietuvos valstybės nepriklausomybę, Lietuvos valstybės ir parlamentarizmo tradicijų stiprinimą, veiklą visuomenės gerovei įteikimas režisieriui, prodiuseriui ir scenografui Daliui Abariui

Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen sveikinimo žodis 235
Režisieriaus, prodiuserio ir scenografo D. Abario kalba 236

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. lapkričio 7 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 236
Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 1, 2, 7, 9, 11, 12, 13, 18, 21, 22, 23, 36, 52 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo VI[1] skyriumi ir nauju 1 priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-4111(2)ES priėmimas 238
Šio įstatymo priėmimas 239
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 526, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4112(2)ES priėmimas 239
Šio įstatymo priėmimas 239
Baudžiamojo kodekso 285 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4113(2)ES priėmimas 239
Šio įstatymo priėmimas 239
Lietuvos kariuomenės Tauragės karinio poligono ir Lietuvos kariuomenės Šilalės karinio poligono įstatymo projekto Nr. XIVP-4028(2) priėmimas 240
Šio įstatymo priėmimas 241
Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 8 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4189(2) priėmimas 242
Šio įstatymo priėmimas 242
Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3091(2) priėmimas 242
Šio įstatymo priėmimas 243
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro tarybos sudarymo“ projekto Nr. XIVP-4220(2) priėmimas 243
Šio nutarimo priėmimas 243
Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 7, 8, 13, 44, 56 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3826(2) priėmimas 243
Šio įstatymo priėmimas 243
Antstolių įstatymo Nr. IX-876 5, 18, 22, 25[1], 27, 37, 39, 45 ir 49 straipsnių pakeitimo ir 19 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3827(2)VK priėmimas 243
Šio įstatymo priėmimas 244
Notariato įstatymo Nr. I-2882 3, 4, 6, 7, 10[1], 10[3], 10[4], 22, 23, 27[1], 28, 28[1], 34, 42, 66, 72, 73 straipsnių ir V skyriaus pavadinimo pakeitimo bei Įstatymo papildymo 7[2] ir 52[1] straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3828(2)VK priėmimas 244

Šio įstatymo priėmimas ... 244
Teismo ekspertizės įstatymo Nr. IX-1161 5, 7, 9, 10, 11, 15 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3829(2)VK priėmimas ... 244
Šio įstatymo priėmimas ... 244
Pranešėjų apsaugos įstatymo Nr. XIII-804 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4088(2) priėmimas ... 244
Šio įstatymo priėmimas ... 244
Baudžiamojo kodekso 3, 60, 99, 100, 100^{1}, 100^{2}, 100^{3}, 103, 107, 108, 109, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 131, 132, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 142, 143, 145, 146, 147, 147^{1}, 147^{2}, 148, 149, 150, 151, 151^{1}, 152, 152^{1}, 156, 157, 159, 160, 161, 162, 169, 170, 170^{1}, 170^{2}, 172, 173, 174, 175, 176, 178, 180, 181, 182^{1}, 185, 188, 189, 189^{1}, 191, 192, 193, 194, 196, 197, 198, 198^{1}, 198^{2}, 202, 206, 207, 208, 209, 210, 213, 214, 215, 217, 218, 224, 229, 231, 232, 233, 234, 236, 238, 249^{1}, 250, 250^{2}, 250^{4}, 250^{5}, 251, 256, 256^{1}, 257, 257^{1}, 258, 259, 262, 265, 267, 267^{1}, 267^{2}, 267^{3}, 268, 270, 270^{2}, 270^{3}, 273, 274, 275, 276, 276^{1}, 276^{2}, 276^{3}, 277, 278, 279, 280, 281, 283, 285, 286, 287, 288, 289, 292, 292^{1}, 294, 295, 296, 297, 299, 300, 301, 302, 302^{1}, 303, 304, 306, 306^{1}, 306^{2}, 307, 308, 309, 310, 311 ir 312 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3601(2) priėmimas ... 245
Šio įstatymo priėmimas ... 245
Baudžiamojo proceso kodekso 362^{1} straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3602(2) priėmimas ... 245
Šio įstatymo priėmimas ... 245
Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3603(2) priėmimas ... 245
Šio įstatymo priėmimas ... 245
Baudžiamojo kodekso 9^{1} straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4133(2)ES priėmimas ... 245
Šio įstatymo priėmimas ... 246
Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ Nr. XII-1322 3 ir 17 straipsnių, priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4134(2)ES priėmimas ... 246
Šio įstatymo priėmimas ... 246
Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 62, 63 ir 94 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3966(2) priėmimas ... 246
Šio įstatymo priėmimas ... 246
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Moldovos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir įslaptintos informacijos abipusės apsaugos ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-4117(2) priėmimas ... 246
Šio įstatymo priėmimas ... 247
Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos ratifikavimo“ Nr. X-1526 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4094(2) priėmimas ... 247
Šio įstatymo priėmimas ... 247
Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 16^{1}, 19^{1} straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3992(2) priėmimas ... 247
Šio įstatymo priėmimas ... 248
Administracinių nusižengimų kodekso 373 ir 377 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3993(2) priėmimas ... 248
Šio įstatymo priėmimas ... 248
Saugos tyrimų įstatymo projekto Nr. XIVP-3967(2) priėmimas ... 248
Šio įstatymo priėmimas ... 249

Administracinių nusižengimų kodekso 376, 396, 396[1], 401, 413[1] ir 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 376[1], 401[1] ir 413[2] straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3968(2) priėmimas 249
Šio įstatymo priėmimas 249
Vidaus vandenų transporto kodekso 16[1] straipsnio pakeitimo ir 27 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3969(2) priėmimas 249
Šio įstatymo priėmimas 250
Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 III skyriaus septintojo skirsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3970(2) priėmimas 250
Šio įstatymo priėmimas 250
Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3971(2) priėmimas 250
Šio įstatymo priėmimas 250
Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 2, 3, 5, 6 straipsnių ir VI skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3972(2) priėmimas 250
Šio įstatymo priėmimas 250
Saugios laivybos įstatymo Nr. VIII-1897 1, 2, 3, 47 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir 46 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3973(2) priėmimas 250
Šio įstatymo priėmimas 250
Pašto įstatymo Nr. VIII-1141 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3919(2) priėmimas 251
Šio įstatymo priėmimas 252
Vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 2, 36, 37, 40, 41 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4116(2) priėmimas 253
Šio įstatymo priėmimas 253
Tautinių mažumų įstatymo projekto Nr. XIVP-3917(2)VK priėmimo tęsinys 253
Šio įstatymo priėmimas 253
Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 1, 2, 7[3], 10, 10[1], 16, 20, 20[1], 20[3], 21, 22, 23, 26, 28, 29[1], 29[2] straipsnių ir trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 2[1], 10[4], 15[1], 16[1] straipsniais ir 20[4], 20[6] straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3843(2) priėmimas 253
Šio įstatymo priėmimas 255
Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 20[7] ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4211(2), Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 18 ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 28[1] straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4212(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 188[4] ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4213(2) svarstymas 255
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 6, 7, 11, 12, 13[1], 14, 14[1], 15[1], 16, 19, 20, 20[1], 20[2], 22, 22[1], 23, 28, 29, 30, 31, 37, 38, 39[1], 39[3], 39[5], 39[6], 45, 46, 48, 49, 51, 55, 57, 59, 60, 63, 64, 65 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 1[1], 39[7], 48[1], 48[2], 58[1] straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-4238, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16, 17, 21[1], 22, 31, 39, 48, 48[1], 48[2], 48[3], 52[1], 73[2], 75[2] straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo septintuoju[2] skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4239, Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 13, 13[1], 33 ir 37 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4240, Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 1, 2, 5, 11, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 31, 32, 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20[1] straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4241, Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2755 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4242 ir Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 3, 8, 11, 12 straipsnių, 1, 2 ir 3 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4243 pateikimas (D. Kreivys) 255
Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 2 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4184 pateikimas (V. Mitalas) 257

Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 1, 3, 4, 24 straipsnių, III skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19^3 straipsniu ir priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-4130(2) priėmimas 258

Šio įstatymo priėmimas 258

Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4057(2) priėmimas 258

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 3, 4, 8, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4089(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 32, 41, 45, 49, 50, 51 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4090(2), Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4091(2), Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4092(2) ir Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4093(2) svarstymas 259

Politinių organizacijų įstatymo Nr. XIV-1415 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 21, 23, 24, 26, 33, 35 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3949(2), Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3950(2), Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544, 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85^1 straipsniu įstatymo Nr. XIV-1382 11 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3951, Administracinių nusižengimų kodekso 223 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4248(2) svarstymas 260

Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4254(2) ir Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4255(2) svarstymas 261

Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 2, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4268(2), Viešojo saugumo tarnybos įstatymo Nr. X-813 12 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4269(2), Policijos įstatymo Nr. VIII-2048 2, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4270(2), Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo Nr. IX-816b 3, 15 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4271(2), Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 2, 41 ir 43 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4272(2), Bausmių vykdymo sistemos įstatymo Nr. XIII-1387 2, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4273(2), Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 3, 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4274(2), Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo Nr. VIII-1649 2, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4275(2), Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 2, 70 ir 71 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4276(2), Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 2, 48 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4277(2) ir Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4278(2) svarstymas 261

Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 5, 6 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4033(2) svarstymas 262

Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 1, 3, 5 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4125(2) svarstymas 262

Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3665(2) svarstymas 262

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3742(2) svarstymas 263

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 27^2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1241(2) svarstymas 263

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 30^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4199(2) ir Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 ir 44 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4200(2) svarstymas 263

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3960(2) svarstymas 264

Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3494(2) svarstymas 264
Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų Laisvės premijos paskyrimo Juliui Sasnauskui“ projekto Nr. XIVP-4237 svarstymas 265
Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Panevėžio miesto savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-4280(2) svarstymas 265
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. birželio 1 d. nutarimo Nr. XIV-2030 „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-4215(2) svarstymas 265
Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 49, 50 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 48^1, 48^2 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3500(3) pateikimas (Ž. Pavilionis) 266

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, finansų ministrės G. Skaistės ir švietimo, mokslo ir sporto ministrės R. Morkūnaitės-Mikulėnienės atsakymai į Seimo narių klausimus 267

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario D. Kepenio pareiškimas 270
Seimo nario R. Šarknicko pareiškimas 271

Vakarinis posėdis Nr. 429 (*2024 m. lapkričio 7 d.*)

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 6, 7, 11, 12, 13^1, 14, 14^1, 15^1, 16, 19, 20, 20^1, 20^2, 22, 22^1, 23, 28, 29, 30, 31, 37, 38, 39^1, 39^3, 39^5, 39^6, 45, 46, 48, 49, 51, 55, 57, 59, 60, 63, 64, 65 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 1^1, 39^7, 48^1, 48^2, 58^1 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-4238, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16, 17, 21^1, 22, 31, 39, 48, 48^1, 48^2, 48^3, 52^1, 73^2, 75^2 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo septintuoju^2 skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4239, Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 13, 13^1, 33 ir 37 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4240, Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 1, 2, 5, 11, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 31, 32, 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4241, Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2755 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4242 ir Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 3, 8, 11, 12 straipsnių, 1, 2 ir 3 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4243 pateikimo tęsinys (D. Kreivys) 272
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Gintarą Pečiulį iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIVP-4266 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Kabišaitis) 272
Šio nutarimo priėmimas 273
Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4057(2) priėmimo tęsinys 273
Šio įstatymo priėmimas 273
Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4058(2) priėmimas 273
Šio įstatymo priėmimas 273
Šiaulių laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1909 1, 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4055(2) priėmimas 273
Šio įstatymo priėmimas 274

Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3648(2) priėmimas 274
Šio įstatymo priėmimas 274
Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 2, 11 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3096(4) priėmimas 274
Šio įstatymo priėmimas 275
Įstatymo dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo projekto Nr. XIIIP-2422(3) priėmimas 275
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 6, 7, 11, 12, 13^1, 14, 14^1, 15^1, 16, 19, 20, 20^1, 20^2, 22, 22^1, 23, 28, 29, 30, 31, 37, 38, 39^1, 39^3, 39^5, 39^6, 45, 46, 48, 49, 51, 55, 57, 59, 60, 63, 64, 65 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 1^1, 39^7, 48^1, 48^2, 58^1 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-4238, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16, 17, 21^1, 22, 31, 39, 48, 48^1, 48^2, 48^3, 52^1, 73^2, 75^2 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo septintuoju^2 skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4239, Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 13, 13^1, 33 ir 37 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4240, Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 1, 2, 5, 11, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 31, 32, 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4241, Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2755 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4242 ir Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 3, 8, 11, 12 straipsnių, 1, 2 ir 3 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4243 pateikimo tęsinys (D. Kreivys) 278
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3742(2) svarstymo tęsinys 282
Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4205 pateikimas (S. Šatūnas) 283
Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4249, Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 3 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4250, Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4251, Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4252 ir Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 64^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4253pateikimas (S. Šatūnas) 283
Seimo 2024 m. lapkričio 12 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas (J. Razma) 285
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 23, 28, 29, 38, 54 ir 63^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4256, Karo prievolės įstatymo Nr. I-1593 3, 5, 7, 13 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4257 ir Karo prievolės įstatymo Nr. I-1593 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2729 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4258 pateikimas (A. Pocius) 285
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2368 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4259 pateikimas (A. Pocius) 287
Statybos inžinierių konfederacijos įstatymo projekto Nr. XIVP-4039(2) pateikimas (J. Varkalys) 287
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. birželio 19 d. išvados Nr. 250-I-19“ projekto Nr. XIVP-4262 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis) 288
Šio nutarimo priėmimas 289
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. spalio 16 d. išvados Nr. 250-I-26“ projekto Nr. XIVP-4263 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis) 289
Šio nutarimo priėmimas 289
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. spalio 16 d. išvados Nr. 250-I-27“ projekto Nr. XIVP-4264 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis) 290
Šio nutarimo priėmimas 290

Rytinis posėdis Nr. 430 (*2024 m. lapkričio 12 d.*)

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Kazimiero Motiekos 95-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro E. Bičkausko kalba 291

Signatarų klubo prezidentės B. Valionytės kalba 293

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. lapkričio 12 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 293

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23 ir 210 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-4073(2) priėmimas 294

Šio statuto priėmimas 294

Įstatymo dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo projekto Nr. XIIIP-2422(3) priėmimo tęsinys 294

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 16, 22 ir 48^2 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 73^3 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4169(2) priėmimas 294

Šio įstatymo priėmimas 295

Atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatymo Nr. IX-1597 2, 4, 5 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4171(2) priėmimas 295

Šio įstatymo priėmimas 296

Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 9, 81 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4172(2) priėmimas 296

Šio įstatymo priėmimas 296

Mokėjimo įstaigų įstatymo Nr. XI-549 17 straipsnio ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4173(2) priėmimas 296

Šio įstatymo priėmimas 296

Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo Nr. XI-1868 11, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 27^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4174(2) priėmimas 296

Šio įstatymo priėmimas 296

Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2, 3, 4 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4226(2) priėmimas 297

Šio įstatymo priėmimas 297

Nacionalinio plėtros banko įstatymo projekto Nr. XIVP-4145(2) priėmimas 297

Šio įstatymo priėmimas 298

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Andoros Kunigaikštystės sutarties dėl pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-4156(2) priėmimas 299

Šio įstatymo priėmimas 299

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo kovojant su muitinės įstatymų pažeidimais denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4193(2) priėmimas 299

Šio įstatymo priėmimas 299

Įstatymo „Dėl Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos ratifikavimo“ Nr. I-1351 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-4095(2) priėmimas 299

Šio įstatymo priėmimas 299

1988 metų Jungtinių Tautų Konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta ratifikavimo įstatymo Nr. VIII-660 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4096(2) priėmimas ... 299
Šio įstatymo priėmimas ... 300
Įstatymo „Dėl Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą ratifikavimo“ Nr. IX-794 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4097(2) priėmimas ... 300
Šio įstatymo priėmimas ... 300
Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl neteisėtos prekybos jūra, įgyvendinančio Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta 17 straipsnį, ratifikavimo“ Nr. IX-1025 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4098(2) priėmimas ... 300
Šio įstatymo priėmimas ... 300
Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl nusikaltimų, padarytų tarptautiniu mastu saugomiems asmenims, įskaitant diplomatus, prevencijos ir baudimo už juos ratifikavimo“ Nr. IX-1084 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4099(2) priėmimas ... 300
Šio įstatymo priėmimas ... 300
Įstatymo „Dėl Tarptautinės konvencijos dėl kovos su terorizmo finansavimu ratifikavimo“ Nr. IX-1216 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4100(2) priėmimas ... 301
Šio įstatymo priėmimas ... 301
Įstatymo „Dėl Protokolo dėl prekybos žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, prevencijos, sustabdymo bei baudimo už vertimąsi ja, papildančio Jungtinių Tautų Organizacijos konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, ratifikavimo“ Nr. IX-1525 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4101(2) priėmimas ... 301
Šio įstatymo priėmimas ... 301
Įstatymo „Dėl Protokolo prieš neteisėtą šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybą ir prekybą jais, papildančio Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, ratifikavimo“ Nr. IX-2020 1 straipsnio pakeitimo ir 3 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-4102(2) priėmimas ... 301
Šio įstatymo priėmimas ... 301
Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 5, 6 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4033(2) priėmimas ... 302
Šio įstatymo priėmimas ... 302
Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3665(2) priėmimas ... 302
Šio įstatymo priėmimas ... 302
Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 10, 10^3, 21 ir 29^2 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3481(2) priėmimas ... 302
Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4288 pateikimas (L. Kasčiūnas) ... 302
Produktų saugos įstatymo Nr. VIII-1206 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4142(2)ES priėmimas ... 304
Šio įstatymo priėmimas ... 304
Maisto įstatymo Nr. VIII-1608 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4143(2)ES priėmimas ... 304
Šio įstatymo priėmimas ... 304
Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 12 ir 49^1 straipsnių bei priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4144(2)ES priėmimas ... 305
Šio įstatymo priėmimas ... 305
Tautinio paveldo produktų įstatymo Nr. X-1207 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4141(2) priėmimas ... 305

Šio įstatymo priėmimas 305
Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 3, 4, 8, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4089(2) priėmimas 305
Šio įstatymo priėmimas 306
Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 32, 41, 45, 49, 50, 51 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4090(2) priėmimas 306
Šio įstatymo priėmimas 306
Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4091(2) priėmimas 306
Šio įstatymo priėmimas 306
Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4092(2) priėmimas 306
Šio įstatymo priėmimas 307
Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo Nr. IX-2453 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4153(2) priėmimas 307
Šio įstatymo priėmimas 307
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4154(2) priėmimas 307
Šio įstatymo priėmimas 307
Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų Laisvės premijos paskyrimo Juliui Sasnauskui“ projekto Nr. XIVP-4237 priėmimas 307
Šio nutarimo priėmimas 307
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4178(2) priėmimas 307
Šio įstatymo priėmimas 308
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8, 11, 13 ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2790 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4179(2) priėmimas 308
Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4093(2) priėmimas 308
Šio įstatymo priėmimas 308
Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 22, 23, 29, 32, 34, 35, 37, 40, 41, 43, 45, 47, 54, 55, 56, 64, 66 straipsnių ir VI^{1} skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4009(2) priėmimas 308
Šio įstatymo priėmimas 309
Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 17, 18, 20, 25, 27, 28, 30, 31, 39 ir 45 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 42^{1} straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4010(2) priėmimas 309
Šio įstatymo priėmimas 309
Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 10, 13 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4011(2) priėmimas 309
Šio įstatymo priėmimas 309
Administracinių nusižengimų kodekso 110, 112, 113, 113^{1}, 351 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4012(2) priėmimas 309
Šio įstatymo priėmimas 309
Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 9, 56 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4148(2) priėmimas 309
Šio įstatymo priėmimas 309
Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3953(2) priėmimas 310
Šio įstatymo priėmimas 310

Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4003(2) priėmimas ... 310
Šio įstatymo priėmimas ... 310
Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4004(2) priėmimas ... 310
Šio įstatymo priėmimas ... 310
Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 10, 10^3, 21 ir 29^2 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3481(2) priėmimo tęsinys ... 310
Šio įstatymo priėmimas ... 314
Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Panevėžio miesto savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-4280(2) priėmimas ... 315
Šio nutarimo priėmimas ... 315
Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 2, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4268(2) priėmimas ... 315
Šio įstatymo priėmimas ... 315
Viešojo saugumo tarnybos įstatymo Nr. X-813 12 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4269(2) priėmimas ... 315
Šio įstatymo priėmimas ... 315
Policijos įstatymo Nr. VIII-2048 2, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4270(2) priėmimas ... 316
Šio įstatymo priėmimas ... 316
Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 2, 41 ir 43 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4272(2) priėmimas ... 316
Šio įstatymo priėmimas ... 316
Bausmių vykdymo sistemos įstatymo Nr. XIII-1387 2, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4273(2) priėmimas ... 316
Šio įstatymo priėmimas ... 316
Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo Nr. IX-816 3, 15 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4271(2) priėmimas ... 316
Šio įstatymo priėmimas ... 316
Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 3, 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4274(2) priėmimas ... 317
Šio įstatymo priėmimas ... 317
Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo Nr. VIII-1649 2, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4275(2) priėmimas ... 317
Šio įstatymo priėmimas ... 317
Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 2, 70 ir 71 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4276(2) priėmimas ... 317
Šio įstatymo priėmimas ... 317
Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 2, 48 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4277(2) priėmimas ... 317
Šio įstatymo priėmimas ... 317
Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4278(2) priėmimas ... 318
Šio įstatymo priėmimas ... 318
Politinių organizacijų įstatymo Nr. XIV-1415 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 21, 23, 24, 26, 33, 35 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3949(2) priėmimas ... 318
Šio įstatymo priėmimas ... 318
Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3950(2) priėmimas ... 318
Šio įstatymo priėmimas ... 319

Administracinių nusižengimų kodekso 223 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4248(2) priėmimas ... 319
Šio įstatymo priėmimas ... 319
Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4254(2)priėmimas ... 319
Šio įstatymo priėmimas ... 319
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4255(2) priėmimas ... 319
Šio įstatymo priėmimas ... 319
Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 1, 3, 5 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4125(2) priėmimas ... 319
Šio įstatymo priėmimas ... 320
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3621(2) priėmimas ... 320
Šio įstatymo priėmimas ... 320
Reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 2 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3622(2) priėmimas ... 320
Šio įstatymo priėmimas ... 320
Kelių įstatymo Nr. I-891 2 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3623(2) priėmimas ... 321
Šio įstatymo priėmimas ... 321
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3624(2) priėmimas ... 321
Šio įstatymo priėmimas ... 321
Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Joniškio rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-4296 pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen) ... 321
Kelių įstatymo Nr. I-891 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4191(2) priėmimas ... 322
Šio įstatymo priėmimas ... 322
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4192(2) priėmimas ... 322
Šio įstatymo priėmimas ... 322
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3742(2) priėmimas ... 322
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 27^2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1241(2) priėmimas ... 322
Šio įstatymo priėmimas ... 323
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 30^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4199(2) priėmimas ... 323
Šio įstatymo priėmimas ... 323
Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 ir 44 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4200(2) priėmimas ... 323
Šio įstatymo priėmimas ... 323
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3960(3) priėmimas ... 323
Šio įstatymo priėmimas ... 324
Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3494(2) priėmimas ... 324
Šio įstatymo priėmimas ... 324

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. birželio 1 d. nutarimo Nr. XIV-2030 „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-4215(2) priėmimas ... 324
Šio nutarimo priėmimas ... 324
Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 11 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3847(3) priėmimas ... 324
Šio įstatymo priėmimas ... 326
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 48^{1}, 48^{3}, 59 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4289 ir Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo Nr. XI-2052 preambulės, 2, 3, 6^{1} ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4290 pateikimas (A. Zananavičius) ... 326

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas ... 327
Seimo nario E. Zingerio pareiškimas ... 327
Seimo nario E. Gentvilo pareiškimas ... 327
Seimo nario A. Matulo pareiškimas ... 328

Vakarinis posėdis Nr. 431 (*2024 m. lapkričio 12 d.*)

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8, 11, 13 ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2790 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4179(2) priėmimo tęsinys ... 330
Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4217(2) svarstymas ... 330
Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4260(2) svarstymas ... 330
Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 38^{1} straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3975(2) svarstymas ... 331
Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4049(2) svarstymas ... 331
Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 5, 9, 12, 15, 18, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 34, 35 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4170(2)ES svarstymas ... 331
Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2755 1, 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4283(2) ir Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2966 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4284(2) pateikimas (A. Gedvilienė) ... 332
Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4107(2) svarstymas ... 332
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 2, 12 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4291 pateikimas (V. Dmitrijev) ... 332
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. lapkričio 7 d. išvados Nr. 250-I-28“ projekto Nr. XIVP-4297 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis) ... 334
Šio nutarimo priėmimas ... 334
Akcizų įstatymo Nr. IX-569 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4295 pateikimas (S. Gentvilas) ... 334
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8, 11, 13 ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2790 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4179(2) priėmimo tęsinys ... 336
Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen kalba 2020–2024 metų Seimo kadencijos pabaigos proga ... 336
ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ ... 339

SANTRUMPOS

DFVL – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“
LF – Laisvės frakcija
LRPF – Lietuvos regionų partijos frakcija
LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
MSNG – Mišri Seimo narių grupė
TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

A – alternatyvus teisės aktas
ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
NKL – teisės aktas, įgyvendinantis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane „Naujos kartos Lietuva“ numatytus įsipareigojimus
VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 420
STENOGRAMA

2024 m. spalio 3 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas. Gerbiami kolegos, pradedame spalio 3 dienos, ketvirtadienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 50 Seimo narių.

10.01 val.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų Vladimiro Beriozovo 95-ųjų gimimo metinių ir Alfonso Žalio 95-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Gerbiami kolegos, šios dienos darbotvarkėje 1 klausimas yra Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų Vladimiro Beriozovo 95-ųjų gimimo metinių ir Alfonso Žalio 95-ųjų gimimo metinių paminėjimas. Kviečiu Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų atminimą pagerbti tylos minute.

Tylos minutė

Į tribūną norėčiau pakviesti Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą A. Kumžą. Taip pat, mieli kolegos, šiandieną šioje ceremonijoje dalyvauja artimieji, šeimos nariai. Prašau.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Algirdo Kumžos kalba

A. KUMŽA. Didžiai gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai (miela V. Beriozovo žmona Danutė neatvyko dėl sveikatos, bet tikiuosi, kad jinai, turbūt transliacija, yra), miela Rosita, Agne ir dukterėčia Izolda! Aš esu V. Beriozovo tėvų kartos atstovas, jau sūnus, galima sakyti, kaip tėvas, bet tie audringi Atgimimo laikai mus, žinoma, visus suartino ir amžius nesijausdavo.

Galima sakyti, kad su V. Beriozovu mane supažindino Sąjūdis, aš buvau tame istoriniame posėdyje, susirinkime Mokslų akademijoje birželio 3 dieną, kada buvo įsteigta iniciatyvinė grupė, išrinktas, įsteigtas Sąjūdis. Kitą dieną, aš prisimenu, buvo šeštadienis, ėjau Gedimino prospektu, tada – Lenino, pro tuos CK rūmus. Žinojau, kad ten nuo ryto jau sunerimusi valdžia susirinko ir svarsto kažką, aišku, ką, ir matau, kaip atlekia per aikštę – Černiachovskio tada, dabar – Vinco Kudirkos – tuometinis komjaunimo lyderis A. Macaitis, jis buvo pažangus lyderis ir didžiai susijaudinęs. Jis sako: tu neįsivaizduoji, kas ten darosi – nuo emocijų ir decibelų stogas kilnojasi, Sąjūdis įsikūrė! Tai, sakau, aš ten buvau. Tai pasakok! Na, ir aš papasakojau, ir pasakiau, kad Lietuvoje gyvenimas dabar pajudės, o iki to buvo iš tikrųjų didžiulė stagnacija. Gorbio *perestroika* jau davė nemažas galimybes, bet Lietuvoje nieko nevyko. Ir kai aš jam papasakojau, jis sako: tai jie ne apie tą ten šneka, jie neturi informacijos ir jie nesupranta. Tai, aš sakau, jie ir nesupras. Ne, ne, sako, ten yra protingų žmonių, einame, tu turi papasakoti. Ir atvedė jis mane į V. Beriozovo kabinetą. Aš kalbėjau turbūt pusę valandos, jis manęs nestabdė. Ir pabaigoje tik susimąstė ir pasakė – aš tai viską suprantu, bet kaip išaiškinti N. Mitkinui? O N. Mitkinas buvo atsiųstas iš Maskvos, galima sakyti, prižiūrėtojas, kad Lietuva eitų teisingai Lenino ir Stalino keliu. Iš tikrųjų tai buvo ir prižiūrėtojas, ir, galima sakyti, simbolis tos tvarkos. Mes visi supratome, kad jeigu pavyktų čia kažką padaryti, nustumti jį, gal tada ir imperija pajudėtų.

Iš tikrųjų, kaip ir prognozavome, Sąjūdis greitai įgavo jėgos, valė visas tas užpelkėjusias užtvaras ir atėjo eilė N. Mitkinui. N. Mitkinas buvo išleistas į pensiją, atleistas ir į jo vietą atėjo V. Beriozovas. Visada sakydavome – rusas iš Maskvos tą vietą turi užimti. Ir atėjo rusas, bet mūsiškis, saviškis, kuris supranta, kas yra lietuvybė, ir jis buvo pasiryžęs eiti kartu su mumis iki Nepriklausomybės. Tada iš tikrųjų jis labai greitai tapo politikos sunkiasvoriu.

Žinoma, ypatingas jo vaidmuo, kai partija skyrėsi nuo Maskvos. Šiandien daug kas sako, kad jeigu ne V. Beriozovas, tai dar nežinia, kaip ten būtų buvę, nes tuo metu (ir aš gerai prisimenu) labai viršų pradėjo imti partinė linija, kad nereikia skubėti, kad atidėkime keliems mėnesiams, pasitarkime su estais, latviais. O tai reiškia, kad niekada. Bet V. Beriozovas sugebėjo įtikinti. Jis labai gerai jautė laiko dvasią ir žmonių nuotaikas. Jis sugebėjo įtikinti saviškius ir suvažiavimas įvyko. Tada iš tikrųjų buvo, galima sakyti, tokia Europos bomba.

Tuos įvykius stebėjo viso pasaulio spauda ir visi didieji laikraščiai apie tai parašė, keli komentatoriai netgi parašė, kad tais metais Europoje buvo du dideli įvykiai – tai Berlyno sienos griūtis ir Lietuvos partijos atsiskyrimas nuo TSKP, nes partija pagal Stalino idėją buvo tas monolitas, kuris turėjo saugoti ir imperijos vienybę, o pradėjo griūti. Tada, žinoma, V. Beriozovo buvo irgi teisingi žodžiai ten, Maskvoje, kai juos, visą šitą partijos vadovybę, iškvietė į Maskvą. Jie turėjo laikyti egzaminą prieš žaibuojantį M. Gorbačiovą ir kitus kariuomenės, milicijos, KGB vadus su maršalų ir generolų antpečiais. Vienas iš jų, tų didžiųjų vadų, savo dienoraštyje tą dieną po to posėdžio parašė, kad iš tų lietuvių, kurie buvo atvažiavę, didžiausias nacionalistas buvo V. Beriozovas. Taip buvo parašyta.

Žinoma, tai buvo (visi, kas vyresni, prisimename) 3 savaičių drama, įskaitant ir Kalėdas. Tos dramos kulminacija – M. Gorbačiovo atvykimas į Lietuvą, vizitas. V. Beriozovas M. Gorbačiovui buvo išdavikas, aišku, ir jis to neslėpė, bet išdavikė buvo ir visa Lietuva. Jis atvažiavo čia savo ta demagogija perkalbėti lietuvius, įrodyti, kad jie neišgyvens. Visur, kur jis pasirodydavo, ar Spaudos rūmuose su intelektualais, ar Kuro aparatūros gamykloje, ar Šiaulių televizorių gamykloje, užduodavo klausimą – negi jūs iš tikrųjų norite atsiskirti? Ir žmonės tuoj pat jam sakė: būtent, mes ir norime atsiskirti, mes norime Nepriklausomybės. Ir po 2 mėnesių – Kovo 11-oji. Tai, žinoma, buvo turbūt laimingiausia diena jo gyvenime ir daugelio mūsų gyvenime.

To laikotarpio V. Beriozovo veiklą žmonės įvertino ir atsidėkojo. Visuose rinkimuose, kokie tuo metu buvo, jis surinkdavo daugiausia balsų, daugiau už visus kitus. Kada vykdavo didieji mitingai, žmonės atsistodavo po jo kalbos ir sukeldavo ovacijas, kaip ir V. Landsbergiui, A. M. Brazauskui ar J. Marcinkevičiui. Tuo metu jo reitingas buvo tarp trijų populiariausių Lietuvos politikų.

Žinoma, buvo ir kita medalio pusė. Nuolatos jam buvo skambinama su grasinimais, jis gaudavo daug bjaurių laiškų. Pavyzdžiui, toks atsitikimas. Buvo tokia vadinamoji O. Burdenkos gamykla, labai orientuota į Kremlių. Po susitikimo prie jo prieina vyras, tvirtas vyras, matyt, desantininkas, su tais jūreivio marškinėliais, tada sakydavome *telniaška*, ir sako jam: Beriozovai, mes tave įsidėmėjome, mes tave surasime ir pakarsime.

Bet V. Beriozovas atlaikė visa tai ir šeima atlaikė. Aš žinau, kad Sausio 13-ąją jo žmona Danutė visą naktį sėdėjo ant taburetės prie durų pasidėjusi kirvį, nes matė, kaip vyras išėjo į posėdį (čia mes visi susirinkome), o kieme šmirinėjo kažkokie neaiškūs tipai.

Koks jis buvo žmogus? Jis buvo aristokratas. Jo ori laikysena, jo judesiai ramūs, apgalvotos mintys. Jis nemokėjo meluoti ir apsimetinėti. Jis galėjo politiniam oponentui labai rūsčią tiesą pasakyti, bet be žmogaus įžeidimo. Jis nemokėjo žmogaus įžeisti. Jis buvo… Vaikai geriausiai moka atpažinti žmones, ar geras žmogus, ar blogas. Man žmona Danutė sakė, kad kiemo vaikai visada laukdavo jo grįžtančio iš darbo, nes jis su jais eidavo žaisti futbolą, krepšinį. Beje, 70 metų sulaukęs, jis irgi su jaunimu žaidė krepšinį, kai kiti jo bendraamžiai jau klibikščiavo su lazdelėmis.

Ir, žinoma, jis buvo labai drąsus žmogus. Labai užsispyręs ir drąsus žmogus. Jis pats man pasakojo atsitikimą. Kai per tuos Sausio įvykius pradėjo užiminėti pastatus, užėmė ir jų partijos štabą, kur dabar Vyriausybė. Jis ateina, ant to tiltelio stovi kareivis su kalašnikovu ir sako: stok, leidimas. Koks leidimas, sako V. Beriozovas, tai tu turi rodyti leidimą, aš čia šeimininkas, ir eina toliau. Jis sako: stok, šausiu. Išgirsta, kaip užtaisomas automatas. V. Beriozovas pasakoja, sako, aš einu, nesustoju. Aš einu ir galvoju, į kurią vietą jis man šaus. Į galvą turbūt ne, nes sunkiausia pa-

taikyti, turbūt šaus į nugarą. Ir jis praėjo. Tai štai toks buvo tas mūsų kolega V. Beriozovas, labai stiprus, labai labai užsispyręs.

Baigiamoji mano pastraipa apie tai, iš kur jis toks. Kai A. de Sent Egziuperi paklausdavo: iš kur tu toks, Antuanai, atėjai, jis atsakydavo: iš vaikystės, iš savo vaikystės. V. Beriozovas mokėsi… Daug jis apkeliavo, daug gyvenimo vietų jie keitė. Jis lankė Kaune Vinco Kudirkos pradžios mokyklą, ją globojo S. Smetonienė. Jis labai daug skaitė. Ir kažkam jis pasakė: ne K. Marksas ir F. Engelsas suformavo mano pasaulėžiūrą. Mano pasaulėžiūrą formavo O. de Balzakas, Gi de Mopasanas, Dž. Londonas, J. Biliūnas ir J. Žemaitė. Jų namuose lankydavosi visas Kauno, galima sakyti, meno elitas. Ir K. Binkis ten lankydavosi, ir K. Petrauskas su visa artistų grupe. Jie už tą draugystę atsiųsdavo tėvams kontramarkių į spektaklius. Tėvai laiko neturėjo ten eiti, tai Vladas, kaip mes sakydavome, Vladimiras, moksleivis, sėdėjo antroje garbingoje eilėje ir matė visą geriausią to meto repertuarą, visas operas.

Apskritai jų giminė atsikėlė į Lietuvą po 1863 metų sukilimo, kada nepaklusnius lietuvius tremdavo į Sibirą, o iš ten nepaklusnius rusus atsiųsdavo čia. Tai štai iš kur tas nepaklusnumas. Jo tėvas buvo, tiesiog galima sakyti, užsispyręs lietuvis, nors buvo rusas, nacių laikais jis atsisakė bendradarbiauti ir su kitais vyrais, su 12 vyrų, sukūrė tokią organizaciją „Už laisvą Lietuvą“. Naciai jį nuteisė sušaudyti, bet jis pabėgo, o paskui, kai jau atėjo NKVD, tai jį pagavo už tai, o kaip čia dabar tave paleido.

Jo mama buvo iš labai kilmingos giminės. Toje giminėje buvo ir profesorių, baigusių, apsigynusių disertacijas Berlyne, buvo Balkanų kraujo, buvo ukrainiečių kraujo. Ir mama, irgi užsispyrusi, atvažiavusi rusaitė, išsyk išmoko lietuvių kalbą ir perskaitė visą lietuvių klasiką. Štai iš kur jisai toks ir tokį mes jį pažinojome. Intelektualų, išmintingą, tikrą patriotą. Jis labai pasitarnavo Lietuvai Nepriklausomybės kelyje ir todėl šiandieną aš apie jį kalbu su nuoširdžia šiluma ir su didžiausia pagarba, ir dėkingumu.

Nuoširdžiai dėkoju Seimo Pirmininkei ir jums, mieli deputatai, kad šiandieną taip iškilmingai ir gražiai galime pagerbti mūsų kolegos signataro V. Beriozovo atminimą. Labai ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Ačiū gerbiamam A. Kumžai. O dabar norėčiau į tribūną pakviesti Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą, Seimo narį E. Gentvilą.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, Seimo nario Eugenijaus Gentvilo kalba

E. GENTVILAS (*LSF*). Pirmiausia noriu nuoširdžiai padėkoti kolegai, bičiuliui A. Kumžai už tikrai įspūdingą ir teisingą pasisakymą apie Vladą, apie Vladimirą Beriozovą. Kolegos, čia sėdintys salėje, žino, kad aš irgi labiau praktikuoju tokį žanrą, kaip dabar pasirinko Algirdas, tai yra kalbėti be teksto. Tačiau šiandien, kalbėdamas apie A. Žalį, aš sąmoningai pasirinkau man pačiam netradicinį kalbėjimo būdą – prisirišant prie teksto, nes bijau ką nors praleisti. Pažinojau A. Žalį daug metų kartu bendradarbiaudamas su juo nuo Sąjūdžio laikų, Aukščiausiojoje Taryboje-Atkuriamajame Seime ir vėliau. Man atrodo, kad tenka pasakyti tai, kad nepraleisčiau ko nors svarbaus. Todėl atsiprašau, mano šios dienos pasisakymas bus priešingas negu Algirdo.

Pradedu. Signataras A. Žalys gimė 1929 metais Kelmės rajone, Padubysio valsčiuje. Mokėsi Lyduvėnuose, Šiluvoje, Telšiuose, Šiauliuose, buvo labai sportiškas, užsiiminėjo daugeliu sporto šakų. Ir dabar, atskirai ir specifiškai noriu pabrėžti, Komunistų partijos nariu tapo 1955 metais, vėliau baigė Aukštąją partinę mokyklą, 1961 metais atvyko dirbti į Klaipėdą ir visą tolesnį savo gyvenimą pašventė (ne atidavė, o pašventė, drįstu sakyti) Klaipėdai. A. Žalio komunistinę karjerą miniu ne dėl to, kad būtent šiandien popietiniame posėdyje mūsų Seimas smerks Komunistų partiją. Alfonso santykis su Komunistų partija buvo komplikuotas, netradicinis ir, kaip šnekant aiškėjo, nebuvo nuoširdus, manau, kaip ir daugelio lietuvių santykis su Komunistų partija.

A. Žalys Klaipėdos miesto vykdomojo komiteto pirmininku, šiandien sakytume – meru, tapo 1969 metais ir ėjo tas pareigas iki pat Nepriklausomybės. Sovietmečiu buvo įprasta, kad miestuose ir rajonuose lemiamas žodis priklausė ne vykdomojo komiteto pirmininkui, o vietinio Komunistų partijos biuro vadui. Taigi, taip buvo visur, tik ne Klaipėdoje. A. Žalys savo veiklumu, idėjomis, šiandien sakytume – lyderyste, greitai užsiaugino tokį autoritetą, kad komunistų vadu-

kams liko tik slėptis. Koks gi autoritetas vis labiau lietuvėjančioje Klaipėdoje galėjo būti koks nors lietuviškai nekalbantis komunistų miesto biuro vadas, vadukas?

Taigi A. Žalys vis stiprino savo lyderystę ir augino autoritetą ne tik mieste, bet ir Lietuvoje. Komunistai vis jį skųsdavo Vilniui, bet ten ne visi buvo puskvailiai. Taigi, mieste komunistų vadai keitėsi, o A. Žalys liko, nors buvo siūloma važiuoti į pareigas įvairiose ministerijose Vilniuje. A. Žalys ėmėsi aktyvios gyvenamosios statybos Klaipėdoje, kūrė ir tokius objektus kaip Žvejų rūmai, Jūrų muziejus, akvariumas, Muzikinis teatras, Dailės galerija. Jis viliojo į Klaipėdą ir pritraukė aukštųjų mokyklų filialus ir fakultetus iš Vilniaus bei Kauno. Šie filialai ir fakultetai to paties A. Žalio iniciatyva bei pastangomis tapo Klaipėdos universitetu jau atkurtoje Lietuvoje. Mes Aukščiausiojoje Taryboje-Atkuriamajame Seime priėmėme 1990 m. spalio 5 d. nutarimą dėl Klaipėdos universiteto kūrimo. Jis juridiškai pradėjo savo veiklą 1991 m. sausio 1 d.

Visoms šioms institucijoms reikėjo kadrų, specialistų, žinoma, lietuvių. Štai kur buvo esminis A. Žalio nuopelnas Klaipėdos miestui. A. Žalys pasirūpino specialiu butų fondu atvykstantiems lietuviškiems kultūros, meno kadrams, mokslo kadrams, atvykstantiems gyventi į Klaipėdą. Taip Klaipėda tapo vis labiau lietuviška ir iš smirdančio žuvimi uosto priedėlio tapo jaukiu, kūrybai ir jaunimui patraukliu uostamiesčiu. *Dokerių*, žvejų kaimynais tapo lietuviai inteligentai.

Paskutinis Alfonso užmojis buvo įkurti Klaipėdoje Mokslų akademijos padalinį. Jis buvo įkurtas, ir 1987 metų rugsėjį aš pats atvykau į Klaipėdą apsisprendęs, kad savo darbą Mokslų akademijoje Vilniuje aš keičiu į darbą Mokslų akademijoje Klaipėdoje. Tas mūsų padalinys – Ekosistemų tyrimo centras – vėliau taip pat tapo Klaipėdos universiteto integralia dalimi. O jau 1988 metų vasarą prasidėjo Sąjūdis ir jo veikla, į kurią aktyviai įsijungiau ir aš pats.

Tad kita mano trumpo pasakojimo dalis – apie A. Žalį, apie jo santykį su Sąjūdžiu ir, žinoma, vėlgi su Komunistų partija, nes Sąjūdžio santykis su Komunistų partija buvo toks specifiškas, kad tai verta atskirų knygų. Ir tai, ką pasakojo A. Kumža, irgi didele dalimi apėmė šitą laikotarpį. Beveik kartu su Sąjūdžiu Klaipėdoje kaip atsvara įsikūrė labai stiprus „Jedinstvo-Jedność“ padalinys, turėjęs didžiulę atramą rusakalbėse uosto įmonėse.

Akivaizdu, kad Klaipėdos komunistų vadovybė, jų tuometinis vadas V. Baublys buvo ne Sąjūdžio, bet „Jedinstvo“ pusėje. Sąjūdis kėlė grėsmę tolesnei komunistų hegemonijai Lietuvoje ir Klaipėdoje ir tik stipri „Jedinsvo“ parama buvo atrama komunistams. A. Žalys pirmomis Sąjūdžio dienomis pasikvietė Sąjūdžio aktyvą ir mums pareiškė, kad jis yra lietuvis, yra ir bus Sąjūdžio pusėje, net jeigu teks žūtbūtinai susiremti su komunistais. Jeigu aš neklystu, buvo paminėtas žodis „žūtbūtinai“. Gal atmintis gali ir apgauti, nefiksuodavome tuometinio vykdomojo komiteto pirmininko žodžių, bet atmintis taip sako.

Jau liepos mėnesį A. Žalys išdavė pirmuosius leidimus Sąjūdžio mitingams, pavyzdžiui, Sąjūdžio mitingui prie Celiuliozės ir popieriaus kombinato. Nuo rugsėjo įtraukė Sąjūdžio atstovus kaip visuomenės atstovus į miesto tarybos komitetų veiklą. Ilgą laiką kauptas A. Žalio autoritetas buvo neabejotinas koziris jo rankose, užtildant komunistus ir neleidžiant radikalizuotis rusakalbei „Jedinstvo“. Šiandien, kai mes sakome sąvoką „radikalizacija“, mes kalbame apie islamą. Buvo baimė, kad radikalizacija tokia šiandienine samprata galėjo vykti rusiškuose kolektyvuose ar visame mieste. Tokia grėsmė buvo reali. Prieš 1990 metų rinkimus „Jedinstvo“ ir eiliniai rusai gąsdino vieni kitus, kad, jei Sąjūdis paims valdžią, vietiniai rusai, nemokantys lietuvių kalbos, neteks darbo, bus tremiami ar net naikinami.

1990 metų rinkimuose į Aukščiausiąją Tarybą aš kovojau. Mes buvome šeši kandidatai ir mano pagrindinis konkurentas buvo KGB darbuotojas Sotnikov (vardą pamiršau). Mes patekome į antrą turą, aš prieš jį laimėjau antrame ture. Jo visa leksika buvo tokia: paskelbs Sąjūdis Nepriklausomybę, jūsų čia neliks. Tai jis sakydavo rusams, apie naikinimą nekalbėjo, bet apie išvarymą iš Lietuvos buvo naratyvas, kuris buvo nuolat vartojamas „Jedinstvo“ leksikoje.

Ir štai čia A. Žalio griežtas, principingas žodis buvo kartu perspėjimas Sąjūdžio radikalams, kurių buvo, bei „Jedinstvo“ gąsdintojams.

1989 metų rudenį Klaipėdos Sąjūdis surengė savo delegatų konferenciją, kurioje susirinko apie 450 delegatų ir buvo balsuojama dėl aštuonių Sąjūdžio kandidatų atrinkimo į aštuonias vien-

mandates apygardas rinkimams į Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Aukščiausiąją Tarybą. Sąjūdis ir jo kandidatai ėjo su aiškia programa – atkurti nepriklausomą Lietuvą. Tarp tų aštuonių kandidatų antru reitingo numeriu pakliuvau ir aš. Visi aštuoni mes pasiskirstėme po vienmandates apygardas ir ėmėmės rinkimų agitacijos.

Ir štai 1989 metų gruodį įvyko Lietuvos komunistų partijos atsiskyrimas nuo Tarybų Sąjungos komunistų partijos, ir tą jau papasakojo kolega Algirdas. A. Žalys tame suvažiavime pasiekė savo, kaip komunisto, karjeros viršūnę – jis tapo Lietuvos komunistų partijos biuro nariu (kol dar buvo TSKP, jis biuro nariu nebuvo).

Ir iškart po šito suvažiavimo, komunistų suvažiavimo, A. Žalys atėjo į Sąjūdžio būstinę (jis labai mėgdavo vaikščioti pėsčiomis po miestą, apžiūrėdamas miesto tvarką), tai tada atėjo pėsčiomis į Sąjūdžio būstinę, į Klaipėdos Sąjūdžio tarybos posėdį. Mes tuo metu aptarinėjome rinkimų kampanijos eigą, kovą su pagrindiniais konkurentais: Lietuvos komunistais ir „Jedinstvo“ komunistais kaip pagrindiniais konkurentais. Alfonsas ten pasakė: aš galėčiau būti Lietuvos komunistų partijos kandidatas, bet aš noriu būti Sąjūdžio kandidatas. O mes jau atrinkę aštuonis kandidatus į aštuonias apygardas.

A. Žalys buvo aptarinėjamas mūsų pasitarime kaip galimas konkurentas, jeigu jį iškels Lietuvos komunistų partija. Sąjūdžio taryba ilgai pasilikusi svarstė, ir mes nutarėme, kad, įvertinęs A. Žalio nuopelnus Sąjūdžiui, o jie buvo labai aiškūs, A. Žalio nuopelnus Klaipėdai, Sąjūdis kelia A. Žalį kaip savo kandidatą, nepaisant to, kad jis ką tik, prieš kelias dienas, pasiekė karjeros viršūnę Komunistų partijoje. Paradoksas! Šiandien sakytume – paradoksas, bet taip buvo, Sąjūdis priėmė sprendimą kelti A. Žalį kaip savo kandidatą.

A. Žalys turėjo privilegiją pasirinkti apygardą. Jis pasirinko apygardą pagal gyvenamąją vietą. Ten Sąjūdis jau buvo iškėlęs A. Gazariano kandidatūrą. Vietinis Klaipėdos armėnas, gal – žydas, nežinau, bet lietuviškai kalbantis intelektualas. Štai šiuo atveju tikrai buvo nejauku prieš kolegą A. Gazarianą. Emanueli, aš žinau jo biografiją, todėl drįstu taip pasakyti, tai mano bičiulis. Tikrai buvo nejauki situacija, kai Sąjūdis toje apygardoje iškėlė du kandidatus.

Konkurencija yra konkurencija, ji padarė savo. Rinkimus šioje apygardoje laimėjo A. Žalys, kuris vėliau tapo Nepriklausomybės Akto signataru. Apmaudu, kaip sakau, dėl Artašeso, bet Sąjūdis negalėjo nurašyti seno komunisto A. Žalio nuopelnų Sąjūdžiui, lietuvybei ir Klaipėdai.

Paminėjau Alfonso nuopelnus Klaipėdos lietuvinimui, meilę Lietuvai. Aktyviam, protingam žmogui narystė Komunistų partijoje leido padaryti daug daugiau, negu nesant Komunistų partijos nariu. Tai buvo didysis sovietmečio paradoksas, apie kurį ir šiandien mes diskutuosime popietiniame posėdyje, kaip mes žiūrime į komunistus, pavienius individus, ne į Komunistų partiją kaip instituciją. Negaliu teisinti tokio konformizmo, bet, nepykite, negaliu ir smerkti pavienio, atskiro žmogaus, šiuo atveju A. Žalio.

Prieš 15 metų aš nebuvau Seimo narys, bet buvau pakviestas, nežinau, ar Seimo vadovybės, ar Signatarų klubo, pasakyti kalbą A. Žalio 80-mečio proga. Taigi, prieš 15 metų aš čia irgi stovėjau. Tada ryžtingą A. Žalio stovėseną iliustravau principingai savo nuostatas gynusio M. Liuterio, protestantizmo pradininko, žodžiais. Kaip jūs žinote, M. Liuteris savo garsiąsias tezes prie Vitenbergo katedros prikalė 1517 metais. Jam grėsė sudeginimas. Raganų gaudymo laikai ir taip toliau. Tačiau M. Liuteriui buvo suteikta galimybė dalyvauti debatuose Vormso katedroje, kad įrodytų savo teisybę. M. Liuterio debatai su Katalikų Bažnyčios aukštuomene užtruko 3 dienas. Įrodė, kad turi tiesos jo pasisakymas. Taip atsirado liuteronybė, protestantizmas, reformacija ir taip toliau.

Prieš 15 metų kalbėdamas apie A. Žalį aš pavartojau vieną M. Liuterio frazę, kuri Vormso miestelyje yra iškalta akmenyje kaip kertinė žmogaus principinės laikysenos frazė, – *Hier stehe ich, ich kann nicht anders* – čia stoviu aš ir negaliu kitaip.

Kalbėdamas apie Alfonsą aš irgi galvoju apie tą laikyseną, jeigu norite, stovėseną. Amžiaus skirtumas man neleidžia laikyti Alfonso savo draugu. Jis buvo vyresnis už mane 31 metais. Bet bendros vertybinės pozicijos, laikysenos arba, jeigu norite, stovėsenos – *hier stehe ich* (čia stoviu aš) pavertė mus diskutuojančiais kolegomis, bendražygiais, stovėjusiais už Lietuvą. Štai dėl to turbūt Signatarų klubas paprašė manęs pasidalinti atsiminimais apie signatarą A. Žalį. Man tai yra garbė. Visada pagarbinsiu šį žmogų, signatarą A. Žalį. Ačiū jums. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju E. Gentvilui už kalbą.

Dabar norėčiau į tribūną pakviesti Signatarų klubo prezidentę B. Valionytę.

Signatarų klubo prezidentės Birutės Valionytės kalba

B. VALIONYTĖ. Gerbiama Seimo Pirmininke, Seimo nariai, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai. Šiandien minime dviejų iškilių Lietuvos vyrų, tai yra Nepriklausomybės Akto signatarų A. Žalio ir V. Beriozovo, 95-ąsias gimimo metines. Šiandien su mumis yra ir jų atžalos. Labai norėčiau V. Beriozovo dukrai Rositai nuo Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubo įteikti garsųjį „Laisvės vėją" – atsiminimą. Rosita turi pakelta galva nešti tėvo, turinčio aristokrato šaknų, įdiegtą stovėseną ir tai perduoti savo atžaloms.

V. Beriozovas buvo žodžio žmogus. Žinote, sovietmečiu būdavo toks pasakymas – aš su juo galiu eiti į žvalgybą. Aš su juo eičiau. Vien dėl jo tiesaus žodžio ir laikysenos. Jeigu jis negali padaryti, ateina ir pasako: atleisk, nors mes susitarėme, bet aš to negaliu padaryti. Tai šiandieną labai reta. Štai, tas žmogus, kuris 1990 m. kovo 10 d., kada Aukščiausiosios Tarybos deputatai, susirinkę dabartinėje Konstitucijos salėje, svarstė (jau buvo po 23 val. 30 min.), ką daryti rytoj, ir ėjo ratas, ir nuomonės keitėsi: skelbiame, neskelbiame, atidedame, jeigu taip, tai kiek, iki to lemtingojo tiesaus K. Motiekos pasakymo, kuris buvo 23 val. 30 min., Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkui V. Landsbergiui: o ar jūs kalbėjote su S. Lozoraičiu? Tada atsidarė durys, įėjo į salę V. Beriozovas (štai Emanuelis šypsosi), o jo visi klausė: o ko tau čia reikia? Nes susirinkę Sąjūdžio deputatai, o jie devyni – tai ne Sąjūdžio remti. Jis taip ramiai, savo ramiu tonu pasako: aš jus turiu informuoti, kad visiškai (daugmaž pažodinį tekstą sakau) nesvarbu, ką jūs šiandien čia nutarsite, devyni balsai – mūsų devyni balsai! – yra už. Tai buvo esminiai dalykai. Tai rodo, koks buvo gilus tuometinės situacijos, Nepriklausomybės klausimų supratimas. Kairėje, kaip šiandien vadina, dešinėje, kas man juokingai atrodo, buvo Lietuvos valstybės klausimų likimas sprendžiamas ir ten, smaigalyje iš kairės, šiandienos terminais kalbant, tikrai stovėjo proto bokštas V. Beriozovas.

Miela Rosita, Signatarų klubas jums nori padovanoti gaivų „Laisvės vėją", R. Ničajienės atminimo ženkliuką. (*Plojimai*)

Na, o kitas inteligentas, pakelta galva stovėjęs visą sovietmetį už Lietuvą, šiandienos terminais kalbėtumėme, yra smarkiai kolaboravęs. Iš esmės, kai pagalvoji, kas yra Aukščiausioji Taryba, tai yra aukščiausios prabos kolaboravimo lygmuo. Mes visi ten buvome. Bet juk užteko proto ir susirinkome tam, kad pakeistume šitą būseną. Tai štai Alfonsas, visą savo gyvenimą gyvendamas Klaipėdoje, būdamas vykdomojo komiteto pirmininku, gynė lietuvybę ten. Šiandien su mumis yra jo atžalos Artūras ir Vytautas. Mes jums dovanojame irgi „Laisvės vėją". Perduokite tai atžaloms. Prašome tėvo stovėseną išlaikyti ir jūsų šeimose, nes tai turi būti įgimta, tai turi būti perduodama, nes būtent dėl šitos stovėsenos – ne dėl siūbavimo, o dėl stovėsenos ir laikysenos! – laikosi Lietuva. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiamai B. Valionytei. Dėkoju signatarų artimiesiems, dalyvavusiems šiandien, – ačiū. Ačiū ir kalbėjusiems signatarams.

Mieli kolegos, šiandieną su mumis yra ir mūsų posėdį, kuriame netrukus bus svarstomas Sutarties su Vokietija dėl bendradarbiavimo gynybos srityje ratifikavimo projektas, stebi Vokietijos Bavarijos žemės parlamento delegacija. Norėčiau atkreipti jūsų dėmesį, kad vieną Vokietijos kariuomenės batalioną iš Bavarijos žemės numatoma perkelti į Lietuvą Vokietijos kariuomenės brigados sudėtyje. Kviečiu pasveikinti Bavarijos delegaciją. (*Plojimai*) Dėkoju.

10.39 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. spalio 3 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas ir tikslinimas

Darbotvarkės 1-2 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Prašau, K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Noriu frakcijos vardu paprašyti išbraukti iš darbotvarkės 2-12 klausimą – įstatymo projektą dėl Komunistų partijos, nes esame paruošę pasiūlymą ir norėtume, kad jis būtų apsvarstytas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Aš norėčiau paprašyti išbraukti iš darbotvarkės Medžioklės įstatymo projekto Nr. XIVP-3091 svarstymą, nes atėjo ne visa medžiaga ir komitetas negalėjo svarstyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau pasiūlymų nėra. Taigi, pirmasis pasiūlymas… Taip, L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Popietinėje darbotvarkėje yra 2-14.1 klausimas – Kultūros paveldo komisijos… Oi, ne tas, atsiprašau. Taip, komisijos… Taip, komisijos įstatymo projekto pakeitimai, tačiau yra daugiau komisijų, todėl aš siūlyčiau visiškai iš naujo svarstyti ir peržiūrėti visas komisijas. Mes dabar išskiriame vieną kažkodėl, o visas kitas paliekame. O kodėl?

PIRMININKĖ. Siūlote išbraukti?

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Siūlau išbraukti.

PIRMININKĖ. Siūlote išbraukti 2-14 klausimą. Gerai. T. V. Raskevičius.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Laba diena, labas rytas, aš tik trumpą komentarą dėl socialdemokratų siūlymo. Tikriausiai dėl jų pasiūlymo Seimas apsispręs. Tik noriu atkreipti kolegų dėmesį, kad jeigu projektas jau yra įtrauktas į darbotvarkę priėmimo stadijoje, Seimo narių siūlymai negali būti registruojami ir svarstomi.

PIRMININKĖ. S. Tumėnas. V. Juozapaitis. Prašom.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš nežinau, gal kolegė neperskaitė, gal nesusipažino? (*Balsai salėje*) Jūs susipažinote ar ne? Nes ten yra dar dvi komisijos… (*Balsas salėje: „Trys.“*) Taip, yra trys, kurios yra būtent išskirtos iš visų Seimo kontroliuojamų arba pavaldžių komisijų. Ir čia yra dėl socialinių garantijų žmonėms. Tai visi ir yra, jau turi tas garantijas… (*Balsas salėje: „Trys.“*) …išskyrus tas tris, kurias šiandien ir norime pateikti. Kai pateiksime, tuomet ir pasikalbėsime apie tai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ar S. Tumėnas norėtų pridurti ta pačia tema? Ne, ar ne? Tai atsiklausiu gerbiamos L. Nagienės, ar vis dar prašote frakcijos vardu išbraukti 2-14 klausimą?

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Vis dėlto prašau, reikia sujungti visas komisijas, ir Šeimos taryba yra, ir taip toliau. Reikia peržiūrėti visas.

PIRMININKĖ. Seimas apsispręs.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Yra ir komisija.

PIRMININKĖ. Gerai, pasiūlymas frakcijos vardu, apsispręs Seimas.

Pirmasis pasiūlymas yra Socialdemokratų partijos frakcijos vardu išbraukti iš šios dienos darbotvarkės 2-12 klausimą bei lydimuosius, tai yra svarstymo stadija. Ir prašo apsispręsti dėl išbraukimo. Kas pritariate išbraukimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 77: už – 34, prieš – 34, susilaikė 9. Klausimas lieka šios dienos darbotvarkėje.

Toliau S. Jovaiša siūlo iš šios dienos darbotvarkės išbraukti, kaip suprantu, 1-11 klausimą – Medžioklės įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIVP-3091. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate išbraukimui? Darbotvarkės 1-11 klausimas – Medžioklės įstatymo pakeitimas, tai yra projektas Nr. XIVP-3091. 1-11 klausimas.

Balsavo 81: už – 66, prieš – 6 susilaikė 9. Išbrauktas.

L. Nagienė frakcijos vardu siūlo išbraukti 2-14 klausimą – Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo pakeitimo projektą. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate išbraukimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 78: už – 12, prieš – 48, susilaikė 18. Pasiūlymui nepritarta, klausimas lieka.

Dėl visos darbotvarkės. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? (*Balsas salėje: „Balsuojame.“*) Balsuojame. Kas pritariate darbotvarkei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 84: už – 59, prieš nebuvo, susilaikė 25. Darbotvarkei pritarta.

Tačiau dar noriu paprašyti, kolegos, pamiršau paklausti, ar galėtume pritarti tam, kad svarstytume šiandien kelis klausimus, kurie nebuvo įrašyti į Seimo rudens darbų programą? Perskaitau juos. Tai yra 1-12 klausimas – Medžioklės įstatymas, 2-14 klausimas – Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymas, ką tik balsavome dėl jo, 2-15 klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo pakeitimas, 2-19 klausimas – Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės

įstatymo pakeitimas, 2-20 klausimas ir lydimasis – Kelių įstatymo pakeitimo projektas. Ar galėtume bendru sutarimu sutarti svarstyti? (*Balsai salėje*) Labai ačiū.

10.45 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo gynybos srityje ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4155(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-3 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo gynybos srityje ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4155(2). Tai yra priėmimo stadija, priėmimas pastraipsniui. Įstatymo pakeitimą sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dabar pasisakys kolegos, kurie užsirašė kalbėti dėl motyvų. Primenu, jog balsavimo laikas jau yra prasidėjęs, taigi galėsime pradėti balsuoti iškart. Pirmasis už kalba V. Semeška. Ruošiasi A. Anušauskas.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Mieli kolegos, labai simboliška, kad šiandien, Vokietijai švenčiant Vienybės dieną, kuomet krito Berlyno siena, svarstome čia Lietuvos Respublikos ir Vokietijos Federacinės Respublikos vyriausybių susitarimo ratifikavimą. Vokietijos Bundesvero kariai į Lietuvą, į rytinę NATO dalį, ateina ginti mūsų vertybių. Ginti ir kartu auginti mūsų ekonomiką, mūsų gerovę. Tikrai džiugi diena, kad toks puikus sutapimas, kuomet Vokietijoje didelė šventė: buvo sunaikinta blogio imperija, kuri atgimsta šiandien Ukrainoje.

Puiki proga taip pat pagalvoti ir galbūt švietimo ir mokslo ministrei patarti, kad mūsų mokyklose antroji užsienio kalba galėtų būti jau nebe anglų, nes ją ir taip išmoksta visi vaikai, o vokiečių kalba. Vokiečių kalbos mums reikia gerokai daugiau. Taigi, kolegos, džiaugiuosi ir noriu pasakyti Vokietijos kariams: tegul būna mūsų namai ir jų namais. *Unser Zuhause, ist jetzt euer Zuhause*. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Anušauskas – motyvai už. Ruošiasi G. Surplys.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, tai iš tikrųjų strateginė sutartis, apie kurią reikia kalbėti. Ja užtikrinamas Vokietijos kariuomenės buvimas Lietuvoje greta mūsų kariuomenės. Ne vietoj mūsų, o greta. Visa tai, ką investuos papildomai į mūsų pastatytą ateityje infrastruktūrą, vis tiek bus Lietuvos nuosavybė. Pabrėžiu, tai vienintelė Europos Sąjungos valstybė mūsų regione, kuri atlieka pagrindinės atraminės gynybos srityje valstybės vaidmenį. Latvijoje, pavyzdžiui, – Kanada, Estijoje – Didžioji Britanija, Lenkijoje didesnį vaidmenį Jungtinės Valstijos vaidina.

Manau, mes suprantame šios strateginės partnerystės svarbą, nes Vokietijos buvimas įtraukia ir kitas Vakarų Europos valstybes į mūsų gynybą – tai Nyderlandus, su kuria Vokietija kuria bendrus junginius, Norvegiją, Čekiją ir kitas. NATO perimetro gynyba prasideda ties rytinėmis sienomis, todėl norėčiau pakviesti visus vieningai pritarti šiai sutarčiai.

PIRMININKĖ. Motyvai už – G. Surplys. Ruošiasi V. Rakutis.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, simboliškai ryte išklausėme pranešimus apie dviejų Lietuvos istorijos didžiūnų indėlį į mūsų valstybės kūrimą ir šiandien tikrai turime galimybę kiekvienas iš mūsų tapti istorinio sprendimo dalyviais. Tad raginu pritarti vienbalsiai šios sutarties ratifikavimui. Tai tikrai, kaip sakė Vokietijos gynybos ministras B. Pistoriusas, įprasmina posakį, kad mūsų saugumas yra ir Vokietijos saugumas.

Taip pat noriu pridurti, kad užsimezga ypatinga Lietuvos ir Vokietijos draugystė, kuri bus ne tiktai gynybos srityje, bet ir ekonomikos, gamybos, žmonių draugystės srityje. Tai tikrai kviečiu Lietuvos piliečius pradėti mokytis vokiečių kalbą, nes jos tikrai prireiks.

PIRMININKĖ. V. Rakutis – motyvai už.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, tik prieš kelias minutes susitikime su Bavarijos delegacija svarstėme istorinį šio įvykio momentą. Jie priminė, kad kažkada Vakarų Berlyne

prezidentas Dž. Kenedis pasakė: esu berlynietis. Tas pasakymas garantavo, kad tiek Vakarų Berlynas, tiek visa Vakarų Vokietija bus saugoma, ir tas realiai buvo padaryta.

Man teko dalyvauti tame Šaltajame kare ir žinau, kokios ten pajėgos stovėjo Vokietijos pusėje. Turiu pasakyti, kad tas bendradarbiavimo projektas – viena sėkmingiausių operacijų, kokios yra įvykusios XX amžiuje užkardant kelią komunizmo plėtrai toliau į Vakarus.

Šiandien mes patenkame į Vakarų Vokietijos padėtį, gerbiamieji, geležinė uždanga susiformavo kaip tik visai šalia mūsų, netoli Vilniaus, ir mes esame labai panašioje padėtyje, kokioje vokiečiai buvo. Ir jie supranta šį dalyką ir susitikime aiškiai pabrėžė.

Neužmirškime, kad šis projektas yra svarbus ne tik Lietuvai – jis svarbus yra Vokietijai. Vokietija išeina iš nusikaltusios valstybės statuso, pereina į laisvę ginančią ir vertybėms atstovaujančią jėgą. Su tuo ir sveikinu. Visiems siūlau paremti vieningai šį pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Turime apsispręsti balsuodami.

E. Zingeris dar norėjo per šoninį mikrofoną trumpai pasisakyti. Prašau.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Aš norėjau pasakyti, kad Užsienio reikalų komitetas, kuris pristato šitą, buvo vieningas visiškai, visos frakcijos, kurios deleguotos pas mus, entuziastingai parėmė šį istorinį sprendimą. Gerbiami kolegos, mes esame istorinio sprendimo akivaizdoje. Šalis, kuri kovoja su radikalumu, kovoja už vertybes. Ir ponas B. Pistoriusas, gerbiama Pirmininkė galėtų paliudyti, kiek daug dėmesio buvo skirta mūsų pokalbyje Seime, susitikime su gynybos ministru ne tiktai gynybos dalykams, bet ir visam Vokietijos keliui į šią… Kaip pasakė ponas V. Rakutis, į buvimą laisvės gynėja. Kiek jie stengiasi viduje atsimušti nuo puolančių radikalių pajėgų ir kaip jie stengiasi ginti Europos demokratiją. Tai jų ryžtas ginti demokratiją su savo karių pagalba nuolat būnant Lietuvoje yra istorinis sprendimas. Aš prašau jus visus balsuoti taip, kaip visi Užsienio reikalų komiteto nariai, – už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti, replikos taip pat.

Mieli kolegos, atkreipiu dėmesį, kad, balsuojant dėl tarptautinių sutarčių ratifikavimo, įstatymas dėl tarptautinės sutarties ratifikavimo priimamas Seimo posėdyje dalyvaujančių Seimo narių balsų dauguma, tačiau ne mažesne kaip 2/5 visų Seimo narių balsų. Taigi, kadangi balsavimo laikas jau prasidėjęs, apsispręskime balsuodami dėl 1-3 klausimo – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo gynybos srityje ratifikavimo“. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 88, už – 88. Vienbalsiai. (*Plojimai*) Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4155) priimtas. (*Gongas*)

Repliką po balsavimo – K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke, ačiū, kolegos. Mes žengėme žingsnį, kurį aš drįsčiau palyginti su Lietuvos įstojimu į NATO ir Lietuvos įstojimu į Europos Sąjungą. Būdavo spekuliacijų dėl to, ar gins NATO, ar negins, jeigu čia būtų užpulta Lietuva, o dabar paprasčiausiai NATO kariuomenė čia stovės ir nebus šansų neginti.

10.54 val.

Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko įsteigimo 1 straipsnio pakeitimo dėl ribotos ir laipsniškos Banko operacijų geografinės aprėpties plėtros į Užsacharį Afriką ir Iraką ir Susitarimo dėl Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko įsteigimo 12 straipsnio 1 dalies pakeitimo dėl įstatuose nustatyto kapitalo apribojimo įprastinėms operacijoms panaikinimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3912(2) (*priėmimas*)

PIRMININKĖ. Darbotvarkės 1-4 klausimas – projektas Nr. XIVP-3912(2). Priėmimo stadija. Vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė kalbėti dėl 1-4 klausimo.

Taigi apsispręskime balsuodami. Kas pritariate įstatymo dėl Susitarimo dėl Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko įsteigimo pakeitimo projektui Nr. XIVP-3912, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 87: už – 87, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3912) priimtas. (*Gongas*)

10.55 val.

Įstatymo „Dėl Tarptautinio rekonstrukcijos ir plėtros banko steigimo sutarties pakeitimo dėl skolinimo apribojimo panaikinimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4024(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-5 klausimas – įstatymo „Dėl Tarptautinio rekonstrukcijos ir plėtros banko steigimo sutarties pakeitimo dėl skolinimo apribojimo panaikinimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4024(2). Pakeitimą sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė.

Apsispręskime balsuodami dėl 1-5 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86: už – 86, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4024) priimtas. (*Gongas*)

10.56 val.

Įstatymo „Dėl Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo ratifikavimo“ Nr. XII-2732 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3980(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – įstatymo „Dėl Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo ratifikavimo“ pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3980. Priėmimo stadija. Šį projektą sudaro trys straipsniai. Pasiūlymų nė dėl vieno nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Taip pat yra visas 1 straipsnis. Ar jam galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų niekas, atrodo, nėra užsirašę.

Apsispręskime balsuodami dėl 1-6 klausimo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 87: už – 87, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3980) priimtas. (*Gongas*)

10.58 val.

Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo steigimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3957(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-7 klausimas – įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo steigimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3957. Priėmimo stadija. Sudaro du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu kiekvienam iš jų? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų užsirašė kalbėti G. Surplys. Prašau. Motyvai už.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Kadangi toksai tarptautinis formatas gal mažiau girdėtas, aš noriu atkreipti kolegų dėmesį, kad mes Užsienio reikalų komitete svarstėme šitą klausimą ir gavome išsamią informaciją iš Užsienio reikalų ministerijos. Jungiamės prie šito fon-

do tam, kad galėtume: a) teikti paramą Ukrainai tuomet, kai jinai irgi prisijungs, ką dabar daro, prie šito fondo, dar vienu formatu. Tai susiję su maistu, tai susiję su humanitarine pagalba; b) kad galėtume aktyviau dalyvauti aiškinant Afrikos šalims, Azijos šalims, kad Europos Sąjunga yra ne tiktai investuotoja, ne tiktai paramos davėja, bet ir vertybinė organizacija, kuri savo paramą ir demokratines vertybes skleidžia ir užkardo tokius dalykus kaip tarptautinės teisės pažeidimai, kurie šiuo metu yra vykdomi Rusijos. Kažkodėl yra susiklostę taip, kad kai kuriose Afrikos valstybėse, kai kuriose Azijos valstybėse, nepaisant to, kad didžiausia donorė yra Europos Sąjunga, bet vis dar tikima, kad jinai kalta ir dėl karo, jinai kalta ir dėl išaugusių grūdų kainų. Mums įstojimas į šį tarptautinį Jungtinių Tautų fondą leistų aktyviau dalyvauti keičiant tą naratyvą. Taigi raginu pritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti.

Apsispręskime balsuodami dėl 1-7 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 84: už – 84, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3957) priimtas. (*Gongas*)

11.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl Martino Žaltausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“ projektas Nr. XIVP-4140(2) (*svarstymas ir priėmimas*)

Toliau darbotvarkės 1-8 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Martino Žaltausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“ projektas Nr. XIVP-4140(2). Svarstymo stadija. Kviečiu D. Griškevičių, kad pristatytų Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą. Domo nėra. Galbūt galėtų pirmininkas R. Juška pristatyti komiteto išvadą dėl kandidato? Ateina, ateina.

R. JUŠKA (*LSF*). Vakar komitetas svarstė ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Diskutuoti niekas neužsirašė. Einame prie priėmimo stadijos. Priėmimo stadijoje yra priėmimas pastraipsniui. Du straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Slapto balsavimo biuletenis yra standartinis, įprastas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Ar norėtų kandidatas dar pasisakyti? Ne. Ačiū.

Kolegos, slaptas balsavimas nuo 13 val. iki 13 val. 15 min. šiandien per posėdžio pertrauką.

11.01 val.

Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 2, 6, 7, 12, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 35, 36, 43 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3991(2) (*priėmimas*)

Toliau darbotvarkės 1-9 klausimas – Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3991(2). Priėmimo stadija. Šį projektą sudaro 15 straipsnių. Nė dėl vieno iš jų nėra gauta pasiūlymų, pastabų. Ar galėtume kiekvienam pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų užsirašė kalbėti kol kas du Seimo nariai. Pirmasis kalba V. Semeška. Ruošiasi A. Anušauskas.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Mieli kolegos, gyvename įtemptoje geopolitinėje situacijoje ir valstybėje turime daug asmenų, kurie kiekvieną dieną dirba su įslaptinta informacija. Taigi šis įstatymo projektas uždraustų paslapčių subjektų darbuotojams, kuriems yra išduotas toks leidimas dirbti ir susipažinti su įslaptinta informacija arba suteikta teisė dirbti ir susipažinti su įslaptinta informacija (žyma „Riboto naudojimo“), vykti į trečiąsias valstybes, tokias kaip Rusiją, Baltarusiją, Korėją ir kitas, pagal tam tikrą sąrašą. Tai yra mūsų nacionalinio saugumo klausimas, kad valstybės paslaptys nenutekėtų į priešiškas valstybes. Todėl, be jokios abejonės, kviečiu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš tik norėjau atkreipti dėmesį, kad, be kitų dalykų, tie vykimo į užsienio valstybes ir teritorijas apribojimai šį kartą liečia ir šaulius. Tai yra tiems žmonėms, kurie priklauso šiai organizacijai, finansuojamai valstybės, kurie turi prieigą prie įslaptintos informacijos, vis giliau ir giliau įtraukiami į gynybos pačius įvairiausius projektus, pratybas ir visa kita, šį kartą galioja tos pačios nuostatos kaip ir kitiems, kurie turi prieigą prie valstybės paslapčių. Tiesiog vykimas į tam tikras valstybes bus apibrėžtas Vyriausybės nustatytoje tvarkoje ir tas valstybių sąrašas taip pat bus nustatytas toje tvarkoje. Tiesiog atkreipiu dėmesį, kad įstatymas paliečia didesnį asmenų skaičių, negu lietė iki šiol.

PIRMININKĖ. Motyvai už – E. Zingeris.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Taip. Labai jums ačiū, gerbiama Pirmininke ir gerbiami kolegos. Taip, mes matome ir mūsų Užsienio reikalų komitete, kad tie totalitariniai režimai – Rusija, Kinija, paminėta ir Šiaurės Korėja, Iranas – yra nukreipti į mus ir užsiima mumis, liaudiškai kalbant, dešimtkart daugiau negu mes jais. Jie užsiima mūsų atvykstančiais žmonėmis, bando juos verbuoti, bando destabilizuoti mūsų visuomenes, ir visas spektras jų veiksmų prieš mus, įskaitant ir jų karinius biudžetus. Jūs įsivaizduojate, gerbiama Pirmininke, Rusijos karinį biudžetą, kuris siekia apie 1 trln. (šiek tiek mažiau nei 1 trln.)? Į jį įtrauktas ir visas jų FSB sparnas. Tai yra tūkstančiai žmonių! Jūs įsivaizduojate, kiek dirba Minske ir Maskvoje KGB ir FSB saugumo darbuotojų, kurie dirba tik su Baltijos šalimis, prieš Baltijos šalis, prieš Lenkiją, bandydami destabilizuoti mūsų visuomenes! Todėl, aš manau, šitas įstatymas yra be galo svarbus, ta pataisa yra be galo svarbi.

Aš, ko gero, reiškiu viso mūsų komiteto nuomonę, nepaisant to, kad formalaus sprendimo negaliu padėti ant stalo, bet įsitikinęs, kad visi mūsų įvairių frakcijų nariai yra už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl 1-9 klausimo – Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIVP-3991. Balsuokime.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 80: už – 80, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3991) priimtas. (*Gongas*)

11.06 val.

Valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 17 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3667(2) (*priėmimas*)

Toliau darbotvarkės 1-10 klausimas – Valstybinės kalbos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-3667(2). Priėmimo stadija. Norėčiau pakviesti komiteto pranešėją. Kadangi E. Rudelienės nematau salėje, galbūt galėtų A. Žukauskas pristatyti komiteto išvadą? Kadangi turime du pasiūlymus, dvi pataisas, tai reikėtų komiteto nuomonės. Tai yra priėmimo stadija. Pradedame priėmimą pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio yra gauta Seimo narės ir ministrės E. Dobrowolskos pataisa. Prašau, gerbiama Ewelina, pristatyti ją.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Pataisa labai paprasta. Numatoma išimtis, kad šis reguliavimas nebūtų taikomas dviem atvejais: tais atvejais, kai vieną kartą asmuo atvyksta į Lietuvą, būtent į muges, tiesiog prekiauti savo darbais, arba jeigu asmuo nuolat nevykdo tokios veiklos, pavyzdžiui, savo bijūnus rugsėjo 1 dieną parduoda prie parduotuvės. Tai būtų labai siaura išimtis, labai tikslinė ir tai neliestų tų žmonių, kurie vykdo veiklą nuolat. Tiems žmonėms galiotų reguliavimas, kaip yra numatoma.

PIRMININKĖ. Dėkoju, turime pasitikrinti, ar yra 29 Seimo nariai, kurie pritaria šios pataisos svarstymui? Balsuokime dėl visa ko. Kas pritariate pataisos svarstymui?

Tikrai taip, yra. R. Šalaševičiūtė per šoninį mikrofoną. Prašau.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Ačiū, Pirmininke. *Šindī pas mumis svečiūs – Telšių medikų bendruomeni. Pasveikinkem!* (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė dėl E. Dobrowolskos pasiūlymo.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Komiteto nuomonė – pritarti. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galėtume bendru sutarimu pritarti E. Dobrowolskos pasiūlymui, kuriam komitetas pritarė bendru sutarimu? Taip. Ir dabar visam 1 straipsniui ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Galime.

Dėl 2 straipsnio yra gautas D. Asanavičiūtės pasiūlymas. Prašau, gerbiama Dalia, pristatyti.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Čia tiesiog 24 straipsnyje įrašoma „fiziniai asmenys“, kurie atsakingi už šio įstatymo nuostatų tiesioginį vykdymą, ne tik organizacijų ir įstaigų vadovai, bet ir fiziniai asmenys, taip sulyginant su 7 straipsniu. Techninis pasiūlymas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar yra 29, kurie pritaria šio pasiūlymo svarstymui? Balsuokime. Yra. Prašau. Komiteto nuomonė.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Komiteto nuomonė – pritarti bendru sutarimu. Tačiau komitetas pritarė siūlymui, kad reikia pakeisti įstatymo projekto pavadinimą ir įstatymo projektą papildyti nauju 3 straipsniu. Komitetas išdėstė, kaip tą padaryti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Turime apsispręsti dėl viso D. Asanavičiūtės pasiūlymo, kuriam komitetas pritarė. Kas pritariate D. Asanavičiūtės pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 71: už – 65, prieš nebuvo, susilaikė 6. Pasiūlymui pritarta. Taigi atsiranda naujas straipsnis.

Grįžtame prie 2 straipsnio. Dėl jo pasiūlymų nebuvo gauta. Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Ar galime pritarti 3 straipsniui bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 4 straipsnio nėra gauta pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso įstatymo. (*Balsas salėje*) Yra, yra. V. Semeška kalba už.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Mieli kolegos, pirmiausia tai yra mūsų pačių savigarbos klausimas. Ar mes gerbiame savo valstybę, savo piliečius ir savo valstybinę kalbą? Manau, kad mes privalome gerbti tiek savo valstybinę kalbą, tiek savo piliečius. Mūsų piliečius aptarnaujantys iš užsienio atvykę asmenys taip pat privalėtų bent minimaliai išmokti ir kalbėti valstybine kalba. Išvykę Lietuvos piliečiai juk labai greitai prisitaiko ir išmoksta tiek angliškai, tiek vokiškai, tiek ispaniškai. Visiškai nėra sudėtinga čia atvykusiems ukrainiečiams, rusams, baltarusiams ir kitiems bent minimaliai kalbėti mūsų valstybine kalba.

Dar daugiau. Įstatymo projektas įsigalios nuo 2026 metų. O tai reiškia, kad bendrovės turės galimybę visus metus nusiųsti savo darbuotojus į kursus, investuoti. Būtent bendrovės ir turi būti suinteresuotos, kad jų darbuotojai teiktų aukščiausios kokybės paslaugas valstybine kalba. Tai yra jų reputacijos klausimas. Kolegos, kviečiu pritarti šiam įstatymo projektui. Gerbkime savo kalbą, savo valstybę ir savo piliečius. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, aš irgi norėčiau, kad mes labai gerbtume savo kalbą ir kad nenuteiktume prieš lietuvių kalbą žmonių, atvažiavusių į Lietuvą gyventi, gelbėtis ar dar ko nors daryti, jei kalba jiems bus per prievartą, įstatymo tvarka ir baudimo būdu, įteisinta. Tada jie bus padaromi lyg ir kankiniais. Manau, kad jie nebenorės to. Mes, norėdami gerbti savo kalbą, nuteikiame kitataučius prievartai, nes tapsime baudėjais. O turėsime tokią priešingą reakciją. Neišvengiama, šis įstatymas neveiks. Tie žmonės keičiasi. Dabar jų dar nėra, jie atvažiuos 2026 metų pradžioje ir jau turės mokėti lietuvių kalbą. Pagal šį įstatymą, net nėra padaryta išimčių nebyliams. Nebyliai irgi tada turėtų pradėti kalbėti, atvežę, pavyzdžiui, picą. Ką jiems tada sakysime? Ar juos irgi turėsime nubausti? Ir bausime net „Žalgirio“ trenerį A. Trinkjerį už tai, kad jis nekomentuos po varžybų. O komentuoti po varžybų jis privalo. Jis moka tik anglų ir italų kalbas, gal dar kokią nors moka, bet ne lietuvių kalbą.

Aš nesu prieš lietuvybę, bet aš esu už tai, kad mes labai paprastai žiūrėtume į tuos žmones. Mes norime priversti juos mokėti baudas už tai, kad jie neprakalbo lietuviškai. Ačiū.

PIRMININKĖ. A. Anušauskas – motyvai už.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gaila, aišku, kad priimant įstatymus kai kas jų neskaito. Vis tik čia labai aiškiai apibrėžta: liečia tuos juridinius ir fizinius asmenis, kurie parduoda prekes, teikia paslaugas ir siekia užtikrinti tiesioginį gyventojų aptarnavimą valstybine kalba. Nekalbama apie

pabėgėlių kažkokį prievartinį mokymą, nekalbama apie mokymą kitų asmenų, kurie dirba savo darbus, bet nesusiję su gyventojų aptarnavimu jokiais pavidalais, kurie daro verslus, bet nesusiję su gyventojų aptarnavimu, ir taip toliau. Tai yra ribotas asmenų skaičius. Be abejonės, Lietuvoje piliečiai turi neginčytiną teisę gauti aptarnavimą valstybine kalba. Juo labiau kad Vyriausybė nustatytų lietuvių kalbos mokėjimo lygį tiems žmonėms, jisai, žinia, numatytas gana minimalus. Taigi, tokių drastiškų palyginimų su prievarta iš tikrųjų siūlau vengti. Aš manau, kad įstatymas šiuo atveju labai saikingas.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Mieli kolegos, vis dėlto prievartinės ir baudimo priemonės nesukuria nei pagarbos, nei motyvacijos. Ši sistema neužtikrins išvis kalbos mokymosi, mes sukuriame prievolę neužtikrindami, kaip veiks visa sistema. Ar mes turime sukūrę sistemą, kur mokysis, kaip mokysis, ar pakanka mokytojų tai kalbai mokyti, ar žmonėms, kurie atvyksta laikinai dirbti su leidimu ir atlikti kažkokį labai techninį darbą, bet paslaugų srityje, reikia tos kalbos, kai jie išvyksta po trejų metų, tarkime? Taip pat noras įrašyti dabar į Valstybinės kalbos įstatymą, kad visi, ne tik įstaigų, įmonių, tarnybų, organizacijų vadovai, bet visi fiziniai asmenys, turės mokėti kalbą, aišku, yra geras, bet taip pat ir Vokietija susiduria su tuo, kad visus atvykusius imigrantus pirmiausia moko kalbos, o paskui tik leidžia dirbti ir sukuria labai daug viešojo saugumo problemų. Ar mes būtent va tokį kelią pasirenkame, nes aš matau, kad tai pradžia būtent tokio kelio? Tai tikrai nėra geras pavyzdys, nes patys Vokietijos piliečiai sako, kad tikrai nėra jokio saugumo, kai dykaduoniauja ir neina dirbti. Ir dar vienas momentas. Ar mes turime tą baudikų armiją, kuri baus už tos kalbos nemokėjimą ir tirs tuos kalbos mokėjimo ar nemokėjimo atvejus?

PIRMININKĖ. Motyvai už – V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, na, aš negaliu patikėti tuo, ką aš čia, Lietuvos Respublikos Seimo salėje, girdžiu, kuomet Liberalų sąjūdžio frakcijos atstovas ir dabar kolegė iš Lenkų rinkimų akcijos skleidžia informaciją, kuri, na, prilygintina turbūt priešiškai propagandai, gąsdinant žmones ir nuteikiant prieš Lietuvos Respublikos vykdomą lietuvių kalbos politiką. Arba kolegos yra nesusipažinę su šiuo įstatymo projektu, gąsdindami neva baudomis. Čia šiandien mes klausėmės signatarų, signatarų jubiliejinio pristatymo tokio, kur buvo pasakojama, kuomet Sąjūdžio aušros metais buvo gąsdinami kitataučiai, kad nepriklausomybei išaušus jie visi bus išvaryti iš Lietuvos. Tai čia yra lygiai ta pati retorika. Tai, mieli ponai, jūs atsakingai pagalvokite, ką jūs kalbate ir kaip. O niekas nebaus ir nežada bausti žmonių už nemokėjimą lietuvių kalbos. Tiesiog Lietuvos Respublikos valdžia privalo gerbti Konstituciją ir užtikrinti kiekvieno Lietuvos piliečio teisę būti aptarnautam Lietuvoje jo gimtąja lietuvių kalba, kuri yra Konstitucijoje nustatyta kaip valstybinė kalba. Taigi, be jokios abejonės, mes privalome tokį įstatymo projektą priimti, vėlgi turėdami mintyje ir tą sveiką, sveiku protu suvokiamą laikotarpį, kuris įsigalios nuo 2026 metų, ir kad tai yra jau verslo problema. Jeigu jie nori aptarnauti Lietuvos Respublikos piliečius ir gyventojus, jie turi paisyti Lietuvos Respublikos įstatymų ir pirmiausia Konstitucijos. Mieli ponai, apie ką mes kalbame? Mes kalbame apie savo valstybės savigarbą! Turbūt nė viena pasaulio valstybė tokių retorikų savo parlamentuose nedrįstų nei kalbėti, nei girdėti. Taigi atsipeikėkite, ponai kolegos, Liberalų sąjūdžio frakcija ir Lenkų rinkimų akcija. Ačiū jums.

PIRMININKĖ. L. Nagienė – motyvai už.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, aš sau užduodu klausimą, o kur mes gyvename, ar Lietuvoje? Ar nemylime savo kalbos, savo kultūros, ar jos nenorime puoselėti? Mūsų buvo teisingai pasakyta – lietuvaičiai, išvykę į kitas, svečias šalis, kitur, ką jie pirmiausia darė? Jie pirmiausia mokėsi tos kalbos ir gerbė tą kalbą, su kuria susidūrė ir reikėjo dirbti, kitaip jie ir darbo nebūtų gavę, nebent jeigu jie norėjo būti tiktai, kaip aš sakau, juodadarbiai, o dalis iš tikrųjų norėjo pasiekti ir aukštesnį lygį. Šiandien mes kalbame apie aptarnavimą. Atėjus šiandienai, iš tikrųjų dalis mūsų jaunesnės kartos nemoka rusų kalbos. Tikrai stengiasi dabar, kad išmoktų tie, kurie aptarnaus. Aš niekaip negaliu suprasti tų, kurie sako: čia, žinote, mes prievarta ir baudas skiriame. Atleiskite, aš esu už tai, kad tas, kuris pragyveno 20 metų arba gimęs Lietuvoje, šiandien lietuvių kalba turėtų kalbėti be akcento, ir gražia lietuvių kalba. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl Valstybinės kalbos įstatymo pakeitimo projekto. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. Tai yra priėmimo stadija.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 83: už – 78, prieš nebuvo, susilaikė 5. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3667) priimtas. (*Gongas*)

Replika po balsavimo – R. Šarknickas. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkei. Liberalioji valdžia jau ir taip su lietuvių kalba iš peties „padirbėjo“ su tomis svetimomis raidėmis ir panašiai. Ką dabar girdžiu iš kolegos Viktoro, kad čia baudos, prievarta čia bus ir panašiai. Aš manau, kad jūs neįsiskaitėte į įstatymo projektą. Tai yra taikoma prekybos tinklams, kurie dirba. Negi dabar „Žalgirio“ krepšinio treneris A. Trinkjeris turės po spaudos konferencijos eiti pardavinėti žaliai baltus marškinėlius? Jūs pritempiate ne iki to dalyko, kokio reikia, bandote apžaisti.

PIRMININKĖ. V. Pranckietis buvo paminėtas. Prašau.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Labai aiškiai visi buvome gavę laišką tų žmonių, kurie pardavinėja ir vežioja picas. Apie tai buvo kalbama, kad jie turės atvažiavę pasakyti tau „skanaus“, „laba diena“ ar dar ką nors tokio. Mes per prievartą brukdami nueisime kažkur, žinote, į susipriešinimą ir kitataučių nenorą mokytis kalbos. Galime kalbėti, vaidinti patriotus, bet nenuteikinėkime žmonių prieš.

PIRMININKĖ. D. Asanavičiūtė. Prašau.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Sunku suprasti, kai kolega sako, jog pasakyti „laba diena“ arba „sveiki“ yra misija neįmanoma. Tai yra mažiausi reikalavimai, ką galėtų padaryti žmogus, teikiantis paslaugą arba parduodantis prekes. O dėl kurčiųjų tai apskritai yra kitos įstatymo nuostatos ir čia nepainiokite žmonių, kurie turi tam tikrą negalią ir kurie telefonu tikrai nekalba ir neklausia, kur atvažiuoti ir kur jūsų namas, aš nerandu.

Aš kolegas, kurie kalbėjo prieš, tikrai noriu sugėdinti, kam jūs dabar suabsoliutinate ir sakote, kad visi 220 tūkst., atvažiavę į mūsų šalį, privalės mokytis lietuvių kalbos? Gerai, kad nepasakėte, kad pasienyje sustabdys, jeigu nepasakys: labas, laba diena, mano vardas toks ir toks. Šita prievolė taikoma tiktai tiems, kurie dirba konkrečiame sektoriuje, kur tiesiogiai aptarnauja klientus arba tiesiogiai parduoda paslaugą. Tikrai tai yra ne visi 200 tūkst. asmenų. O išmokti A1 ar A2 lygiu kelis sakinius tikrai nėra sudėtinga. Tuo labiau yra suteiktas laikotarpis – daugiau nei metai pasirengti tiek valstybei, tiek darbdaviams. Dėl to tikrai ačiū visiems kolegoms, kurie palaikė, ir tiems, kurie susilaikė.

PIRMININKĖ. A. Palionis.

A. PALIONIS (*LRPF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Mano balsas už, nes liko tik registracija.

PIRMININKĖ. Įskaitysime protokole. V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Aš noriu tiktai pasakyti dvi alternatyvas: arba mes ignoruojame, kad mūsų valstybinė kalba yra lietuvių, arba stipriname ir puoselėjame savo valstybinę kalbą, o į įstatymą įsiskaitykite. Iš tikrųjų yra netinkamos kai kurių interpretacijos. Ačiū.

PIRMININKĖ. A. Jakavonytė.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš norėčiau replikuoti gerbiamam kolegai V. Pranckiečiui, kad ar mes tikrai nemylime savo kalbos? Ir tą kalba žmogus, kurio tėvas buvo politinis kalinys? Aš nežinau, ar mes nuvažiavę į kitą šalį, ar apsigyvenę mūsų vaikai neišmoksta ten kalbėti, pasisveikinti, kokių nors keletą žodžių? Aš nežinau, man, žinokite, skaudu, kad mes taip nemokame lietuvių kalbos, nemylime savo kalbos ir dar skleidžiame tai, kad nereikia, kad atvažiavę žmonės… nemokėtų lietuviškai pasisveikinti. Dalis, beje, gyvenančių ir čia visiškai nekalba lietuviškai. Manau, tikrai yra gėda, kad mes, patys lietuviai, nenorime, kad išmoktų lietuvių kalbos. Tikrai gėda klausytis.

PIRMININKĖ. Jau į pabaigą eina ši diskusija, bet V. Pranckietis buvo paminėtas, todėl suteikiu jam žodį – baigiamąjį.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Pasakysiu paprastai. Man gėda už jūsų gėdą, nes jūs kalbate visiškai ne apie tai, ką aš sakau. Aš sakau, kad mes brukame prievartiniu būdu ir norime padaryti lietu-

vių kalbą labiau mylimą. Tai aš tikrai linkiu, kad būtų lietuvių kalba mylima ir kad mes ją patys gerbdami nepadarytume priešiško veiksmo. Ačiū.

PIRMININKĖ. E. Zingeris taip pat norėtų pasisakyti. Prašau.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Vis dėlto tarp mano liberalios savimonės ir būtinybės lietuvių kalbą įtvirtinti, ir mano tos buvusios lituanistinės specialybės… Aš tikrai matau, kad mokymosi procesas turėtų būti sureguliuotas, ir aš vis dėlto būčiau už. Jeigu galima, pridėkite mano už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerai, jūsų irgi už bus. O jūs balsavote, Emanueli? (*Šurmulys salėje*)

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Už pridėkite mano.

PIRMININKĖ. Už. Supratau. (*Juokas salėje*)

11.27 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 8, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4189 (*pateikimas*)

Gerai, judame toliau. Darbotvarkės 1-11 klausimas – Medžioklės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4189. Pateikimo stadija. Simonas. Atsiprašau, R. Vaitkus. Taip, taip, teisingai. Kviečiu R. Vaitkų į tribūną pateikti Medžioklės įstatymo pakeitimo projektą. Prašau.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, visi žinote, kad yra kuriami du kariniai poligonai Vakarų Lietuvoje – tai Šilalėje ir Tauragėje. Tauragėje yra atskiras, Šilalėje yra jungtinis Tauragės–Šilalės, įgyvendinamas ypatingos valstybinės svarbos projektas. Būtent medžioklės plotų naudotojai susiduria su problema, jie netenka medžioklės plotų, todėl natūralu, kad ieškoma solidariai šituos plotus pakeisti kitais plotais. Tauragės rajone, deja, tokių plotų nėra. Neužtenka visiems medžiotojų būreliams. Medžioklės plotų naudotojai yra tikrai investavę nemažai lėšų būtent į šią sritį. Buvo susirinkusios tiek Tauragėje, tiek Šilalėje, tiek Jurbarke medžioklės plotų ribų nustatymo komisijos, kurios priėjo prie bendros išvados, kad reikia pateikti būtent Medžioklės įstatymo pakeitimus, šituos plotus surasti ir kompensuoti būtent be konkurso skiriant medžioklės plotą, neturintį naudotojo, arba profesionalios medžioklės plotą, arba mokslo ir mokymo medžioklės plotą, pakeičiant, kompensuojant būtent netekimo atveju.

Šį įstatymo projektą teikiu kartu su aplinkos ministru S. Gentvilu, Seimo nariu R. Juška ir Seimo nariu J. Gudausku.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti du kolegos. Pirmasis klausia E. Jovaiša, ruošiasi K. Navickas.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Gerbiamas Romualdai, aš puikiai suprantu, kad tai yra būtinybė, bet štai norėčiau jūsų paklausti. Pagal projektą, jeigu neapsirinku, tie poligonai labai priartėja prie gyvenviečių. Pavyzdžiui, Dauglaukis, tai ten, nežinau, gal 10, gal 50 metrų ir prasideda poligonas, o juk turėkite omenyje – čia pat upė Jūra, čia pat ežerėlis, į kurį važiuoja tauragiškiai maudytis. Žinote, kad Tauragės kraštas, deja, nėra pilnas ežerų. Tai tas ežerėlis Tauragės gyventojams yra puiki vieta. Aš galvoju, kad pirmiausia jūs turėtumėte pasirūpinti, kad prie gyvenamųjų vietovių tie poligonai taip grėsmingai arti nebūtų…

PIRMININKĖ. Laikas.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). …nes suardysite Jūros upės tėkmę ir kitus dalykus. Ačiū.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju, kolega, už klausimą. Šiuo atveju mes svarstome Medžioklės įstatymo pakeitimo projektą. Kai svarstysime, artimiausiu metu, nežinau, bus įtrauktas į darbotvarkę būtent poligonų klausimas, tai būtent ta vieta, ką jūs pasakėte, visiškai pritariu, yra tikrai svarbi Tauragei ir tauragiškiams. Vakar Aplinkos apsaugos komitete svarstėme šį klausimą dėl poligono ribų pakeitimo. Bendruomenės, kurios kreipėsi, tarp jų ir Dauglaukio bendruomenė, kur jūs taip pat esate daug įdėjęs įnašo į bendruomenės vystymą, ten daug atlikta ir archeologinių tyrimų, tai būtent yra atsižvelgta į bendruomenių prašymus atitraukti nuo gyvenamųjų vietų, nuo gyvenviečių. Tai faktiškai tiek Šilalėje, tiek Tauragėje visos bendruomenės yra išgirstos, išklausytos ir atitrauktos poligono ribos pagal jų prašymus.

PIRMININKĖ. Klausia K. Navickas.

K. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pranešėjau, aš norėjau klustelti trumpai. Kaip bus vertinamas vertės kompensavimas, nes žinoma, kad profesionalios medžioklės plotuose yra išvystyta

infrastruktūra ir laukinių gyvūnų intensyvumas yra kitoks negu įprastuose medžioklės plotuose. Tai kas vertins? Na, kokiu principu tikriausiai? Aš įsivaizduoju, kad tai nebus hektarai hektarais. Ir kad būtų apgintas ir visuomenės interesas, ir kad tos investicijos, kurias padarė Valstybinių miškų urėdija ir mokslo įstaigos, būtų adekvačiai įvertintos. Ačiū.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju už klausimą. Tikrai geras klausimas ir, manau, aktualus. Mes dabar šio įstatymo pateikimu tik *duodame* pačią *eigą*. Vertinimas tikrai reikalingas. Manau, kad čia ir Aplinkos ministerija tai darys, ir medžioklės plotų ribų nustatymo komisijos nariai tikriausiai turėtų dalyvauti, ta pati savivalda ir medžioklių būreliai tikriausiai ribų nustatymo komisijoje dalyvaus ir bus rastas kompromisas. Aš to labai tikiuosi. Bet klausimas labai geras.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Motyvai po pateikimo. R. Juška kalba už.

R. JUŠKA (*LSF*). Kolegos, norėčiau atkreipti dėmesį, nes, girdžiu, pamačius pavadinime žodį „medžioklės“ iš karto daugeliui atmetimo reakcija. Čia ką Romualdas pristatydamas ir minėjo, labai svarbu, kad steigiant poligonus visuomenės nuomonė būtų priimama palankiai ir ji nebūtų priešinama. Taip pat reikia turėti mintyje, kad būreliai puoselėja savo plotus, yra padaryta nemažai investicijų, todėl būtų sąžininga kompensuoti natūra. Nemažinkime pasitikėjimo valstybe ir parlamentu. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl 1-11 klausimo – Medžioklės įstatymo pakeitimo projekto. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 78: už – 74, prieš nebuvo, susilaikė 4. Pritarta po pateikimo.

Kaip pagrindinis siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Siūloma svarstyti spalio 15 dieną. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta.

11.34 val.

Europos bendrovių įstatymo Nr. IX-2199 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3946(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas. Šiandien šiek tiek lenkiame darbotvarkę, tai apsvarstysime iš popietinės. Darbotvarkės 2-2.1 klausimas – Europos bendrovių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3946(2). Gal galėtų A. Bagdonas trumpam ateiti į tribūną ir pakomentuotų vieną pasiūlymą, vieną Teisės departamento pastabą, o dabar priėmimas pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Buvo gauta Teisės departamento pastaba. Pastaba skamba taip: „Kontroliuojančiąją Europos bendrovę“ suderinti su reglamento (EB) Nr. 2157/2001 vartojama sąvoka „holdingo SE“. Ekonomikos komitetas apsvarstė šią pastabą ir jai pritarė bendru sutarimu. Posėdyje dalyvavo Ekonomikos komiteto 9 nariai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėkoju už pristatytą komiteto nuomonę. Ar galima pritarti 1 straipsniui, suformuluotam, pakoreguotam pagal Teisės departamento pasiūlymą? Nematau prieštaraujančių, dėkoju, ačiū pranešėjui.

2 straipsnis. Dėl 2, 3, 4, 5, 6, 7 straipsnių pasiūlymų nėra gauta, ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Tada visam 1 straipsniui ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ir visam 2 straipsniui ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Pritarta, dėkoju.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 2-2.1 klausimo – projekto Nr. XIVP-3946.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 73: už – 72, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3946) priimtas. (*Gongas*)

11.36 val.

Europos ekonominių interesų grupių įstatymo Nr. IX-1939 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3947(2) (*priėmimas*)

Toliau 2-2.2 klausimas – lydimasis Europos ekonominių interesų grupių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3947.

Nuo 1 iki 8 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Tada visam 1 straipsniui ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Ir dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 2-2.2 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 76: už – 75, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3947) priimtas. (*Gongas*)

11.37 val.

Europos kooperatinių bendrovių įstatymo Nr. X-696 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3948(2) (*priėmimas*)

Toliau 2-2.3 klausimas – Europos kooperatinių bendrovių įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-3948(2).

Nuo 1 iki 8 straipsnio pasiūlymų nėra gauta, ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Visam 1 straipsniui ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Ir 2 straipsniui, dėl kurio taip pat nebuvo gauta pasiūlymų, ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 2-2.3 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 83: už – 80, prieš – 1, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3948) priimtas. (*Gongas*)

11.38 val.

Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo Nr. VIII-947 1, 2, 9 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^1, 11^1 ir 20 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3915(2)ES (*priėmimas*)

Toliau 2-3.1 klausimas – Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-3915(2)ES. Priėmimo stadija. Sudaro pakeitimą aštuoni straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta nė dėl vieno. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu kiekvienam iš jų? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų dėl Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo pakeitimo niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. Primenu, balsuojame dėl Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo. (*Balsai salėje*) Kvotas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 76: už – 67, prieš nebuvo, susilaikė 9. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3915) priimtas. (*Gongas*)

11.39 val.

Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo Nr. XIV-2811 3, 24 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4002(2)ES (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-3.2 klausimas – lydimasis Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-4002(2)ES. Pakeitimą sudaro keturi straipsniai. Pasiūlymų nėra

gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu kiekvienam iš jų? Ačiū. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 2-3.2 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 78: už – 75, prieš nebuvo, susilaikė 3. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4002(2) priimtas. (*Gongas*)

11.40 val.

Atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatymo Nr. IX-1597 2, 4, 5 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4171, Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 9, 81 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4172, Mokėjimo įstaigų įstatymo Nr. XI-549 17 straipsnio ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4173, Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo Nr. XI-1868 11, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 27^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4174 (*pateikimas*)

Norėčiau pakviesti G. Skaistę, finansų ministrę, kuri pristatys 2-17.1 klausimą bei lydimuosius. Tai yra Atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4171 ir lydimieji. Prašau.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Laba diena. Pristatomas Atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatymas ir dar trys lydimieji įstatymai. Šių įstatymų projektų tikslas – pagerinti mokėjimo įstaigų ir elektroninių pinigų įstaigų konkuravimo su kitais rinkos dalyviais galimybes, sudarant galimybes jiems tiesiogiai dalyvauti mokėjimo sistemose. Įstatymų pakeitimais nacionalinėje teisėje taip pat įgyvendinamos momentinių mokėjimų reglamento nuostatos, įtvirtinančios pareigą mokėjimų paslaugų teikėjams teikti momentinių mokėjimų paslaugą, taip užtikrinant, kad vartotojams mokėjimo paslaugos taps greitesnės, efektyvesnės ir patikimesnės. Šiuo įstatymu įgyvendinamas reglamentas ir perkeliamas į Lietuvos Respublikos teisę. Mokėjimo įstaigos ir elektroninių pinigų įstaigos galės taip pat vykdyti momentinius mokėjimus kaip ir komerciniai bankai. Tai juos įpareigoja daryti priimtas Europos Sąjungos reglamentas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų paklausti, atrodo, niekas nenori. (*Balsai salėje*) Negalima užsirašyti? Tuoj, sekundę, atversime užsirašymą. A. Sysas norėtų paklausti. Prašau.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Ačiū, ministre, kad grįžote į vietą. Jūs taip greitai viską paaiškinote, kad tapo dar neaiškiau. Mano klausimas būtų susietas su paslaugų kaina. Ar dėl to paslaugų kaina keisis ir ar neatsitiks taip kaip su kai kuriomis *fintecho* įmonėmis, su kuriomis mes dabar turime problemų, kurios, taip sakant, skirtingomis kainomis ir visais kitais?.. Kaip bus užtikrinta kontrolė? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Pagal šį įstatymų paketą tiesiog mokėjimo įstaigos ir elektroninių pinigų įstaigos taip pat galės vykdyti momentinius mokėjimus, kurie vyksta tuo pačiu momentu, kaip ir galėdavo komerciniai bankai. Europiniame reglamente įrašyta, kad skirtingos kainodaros momentiniams ir nemomentiniams mokėjimams nebus galima taikyti. Tai reiškia, kad kainodara, kuri būdavo paprastų mokėjimų, turės būti tokia pati ir momentinių mokėjimų.

Taip pat žmonės galės nesirinkti momentinio mokėjimo, jeigu nenori, galės vykdyti tokį patį mokėjimą, kaip ir vykdydavo anksčiau. Na, o tam, kad būtų galima preventyviai pažiūrėti į situacijas, kuomet kai kurios finansų įstaigos turi problemų, kiekviena iš tokių įstaigų turės pasirengti iš anksto planą, kas būtų, jeigu turėtų problemų, kaip nutraukti veiklą, tą planą suderinti su Lietuvos banku. Jo priežiūrą taip pat vykdys Lietuvos bankas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į klausimą. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Taigi apsispręskime balsuodami dėl 2-17 klausimo ir lydimųjų po pateikimo. Kas pritariate įstatymų projektams, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 79: už – 73, prieš nebuvo, susilaikė 6. Po pateikimo pritarta visiems projektams.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas ir siūloma svarstyti lapkričio 5 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

11.44 val.

Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo Nr. X-1478 29, 31 straipsnių ir 6 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4050(2)ES (*priėmimas*)

Toliau 2-4 klausimas – Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4050. Norėčiau pakviesti gerbiamą I. Kačinskaitę-Urbonienę, kad pristatytų komiteto nuomonę dėl gautų Teisės departamento pastabų. Ir pradedame priėmimą. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 2 straipsnio yra viena Teisės departamento pastaba. Prašau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*MSNG*). Siekiant teisinio aiškumo, yra patikslinami žodžiai, tikslesnis perkėlimas. Tai techninė pastaba, techninė klaida, kurią komitetas ištaisė. Kviečia pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galėtume pritarti 2 straipsniui, pakoreguotam pagal Teisės departamento pastabą? Ačiū, pritarta. Dėl 3, 4 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė.

Apsispręskime balsuodami dėl 2-4 klausimo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 83: už – 83, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4050) priimtas. (*Gongas*)

11.46 val.

Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 2 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3930(2) (*priėmimas*)

Dar turime kelias minutes, taigi apsvarstykime 2-6 klausimą – Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 pakeitimo projektą. Tai yra priėmimo stadija. Kviečiu A. Bagdoną į tribūną. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 2 straipsnio yra gauta Teisės departamento viena pastaba. Prašau.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Ekonomikos komitetas apsvarstė Teisės departamento pateiktą pastabą ir jai nepritarė. Išsakysiu pagrindinius argumentus. Ekonomikos komitetas 2024 m. rugsėjo 19 d. komiteto posėdyje svarstydamas Teisės departamento 2024 m. birželio 25 d. išvadoje pateiktas pastabas nepritarė analogiškai pastabai ir išsamius argumentus surašė komiteto išvadoje. Komitetas laikosi anksčiau suformuluotų argumentų.

Antra. Papildomai komitetas atkreipė dėmesį, kad 2024 m. liepos 1 d. buvo gauta Teisingumo ministerijos Europos Sąjungos teisės grupės išvada dėl aptariamo įstatymo projekto, tačiau kritinių pastabų pateikta nebuvo.

Ir trečia. Be to, dėl įstatymo projekto buvo paprašyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės nuomonės. 2024 m. rugpjūčio 14 d. buvo gauta Lietuvos Respublikos Vyriausybės išvada, kurioje įstatymo projektui siūloma pritarti. 9 komiteto nariai bendru sutarimu atmetė Teisės departamento išvadą ir paliko įstatymo projektą tokį, koks jis buvo pateiktas.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto nuomonę. Ar galėtume pritarti 2 straipsniui? Komitetas nepritarė Teisės departamento pastabai, kaip ką tik buvo pristatyta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ar galėtume pritarti ir 3 straipsniui, dėl kurio pasiūlymų nebuvo gauta? Ačiū, pritarta.

Motyvai. Už kalba J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš gal nebeagituosiu. Matau, kad niekas nepasisako prieš. Tai yra mums, aš manau, tam tikra pamoka, kai mes taip *ant greitųjų* kartais padarome įstatymų pataisas pagal kažkokias tarptautines sutartis ar europinius reikalavimus, bet jautriau nepasižiūrime, ką

tai reiškia realybėje. Šiuo atveju tikrai buvo padarytas didelis apsunkinimas kaimo turizmo sodybų savininkams. Dabar tai ištaisome ir pasirodo, kad visada išeičių galima rasti. Dėkoju iniciatoriams, kurie čia reagavo. Mūsų pačių sukurtą problemą šiek tiek ištaisome.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir A. Bagdonas – motyvai už.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, vienas svarbiausių šio projekto aspektų – siekis sumažinti administracinę naštą smulkiems verslininkams, teikiantiems apgyvendinimo paslaugas atokiose vietovėse, kuriose ne visur užtikrinamas stabilus interneto ryšys. Dabartiniai reikalavimai kasdien registruoti apgyvendinamus asmenis Nacionalinėje turizmo informacinėje sistemoje dažnai tampa sunkiai įgyvendinami dėl techninių kliūčių. Siūlomas pakeitimas suteiktų galimybę duomenis pateikti kartą per mėnesį, o gal ir anksčiau, priklausytų nuo kiekvieno kaimo turizmo sodybos verslininko, atsižvelgiant į realias verslo sąlygas ir išsaugant reikiamą duomenų kokybę.

Kaimo turizmo specifika dažnai apima didelius renginius, juose dalyvių skaičius nuolat kinta, todėl sudėtinga užtikrinti operatyvų kasdienį informacijos pateikimą. Lankstumas teikiant duomenis kartą per mėnesį ne tik atlieptų šio verslo poreikius, bet ir leistų sumažinti perteklinius organizacinius reikalavimus ir išlaidas, susijusias su administraciniais procesais.

Svarbu pabrėžti, kad šis projektas specialiai sukurtas taip, kad būtų praktiškai įgyvendinamas, neapsunkintų smulkių kaimo turizmo verslų. Priėmus šį įstatymo projektą, smulkių paslaugų teikėjai galės efektyviau vykdyti savo veiklą, prisidėdami prie kaimo vietovių turizmo ekonomikos plėtros. Todėl kviečiu visus palaikyti šį įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Atkreipiu dėmesį, kad šiek tiek viršijome balsavimo laiką, tai jį pratęsiu. Apsispręskime balsuodami dėl įstatymo projekto Nr. XIVP-3930. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 82: už – 82, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3930) priimtas. (*Gongas*)

Dabar Seimo narių pareiškimai. Prieš tai M. Lingė norėtų replikuoti. Replika po balsavimo?

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Norėtume frakcijos vardu pasiūlyti. Gal užtektų Vyriausybės pusvalandžio? Galėtume šiek tiek pratęsti ir popietinės darbotvarkės klausimų svarstymą.

PIRMININKĖ. Ar galime bendru sutarimu sutarti dėl Vyriausybės pusvalandžio? Atkreipiu dėmesį, kad yra labai daug Seimo narių pareiškimų. Mes tikrai sutaupytume laiko. Gerai? Tinka? Visiems tinka. Puiku, ačiū.

12.51 val.

Seimo narių pareiškimai

Tačiau 11 val. 50 min. yra suplanuoti Seimo narių pareiškimai. Pirmiausia kviečiu V. Baką. Jis kalbės frakcijos vardu. O toliau posėdžiui pirmininkaus pirmasis pavaduotojas J. Razma.

V. BAKAS (*DFVL*). Kiek aš čia galiu kalbėti?

PIRMININKĖ. 7 minutes.

V. BAKAS (*DFVL*). Laba diena, mieli kolegos. Aš noriu šiandien kreiptis į jus visus Demokratų frakcijos vardu ir perskaityti laišką iš Didžiasalio, Ignalinos rajono. Gerbiami kolegos, per 2 dienas žmonės surinko 400 parašų. Ir ne kaip nors internetu, o tai padaryta gyvai, žmonės ėjo ir pasirašė per 2 dienas. Prieš pradedant laišką, mano klausimas jums. Ar kam nors iš jūsų yra tekę būtiniausių vaistų savo vaikams, savo tėvams važiuoti 40 kilometrų? Ne receptinių, o būtiniausių vaistų nuo karščiavimo vaikams, nuo spaudimo senjorams. Taigi leiskite jums perskaityti laišką.

„Gerbiamieji, mes, Ignalinos rajono Didžiasalio seniūnijos gyventojai, kreipiamės į jus tikėdamiesi sulaukti dėmesio ir pagalbos ieškant sprendimo dėl būtiniausių vaistų prieinamumo rečiausio ir labiausiai nutolusio nuo rajono centro Lietuvos regiono žmonėms. Didžiasalis yra didžiausias Ignalinos rajono kaimas. Jame gyvena daugiau kaip 1 tūkst. gyventojų. Dauguma jų yra

senjorai. Pastaruoju metu čia nuolat atvyksta gyventi ir jaunos šeimos su mažais vaikais. Artimiausia vaistinė didžiasaliečiams yra Ignalinoje. Iki jos beveik 40 kilometrų, todėl kelionė visuomeniniu ne taip jau dažnai kursuojančiu transportu tam, kad nusipirktų reikalingų vaistų, užtrunka beveik pusę dienos. Mūsų pajamos kuklios, todėl ne kiekvienas šeimos ūkis naudojasi automobiliu. Jau nekalbame apie vyresnio amžiaus senjorus, esančius ypač sudėtingoje situacijoje. Dirbantys žmonės taip pat patiria daug nepatogumų, nes atvykstantiems į Didžiasalio gydymo įstaigas gyventojams skiriami vaistai taip pat pasiekiami tik Ignalinoje. Ten patekti darbo metu ne visada ir ne visiems sklandžiai pavyksta.

Atsižvelgdami į esamą situaciją, kreipiamės į jus, prašome imtis veiksmų ir padėti rasti sprendimą, kad Didžiasalio kaime, Ignalinos rajono savivaldybės Didžiasalio seniūnijoje, būtų atkurta nuolat bent jau sistemingai veikianti vaistinė, kurios paslaugomis mielai naudodavosi ir dabar naudotųsi mūsų ir aplinkinių seniūnijų gyventojai ir svečiai, arba periodiškai atvyktų mobili vaistinė. Su pagarba Didžiasalio seniūnijos gyventojai.“ Pridedama 16 puslapių su parašais.

Taigi, mieli kolegos, aš noriu pasakyti, kad mes milijonus eurų merkiame į socialinę atskirtį, regionines problemas, bet jūs visi puikiai žinote, kad geriausias būdas pritraukti žmones į regionus tai yra viešosios paslaugos. Apie tai šiame laiške nekalbama. Kalbama apie tai, kad vis dėlto, ko gero, pramuštas dar vienas dugnas, kada yra nepasiekiamos ne tik sveikatos paslaugos regionuose, bet ir elementariausi vaistai. Aš šiandien kalbėjausi su komiteto pirmininku ponu A. Matulu, yra įregistruotas projektas dėl mobiliųjų vaistinių. Noriu kreiptis į jus visus ir paprašyti susitelkti – padarykime sprendimą, kuris nieko nekainuoja, kuris nieko nekainuoja, ir tą mes galime padaryti dar šioje sesijoje. Taigi, šį laišką perduosiu visiems Sveikatos reikalų komiteto nariams, taip pat sveikatos ministrui. Tikrai prašau, kad mes rastume sprendimą ir kad dar šiemet žmones pasiektų tie vaistai, ypač kai artėja žiemos sezonas, kada ligos, peršalimo ligos paaštrėja. Ačiū jums už dėmesį.

PIRMININKAS (J. RAZMA, *TS-LKDF***).** Toliau – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Sveiki, kolegos. Rinkimams pasiekus finišo tiesiąją, prasidėjo kampanija „Išgelbėkime „Ignitį“ nuo nacionalizavimo!“. Į kampaniją įsijungė ir sunkioji žiniasklaidos artilerija, ir samdyti lobistai. Klausimas: kodėl nevyksta diskusija Seime, Vyriausybėje ar LRT, nacionalinio transliuotojo, eteryje? Diskusija nevyko ir 2020 metais. Apie „Ignitis grupės“ akcijų viešą platinimą buvo pradėta kalbėti 2019 metais. Argumentuota, kad grupė išsėmė skolinimosi galimybes, o pagal naująją energetikos strategiją dešimčiai metų reikės 6 mlrd. eurų. 2019 m. gruodžio 3 d. finansų ministro V. Šapokos įsakymu sudaryta darbo grupė. Darbo grupė baigė darbą ir pristatė rekomendacijas 2020 m. vasario 28 d. Jai pirmininkavo finansų ministras V. Šapoka, dalyvavo „Ignitis grupės“ generalinis direktorius D. Maikštėnas ir du dabartinio Seimo nariai. Pagrindiniai dokumentai, atskleidžiantys, kaip buvo apsispręsta perleisti dalį grupės akcijų, iki šiol nėra vieši. Darbo grupės nariai pasirašė konfidencialumo sutartį, galiojančią dešimt metų. Sprendimai buvo priimti Vyriausybės lygiu, neprašant Seimo pritarimo.

Vyriausybės sprendimas dėl „Ignitis grupės“ buvo priimtas 2020 m. kovo 18 d., antrąją karantino dieną. Ir traukinys pajudėjo 2020 spalį, prieš pat Seimo rinkimus. 2020 metų pabaigoje paaiškėjo skandalingas faktas, kad „Ignitis grupės“ akcininkai turėtų tapti ir grupės vadovais. Sprendimą dėl skatinimo akcijomis gruodžio 4 dieną, keičiantis vyriausybėms, patvirtino „Ignitis grupės“ stebėtojų taryba. Kelius jiems atvėrė 2020 m. rugsėjo 16 d. finansų ministro V. Šapokos įsakymas. Kilus pasipiktinimui ir teisėsaugos tyrimams, 2021 metų gegužę devyni „Ignitis grupės“ vadovai atsisakė jiems numatytų akcijų. Teisėsaugos tyrimas dėl skatinimo sistemoje nutrauktas 2022 metų balandį. Akcininkais tapo ir politikai, ir politikų įmonės. „Ignitis grupės“ akcijų viešas platinimo rezultatas – 450 mln. Tai tiesiog lašas jūroje, kadangi 2019 metų „Igničio“ skola buvo beveik 1 mlrd., o skolinimosi limitai yra maždaug 5–7 EBITDA’os. Tad 2020 metų skola sumažėjo tik 450 mln., o 2021 metais vėl atsistatė iki 1 mlrd., 2022 metais irgi beveik 1 mlrd., 2023 metais – 1 mlrd. 317 mln. Ar tikrai valstybė per „Ignitis grupės“ akcijų viešą platinimą nieko neprarado? Prarado: 75 % liko valstybės, 25 % – privačiose rankose.

Esminis skirtumas ne vien tik akcijos, bet energetikos monopolininko „Igničio“ tikslai, kurie padiktuoti privačių akcininkų ir nepriklausomų valdybų, valdybos narių: didinti įmonės vertę

kiekvienais metais, dividendus didinti 3 %. AB „Ignitis“ nustatė, kad už 2020 metus skirs 85, kitais metais – vėl 3 %, ir galų gale 2023 metais skirta 93 mln. eurų. Dividendų mokėjimas augo ir per energetinę krizę. Už 2022 metus buvo išmokėta 90 mln. dividendų. Vyriausybė skolinosi šimtus milijonų ir skyrė kompensacijas dėl per krizę išaugusių dujų ir elektros kainų.

Kaip elgiasi kitos valstybės? Pavyzdžiui, Estija penkerius metus uždraudė mokėti dividendus ir gelbėjo savo įmones, verslą ir akcininkus. „Ignitis“ turbūt vienintelė AB, kuri dividendus moka du kartus per metus. Tikslas turėtų būti konkurencingos kainos verslui, įperkamos vartotojams; ne didinti energetinį skurdą, o jį mažinti. Akcijų išpirkimas pakenks valstybės prestižui, bet buvo išpirktos Vakarų skirstomųjų tinklų akcijos, Estija išpirko 66 % savo geležinkelių akcijų. Nieko tokio čia nėra ir nieko blogo čia nėra, tiesiog reikalinga tik politinė valia. Ačiū, kolegos.

PIRMININKAS. Toliau pasisakys R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Mieli Lietuvos žmonės, kolegos. Mano pranešimas yra skiriamas politikams, kurie rovė, bet neišrovė tėvynės. Sustok, pažiūrėk, kas po kojomis, vaike. Matai, tai tavo žemė, tavo gimtinė, kuri tave išpenėjo savo kalba, savo lietuviška dvasia. Šiandien Lietuvos kieme kai kas keičiasi. Ne tik baldai liberalioje Kultūros ministerijoje, bet ir kalba, etninės tradicijos, kurios vis labiau *ištradicinamos*. O mūsų tėvai kaltinami, kodėl jie yra tokie nemodernūs. Anot liberalios valdžios, viskas turi būti tik modernus menas, tik mėlynas dūmas turi plaukioti tarp vaikų, nes taip kiečiau. Bet modernaus meno visur yra, o tautos tradicijos, kalbos, asmenybės yra tik vienos, išskirtinės, unikalios. Tave, mane bara, kad nemadingi esame, dėl to, kad nepatogūs, kad giname vertybes, Lietuvos asmenybes.

Praėjo keli dešimtmečiai. Užsuko sykį žmogus į tuščią kiemą – namo nebebuvo. Mintyse girdėjosi vaikystės garsai, tėvų pokalbiai, lietuviškos dainos. Mačiau, kaip mama niūniuodama skalbinius ant virvės džiovė, džiovė švarų, teisingą Lietuvos rūbą. Esu jau kaip akmuo pamėtėtas į viršų, esu vėl pargriautas į lietuvišką žemę. Bet ir vėl esu atsikėlęs eiti per Lietuvą, nešdamas suteptą kadais krauju lietuvišką žodį „tėvynė“. Buvau vėl pagrasintas nutilti. Paduotas į VRK dėl poeto J. Marcinkevičiaus skleidžiamos lietuvybės. Tačiau Vyriausioji rinkimų komisija dėl kenkėjų skundo pripažino, kad niekuo nenusižengiau.

Pasakysiu tik tiek: gyvuos mūsų žemė, kad ir tarp juodų grumstų, ji su laiku sutrupėjusi užaugina duoną, maitina visas mūsų burnas, kad ir kokios jos visokios būtų. Turbūt jau nebe tik dėl poeto esu mėtomas į viršų, kad skaudžiau atsitrenkčiau į žemę, bet ir galimai, kad daugiau nebeatsikeltum. Sakau užkietėjusiems grumstams – nesustosiu. Skiriu politikams konkurentams, kurie vis labiau rauna Lietuvos vertybes, kurie be meilės naikina žydintį Lietuvos kiemą. Ačiū.

PIRMININKAS. Pareiškimą perskaitys M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Kreipiuosi į visus, kas geba girdėti. Lietuvoje vyksiančiuose Seimo rinkimuose dalyvaujančioms politinėms jėgoms suteikiamos akivaizdžiai nelygios sąlygos. Kodėl Lietuvoje valstybės pinigais remiami nesąžiningi ir Rinkimų kodeksą *naglai* pažeidinėjantys žurnalistai, tokie kaip E. Jakilaitis ir A. Tapinas su jo „Laisvės TV“? Jiems Vyriausiosios rinkimų komisijos yra suteikiami pinigai rinkimų debatams organizuoti, bet jie ignoruoja daugumą rinkimuose dalyvaujančių partijų ir kviečia į debatus tik jų pačių atrinktas. Debatai atrinktoms partijoms ir TV eteris televizijoje geriausiu laiku nekainuoja nė euro, o Rinkimų kodekso 99 straipsnio 7 dalis aiškiai skelbia, kad turi būti užtikrintas visų rinkimų dalyvių lygiateisiškumas.

Pakartosiu, gal išgirs apie tai Lietuvoje daugiau žmonių ir tie, kas už tai atsakingi. Šie pažeidimai vykdomi už Vyriausiosios rinkimų komisijos skirtus pinigus Seimo rinkimų politiniams debatams organizuoti. Gavome informacijos, kad ponui E. Jakilaičiui skirta net pusė milijono eurų. Jam *pasukęs* sužinojau, kad jis vykdo savo privatų projektą TV3 eteryje ir kitų partijų kviesti neketina, o Rinkimų kodekso pažeidimų, leido suprasti, nebijo ir kviečia tik tas šešias partijas, kurias nori. Sakė, pagalvos, ar kviesti ir kitas, silpnesnes ir mažesnes. Tai galvoja iki dabar. Kaip taip gali būti teisinėje valstybėje, kodėl VRK tyrimas jau trunka savaites, nors VRK nariai ir teisininkai aiškiai žino, kad pažeidimas čia akivaizdus?

A. Tapinas, matydamas puikų kolegos E. Jakilaičio pavyzdį, gavęs finansavimą taip pat iš Vyriausiosios rinkimų komisijos valstybinių pinigų, irgi į „Laisvės TV“ debatus kviečia tik savo atrinktas politines jėgas.

Mes matome, kad Lietuvoje akivaizdžiai nesilaikoma įstatymų, mes matome, kad ši situacija yra nesprendžiama ir vilkinama. Vyriausioji rinkimų komisija taip gali atlikinėti tyrimą iki pat rinkimų ir 11 partijų (pabrėžiu, 11 partijų!) neturi galimybės dalyvauti debatuose ir pristatyti rinkėjams savo siūlymus, pristatyti programas, nes vienos partijos yra lygios, o kitos lygesnės. Manau, kad jeigu situacija nebus pakeista, mes galime aiškiai įvardinti, kad tokiomis sąlygomis kalbėti apie sąžiningus Seimo rinkimus suteikiant lygias teises visiems juose dalyvaujantiems gali tik visiškai gyvenantys iliuzijoje. Ar tokia situacija tinka mūsų žurnalistams ir žiniasklaidai, kur vieši raginimai laikytis įstatymų ir Rinkimų kodekso nuostatų, ar tai tinka Seimui ir Vyriausiajai rinkimų komisijai? Laiko vis dar yra priimti reikiamus sprendimus ir nors iš dalies atitaisyti įstatymų pažeidimus.

PIRMININKAS. Paskutinis pareiškimą perskaitys D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Gerbiami kolegos, visi jūs frakcijose susitinkate su įvairių visuomenės atstovų grupėmis, kurios išreiškia savo bėdas, problemas ir ragina jas taisyti. Man irgi šiomis dienomis teko susitikti, pas mus kalbėjo ir smulkiojo verslo atstovai, ir teisėsaugos atstovai – ir visi jie kalba apie neteisybę. Kaip gali būti, kad vienodai apmokestinami tie, kurie stovi turgeliuose per lietų ir vėją ir pardavinėja savo užaugintą produkciją arba, sakysime, atvežtą iš kažkur, jie lygiai tiek pat apmokestinti kaip ir tie, kurie ramiai sėdi kabinetuose, advokatauja arba yra notarai? Ir mokesčiai vienodi! Kaip taip gali būti, sako. Arba štai teisėsaugininkai sako, kaip gali būti, kad mūsų dori kolegos, kurie sprendžia klausimą sąžiningai ir teisingai, taip ir lieka nepastebėti, o tie, kurie pataikauja viršininkams, kyla karjeros laiptais? Sakau: čia vienetiniai atvejai? Ne, sako, čia yra masiniai atvejai. Tai reikia kovoti? Taip, reikia kovoti. Su kuo? Pasirodo, kad reikia kovoti su blogiu, kuris sėdi viršuje, ministerijose, ministrų lygiu. Pats didžiausias blogis pagal juos yra ministrų lygio. Jie dabar laukia naujų ministrų, galbūt ateis jau pagaliau į Lietuvą teisybė.

Kova su blogiu. Pasirodo, kuo daugiau mes su tuo blogiu kovojame, tuo labiau jis dauginasi. Reikia kovoti ar ne su blogiu? Kai kovojame su ligomis, pasirodo, kad jos dauginasi. Kai kovojame su neteisybėmis, dar daugiau neteisybės. Kada tai atsitinka? Atsitinka tuomet, kada kovoja nevykėliai, nenaudėliai, netikėliai. Kai jie tik ima kovoti, ta kova kainuoja labai brangiai. Įtampa visuomenėje kyla ir nepasitikėjimas labai kyla. Turi kovoti tie, kurie už tai atsakingi.

Bet štai, žiūrėkite, atsiranda veikėjų, kurie skelbia pykčio, neapykantos kalbą, ragina šaudyti savo tautiečius, ir tie, kurie už tai atsakingi, tyli. Plinta keiksmažodžiai, plinta visokie pasityčiojimai vieno iš kito. Tie, kurie labiausiai atsakingi, tyli. Kodėl tyli? Bijo pasakyti. Kunigas sako: 80 % Lietuvos gyventojų bijo sakyti tiesą. Kada mes pagaliau išmoksime sakyti tiesą? Aš dabar raginu visus kalbėti apie tai, nes dar pora mėnesių ir vėl ateis tie, kurie slopins tą tiesą. Gali būti ir taip. Kalbėkime dažniau.

Aš dabar stoviu čia ypač todėl, kad mes šiandien pagerbėme du žmones, kurie labai nusipelnę Lietuvos laisvei. Abu komunistai. Kiti du komunistai gyrė juos ir mes visi plojome. Plojo netgi tie, kurie šiandien kelia komunistų klausimą ir ragina kovoti su komunizmo šmėkla. Mielieji, neužmirškime, kad buvo vienintelė Lietuvoje partija, kuri vėliau skilo į TSKP ir LKP. Žiūrėkime, kas dabar Lietuvoje iš jų pasilikę, kas dabar prie valdžios vairo stovi ir ką mes dabar žadame nubausti arba išteisinti. Kas labiausiai ploja rankomis dėl to? Aišku, ploja kagėbistai. Tie, kurie tyliai ir ramiai buvo valdomi komunistų, dabar tyliai ploja rankomis ir toliau tvarko reikalus taip, kad mes čia visi turime įtampų, vieni su kitais kaunamės, kovojame ir ieškome tiesos. Jos nerasime tol, kol nepasakysime tikros tiesos apie tai.

Štai mes šiandien tris kovos rūšis turėjome Seime. Kova su užsienio grėsme. Gerai, priėmėme įstatymą. Ačiū Dievui, turėsime atgrasymą Lietuvoje. Bet kovojame su kalbos kenkėjais. Pasirodo, kad kovojame su vienais kenkėjais, o kiti lieka šešėlyje, – tie, kurie kabina angliškus pavadinimus, ir vis dažniau mes nieko to nepastebime. Aš jau nekalbu apie tai, kad kova dabar su komunizmo šmėkla. Mes vėl kelsime įtampas ir vėl ieškosime kaltų, kai tikrieji įtampų kėlėjai lieka šešėlyje.

Raginu baigti tas neprofesionalias kovas, kurios brangiai kainuoja, o kalbėti apie kūrybą, apie tikrą kūrybą, kuri ir gali ką nors sukurti. Bet kūrybai pirmiausia reikia išmintingų žmonių, reikia patyrusių žmonių, tų, kurie jau yra ką nors sukūrę. Tų dabar ieškokime ir tuos kvieskime,

kad jie ateitų padėti kurti, nes jie dabar sėdi šešėlyje ir nenori… Man ir taip gerai. Kad nebūtų „gerai“, kurkime. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju visiems, kurie perskaitė pareiškimus.

12.14 val.

Vyriausybės valanda

Dabar pradedame Vyriausybės pusvalandį. Po jo turėsime dar apie 15 minučių svarstyti vakarinio posėdžio klausimams. Imsime tuos klausimus, kurie nekelia didelių politinių diskusijų, dėl kurių nėra užsirašiusių pasisakyti, kad nesutrukdytume Seimo nariams jų pasirinkimų ir planų. Klausia tik opozicijos atstovai. Pirmasis tai atliks A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Ekonomikos ir inovacijų ministrės norėčiau paklausti. Šį kartą ne apie Visaginą. Aš norėčiau paklausti, jūs pati tikriausiai matote ir skaitote, kad labai didelis susirūpinimas dėl maitinimo įstaigų Lietuvoje. Labai daug bankrutuoja. Ir ne tokios, kurios įsikūrė vakar ar užvakar, bet kurios gyvavo dešimtmečius ir buvo pakankamai stiprios. Tarkime, paimkime tą „Meksikaną“, kur buvo Algirdo gatvėje tokia įžymioji, ir daugelis kitų. Gerbiama ministre, ar jūs matote *tame* problemą, ar žadate imtis kokių nors priemonių? Susitikti su verslininkais aptarti, galbūt prieš kitų metų biudžetą imtis kokių nors priemonių, kad sustabdytume tą griūtį? Nes tiek užsieniečiai, tiek lietuviai, ko gero, savo didžiąją dalį palieka tose įstaigose? Ačiū.

A. ARMONAITĖ (*LF*). Dėkoju už klausimą. Svarbus klausimas. Maitinimo sektorius, palyginus su kovidiniais metais, žinoma, atsigavęs ir padėjo atsigauti ne tik mūsų subsidinės priemonės, bet ir pridėtinės vertės mokesčio lengvata, kuri kurį laiką galiojo. Daug restoranų ir maitinimo įstaigų išėjo iš šešėlio, išskaidrino veiklą. Grįžus ne lengvatiniam tarifui, dabar yra gerokai sunkiau. Dramatiško bankrotų bumo mes dar nematome, bet sakyti, kad sektoriuje viskas gerai, irgi negalime. Gal tiktai vieną dalyką, kurį reikia turėti omenyje, kas yra maitinimo sektoriaus fenomenas, jog jie bankrutuoja, jeigu galima taip pasakyti, ne visam laikui, yra feniksai, kurie atsikuria su nauja idėja, nauju produktu ir nauju pasiūlymu klientui. Mes, žinoma, norėtume, kad tai būtų ne užsidarymo, o būtent fenikso fenomenas.

Dabar su verslu, žinoma, bendraujame nuolatos ir, tiesą sakant, pirmą kartą netgi per visą laiką Ekonomikos ir inovacijų ministerija netgi sukonstravo tam tikras pagalbos, nenoriu sakyti, bet taip – paramos, priemones tik turizmo veikloms netgi jau popandeminiu laiku. Tai tą irgi kviečiu matyti. Restoranų sektoriui didelį impulsą davė „Michelino“ gido atėjimas ir tai, kad įtraukta 30 vietų, 30 restoranų į gidą iš įvairių Lietuvos vietų, tikrai ne tik Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, bet ir Trakų, ir Ukmergės rajono, ir kitų. Tai yra svarbu. Bet, iš tikrųjų, atsipalaiduoti irgi nereikia. Aš kasdien bendrauju su restoranais ir žmonės prašo PVM’o lengvatinio tarifo.

Galima grįžti prie diskusijos, bet bendrai jūs pats matote, kad politiškai mes diskutuojame dėl platesnės mokesčių reformos į didinimo pusę, tai reikia verslo interesus turėti omenyje ir tikiuosi, kad mokesčiai nekils. Tą asmeniškai darysiu.

PIRMININKAS. Aišku. Visada prašoma ministrų atsakyti kiek įmanoma trumpiau, nes Seimo nariai skundžiasi, kad ne visi spėja paklausti. Toliau klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Norėčiau paklausti kultūros ministro. Gerbiamasis ministre, susitikimuose su kultūros darbuotojais dažnai girdime pastebėjimą, kad darbo užmokesčio didėjimo tempai nėra pakankami. Tai natūralu, bet kai pasižiūri į skaičius, kurie rodo jau akivaizdų vaizdą, kultūros darbuotojų darbo užmokestis 2023 metais sudaro tik 84,7 nuo vidutinio darbo užmokesčio, toks tiktai nedidukas. Tad jie viltingai žvelgia į ministrą, kuris yra aktyvus ministras ir rūpinasi kultūra. Ko galima tikėtis 2024 metais ir kiek galbūt jūs jau teikėte pasiūlymų, nes formuojamas biudžetas 2025 metams?

S. KAIRYS. Aš tik priminsiu, kad neskaičiuojant kitų metų, bet imant visą laikotarpį nuo pradžios iki šių metų pabaigos, tai ir statistiškai išskaičiuojant iš darbo užmokesčio fondo kultūros ir meno vienam darbuotojui, koks buvo didėjimas, tai per ketverius metus buvo 400 eurų į rankas. Kokia problema atsiranda, jeigu mes turime, tarkime, nacionalines įstaigas, valstybines įstaigas,

tai ten situacija yra geresnė. Problema išlieka savivaldybių kultūros ir meno darbuotojų. Turbūt su jais jūs dažniausiai ir bendraujate.

Bet čia norėtųsi irgi atkreipti dėmesį, kad valstybė prisideda puse sumos to didinimo, kita suma priklauso nuo pačios savivaldybės. Ir aš tikrai kviečiu savivaldybes atkreipti dėmesį į šią problemą, nes, mano galva, valstybė ir taip elgiasi sąžiningai ir puse tos sumos kasmet prisideda. Bet vis dėlto tai yra konkrečios savivaldybės darbuotojai. Ir aš nesuprantu, kaip juos laikyti ir traktuoti kažkaip kitaip ir žiūrėti į valstybę. Kiek teko dalyvauti susitikimuose su įvairiausiais savivaldybių kultūros darbuotojais, tai iš esmės, kai mes pateikėme visą prezentaciją ir skaičius vekselyje, kur ten kaip kokia savivaldybė didina ar mažina, tai tikrai yra savivaldybių, kur yra ryškus žingsnis į priekį. Yra savivaldybių, kur nejuda jau kokie treji, ketveri metai iš eilės. Pavyzdžiui, neranda net tos savo dalies biudžete.

Mano galva, čia yra toks bendras supratimas ir savivaldoje kultūros vertinimas tokia bendrąja prasme. Aš manau, kad tai sutvarkius tikrai tas jausmas būtų didesnis, nes aš spėju, kad būtent savivaldybių kultūros darbuotojai ir perduoda jums šitą problemą.

PIRMININKAS. Klausia O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Dėkoju. Mano klausimas bus švietimo ministrei. Praėjo pirmasis mokslo metų mėnuo ir vienus rūpesčius keičia kiti, tai aš norėčiau pasiteirauti dėl moksleivių maitinimo. Viešojoje erdvėje mes matome ir pasiekia nusiskundimai, kad vis tik viešųjų pirkimų sistema nėra orientuota į kokybiško maisto tiekimą, nes įmonės laimi vienomis kainomis, paskui patiekalai gaminami, tiekiami brangiau, mažas jų pasirinkimas vaikams, nevykdomos kitos sutartinės sąlygos. Ar ministerija atlieka kokius nors veiksmus, kad prižiūrėtų visą šitą dalyką, ar konsultuoti, ar keisti?

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Pirmiausia vaikų maitinimo klausimas yra mokyklos steigėjo atsakomybė, kaip užtikrinti kokybę, jau arčiausiai mokyklos esančios institucijos tai daro. Kaip atsimenu, pavasario sesijoje, man atrodo, buvo iniciatyvų iš Žemės ūkio ministerijos dėl trumpųjų grandinių, kas leistų tiekti daugiau šviežių vaisių, daržovių, ką mes auginame čia, Lietuvoje, į mokyklas ir darželius. Girdžiu dar ir tokį pamąstymą visuomenėje, kad galbūt reikėtų įdėti į papildomas sąlygas aspektą dėl viešųjų pirkimų ekologiškumo. Galbūt dėl to galima diskutuoti. Tai, ką galėjome padaryti, sakykime, be revoliucinių dalykų, pagerinti kokybę per trumpąsias grandines, tas buvo priimta. Bet maitinimo klausimai vis dėlto yra mokyklų steigėjų dalykas ir klausimas, kaip ten bebūtų, labiau savivaldai.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Aš turiu klausimą gerbiamam gynybos ministrui ponui L. Kasčiūnui. Alytaus kariniame dalinyje nusileido meteorologinis balionas, vadinamas zondu. Ir man buvo labai keistas kariškių komentaras, kuris kvepia tikrai sovietiniu *saldafonizmu* – neva jie nustatė, kad jis nedetonuos, kad jis gabena cigaretes ir jis nepavojingas. Gerbiamas ministre, jūs tiesiog atsakykite, kokiu būdu tai identifikuoja ir kodėl tie dronai jau, pasirodo, visus metus čia skraido, šitie zondai, skraido balionai pas mus? Kokia šito zondo keliamoji galia? Ar ji yra tokia pat kaip drono, ar jis gali nešti tiek pat sprogmenų? Ir kodėl pas mus nėra oro gynybos? Latvijoje krito dronas. Vėlgi nesuveikė mūsų oro gynyba. Ačiū.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Bus puiki proga atsakyti, jeigu leisite, truputėlį išsamiau. Pradėkime nuo to, kad mes kalbame apie kontrabandos pasaulį. Kontrabandos pasaulis yra sudėtingas, bet logika jo yra paprasta: kai valstybė užkardo vieną priemonę, kontrabandininkai sugalvoja kitą priemonę. Kai pastatėme fizinį barjerą ir sumažėjo galimybių eiti per žaliąją zoną, tada pradėti naudoti dronai, būtent dronai. Tai buvo tam tikras etapas 2021–2022 metais. Mes aprūpinome pasieniečius antidronine įranga, pradėjome suprasti, kaip kovoti su dronais, ir atgrasėme nuo šito poveikio. Dabar atsirado nauja priemonė.

Dabar, kai palygini droną ir balioną, tai reikia labai aiškiai pasakyti, čia labai svarbu, dar kartą ir dar kartą pakartoti: dronas – tai tas, kuris gali iš taško A, valdomas, kontroliuojamas, skristi į tašką B. Jeigu kalbame apie žvalgybą, diversijas ir kitus dalykus, tai dronas gali būti efektyvus dalykas.

Balionas yra nevaldomas ir nekontroliuojamas. Jis neturi jokių laikrodukų, kaip kai kurie jūsų draugai šitoje salėje kalba. Jisai yra skrendantis tik pagal vėjo kryptį. Tu negali jo valdyti, tu negali prognozuoti, kur jis nukris. Jis turi vieninteliį dalyką – tai SIM kortelę ir galimybę siųsti GPS signalą. Bet tai reikalingas dalykas ne valdyti jį, bet kai jis jau nusileidžia, kai helis jau išsileidžia iš jo ir jis nukrenta į kokį nors mišką, kad kontrabandininkas gautų į telefoną signalą, kad ten ir ten guli krovinys, kurį reikia pasiimti.

Čia yra kontrabandos problema. Su ja dabar bus kovojama taip: mes slopinsime GPS signalus. Kalbamės su Ryšių reguliavimo tarnyba, kalbamės su mūsų mobiliųjų operatoriais. Duokite šiek tiek laiko, ir mes, kaip valstybė, prisitaikysime ir šitas metodas bus kontrabandininkams nepalankus.

O visa kita yra tik interpretacijos ir visiški atsitiktinumai. Tai jokios karinės grėsmės nekelia. Noriu pasakyti labai paprastą dalyką – taip, mes prisitaikysime. Duokite šiek tiek laiko, ieškome sprendimų. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Kolegos, nebetęskime nereglamentuotų diskusijų. Klausia V. Bukauskas.

V. BUKAUSKAS (*LRPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Norėčiau aš finansų ministrės paklausti. Gerbiama ministre, vakar Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, vykdydamas parlamentinę kontrolę, išklausė Susisiekimo ministerijos pateiktą analizę apie kelių būklę, kelių situaciją (tiek regioninių, tiek krašto, tiek vietinių, tiek tiltų). Ji iš tikrųjų yra išsami ir detali. Numatant kitų metų biudžetą, iš tiesų tenkina tiktai pusę to, ko prašo Susisiekimo ministerija.

Tai per 700 mln. O poreikis yra, siekiant stabilizuoti būtent kelių būklę, atstatymus atnaujinti su minėtais tiltais ir žvyrkeliais, reikia 1,3 mln. Savivaldybių asociacija taip pat yra sunerimusi, kai savivaldybei yra numatoma tiktai 179 mln. iš minėtos sumos. Likusi dalis – 522 mln. – lieka valstybinės reikšmės keliams. Ar jūs išgirsite, ar jūs papildysite, ar jūs suteiksite galimybę būtent „Via Lietuvai“ pasiskolinti, kad mes būtent kelių būklę stabilizuotume? Nes socialinė gerovė priklauso nuo švietimo, nuo sveikatos, nuo kultūros ir nuo kelių infrastruktūros kokybės. Ačiū už atsakymą.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Turbūt pradėti reikia nuo skaičių. Praėjusioje kadencijoje per vienerius metus keliams būdavo skiriama vidutiniškai 612 mln. eurų. Šiais metais yra 936 mln. ir tai yra didelis skirtumas nuo to, kas būdavo anksčiau. Vien iš solidarumo įnašo per dvejus metus keliams buvo galima skirti beveik 300 mln. eurų, ir tai yra sprendimas, kurį pasiūlė mūsų Vyriausybė.

Jeigu norima sistemingai iš esmės pakeisti skaičius, kurie yra skiriami keliams, ne šiaip numatant ekonomikos augimą, bet sistemingai didesnius skaičius, kartais didesnius skaičius, kuriuos kartais įvardina atskiros institucijos ar ministerijos, ar politikai, tiesiog tokiu atveju reikia svarstyti apie papildomus pajamų šaltinius. Kaip mes pasiūlėme solidarumo įnašą, kviečiu kitus politikus taip pat pagalvoti, iš kur tuos papildomus sistemingai didesnius pinigus galima būtų paimti.

O nežinau, kokius jūs skaičius matėte komitete, nes biudžeto projektas dar nėra pristatytas. Jisai bus pristatytas tada, kada numato įstatymas, ir tuos skaičius jūs pamatysite kaip ir visi kiti Seimo nariai.

PIRMININKAS. Klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Krašto apsaugos ministrui klausimą turiu. Ne taip seniai jus kritikavo generolas V. Rupšys, kariai A. Kumpis, R. Armaitis. Apie ydingą valdymą jie ten, skaičiau, rašė ir kalbėjo.

Jūs šiandien per radiją sakote: viskas ištaisyta, duokite laiko – bus dar geriau. Kalbėjote apie dronus, apie tankus, bet nė žodžio jau ketveri metai iš jūsų negirdėjau apie tą vadinamąją minkštąją galią, nė žodžio. Tai negi jums nesvarbu, kad beveik kas antras, o gal dar daugiau jaunimo jau nebemato savęs Lietuvoje, visi važiuos toliau mokytis. Sveikatos nebeturi 70 %. Sakote, reikia laiko. Gerbiamas ministre, ar dar liko to laiko, ar atiduosite jau kitai valdžiai tą minkštąją galią, tegu ji sprendžia?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Dainiau, toks keistas klausimas, toks kompleksinis, viena vertus. Aš kaip tik kalbu apie visuomenės pasirengimą gintis ir kaip tą reikia daryti. Mes

tikrai didžiulį dėmesį skiriame visuotinei gynybai. Dabar kuriame komendantūras, karinio rengimo treniruotės pradės veikti jau spalio 7 dieną. Galėsime pristatyti ir jums, jeigu tik norėsite. Mes didiname šauktinių skaičių, mes didiname darbą su kariniu rezervu, mes didiname visuomenės įtraukimą į valstybės gynybą. Aš net nevadinčiau čia minkštąja gynyba. Sociologiniais tyrimais įrodyta, kad žmogui, atlikusiam karinę tarnybą, įgijusiam daugiau įgūdžių, atsiranda ir daugiau ugnies širdyje ginti valstybę. Tik, deja, ne visada ir iš jūsų sulaukiame palaikymo dėl visuotinio šaukimo klausimų ir visų kitų.

Patikėkite, visuomenei įtraukti, įgūdžiams stiprinti, pilietinio pasipriešinimo aspektams, visuomenės atsparumui mes jau tiek dėmesio skiriame, kiek jokia kita Vyriausybė nėra skyrusi. Problema, aišku, ta, kad pokyčiai reikalauja laiko. Jeigu žvilgtelėtume į statistiką, kiek visuomenė dabar yra pasiryžusi ginti valstybę, skaičiai užaugę. Skaičiai užaugę. Sakykime taip, nepaisant niuansų, visąlaik galima geriau daryti, be jokios abejonės, bet mes tą ir darome, judame į priekį daugeliu aspektų. Oro gynybos klausimais rytoj pristatysime naujus kontraktus, mūsų brigados mechanizacijos klausimais, Vokietijos brigada atvažiuoja, visuotinė gynyba. Esame pasirengę ir šią minutę, jeigu reikės, duoti atkirtį bet kuriam priešui, kuris kėsinasi į mūsų nepriklausomybę.

PIRMININKAS. Klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų aplinkos ministrui. Su juo tikrai operatyviai pavyksta spręsti visas problemas, bet, aš manau, apie šią problemą, dėl kurios kalbėsiu, tikriausiai ir kiti ministrai turėtų išgirsti. Pirmadienį bendruomenės narių buvau pakviestas į Skaidiškes. Iškėlė tikrai labai daug klausimų. Pirmiausia, kad nešvarios plastiko atliekos yra vežamos iš Skandinavijos valstybių, iškraunamos Skaidiškėse vienoje įmonėje, į kurią negalima įeiti nei bendruomenės nariams, nei politikams, niekas neįsileidžia. Tik tuo metu, aišku, atvykau vakare, jau kažkas buvo pranešę, atvykusius tris aplinkos apsaugos inspektorius įleido. Aišku, tos įstaigos vadovybės nebuvo.

Noriu atvirai pasakyti. Pabuvau 5 minutes toje pusėje, kur pučia vėjas, tikrai ilgiau išbūti negalima, šalia gyvenamieji namai, už 300 metrų vaikų darželis. Ir kitą problemą įžvelgiau savo akimis. Vadinamasis nešvarus plastikas sukrautas po atviru dangumi. Aš manau, maža kibirkštėlė ir gali įvykti didžiulis gaisras, o aplink yra įvairių įmonių, įsikūrusių užsienio investuotojų. Aš manau, jau projekte turėjo būti numatyta ir stoginė vien tam, kad būtų galima laikyti šias atliekas. Jos Lietuvoje, aš manau, yra visiškai nereikalingos, neaišku, ar jos yra perdirbamos, ar utilizuojamos, kaip toliau elgiamasi. Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju už klausimą. Turbūt kiekviename rajone, kiekvienoje apygardoje yra gerų verslų ir blogai besielgiančių verslų. Čia turime pavyzdį prastai besielgiančio verslo. Ta industrinė teritorija yra labai sena. To nebūdavo iki šiol, atsirado akivaizdi tarša, kvapai ir taip toliau. Praeitą trečiadienį Aplinkos apsaugos komitete buvo išsamūs klausimai, įmonės atstovai nepasirodė, pasirodė tik įmonės advokatas. Mūsų Aplinkos apsaugos departamento darbuotojai buvo nuvykę, patikrinimai atlikti, tyrimai paimti. Gaudysime už uodegos pažeidėjus, įrodymai renkami. Bet reikia irgi suprasti, kad į privačios įmonės teritoriją įeiti gali tik valstybės įgalioti inspektoriai, ne privatūs asmenys ar kitaip. Įstatymų privalu laikytis. Inspektoriai buvo, įrodymai paimti, tikėkimės, greitu metu bus ir tam tikri veiksmai.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Klausimas irgi aplinkos ministrui. Gerbiamas ministre, į mane kreipėsi Katišių ir Juodikio bendruomenės iš Trakų rajono savivaldybės Trakų seniūnijos dėl Margio 1-ojo žvyro karjero plėtros. UAB „Vilniaus karjerai“ yra padariusi poveikio aplinkai vertinimą, tačiau ten yra sudėta klaidinga informacija, gyventojai tinkamai neinformuoti ir gali būti taip, kad tiesiog pasistačiusiems namus gyventojams už tvoros bus pradedamas kasti žvyras. Tuo labiau kad tai yra jautri ekosistema, nuostabiai gražios vietos ir tai tikrai padarys neigiamą poveikį tokiai gražiai gamtai. Ar, ministre, esate informuotas apie tai ir kaip šituos procesus būtų galima stabdyti? Ačiū.

Antras klausimas koreliuoja su gerbiamo Algirdo klausimu. Dėl Kazokiškių sąvartyno. Ten iš tikrųjų irgi vežamos šiukšlės, kurios turi būti deginamos, nerūšiuojamos, ir žmonės irgi buvo gavę pažadą, kad jis pradės būti…

PIRMININKAS. Laikas!

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). …uždarinėjamas, bet jis toliau plečiamas. Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju. Tiek Klaipėdos rajone, tiek Kauno rajone, tiek Vilniaus regione iš esmės yra poledyninės žvyro nuosėdos, dėl to yra daug karjerų. Mes turime daug problemų su bendruomenėmis, priemiesčių kvartalais, kurie iš esmės įsikūrė aplink šituos tris didmiesčius, bet kartu aplinkui yra labai daug žvyro sankaupų, todėl karjerai turi būti vystomi nuosekliai. Čia yra keletas saugiklių. Visų pirma, poveikio aplinkai vertinimo programos metu savivaldybės taryba gali teikti veto ir tai dažnai naudoja savivaldybės. Ką tik apsodinome Pakarklės mišką ten, kur buvo planuojamas iškasti karjeras Kauno rajone. Yra sustabdytų karjerų. Tai trakiškiai gali pareikšti veto poveikio aplinkai vertinimo programos tvirtinimo metu.

Antras dalykas dėl atstumų, bendrųjų planų, ar tokie karjerai numatyti bendruosiuose planuose, ar atstumų laikomasi iki gyvenamosios aplinkos. Visa tai tikrina vėlgi valstybės institucijos. Jeigu yra kažkokių skundų, labai prašau adresuoti, nes man tai yra nauja istorija.

O dėl Vievyje kvepiančio arba smirdinčio sąvartyno, tai nėra ir nebuvo planų jį uždaryti, bet jisai turi nekvepėti ir nesmirdėti. Pagrindinė priežastis, kodėl jisai smirdi, yra ta, kad prastai rūšiuojamos maisto atliekos, nes smirdi iš tikrųjų bioskaidrios atliekos. Čia yra visų pirma priminimas, kad naudokitės maisto atliekų rūšiavimu ir nevažiuos atliekos į Kazokiškes. Antras dalykas, buvo didelis prašymas Vilniaus atliekų regioninio tvarkymo centro direktoriui, kad nutrauktų bet kokius darbus šiltuoju laikotarpiu ir atidėtų juos šaltajam laikotarpiui. Nežinau, ten kas ką veikė, bet rajono savivaldybė yra dalininkas šitos įmonės ir gali tiesiogiai daryti įtaką įmonės sprendimams. Šiuo atveju Aplinkos ministerija negali daryti įtakos savivaldybių nuosavybe esančioms įmonėms.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiamas ministre Kreivy, šiomis dienomis drastiškai kilus elektros kainai biržoje, jūs pradėjote visus raminti, kad dėl to nereikėtų išgyventi, tačiau vengiate atsakyti į gana svarbius klausimus. Visiems žinoma, kad esate rinkos liberalizavimo apologetas, tačiau akivaizdu, kad ši sistema nėra apsaugota, kai vienu metu sutrinka darbas keliose elektrinėse. Taip pat, nors ir raminote, kad kainos vartotojams nekils, tačiau kai kurie elektros tiekėjai vis dėlto pradėjo jas kelti. Ar jums vis dar nėra akivaizdu, kad liberali elektros rinka veikia ne taip, kaip turėtų būti, ir yra būtinas valstybės dalyvavimas tame procese? Gal vartotojus ne raminti reikėtų, bet pradėti veikti ir užbėgti tokiems įvykiams už akių?

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Labai ačiū už rūpestį dėl energetikos rinkos funkcionavimo. Lietuvoje energetikos rinka veikia lygiai tokiais pagrindais, kaip ir visoje Europos Sąjungoje. Nieko naujo mes čia neišgalvojome. Nieko neteko girdėti apie kylančias kainas dėl vienos dienos vakarykščio svyravimo. Tai yra jūsų pamąstymai, kaip matau, tos pusės. Dar kartą pakartosiu, kad kainas Lietuvoje nustato rinka, o ne kaip Baltarusijoje A. Lukašenka, kur kainos yra stabilios visus metus. Taigi vakar buvo aukštesnė, rytoj bus žemesnė, bet iš esmės žiūrint, lyginant metus su metais, kainos Lietuvoje jau kelintą mėnesį yra žemesnės nei praėjusiais metais. Lygiai tas pats bus ir šių metų spalio mėnesį. Dar kartą pakartosiu: nereikia gąsdinti žmonių, o pirmiausia žiūrėti faktams į akis.

PIRMININKAS. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Naudojuosi proga paskutinį kartą šioje kadencijoje kreiptis į gerbiamą premjerę. Gerbiama premjere… (*Šurmulys salėje*) Gerbiama premjere…

PIRMININKAS. Bus dar progų, gerbiamas Stasy, tikrai.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Iki rinkimų, turiu mintyje, iki rinkimų. Gerbiama premjere, kaip smėlis tarp pirštų byra mėnesiai, metai, baigiasi kadencija ir visi reflektuojame, ką nuveikėme šią kadenciją. Tą daro, įsivaizduoju, ir Vyriausybės nariai. Mes žinome jūsų išvardintus tris geriausius, pagrindinius darbus, kuriuos jūs esate išsakiusi. Ar galėtumėte paskutinėmis šios kadencijos savaitėmis pasakyti tris darbus, tris punktus, kurie jums nepasisekė kaip premjerei, ką jūs būtumėte dariusi kitaip ar darytumėte kitaip, kuo nusivylėte? Bent tris galėtumėte pasakyti tokius darbus? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Jūs labai norite turbūt, kad atsirastų kokia nors antraštė. Čia klausimas yra iš serijos „kas blogesnio, premjere“? Tai tie trys darbai, dėl kurių jūs kažkada net šiek tiek ironizavote, man yra svarbūs ne kaip Vyriausybės vadovei, juoba kad šitie dalykai, kai kurie bent jau (dėl asmenvardžių rašymo) buvo priimti Seime, Seimo iniciatyva. Buvo politinis sprendimas, Vyriausybė to kaip nors specifiškai nediskutavo, bet man, kaip politikei, man, kaip politikei, kuri priklauso dabartinei valdančiajai daugumai, tai buvo vienas iš svarbiausių sprendimų.

Jeigu jūs klausiate, kas nepavyko, aišku, kad yra daug darbų, kurie prasidėjo vėliau, daug darbų, kurie tęsis kitoje kadencijoje. Nė kiek neabejoju, kad jie bus tęsiami. Dėl ko man apmaudžiausia? Aš galiu pasakyti, dėl ko man apmaudžiausia. Man apmaudžiausia yra dėl to, kad kai mes kalbame apie valstybės pažadus įvairiausioms sritims – čia kolega V. Bukauskas apie kelius kalbėjo, tą patį galima pakalbėti apie švietimą, sveikatos apsaugą, negalią ir visas kitas temas, pareigūnus – tai tada visi yra labai jautrūs ir labai, taip sakant, turi daug širdies. Bet kai susiduriame su ta matematine realybe, kad dalykai kainuoja ir tam, kad mes darytume gerus darbus, reikia turėti ir išteklių, tai kažkaip atsiranda toksai šunuodegiavimas ir nesugebėjimas diskutuoti apie mokesčius kaip apie sąžiningą kainą, mokamą už tai, kad mes kartu kaip valstybė bendrai darome gerus dalykus ir norime jų daryti daugiau ir geriau, ir tai yra normalu, nes mūsų pažanga tiesiog savaime tą skatina.

O dėl ko man apmaudžiausia, tai man apmaudžiausia, kad mes iki šiol nesugebėjome priimti tų sprendimų, kurie užtikrintų visų Lietuvos žmonių orumą, įskaitant ir tuos žmones, kurių orumo teisės aktai šiuo metu negerbia, nes neleidžia jiems spręsti savo asmeninio gyvenimo klausimo, tai yra dėl Partnerystės įstatymo. Dėl to man yra apmaudžiausia, bet aš nė kiek neabejoju, kad ir šitas klausimas bus išspręstas. Ačiū.

PIRMININKAS. V. Bakas turėtų klausti, jo nėra. R. Tamašunienės taip pat nėra. Ir R. Šarknickas užtikrina, kad mes baigiame laiku ir visi, kas norėjo, paklausė. (*Balsai salėje*)

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Taigi iki rinkimų ir mano paskutinis klausimas bus šiai Vyriausybei. Klausimas teisingumo ministrei dėl Europos žmogaus teisių institucijos verdikto, kad Lietuva yra pažeidusi Konstituciją, paskirdama politiką į Konstitucinį Teismą. Kada šis klausimas bus svarstomas? Na, jį reikia vis tiek vienaip ar kitaip sutvarkyti. Ačiū.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Mėginu suprasti jūsų klausimą. Jeigu jūs kalbate apie Europos Žmogaus Teisių Teismą, tai tokios bylos aš nemenu, nežinau. Jeigu jūs minite ataskaitą, kuri yra dėl teisės viršenybės principo, tai ataskaita yra vieša, ji apima daug sričių, tai yra tiek nepriklausomos teisinės sistemos, tai yra advokatūros nepriklausomumas, notariato, antstolių, tiek teismų nepriklausomumas ir kitos sritys. Ta ataskaita yra horizontali ir visiems viešai prieinama.

PIRMININKAS. Trumpas atsakymas. Baigiame Vyriausybės pusvalandį.

12.45 val.

Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 12 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4190, Kelių įstatymo Nr. I-891 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4191, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4192 (*pateikimas*)

Dabar, kaip minėjau, stengsimės išspręsti vakarinio posėdžio pateikimus, kad liktų tik vakarinio posėdžio dalis iki pirmosios balsavimo pertraukos. Kaip tik išnaudokime tą momentą, kad dabar Vyriausybės valandoje dalyvavo vidaus reikalų ministrė, ir paprašykime ją pateikti darbotvarkės 2-19 klausimą – Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 12 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4190. Pateikimas. Balsavimas bus vakarinio posėdžio pirmojo balsavimo intervalo laiku. Dabar jokio balsavimo nebus.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, šiandien teikiu du labai svarbius projektus, kurie yra susiję su policijai nebūdingomis funkcijomis, siekiant sumažinti naštą policijos

pareigūnams. Noriu pažymėti, kad tai yra dalis sprendimų, kurie yra pateikti policijos, siūlant, kaip būtų galima mažinti jos darbo krūvį.

Taigi pirmasis projektas. Jo esmė yra susijusi su siekiu, kaip ir sakiau, atlaisvinti policijos pajėgas nuo perteklinių funkcijų ir, žinoma, sudaryti palankesnes sąlygas verslui. Juo yra siūloma atsisakyti prievolės lydėti didžiagabarites transporto priemones policijos automobiliais, nes pagal dabar galiojantį teisinį reguliavimą tos didžiagabaritės, sunkiasvorės transporto priemonės turi būti lydimos policijos automobilių: policijos automobilis priekyje ir automobilis gale. Tai yra tikrai nemaži resursai.

Aš tiesiog galbūt norėčiau pateikti keletą skaičių. 2023 metais policijos pareigūnai lydėjo 538 tokias transporto priemones ir praleido daugiau negu 3 tūkst. 300 valandų, dalyvavo tame procese 827 pareigūnai.

Taigi kas yra siūloma šiuo projektu? Tai yra atsisakyti reikalavimo policijos automobiliu lydėti didžiagabarites transporto priemones. Tai yra taip pat palengvinimas ir verslui, nes šiuo metu verslas, norėdamas gabenti tokius krovinius, turi derinti su policija. Policija turi rasti laiko ir galimybių. Tai taip pat sukelia nepatogumų, žinoma, ir verslui. Žinoma, tai yra ir papildoma našta, tenkanti policijos sistemai. Taigi policija galės skirti daugiau pajėgų eismo kontrolei ir Kelių eismo taisyklių pažeidimų prevencijai ir taip pat palengvės našta verslo subjektams.

Tai čia pirmasis projektas.

PIRMININKAS. Pasitikslinsiu: ar jūs pristatėte visus tris projektus?

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Aš tuoj pat pristatysiu ir kitą projektą, nes kai kurie yra susiję. Ir dabar antrasis, susijęs projektas – Kelių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimas. Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo projektas. Šitą taip pat pristatyti?

PIRMININKAS. Taip, nes čia mes šiek tiek susipainiojome. Man atrodo, pristatykite dabar galutinai visus tris projektus ir tada mes atitinkamai fiksuosime.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Šiuo projektu taip pat siekiama iš tikrųjų sudaryti palengvinimą policijos sistemai – siekiama supaprastinti eismo įvykių įforminimo procedūras, kai eismo įvykyje nežuvo arba nebuvo sužeistas žmogus, o eismo įvykio dalyviai nesutaria dėl eismo įvykio aplinkybių, ir atlaisvinti policijos pajėgas nuo perteklinių funkcijų, susijusių su civiliniais, turtiniais santykiais, vykdymo.

Dabar, pagal dabartinį reglamentavimą, jeigu įvyksta eismo įvykis, kuriame nežuvo joks asmuo arba nebuvo sužeistas, eismo dalyviai gali nekviesti į eismo įvykį policijos ir patys eismo įvykio deklaracijoje nubraižyti tą schemą, aprašyti įvykio aplinkybes. Atlikę šiuos veiksmus, dalyviai dėl žalos atlyginimo kreipiasi į draudimo įmonę. Bet kai būna kitokios situacijos, kai eismo dalyviai dėl eismo įvykio aplinkybių nesutaria ir dėl eismo įvykio yra kviečiama policija, vadinasi, atvykę pareigūnai turi fotografuoti eismo įvykį, turi sudaryti įvykio schemą, liudytojų tam tikrus parodymus turi surinkti. Tikrai tai yra nemažas krūvis mūsų pareigūnams, nes pareigūnai tada atlieka tyrimą, kuris užima gana daug laiko ir darbo sąnaudų. Tokia praktika yra kai kuriose šalyse, bet ne tiek daug, tai Slovakijoje, Vengrijoje, Rumunijoje, Čekijoje.

O mes ką siūlome? Mes siūlome, kad tokiais atvejais, kai nesutaria dėl eismo įvykių aplinkybių ir kviečia policiją, policija užfiksuotų tokį įvykį. Tuos duomenis perduotų transporto priemonių valdytojų civilinę atsakomybę apdraudusiems draudikams ir jie jau spręstų, kuriam transporto priemonės valdytojui atsiranda civilinė atsakomybė už žalos padarymą.

Analizavome užsienio praktiką. Šalys, kurios turi tokią tvarką, yra Švedija, Nyderlandai, Austrija, Suomija, Liuksemburgas, Estija ir Airija. Tai reiškia, kad mes panaikintume nemažai krūvio. Aš galbūt keletą skaičių norėčiau pasakyti paryškindama, kokio tai yra masto apimtis. Jeigu kalbėtume apie 2023 metus, policija tyrė ir įformino 21 tūkst. 390 tokių eismo įvykių, kuriuose nežuvo ir nebuvo sužeistas asmuo, o 2024 metais per 8 mėnesius buvo 13 tūkst. 456 tokie įvykiai. Ir apie kainą, kokia kaina yra mūsų sistemai. Tai yra 1 mln. 500, tiek kainuoja sistemai.

Kaip ir minėjau, tai yra dalis iš tokių kompleksinių priemonių, kurias aš šiandien teikiu. Pagreitinta procedūra. Yra kita siūlymų dalis, susijusi su Baudžiamojo proceso kodekso dalykais. Pirmasis paketas jau yra pasiekęs Seimą, antrasis taip pat turėtų pasiekti. Jį koordinuoja Kancelijarija. O čia yra tie siūlymai, kurių prašo policija. Ir tikrai kviečiu kolegas pritarti.

PIRMININKAS. Dabar mes visus projektus sujungėme dėl klausinėjimo, kadangi vienintelė užsirašiusi L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama ministre, ir ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų mano klausimas… Sveikinu, nes tikrai teko susitikti su savo vietine policija. Iš tikrųjų jie turi labai daug darbo, papildomų funkcijų. O šios yra tokios smulkmenos, dėl kurių gali susitarti tarpusavyje.

Bet mane labiau domina dėl stambiagabaričių, kur yra, kur važiuoja transportas. Prašau pasakyti, dabar, kai praėję metai, kai važinėju visą laiką Vilnius–Mažeikiai, labai labai plėtėsi, vis dėlto atsinaujinančios elektros energijos vystytojai vežė vėjo jėgaines ir panašiai. Žinote, eismas iš tikrųjų užstringa. Kaip tokiais atvejais mes išspręsime? Čia yra didesnė… Ar pats vystytojas turės pasirūpinti, kad kas nors juos palydėtų? Dažniausiai jie stengiasi, aišku, vakare važiuoti realiai, kad netrukdytų, bet vienaip ar kitaip tikrai stovėdavome ir laukdavome. Kaip spręsti?

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Pirmiausia, jeigu bus priimtas šis įstatymas, tokias didžiagabarites transporto priemones turės lydėti ne mažiau kaip du automobiliai su įjungtais oranžiniais švyturėliais: vienas priekyje, kitas gale. Bet tuo turės pasirūpinti patys verslo subjektai.

Bet, pavyzdžiui, yra labai svarbus aspektas, jeigu ten tikrai labai didelė transporto priemonė, didesnė negu 4,5 metro, o ilgis didesnis kaip 30 metrų, tokios transporto priemonės savininkas ar valdytojas ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas turės informuoti policiją, kad vis dėlto užsitikrintų eismo saugumą, nes yra sankryžų, kad tikrai įsivertintų, ar nekils kokių nors pavojų ar nesklandumų, susijusių su eismo saugumu.

PIRMININKAS. Dėkui, atsakėte į visus klausimus. Dabar dėl motyvų nematome užsirašiusių nė dėl vieno projekto. Taigi kol kas aptarimą baigiame. Bendro sutarimo neskelbsime, nes būtų nekorektiška, kai salėje tik tiek Seimo narių. Balsavimas bus per pirmąją vakarinio posėdžio balsavimo pertrauką nuo 14 val. 30 min. Tada viską ir spręsime.

12.55 val.

Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo Nr. IX-2453 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4153, Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4154 (*pateikimas*)

Dabar kviesime V. Juozapaitį, jis pristatys dviejų projektų paketą. Čia surašyti atskirai, bet, man atrodo, jie gali būti pristatomi iš esmės ir kartu, tai įstatymų projektai Nr. XIVP-4153 ir Nr. XIVP-4154, atitinkamai Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-4153 ir Visuomenės informavimo įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-4154. Prašau.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, kreipėsi šių trijų institucijų vadovai: tai yra Valstybinės kultūros paveldo komisijos pirmininkė, Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininkas ir žurnalistų etikos inspektorė, su ta pačia problema, tuo pačiu klausimu ir prašymu atsižvelgti į tai, kad šios trys institucijos, kurių darbas reguliuojamas dviejų įstatymų, tai yra Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymas ir Visuomenės informavimo įstatymas, bet bėda ta pati… Skirtingai nuo kitų komisijų ir tokio pat pobūdžio įstaigų ir valstybės tarnybos, šių komisijų ir inspekcijos vadovai, pavaduotojai neturi tam tikrų socialinių garantijų, ar pasibaigus kadencijai, jeigu jis nėra paskiriamas kitai kadencijai, yra prašoma išmokėti bent 2 mėnesių išeitinę, tokią pašalpą, taip pat ir atsitikus kokioms nors nelaimėms, įstaigų vadovai neturi teisinio reglamento, kuriuo galėtų pasinaudoti ir paskirti darbuotojams (ar įstaiga – savo vadovui) pašalpą, sakysime, nelaimės, artimųjų mirties atveju ir taip toliau. Žodžiu, labai tokia buitinė problema, bet ji labai svarbi suvienodinant visas socialines garantijas, juolab kad nėra prašoma papildomų asignavimų, o yra prašoma tik leisti šitas išlaidas nurašyti arba jas panaudoti iš jau esančių šitų įstaigų valdomų asignavimų. Tai tiek.

PIRMININKAS. Jūsų paklausti nori L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų aš esu ne prieš, aš esu už tai, kad suvienodintume, viskas gerai. Dėl to mes pasižiūrėjome, aš pažiūrėjau, kad net

ir Teisės departamento išvadoje yra parašyta, kad reikėtų peržiūrėti sistemiškai ir keisti kitus įstatymus, kuriuose yra reguliuojamos valstybės pareigūnų išeitinės kompensacijos, tos išmokos. Tai mes ir suprantame, kad komisija ir taryba – lygiai taip pat jų yra patariamosios ekspertinės funkcijos kaip Valstybinės kultūros paveldo komisijos, kaip kitos komisijos, kurią jūs pristatote. Tai ar nemanote, kad ir visas kitas reikėtų peržiūrėti? Aš čia ne dėl to kėliau klausimą, o dėl to, kad jeigu iš esmės pasižiūrėtume, galbūt yra Valstybinė lietuvių kalbos komisija, Mokslų akademija, Nacionalinė sveikatos taryba, Nacionalinė šeimos taryba, tai irgi Seimui atskaitingos institucijos. Tai aš dėl to ir kėliau klausimą. Kaip, jūsų manymu?

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Viskas gerai, ačiū jums už rūpestį. Tikrai suprantu, kad kyla kartais klausimų. Taip, aš skaičiau Teisės departamento išvadą ir, kiek man patarė patarėjai ir patikino, kad ta išvada buvo daugiau tokia užbėgant už akių, kad būtų peržiūrėta, bet aš kol kas esu įtikintas, kad būtent tos trys yra išskirtinės, kad visos kitos tokios nėra, tai pakeliui mes tikrai surasime galimybę ir pateiksime, ir tikrai pasivysime. Ir čia negali būti jokių kalbų, kad vienos ar kitos turėtų būti išskirtos, būtent turi būti suvienodinta.

Pataisysiu jus, kad, sakote, ten kitos komisijos yra patariamosios, ekspertinės. Ne, žurnalistų etikos inspektorius nėra komisija, tai yra kontroliuojanti lygiai kaip ir Lietuvos radijo ir televizijos komisija, kuri atlieka būtent kontrolieriaus pareigą, labai labai rimtą. Dėl Kultūros paveldo komisijos nesiginčiju, bet ji turi išskirtinę misiją patarti ne tik Lietuvos Seimui, bet ir Prezidentui, Vyriausybei ir turi savo tą biudžetinį aparatą, kuriame yra tikrai nemažas darbuotojų skaičius. Bet čia mes nekalbame apie tų komisijų tokius patariamuosius narius, kurie nėra etatiniai darbuotojai, kurie dirba arba savo laiką, vadinasi, skiria būtent laisvu nuo kito darbo metu, už ką jiems taip pat yra sumokama. Ačiū.

PIRMININKAS. Tai tiek buvo klausimų. Ir dabar dėl motyvų niekas neužsirašė. Dėkui pranešėjui. Spręsime dėl šio projekto per vakarinio posėdžio pirmąją balsavimo pertrauką.

Toliau 2-18 klausimas ir iškart pasakau, kad kokioms 10 minučių pratęsiu rytinio posėdžio laiką.

13.00 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11^1, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27^1, 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52^1, 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11^2, 27^2, 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3923(2) (*pateikimas*)

Kviečiame A. Bagdoną pristatyti Statybos įstatymo pataisų projektą Nr. XIVP-3923(2). Pateikimas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, drauge su kolegomis M. Skritulsku ir A. Kupčinsku teikiame patobulintą Statybos įstatymo pakeitimo projektą. Nuo šių metų lapkričio 1 dienos įsigalios Statybos įstatymo pakeitimai, pagal kuriuos visiems naujai statomiems nesudėtingiems I grupės statiniams, jeigu tai yra negyvenamosios paskirties statiniai, statybos leidimas nebebus reikalingas.

Noriu atkreipti dėmesį, kad pagal Statybos techninio reglamento (STR) statinių klasifikavimo 19 punktą nesudėtingiems I grupės negyvenamosios paskirties statiniams priklauso ir sodo namai, kurių didžiausias plotas gali siekti 80 kv. metrų, ir kiti negyvenamieji pastatai, kurių didžiausias plotas gali siekti iki 50 kv. metrų. Galimybė tokius pastatus statyti be statybą leidžiančio dokumento kurortuose ar kurortinėse teritorijose, taip pat saugomose teritorijose gali paskatinti savavališką neteisėtų statinių statybą, taip pat nevaržomą mažų, iki 50 kv. metrų, poilsio namelių statybą, kuri darytų įtaką teritorijos tankumui, žaliųjų plotų sunaikinimui bei parkavimo problemų sukūrimui. Tai ypač aktualu Neringai, Palangai ir kitoms kurortinėms savivaldybėms bei kurortinėms teritorijoms.

Todėl įstatymą siūlome papildyti nuostata, kad naujo nesudėtingo I grupės statinio statybai bei rekonstrukcijai kurorto, kurortinėje ar kompleksinėje saugomoje teritorijoje, taip pat naujo nesudėtingo II grupės statinio statybai bei jo rekonstrukcijai kurorto, kurortinėje ar kompleksinėje

saugomoje teritorijoje visgi būtų reikalingas statybos leidimas. Šiuo metu leidimas statyti naują statinį privalomas naujo nesudėtingo statinio statybos atvejais, įskaitant atvejį, kai nesudėtingas statinys statomas kurortuose, tačiau Statybos įstatymo pakeitimas, įsigaliosiantis šių metų lapkričio 1 dieną, nenumato, kad statybos leidimo nereikės nesudėtingiems negyvenamosios paskirties statiniams.

Tad siūlome nustatyti, kad naujo nesudėtingo I grupės statinio statybai kurorto, kurortinėje ar saugomoje teritorijoje, taip pat nesudėtingo II grupės statinio statybai bei jo rekonstrukcijai kurorto, kurortinėje ar kompleksinėje saugomoje teritorijoje būtų reikalingas statybos leidimas. Ačiū.

PIRMININKAS. Jūsų paklausti pageidauja du Seimo nariai. Pirmoji – L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, kuo skiriasi paties projektas nuo M. Skritulsko? Visai neseniai M. Skritulsko projekto pateikimas neperėjo. Dabar man pasakykite, aš čia skirtumo nematau, gal tiktai žodžiai. Kaip iš tikrųjų yra, Andriau, pasakykite man?

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama kolege, už jūsų pastabą. Aš pristatymo pradžioje ir pasakiau, kad teikiame patobulintą įstatymo projektą, ir pristačiau rengėjus, su kuriais jį teikiame. Man atrodo, reikėtų nežiūrėti į tuos teikėjus, kurie prieš tai teikė ir galbūt nebuvo pritarta parlamente, o į turinį. Jeigu mes visgi norime apsaugoti kad ir unikalią Kuršių neriją ir kad ten kiekvienoje teritorijoje, kurioje galima statyti, nepridygtų naujų namelių ir savivaldybė nebegalėtų to kontroliuoti, o dėl parkavimo jau dabar yra problemų, ir Palangoje labai panaši situacija, man atrodo, kad šitą pakeitimą reikėtų mums kuo skubiau priimti ir apsaugoti tas vietas, kuriomis mes visi didžiuojamės, į kurias važiuojame pailsėti, tam, kad ta poilsio kokybė būtų kuo geresnė.

PIRMININKAS. Ir S. Jovaiša nori paklausti.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, aš noriu paklausti, maždaug per kiek laiko išduodami tokie leidimai, kiek jie kainuoja ir ar buvo labai daug tokių atvejų, kad tie leidimai nebūtų išduoti? Nes kurortinės teritorijos ir kurortai yra jautrios teritorijos, todėl nemanau, kad ten visiška savivalė galėtų būti leidžiama. Ačiū.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju už jūsų klausimą ar pastabą. Žinokite, yra labai įvairus laikotarpis, per kiek laiko išduodamas statybos leidimas, nes dažnai nutinka taip, kad vystytojai tokiose kurortinėse teritorijose supranta vertę ir galimas gauti pajamas ir stengiasi maksimaliai užstatyti tiek teritoriją į plotį, tiek teritoriją į aukštį. Čia jau ir savivaldybė, ir, jeigu kalbėtume apie Neringą, Nacionalinis parkas deda visas pastangas tam, kad tokios plėtros saugomose teritorijose arba kurortinėse teritorijose nebūtų, kad mes išsaugotumėme šias unikalias vietas.

Atsakau į jūsų klausimo antrąją dalį. Tai būtent įstatymo pakeitimas, kurį parlamentas yra priėmęs, ir leistų nuo lapkričio 1 dienos negyvenamosios paskirties pastatus statyti be statybos leidimo. Vadinasi, jūs sugalvotumėte savo nuomojamame sklype arba savo sklype statyti priestatą arba du priestatus, arba tris, tai jūs galėtumėte tą daryti, įstatymas to nedraustų. Todėl mes skubiai įregistravome pataisą, kad visgi tose teritorijose, kuriose visi Lietuvos žmonės, net ir užsienio turistai, ilsisi, tokios, sakyčiau, chaotiškos netvarkos be savivaldybės žinios nebūtų.

PIRMININKAS. Paklausė visi, kas pageidavo. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Tuo šiuo momentu ir baigiame šio klausimo nagrinėjimą. Baigsime kol kas rytinio posėdžio svarstymus, bet posėdžio nebaigėme, nes vyksta slaptas balsavimas. 14 valandą simboliškai rytinis posėdis bus baigtas.

Dabar kviečiu visus, kas dar nebuvo, eiti į slaptą balsavimą. Pageidaujate registruotis? Prašau. Sekretoriatas jau išjungė tokias galimybes, tai ką darysi. (*Balsai salėje*) Sako, galime, tai prašau. (*Šurmulys salėje*) Čia toks smagus sujudimas būna. (*Balsai salėje*) Na, net 14 Seimo narių. Tai vienas iš geresnių rezultatų tokiu laiku. (*Juokas salėje*)

Pertrauka

PIRMININKAS (V. MITALAS, *LF*)**.** Gerbiamieji kolegos, sveiki sugrįžę į Seimo posėdžių salę. Įvyko slaptas balsavimas, po jo reikia pabaigti spalio 3 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 421
STENOGRAMA

2024 m. spalio 3 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS

PIRMININKAS (V. MITALAS, *LF*). Kviečiu pradėti vakarinį, spalio 3 dienos, Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

14.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Martino Žaltausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“ projektas Nr. XIVP-4140(2) (*priėmimo tęsinys*)

Gerbiamieji kolegos, balsų skaičiavimo protokolas „Dėl Martino Žaltausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“ projekto priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduota biuletenių 53, rasta biuletenių – 53, galiojančių – 52, negaliojančių – 1.
Už – 39, prieš – 7, susilaikė 6. Šis nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

14.01 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Irano karinės paramos Rusijai jai vykdant agresiją prieš Ukrainą ir Irano Islamo Respublikos revoliucinės gvardijos korpuso pripažinimo teroristine organizacija“ projektas Nr. XIVP-4048(3) (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Dabar pradedame vakarinio Seimo posėdžio klausimus. Darbotvarkės 2-1 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl Irano karinės paramos Rusijai jai vykdant agresiją prieš Ukrainą ir Irano Islamo Respublikos revoliucinės gvardijos korpuso pripažinimo teroristine organizacija“ projektas. Kviečiu E. Zingerį į tribūną pristatyti rezoliuciją ir atsakyti į klausimus, jeigu tokių bus. Prašau.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Mieli bičiuliai, aš dėkingas visoms frakcijoms, kurios dalyvavo daugiau nei 2 mėnesius svarstant šį klausimą, ir, kaip matote, po visų pataisų ir visų jūsų patarimų ši rezoliucija yra prieš jus.

Užsienio reikalų komitete nubalsuota vieningai, gerbiamas pirmininke, visi jai pritarė.

Situacija… Aš galiu jums cituoti begalę pareiškimų dėl Irano veiklos, ypač paskutiniu metu, ir ypač organizacijos, kuri vadinasi Islamo revoliucijos gvardija. Mes kviečiame konstatuoti, kad šis Islamo revoliucijos gvardijos korpusas yra teroristinė organizacija, o jos veikla kelia grėsmę tarptautiniam saugumui ir stabilumui.

Gerbiami bičiuliai, kviečiu įtraukti Islamo revoliucinės gvardijos korpusą į Europos Sąjungos teroristų sąrašą ir atsižvelgti į tai, ką Jungtinės Amerikos Valstijos ir kiti mūsų sąjungininkai yra paskelbę dėl Islamo revoliucinės gvardijos korpuso veiklos. Ypač paskutiniu metu, prieš porą dienų, bandyta sunaikinti visą Izraelio valstybę, – spalio 1 dieną virš 180 balistinių, didelių balistinių raketų buvo pasiųsta tam, kad nustotų egzistuoti Izraelio miestai ir visa Izraelio visuomenė. Izraelio kariuomenė ir sąjungininkai atmušė šią ataką, bet tai nereiškia, kad tiek „Hamas“, tiek „Hezbollah“, tiek husiai sustojo. Su jų, kaip teroristinių organizacijų, veikla, toliau teks susidurti visam pasauliui.

Ir kaip matėte, kas vyksta Raudonojoje jūroje, kai yra bombarduojamas konvojus, kuris veža paprasčiausiai ekonomines prekes arba naftą (ar dujas) per sąsiaurius, jis yra puolamas husių judėjimo.

Taigi, mes visi, stovėdami prieš jus, reikšdami visų jūsų frakcijų nuomonę, prašome jūsų paremti šią rezoliuciją. Darsyk kartoju, kad ši rezoliucija buvo labai ilgai ir skrupulingai svarstyta

Užsienio reikalų komitete. Noriu dar sykį padėkoti visiems prisidėjusiems prie jos kūrimo. Mes, turėdami demokratinį pasaulį, turime ginti jo ribas ir neleisti jam mažėti.

Gerbiamas pirmininke, ačiū jums už suteiktą progą.

PIRMININKAS. Dėkui.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Ir prašau, jeigu turėtumėte klausimų, labai mielai į juos atsakyčiau. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui už pristatymą. Ž. Pavilionis turi klausimą. Prašom.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Gerbiamas pirmininke, aš norėčiau, kad jūs šiek tiek paaiškintumėte tą ryšį. Iranas ir Rusija. Ir man teko nemažai aiškinti. Kuo dėta čia ta Rusija? Ar mums tikrai apsimoka remti Izraelį ir smerkti Iraną, kai visą dėmesį nukreipiame į kokį nors kitą regioną? Tai nesusiję dalykai. Čia kaip tik gal net prieštarauja mūsų interesams. Matau, rezoliucijoje yra porą paragrafų apie tai, bet populiariai žmonėms paaiškinkite, koks vis dėlto tas ryšys.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Iranas su Šiaurės Korėja tapo pagrindiniu amunicijos, ginklų, „Shachedų“ tiekėju, galabijant, žudant ukrainiečius. Reikšminga dalis šios rezoliucijos, kaip ką tik sakė Europos reikalų komiteto pirmininkas Ž. Pavilionis, skirta Rusijos ir Irano ašiai. Ši ašis yra neįtikėtinai solidari, efektyvi. Iraniečiai be atodairos tiekia Rusijai ir dalį balistinių raketų, ir kitus ginklus. Žinote, skaičiai yra milžiniški. Faktiškai abi kariuomenės veikia kartu. Irano Islamo revoliucinė gvardija yra pagrindinė Irano kariuomenės aktyvioji dalis. Tai yra smaigalys. Štai tą smaigalį mes ir bandome apibūdinti. Tas smaigalys iš esmės dalyvauja terore prieš ukrainiečius ir terore prieš demokratinę Izraelio visuomenę. Todėl čia, žinote, eilutė po eilutės eina palyginimai: Iranas su Rusija prieš Ukrainą (viena, dvi, trys pastraipos) ir Iranas prieš Izraelį. Visa tai persidengia, neįmanoma atskirti. Jie susivienija. Tarp kitko, daugiau yra šalių, gerbiamas pirmininke. Kuba dalyvauja Lotynų Amerikoje, propaguodama Rusijos naratyvą prieš Ukrainą. Kubos saugumiečiai dalyvauja, žlugdant demokratiją Lotynų Amerikoje. Šiaurės Korėja tiekia be galo daug ginklų Rusijai, daug daugiau ginklų, negu turi visa Europa. Aš labai džiaugiuosi, kad A. Kubilius gal galų gale surinks reikiamą biudžetą, kad mes galėtume atsverti daug labiau į mus susitelkusį diktatūrų pasaulį nei mes į juos. Jų kariniai sluoksniai ir jų saugumiečiai daug labiau į mus susitelkę, negu mes patys galvojame apie juos. Deja, yra toks disbalansas. Taigi mes turime grąžinti šį balansą, kad mūsų pajėgos galėtų atmušti juos. Ačiū už klausimą.

PIRMININKAS. Dėkui už paaiškinimą. Nėra daugiau norinčių paklausti.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjui. Svarstymas. Diskutuoti taip pat nėra norinčių. Priėmimas. Dėl motyvų. Daug norinčių pasisakyti už. Kviečiu A. Anušauską.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, klausiama, kaip tai susiję su Lietuva. Vis dėlto geopolitinė padėtis dabar kaip niekada sudėtinga. Valstybinio terorizmo organizatoriai vienijasi, būtent Iranas ir Rusija viena kitą maitina ginkluote ir kitais resursais. Minėta organizacija yra viena iš pagrindinių tos ginkluotės resursų tiekėjų. Taip, ji finansuoja, remia ir apmoko ir kitas teroristines organizacijas, ir „Hamas“, ir „Hezbollah“. Aš manau, kad šiuo atveju Lietuvos pozicija turi būti labai aiški. Niekam jau nėra iliuzijų, kad Irano ir Rusijos režimai ne tik remia minėtas organizacijas, bet per jas mėgina paveikti Vakarų valstybes, jų ekonomiką, visuomenę. Kai reikia, šita minima organizacija finansuoja, paremia resursais ir ginkluote, pavyzdžiui, husius, kurie rengia akcijas prieš krovininius laivus Raudonojoje jūroje. Tai yra organizacija, kuri atsakinga už daugelį tokių teroristinių aktų. Aš siūlau pritarti rezoliucijai, nes įvardinti valstybinio terorizmo metodų naudotojus ir vykdytojus mes, kaip politikai, turime nuolatos.

PIRMININKAS. Taip pat už kalbės G. Surplys. Prašau.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš, kolegos, irgi kviečiu pritarti šiai rezoliucijai, kurią Užsienio reikalų komitete priėmėme vieningai. Gaila, kad mūsų šiandien galbūt ne tiek daug salėje, bet manau, kad mūsų sprendimas tikrai bus ryžtingas ir tikrai nuskambės pasaulyje. Tą patį yra padariusios Jungtinės Amerikos Valstijos, Kanada. Mes rezoliucijoje raginame tą padaryti Europos Sąjungoje. Europos Parlamentas jau yra svarstęs šį klausimą. Kol kas sprendimas nėra priimtas, bet tą padaryti, manau, yra tik laiko klausimas, ypač atsižvelgiant į tai, kad Iranas ne tik finansuoja Rusijos agresiją Ukrainoje, padėdamas savo „Shahed“ dronais, kurie

krenta kiekvieną naktį ant taikių Ukrainos gyventojų, bet drauge ir balistinėmis raketomis drįsta atakuoti suverenią Izraelio valstybę.

Pridėsiu prie to, ką jau sakė kolegos, kad mūsų žmonės turi suprasti Artimųjų Rytų problematiką, suprasti, kad tokios valstybės kaip Libanas, Jemenas, Sirija nėra karo su Izraeliu dalis. Izraelis kovoja su teroristinėmis organizacijomis, kurios, naudodamosi tų valstybių teritorija, pasislėpdamos ten ir prisidengdamos civiliais kartais objektais ir nekaltais žmonėmis, atakuoja Izraelį, nes tikslas yra sunaikinti Izraelio valstybę. Taigi turėkime tą omenyje, kad tai ir yra teroristinio veikimo principai.

Galiausiai atkreipsiu jūsų dėmesį, kad jau ne kartą daugelis Seimo narių esame susidūrę su Irano opozicijos veikėjais, kurie veikia visame laisvame pasaulyje ir atkreipia dėmesį į masinius žmogaus teisių pažeidimus Irane, kur dingsta žmonės, žudomi žmonės. Taigi atsižvelgiant į tai, kas paminėta, tikrai ši rezoliucija yra laiku ir reikalinga. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už – Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Aš pratęsiu Giedriaus mintį, dėkodamas tikrai už tą solidarumą ir vienybę. Tam, ką pasakė Giedrius, aš, kaip Europos reikalų komiteto pirmininkas, norėčiau tik pritarti ir paraginti mūsų visų atstovus Europoje, kiekvieną mūsų partiją, na, bent nemažai jų turi savo atstovus Europos Parlamente, paraginti grupes Europos Parlamente pripažinti šią, galima sakyti, Irano KGB, tą Revoliucinę gvardiją, kuri yra pagrindinė kūrėja visų šitų teroristinių įvykių, teroristine organizacija. Jeigu tai padarys Europa, mes galime tai paversti dar rimtesnėmis sankcijomis ir tai nebus tiktai mūsų politiniai pareiškimai. Pabandykime tuos mūsų europiečius įtraukti į šį procesą. Labai ačiū ir, aišku, balsuokime.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir E. Gentvilas – taip pat už. Prašau.

E. GENTVILAS (*LSF*). Prieš 20 metų, būdamas Europos Parlamento narys, įsirašiau tada į Irano opozicijos draugų grupę, matydamas, kokią grėsmę Irano ajatolų režimas kelia pasaulio tvarkai, pasaulio taikai. Šita rezoliucija atskleidžia, na, iki galo niekada nepavyks atskleisti, bet tą Irano režimo pavojų, kurį jis kelia demokratiniam pasauliui, konkrečiai padėdamas Rusijai kariauti prieš civilizuotą pasaulį ir to pasaulio vertybes. V. Putinas net neslepia, kad Irano ginklus jis naudoja. Kam? Pasaulio tvarkai sugriauti, demokratijai griauti ir taip toliau. Mes turime tikrai pasisakyti už tai.

Dėl Revoliucinės gvardijos pripažinimo teroristine organizacija visiškai sutinku. Norėtųsi, man atrodo, kad mes, kaip Seimas, niekada nesame priėmę rezoliucijų dėl žmogaus teisių Irane. (*Balsai salėje*) Dar mažai. Aš net norėčiau atskirą, nes, pavyzdžiui, pavadinime… Emanueli, aš suprantu, rezoliucijos pavadinimas nekalba apie žmogaus teises, deja. Visa tai… Kažkada teko perskaityti Nobelio premijos laureatės advokatės Š. Ebadi knygą „Iran Awakening“ („Bundantis Iranas“), tai čia verta būtų priimti atskirą rezoliuciją dėl žmogaus teisių Irane. Tai ačiū Emanueliui ir kitiems kolegoms, pasisakau už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsime pačiu artimiausiu metu, kai prasidės balsavimo intervalas, jis numatytas 14 val. 30 min.

Dabar Seimo nutarimo „Dėl Klaipėdos universiteto statuto patvirtinimo“ priėmimo projektas. Kviečiu… Taip, dėl vedimo tvarkos? Replikos bus po balsavimo, mielas Emanueli.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Ne, ne, ne. Aš turiu paprasčiausiai pranešimą, kad mes ką tik baigėme posėdį kartu su įvairiais komitetais. Mes turime labai brangių svečių delegaciją, tai yra iškiliausių Amerikos Kongreso atstovų patarėjų. Mes turime Amerikos Kongreso kolegas, kurie dirba su pagrindiniais komitetais, ir jie atvažiavo apsikeisti su mumis patyrimu. *Welcome, welcome!* (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Labai ačiū, labai ačiū. *Welcome, colleagues*.

14.15 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. XI-938 „Dėl Klaipėdos universiteto statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4027(2) (*priėmimas*)

Tęsiame mūsų posėdį. Seimo nutarimo „Dėl Klaipėdos universiteto statuto patvirtinimo“ projekto priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pastabų nėra. Galime pritarti? Pri-

tarta. Dėl 2 straipsnio yra, kaip matau, vien Teisės departamento pastabos, kurioms komitetas pritarė ir suredagavo visą statutą. Galime jam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Kaip suprantu, iš dviejų straipsnių, taip? Taip, du straipsniai, abiem pritariame. Dabar dėl viso projekto norinčių kalbėti nėra. Ai… Yra norinčių kalbėti. A. Petrošius – už. Prašau.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Tai aš, matyt, labai trumpai. Kolegoms tikrai noriu padėkoti tiek iš ministerijos, tiek iš komiteto, kad procesas nebuvo užlaikytas. Iš principo pats statuto priėmimas nuo visiškai pradinio taško užtruko gana ilgai, kelią skynėsi sudėtingai. Tikrai matyti vis dar tam tikrų įtampų ir baimių iš Kauno ir Vilniaus, matyt, kitų įstaigų *švietimiečių*, tai tas truputėlį stebina. Klaipėdos universitetas nusipelno būti ten, kur yra. Tikrai džiugina tai, kad, nepaisant to, kad praeityje būta norų šitą įstaigą prijungti prie kitų universitetų, tai yra viena iš nedaugelio augančių įstaigų: antrus metus iš eilės stojimai auga, šiemet beveik 40 %. Tai rodo, kad aukštoji mokykla yra reikalinga Klaipėdai, jai yra reikalingas pokytis.

Tai šiuo statuto pakeitimu pirmiausia atsiranda nuostatos, kad universitetas yra vienas iš Klaipėdos universiteto ligoninės dalininkų, kas atveria dar papildomų galimybių šitai įstaigai. Yra truputėlį patvarkomi kiti universiteto valdymui svarbūs niuansai. Tai tikrai, kolegos, nieko ten ypatingo nerasime, išskyrus tuos kelis simbolinius dalykus. Nepaisant to, ta simbolika vis dėlto sukelia priešpriešą. Tai šiandien kviečiu palaikyti ir dėkoju už visą procesą dar kartą visiems.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsime balsuodami šiek tiek vėliau.

14.18 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2916 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4105(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso priėmimas. Iš vieno straipsnio, dėl jo pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Tvarka. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti, balsuosime vėliau.

14.18 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 11^3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3672(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo priėmimas. Iš dviejų straipsnių. Dėl jų abiejų pastabų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti, balsuosime vėliau.

Darbotvarkės 2-9.1 klausimas. Pradžioje Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo projektas. Yra, taip, yra pasiūlymų ir dėl jų turbūt reikės balsuoti, aš matau, nes yra ir nepritarti. Seimo narė J. Sejonienė turbūt prašys balsuoti, jos salėje nematau. Tai gal mes tada šį klausimą svarstysime šiek tiek vėliau, balsavimo intervale nuo 14 val. 30 min.

14.19 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3524(2) (*priėmimas*)

O dėl lydimojo… Supratau, dėl lydimojo nėra pasiūlymų, dėl kurių išsiskyrė nuomonės. Darbotvarkės 2-9.2 klausimas – Farmacijos įstatymo priėmimas. Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas pritarė iš dalies. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Ir tada dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Komitetas jai pritarė. Galime pritarti 2 straipsniui? Pritarta bendru sutarimu. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Balsuosime balsavimo laiku, o dėl pasiūlymų dėl 2-9.1 klausimo apsispręsime šiek tiek vėliau.

14.20 val.

Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-4187(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų“ projekto svarstymas. D. Griškevičius arba VVSK atstovas yra kviečiamas pri-

statyti komiteto išvadą. Niekas nenori ateiti. Komitetas spalio 2 dieną svarstė ir bendru sutarimu pritarė nutarimo projektui ir komiteto išvadoms. Dėl jo diskutuoti nėra norinčių. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime balsuoti numatytu laiku.

14.21 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3792(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo pakeitimo projektas. Pranešėjas – V. Kernagis. Jo salėje nematau. Tik dėl svarstymo. Komitetas pritarė, aš suprantu? Reikėtų Kultūros komiteto išvadą pristatyti. Arba pirmininkas pristatys, V. Kernagio salėje nėra, arba aš pristatysiu išvadą, arba… Gerai, aš turiu leidimą. Tik kad mes patys išvados dabar nerandame. S. Tumėnas turi išvadą. Stasy, išgelbėkite mus ir pristatykite Kultūros komiteto išvadą. Tada apsispręsime, ar balsuosime dėl siūlymų.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Mūsų komiteto išvada: už – 7, kitokių nebuvo.

PIRMININKAS. Gerai. Tai pritarta. *Liuks.* Dabar, gerbiamieji kolegos, aš jau klausiu (diskutuoti nėra norinčių) paties S. Tumėno. Dėl 1 straipsnio yra jūsų siūlymas, kuriam komitetas pritarė iš dalies. Ar jūs prašysite balsuoti šiuo ar kitais klausimais? Tada mes nukelsime į vėlesnį laiką. O jeigu neprašysite, apsvarstysime dabar. Prašau, gerbiamas Stasy.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ne, nes čia buvo pritarta iš dalies. Tie visi mano siūlymai paskui vienas su kitu susiję ir mes priėmėme tokį bendrą konsensusą.

PIRMININKAS. Supratau. Gerai. Tada fiksuojame, kad pirmajam siūlymui pritarta iš dalies komitete ir Seimas gali tam pritarti, neprašo balsuoti gerbiamas Stasys. Gerai. Kitiems siūlymams komitetas nepritarė, bet analogiškai, kaip paaiškino, tai jį tenkina. Galime pritarti komiteto redakcijai. Taip? Ačiū. Pritarta bendru sutarimu.

Dabar dėl viso projekto dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

14.23 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo“ projektas Nr. XIIIP-2422(3) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-12 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo“ projektas. Svarstymas. Keli pranešėjai. Kultūros komiteto atstovę A. Jakavonytę kviečiu į tribūną pristatyti Kultūros komiteto išvadą dėl šio įstatymo.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Kultūros komitetas rugsėjo 25 dieną svarstė šį projektą ir sprendimas – pritarti komiteto patobulintam Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo“ projektui Nr. XIIIP-2422 ir komiteto išvadoms. Įvyko alternatyvus balsavimas.

Siūlymui, iš esmės pritariant įstatymo projekto tikslui, Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo“ projektą Nr. XIIIP-2422 grąžinti iniciatoriams tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Teisingumo ministerijos, Europos Sąjungos teisės grupės, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro pastabas ir pasiūlymus, pritarė 4 komiteto nariai. Už siūlymą pritarti komiteto patobulintam Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo“ projektui Nr. XIIIP-2422 ir komiteto išvadoms balsavo 4 komiteto nariai ir lėmė komiteto pirmininko balsas, todėl pritarta patobulintam variantui. Kviečiu balsuoti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą pristatys V. Semeška. Kviečiu į tribūną.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė, kaip papildomas išvadą teikė. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš – 3, susilaikė 1. Lėmė komiteto pirmininkės balsas už. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat svarstė Žmogaus teisių komitetas. A. Navicko nematau salėje. Gal aš perskaitysiu išvadą. Buvo svarstyti pasiūlymai ir nuspręsta siūlyti pagrindiniam ko-

mitetui įstatymo projektą grąžinti iniciatoriams tobulinti atsižvelgiant į Žmogaus teisių komiteto išvadą ir pasiūlymus, kuriuos apsvarstė ŽTK. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš nebuvo, susilaikiusių taip pat nebuvo.

Dabar, gerbiami kolegos, mes turime diskutuoti. Pirmasis kalbėti kviečiamas J. Sabatauskas. Jo salėje nematau. (*Balsai salėje*) Balsavimo laikas bus tuoj pat. V. Rakutis. Prašom, Valdai.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, norėjau pasisakyti šiuo svarbiu klausimu, nes verda diskusijos, kaip čia su ta Komunistų partija, kaip jinai turėtų būti vertinama. Žinote, istorikui yra ir lengviau, ir sunkiau tą padaryti.

Kai mes kalbame apie labai ilgą laikotarpį, žinoma, kad negalima jo vientisai matyti kaip vientiso, nekintamo daikto. Istorinis reiškinys, toks kaip Lietuvos komunistų partija, kito savo gyvavimo laikotarpiais, bet aš norėčiau pasakyti argumentus, kodėl vis dėlto reikėtų šią organizaciją įvardinti taip, kaip jinai šiame įstatymo projekte yra įrašyta.

1918–1919 metais ši organizacija, būdama VKPB iš esmės dalimi (beje, sukurti atskirą partiją ir kurti atskirą Lietuvą čia buvo Stalino idėja), buvo ta jėga, kuriai jeigu būtų pavykę, nebūtų mūsų Lietuvos Respublikos, būtume tokio statuso, kaip yra Baltarusija. Vėlesniais laikais buvo uždrausta partija, vienintelė iš tikrųjų iki galo uždrausta partija buvo Komunistų partija, jos nariai buvo kalinami įvairiose kalinimo vietose, VI, IX fortuose. Ir ne be priežasties, nes 1924 metais Estijos komunistų partija organizavo perversmą, jis nepavyko, jį pavyko estams tik sulaikyti. Tai buvo iš tikrųjų labai pavojinga jėga, kuri 1940 metais dalyvavo organizuojant įvairias veiklas.

Reikia suprasti, kad mes esame pasmerkę represines struktūras, bet nesame pasmerkę tos organizacijos, kuri vadovavo toms represinėms struktūroms. Jos pavadinimas keitėsi, savarankiškumo lygis taip pat skyrėsi, bet kaip istorinio reiškinio visumą mes privalome įvardinti tikraisiais pavadinimais. Priešingu atveju būsime nenuoseklūs, nes mes paskelbėme, kad KGB yra nusikalstama organizacija, o Komunistų partija nėra. Atsiminkime užrašus, kurie buvo sovietmečiu, kas gi ten viskam vadovavo.

Dabar, kolegos, žinoma, tie, kas dalyvavo atsiskiriant Komunistų partijai jau Sąjūdžio laikais, iš karto priima labai asmeniškai, vadinasi, jie tada irgi buvo tos organizacijos. Gerbiamieji, tai buvo jau permainų laikas. Permainų metu iš tikrųjų būna visokių įdomių dalykų. Kaip gerbiamas E. Gentvilas šiandien pasakojo, kad Klaipėdos miesto Komunistų partijos vykdomojo komiteto pirmininkas iš esmės tampa ta jėga, kuri padeda pasiekti mūsų nepriklausomybę. Ir tai savaime suprantama.

Vyksta transformacija. Ilgalaikės okupacijos metu kartais keičiasi daugelis dalykų ir mes negalime to nutylėti, bet negalima pasakyti, kad tai verčia mus ir ankstesnę partijos istoriją laikyti pagarbos verta, bent jau ne kaip nors neigiamai įvardinama organizacija. Todėl morališkai mes turime tą padaryti. O jau kitas išlygas, iki kada, iki kurio laiko, čia jau iš tikrųjų galima sutvarkyti pataisų metu ir kitais būdais. Bet mes turime tai įvardinti, kitaip jaunoji karta nesupras, kaip čia iš tikrųjų buvo su mumis. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Matau yra J. Sabatauskas, tai kviečiame jį į tribūną diskutuoti dėl Komunistų partijos veiklos vertinimo įstatymo.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, galbūt kai kam pasirodys ir keista, kad aš stoviu čia, tribūnoje. Ir kalbėsiu galbūt šiek tiek kitaip, negu kolega V. Rakutis, nes pats niekada nebuvęs komunistu, netgi buvęs tam tikru laiku aršiu antikomunistu. Bet, kolegos, istorija yra istorija ir jeigu norime atlikti istorijos makiažą, tai nedarykime to šiurkščiai. Tai vienas dalykas.

Pats buvau Sąjūdyje ir pasakysiu, pradėsiu nuo tokių dalykų, kaip šiandien ryte kalbėjo apie signatarą A. Žalį, kad štai, jeigu ne jo pagalba Sąjūdžiui Klaipėdoje, Eugenijus kalbėjo, būtų buvę visai kitaip. Pasakysiu, kaip Alytaus sąjūdininkas. Alytuje, kaip tik per Sąjūdžio, galima sakyti, pradžią atsitiko taip, kad reikėjo rinkti Komunistų partijos sekretorių. Ir Sąjūdis darė įtaką, kad partijos sekretoriumi išrinktų F. Džiautą. Tai yra tą žmogų, kuris buvo visai kitos pakraipos, jeigu sakysime, kuris irgi sirgo už Lietuvą ir Lietuvos nepriklausomybę. Ir visus tapyti viena spalva, tikrai, manau, netinkama.

Kitas pavyzdys, šiandien ryte, vėl per minėjimą, iš šitos pačios tribūnos buvo kalbama apie V. Beriozovą, kuris buvo komunistų funkcionierius, sekretorius. Tačiau irgi jo įtaka, jo veikla ir,

galima sakyti, ta pati mūsų Nepriklausomybės deklaracija, Kovo 11-osios – jos istorija galbūt būtų buvusi visai kitokia. Norisi pasakyti, kad jeigu priimsime tokį įstatymą, kurį net sunku man įstatymu vadinti, – teisingai rašė Teisės departamento specialistai, kad čia yra kratinys deklaracijų, bet ne įstatyminės normos, – tai bus iškraipyta istorija.

Visų pirma, jūs pamiršote ar nenorite atsiminti, kad 1989 metais tie progresyviai nusiteikę komunistai, susirinkę į suvažiavimą, priėmė sprendimą atsiskirti nuo TSKP ir sukūrė savarankišką LKP. Po metų buvo jau visai kita partija. Vadinasi, jau 1990 metais jinai veikė kaip kita partija. Tai visus tuos žmones, kurie buvo joje, išvadinti nusikaltėliais. Man, kaip teisininkui, išvertus į teisinę kalbą tą, ką čia jūs rašote šitame kratinyje, pavadinsiu taip, organizuota nusikalstama grupė, išvadinus. Tai čia tikrai reikia taisyti. Todėl mes ryte ir prašėme išimti iš darbotvarkės, kad būtų galimybė komitetui apsvarstyti siūlymą, kurį pateikia grupė Seimo narių, ir būtų galima ištaisyti bent tas šiurkščias klaidas, kurios yra 2 straipsnyje dėl Komunistų partijos sampratos. Po 1989 metų atsiskyrimo savarankiškos LKP, kuri ėjo progresyviuoju Lietuvos nepriklausomybės keliu, vadinamoji naktinė arba ta, kuri buvo ant LKP, liko su Sovietų Sąjungos komunistais kartu, kuri veikė prieš Lietuvos nepriklausomybę ir prieš atkurtą Lietuvos valstybę, tą reikia aiškiai parašyti.

Todėl toks kai kurių kolegų iš dešinės įprotis nuolat perrašinėti istoriją, užmerkti akis prieš tai… Tai kiek Sąjūdyje buvo komunistų? Man pačiam galbūt nelabai buvo malonu, kad štai tam tikru metu ir buvęs funkcionierius – jisai sąjūdininkas. Bet jie padarė savo darbą, jie padarė savo darbą ir prisidėjo prie nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo. Tai dabar juos visus vadinti nusikaltėliais arba organizuotos nusikalstamos grupės nariais, kaip jūs čia norite pasakyti, būtų ne tik kad neteisinga, tai būtų, nežinau, pasityčiojimas.

PIRMININKAS. Kviečiu A. Ažubalį į tribūną.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Pone posėdžio pirmininke, kolegos, kai kas dažnai manęs klausia: kodėl taip vėlai teikiate šį projektą? Atsakau: jei šią kadenciją, praėjus 34 metams nuo valstybės atkūrimo, kai jau pasikeitė kelios politikų kartos, sunkiai, ne iš karto, tačiau pavyko pasiekti šio projekto svarstymo stadiją, tai prašau įsivaizduoti, kaip man sekėsi apie tai kalbėti prieš 15, 20 ar 25 metus.

Taip pat girdėjau priekaištų, kad šis įstatymo projektas mus supriešins. Atsakau: ar tiesa gali supriešinti? Kad ir kokia ji būtų, tačiau tiesa gydo. Ir čia ne kerštas ar revanšas, bet teisinis, istorinis ir moralinis okupacinio laikotarpio ir jo metu veikusios LKP įvertinimas.

Oponentai sako: o kaip tada bus su iškiliomis asmenybėmis, kurios priklausė Lietuvos komunistų partijai, – politikais, prezidentais, kultūros atstovais? Atsakau: šiuo įstatymu yra sprendžiamas Lietuvos komunistų partijos kaip juridinio asmens nusikalstamų veikų įvertinimo klausimas, kartu įvertinant ir jos vadovus, kolaboravusius su okupantais. Partijos eiliniai, tegu ir pasiekę aukštą profesinį pripažinimą, tačiau nebuvę jos aukščiausioje nomenklatūroje ir, žinoma, nepadarę nusikalstamų veikų, nėra kažkaip specialiai išskiriami, nes tai ne šio teisės akto uždavinys.

Kai kas sąmoningai ar ne prieštarauja įstatymui, neva pirmiausia reikia viešinti valstybės įslaptintus prisipažinusius KGB agentus. Atsakau: tai absoliučiai skirtingi dalykai. Esu įsitikinęs, kad svarbiausias uždavinys – įvardinti okupacinio režimo pamatus, šerdį, tai yra LKP.

Kolegos, istorijos faktų ignoravimas ar tiesiog jų nesupratimas gali atvesti mus į netikėtą akligatvį. Jei su LKP viskas gerai ir jos veiklos įvertinimo mums nereikia, tada ir komunistų vaidmuo nuo 1940 metų Lietuvos okupacijos ir aneksijos tampa teisingas, mažų mažiausiai nesmerktinas. Nedrįsdami įvertinti LKP mes bandome apsimesti, kad nežinome, kas buvo tas fantomas.

Ir pabaigai. Noriu padėkoti kolegoms, komitetuose palaikiusiems šį projektą, ypač Kultūros komitetui, kuriame po svarstymų gimė preciziška, mūsų teisės Baudžiamąjį kodeksą atitinkanti formuluotė – organizacija, vykdžiusi nusikalstamas veikas, o ne nusikalstama organizacija, kaip buvo projekte. Žinoma, jau tikrai nėra įstatymo projekte, kaip tvirtina kolega Julius, apie kokią nors organizuotą nusikalstamą grupę.

Kartu noriu pasakyti, kad susipažinau su šiandien registruota kolegų J. Sabatausko, K. Vilkausko, M. Skamarako ir E. Sabučio įstatymo projekto pataisa, siekiančia ištaisyti įstatymo projekte atsiradusį esminį netikslumą, apibrėžiantį 1989–1991 metų LKP juridinį statusą. Čia, prisipažįstu, padarėme klaidą, nes nebuvome išskyrę LKP atsiskyrimo nuo TSKP 1989 metais fakto

ir tais pačiais metais susiformavusios LKP atšakos, LKP ant TSKP platformos, ir tos organizacijos antivalstybinės veiklos fakto. Kaip vienas iš šio įstatymo rengėjų manau, kad pataisa svarbi. Kviesčiau jai pritarti, jei po šio svarstymo bus pritarta įstatymo projektui, ir svarstyti šią pataisą artimiausiu įmanomu laiku. Kolegos, kviečiu jus palaikyti šį įstatymo projektą. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Kviečiu į tribūną E. Gentvilą.

E. GENTVILAS (*LSF*). Kolegos, visų pirma noriu pasidžiaugti, kad prieštaravau ir balsavau prieš ankstesnę redakciją. Joje nebuvo ištaisytas faktas, kurį dabar paminėjo A. Ažubalis. Apie tai kalbėjau. Grynai tokia lietuviška LKP atsirado tik 1989 metų gruodį. *Išimtas* komjaunimas 2 straipsnyje, nes komjaunimas buvo juridiškai kitas juridinis asmuo, o įstatymo pavadinimas kalbėjo apie Lietuvos komunistų partiją, apie komjaunimą. Žodžiu, juridiniai dalykai patvarkyti, tikiuosi, kad jie bus galutinai sutvarkyti.

Ryte kalbėdamas apie A. Žalį sakiau, kad tai buvo didysis sovietmečio paradoksas. Turėjau omenyje, kad konformistiškai įstoję į Komunistų partiją asmenys vis dėlto padarė daug ir gerų dalykų Lietuvai. Mes tokių paradoksų turime ir daug daugiau. Pavyzdžiui, pirmasis atkurtos valstybės vadovas V. Landsbergis buvo Komunistų partijos narys? Buvo. Pirmasis Prezidentas A. M. Brazauskas buvo? Buvo. Tautos renkami valstybės vadovai, R. Paksas, D. Grybauskaitė, G. Nausėda, visi išvardinti asmenys yra buvę Komunistų partijos nariai.

Šiek tiek su šypsena dabar prisimenu. Aš visada atkreipdavau kolegos A. Ažubalio ir kitų dėmesį. Kai minime kokio nors signataro atminimą, pavyzdžiui, šįryt minėjome dviejų tokių signatarų atminimą, abudu, ir V. Beriozovas, ir A. Žalys, papultų, taip sakant, į šitą sankcijų sąrašą. Bet šįryt mes garbinome, adoravome, šlovinome, atsistoję plojome, tylos minute pagerbėme šiuos du asmenis. Popiet, vakariniame posėdyje, mes sakome: tokiems asmenims kaip A. Žalys ir V. Beriozovas pagal 3 straipsnį būtų taikomos štai tokios sankcijos. Bet aš suprantu, šios sankcijos yra labai simbolinės. Simbolinis ir visas įstatymo tekstas, nes tokių asmenų, kurie galėtų dalyvauti vienuose ar kituose rinkimuose, likę labai nedaug. Šia prasme A. Ažubalis teisus. Pavėluota. Vadinu įstatymą simboliniu, bet aš suprantu, kad politikoje, istorijoje, dar daugiau, tautos raidoje simboliai yra labai svarbūs. Jeigu šiandien šį juridiškai sutvarkytą įstatymą raginčiau atmesti, aš pats savęs nesuprasčiau.

Noriu pasakyti repliką D. Kepeniui. Ryte darydamas pranešimą jis sakė: mes garbiname du signatarus, o tie du, kurie juos garbina, taip pat buvo komunistai. Aš nežinau dėl A. Kumžos praeities. Aš noriu D. Kepeniui ir kitiems pasakyti. Aš nesu buvęs Komunistų partijos nariu ar kandidatu į Komunistų partiją. Tai čia daug nesiginčysiu su D. Kepeniu, kuris kažkaip lengvabūdiškai pareiškė.

Štai mano siūlymas. Kolegos, jeigu juridiškai reikia ką nors sutvarkyti, įsiklausykime į J. Sabatausko pasakymus – tai reikia padaryti, kad neliktų juridinių klaidų. Įstatymas tampa simboliniu, nes jis yra pavėluotas. Aš siūlau jam pritarti.

Tik dar vienas dalykas. Kodėl įsigalioja tik liepos 1 dieną? Pavyzdžiui, Jonavos mero rinkimai vyks kovo 16 dieną, o tas įstatymas įsigalios liepos 1 dieną. Gal pataisykime: kovo 1 dieną ar sausio 1 dieną (per Naujuosius Metus)? Žiūrėkite, labai tikėtina, kad kandidatu į Jonavos merus gali tapti asmuo ar asmenys, kuriems taikytume šias įstatymo nuostatas. Taigi pritariu įstatymo projektui po svarstymo. Raginu Seimo valdybą ar Sekretoriatą suorganizuoti kaip galima greitesnį šio įstatymo priėmimą, taip pat ir įsigaliojimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Kviečiu A. Jakavonytę į tribūną.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, noriu padėkoti prieš tai kalbėjusiam E. Gentvilui, kad tikrai įsiklausė į Kultūros komiteto išsamiai išanalizuotą ir patobulintą įstatymo projektą. Jis atliepia visas pastabas. Manau, tikrai pritarsime ir gerbiamo J. Sabatausko pasiūlymams, kad neliktų abejonių. Šį įstatymo projektą tikrai reikia priimti. Tada mūsų sąžinė bus rami, mūsų vaikai ir anūkai neminės, kad mes nepasmerkėme tos organizacijos veiklos. Čia nekalbame apie pavienius asmenis, bet kalbame apie tas nusikalstamas veikas, kurias vykdė tie vadovai, ypač A. Sniečkus. Jis net savo gimines ištrėmė. Mama jo išsižadėjo, su trim broliais ir trim seserimis išvažiavo į Vokietiją ir niekada negrįžo. Jinai parašė: tol, kol šitas pabaisa bus valdžioje, aš negrįšiu į tėvynę. Jeigu pati motina išsižadėjo savo sūnaus, mes turime

suprasti ir atliepti mūsų siūlymą, kad ta organizacija, kuri vykdė trėmimus… kiek partizanų aukų yra paaukota ant laisvės aukuro. Manau, mes liksime nesuprasti, jeigu dabar, po tiek metų, kai esame laisvi, nepriimsime šio įstatymo.

Tikrai atliepsime ir tas pastabas, kurias siūlo Seimo narių grupė. Labai siūlau pritarti, kad pagaliau galėtume ramiai pažiūrėti politiniams kaliniams, tremtiniams ir partizanams į akis, kad mes tai padarėme, nors galbūt ir pavėluotai. Tikrai labai siūlau, mieli kolegos, pritarti. Aš esu partizano dukra. Mano mamos šeima buvo du kartus tremta, vienąkart – maži vaikai. Tikrai man tai labai rūpi ir skauda. Labai kviečiu visus pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar dėl motyvų dėl šio įstatymo projekto už kalbės A. Anušauskas. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, net ir pavėluotai priimamas įstatymas yra vis tiek įstatymas. Jeigu kalbame apie Komunistų partiją, tai ne tik 1919 metais ji buvo uždrausta, ir 1991 metais uždrausta, tačiau 1919–1940 metais, tiesą sakant, ir vėliau, ji neigė Lietuvos valstybingumą kaip tokį. 1919–1940 metais tai buvo tikra antivalstybinė organizacija. Vėliau, jau okupacijos metais, atliko pagrindinio kolaboranto funkcijas, vykdė čia įvardintus nusikaltimus.

Atkreipiu dėmesį. Mažai kas žino, savo laiku, tai yra ketvirtajame dešimtmetyje, kai Lietuva keitėsi politiniais kaliniais su Sovietų Sąjunga, A. Sniečkus ir kiti Komunistų partijos nariai, kurie buvo atiduodami Maskvai mainais į suimtus kunigus, netekdavo Lietuvos pilietybės. Tai yra tiems žmonėms buvo atimama Lietuvos pilietybė. Čia tik toks istorinis faktas.

Be abejonės, šio įstatymo pavadinimas galėtų būti papildytas, kad ne tik „vertinimo“, bet ir „narystės deklaravimo įstatymas“. Jis iš esmės, taip, galbūt kalnų nenuverčia, nes kandidatuojančių į nurodytas pareigas situacija per trečdalį amžiaus yra ženkliai pasikeitusi, bet vis dėlto aš manau, kad tam tikra prasme deklaruoja istorinį teisingumą kitoms kartoms.

PIRMININKAS. Prieš kalbės J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Pirmas mano argumentas, kad ką nors panašaus reikėjo priimti pačioje pradžioje, 1991–1992 metais, jeigu net 1990 metais nepavyko. Tai vienas momentas.

Antras, taip, ta komunistinė nomenklatūra, kuri trėmė, represavo mano tėvus ir senelius, ir kitus Lietuvos žmones pagal Kremliaus nurodymus, darė nusikaltimą. Tačiau tie, kurie dalyvavo atkuriant Lietuvos valstybę, tikrai ne. Noriu pasiremti V. Landsbergio citata, kurią jis pasakė savo pirmoje kalboje Kovo 11 dieną, kai buvo išrinktas Aukščiausiosios Tarybos Pirmininku: „Lietuvos gyvenimą, jo raidą ir visus įvykius, kurie atvedė mus į šią dieną, lėmė dvi pagrindinės politinės jėgos: Sąjūdis, gimęs iš Lietuvos žmonių pasipriešinimo ir vilties, ir pradėjusi persitvarkyti Lietuvos komunistų partija.“

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, dabar, nes jau balsavimo langas, galime apsispręsti dėl šio įstatymo projekto nuotaikų po svarstymo. Kas pritaria po svarstymo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 60: už – 42, prieš – 6, susilaikė 12. Po svarstymo yra pritarta. Aš siūlau gal ir dėl kitų įstatymų projektų, kuriuos taip pat apsvarstėme, balsuoti, o tada tęsime pateikimus ir kitus gerus dalykus.

14.52 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Irano karinės paramos Rusijai jai vykdant agresiją prieš Ukrainą ir Irano Islamo Respublikos revoliucinės gvardijos korpuso pripažinimo teroristine organizacija“ projektas Nr. XIVP-4048(3) (*priėmimo tęsinys*)

Gerbiamieji kolegos, darbotvarkės 2-1 klausimo – Seimo rezoliucijos „Dėl Irano karinės paramos Rusijai jai vykdant agresiją prieš Ukrainą ir Irano Islamo Respublikos revoliucinės gvardijos korpuso pripažinimo teroristine organizacija“ priėmimas.

Šios rezoliucijos priėmimas

Balsavo 60: visi 60 balsavo už. Nutarimas priimtas. (*Gongas*) Rezoliucija priimta. Taip, rezoliucija, rezoliucija.

14.53 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. XI-938 „Dėl Klaipėdos universiteto statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4027(2) (*priėmimo tęsinys)*

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Klaipėdos universiteto statuto patvirtinimo“ pakeitimo projektas. Kviečiu balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 67: už – 62, prieš nebuvo, susilaikė 5. Nutarimas yra patvirtintas. (*Gongas*)

14.54 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2916 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4105(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4105(2). Kviečiu balsuoti dėl priėmimo.

Balsavo 70: už – 70. Trūksta vieno žmogaus, kad įstatymo projektą priimtume. Pabandome dar kartą, iš naujo, kaip vienoje dainoje sakė. Kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo projekto priėmimo.

Trūksta. Šiek tiek trūksta. Atėjo… Jeigu A. Skardžius tikrai balsuos, tai, manau, mes tuoj pat pabandysime ir trečią kartą ir vis tiktai Administracinių nusižengimų kodekso projektą priimsime. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavos 72. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4105) priimtas. (*Gongas*) Kviečiu išlaikyti koncentraciją ir nežiopsoti, nes yra dar keletas kitų priėmimų.

14.55 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 11^3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3672(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3672(2). Kviečiu balsuoti dėl priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 72: už – 68, prieš – 1, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Dabar dėl darbotvarkės 2-9.1 klausimo aš kviečiu tada Sveikatos reikalų komiteto pirmininką. Priėmimo stadijoje yra pasiūlymų. Tuoj apsispręsime. Gerai. Atsiprašau. Gerai, balsuojame dėl tų, kur be pasiūlymų. Tuojau, mielas Antanai Matulai, apsvarstysime ir jūsų klausimą.

14.56 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3524(2) (*priėmimo tęsinys*)

Dėl lydimojo Farmacijos įstatymo projekto priėmimo. Mes apsvarstėme. Pastabų, pasiūlymų negauta. Balsuokime.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 72: už – 66, prieš nebuvo, susilaikė 6. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.57 val.

Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-4187(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – dėl Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų, dėl pritarimo po svarstymo. Kviečiu balsuoti, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 69: už – 67, prieš nebuvo, susilaikė 2. Po svarstymo yra pritarta.

14.57 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3792(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo pakeitimo projektas. Kviečiu balsuoti dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 70: už – 65, prieš nebuvo, susilaikė 5. Pritarta po svarstymo.

14.58 val.

Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo Nr. IX-2453 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4153, Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4154 (*pateikimo tęsinys*)

Taip pat buvo pristatytas darbotvarkės 2-14 klausimas – Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo projektas, padarytas pateikimas. Ir darbotvarkės 2-15 klausimas. Balsuojame, bet tai iš pradžių… Čia sujungti jau? Gerai. Tai dėl šių dviejų projektų paketo, dėl darbotvarkės 2-14 ir 2-15 klausimų – Valstybinės kultūros paveldo komisijos ir Visuomenės informavimo įstatymo po pateikimo.

Balsavo 71, visi balsavo už. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu abiem atvejais siūlomas Kultūros komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 5 dieną. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

14.59 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11^1, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27^1, 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52^1, 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11^2, 27^2, 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3923(2) (*pateikimo tęsinys*)

Taip pat 2-18 klausimas, buvo pateiktas Statybos įstatymas. Darbotvarkės 2-18 klausimas – projektas Nr. XIVP-3923. Kviečiu apsispręsti, ar palaikome po pateikimo.

Balsavo 68: už – 56, prieš – 4, susilaikė 8. Po pateikimo yra pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 12 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Dar J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Atsiprašau, pirmininke, nespėjau *davesti* piršto iki „Susilaikau“.

PIRMININKAS. Supratau, įskaitome susilaikymą.

15.00 val.

Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 12 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4190, Kelių įstatymo Nr. I-891 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4191, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4192 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar darbotvarkės 2-19, 2-20.1, 2-20.2 klausimai, jie sujungti. Tai yra Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės, Kelių įstatymo ir Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo projektų pateikimas. Kviečiu apsispręsti dėl pritarimo.

Balsavo 66: už – 62, prieš nebuvo, susilaikė 4. Po pateikimo pritarta.

Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas dėl pirmojo, dėl antrojo – Ekonomikos, dėl trečiojo – TTK. Siūloma svarstyti lapkričio 5 dieną. Na, turbūt visus galime lapkričio 7 dieną fiksuoti. Suvienodinti. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

15.01 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 5 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3523(2) (*priėmimas*)

Gerbiamieji kolegos, dar tikrai kviečiu, turime vieną priėmimą, todėl reikia jūsų maksimalaus dalyvavimo. Pasiūlymai dėl Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo. Dabar jau tikrai kviečiu A. Matulą. Yra J. Sejonienės pasiūlymas dėl 1 straipsnio. Kviečiu gerbiamą Jurgitą pristatyti siūlymą.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, posėdžio pirmininke. Mano pasiūlymas yra dėl to, apie ką šiuo metu visi kalba kaip apie didžiausią sveikatos sistemos opą, tai yra apie eiles. Tai būtų iš esmės priemonė, kuri leistų maksimaliai išvengti, kiek yra išvengiama, eilių, o jeigu neleistų išvengti, tai bent jau būtų aišku, dėl ko jos susidaro. Tai yra įpareigojimas sveikatos priežiūros įstaigoms teikti duomenis ne tik apie tai, ką kalbu pagrindiniame projekte, apie darbuotojų darbo krūvius, bet ir apie visus vizitus, galimus, na, laisvus laikus, galimus toje įstaigoje.

Man atrodo, tai yra svarbu, nes, kaip dabar matome iš švieslentės, tikrai daugelis įstaigų arba visai neteikia tų laisvų laikų, arba juos teikia ne visus. Man atrodo, tai yra labai svarbu. Kai komitetas svarstė šį klausimą, aš buvau pati nustebusi, kad komiteto išvadoje atsirado, ji buvo neigiama dėl to, kad neva įstaigoms reikėtų mokėti. Bet noriu iš karto paneigti, kad tai yra netiesa. Įstaigos gali jungtis prie internetinės pacientų registravimo sistemos keliais būdais: jeigu jos jungiasi per savo vidines informacines sistemas, vadinamuosius HIS'us, taip, tai gali kainuoti priklausomai nuo to, kiek HIS'o administratorius užsiprašo, bet jeigu jos siunčia duomenis tiesiogiai Registrų centro portalui, tai tas yra visiškai nemokama.

Sakau, apeliuodama į tai, kad tai iš esmės yra priemonė valdyti, kontroliuoti eiles, dėl kurių skundžiasi dauguma pacientų, labai kviečiu palaikyti šitą projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar turime 29 palaikančius? Gal galime laikyti, kad turime?

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Ne, ne, reikia balsuoti.

PIRMININKAS. Taip, komiteto pirmininkas siūlo balsuoti. Galime apsispręsti balsuodami, ar turime 29 palaikančius, kad svarstytume J. Sejonienės pasiūlymą. Tikrai yra.

Dabar komiteto poziciją prašau.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Kolegos, komitetas nepritarė šitam siūlymui. Viena iš pagrindinių priežasčių, dėl kurių asmens sveikatos priežiūros įstaigos nesijungia prie IPR sistemos ir neteikia duomenų į ją, yra ta, kad IPR nėra pritaikyta skirtingų asmens sveikatos priežiūros įstaigų vidinės elektroninės registracijos sistemos sujungimui į vieną bendrą sistemą, o dideli tokio prisijungimo kaštai tenka pačioms asmens sveikatos priežiūros įstaigoms. Pavyzdžiui, kalbėta ne su viena rajono poliklinika, papildomai norint prisijungti prie sistemos kainuotų virš 40 tūkst. Tokių pinigų įstaigos neturi.

Atsižvelgiant į tai šiuo metu nustatyti įpareigojimą asmens sveikatos priežiūros įstaigoms jungtis per IPR ir joms nevykdant šios pareigos netekti, netgi taikyti griežčiausią sankciją – įstaigos licencijos asmens sveikatos priežiūros veiklai sustabdymą būtų nesąžininga. Noriu pacituoti siūlomą įstatymo pataisą. Vadinasi, jeigu bus nevykdomi nustatyti reikalavimai, tai asmens sveikatos priežiūros įstaiga netenka licencijos visoms paslaugoms. Tai kur yra logika? Jeigu nesijungi prie sistemos dėl tam tikrų priežasčių. Jeigu sutartis su ligonių kasomis būtų sustabdyta, tai logiška, bet šiuo atveju atimti licenciją? Kokį ryšį čia turi licencija su prisiregistravimo prie paslaugos būdu, kokį ryšį turi? Komiteto nuomonė yra nepritarti.

PIRMININKAS. Nepritarti. Už – 4, prieš – 2, susilaikė 2. Lėmė komiteto pirmininko balsas.

Gerbiamieji kolegos, aš tik dar noriu paklausti teikėjos: ar galima laikyti, kad šie siūlymai susiję?

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Jie susiję yra, susiję.

PIRMININKAS. Taip, patvirtinate. Gerai. Tai mes apsispręsime bendrai dėl J. Sejonienės siūlymų. Dėl jų už kalbės O. Leiputė. Prašau.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Aš tikrai siūlyčiau pritarti J. Sejonienės pasiūlymui, nes kam tada yra ta švieslentė ir kodėl mes kalbame apie tai, kad tik 37 % pirminės sveikatos priežiūros įstaigų teikia duomenis? Dar buvusio ministro A. Dulkio buvo sakoma, kad pagal tai bus galima matyti, reguliuoti ir sistema bus skaidresnė, ir pacientai galės pasirinkti bet kokioje sveikatos įstaigoje gauti paslaugas, nes matys, kur nėra eilių. Yra numatytas laikotarpis, per kurį galima pagalvoti ir skirti finansavimą, suvienodinti tas sistemas. O dabar, na, kaltinti, kad eilės didelės, kalbėti apie tai, bet nedaryti sprendimų, manyčiau, yra neteisinga. Aš siūlau palaikyti šį projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Aš prieš komiteto sprendimą.

PIRMININKAS. Tai jūs turite pasiūlymą?

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Mes kalbame apie e. sveikatą ir kodėl reikia stabdyti, na, sakykime, e. sveikatos plėtrą ir prieinamumą visiems, aš nelabai suprantu.

PIRMININKAS. Tai, gerbiamas kolega, jūs esate už pasiūlymą, taip, tiesiog ne ten užsirašėte?

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Tiesiog esu prieš tai, kad naikinama ir nevystoma e. sveikata jau du dešimtmečius, ir nesuprantu komiteto.

PIRMININKAS. Gerai. Ačiū už nuomones. Balsuojame dėl J. Sejonienės siūlymo.

Balsavo 55: už – 49, prieš – 1, susilaikė 5. Siūlymui pritarta.

Tai 1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento, taip pat ir J. Sejonienės pasiūlymas, dėl jo mes apsisprendėme teigiamai, galime laikyti tada, kad apsispręsta teigiamai, nes šie pasiūlymai susiję, taip? Ačiū. 2 straipsniui galime pritarti? Pritarta. Dėl 3 straipsnio yra analogiškai Teisės departamento ir ta pati J. Sejonienės pataisa, dėl kurios apsisprendėme teigiamai. Galime pritarti 3 straipsniui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl viso projekto yra dėl motyvų. Tai jūs galite. Prašau, pirmininke.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kadangi balsuodami dėl pirmo pasiūlymo, o jie visi susiję, pritarėme iš esmės visiems J. Sejonienės pasiūlymams ir kadangi pasiūlyme yra klaida, nes liko data 2024 m. rugsėjo 30 d., o šiandien, kaip žinote, jau yra spalio mėnuo, vadovaudamasis Statuto 158 straipsnio 1 dalimi, prašau pertraukos priėmimo stadijoje. Reikia sutvarkyti projektą, suredaguoti.

PIRMININKAS. Supratau, taip. Pagrindinio komiteto pirmininko ar pranešėjo reikalavimu, jeigu jis mano, kad priimtiems pasiūlymams suderinti reikia dar vieno pagrindinio komiteto posėdžio, po balsavimo dėl visų straipsnių gali būti padaryta pertrauka priėmimo stadijoje, bet ne ilgesnė kaip iki artimiausios Seimo posėdžio datos. Jeigu jūs, gerbiamas Antanai, čia mums visiems stebint, galite pažadėti, kad grįšime į priėmimą artimiausiame Seimo posėdyje, tai jūs tokią, be abejo, Statuto teisę turite. Tai aš tą fiksavau.

Dar per šoninį mikrofoną – J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Aš tik norėjau pastebėti, labai apmaudu, kad joks komitetas praeitą trečiadienį nesvarstė šio mano pasiūlymo. Matyt, šios problemos šiandien neturėtume. Na, aišku, statutinis reikalavimas, reikia jo laikytis.

PIRMININKAS. Ar dar norėtų A. Matulas? Prašau.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Aš po balsavimo repliką galiu?

PIRMININKAS. Žiūrėkite, mes net nebalsavome, bet jūs, be abejo, turite teisę replikuoti. Pasakykite dar, ką galvojate.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, svarstome įstatymo projektą visai kita tema. Dabar registruotas įstatymo projektas, kuriuo siūloma…

PIRMININKAS. Gerai, žiūrėkite, čia jau nebe replika. Čia dėl motyvų.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Palaukite! Jeigu nebus prisijungiama, o tai kainuoja, o valstybei nei siūloma spręsti tos problemos…

PIRMININKAS. Gerai.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). …bus atimama licencija. Licencija išduodama dėl paslaugų kokybės ir ar registracijos būdas gali atimti licenciją. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerai. Gerbiamasis Matulai, labai ačiū jums už jūsų nuomonę…

A. MATULAS (*TS-LKDF*). …bet ne licenciją.

PIRMININKAS. Neverskite manęs to padaryti, bet jūsų mikrofonas bus išjungtas. Ačiū. Lauksime grįžtant kitą Seimo posėdį. Pagal Statutą turėsime priimti šitą įstatymą. Niekur nedingsime.

15.11 val.

Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4160, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4161 (*pateikimas*)

Gerbiamieji kolegos, dar buvo pateikimas susijusių Diplomatinės tarnybos įstatymo. Darbotvarkės 2-12.2 klausimas. Primenu, kad esame balsavimo lange. Šiuo atveju kviečiu A. Jakavonytę arba, skliausteliuose parašyta, A. Ažubalį. A. Ažubalis pristatys 2-12.2 turbūt ir 2-12.3 – Diplomatinės tarnybos ir Valstybės tarnybos įstatymus. Jie yra susiję su tuo, ką prieš tai svarstėme.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Kolegos, iš tikrųjų šie abu įstatymų projektai yra lydimieji teisės aktai, lydimieji įstatymo „Dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos įvertinimo“ ir jie atitinkamuose straipsniuose tiesiog reaguoja į tą įstatymo projektą, kuriam mes pritarėme po svarstymo. Tai yra kad asmenys, stojantys į diplomatinę tarnybą arba į valstybės tarnybą, turi atitinkamai informuoti tas tarnybas ir būti atitinkamai įvertinti. Jeigu tokie asmenys nuslepia savo buvimą nomenklatūrinėse LKP pareigose, numatytos atitinkamos sankcijos. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų klausiančių nebuvo. Nebuvo. Dėl šių įstatymų projektų dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu apsispręsti balsuojant, ar pritariame šiems projektams po pateikimo.

Balsavo 43: už – 39, prieš nebuvo, susilaikė 4. Po pateikimo yra pritarta. Dėl pirmojo Diplomatinės tarnybos įstatymo siūlomas Užsienio reikalų komitetas, dėl antrojo Valstybės tarnybos – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 5 dieną. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta.

15.12 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 16, 22 ir 48^2 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 73^3 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4169 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-16 klausimas – Elektros energetikos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo projektas. Kviečiu viceministrę I. Žilienę pristatyti šį projektą.

I. ŽILIENĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Šiuo įstatymo projektu mes siekiame sumažinti rizikas ir grėsmes, kurios yra susijusios su patikimu elektros energetikos sistemos veikimu ir darbo stabilumu. Pastaraisiais metais Lietuvoje sparčiai auga elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybos pajėgumai. Prognozuojama, kad 2030 metais saulės šviesos energijos ir vėjo elektrinių leistina generuoti galia pasieks 13,3 gigavato. Tai yra daugiau kaip keturis kartus viršys šiuo metu instaliuotą tokių elektrinių galią. Atsižvelgiant į tai, kad saugus elektros energetikos sistemos veikimas pradeda priklausyti, o ateityje visiškai priklausys nuo patikimo minėto elektros energijos gamybos ir kaupimo įrenginių veikimo ir jų valdymo, šiuo metu Lietuvoje veikia daugiau kaip 1 tūkst. 500 didesnių negu 100 kilovatų saulės ir vėjo elektrinių ir kelios didelės galios elektros energijos kaupimo baterijos. Dalyje jų naudojamos Kinijoje pagamintos valdymo sistemos, programinė įranga ir Kinijos tiekėjų teikiamos debesijos paslaugos.

Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad egzistuoja galimybė, pasinaudojus priešiškų šalių gamintojų įranga, nesankcionuotai paveikti ar valdyti tokių įrenginių elektros gamybą ir kaupimą. Pavyzdžiui, prisijungus nuotoliniu būdu juos įjungti, išjungti, keisti parametrus ar kitaip paveikti, o vienu metu atjungus grupę gamintojų galima sutrikdyti visos elektros energetikos sistemos stabilumą. Mūsų perdavimo sistemos operatorius yra įvardinęs, kad šiuo metu didžiausias trikdis yra 700 megavatų. Mes suprantame, jeigu bus atjungta 5 gigavatai tokių saulės ir vėjo gamybos įrenginių, taip pat kaupimo įrenginių, gali būti didžiulės pasekmės sistemai.

Taigi, naujoje geopolitinėje realybėje informacinės technologijos yra vienas iš pagrindinių įrankių, naudojamas priešiškų valstybių ir organizacijų, todėl elektros gamybos įrenginių valdy-

mo sistemų ir kibernetinio saugumo stiprinimas – neatsiejama elektros energetikos sistemos saugumo dalis. Siūlomais pakeitimais siekiama užtikrinti, kad nacionaliniam saugumui grėsmę keliančių valstybių subjektai negalėtų turėti prieigos prie didesnių nei 100 kilovatų saulės ir vėjo elektrinių ar baterijų parkų informacijos ir gamybos valdymo sistemų ir negalėtų nuotoliniu būdu jų valdyti – išjungti, sumažinti galią ar kitaip paveikti.

Įstatymo projektas buvo inicijuotas atsižvelgus į rinkos dalyvių teiktus pasiūlymus, taip pat į perdavimo sistemos ir energijos skirstymo sistemos operatoriaus vertinimą. Įstatymo projektas buvo išsamiai aptartas su visomis suinteresuotomis institucijomis, taip pat su visais rinkos dalyviais, saulės, vėjo elektrinių gamybos įrenginių asociacijomis, taip pat ir pramonininkų asociacijomis ir tikrai yra rasti techniniai sprendiniai, kaip būtų galima įgyvendinti tokį įstatymo projektą. Ačiū už dėmesį. Labai tikiuosi, kad pritarsite po pateikimo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra vienas klausimas. E. Pupinis, prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama viceministre, norėčiau paklausti, vis dėlto rinkoje panašių komplektuojančių dalių, tarkime, ar tikrai gausu ir, aišku, kokia kaina rinkoje kitų tiekėjų? Ar čia tikrai siaubas? Nes visi kalba, kad Kinijoje labai pigu ir labai gerai, tai iš tikrųjų yra tokių, kurie orientuoti daugiau į Kiniją, o jūs šiuo atveju atvirkščiai sakote – nusisukime galutinai. Ačiū.

I. ŽILIENĖ. Tik atkreipiu dėmesį, kad tai nėra pačios įrangos ribojimas, tai yra programinės įrangos ribojimas, tai yra kad nebūtų galimybės prieiti prie energetikos sistemos ir nebūtų galimybės nuotoliniu būdu valdyti tokių įrenginių. Taip, rinkoje tokios įrangos yra, ir mes kalbėjomės taip pat su vėjo asociacijos atstovais. Tokia įranga jau dabar yra diegiama vėjų parkuose tam, kad nebūtų prieigos, taip pat tą gali padaryti ir saulės elektrinių vystytojai. Taigi, sutarimas yra, techniniai sprendiniai yra, įrangos tiekėjų taip pat yra – tiek Europos Sąjungos gamintojų, tiek ir Amerikos gamintojų.

Dabar kokia kaina? Jeigu žiūrėsime į kaštus pačios tokios valdymo sistemos papildomos įrangos, kuri turėtų būti įdiegta, tai visiems visiems gamintojams kainuotų apie 3 mln., maždaug toks būtų skirtumas. Bet yra numatytas pereinamasis laikotarpis ir tikrai tie sprendiniai bus įgyvendinti. Tikrai nesulaukėme prieštaravimų, tikrai buvo bendras sutarimas ir saulės, ir vėjo elektrinių vystytojų, kad turime turėti saugią energetikos sistemą ir žiūrėti toliaregiškai. Taigi, bus įgyvendintas įstatymo projektas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausiančių nėra. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Gal galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Galime.

I. ŽILIENĖ. Labai ačiū visiems.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū. Pritarta bendru sutarimu. Pagrindinis komitetas – Ekonomikos komitetas. Ir svarstymo data – lapkričio 7 diena. Galime tam pritarti? Ačiū, pritarta.

15.18 val.

Seimo savaitės (2024-10-14 – 2024-10-18) – 2024 m. spalio 15 d. (antradienio) ir 17 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Rezervinis 1 klausimas, paskutinysis darbotvarkės klausimas – savaitės, prasidedančios spalio 14 diena, posėdžių darbotvarkės projektas. Prašau, gerbiamas Jurgi, pristatyti, ką darysime tą savaitę.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kaip šiuo rinkimų laikotarpiu darniai, dalykiškai dirbame, tikiuosi, kad taip dirbsime ir po pirmojo rinkimų turo, nors gal kas nors jau bandys formuoti koalicijas. Darbotvarkės parengtos neatsižvelgiant į tokias galimybes. Vyraus darbotvarkėse priėmimai, nes racionalu užbaigti projektus, kurie jau šiuo metu yra svarstomi, priėmimais, kad nepakibtų jie naujos kadencijos pradžioje nežinomybėje.

Ką nors ypatingai išskirti aš gal ir nenorėčiau, tiesiog paminėsiu, kad ketvirtadienį rytiniame posėdyje jau bus biudžeto projekto ir visų kitų biudžetų pateikimas. Po to, kaip žinote, yra numatyta pertrauka pagal Seimo statuto reikalavimus, bet prireikus galimi neeiliniai posėdžiai valdybos sprendimu.

Antradienį – įvairiausi priėmimai, vienas kitas dar svarstymo stadijoje esantis projektas. Ir labai nedaug pateikimų, tik pora projektų, tai Seimo narių projektai pagal jų registracijos eilę.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti A. Matulas.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pavaduotojau, noriu paklausti, ar galima įtraukti į tos savaitės darbotvarkę naujai registruotą projektą Nr. XIVP-4178 ir lydimąjį įstatymo projektą? Sveikatos sistemos įstatymas.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Nuorodas atsiųskite elektroniniu paštu. Darbotvarkės nėra perpildytos, tikrai dar galime įtraukti.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Paprašysime, atsiųsime.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Ir kur šiandien paimta jūsų pertrauka dėl to projekto, tai, be abejo, į antradienio darbotvarkę mes turime jį įrašyti, į rytinį posėdį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Labai ačiū. Ar galime pritarti bendru sutarimu savaitės darbotvarkei? Ačiū.

Gerbiamieji kolegos, kviečiu registruotis. Linkiu visiems gerų Seimo rinkimų. Kaip sakė vienas BFK pirmininkas, laimėti galime visi. (*Balsai salėje: „Bravo!“*) (*Plojimai*)

Posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 422
STENOGRAMA

2024 m. spalio 15 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos, kviečiu užimti vietas. Pradedame spalio 15 dienos (antradienio) rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 97 Seimo nariai.

Gerbiami kolegos, pradėsime nuo malonių progų. L. Vyskupaitytė-Mogenienė minėjo savo šventę, savo jubiliejų. Norėčiau Seimo vardu pasveikinti. (*Plojimai*) (…) pasveikinti su labai gražiu jaunatvišku jubiliejumi. (*Plojimai*)

10.01 val.

Informaciniai pranešimai

Taip pat balsų skaičiavimo komisija, kurios sudėtis galios iki lapkričio 15 dienos: K. Adomaitis – Laisvės frakcija, A. Čepononis – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija, L. Nagienė – Demokratų frakcija, M. Skamarakas – Socialdemokratų partijos frakcija, A. Skardžius – Mišri Seimo narių grupė, Z. Streikus – Regionų partijos frakcija, R. Šalaševičiūtė – Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija ir R. Vaitkus – Liberalų sąjūdžio frakcija.

10.03 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. spalio 15 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Dabar darbotvarkės 1-1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Pirmasis buvo V. Ąžuolas. Prašau.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Siūlome Valstiečių ir žaliųjų frakcijos vardu išbraukti Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymą (1-3 klausimą), nes yra pateiktas įstatymas. Jis tada būtų svarstomas ketvirtadienį, kadangi priėmimo stadija, tai spėtume pasiūlyti pasiūlymą ir pagerintume sąlygas žmonėms, kurie skolingi.

PIRMININKĖ. Ačiū, apsispręsime. R. Vaitkus.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu siūlau išbraukti iš darbotvarkės 1-15.1 klausimą – Lietuvos kariuomenės Tauragės karinio poligono ir Lietuvos kariuomenės Šilalės karinio poligono įstatymo projektą Nr. XIVP-4028(2). Yra užregistruotas pasiūlymas, kilus gyventojų nepasitenkinimui dėl išmiškinamo ploto procentų keitimo nuo 5 iki 15.

PIRMININKĖ. Dėkoju, E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Taip, buvome susitikę su Visagino atominės elektrinės, Ignalinos atominės darbuotojais. Prašymas šiandien nesvarstyti 2-2 klausimo, projekto Nr. XIVP-3868(2), šiandien išbraukti iš darbotvarkės.

PIRMININKĖ. Projektą Nr. XIVP-3868(2). Gerai, dėkoju. Daugiau pasiūlymų nėra. Pirmiausia apsispręskime dėl Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos pasiūlymo išbraukti šiandieną 1-3 klausimą, Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo pakeitimo projektą. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 104: už – 58, prieš – 31, susilaikė 15. Pritarta išbraukimui.

Toliau yra R. Vaitkaus pasiūlymas Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu išbraukti iš šios dienos darbotvarkės 1-15.1 klausimą – įstatymo projektą Nr. XIVP-4028 ir lydimąjį. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 102: už – 57, prieš – 23, susilaikė 22. Klausimas išbrauktas.

Taip pat Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu siūloma išbraukti 2-2 klausimą ir lydimuosius. Atsiprašau, ar 2-2 klausimas? (*Balsai salėje*) Taip, 2-2.1 klausimą – Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo įstatymą ir visus lydimuosius.

Balsuojame. Kas pritariate išbraukimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 104: už – 71, prieš – 23, susilaikė 10. Pasiūlymui pritarta. Klausimas išbrauktas.

Ar galime visai darbotvarkei pritarti bendru sutarimu? Galime, nematau prieštaraujančių. Pritarta bendru sutarimu.

10.07 val.

Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-4187(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-4187. Gerbiami kolegos, aš tik primenu, kad balsavimas prasidės jau netrukus, 10 val. 10 min., taigi siūlau likti salėje, nes tuoj balsuosime.

Nutarimą sudaro trys straipsniai. Nė dėl vieno straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė.

10.07 val.

Fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 5, 6, 7, 8, 14, 21, 23, 25, 29, 30, 31 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-451 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4129(2) (*priėmimas*)

Kadangi 1-3 buvo išbrauktas, tai dabar svarstysime 1-4 klausimą, dabar jau 1-3 klausimą – Fizinių asmenų bankroto įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4129. Tai yra taip pat priėmimas.

Projektą sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręsime jau netrukus.

10.08 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos pareiškimų pagal Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą“ Nr. XIV-164 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4061(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos pareiškimų pagal Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą“ pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4061. Priėmimas.

Šį projektą sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume jam pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ir grįžtame prie paties 1 straipsnio. Ar galėtume ir visam pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręsime netrukus.

10.09 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 196 ir 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 196^1 straipsniu įstatymo Nr. XIV-2576 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4103(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 196 ir 589 straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 196^1 straipsniu įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4103(2). Priėmimo stadija.

Pakeitimą sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręsime netrukus.

10.09 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207^2 straipsniu įstatymo Nr. XIV-2518 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4104(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir kodekso papildymo 207^2 straipsniu įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4104. Priėmimo stadija.

Pakeitimą sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų niekas neužsirašė.

Taigi ir pradėkime balsuoti. Pirmiausia apsispręskime balsuodami dėl Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Priėmimo stadija. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 84: už – 82, prieš – 1, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4104) priimtas. (*Gongas*)

10.10 val.

Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-4187(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau grįžtame į pačią pradžią. Darbotvarkės 1-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projektas. Balsuokime. Po priėmimo stadijos balsuokime. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 86: už – 86, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Nutarimas (projektas Nr. XIVP-4187) priimtas. (*Gongas*)

10.11 val.

Fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 5, 6, 7, 8, 14, 21, 23, 25, 29, 30, 31 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-451 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4129(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 1-4 klausimas – Fizinių asmenų bankroto įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-4129. Balsuokime.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86: už – 86, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4129) priimtas. (*Gongas*)

10.12 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos pareiškimų pagal Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą“ Nr. XIV-164 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4061(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 1-5 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos pareiškimų pagal Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą“ Nr. XIV-164 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4061. Balsuokime.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 83: už – 83, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4061) priimtas. (*Gongas*)

10.12 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 196 ir 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 196[1] straipsniu įstatymo Nr. XIV-2576 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4103(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 1-6 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 196 ir 589 straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 196[1] straipsniu įstatymo Nr. XIV-2576 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4103. Apsispręskime balsuodami.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92: už – 92, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4103) priimtas. (*Gongas*)

Toliau darbotvarkės 1-7 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-4104. Administracinių nusižengimų kodekso 589… (*Balsai salėje*) Ne, dabar šitas. Ne. (*Balsai salėje*) Mes dėl darbotvarkės 1-6 klausimo balsavome. Teisingai, atsiprašau, jau balsavome.

10.13 val.

Civilinio kodekso 6.476 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3637(2) (*priėmimas*)

Taigi toliau darbotvarkės 1-8 klausimas – Civilinio kodekso 6.476 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3637(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Vienas straipsnis. Dėl jo pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų užsirašė A. Bagdonas. Prašau.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, priimamas įstatymas yra labai svarbus visam nevyriausybiniam sektoriui. Mes suteikiame galimybę be notaro patvirtinimo… nuo 14 tūkst. 500 (toks reglamentavimas buvo iki šiol) iki 100 tūkst. eurų sudarant sutartį nebereikalauti perteklinio notaro patvirtinimo. Taip bus mažinama biurokratinė našta nevyriausybiniam sektoriui, taip pat bus skatinama mecenatystė, nes kartais asmenys, nenorėdami važiuoti pas notarą ir turėti papildomų išlaidų, tiesiog nebeskirdavo paramos. Tokiu būdu mes, kaip ir minėjau, tikrai skatiname mecenatystę. Galų gale, daugiau lėšų, skirtų paramai, liktų pas paramos gavėją, nes nebereikėtų mokėti notarams. Tai visapusiškai šitas įstatymo projektas paskatins mecenatystę ir prisidės prie nevyriausybinio sektoriaus sėkmingos veiklos ateityje. Ačiū. Kviečiu visus palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl 1-8 klausimo – projekto Nr. XIVP-3637. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 98: už – 97, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3637) priimtas. (*Gongas*)

10.16 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Oskaro Milašiaus, Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio ir Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto konkordato ir Nepalūžusių moterų Dalios Grinkevičiūtės, Lidijos Meškaitytės ir Liūnės Sutemos metais“ projektas Nr. XIVP-4126(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-9 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Oskaro Milašiaus, Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio ir Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto konkordato ir

Nepalūžusių moterų Dalios Grinkevičiūtės, Lidijos Meškaitytės ir Liūnės Sutemos metais“ projektas Nr. XIVP-4126. Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Projektą sudaro trys straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate projektui Nr. XIVP-4126, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 97: už – 97, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Nutarimas (projektas Nr. XIVP-4126) priimtas. (*Gongas*)

10.17 val.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3959(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-10 klausimas – Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3959. Priėmimo stadija. Įstatymą sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 95: už – 94, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3959) priimtas. (*Gongas*)

10.18 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3792(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-10 klausimas… Atsiprašau, taip, 1-10 klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-3792. Priėmimo stadija. Pakeitimą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Užsirašiusių dėl motyvų nėra. Apsispręskime balsuodami dėl Visuomenės informavimo įstatymo pakeitimo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 97: už – 96, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3792) priimtas. (*Gongas*)

10.19 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 5 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3523(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau svarstome 1-12 klausimą – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3523. Norėčiau pakviesti A. Matulą į tribūną. Atkreipsiu dėmesį, kuo vadovaudamiesi mes svarstysime dabar komiteto apsvarstytas pataisas, pasiūlymus. Pagal 158 straipsnio 2 punktą, kadangi buvo paimta pertrauka, po pertraukos apsvarstomi komiteto siūlomi pakeitimai ir papildymai, kurie turi neprieštarauti jau priimtų straipsnių esmei, ir dėl jų balsuojama. Šioje dalyje nurodytu atveju kiti siūlymai dėl pakeitimų ir papildymų nepriimami.

Taigi priėmimas pastraipsniui. Pirmiausia dėl 1 straipsnio buvo pasiūlymas. Prašau jį pakomentuoti.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, ačiū, kad Seimo Pirmininkė priminė, aš buvau paprašęs pertraukos dėl iš esmės techninės klaidos, paliktos pasiūlyme. Sveikatos reikalų komitetas

tas technines klaidas ištaisė, sukeitė straipsnius ir pataisė datą. Abiem pasiūlymams pritarta bendru sutarimu. Užtikrinu, kad Seimui apsispręsti pateikti pasiūlymai ir komiteto priimti pasiūlymai tikrai neprieštarauja.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Prašau, gerbiamas Antanai, dar neišeiti, nes yra dar vienas pasiūlymas, irgi dėl 3 straipsnio. Ai, kartu, taip analogiškai. Tai ar galėtume ir pasiūlymui dėl 3 straipsnio, kuris neprieštarauja visam įstatymui, pritarti bendru sutarimu? Matau, kad visiems tinka. Pritarta. Dėl viso turime apsispręsti balsuodami.

Motyvai. A. Matulas norėtų kalbėti prieš.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, išties, svarstant įstatymo projektą, Sveikatos apsaugos ministerija kreipėsi su pasiūlymu į kelis Seimo narius registruoti pasiūlymą. Ir tas buvo padaryta kai kurių mūsų kolegų. Esmė, kad jeigu neprisijungė įstaiga, sveikatos priežiūros įstaiga, nesvarbu, privati ar viešoji, prie IPR'o (informacinės registracijos sistemos), bus atimta licencija.

Primenu, kad licencija yra išduodama asmeniui už atitiktį tam tikriems reikalavimams: darbo, kvalifikacijos tobulinimo. Įstaigai licencija išduodama, jeigu atitinka paslaugos teikimo kokybinius reikalavimus. Tai dabar kokia logika? Jeigu neprisijungi prie informacinės sistemos, o tai daug kainuoja ir ne visos įstaigos iki šiol tą sugebėjo padaryti, vadinasi, siūloma įstatymu atimti licenciją. Būtų logiška stabdyti sutartį su Ligonių kasa. Jeigu neprisijungei, stabdoma sutartis, nes apskaitos vykdymas, registravimosi sistema, be abejo, būtų logiškiau, bet atimti licenciją yra nelogiška.

Dar vienas kai kurių kolegų argumentas, kad jeigu visi prisiregistruos, tai eilės sumažės. Manau, kad eilės tikrai nesumažės dėl to, kad tos vietos įstaigos, kurios dabar kitokiu būdu priregistruoja žmogų ir teikia tas paslaugas, laisvų vietų nepalieka. Tik sistemoje bus aiškiau matyti, kiek žmonių, kiek konsultacijų suteikta, kiek paslaugų suteikta.

Aš asmeniškai raginčiau vis dėlto nepritarti, mano manymu, sugadintam įstatymo projektui. Bet jeigu jam bus pritarta, kreipsiuosi į Prezidentą, kad būtų vetuojama, nes dar kartą sakau…

PIRMININKĖ. Laikas!

A. MATULAS (*TS-LKDF*). …yra nelogiška atimti licenciją dėl techninių sprendimų.

PIRMININKĖ. Motyvai už – J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Labai dėkui, gerbiama Seimo Pirmininke. Aš vis dėlto kviečiu balsuoti už įstatymo projektą. Labai džiaugiuosi, kad palaikėte ir pirminį įstatymo projektą, ir mano pasiūlymus. Noriu pastebėti, kad kaip tik kuriame vieną sistemą. Ir kokia gali būti viena sistema, kaip gali pacientas žinoti, į kurią įstaigą, pas kurį specialistą jisai gali patekti, jeigu ne visos įstaigos teikia tuos duomenis? Kai kurios įstaigos apskritai teikia mažą dalį savo duomenų. Todėl, man atrodo, įpareigojimas visoms įstaigoms, kurioms, beje, tai gali nieko nekainuoti, yra pasiūlytas sprendimas jungiantis per portalą, tai nieko įstaigoms nekainuoja, kad iš tiesų žinotume, kiek mes turime konsultuojančių specialistų, kiek konsultacijų jie gali suteikti, ir kad pacientas turėtų laisvę pasirinkti konsultaciją jam patogiausiu laiku ir jam patogiausioje vietoje.

Toks yra šio įstatymo tikslas ir šitų pasiūlymų tikslas, todėl raginu juos palaikyti dėl to, kad turėtume bendrą vaizdą ir kad galėtume tada spręsti, jeigu dar liks eilių problema, kokių dar papildomų priemonių reikėtų imtis, kad ją išspręstume.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Norėčiau atkreipti dėmesį į du aspektus, kurie yra svarbūs priimant šį įstatymą. Iš tiesų mes turbūt norime, kad ta išankstinė pacientų registravimo sistema funkcionuotų taip, kaip reikia, bet yra vienas momentas. Vadybinius dalykus, kuriuos gali, mano manymu, ir šiandien puikiausiai Sveikatos apsaugos ministerija, ligonių kasos sutvarkyti, kad prie tos sistemos… bent jau į tą sistemą būtų įkelti, yra priemonių, o ne vien tiktai pasistatyti politikus už nugaros. Na, turiu galvoje, įstatymu mes įteisiname ir tada mes sakome, kad, žiūrėkite, Seimas liepė ir politikai yra kalti, kad šitaip davė nurodymą. Tai yra, na, truputėlį kartais tokia mikrovadyba, kuri ateina į įstatymus. Man jinai yra šiek tiek juokinga. Reikia dirbti ir įtikinti pačias įstaigas.

Kitas dalykas. Sistema yra ne registras, yra du skirtingi dalykai. Jeigu mes turime sistemą, jinai pasirinktinai: noriu dalyvauju, noriu nedalyvauju. Bet jeigu mes paverstume registru, tai taptų privaloma. Bet, norint paversti registru, mums reikia dar prie to prijungti kelias sistemas.

Ir aš siūlyčiau šiandieną nebalsuoti už, o iš tiesų žiūrėti sistemiškai ir ateityje visą sveikatos sistemą paversti privalomu registru, sveikatos priežiūros įstaigoms patogiu naudotis, kur tikrai gali visi naudotis patogiai, prisijungti, ir taptų privalomas. Jeigu mes šiandien balsuotume taip, kaip yra pateikta įstatyme, yra grėsmė, kad susimetusios kelios įstaigos gali pateikti prašymą, kad prieštarauja Konstitucijai, ir mes pralaimėsime Konstituciniame Teisme bylą. Tai aš rekomenduoju susilaikyti arba nebalsuoti už šį įstatymą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3523.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 97: už – 61, prieš – 7, susilaikė 29. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3523) priimtas. (*Gongas*)

10.27 val.

Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 2, 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3503(3) (*priėmimas*)

Toliau 1-12 klausimas – Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 2, 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3503. Pakeitimą sudaro keturi straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ir apsispręskime… Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 93: už – 70, prieš – 3, susilaikė 20. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3503) priimtas. (*Gongas*)

10.28 val.

Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 1, 2, 7, 9, 11, 12, 13, 18, 21, 22, 23, 36, 52 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo VI[1] skyriumi ir nauju 1 priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-4111(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 12, 526, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4112(2)ES, Baudžiamojo kodekso 285 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4113(2)ES (*svarstymas*)

Toliau 1-14.1 klausimas – Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4111 ir lydimieji iki 1-14.3 klausimo. Noriu pakviesti gerbiamą Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką A. Pocių, kad pristatytų komiteto išvadą dėl Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Labas rytas, gerbiami kolegos. Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas rugsėjo 25 dieną svarstė šį Vyriausybės teikiamą įstatymo projektą, taip pat kitą Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo projektą Nr. XIVP-3926, kurį pateikė grupė Seimo narių. Komitetas nusprendė sujungti šiuos abu projektus ir siūlo Seimui toliau svarstyti įstatymo projektą Nr. XIVP-4111. Balsavimo rezultatai – pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norėčiau pakviesti gerbiamą I. Haase, kad pristatytų komiteto išvadas dėl 1-14.2 ir 1-14.3 klausimų.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12, 526, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4112. Komiteto sprendimas yra pritarti komi-

teto patobulintam įstatymo projektui ir išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Galėčiau ir kitą pristatyti.

PIRMININKĖ. Ir 1-14.3 klausimas.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė Baudžiamojo kodekso 285 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4113. Komiteto sprendimas – pritarti patobulintam įstatymo projektui ir išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš, susilaikiusių nebuvo.

Buvo svarstytas Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4114. Komiteto sprendimas – įstatymo projektą atmesti kaip neaktualų. Bendru sutarimu: 5 – už, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Taip pat buvo svarstytas paskutinis…

PIRMININKĖ. Dėl kitų vėliau, nes pirma turime apsispręsti dėl tų, dėl kurių atmetimo nėra. Paskui aš dar kartelį paprašysiu pakomentuoti.

Pirmiausia, kolegos, apsispręskime dėl 1-14.1, 1-14.2 bei 1-14.3 klausimų po svarstymo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 84: už – 83, prieš nebuvo, susilaikė 1. Po svarstymo pritarta.

10.32 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2916 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4114ES (*svarstymas*)

Toliau 1-14.4 bei 1-14.5 klausimai. Aš vėlgi kviečiu gerbiamą I. Haase, kad pristatytų Teisės ir teisėtvarkos komiteto nuomonę dėl šių projektų. Prašau.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4114. Komiteto sprendimas – įstatymo projektą atmesti kaip nebeaktualų. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu: už – 5, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu atmetimui, kolegos? Nematau prieštaraujančių, pritarta.

10.33 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 479, 480, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2904 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4115ES (*svarstymas*)

Prašau tada dėl 1-14.5 klausimo.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 479, 480 ir 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Komiteto sprendimas – įstatymo projektą atmesti kaip nebeaktualų. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu, prieš, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Ar galėtume atmetimui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

10.34 val.

Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 7, 8, 13, 44, 56 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3826(2), Antstolių įstatymo Nr. IX-876 5, 18, 22, 25^1, 27, 37, 39, 45 ir 49 straipsnių pakeitimo ir 19 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3827(2)VK, Notariato įstatymo Nr. I-2882 3, 4, 6, 7, 10^1, 10^3, 10^4, 22, 23, 27^1, 28, 28^1, 34, 42, 66, 72, 73 straipsnių ir V skyriaus pavadinimo pakeitimo bei Įstatymo papildymo 7^2 ir 52^1 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3828(2)VK, Teismo ekspertizės įstatymo Nr. IX-1161 5, 7, 9, 10, 11, 15 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3829(2)VK (*svarstymas*)

Toliau 1-15.1 klausimas – Advokatūros įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-3826(2) ir trys lydimieji. Vėlgi norėčiau paprašyti gerbiamos I. Haase, kad pristatytų Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadas ir dėl pagrindinio, ir dėl lydimųjų.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo 7, 8, 13, 44, 56 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIVP-3826. Komiteto sprendimas – pritarti patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Taip pat pritarta ir lydimiesiems, tai yra Antstolių įstatymo pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3827, taip pat Notariato įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3828 ir Teismo ekspertizės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3829. Komitetas pritarė visiems patobulintiems lydimiesiems įstatymų projektams. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytas išvadas. Apsispręskime balsuodami dėl darbotvarkės 1-15.1 klausimo ir lydimųjų, nes dėl motyvų užsirašiusių nebuvo, diskutuoti taip pat. Kas pritariate darbotvarkės 1-15.1 klausimui ir lydimiesiems, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 81: už – 79, prieš nebuvo, susilaikė 2. Po svarstymo pritarta.

10.36 val.

Pranešėjų apsaugos įstatymo Nr. XIII-804 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4088(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-16 klausimas – Pranešėjų apsaugos įstatymo 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4088(2). Svarstymo stadija. Kviečiu I. Haase į tribūną.

Pirmiausia norėčiau kreiptis į S. Gentvilą, kuris yra įregistravęs pataisą, pasiūlymą. Pirmoji jūsų pataisa. Prašom pristatyti.

S. GENTVILAS (*LSF*). Čia visi susiję. Aš prašyčiau gal vienu balsavimu apsispręsti. Esmė tokia, kad šiandien pranešėjo statusą įgiję asmenys pranešėjo statusą turi ilgam ir nėra panaikinimo tvarkos. Su tuo susidūriau savo ministravimo pirmais metais, kai buvo kreipimasis į STT dėl pranešėjo statuso suteikimo. Po to aš ilgai susirašinėjau, kada patvirtinsite ar nepatvirtinsite pranešėjo statuso informaciją, tada institucijos pradėjo atrašinėti, kad įstatyme nenumatyta pranešėjo statuso panaikinimo tvarka. Todėl aš noriu ir prašau įstatyme numatyti pranešėjo statuso panaikinimą, kai nėra pasitvirtinusi informacija, taip pat informuoti institucijas, kurios yra suteikusios tą pranešėjo statusą, kad nepasitvirtinus informacijai pranešėjo statusas yra panaikinamas. Šiuo metu įstatyme panaikinimo tvarkos nėra, tai labai prašyčiau ją numatyti, todėl prašyčiau ir balsuoti.

PIRMININKĖ. Taip, prašau, komiteto išvada.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komiteto nuomonė – nepritarti S. Gentvilo pasiūlymams. Komiteto argumentai, kad įstatymo projektas Nr. XIVP-4088 parengtas siekiant pašalinti Europos Komisijos identifikuotus trūkumus dėl 2019 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, nuostatų perkėlimo į nacionalinę teisę. Yra nurodyta, kad reikia patikslinti nacionalines nuostatas, kurios perkelia 2019 metų direktyvos 4 straipsnio 4 dalies c) punktą „Dėl draudimo daryti neigiamą poveikį juridiniams asmenims užtikrinimo“ ir 17 straipsnį „Dėl su informacijos apie pažeidimus tvarkymu nesusijusių duomenų rinkimo“.

Pažymėtina, kad Seimo nario pasiūlymas neatitinka įstatymo projekto Nr. XIVP-4088 tikslų ir įstatymo projektu nėra keičiamos galiojančio įstatymo 6 straipsnio „Kompetentingai institucijai pateiktų pranešimų nagrinėjimas“ ir 11 straipsnio „Teisinės gynybos priemonės“ nuostatos.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad analogiškas pasiūlymas komitete jau buvo svarstytas 2021 m. gruodžio 1 d. ir jam nepritarta svarstant Pranešėjų apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-659(2). 2024 m. rugsėjo 30 d. komitete gautas Generalinės prokuratūros raštas, kuriame pakartotinai nepritariama šiems Seimo nario pasiūlymams. Mūsų argumentai yra tokie pat, analogiški, dėl kitų gerbiamojo Seimo nario pasiūlymų. Ar reikia pagal kiekvieną?

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš pasiūlymą. Kalba K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, turbūt čia, kol diskutuojate apie rezultatus, norisi atkreipti dėmesį, kad visgi tai jau kelintas bandymas, kai ministras per savo patirtį bando pakeisti įstatymų projektus. Pranešėjo apsaugos įstatymas ir yra apsau-

goti pranešėjui. Tai bandymas daryti spaudimą, kliūtis, ir, kaip matome, jau ne pirmas kartas. Vis dėlto tai yra blogas pavyzdys.

Manau, mes turime skatinti žmones, kad jie nepatirtų spaudimo institucijose, kur jie dirba ir galbūt identifikuoja, ir praneša apie tenai daromus vienokius ar kitokius nusikaltimus. Tai tikrai kviečiu nepalaikyti, nesupančioti pranešėjams kojų ir rankų, kad jie galėtų tikrai dirbti lygiai taip pat, kaip ir institucijos. Šiuo atveju turbūt prokuratūros išvada yra teisinga, kaip ir komiteto. Tikrai turbūt akivaizdu, kad tokiam pasiūlymui negalima pritarti, todėl tikrai kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl S. Gentvilo pasiūlymo, jam komitetas nepritarė. Balsuojame dėl pasiūlymo. Kas pritariate pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 75: už – 22, prieš – 17, susilaikė 36. Pasiūlymui nepritarta, atsiprašau, pasiūlymams, nes jie visi trys yra analogiški. Dabar dėl viso įstatymo užsirašiusių dėl motyvų nėra. Apsispręskime balsuodami: kas pritariate įstatymo pakeitimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. Dėl viso, taip.

Balsavo 86: už – 81, prieš nebuvo, susilaikė 5. Pritarta po svarstymo.

10.43 val.

Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 1, 3, 4, 24 straipsnių, III skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19[3] straipsniu ir priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-4130(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-17 klausimas – Seimo kontrolierių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4130. Pranešėjas – T. V. Raskevičius, jo nematau salėje. D. Kepenis galbūt galėtų perskaityti Žmogaus teisių komiteto išvadą? Ačiū.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Žmogaus teisių komiteto, pagrindinio komiteto, išvada. Įvertinę projekto atitiktį Konstitucijai, įstatymams, teisėkūros principams ir teisės technikos taisyklėms, teikiame šią pastabą. Pagal projekto 5 straipsnyje išdėstyto Seimo kontrolierių įstatymo 19.3 straipsnio 2 dalies 2 punktą, Seimo kontrolieriai, atlikdami kovos su prekyba žmonėmis stebėseną, statistinius duomenis ir kitą informaciją turėtų rinkti vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka. Atsižvelgiant į tai, kad Seimo kontrolieriai, kaip nepriklausoma ir Seimui atskaitinga valstybės institucija, atlikdami savo funkcijas negali būti saistomi vidaus reikalų ministro nustatytų taisyklių, ir siekiant užtikrinti kovos su prekyba žmonėmis stebėsenai atlikti reikalingų duomenų pateikimą Seimo kontrolieriams, ši nuostata taisytina išdėstant ją, pavyzdžiui, taip: „2) renka vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka teikiamus statistinius duomenis ir kitą informaciją <…>“.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą… Dar ne.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu už.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą. Diskutuoti užsirašė A. Sysas. Kviečiu.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiama Pirmininke, gerbiami kolegos, suprantu, kad nuotaikos pakilios, labai greitai viską svarstome. Vis dėlto nutariau keletą žodžių pasakyti. Taip, žmogaus teisės yra labai svarbu. Deja, kai vienas ar kitas kontrolierius išsako savo nuomonę apie tai, kaip buvo elgiamasi su neteisėtais migrantais Lietuvoje, kartais juos išvadina tėvynės priešais. Mūsų pačių požiūris yra labai įdomus. Mes žmogaus teises lyg ir skirstome į tas, kurios reikalingos mums, o visi kiti gali tų teisių ir neturėti. Tai vienas dalykas.

Bet esminis dalykas, dėl ko aš ėjau į šią tribūną. Mes sumažinome nuo penkių iki dviejų Seimo kontrolierių. Jų funkcijas visą laiką didiname, po to stebimės, kad jie, taip sakant, nesusitvarko arba nespėja atsakyti laiku, normaliai ištirti ir gauti rezultatą. Aš labai norėčiau, kad mes, pridėdami jiems papildomą funkciją dėl žmogaus teisių, pagalvotume dėl šios įstaigos finansavimo ir galbūt kontrolierių skaičiaus padidinimo. Na, negali žmonės spręsti visų klausimų iš penkių likę dviese.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau diskusijoje niekas neužsirašė kalbėti. Motyvai dėl šio projekto. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate Seimo kontrolierių įstatymo pakeitimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 69: už – 57, prieš nebuvo, susilaikė 12. Po svarstymo pritarta.

10.47 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Moldovos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir įslaptintos informacijos abipusės apsaugos ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4117(2) (*svarstymas*)

Toliau 1-18 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Moldovos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir įslaptintos informacijos abipusės apsaugos ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4117. Svarstymo stadija. Pranešėjas – Užsienio reikalų komiteto pirmininkas, tačiau jo salėje nematau. Galbūt A. Lydeka galėtų pristatyti komiteto išvadą dėl šio projekto? Prašau.

A. LYDEKA (*LSF*). Gerbiama Pirmininke, gerbiami kolegos, Užsienio reikalų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, apsvarstė šį teisės aktą ir pritarė bendru sutarimu. Kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl įstatymo projekto Nr. XIVP-4117. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 77: už – 76, prieš nebuvo, susilaikė 1. Po svarstymo pritarta.

10.48 val.

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos ratifikavimo“ Nr. X-1526 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4094(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-19 klausimas – įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos ratifikavimo“ pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4094.

K. Mažeika norėtų dėl vedimo tvarkos. Prašau.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, Pirmininke. Paspaudžiau „susilaikyti“, bet mano balsas buvo už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerai, įskaitysime, ačiū. Prašyčiau komiteto išvadą perskaityti A. Lydeką. Užsienio reikalų komiteto išvada dėl ką tik pradėto įstatymo.

A. LYDEKA (*LSF*). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos Seimo nariai, Užsienio reikalų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, apsvarstė šį teisės aktą ir pritarė bendru sutarimu. Kviečiu pritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl įstatymo projekto Nr. XIVP-4094. Labai atsiprašau, stabdau balsavimą. Neatkreipiau dėmesio, kad turi būti dar vieno komiteto išvada. Prašau, gerbiama Irena Haase, dėl 1-19 klausimo įgarsinti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą. Prašau.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Komitetas kaip papildomas svarstė įstatymo projektą Nr. XIVP-4094(2). Komiteto sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu: 5 – už, prieš, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašiusių nėra, dėl motyvų užsirašiusių nėra. Dabar jau tikrai galime balsuoti dėl 1-19 klausimo – projekto Nr. XIVP-4094(2). Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 77: už – 77, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo pritarta.

10.50 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 62, 63 ir 94 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3966(2) (*svarstymas*)

Toliau 1-20 klausimas – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3966(2). Kviečiu pranešėją A. Ažubalį, kad pristatytų Užsienio reikalų komiteto išvadą.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Gerbiama Pirmininke, kolegės, kolegos! Užsienio reikalų komitetas svarstė ir sprendimas – pritarti komiteto patobulintam Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 62, 63 ir 94 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir komiteto išvadai bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 1-20 klausimo – projekto Nr. XIVP-3966(2). Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 84: už – 79, prieš nebuvo, susilaikė 5. Po svarstymo pritarta.

10.52 val.

Vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 2, 36, 37, 40, 41 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4116(2) (*svarstymas*)

Toliau 1-21 klausimas – Vertybinių popierių įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-4116(2). Kviečiu pranešėją M. Lingę, kad pristatytų Biudžeto ir finansų komiteto išvadą dėl 1-21 klausimo.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas apsvarstė įstatymo projektą ir priėmė sprendimą pritarti pateiktam projektui ir komiteto išvadoms. Tokia išvada yra priimta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašiusių nėra, dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl projekto Nr. XIVP-4116. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 83: už – 83, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo pritarta.

10.54 val.

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 2, 4, 13, 15^{6}, 15^{8} straipsnių ir ketvirtojo^{1} skirsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3660(2)NKL, Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 5, 14, 16, 26, 31, 60, 65, 66 straipsnių ir 5 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3661(2)NKL, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3662(2)NKL, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 2, 14, 20 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3801(2) (*svarstymas*)

Toliau 1-22.1 klausimas bei lydimieji – Investicijų įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-3660(2) ir kiti lydimieji. Pirmiausia kviečiu pranešėją G. Palucką, kad pristatytų Ekonomikos komiteto išvadą dėl pagrindinio ir lydimųjų. Gerbiamas Gintautai, į tribūną kviečiu pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, pateiktam įstatymo projektui Ekonomikos komitetas pritarė bendru sutarimu, komiteto pastabų ir pasiūlymų nėra suformuluota.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norėčiau pakviesti Z. Balčytį, kad pristatytų Audito komiteto išvadas. Prašau pristatyti Audito komiteto išvadas dėl dviejų lydimųjų – Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto bei Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo projekto.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Tuojau, tuojau, palaukite! Taip. Mūsų komitetas buvo paskirtas kaip papildomas ir priėmė sprendimą savo posėdyje pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir pasiūlė pagrindiniam komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Seimo Audito komiteto pasiūlymą. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dabar norėčiau pakviesti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pranešėją B. Matelį. O Z. Balčyčio dar atsiklausiu, ar jūs pristatėte ir dėl 1-22.4 klausimo išvadą, dėl abiejų lydimųjų?

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Taip, čia yra kartu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prašau, B. Matelis pristatys Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą dėl 1-22.3 klausimo.

B. MATELIS (*TS-LKDF*). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas svarstė įstatymą dėl… Komitetas buvo kaip papildomas. Komiteto išvada dėl Lietuvos Respublikos vietos savivaldos

įstatymo Nr. I-533 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3662. Balsavimo rezultatai – pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Dabar norėčiau pakviesti dar kartą G. Palucką į tribūną, nes svarstysime vieną gautą Audito komiteto pasiūlymą. Ar galėtų Z. Balčytis pristatyti Audito komiteto pasiūlymą dėl 4 straipsnio? Prašau. Kortelė, taip. Prašau.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Galima?

PIRMININKĖ. Taip.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Audito komiteto pasiūlymas būtų toks: mes esame teikę savo pasiūlymą dėl projekto 4 straipsnio 1 dalies patikslinimo, jame buvo nurodytos tam tikros taisyklės ir išimtys. Mūsų pasiūlymas būtų toks, kad atkreipiame dėmesį, kad, pagal Teisės aktų rengimo rekomendacijas, teikiant nuorodas į kitus įstatymus nėra privaloma nurodyti konkrečių įstatymo straipsnių dalių ar punktų. Manytume, kad tai daryti netikslinga, nes, pavyzdžiui, pasikeitus bet kuriai Koncesijų įstatymo straipsnių numeracijai, reikėtų techniškai keisti ir svarstomą įstatymą, kas nedera su efektyvios taisyklės siekiu. Be kita ko, atsiradus išimčių kituose įstatymuose reikės konkrečiai nurodyti ir jų straipsnius, kas apkraus svarstomą įstatymą. Dėl šių argumentų manome, kad tikslingiau nurodyti tik Koncesijų įstatymo pavadinimą.

PIRMININKĖ. Prašau, komiteto nuomonė dėl pasiūlymo.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Komitetas siūlo pritarti.

PIRMININKĖ. Iš dalies, ar ne?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Iš dalies. Atsiprašau, taip. Komitetas siūlo pritarti iš dalies.

PIRMININKĖ. Ar Audito komitetą tenkina?

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Taip.

PIRMININKĖ. Ar galėtume bendru sutarimu visi pritarti tokiai versijai, pritarimui iš dalies? Nematau prieštaraujančių. Tinka visiems, atrodo. Ačiū.

Taigi apsispręskime dėl viso įstatymo projekto. Kadangi diskutuoti niekas nebuvo užsirašęs, dėl motyvų nėra, apsispręskime balsuodami dėl 1-22.1 klausimo ir visų lydimųjų. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 90: už – 89, prieš nebuvo, susilaikė 1. Po svarstymo pritarta.

Toliau M. Skritulskas norėtų. Prašau.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Kadangi tai yra strateginės reikšmės projektai, todėl komiteto vardu prašau jūsų svarstyti skubos tvarka.

PIRMININKĖ. Gerai. Galėtų apsispręsti Seimas, ar galime bendru sutarimu pritarti skubos tvarkai? Nematau prieštaraujančių, pritarta. Svarstysime skubos tvarka.

Šiek tiek lenkiame laiką, tačiau kitiems dviem įstatymų projektams, darbotvarkės 1-22.5 ir 1-22.6 klausimams, pateikti dar nėra surinkta pakankamai parašų. Dar laukiame parašų.

11.01 val.

Baudžiamojo kodekso 5, 7, 8, 18, 25, 27, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 47, 48, 51, 52, 54, 59, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 69, 70, 72^2, 74, 75, 76, 82, 84, 85, 87, 89, 90, 92, 93, 97, 243, 244 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 5^1, 40^1, 58^1, 72^5, 72^6, 72^7, 72^8 straipsniais įstatymo 50 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4203 (*pateikimas*)

Taigi darbotvarkės 1-23 klausimas – Baudžiamojo kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo naujais straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-4203. Pateikimo stadija. Kviečiu I. Haase į tribūną, kad pateiktų įstatymo projektą.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso nurodytų straipsnių ir 50 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Projektas yra susijęs su būtinybe nukelti įstatymo įsigaliojimo datą į 2025 metus. Atsižvelgiant į tai, kad įstatymo projekto bendroji dalis įsigalios jau 2024 m. lapkričio 1 d., būtent būtinybė nukelti įstatymo įsigaliojimą į 2025 metus yra siekis užtikrinti, kad šis įstatymas, kuriuo keičiama net keliasdešimt Baudžiamojo kodekso bendrosios dalies straipsnių, įsigaliotų kartu su Lietuvos Res-

publikos baudžiamojo kodekso specialiosios dalies nurodytų straipsnių pakeitimo ir priedo pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIVP-3601, nes gali kilti toks dalykas, kad teismai susidurtų su dvigubu tų pačių nuteistųjų prašymų taikyti jų teisinę padėtį lengvinančias BK nuostatas, grindžiamas atskirais Baudžiamojo kodekso pakeitimo įstatymais, srautu, o tai dėl žmogiškųjų išteklių stokos priverstų teismus gerokai lėtinti darbą nagrinėjamose bylose ir spręsti tik nuteistųjų prašymus dėl jų teisinės padėties švelninimo. Tokiems prašymams nagrinėti yra nustatyti gana trumpi terminai.

Taigi, siekiant sudaryti galimybes teismams kuo sklandžiau įgyvendinti naujas Baudžiamojo kodekso nuostatas, siekiant neapkrauti jų dvigubu iš esmės analogiškų prašymų nagrinėjimu, minėtų dviejų įstatymų įsigaliojimo data turėtų būti ta pati – 2025 m. vasario 1 d.

PIRMININKĖ. Dėkoju, niekas neužsirašė jūsų klausti. Dėl motyvų taip pat užsirašiusių nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Nematau prieštaraujančių. Pritarta bendru sutarimu po pateikimo. Norėčiau paprašyti pasiūlyti ypatinga skuba svarstyti šį klausimą, nes jei būtų įprastai svarstoma, tiesiog nebūtų spėta pasiruošti šio įstatymo įgyvendinimui. Siūlau ypatingą skubą.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Taip.

PIRMININKĖ. Tačiau reikėtų apsispręsti balsavimo būdu. Ir primenu, kad, pagal Statutą, sprendimas ypatingos skubos tvarka svarstyti ir priimti projektą priimamas Seimo posėdyje balsavusių Seimo narių balsų dauguma, jeigu ji didesnė kaip 1/4 visų Seimo narių. Apsispręskime balsuodami dėl ypatingos skubos dėl darbotvarkės 1-23 klausimo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 91: už – 70, prieš – 3, susilaikė 18. Pritarta.

A. Širinskienė, prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Pirmininke, aš vis tiek jaučiu pareigą priminti Konstitucinio Teismo nutarimą, kuris labai riboja ypatingas skubas. Jeigu kažkas kažkur miegojo, krapštė nosį ir ateina paskutinę minutę, tai, pagal Konstitucinį Teismą, nėra ta priežastis, kad būtų galima vykdyti ypatingą skubą. Tai aš nelabai suprantu, ką mes čia darome.

PIRMININKĖ. Gerbiama Agne, galiu atsakyti į jūsų teisingą pastabą, kad aš mėginu taikyti protingumo kriterijų ir nesudaryti situacijos, kuri teisiškai taip pat yra netoleruotina, bet jūsų pastaba yra teisinga.

I. Haase.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Taip, aš sutinku, gerbiama kolege, kad Konstitucinis Teismas yra pasisakęs dėl ypatingos skubos, kokiais atvejais gali būti. Aš manau, kad dabar susidarė tokia išskirtinė padėtis, taip pat pritariu gerbiamai Pirmininkei dėl vadovavimosi protingumo kriterijumi ir visgi prašau jūsų pritarti ypatingai skubai, nes tas įstatymo projektas dėl Baudžiamojo kodekso bendrosios dalies normų, kuris jau turi įsigalioti, 2024 m. lapkričio 1 d. turėtų įsigalioti kartu su Baudžiamojo kodekso specialiosios dalies normomis, kad, kaip ir minėjau pristatymo metu, nebūtų apkrauti teismai dvigubu krūviu ir du kartus dėl to paties piliečio prašymo nenagrinėtų bylų. Rizika būtų tuomet, sustotų… tiesiog teismai būtų apkrauti ir negalėtų tuo pat metu nagrinėti ir kitų bylų.

Aš prašau tiesiog atsižvelgti ir vadovautis protingumo kriterijumi. Toks prašymas buvo ir Generalinės prokuratūros, ir teismų, kad būtų atsižvelgta į tokią situaciją. Dėl to, kad tik dabar teikiama, tai iš tikrųjų Teisės ir teisėtvarkos komiteto krūvis yra didžiulis. Gerbiama kolege, ir jūs tai žinote. Kiekvieno projekto, kiekvieno pateikto straipsnio pakeitimo svarstymas užtrunka gana ilgai. Reikėjo organizuoti klausymus, kad Baudžiamojo kodekso ir bendrosios dalies, ir specialiosios dalies normos būtų tvarkingai sutvarkytos ir jas būtų galima taikyti, nesudarant problemų praktikoje teismams. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Seimas apsisprendė, tačiau turime apsispręsti dėl komiteto. Siūlau paskirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą kaip pagrindinį ir vienintelį ir svarstyti ir priimti popietiniame, vakariniame posėdyje. Komitetas galėtų posėdžiauti per pietų pertrauką. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta.

11.07 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4199, Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4200 (*pateikimas*)

Surinkti parašai dėl ankstesnių klausimų, taigi norėčiau pasiūlyti apsvarstyti darbotvarkės 1-22.5 klausimą – Užimtumo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4199. G. Paluckas galėtų pristatyti 1-22.5 klausimą. Tai yra pateikimas. Užimtumo įstatymo pakeitimas. Taip pat kitas lydimasis įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“. Pranešėjas taip pat yra G. Paluckas. Jeigu jis negali, tai A. Bagdonas visada pasiruošęs. Čia yra lydimieji anksčiau apsvarstyto klausimo, tik jie kitos stadijos, pateikimo stadijos. Užimtumo įstatymas ir įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, dėl įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 1 straipsnio pakeitimo. Keičiama 1 straipsnio 7 dalis, išdėstant ją su nominalia redakcija, keičiant numeraciją: vietoj 15^5 keičiama į 15^7, nurodant kitą straipsnio numerį. Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Niekas nenori jūsų klausti. Ačiū. Jūs pristatėte abu, ar ne? Taip. Dėkoju. Užsirašiusių dėl motyvų taip pat nėra. Galėtume apsispręsti balsuodami dėl 1-22.5 ir 1-22.6 klausimų. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 81: už – 78, prieš nebuvo, susilaikė 3. Kaip pagrindinis siūlomas Ekonomikos komitetas, papildomų nėra siūloma. Siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Šiek tiek lenkiame darbotvarkę, taigi siūlyčiau kelis pateikimus, kurie yra darbotvarkės pabaigoje. (*Balsai salėje: „Uždarome balsavimo langą.“*) Ne, neuždarome, nes jeigu iki 11 val. 20 min. spėsime, tai kodėl gi ne?

Darbotvarkės 2-14 klausimas – Sveikatos sistemos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4162. Gal J. Sabatauskas norėtų pristatyti savo pateikimą, 2-14 klausimą – Sveikatos įstatymą iš vakarinės darbotvarkės? Ar būtumėte jau pasiruošęs? Ne? Gerai, tada Jurgita. Atsiprašau.

11.12 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4178, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8, 11, 13 ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2790 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4179, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 28, 30, 31, 33 ir 39 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 26^3 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4180, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 4, 6, 7, 8, 9, 9^1, 9^2, 11, 12^1, 14, 16, 18, 20, 23, 26, 26^1, 26^2, 27, 28, 30, 31 straipsnių, V ir VI skyrių pakeitimo, Įstatymo papildymo 31^1 straipsniu ir 32, 33, 34, 35, 36 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIV-2789 19, 20, 21, 22, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4181, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4182, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 3, 13, 15^2, 15^3, 46 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2791 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4183 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-15.1 klausimas – Sveikatos sistemos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4178 ir lydimieji. Ar L. Slušnys arba J. Sejonienė norėtų pristatyti įstatymo projektą iš vakarinės darbotvarkės, 2-15 klausimą ir lydimuosius? (*Balsai salėje*) Gerai. Tada galime kitus. J. Sejonienė pasiruošusi, prašau tada pristatyti. Dar kartą primenu, kolegos, ką svarstome. Svarstome 2-15.1 klausimą ir lydimuosius: Sveikatos sistemos įstatymo pakeitimą ir kitus.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, Seimo Pirmininke. Atsiprašau, kad nesusitarėme su Linu, kuris pristatys.

PIRMININKĖ. Viskas gerai.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Tai yra įstatymų paketas, kuris leis iš tiesų supaprastinti paciento kelią sveikatos priežiūros sistemoje. Kalbame apie tai, kad pacientas ateina pas sveikatos priežiū-

ros specialistą, kuris dirba sveikatos priežiūros įstaigoje, kuri nėra sudariusi sutarties su Valstybine ligonių kasa, tai yra visiškai komercinė, ir už tas paslaugas susimoka. Ten dirba tikrai labai kvalifikuoti specialistai, beje, didelė dalis jų dirba ir valstybinėse sveikatos priežiūros įstaigose, ir tose privačiose, tačiau tokiam pacientui tos sveikatos priežiūros įstaigos, kuri neturi sutarties su Valstybine ligonių kasa, specialistas negali išrašyti kompensuojamojo vaisto receptų. Tokiu atveju pacientas vėl turi grįžti arba pas šeimos gydytoją, arba kreiptis į kitą specialistą valstybinėje sveikatos priežiūros įstaigoje, nepaisant to, kad diagnozė jam nustatyta teisingai, gydymas paskirtas teisingas. Arba, jeigu reikia brangaus tyrimo, pavyzdžiui, magnetinio rezonanso arba kompiuterinės tomografijos, tokiam nemokamam tyrimui specialistas, dirbantis privačioje sveikatos priežiūros įstaigoje, kuri neturi sutarties su Valstybine ligonių kasa, tokio siuntimo negali duoti, arba jeigu tam pacientui reikia kito specialisto konsultacijos ir norėtų jis tą konsultaciją gauti jau valstybinėje sveikatos priežiūros įstaigoje arba jam reikia gydymo stacionare, tokiu atveju tokio siuntimo privačioje sveikatos priežiūros įstaigoje dirbantis specialistas negalėtų duoti. Vėlgi paciento kelias pailgėtų, jam vėl reikėtų kreiptis į savo šeimos gydytoją, vėl gauti papildomus siuntimus, papildomas konsultacijas.

Noriu pastebėti, kad tikrai toks įstatyminis reguliavimas papildomai nieko nekainuotų valstybei, tačiau žymiai sutrumpintų paciento kelią arba kompensuojamųjų vaistų gavimą, arba jam reikalingos paslaugos gavimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti A. Sysas. Paskui ruošiasi K. Masiulis.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Mano klausimas, kam tada išvis reikalingas licencijavimas, jeigu vieniems keliame reikalavimus ir tik tada galima kreiptis į ligonių kasas dėl apmokėjimo, o kitoms įstaigoms nedarome? Ar taip nedaro meškos paslaugos? Mes ir taip nepatenkinti PSD fondo galimybėmis, nes ne viską galima apmokėti. Tai kai suteiksime tokį nelicencijuotoms ir nesudariusioms sutarčių su ligonių kasomis įstaigoms išrašinėti, ar nebus dar blogiau?

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas Algirdai, galiu atsakyti, kad ir tos įstaigos, kurios neturi sutarčių su Valstybine ligonių kasa, tai yra už jų paslaugas nemokame iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto, visos yra licencijuojamos ir visi specialistai yra lygiai taip pat licencijuojami. Jie yra lygiai tokie patys profesionalai, tačiau dėl įvairių priežasčių įstaigos pasirenka ir kartais pacientai savanoriškai pasirenka gydymąsi, konsultavimąsi būtent tokiose privačiose įstaigose, kuriose už paslaugas susimoka, tačiau tie specialistai yra tikrai kvalifikuoti ir licencijuoti paskirti ir tyrimus, ir gydymą.

PIRMININKĖ. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš labai entuziastingai pritarsiu šitam siūlymui, bet noriu jūsų paklausti, ar čia neegzistavo iki šiol, iki šito siūlymo, tam tikra konstitucinė nelygybė tarp vienos rūšies ir kitos rūšies pacientų? Licenciją turi ir vienoje įstaigoje dirbantis gydytojas, ir kitoje, o pacientas, nors moka mokesčius ligonių kasoms, bet negauna apmokėjimo už vaistus ir panašiai. Tai tada pagal tą pačią analogiją ir moksleiviams, kurie mokosi privačiose mokyklose, turėtume neduoti jokių vadovėlių ir panašiai, tegul pačios tos įstaigos leidžia savo vadovėlius. Matyt, taip nėra. Tai ar čia nebuvo konstitucinės nelygybės?

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Kęstuti, kaip aš suprantu, jūsų klausimas yra retorinis, buvo daugiau pasisakymas, ne klausimas, bet pritarimas, kuriam aš irgi entuziastingai pritariu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau klausiančių nėra. Motyvai už – L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū. A. Sysas pasakė, kad maždaug ar čia nebus pertekliaus ir viso kito. Šiuolaikiniame technologijų pasaulyje, tiesiog atsakysiu, sėdi gydytojas (pats savo akimis ne vieną kartą esu matęs ir pats esu taip daręs), du kompiuteriai: vienas yra įstaigos, kuri net nesudariusi su Ligonių kasa jokios sutarties, kitas kompiuteris sudariusios, eina per vadinamąjį HIS'ą, ir ramiausiai gali išrašyti receptą sėdėdamas tame pačiame kabinete, nes jeigu tu dirbi ir vienoje, ir kitoje įstaigoje, čia nėra jokios problemos.

Nepamirškime, kad ateina technologijos, ateina tie dalykai. Šitie draudimai jau yra atgyvena. Jeigu tu išrašei receptą neteisėtai, ligonių kasos turi visas galimybes saugoti, sergėti, prižiūrėti, nes tai yra valstybės pinigai. Ir tikrai mes turime baigti šituos tokius draudimus, apribojimus ir gainioti žmones iš vienos įstaigos į kitą visiškai neaišku, dėl kokių priežasčių, kartais tikrai dėl

labai juokingų. Patys pacientai jau sako, na, kam? Tas pats gydytojas tiesiog atsiuntė į kitą įstaigą išrašyti receptą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Galėtume apsispręsti balsuodami, bet kadangi visi užsirašę tik už, gal galime bendru sutarimu po pateikimo pritarti? (*Balsai salėje: „Galima!“*) Ačiū, pritarta.

Dėl komitetų. Pagrindiniu komitetu siūlomas Sveikatos reikalų komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 14 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

11.18 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4162 (*pateikimas*)

Dabar norėčiau pakviesti gerbiamą J. Sabatauską, kad pristatytų 2-14 klausimą – Sveikatos sistemos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4162.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, įstatymo projektas labai trumpas. Siūloma papildyti, kad Seimas, be nustatytos sveikatos, nacionalinės sveikatinimo veiklos vystymosi krypties, tvirtindamas Pažangos strategiją, taip pat patvirtintų ir Lietuvos sveikatos strategiją, nes dabar yra taip, kad Seimas iš esmės tvirtindamas… Šiuo metu galiojantis įstatymas nenumato Pažangos strategijos ir Nacionalinio pažangos plano derinimo su Lietuvos sveikatos strategija bei neapibrėžia subordinuotų nacionalinių plėtros programų turinio. Tai va toks trumpas, sakyčiau, redakcinio pobūdžio, bet labai svarbus papildymas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų niekas nenori paklausti. Ačiū už tokį lakonišką, trumpą, aiškų pristatymą. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Ačiū, pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Sveikatos reikalų komitetas. Siūloma svarstyti taip pat lapkričio 14 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Taigi jau baigėsi balsavimo langas.

11.20 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. birželio 1 d. nutarimo Nr. XIV-2030 „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4215 (*pateikimas*)

Norėčiau pasiūlyti tada apsvarstyti 2-13 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. birželio 1 d. nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektą Nr. XIVP-4215. Pranešėja – J. Šiugždinienė. Kviečiu į tribūną.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, jau kuris laikas komisija yra ne visos sudėties, tad šiuo pakeitimo projektu yra siūloma tvirtinti komisiją, kuri būtų papildyta dviem nariais. Tai yra daktaras M. Nefas, Vytauto Didžiojo universiteto deleguotas atstovas, ir V. Klumbys, Lietuvos istorijos instituto deleguotas atstovas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų paklausti niekas nenori. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Gerbiami kolegos, galbūt galėtume pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Bet bendru sutarimu, nebalsuojame. Jeigu nėra reikalaujančių balsuoti, nekeliame į balsavimo langą. Pritarta bendru sutarimu. Siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną. Ar galime bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

11.21 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl 2026 metais minimų Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių sukakčių“ projektas Nr. XIVP-4128(3) (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės 2-12 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl 2026 metais minimų Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių sukakčių“ projektas. Dar kartą kviečiu gerbiamą J. Šiugždinienę į tribūną.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, labai svarbi rezoliucija. Labai svarbu, jog mes išsaugotume savo istorinę, politinę, sociokultūrinę atmintį ir 2026 metais paminėtume tikrai valstybei svarbius įvykius – asmenybines sukaktis ir kitas atmintinas datas.

Tikrai ilgas sąrašas. Tikiu, visi susipažinote, kokias datas minėsime 2026 metais. Galiu pacituoti keletą svarbių dalykų: 1526 metais gimė Žygimanto Senojo ir Bonos Sforcos dukra, Švedijos karalienė, Suomijos kunigaikštienė Kotryna Jogailaitė, 2026 metais bus minimos 500-osios jos gimimo metinės. Taip pat 1726 metais buvo įkurta Vilniaus pijorų kolegija ir 2026 metais sukanka 300 metų nuo šio įvykio, ir dar daug tikrai labai labai svarbių mūsų šaliai, tautai sukakčių.

Šia rezoliucija mes siūlome Lietuvos Respublikos Vyriausybei sudaryti tarpžinybines komisijas 2026 metais minimų sukakčių minėjimo programoms parengti, į jas įtraukti Lietuvos Respublikos valstybės institucijas, savivaldybes, bendruomenes, visuomenines organizacijas, asociacijas ir piliečius ir deramai paminėti šias labai labai svarbias sukaktis. Dėkui.

PIRMININKĖ. Jūsų norėtų paklausti E. Zingeris.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Gerbiama kolege, be galo jums dėkingi už šitą labai svarbų Lietuvos sąmonės papildymą. Per okupacijos metus mus bandė išvalyti nuo visų šitų datų, okupacinė valdžia ir netgi caro valdžia XIX amžiuje irgi bandė išvalyti mus nuo mūsų LDK atminimo.

Mes papildėme vienu prašymu, ar jis ten įtrauktas, dėl mūsų istorinio įstojimo į Jungtines Tautas? Ar tas dalykas yra ten kaip nors figūruojantis?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Įtrauktas tikrai turėjo būti. Dabar taip greitai neatrandu tos vietos, bet buvo įtrauktas…

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nebalsuojame. Balsavimo laikas yra… Taip, bet dėl motyvų niekas neužsirašė. Kaip suprantu, dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku. Atsiprašau, jau užsirašė A. Kupčinskas, taip.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Kolegos, iš tiesų aš norėčiau… Turbūt visi skaitėme tą knygą apie Kotryną Jogailaitę, 2026 metais bus minimos 500-osios jos gimimo metinės. Tai. Man atrodo, labai svarbu, kad ir mūsų visa tauta suvoktų, kad nuo Rytų priešų mes jau ginamės daugiau negu 500 metų. Būtent Kotrynos indėlis iš tiesų net ir nebūnant, ir išvykus iš Lietuvos, buvo ir strateginis, ir geopolitinis požiūris, ir visaip bandė ir skandinavus įtraukti į tą gynybą, Baltijos jūros pafrontės gynybą.

Iš tiesų labai reikšmingas nutarimas. Aš manau, tai dar labiau sustiprins mūsų Baltijos jūros sąjungą ir Baltijos Asamblėją. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku. Tik atkreipiu dėmesį, kad kitas balsavimo laikas – 12 val. 25 min.

Dabar norėčiau pakviesti J. Razmą pristatyti 2-11 klausimą – Seimo statuto pakeitimo projektą. Prašau. O toliau posėdžiui pirmininkaus pavaduotojas V. Mitalas.

11.25 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 25, 73, 75 ir 76 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4185 (*pateikimas*)

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, čia teikiamos visiškai formalios Seimo statuto pataisos. Prieš keletą savaičių čia pateikiau ir Seimas pritarė Laikinųjų tyrimo komisijų įstatymo naujai redakcijai. Buvo Teisės departamento pastabų, kad gali būti nesutapimų tarp Seimo statuto ir to įstatymo naujos redakcijos, reikia tam tikrų Seimo statuto patikslinimų. Tie patikslinimai ir yra siūlomi. Atskiruose straipsniuose tiesiog nurodoma, kad tam tikros ypatybės dėl laikinųjų tyrimo komisijų, sudaromų ypatingos valstybinės svarbos klausimams tirti, yra būtent tame atskirame įstatyme fiksuotos dėl komisijų sudarymo, dėl išvadų teikimo, dėl atskirosios nuomonės skelbimo ir taip toliau. Tam, kad nebūtų dviprasmybių, kas galioja: ar Seimo statutas, kur yra vienaip, ar tas įstatymas, kur yra truputį kitaip.

PIRMININKAS (V. MITALAS, *LF*)**.** Dėkoju. Nematau norinčių jūsų klausti. Ačiū už pristatymą. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime numatytu laiku.

11.27 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo kovojant su muitinės įstatymų pažeidimais denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4193 (*pateikimas*)

Dabar darbotvarkės 2-10 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo kovojant su muitinės įstatymų pažeidimais denonsavimo“ projektas. Suprantu, dar nėra pateiktas. Kviečiu G. Skaistę į tribūną jį pristatyti.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Laba diena. Teikiame įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo kovojant su muitinės įstatymų pažeidimais denonsavimo“ projektą. Teikiamu įstatymo projektu siekiame denonsuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės susitarimą dėl bendradarbiavimo kovojant su muitinės įstatymų pažeidimais. Muitinės veiklos bendradarbiavimo susitarimą, kaip ir kitus susitarimus, kurie jau buvo atnešti anksčiau, tikslinga denonsuoti, nes nuo Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą pradžios Lietuvos Respublikos muitinė iš esmės jokio bendradarbiavimo su Baltarusijos muitinių tarnybomis nevykdo ir nesikeičia informacija. Bendradarbiavimas muitų sąjungos (…) srityje išimtinai priklauso Europos Sąjungos kompetencijai. Europos Sąjungos vardu sudaryti susitarimai dėl bendradarbiavimo ir savitarpio pagalbos muitinės veiklos srityje turi viršenybę atskirų Europos Sąjungos valstybių narių sudarytų dvišalių susitarimų atžvilgiu, dvišaliai šalių susitarimai taikytini tik ribotu mastu. Praktikoje tarpvalstybinis prekybinis ir ekonominis bendradarbiavimas su Baltarusijos Respublika yra visiškai sustabdytas ir neįmanomas, todėl siūlome įteisinti dabartinę *status quo*, kad to realaus bendradarbiavimo nėra, ir denonsuoti šį bendradarbiavimo susitarimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausti jūsų nėra norinčių. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime numatytu laiku.

Grįžkime į popietinės darbotvarkės pradžią. Tai yra tie klausimai, kurie pasiekę svarstymo stadiją.

11.29 val.

Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 16^1, 19^1 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3992(2), Administracinių nusižengimų kodekso 373 ir 377 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3993(2) (*svarstymas*)

Iš pradžių darbotvarkės 2-2 klausimo paketas – Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu M. Skritulską iš Ekonomikos komiteto. Bet jo nematau. Gal A. Kupčinskas norėtų pristatyti komiteto išvadą dėl Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto?

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aišku, labai didelio noro čia ką nors pristatyti nėra, bet reikia, jei pareiga šaukia. Taip, komitetas svarstė. Atskirosios nuomonės nėra. Pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Ir lydimiesiems taip pat.

PIRMININKAS. Lydimiesiems taip pat. Gerai, ačiū. Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektą TTK svarstė kaip pagrindinis. Duokite, gal aš perskaitysiu. Matau, kad pirmininkės nėra. Teisės ir teisėtvarkos komitetas nusprendė pritarti šiam patobulintam projektui ir komiteto išvadoms vienbalsiai.

Dabar diskusija. Diskutuoti nėra norinčių. Dėl motyvų turbūt nėra norinčių kalbėti. Balsuosime balsuoti numatytu laiku.

11.31 val.

Saugos tyrimų įstatymo projektas Nr. XIVP-3967(2), Administracinių nusižengimų kodekso 376, 396, 396[1], 401, 413[1] ir 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 376[1], 401[1] ir 413[2] straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3968(2), Vidaus vandenų transporto kodekso 16[1] straipsnio pakeitimo ir 27 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3969(2), Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 III skyriaus septintojo skirsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3970(2), Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3971(2), Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 2, 3, 5, 6 straipsnių ir VI skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3972(2), Saugios laivybos įstatymo Nr. VIII-1897 1, 2, 3, 47 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir 46 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3973(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Saugos tyrimų įstatymo projektas. Kviečiu A. Kupčinską pristatyti dėl jo ir lydimųjų Ekonomikos komiteto išvadas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, komitetas svarstė Saugos tyrimų įstatymo projektą. Už buvo 8, susilaikė 1. Komitetas pritarė projektui ir lydimiesiems.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir lydimiesiems?

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Taip.

PIRMININKAS. Puiku.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Bendras rezultatas: už – 8, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Puiku. Šiame pakete taip pat buvo Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo projektas. Tai aš taip pat perskaitysiu: 8 balsavo už, nėra balsavusių prieš ir susilaikiusių, komitetas pritarė.

Dabar dėl darbotvarkės 2-3.1 klausimo diskutuoti nėra norinčių. Motyvų taip pat nėra norinčių išsakyti. Balsuosime šiek tiek vėliau.

11.32 val.

Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4057(2), Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4058(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-4 klausimas. Taip pat dar A. Kupčinską mes pakviesime pateikti išvadas dėl Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo ir lydimojo įstatymo projektų.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų tai yra I. Pakarklytės teiktas įstatymo projektas. Ekonomikos komitetas, kolegiškai paremdamas kolegę, pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Tvarka. Ačiū. Diskutuoti nėra norinčių. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime balsuoti numatytu laiku.

11.33 val.

Šiaulių laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1909 1, 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4055(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Šiaulių laisvosios ekonominės zonos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto svarstymas. A. Kupčinskas taip pat dar vieną išvadą mums pristatys. Prašau.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, kolegos, aš čia turbūt įkyrėsiu jums šiandien, kaip per rinkimus. Šiaulių laisvosios ekonominės zonos įstatymas paremtas tuo (tai būtent mano su kolegomis rengtas įstatymo projektas), kad atkuriama visa apimtimi būtent iki 218 hektarų laisvosios ekonominės zonos erdvė, nes būtent mums tapus NATO Aljanso sąjungininkais buvo paimta iš Šiaulių ekonominės zonos 80 hektarų visiems suprantamiems tikslams, sąjungi-

niams tikslams – karinių oro pajėgų bazei steigti ir plėtoti, taip pat dėl saugesnio mūsų ir kaimynų dangaus, Baltijos jūros. Tai dabar bandoma atkurti taip, kaip ir Kauno laisvosios ekonominės zonos atveju. Numatoma, kad ta teritorija, aišku, nebus paimta, jokiu būdu nebus susigrąžinta iš kariškių, bet bus galima ją surasti visoje Šiaulių ekonominėje… tiksliau, Šiaulių apskrityje, visoje Šiaulių apskrityje. Tiek. Ekonomikos komitetas pritarė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra norinčių diskutuoti. S. Tumėnas? Dėl motyvų jūs norite pasisakyti? Gerai, tai tada laikome, kad diskutuoti daugiau norinčių nėra. S. Tumėnas tikriausiai nori kalbėti už?

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Taip, be abejo, kadangi aš esu Šiaulių patriotas, tai noriu pasisakyti už. Jeigu yra abejojančių, tai noriu pasakyti, kad nereikia abejoti, nes čia yra tiesiog atkuriama teisybė. A. Kupčinskas nepasakė dar vieno dalyko, kad jie, Kauno LEZ'as ir kitos zonos, truputį nepatogiai jaučiasi, kadangi Šiaulių ekonominė zona buvo savotiškai nuskriausta ir šita situacija iškraipė, sudarė išskirtines sąlygas dabartinei valdymo bendrovei. Atstatymas tiesiog prisidės, kad nebūtų iškraipomos konkurencinės sąlygos, lyginant Šiaulių LEZ'ą su kitais LEZ'ais. 2017 metais Šiaulių LEZ'as geranoriškai perdavė šią, kaip minėjo Andrius, dalį teritorijos Lietuvos krašto apsaugos ministerijai, jos toks sprendimas buvo, tačiau dabar rastas konsensusas ir visos pusės sutaria. Kviečiu pritarti šitam sprendimui, kad būtų teritorija patikslinta.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbėti nėra norinčių. Tai dėl šio projekto taip pat apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

11.36 val.

Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3648(2) (*svarstymas*)

Dabar taip pat yra darbotvarkės 2-6 klausimas – Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymas. Svarstymas. Aplinkos apsaugos komiteto išvadą gal yra norinčių pristatyti, nes pirmininkės nematau? Prašau, gerbiamas R. Vaitkus pristatys išvadą dėl šito projekto.

R. VAITKUS (*LSF*). Balsavimo rezultatai: buvo pritarta bendru sutarimu. Sprendimas – pritarti komiteto ir Teisės departamento, Lietuvos savivaldybių asociacijos pateiktoms pastaboms ir papildomo komiteto pateiktiems pasiūlymams dėl įstatymo projekto patobulinimo.

PIRMININKAS. Dėkui. Kviečiu A. Petrošių pristatyti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas šitam projektui pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl šio Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo yra viena Vyriausybės pastaba. Komiteto nuomonė – pritarti jai iš dalies. Aš čia suprantu, kad norėsite galbūt visiško pritarimo, ar kaip? Ne? Tai prašau, S. Gentvilas tada. Nėra balsavimo lango, tai klausiu, ar bus norinčių balsuoti ir dėl ko nors diskutuoti? Tai, Simonai, gal padėkite paaiškinti.

S. GENTVILAS (*LSF*). Premjerės nėra, bet aš, kaip išvadą formulavęs ministras… Mus tenkina pritarimas iš dalies.

PIRMININKAS. Supratau. Taigi yra komiteto tam tikra redakcija… Vyriausybės redakcija, kuriai komitetas pritarė iš dalies. Jeigu Seimas neprieštarautų, ar galime fiksuoti tokį pritarimą iš dalies? Tvarka. Tada dėl viso įstatymo nėra norinčių kalbėti. Dėl motyvų taip pat nėra norinčių pasisakyti. Balsuosime balsuoti numatytu laiku.

11.38 val.

Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 2, 3, 4, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3584(2), Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo Nr. VIII-602 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3585(2) (*svarstymas*)

Dabar 2-8 klausimas – Pluoštinių kanapių įstatymo pakeitimo įstatymo projekto svarstymas. Pranešėjas – V. Pranckietis iš Kaimo reikalų komiteto, jo nėra. Prašau, V. Kanopa pristatys išvadą.

V. KANOPA (*LSDPF*). Laba diena. Komitetas svarstė šį projektą ir priėmė sprendimą pritarti komiteto patobulintam Pluoštinių kanapių įstatymo projektui ir komiteto išvadoms bei komiteto pasiūlymui. Balsavimo rezultatai: visi – už, susilaikiusių ir prieš nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat svarstė Sveikatos reikalų komitetas dėl tam tikrų priežasčių. Ką jisai nusprendė, ar padės kas nors mums sužinoti? Nežinau. Taip, tada aš perskaitysiu išvadą. Komitetas nusprendė iš esmės pritarti projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir pasiūlymus. Už – 8, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo.

Dabar diskusija dėl šio įstatymo projekto. K. Navickas nori kalbėti. Taip, kviečiu į tribūną, jeigu… Svarstymo stadija, pasakykite, ką manote.

K. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Pluoštinės kanapės, manau, tikrai gerai, tik, kalbant apie šituos pakeitimus, yra keletas dalykų, kurie kelia nuogąstavimą, ir noriu atkreipti dėmesį.

Vienas. Iš tiesų mes šiandieną jau patvirtinome Pluoštinių kanapių įstatymą ir jame jau leidžiame mokslo institucijoms tirti ir selekciniais tikslais tyrinėti tas rūšis… veisles, atsiprašau, ne rūšis, kanapių, kurios nėra registruotos atitinkamuose registruose. Dabar išplėtimas ne tik mokslo tiriamosioms institucijoms, bet ir augintojams auginti pluoštines kanapes uždarose patalpose, šiltnamiuose iš tikrųjų labai stipriai kelia abejonių, nes noriu priminti, kad pluoštinė kanapė nėra tas agriaugalas, kuris auginamas šiltnamiuose, panašiai kaip dėl kviečių reikėtų tą daryti, o rizikų kelia labai didelių, nes atitinkamai kontroliuojant temperatūrą, šviesą ir maistines medžiagas galima gauti produktą, kuris nelabai atitiktų, matyt, pluoštinės kanapės… tikslus.

Kitas dalykas, kuris taip pat svarstytinas, tai yra padidinti THC veikliosios medžiagos procentą tiems produktams, jeigu jie yra eksportuojami iš Lietuvos Respublikos teritorijos. Tai nėra labai aišku, nes 0,2 THC reguliavimas yra europinis, tai dėl eksporto, matyt, reikia kalbėti apie trečiąsias šalis, nes vidinis eksportas Europos Sąjungos šalyje – toksai dalykas negalėtų vykti. Bet nepaisant to, išvežant į trečiąsias šalis, mes sukuriame laboratorijas ir sudarome teisines prielaidas turėti viduje, vidaus laboratorijose, veikliosios medžiagos daugiau, negu dabar nustato mūsų įstatymai, ir daugiau, negu nustato europiniai reglamentai.

Aš iš tikrųjų balsuodamas susilaikysiu dėl šitų dalykų, nes manau, kad Pluoštinių kanapių įstatymas… Lietuvos Respublikos Seime su tikrai tam tikru atsargumu mes pateikėme rinkai, augintojams, ūkininkams ženklus, kad viskas, galima auginti, bet, atverdami labai stipriai ir labai stipriai liberalizuodami šitą rinką, mes sukeliame riziką tiems, kurie investavo tvarkyti pluoštines kanapes, jų atskiras dalis pagal esamą teisinį reguliavimą, ir aš tokios rizikos kėlimo nematau didelių priežasčių. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir taip pat diskutuoti į tribūną kviečiu A. Sysą.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, turiu prisipažinti, buvau vienas iš iniciatorių, kad Lietuvos ūkininkai galėtų auginti pluoštines kanapes. Tada mes kalbėjome apie tai, kad tos pluoštinės kanapės bus naudojamos avalynės, tekstilės, rūbų gamybai, statybinėms medžiagoms. Praėjus kuriam laikui, jeigu mes padarome analizę, o kas vis dėlto iš tų kanapių išeina, tai kartais rudenį važiuodami Lietuvos keliais jūs matote tokią stovinčią sieną rudų, pajuodavusių augalų – tai čia yra kanapės, nes iš jų surenka tik sėklas, žiedus ir stengiasi išgauti kuo didesnį THC.

Lietuva pasižymi tuo, kad mes kelis kartus priėmėme įstatymus, kurie nebuvo notifikuoti Europos Sąjungos, mes viršijome savo tarpiniuose produktuose THC dydį 0,2. Šitas siūlymas ir šitas įstatymas eina tuo pačiu keliu – leisti nelicencijuotoms laboratorijoms užsiimti matavimais ir teikti skaičius ir leidimus. Aš manau, kad, mieli kolegos, tai yra vis dėlto uždraustas preparatas, narkotinės medžiagos Lietuvoje, ir žinome, kokios pasekmės. Aš manau, kad tų jaunų žmonių savižudybes galima sieti šiek tiek ir su tų narkotinių medžiagų vartojimu. Manau, kad mūsų pareiga, taip, sudaryti verslui sąlygas, taip sakant, dirbti, užsidirbti, bet ne gyvybių, ne žmonių sulaužytos sveikatos *sąskaita*, todėl kontrolė turi būti labai griežta. O šiandien, priėmus jau įstatymą, labai… nėra, kas kontroliuoja. Niekas nežino, kiek produkcijos išveža, kokios produkcijos išveža, koks narkotinės medžiagos tetrahidrokanabinolio kiekis yra tuose produktuose.

Į tai noriu atkreipti dėmesį ir siūlau nepritarti šiam įstatymui, nes tai yra žingsnis link to, kad (maža to, kad Lietuva pasižymi dideliu amfetamino gamybos kiekiu ir kaip vienas iš šaltinių) mes taptume ir šios narkotinės medžiagos, iš kurios gali pasidaryti narkotinę medžiagą jau tarpiniais cheminiais būdais, šalimi. Todėl siūlau nepritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusija baigta. Yra vienas pasiūlymas. Ai, matau, gal A. Matulas yra salėje? Gerbiamas Antanai Matulai, Sveikatos reikalų komitetas svarstė Pluoštinių kanapių įstatymą. Tenai yra vienas jūsų pasiūlymas, jam pagrindinis komitetas pritarė iš dalies. Ar jūs prašytumėte balsuoti dėl visiško pritarimo, ar jus tenkina pritarimas iš dalies? Prašau. Tuoj surasime.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Ačiū. Mane tenkina pritarimas iš dalies ir balsuoti nereikalauju.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi galime pritarti komiteto redakcijai? Ačiū.

Tada dėl viso įstatymo dėl motyvų po svarstymo prieš yra A. Sysas, nori dar pridurti.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Dar galiu tik pakartoti. Mieli kolegos, tikrai nežaiskime su ugnimi. Turi būti labai griežta tokių medžiagų kontrolė. Kai gaminame alkoholį, tai skaitikliai stovi ant vamzdžio, iš kurio išteka ugninis skystis. Kai gaminame tarpines medžiagas, kuriose yra narkotinių medžiagų, kažkodėl jokios kontrolės nereikia. Juo labiau siūloma, kad tai darytų privačios tarpinės laboratorijos, kurios niekam neatsiskaito, niekas jų nekontroliuos, nes mes priimame leidimus nesutvarkę apskaitos, kontrolės klausimų. Aš manau, kad pirma turi būti labai griežtai sureguliuotas kontrolės mechanizmas, kiek pagamina, kas pagamina, kur išveža, ką išveža, o tik po to leisti tokius dalykus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuosime vėliau.

Ai, prašau. V. Pranckietis už. Taip. Prašau.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Gerbiami kolegos, mes susikuriame sau kažkokį siaubą ir bandome paskui suaudrinti žmones sakydami, kad čia vėl kuriame kažkokį blogį. Nuolat kalbame apie tai, kad žemės ūkio produkcija turėtų būti parduodama perdirbta ir kuo aukštesnės pridėtinės vertės. Tai ir yra galimybė keliauti į aukštesnę pridėtinę vertę. Jeigu mes sugebame sukurti iš tų produktų, kurie paprasti, ne vien tiktai pluoštą, o padaryti ir tai, kas yra šiame įstatyme ir siūloma, tai reikėtų ir daryti, pasiekti tokių rezultatų, kad pridėtinė vertė būtų sukurta kuo didesnė.

Noriu padrąsinti visus ir pasakyti, kad nėra čia jokio siaubo, o čia yra normali gamyba, normalios laboratorijos, normaliai kontroliuojamos, normali veikla ir ją reikėtų normaliai legalizuoti, kaip ir Europos Komisija pasisakė. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar jau motyvai išsakyti. Balsuosime kiek vėliau.

Gerbiamieji kolegos, mes nebeturime dabar ko svarstyti, išskyrus Seimo narių pareiškimus. Po pietų yra du klausimai, kuriuos bet kokiu atveju tenai turėsime, nes yra VTEK'o vadovo atsakymai į raštu pateiktus klausimus. Mano siūlymas, jeigu seniūnams ir kitiems tiktų, balsavimo langą dėl visų klausimų daryti popietinėje darbotvarkėje nuo 14 val. 30 min., dabar išklausyti vieną Seimo nario pareiškimą, daryti pertrauką ir du klausimus bei balsuoti dėl kitų dalykų nuo 14 val. 30 min. Ar galime taip sutarti? (*Balsai salėje*) Nes 12 val. 25 min. turėsime vėl grįžti. Dabar Seimo narių pareiškimai. Dėl Seimo narių pareiškimų užsirašė V. Valkiūnas. (*Balsai salėje: „Balsuojame.“*) Jūs norėtumėte 12 val. 25 min.? (*Šurmulys salėje*) Dėl 14 valandos? Gerai. Žiūrėkite, gerbiamieji kolegos, po pietų mes vis tiek turėsime du klausimus, gal net tris. (*Balsai salėje*) Mums reikės grįžti. Artūrai Skardžiau, pasakykite.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Gerbiamasis pirmininke, juk galima tą langą…

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Išjunkite pareiškimą.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). …patempti iki čia, iki 11 val. 50 min.?

PIRMININKAS. Mes jau esame sutarę, kad…

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Bet čia ne kartą J. Razma tą yra daręs, gali patvirtinti.

PIRMININKAS. Gerai, J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Jeigu būtų bendras sutarimas, kad balsavimo langas už kokių 10 minučių, tarkime, kad Seimo nariai išgirdę suspėtų ateiti, tai tie, kurie planuoja kandidatuoti ir nori važiuoti į apygardas, po pietų nebūtinai klausytų VTEK'o vadovo pranešimo. Jie sutaupytų laiko. Aš pats galiu ir taip, ir taip, ne dėl savęs kalbu.

PIRMININKAS. Gerai. Suprantu, kad visi labai nori kuo anksčiau balsuoti. Jeigu galime taip sutarti, kad nuo 12 valandos yra balsavimas, jeigu galite, tada seniūnams ir savo kolegoms duokite žinoti, kad dėl tų klausimų, kuriuos mes dabar svarstėme, prašome sugrįžti į salę, balsuosime maždaug nuo 12 valandos ir pasistengsime visus dalykus apsvarstyti. Nuo tada balsavimo langas, o tada spręsime dėl kitų dalykų. Gerai?

Dabar kviečiu pareiškimą perskaityti V. Valkiūną, kol laukiame 12 valandos. (*Balsai salėje: „10 minučių.“*) Jau mažiau negu 10.

11.52 val.

Seimo narių pareiškimai

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Gerbiami kolegos, noriu pasveikinti tuos, kurie pateko į Seimą, kurie laimėjo rinkimus, pasveikinti tuos, kurie pateko į antrąjį turą, ir išreikšti užuojautą tiems, kurie nepateko. Sėkmės paruošiamiesiems darbams už trejų metų startuoti.

Noriu kaip ir priesakus tokius tiems, kurie pateks į Seimą, kurie pateko, kad pagrindiniai darbai net neminimi. Reikės rimtai dirbti dėl ateities projektų ir visų kitų darbų, kurie laukia ateityje: sutvarkyti, patvarkyti energetikų mafiją, nes elektros kainos nepagrįstos, kovoti, kad 11–15 centų už kilovatvalandę būtų, kad neutralizuotume tuos manipuliatorius, kurie ten skaičiuoja, kai elektros nenaudoja ir paskui vidutinį išveda, labai jau *tipo* atpigo… Tuos melagius ir manipuliatorius.

Paskui atliekų supirkimo ir perdirbimo mafiją, kur jau apmokėta už atliekas ir antrą, trečią kartą jau apmokestina atliekas visiems žmonėms.

Paskui dar yra tokia mafiozinė struktūra kaip farmacija. Niekas irgi nelabai per debatus ir visur kitur šitos mafiozinės struktūros, kaip patvarkyti… Viską galima sutvarkyti. Labai rimti darbai laukia.

Toliau kelių tiesimo, remonto, tiltų statymo, remontavimo mafija, žinoma, kur reikia irgi, jeigu nepatvarkys. Kad ir kokia koalicija būtų, jeigu nepatvarkys šios mafiozinės struktūros rezultatų, tas bus š… kvadratu. Todėl yra rimti dalykai. 30 % duodu, kad su visais iššūkiais dirbtinio intelekto ir kitomis ateities vizijomis… 30 % duodu, kad kitų Seimo rinkimų gali ir nebūti. Todėl kurkite įstatymus ne praeities gyvenimui, o ateities. Sėkmės visiems!

PIRMININKAS. Dėkui už pareiškimą. Daugiau nėra norinčių kalbėti. Skelbiu 5 minučių techninę pertrauką ir balsuosime lygiai nuo 12 valandos, kaip ir anonsavome kolegoms.

Pertrauka

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, tai mes jau atvykome į balsavimo intervalą. Vis tiek po pietų turėsime balsuoti dėl Baudžiamojo kodekso klausimo, dėl kurio pasiūlyta ypatinga skuba. Tik tą primenu.

12.00 val.

Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 16^1, 19^1 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3992(2), Administracinių nusižengimų kodekso 373 ir 377 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3993(2) (*svarstymo tęsinys*)

O dabar, kaip ir sutarėme, balsuokime dėl tų klausimų, kurie buvo apsvarstyti. Taip. Darbotvarkės 2-2 klausimas – Geležinkelių transporto kodekso ir Administracinių nusižengimų kodekso… atsiprašau, Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo ir ANK. Kviečiu balsuoti dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 73: už – 54, prieš – 2, susilaikė 17. Pritarta po svarstymo.

12.01 val.

Saugos tyrimų įstatymo projektas Nr. XIVP-3967(2), Administracinių nusižengimų kodekso 376, 396, 396[1], 401, 413[1] ir 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 376[1], 401[1] ir 413[2] straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3968(2), Vidaus vandenų transporto kodekso 16[1] straipsnio pakeitimo ir 27 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3969(2), Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 III skyriaus septintojo skirsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3970(2), Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3971(2), Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 2, 3, 5, 6 straipsnių ir VI skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3972(2), Saugios laivybos įstatymo Nr. VIII-1897 1, 2, 3, 47 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir 46 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3973(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-3 klausimas, įstatymų paketas – Saugos tyrimų įstatymo projektas ir lydimieji. Kviečiu balsuoti dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 76: už – 71, prieš nebuvo, susilaikė 5. Pritarta po svarstymo.

12.01 val.

Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4057(2), Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4058(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-4 klausimas, įstatymų paketas, tai yra Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo projektas ir lydimasis. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 75: už – 74, prieš nebuvo, susilaikė 1. Pritarta po svarstymo.

12.02 val.

Šiaulių laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1909 1, 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4055(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Šiaulių laisvosios ekonominės zonos įstatymas. Kviečiu balsuoti dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 82: už – 81, prieš nebuvo, susilaikė 1. Pritarta po svarstymo.

12.02 val.

Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3648(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Taip pat balsuojame dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 82: už – 80, prieš nebuvo, susilaikė 2. Pritarta po svarstymo.

12.02 val.

Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 2, 3, 4, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3584(2), Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo Nr. VIII-602 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3585(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-8 klausimas, įstatymų paketas – Pluoštinių kanapių įstatymo ir Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo projektų paketas. Balsuojame dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 83: už – 65, prieš nebuvo, susilaikė 18. Pritarta po svarstymo.

12.03 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo kovojant su muitinės įstatymų pažeidimais denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4193 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – įstatymo dėl Lietuvos ir Baltarusijos susitarimo dėl bendradarbiavimo kovojant su muitinės įstatymų pažeidimais denonsavimo. Kviečiu balsuoti, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 81 – visi vieningai pritarė. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 5 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

12.04 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 25, 73, 75 ir 76 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4185 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Seimo statuto kai kurių straipsnių pakeitimo projektas. Kviečiu balsuoti, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 86: už – 66, prieš – 1, susilaikė 10, atsiprašau, 19. Pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną. Galime tam pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

12.04 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl 2026 metais minimų Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių sukakčių“ projektas Nr. XIVP-4128(3) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-12 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl 2026 metais minimų Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių sukakčių“ projektas. Kviečiu balsuoti, ar pritariame be pastabų, ar priimame šią rezoliuciją be pastabų.

Šios rezoliucijos priėmimas

Balsavo 88: už – 87, prieš nebuvo, susilaikė 1. Rezoliucija priimta. (*Gongas*)

Gerbiamieji kolegos, tai buvo paskutinis klausimas, dėl ko mes balsavome šiame rytiniame posėdyje. Skelbiu posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 423
STENOGRAMA

2024 m. spalio 15 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas J. SABATAUSKAS

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, *LSDPF***).** Sveiki, gerbiami kolegos. Pradedame popietinį spalio 15 dienos posėdį. Registruojamės.

Užsiregistravo 68 Seimo nariai.

14.00 val.

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pirmininko Gedimino Sakalausko atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus (*pagal Seimo statuto 209 straipsnį*)

Gerbiami kolegos, popietinės darbotvarkės 1 klausimas yra Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pirmininko G. Sakalausko atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus. Į tribūną prašau Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pirmininką G. Sakalauską.

G. SAKALAUSKAS. Laba diena visiems, gerbiamas vicepirmininke, gerbiami Seimo nariai. Pirmiausia noriu padėkoti už galimybę atsakyti į jūsų klausimus, pagrindinius argumentus, taip pat paaiškinti Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos priimtus argumentus visuomenei.

Pagrindinis klausimas, kurį jūs uždavėte, skamba šitaip: „Kodėl jūsų vadovaujama komisija netyrė Seimo narės M. Navickienės skrydžių į Dubajų aplinkybių?“

Pradėdamas atsakyti į šitą klausimą, pasakysiu, kokia yra procedūra Vyriausiojoje tarnybinės etikos komisijoje, arba numatyta VTEK’o įstatyme. Pirmas dalykas yra toks, kad, kai mes gauname pranešimą dėl vieno arba kito asmens, *įsijungia* informacijos rinkimo etapas, kartais vadinamas *pretyrimu*. Informacijos rinkimo etape komisija turi surinkti duomenis ir jo metu suformuluoti tyrimo dalyką, kad pereitų į antrą stadiją.

Kai yra suformuojamas tyrimo dalykas, pradedamas tyrimas, vadinasi, kai aišku, kokios aplinkybės ir kokie sprendimai yra vertinami.

Na, ir trečias etapas – tyrimo metu priimamas sprendimas, ar asmuo pažeidė įstatymo nuostatas, ar nepažeidė įstatymo nuostatų. Tai šiandien uždavėte klausimus apie pirmą procedūrą, informacijos rinkimo etapą, kai mes nepradėjome tyrimo.

Pirmo klausimo pagrindiniai gal tokie miniklausimėliai būtų tokie: teigiate, kad esą komisijai pritrūko įrodymų, nes su komisija nebendradarbiavo ponas V. Germanas ir kiti subjektai, ir viešai netyrėme pačios ponios ministrės išsakytų teiginių žiniasklaidoje. Situacija buvo… Gal kontekstas yra toksai ir principiniai dalykai: tai VTEK’as vertina žiniasklaidoje pateiktą informaciją, bet paties dovanojimo fakto komisija netiria. Komisija tiria interesų konfliktus ir dėl ko yra gaunama dovana. Tai atsiranda dar papildomi du kriterijai: ar tai yra gauta dovana dėl tarnybinių pareigų, ar dėl tarnybinio statuso. Vadinasi, mes žiūrime šalis: arba fizinis, juridinis asmuo, kuris gali kelti interesų konfliktą, ar dovana buvo gauta dėl statuso.

Situacija yra tokia, kad esminis momentas, ko mes ieškojome… Reikėjo atsakyti į klausimą: ar ponia ministrė nepriėmė sprendimų dovanotojo atžvilgiu? Tai šioje situacijoje, jei žiūrime į visus pateiktus duomenis, galiu patikinti, kad mes atlikome labai daug veiksmų ir šiandien, kitaip tariant, mes bandėme padėti gerbiamai ministrei išsiaiškinti, kas jai teikė dovaną. Deja, mes atsidūrėme teisinėje aklavietėje ir yra teisinė spraga.

Tai kodėl taip atsitinka? Chronologija galbūt tokia: mes pirmiausia kreipėmės į ponią ministrę. Ministrė pateikė paaiškinimus, kad jinai nežino, kas padovanojo dovaną. Vėliau mes kreipėmės į ponią I. Trinkūnaitę, turėjome patys susirasti kontaktus, asmenis, kur išsiųsti paklausimus. Tai ponia I. Trinkūnaitė paaiškino, kad jinai nedovanojo, ir pasiūlė mums kreiptis į poną Vilhelmą

arba į jo advokatą. Į advokatą mes negalėjome kreiptis, nes turėjome atstovavimą pagal sutartį. Ponas Vilhelmas pirmu elektroniniu laišku mums patvirtino, esą jisai apmokėjo. Mes vėliau kelis kartus paprašėme, kad jisai savo teiginius, esą jisai apmokėjo… pateiktų banko sąskaitos išrašą, sąskaitą, sutartį, kur buvo skrydis. Tačiau jisai kategoriškai atsisakė pateikti šiuos duomenis komisijai. Čia buvo toks pirmas laukas, kai mes rinkome duomenis.

Kai mes supratome, kad mums nepavyksta išsiaiškinti pagal fizinių asmenų pateiktus paaiškinimus, prasidėjo toks antras informacijos rinkimo etapas. Mes pateikėme užklausimus viešojo sektoriaus organizacijoms, pavyzdžiui, Valstybinei mokesčių inspekcijai, susirinkome iš jų informaciją, suradome, nustatėme tam tikrus faktus.

Trečias informacijos rinkimo etapas, kai VTEK'as nusprendė kreiptis į užsienyje veikiančius juridinius asmenis. Šiuo atveju būtų Dubajuje ir Latvijoje. Galutinis rezultatas – juridiniai asmenys nepateikė informacijos ir mes nežinome, kas yra tikrasis dovanotojas.

Ką tai reiškia, kas yra tikrasis dovanotojas? Mes nežinome, ar tai yra fizinis asmuo, kuris apmokėjo skrydį ir veikia Lietuvoje arba užsienyje, mes nežinome, ar tai yra juridinis asmuo, kuris apmokėjo skrydį ir veikia Lietuvoje arba užsienyje. Jeigu mes žinotume šiuos dalykus, mes galėtume po truputį formuluoti tyrimo dalyką ir pradėti aiškintis, kokie susiję sprendimai buvo priimti, tarkime, Lietuvos Respublikos Vyriausybėje, ministerijoje arba galbūt Seime. Teisinė spraga arba teisinė aklavietė yra tokia, kad VTEK'as negali išsireikalauti duomenų iš fizinių asmenų.

Antras klausimas. Kodėl komisija nesikreipė į Mokesčių inspekciją? Turiu chronologiją. Esame du kartus kreipęsi į Mokesčių inspekciją. Paskutinis atsakymas iš Mokesčių inspekcijos buvo gautas vakar. Tačiau ta informacija VTEK'ui kol kas niekuo nepadeda, jinai mums nėra reikšminga. Pasakysiu kitaip: mes turime daugiau informacijos negu Mokesčių inspekcija.

Kitas klausimas, trečias gal būtų. Kodėl komisija atsisako naudoti viešai prieinamą informaciją, negavusi atsakymų, nepradeda tyrimų dėl politikų veiklos ar juos nutraukia? Mes naudojame viešos informacijos šaltinius, turime spaudos monitoringą, galime pasakyti, kada, kokiu laiku, kokius argumentus naudojo žmonės, ir šiuo atveju susirinkti informaciją, bent jau tyrimo vadą. Kitas dalykas yra tas, kad kai kurie žiniasklaidos teiginiai nepasitvirtina, kai kurie teiginiai pasitvirtina. Visa tai reikia patikrinti duomenimis.

Ar toks atvejis VTEK'o istorijoje pirmą kartą? Taip, pagal tokias aplinkybes toks atvejis yra pirmą kartą. Anksčiau buvo labai panaši situacija, kuomet viešojo sektoriaus organizacijos, veikusios Lietuvoje, buvo atsisakiusios teikti duomenis VTEK'ui. Kadangi mes priklausėme Lietuvos Respublikos jurisdikcijai, tų duomenų išsireikalavome teismo būdu ir dar papildomai esame sukryžminę.

Iš trečio klausimo dalies taip pat yra klausimų. Kodėl nesikreipėte dėl teisės aktų keitimo Seime? Šią situaciją mes išanalizavome, praeitą savaitę parengėme VTEK'o įstatymo projektą ir išsiuntėme penkioms šalims, tai yra Lietuvos Respublikos Prezidentui, Lietuvos Respublikos Seimui, Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Teisininkų draugijai ir Nevyriausybinių organizacijų tarybai. Kodėl taip padarėme? Šios institucijos siūlo komisijos narius, kuriuos tvirtina Seimas. Būtų džiugu susėsti, analizuoti pateiktą įstatymo projektą ir ieškoti galimybių. Įstatymo projekto idėja yra tokia, kad mes teismo būdu galėtume išsireikalauti duomenų iš fizinių asmenų. Kol mes šito dalyko negalime padaryti, teisinė spraga Lietuvoje deklaruojantiems asmenims sudaro sąlygas piktnaudžiauti.

Ketvirtas klausimas. Ar nemanote, kad toks komisijos elgesys, kai yra ignoruojama viešojoje erdvėje pateikta informacija, kenkia komisijos prestižui arba reputacijai? Aš galiu pasakyti, jeigu žiūrėtume chronologiškai, kad mes iš viso atlikome 12 veiksmų rinkdami informaciją. Tai buvo labai intensyvus laikotarpis renkant informaciją, jį pradėjome birželio 26 dieną ir pabaigėme, priėmėme sprendimą, kad nepradedame tyrimo, rugsėjo 26 dieną. Įsitikinome, kad visiškai esame teisinėje aklavietėje.

Penktas klausimas, kurį keliate, ar komisijos nariui M. Žaltauskui nekilo interesų konflikto priimant sprendimus dėl ponios M. Navickienės? Tuomet, kuomet mes priėmėme sprendimą nepradėti tyrimo, komisijos narys buvo čionai, šioje tribūnoje, ir prisistatė kaip kandidatas antrai kadencijai į VTEK'o narius.

Kitas epizodas yra toksai, kad dar šių metų rugpjūčio mėnesį turėjo keistis du Etikos komisijos nariai: vieną siūlo Nevyriausybinių organizacijų taryba, kitą siūlo Prezidentas. Mes net rugpjūčio mėnesį nežinojome, kokie bus pateikti nauji kandidatai į VTEK'o narius. Realiai apie M. Žaltauską sužinojome, kad jisai bus teikiamas antrai kadencijai, rugsėjo 4 dieną, kai gavome NVO tarybos raštą, ir tada prasidėjo STT patikrinimas rugsėjo 6 dieną. Trumpai situacija tokia. Mielai lauksiu klausimų ir atsakysiu.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori klausti šeši Seimo nariai. Pirmoji klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Na, išties situacija yra labai apmaudi ir, pripažinkime, diskredituojanti VTEK'o veiklą, nes tas negalėjimas nustatyti subjektų iš esmės pasiunčia labai prastą žinią visiems kitiems politikams, tai yra pasiunčia eilinę žinią, kad jūs neteikite duomenų, susitarkite su kažkokiomis institucijomis ar fiziniais asmenimis ir jeigu jūs neteiksite duomenų, tuomet nebus tyrimų ir atitinkamai nustatytų pažeidimų. Tai yra blogai. Bet iš viešosios erdvės sužinojau, aš dabar dar bandžiau taip paskubomis jums kalbant perversti, kad pati M. Navickienė yra sakiusi, kad jinai spėja, jog sumokėjo I. Trinkūnaitė; kitur yra pasisakymų, kad galėjo būti V. Germanas, bet tai yra viena šeima, nes I. Trinkūnaitė su ponu V. Germanu turi ir vaikų, ir šeiminius santykius. Šiuo atveju vis dėlto pasižiūrėti, ar šeimos atžvilgiu, vieno ar kito asmens atžvilgiu, jų įmonių atžvilgiu nebuvo priimti sprendimai, tai, matyt, tikrai būtų pavykę, nes iš esmės paties šeimos apmokėjimo fakto niekas neneigė.

G. SAKALAUSKAS. Dėkoju. Sutinku su ponia Agne, kad tikrai mes dabar turime teisinę spragą ir galimybę ateityje žmonėms piktnaudžiauti.

Atsakau į jūsų klausimą, kad mes turime šią informaciją, mes žinome, esame susirinkę informaciją iš kitų šaltinių, kokie yra viešieji pirkimai, kokie yra galimi sprendimai Vyriausybėje priimami ir panašiai, tačiau mes jos negalime sujungti. Ir paaiškinsiu gal tokiu paprastu pavyzdžiu. Tarkime, būtų situacija tokia: tarkime, UAB X (bendrovė) padovanoja dovaną deklaruojančiajam, tačiau fizinis asmuo Jonas apsimeta, kad jisai dovanojo. Mes negalime pradėti tyrimo dėl Jono, jeigu dovaną dovanojo bendrovė X. Kai tokio dalyko mes neturime, mes negalime sakyti, kas yra tikrasis dovanotojas – fizinis, juridinis asmuo, kokia yra iš tikrųjų sandorio suma, jos niekas iki šiolei nežino. Dėl mokesčių, jeigu mes pateiktume gyventojų mokesčių deklaraciją, tai tenai reikėtų nurodyti tokius pagrindinius dalykus: iš ko yra gauta dovana – iš artimo asmens ar kito asmens. Tai viešai pasakyta ir patvirtinta informacija, kad tai nėra iš artimo asmens, vadinasi, yra iš kito. Tada atsiranda kiti dalykai, kad jeigu yra iš kito asmens, tarkime, tai dovanojimo sandoriai gali būti ir yra teisės aktuose įtvirtinti kaip rašytiniai sandoriai, tada yra sandoriai dovanojimo, kurie turi būti notaro patvirtinti šiuo atveju.

Trečias dalykas. Jeigu reikia apskaičiuoti mokesčius, tai reikia žinoti, kokia iš tikrųjų yra sandorio suma. Šios detalės mes nežinome ir taip pat nesu tikras, ar kitos institucijos žino.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke, posėdžio pirmininke, iš tikrųjų žiūriu į pirmininką. Gerbiamas pirmininke, stovite prieš mus, prieš visą Lietuvą ir man tiesiog skaudu žiūrėti, kai jūs teisinate šitą vieną žmogų ir sakote: negavome duomenų, nes teisės aktai pas mus yra blogi, tai yra negalime padaryti, nes to nenumato teisės aktai. Kokius pasiūlymus jūs pateikėte būtent dabar įvardindami šituos faktus? Kokius reikėtų teikti naujai, kad nebebūtų tokių faktų, kad neteikė duomenų, kaip galėtume gauti tuos duomenis? Kokius pasiūlymus pateikėte Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetui, ką mes galėtume taisyti? Ačiū.

G. SAKALAUSKAS. Taip. Dėkoju už klausimą, jis yra labai aktualus. Mes, kaip minėjau, praeitą savaitę išsiuntėme projekto lyginamąjį variantą, arba idėją, ką reikėtų keisti, tai yra dėl Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo 18 straipsnio, kur yra apibrėžiamos komisijos funkcijos, ir tenai parašėme, kaip reikėtų pakoreguoti vieną kitą teisinę nuostatą, kad jeigu pasikartotų tokia situacija Lietuvoje, VTEK'as turėtų įgaliojimus veikti toliau.

Analogija, taip pat papildydamas dar galiu pasakyti, padarėme namų darbus, pažiūrėjome, kaip kitos kontrolės ir priežiūros institucijos Lietuvoje panašių duomenų gali išsireikalauti, pavyzdžiui, Konkurencijos taryba, Valstybinė duomenų apsaugos tarnyba ir panašiai. Tai žiūrėjo-

me, kaip kitas reguliavimas veikia, ir pritaikėme vienas kitas nuostatas pagal mūsų reguliavimą šiuo atveju.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Ačiū už pateiktą informaciją. Suprantu, kad jūs vasarą taip įnirtingai 3 mėnesius tyrėte, tyrėte, bet apie darbus sprendžiama ne pagal tai, kad labai daug dirbote, bet pagal rezultatus, o rezultatų jokių nėra, išskyrus, kad jūs pasakėte, kad dabar pateikėte teisės aktų pataisas. Išklausius jūsų susidaro toks vaizdas, kad visa komisija yra tokia bejėgė – ji gali tiktai konstatuoti, kad kas nors ko nors nesiunčia, kas nors nepadaro. Bet mano klausimas, ar jūs esate FNTT, tai yra tiriate piniginius nusikaltimus, ar Vyriausioji tarnybinės etikos komisija? Turbūt niekas neneigė, ir jūs, kad ministrė skrido privačiu lėktuvu, kad ji nemokėjo už bilietus, galbūt dar ir gyveno viešbutyje nemokamai, po to susimokėjo. Tai ar jūs matote, kad čia yra etikos pažeidimas, ar jums reikia būtinai kokių nors popierinių įrodymų, kad už bilietą sumokėjo Petras ar Adomas? Ačiū.

G. SAKALAUSKAS. Dėkoju. Pamėginsiu paaiškinti keliais momentais. Taip, žiniasklaidoje parašyta, kad buvo privatus lėktuvas, bet mes nežinome, kas už jį mokėjo, ar privatus asmuo, ar juridinis asmuo, ir mes nežinome, iš kokios jurisdikcijos.

Antras dalykas. Taip, klausėte, ar VTEK'as yra bejėgis? Tai šita situacija parodė, kad yra teisinė spraga ir mes esame teisinėje aklavietėje. Jeigu klausiate, kokius mes turime įgaliojimus veikti Lietuvoje, tai, tarkime, komisija dabar formuoja tokią praktiką: jeigu nustatome realią interesų konflikto situaciją, tai mes pasakome, kad tai yra šiurkštus įstatymo pažeidimas, tada įjungiame antrą procedūrą – surašome administracinių nusižengimų protokolą ir, tarkime, jeigu buvo sudarytas sandoris interesų konflikto situacijoje, mes kreipiamės į teismą, kad viešojo sektoriaus organizacijos vadovai panaikintų sandorius, kurie buvo sudaryti interesų konflikto situacijoje. Tai Lietuvos Respublikos jurisdikcijoje mes turime įrankius pareikalauti atsakomybės, jeigu buvo blogai.

Kita dalis, kur klausėte, kas yra VTEK'as – teisėsaugos institucija, etikos institucija ir panašiai? Interesų derinimo įstatymas yra taisyklėmis grįsti reikalavimai, o mūsų tyrimai, rekomendacijos yra labai šalia Baudžiamojo kodekso, kur gali pasitarnauti teisėsaugos institucijos. Tada kita medalio pusė – mes pereiname nuo taisyklėmis grįstų reikalavimų prie vertybėmis grįstų reikalavimų, kur neturime kompetencijos. Tai klausimas dėl vertybėmis grįstų reikalavimų, ar žmogus moraliai pasielgė. Tokių dalykų mes negalime nagrinėti – tai turi daryti, pavyzdžiui, savivaldos lygmeniu savivaldybių etikos komisijos. Trumpai tiek.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Noriu paklausti, kiek tarnybinės etikos pažeidimų per metus jūs nagrinėjate ir kiek iš jų yra organizuoti jūsų iniciatyva, o kiek yra dėl skundų iš šalies? Tai pirmoji dalis.

Antroji dalis. Šiuo atveju mes kalbame apie politinę korupciją. Įdomu, ar jūs visuomet patys viską tiriate, ar telkiatės į pagalbą STT, kitas teisines institucijas? Kas lemia jūsų poreikį ieškoti kitų institucijų pagalbos? Ačiū.

G. SAKALAUSKAS. Dėkui. Tikrai puikūs klausimai. Dabar nepasakysiu šių metų statistikos, kiek mes esame gavę skundų, kiek esame atlikę tyrimų, bet gal taip paprastai pasakysiu, kad šią vasarą VTEK'o vos neištiko bankrotas. Ir štai kodėl. VTEK'ui buvo perduota teisėjų funkcija, tai yra kvaziinstitucija. Tai šią vasarą mes turėjome panaikinti daug savivaldybių etikos komisijų sprendimų, kur terminai yra labai siauri. Net aš, kaip komisijos pirmininkas, turėjau keturias bylas, kad galėtume *pavežti* darbą, ir jeigu būtų tokia skundų gausa atėjusi, tai būtų reikėję galvoti, kad kiti sekretoriato tarnautojai, darbuotojai pereitų į Tyrimo skyrių.

Dabar apie apimtis. Kaip žinote, VTEK'e yra 27 žmonės, iš jų 5 yra komisijos nariai. Pagal Interesų derinimo įstatymą, mes turime 180 tūkst. klientų, tai yra deklaruojančių asmenų, kuriuos reikia prižiūrėti, konsultuoti, atlikti tyrimus, užtikrinti deklaravimo procesą. Pagal šitą įstatymą, mes turime 12 tūkst. juridinių asmenų, kuriuos reikia prižiūrėti, kontroliuoti ir teikti rekomendacijas. Tada turime Lobistinės veiklos įstatymą, kur turime 30 tūkst. klientų ir 4 tūkst. viešojo sektoriaus organizacijų. Mes puikiai suvokiame, kad visų klientų neaptarnausime. VTEK'o strateginis tikslas, kad mes dirbtume su atitikties pareigūnais, kad jų viešojo sektoriaus vadovai valdytų interesų konfliktų rizikas.

Jeigu klausiate apie kompetencijas, ar VTEK'as dirba su Viešųjų pirkimų tarnyba, Specialiųjų tyrimų tarnyba, tai atsakysiu – tikrai taip. Pavyzdžiui, šiandien aš turėjau būti bendrame institucijų pasitarime, kur yra tokios sudėtingos situacijos, kuomet interesų konfliktams išnagrinėti reikia pasitelkti Viešųjų pirkimų tarnybos kompetencijas, net ir STT ribas. Kad savo iniciatyva pradėtume vieną ar kitą tyrimą, kaip norime, mes to nedarome. Ką mes padarome, kur yra strateginis sprendimas, kad jeigu būna kokia garsi situacija arba kita situacija, ne visi paklausimai atitinka VTEK'o įstatyme nustatytus reikalavimus, tai mes nusprendžiame išsiaiškinti situaciją daugiau, plačiau. Tai šitame etape VTEK'as rodo iniciatyvą ir lyderystę rinkti visą informaciją. Kodėl tai darome? Nes, pavyzdžiui, ateina pranešimas arba skundas į VTEK'ą, žmogus parašo dėl vieno dalyko, bet mes pagal turinį ir informacijos rinkimą kartais pamatome, kad gali būti ir kitų įstatymo pažeidimų. Tai šiuo atveju mūsų iniciatyva yra labai stipri.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Stončaitis.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Gerbiamas institucijos vadove, klausantis jūsų tokio ilgo pristatymo, tiesiog susidaro nuomonė, kad gal kartais tų teisinių pakeitimų jūsų institucijai reikia ir daugiau. Mes kalbame apie labai konkretų dalyką – aibė informacijos. Aibė informacijos! Tai aš nelabai pagaunu mintį, kodėl jums reikia nustatyti kažkokį konkretų, susieti su konkrečia pinigų suma. Jeigu jau yra ponios M. Navickienės deklaruota apie 3 tūkst. sumokėtų mokesčių, tai jūs negalite pradėti tyrimo ir įvertinti, ar čia nėra interesų konflikto, ar nebuvo supainioti? Aš niekaip nesuprantu, ar jūs negalite aprėpti visumos? Taigi mes kalbame apie jų šeimos verslų persipynimą su verslais kitų asmenų, kurie yra prisipažinę, kad jie ir mokėjo, buvo *fundatoriai*. Niekaip nesuprantu šito dalyko. Gal vis dėlto jūs patiriate kokį politinį spaudimą, kad jūs paprasčiausiai nesuprantate šito dalyko, nesiimate tirti? Labai ačiū.

G. SAKALAUSKAS. Dėkoju. Puikūs klausimai. Komisijos nariams yra taikomi labai aukšti reikalavimai. Vienas iš jų yra politinio neutralumo reikalavimas. Antras dalykas, mums visiškai nėra svarbu, ką tirti ar kokios yra deklaruojančio asmens pareigos – ministras, meras ar Prezidentas: jeigu mes matome, mes atliekame savo darbą sąžiningai ir tvirtai. Kiekvienas procedūros veiksmas VTEK'e yra fiksuojamas ir pagal auditą atsekamumą galite pamatyti.

Ar žiniasklaidoje, klausėte, neužtenka, kad kažkas pasakė, 3 tūkst. eurų sumokėjo mokesčių? O kas žino, kad tikrai neturėjo būti daugiau mokesčių sumokėta? Antras dalykas, kaip pradžioje kalbėjau, mes turime pirmą stadiją – informacijos rinkimą, tada antra stadija yra tyrimo pradėjimas.

Tai gal taip paprastai pasakysiu: teismai yra pamokę VTEK'ą. Anksčiau buvo tokia problema, kad, pavyzdžiui, VTEK'as nesuformuluodavo tyrimo dalyko ir teismai tokius VTEK'o sprendimus panaikindavo. Dabar mes turime nustatytą reikalavimą VTEK'o įstatyme ir teismų praktiką, kad norėdami pradėti oficialų tyrimą mes turime suformuluoti tyrimo dalyką. Mes negalime suformuluoti tyrimo dalyko ir nagrinėti situacijos, ar sprendimai priimti buvo dėl juridinio asmens, fizinio asmens, ar tai veikė Lietuvos Respublikos jurisdikcijoje, ar užsienyje. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dar R. Tamašunienė klausia.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Gerbiamas pirmininke, mano klausimas dėl dvigubų standartų ir dėl labai, sakykime, panašių atvejų, kalbant apie tyrimo objektą, bet nekalbant apie jo mastą. Kuomet buvo J. Narkevičiaus kotletukų istorija, tai jūs sugebėjote į Dubajų… na, įvertinti, kiek jis kotletukų, už kiek suvalgė kotletukų, ir nestokojote informacijos, kad tą pažeidimą fiksuotumėte. Bet M. Navickienės atveju, net jai deklaravus tas sumas, įvertinus, kad dovana, viešai paskelbus, kad jinai užmokėjo, vadinasi, taip įformino kaip dovaną ir pervedė pinigus, ir deklaravo interesus, tai tokios informacijos jūs stokojate prisidengdami, kad negalite gauti ir neįmanoma gauti iš užsienio įmonių ar skrydžių bendrovių, ar viešbučių. Mano vertinimu, vienu atveju jūs galėjote tą informaciją gauti ir įvertinti, o kitu atveju lyg ir jau negalite. Tai prašom man pateikti kodėl.

Ir antras vertinimas. Aš noriu išgirsti jus, kaip VTEK'o vadovą, kaip jūs vertinate. Visuomenė supranta, kad yra taikomi dvigubi standartai VTEK'ui skaidrumo ir nešališkumo. Aš vertinu, kad šioje institucijoje būtent šio atvejo neišnagrinėjus išsamiai ir nepateikus visuomenei atsakymų kyla labai daug abejonių.

G. SAKALAUSKAS. Dėkoju. Sutinku su jausmu, apie kurį sakote, ir kodėl atsiranda tie dvigubi standartai. Jeigu grįžtume prie kotletukų istorijos, tai toje byloje buvo nustatytas konkretus

dovanotojas, buvo aišku ir pagrįsta duomenimis – sąskaita, apmokėjimais. Šioje istorijoje mes tokių dalykų, duomenų neturime ir negalime suformuluoti tyrimo dalyko. Būtų toks trumpas komentaras.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klaususių Seimo narių klausimus ir šis klausimas baigtas. Nors aš irgi buvau užsirašęs tarp tų klausiančiųjų, tai mano tik toks pastebėjimas. Iš tikrųjų pritarčiau tiek gerbiamo A. Syso klausimui, tiek gerbiamos Ritos, kad vis dėlto čia nėra ikiteisminis tyrimas ir čia tiesioginių įrodymų nereikalaujama. Ačiū. Be to, baudžiamosiose bylose daug kur ir su netiesioginiais įrodymais…

Gerbiami kolegos, dabar mūsų balsavimo langas prasidės 14 val. 35 min., informuoju visus.

14.29 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Audrių Juozapavičių Lietuvos apeliacinio teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-4194 (*pateikimas*)

Ir dabar darbotvarkės 2-9 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Audrių Juozapavičių Lietuvos apeliacinio teismo teisėju“ projektas. Pranešėjas – Respublikos Prezidento vyriausiasis patarėjas A. Kabišaitis.

A. KABIŠAITIS. Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 11 punktu, 112 straipsnio 3 ir 5 dalimis, atsižvelgdamas į Teisėjų tarybos 2024 m. rugsėjo 27 d. nutarimą, teikia Lietuvos Respublikos Seimui pritarti A. Juozapavičiaus skyrimui Lietuvos apeliacinio teismo teisėju.

A. Juozapavičius yra aukštos kvalifikacijos teisininkas, turintis ir mokslinio pedagoginio, ir praktinio darbo patirties. Išsilavinimą įgijo Vilniaus universitete ir Gėtės universitete Vokietijoje, turi socialinių mokslų srities teisės mokslo krypties daktaro laipsnį. Jo turimas žinias ir pasirengimą būti teisėju vienbalsiai balsuodamos už įvertino tiek Pretendentų į teisėjus atrankos komisija, tiek Teisėjų taryba. A. Juozapavičius yra aktyvus mokslininkas, kuris dalyvauja moksliniuose renginiuose, skaito pranešimus konferencijose, dalyvauja mokslinėse diskusijose, rašo mokslinius straipsnius, daugiau kaip dešimt metų skaito paskaitas Vilniaus universiteto studentams. Turi plačios praktinio darbo patirties, yra dirbęs Vilniaus apygardos teisme teisėjo padėjėju, ėjo įvairias pareigas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Teisės tyrimų ir apibendrinimo departamente, o nuo 2013 metų dirba advokatu.

Respublikos Prezidentas įsitikinęs, kad A. Juozapavičiaus turima mokslinio ir pedagoginio, teisinio darbo patirtis, turimi analitiniai gebėjimai, noras turimas žinias ir gebėjimus panaudoti teismų veiklai tobulinti rodo jį esant tinkamu pretendentu tapti Lietuvos apeliacinio teismo teisėju, todėl kviečia Seimą balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū jo gerbiamam Prezidento vyriausiajam patarėjui. Kviečiu į tribūną gerbiamą teisėją A. Juozapavičių, pretendentą į Apeliacinio teismo teisėjus. Trumpai jūsų žodis ir paskui klausimai.

A. JUOZAPAVIČIUS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai, Seimo Pirmininke. Dėkoju Respublikos Prezidentui už koncentruotą mano profesinės veiklos pristatymą. Tai išties, baigęs Vilniaus universiteto Teisės fakultetą, 2005 metais pradėjau savo teisininko karjerą Vilniaus apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriuje, būtent dirbau su apeliacinėmis bylomis. Nuo 2005 metų beveik 20 metų nuosekliai domiuosi, gilinuosi į baudžiamosios teisės ir baudžiamojo proceso teisės problematiką.

Netrukus po magistrantūros studijų įstojau į Vilniaus universiteto Teisės fakulteto doktorantūrą, pradėjau rengti mokslinius straipsnius, dalyvauti mokslinėse konferencijose, rengti disertaciją apie baudžiamojo proceso teisę – vieną iš tų problematiškiausių temų būtent apie įrodymų teisėtumą, leistinumą. Laimėjęs stipendiją išvykau metams į vieną iš prestižinių teisės fakultetų Vokietijoje. Frankfurte prie Maino Gėtės universitete baigiau teisės magistrantūros studijas būtent vokiečių kalba. Grįžęs tęsiau darbą Baudžiamųjų bylų skyriuje Vilniaus apygardos teisme. Buvau pakviestas į Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą dirbti konsultantu ir savo pirmuosius aštuonerius teisinės karjeros metus paskyriau būtent teismų sistemai. Apsigynęs disertaciją pradėjau

mokslinę ir pedagoginę veiklą Vilniaus universitete, kaip ir gerbiamas patarėjas minėjo, jau 12 metai esu pedagogas ir mokslininkas.

Teko rinktis ir teisininko praktiko karjerą. Tuo metu norėjau daugiau iššūkių, įvairesnės teisinės praktikos ir pasirinkau būtent baudžiamųjų bylų advokato praktiką. Štai šiandien, sukaupęs, manau, didelį, daugiau negu 20 metų, pedagoginio, mokslinio, praktinio darbo stažą, esu apsisprendęs ir renkuosi teisėjavimo kelią.

Manau, kad mano patirtis, įgytos tiek mokslinės žinios, tiek profesiniai įgūdžiai, tiek asmeninės savybės leis man būti geru teisėju Lietuvos apeliacinio teismo Baudžiamųjų bylų skyriuje, kuriame dirba paties aukščiausio lygio profesionalai, užtikrinantys efektyvią baudžiamąją justiciją baudžiamajame procese, žmogaus teisių ir laisvių apsaugą, teisinės valstybės principo tinkamo įgyvendinimo procesą. Manau, esu tinkamas kandidatas, ir manau, kad tikrai galiu būtent šitoje pozicijoje duoti daugiau žmonėms, apskritai teisei ir teismams. Todėl, gerbiami išrinktieji Tautos atstovai, prašau jūsų tenkinti Prezidento prašymą ir pritarti mano skyrimui Lietuvos apeliacinio teismo teisėju.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti penki Seimo nariai. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Gerbiamas kandidate, jūsų analitiniai gebėjimai, kaip jūs sakėte, puikūs, įgyta patirtis Vokietijoje. Ką jūs manote, remdamasis ta patirtimi ir čia, ir Vokietijoje, kad teismų žirklės – nuo baudos iki penkerių metų laisvės atėmimo? Ir ar tai neskatina korupcijos? Mano manymu, per didelės žirklės. Kodėl taip yra? Galbūt ta patirtis Vokietijoje… Kaip jūs manote, kaip turėtų būti?

A. JUOZAPAVIČIUS. Labai dėkoju už klausimą Tikrai geras ir aktualus klausimas ir į jį gana sudėtinga atsakyti trumpai ir vienareikšmiškai. Iš tiesų mes ir šiandien turime Baudžiamojo kodekso pakeitimo projektą. Tie pakeitimai suteikia dar didesnę diskreciją diferencijuoti, individualizuoti baudžiamąją atsakomybę, tiek kalbant apie konkrečias bausmes, sankcijas už konkrečius nusikaltimus, tiek kalbant apie įvairias kitas baudžiamosios atsakomybės formas, pavyzdžiui, atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės. Ženkliai plečiama teismo diskrecija, pavyzdžiui, skiriant bausmės vykdymo atidėjimą, taikyti net ir dėl sunkių nusikalstamų veikų pagal 54 straipsnio 3 dalį, tai yra taikyti teisingumo principą ir dėl sunkių nusikalstamų veikų atidėti bausmės vykdymą.

Viena vertus, aš vertinu tai teigiamai, nes manau, kad teismas tikrai turėtų plačią diskreciją konkrečiu atveju pagal konkrečias veikos aplinkybes, pagal konkretų asmenį, jo asmenybę (jis padarė nusikalstamą veiką) individualizuoti ir paskirti tinkamą bausmę ar kitaip realizuoti baudžiamąją atsakomybę. Kita vertus, tokia situacija, kaip ir jūs sakote, tos žirklės yra labai plačios, vis dėlto kelia tam tikrų klausimų, ar, pavyzdžiui, už tikrai sunkius nusikaltimus, už apysunkius nusikaltimus, sunkius nusikaltimus iš tiesų turėtų būti apskritai numatyta tokia galimybė taikyti, sakykime, pačias švelniausias kodekse numatytas bausmes. Baigdamas pasakysiu, kad Baudžiamąjį įstatymą ir apskritai visus įstatymus priima Seimas ir numato tokią diskreciją, o teismas, manau, taikydamas tinkamai įvertina visas aplinkybes ir paskiria teisingą bausmę.

PIRMININKAS. Klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Gerbiamas pretendente, jūs puikiai žinote, kad visuomenės pasitikėjimas teismais (dešiniau pažiūrėkite) svyruoja nuo 25 % iki 40 %. Tai reiškia, kad iš dešimties teismo sprendimų žmonės pasitiki, pritaria trims keturiems, daugiausia penkiems. Vadinasi, pusės sprendimų visuomenė visiškai nepriima. Kaip jūs į tai žiūrite? Ar galvojate, kad ką nors galime toje srityje padaryti ar kartu, ar atskirai, bet palikti šitaip turbūt nėra gerai? Ačiū.

A. JUOZAPAVIČIUS. Dėkui. Aš labai dėkoju gerbiamam posėdžio pirmininkui, kad mane pristatė kaip teisėją, nors aš toks nesu – aš tiktai kandidatuoju į teisėjus. Šiuo metu esu kol kas vis dar praktikuojantis advokatas. Iš tiesų aš nesu šiandien teismų sistemos dalis ir negalėčiau kompetentingai pasakyti, kaip būtent visa tai atrodo iš vidaus, sakykime, bet kaip stebėtojas iš išorės, galbūt kaip mokslininkas tam tikrą savo nuomonę, aišku, galėčiau turėti ir ja pasidalinti.

Be jokios abejonės, apskritai viena iš visos teisinės bendruomenės užduočių yra stiprinti pasitikėjimą teismais, didinti autoritetą, be abejo, užtikrinant profesionalių, kompetentingų, sąžiningų teisėjų buvimą visoje teismų sistemoje ir profesionalų, nuosekliai kruopštų darbą tinkamai

vykdant teisingumą. Aš tikrai nežinau, kodėl būtent toks yra pasitikėjimo lygmuo šiandien. Čia galbūt reikėtų konkrečiai pasižiūrėti į tą visą metodiką, kaip yra skaičiuojamas tas pasitikėjimas, nes jeigu taip šiek tiek pajuokautume, jeigu turėsime bylininkus, tai visada yra 50:50, nes kažkas pralaimi, kažkas laimi. Jeigu mes taip skaičiuosime, tai čia reikėtų tą metodiką pasižiūrėti. Bet, konkrečiai kalbėdamas apie save, aš manau, kad savo būtent sąžiningu, kruopščiu darbu galiu prisidėti prie to autoriteto ir pasitikėjimo teismais didinimo.

PIRMININKAS. Taip, iš tiesų aš padariau klaidą pristatydamas. Atsiprašau. Klausia K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (*LF*). Laba diena, aš iš tiesų turiu klausimą labiau gerbiamam Prezidento patarėjui ir tokį labiau techninį. Norėjau pasitikslinti dėl procedūros. Nežinau, kas čia galės atsakyti. Paprastai, kiek žinau, Teisėjų taryba teikia didelį sąrašą pretendentų, kandidatų, juos ten suranguoja pagal prioritetus. Tiesiog norėjau pasiteirauti, ar ir šį kartą buvo toks sąrašas ir ar gerbiamas Audrius irgi buvo? Jis, be abejo, turėjo būti tame sąraše, bet kelintu numeriu jis buvo tame sąraše, jeigu toks prioritetų sąrašas buvo pateiktas?

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, šiame etape Prezidento vyriausiasis patarėjas neatsakinėja į klausimus. Į klausimus atsakinėja stovintis tribūnoje pretendentas į teisėjus. Taigi, užduokite klausimus pretendentui. Klausia R. Budbergytė.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Labai ačiū. Gerbiamas pretendente, jūs esate dirbęs ir, kaip sakoma, valstybės pusėje kaip baudžiamosios teisės specialistas, padėjėjas apygardos teisme, bet nuo 2013 metų jūs, kiek suprantu, dirbote advokatu, praktikuojančiu advokatu, ir specializavotės baudžiamosios teisės bylose.

Sakykite, ar ta patirtis, kuri jus lydi jau daugiau kaip dešimt metų, dabartinė, ar jums nebus blogas patarėjas dirbant geru apeliacinės instancijos teisėju? Ar jūs iš tiesų tuos savo, kaip sakoma, įgūdžius, kuriuos suformavote dabar atstovaudamas tai, na, kaltąją pusę gindamas kaip advokatas, ar jūs neperkelsite viso to ir būdamas apeliacinio teismo teisėju? Sakykite, kas jums galėtų pagelbėti šitoje situacijoje, kad jūs nuo pirmos dienos būtumėte būtent įstatymo pusėje, kuris turi būti griežtas? Blogėjant situacijai su policija, iš tiesų vis daugiau ir daugiau yra Lietuvoje nesaugumo, dėl ko žmonės labai nuogąstauja, kad mūsų kriminalinė justicija kaip tik neužkerta kelio tiek, kad mes visi Lietuvoje jaustumėmės saugūs. Labai ačiū jums.

A. JUOZAPAVIČIUS. Labai ačiū už tikrai tokį kompleksišką ir, manau, svarbų ir teisingą klausimą. Iš tiesų, 12 metų jau praktikuojuosi būtent baudžiamosiose bylose. Bet atsakydamas į jūsų klausimą, visų pirma, norėčiau pažymėti, kad tiek dirbdamas teisme, tiek praktikuodamasis baudžiamosiose bylose, visada stengiausi ir, manau, buvau visada įstatymo pusėje, tik atlikdamas tam tikras funkcijas, tam tikrą procesinį vaidmenį.

Antras dalykas, baudžiamosiose bylose aš nebūtinai visais atvejais gyniau kaltinamuosius, įtariamuosius. Labai dažnai, procento tikrai nepasakysiu, bet tikrai daug esu atstovavęs ir nukentėjusiesiems baudžiamuosiuose procesuose, tai yra stovėjęs kitoje pusėje, šalia prokuroro, ir padėjęs įgyvendinti teisingumą.

Kitas dalykas, netgi būdamas gynėju baudžiamajame procese, aš jau pasisakiau, kad būdavau visada įstatymo pusėje, stengdavausi, kiek įmanoma, padėti žmogui, apginti jo turimas teises, legalias teises, teisinėje valstybėje pripažįstamas teises. Visada supratau savo vaidmenį kaip padėjimą vykdyti teisingumą plačiąja prasme. Aš niekada nesistengiau sumenkinti faktų, nuslėpti neteisėtais būdais ar kaip nors kitaip kliudyti teisingumui. Visada savo funkciją įsivaizdavau kaip padėjimą vykdyti teisingumą.

Be viso to, visus šiuos 12 metų ne tik praktikuojuosi baudžiamosiose bylose, bet esu ir teisės mokslininkas, dalyvaujantis konferencijose įvairiomis mokslinėmis temomis, diskutuojantis įvairiais formatais, rašantis mokslinius straipsnius recenzuojamuose žurnaluose ir panašiai. Būtent šitoje veikloje neišvengiamai jau viešai, *expressis verbis*, tiesiogiai išreikštai, aš turiu išlaikyti balansą kalbėdamas apie vieną ar kitą klausimą, ar tai būtų baudžiamosios teisės klausimas, ar baudžiamojo proceso klausimas.

Visiškai apibendrindamas, aš įsivaizduoju efektyvią baudžiamąją justiciją, kokią, manau, turėtų vykdyti ir teismas, tą, kuri vienodai efektyviai užtikrina, kad būtų atskleistos nusikalstamos

veikos, tinkamai pritaikytas Baudžiamasis įstatymas. Bet kartu, vykdant šitą svarbią misiją, šitą svarbią teismo priedermę, nepaneigti, išsaugoti tai, ką teisinėje valstybėje esame susitarę ir valstybė užtikrina, garantuoja būtent tiems asmenims, kurie dalyvauja procese. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš norėčiau jūsų pasiteirauti tokio dalyko. O kokie vidiniai motyvai skatina jus eiti šiuo keliu? Būdamas advokatu ir dar dėstydamas universitetuose, ko gero, turėjote daugiau akademinės laisvės važinėti po pasaulį, daryti tam tikrą karjerą ir uždirbti pinigų. Čia ta laisvė bus gerokai suvaržyta, bent jau man taip atrodo. Kokie vidiniai motyvai? Ar jūs laimėsite, ar pralaimėsite pinigine prasme?

A. JUOZAPAVIČIUS. Dėkoju už klausimą. Vėlgi aktualus, iš dalies žemiškas klausimas. Tos vidinės paskatos… Jau prisistatydamas užsiminiau, kai apgyniau disertaciją, tai buvo 2012 metais, iš tiesų tuo metu buvau pasiekęs savo, kaip valstybės tarnautojo, karjeros pačią viršūnę, nes Aukščiausiajame Teisme tuo metu jau dirbau Teisės tyrimų ir apibendrinimo departamento Baudžiamosios teisės grupės vadovu. Na, aukščiau tiesiog nebuvo kur. Natūralu, apgynęs disertaciją, būdamas tokio amžiaus, kokio buvau tuo metu, jaučiau, kad turiu padaryti pasirinkimą, žengti toliau ir rinktis konkretesnę, pavadinkime, klasikinę teisininko karjerą. Tuo metu rinkausi tarp dviejų galimybių – būtent teisėjavimo ir advokatavimo. Man tuo metu tai atrodė vienodai svarbios, vienodai reikšmingos, vienodai prestižinės (ir panašiai) specialybės, teisinės profesijos. Tuo metu, kaip jau minėjau, tiesiog norėjau daugiau iššūkių, norėjau pamatyti tą gyvą baudžiamąjį procesą – ne tik tą, kuris yra teisme, bet ir gyvai, nuo pat pirmųjų sulaikymų ar apklausų, ar įtarimų pareiškimo. Aš manau, kad tą savo tikslą iš tiesų ir pasiekiau.

Kodėl būtent šiuo metu ir kokios tos papildomos vidinės paskatos? Teisėjo karjeros, būtent aukštųjų teismų teisėjo pozicijos, ar kalbėsime apie Apeliacinį teismą, ar apie Aukščiausiąjį Teismą, galima siekti įvairiais būdais, iš esmės dviem būdais. Vienas būdas – nuosekliai nuo apylinkės teismo teisėjo kilti karjeros laiptais į aukštesnius teismus. Kitas būdas, numatytas įstatyme, turint mokslininko laipsnį ir atitinkamą pedagoginio teisinio darbo stažą, praėjus tam tikram laikui, pretenduoti į Aukščiausiąjį Teismą. Aš visada mintyje turėjau tą galimybę, kad aš grįšiu į teismus. Kiek tiesiogiai, kiek netiesiogiai, kiek sąmoningai, kiek nesąmoningai aš šitą galimybę buvau sau numatęs. Štai suėjus tiems terminams, apie kuriuos kalbu, iš tiesų jausdamas akademinės bendruomenės, garbingų aukštųjų teismų teisėjų palaikymą, aš priėmiau tokį sprendimą.

Dabar labai konkrečiai kalbant apie finansines paskatas, tai aš tikrai labai džiaugiuosi pasikeitusia, po praeitų metų pakeitimo pasitaisiusia finansine teismų padėtimi. Manau, tikrai dėl to išlošė visa teismų sistema. Be jokios abejonės, tai yra žemiški dalykai, aktualūs ir man. Aš tikrai nekalkuliuosiu, kiek čia prarasiu ar atrasiu kažko. Bet, aš galiu pasakyti, šiandien finansinės sąlygos, mano vertinimu, tikrai yra adekvačios, tikrai geros, užtikrinančios savarankišką, nepriklausomą, sąžiningai dirbantį teismą.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visų Seimo narių, norėjusių paklausti, klausimus. Dėl šio klausimo kaip pagrindinis bus Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ačiū jums. Siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną. Galima pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Tik informuoju, kad nė viena frakcija neišreiškė pageidavimo susitikti su pretendentu į Apeliacinio teismo teisėjus. Šiuo atveju nežinau, ar jam pasisekė, ar ne.

14.50 val.

Baudžiamojo kodekso 5, 7, 8, 18, 25, 27, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 47, 48, 51, 52, 54, 59, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 69, 70, 72^2, 74, 75, 76, 82, 84, 85, 87, 89, 90, 92, 93, 97, 243, 244 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 5^1, 40^1, 58^1, 72^5, 72^6, 72^7, 72^8 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2573 50 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4203(2) (*svarstymas ir priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas yra iš rytinės darbotvarkės – Baudžiamojo kodekso daugelio straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-4203(2). Svarstymas. Prašau į tribūną Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkę I. Haase.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso nurodytų straipsnių pakeitimo ir

kodekso papildymo tam tikrais straipsniais įstatymo 50 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4203. Komiteto sprendimas yra pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai – vienbalsiai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nėra.

PIRMININKAS. Kiek matau, yra trys Teisės departamento pastabos. Trečiai reikia pritarti. Komitetas jai pritarė. Kodėl aš tą sakau? Todėl, kad nėra konsoliduoto varianto, kolegos negali jo matyti. Yra patikslinta redakcija pagal Teisės departamento pastabas.

Kolegos, pageidaujančių svarstyti ir norinčių kalbėti nematau. Dėl balsavimo motyvų taip pat. Po svarstymo galime pritarti? (*Balsai salėje*) Norite balsuoti. Prašom. Balsuojame. Balsuojame dėl Baudžiamojo kodekso pataisų svarstymo stadijoje.

Užsiregistravo 69, balsavo 68: už – 67, prieš nėra, susilaikė 1. Po svarstymo pritarta.

Kadangi yra paskelbta ypatinga skuba, tai iš karto pereiname prie priėmimo stadijos, tik noriu informuoti, kad iš viso balsavo 69 Seimo nariai.

Gerbiami kolegos, yra projekto vienas straipsnis, tai yra 1 straipsnis dėl 50 straipsnio pakeitimo. Ar galime pritarti dėl 1 straipsnio priėmimo? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl balsavimo motyvų nėra norinčių kalbėti. Kolegos, turėtume balsuoti. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl Baudžiamojo kodekso daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, bet šiuo atveju keičiamas tik vienas straipsnis. Projektas Nr. XIVP-4203(2). Balsuojame. Priėmimo stadija.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 78, balsavo 78: 76 balsavo už, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, popietinė spalio 15 dienos darbotvarkė baigta. Ačiū visiems už bendrą darbą. Posėdis baigtas. Gero vakaro. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 424
STENOGRAMA

2024 m. spalio 17 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas A. MAZURONIS

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos. Pradedame spalio 17 dienos, ketvirtadienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 95 Seimo nariai.

10.00 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. spalio 17 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Pradedame nuo 1 klausimo – darbotvarkės tvirtinimo. Matau, kad tikrai E. Gentvilas buvo pirmas prie mikrofono. Prašau.

E. GENTVILAS (*LSF*). Taip, ačiū, gerbiama Pirmininke. Sveiki, kolegos. Praėjusį kartą tikrai taip draugiškai ir su kita puse pabalsavome dėl Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo įstatymo išbraukimo. Tikrai gal nepradėkime tarprinkiminiu laikotarpiu tų sudėtingų permainų, dar turėsime laiko po antrojo rinkimų turo. Tikrai ir visaginiečių čia yra tokia pozicija. Frakcijos vardu prašau.

PIRMININKĖ. Prašote išbraukti, ačiū. G. Kindurys.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Dėl to paties norėjau – išbraukti frakcijos vardu.

PIRMININKĖ. Gerai. J. Jarutis.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, Pirmininke, frakcijos vardu siūlome išbraukti darbotvarkės 2-14 klausimą – Tautinių mažumų įstatymo projektą Nr. XIVP-3917(2), nes, mūsų manymu, šis įstatymo projektas griauna valstybės vientisumą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Daugiau pasiūlymų nėra gauta. Pirmiausia Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu E. Gentvilas pasiūlė išbraukti 2-11.1 klausimą bei lydimuosius – Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIVP-3868. Balsuokime. Kas pritariate klausimo išbraukimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 101: už – 63, prieš – 8, susilaikė 30. Pasiūlymui pritarta, išbrauktas.

Darbotvarkės 2-14… Taip, A. Dumbrava. Prašau.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Gerbiami liberalai, aišku, tikrai labai malonu, kad rūpinatės Ignalinos atomine elektrine, bet, aš manau, pirmiausia reikėjo nebalsuoti po pateikimo už tą klausimą, kad dabar nereikėtų taip galvoti.

PIRMININKĖ. Ar jūs turite pasiūlymą dėl darbotvarkės?

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Labai ačiū. Ne, čia replika po balsavimo.

PIRMININKĖ. Replika, supratau, ačiū.

J. Jarutis siūlo frakcijos vardu išbraukti 2-14 klausimą – Tautinių mažumų įstatymo projektą. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 105: už – 37, prieš – 40, susilaikė 28. Pasiūlymui nepritarta. Klausimas lieka darbotvarkėje.

Dabar noriu taip pat pasiūlyti apsispręsti dėl 2-19 klausimo – Alternatyviųjų degalų įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIVP-4177 svarstymo. Jis nėra įrašytas į Seimo sesijos darbų programą. Ar galime bendru sutarimu sutarti svarstyti šiandieną? Ačiū.

Dėl visos darbotvarkės. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime, ačiū.

10.05 val.

2025–2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4221, Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 1, 4, 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4222, Administracinių nusižengimų kodekso 186 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4223, Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XII-1289 10 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-4224, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4225, Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2, 3, 4 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4226, Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^1 straipsniu įstatymo Nr. XIII-3420 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4227, Kelių įstatymo Nr. I-891 17 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3421 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4228 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-2.1 klausimas – 2025–2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4221. Pateikimas. Kviečiu finansų ministrę G. Skaistę į tribūną. Atkreipiu dėmesį, kad šiam klausimui, šiam pateikimui yra numatyta 2 valandos, tai yra ministrė pateiks biudžetą ir turės galimybę atsakyti į jūsų klausimus. Prašau. Ar galėtumėte ir lydimuosius kartu pristatyti, gerbiama ministre? Taip. Prašau.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Taip. Jei leisite, pristatysiu ir valstybės biudžetą, ir lydimuosius vienu metu. Noriu pristatyti 2025 metų valstybės biudžeto projektą. Jį rengė dar ši Vyriausybė, galutinis priėmimas numatytas jau po Seimo rinkimų, tuomet, kuomet bus naujas Seimas, ir nauja Vyriausybė galės atlikti tam tikras korekcijas.

Dabartinį biudžetą iš esmės galima vadinti išpildytų pažadų biudžetu, ištesėtų pažadų biudžetu. Prioritetai nuosekliai išlieka tie patys kaip ir visos kadencijos metu, tai yra žmonių pajamų didinimas, gynyba, saugumo stiprinimas ir investicijos į Lietuvos ateitį. Projekte, kalbant apie esminius įsipareigojimus ir naujas išlaidas, esminę dalį užima įstatyminiai įsipareigojimai, kurie yra užprogramuoti, pavyzdžiui, indeksavimo įstatymais, didžiąją dalį užima socialinių išmokų indeksavimas, pensijų indeksavimas, tai yra įsipareigojimai, kurie yra numatyti įstatyme.

Taip pat įgyvendinami ir politiniai susitarimai, tai yra politinis susitarimas dėl gynybos finansavimo. Kuomet buvo priimtas Gynybos fondo įstatymas, buvo sutarta, kad krašto apsaugai skirsime ne mažiau kaip 3 % bendrojo vidaus produkto. Tas ir yra siūloma. Taip pat kitas susitarimas – dėl švietimo: pratęsiami darbo užmokesčio didinimai, kurie buvo padaryti nuo šių metų rugsėjo, ir taip pat numatomas naujas darbo užmokesčio didinimas nuo ateinančių metų rugsėjo. Sakyčiau, yra tokios esminės naujos dedamosios.

Naujovė šio biudžeto – siūloma steigti infrastruktūros fondą, kuris, planuojama, per trejus metus sutelks apie milijardą investicijų į finansines priemones, kurios galės būti skirtos atsiperkantiems infrastruktūros projektams tokių sričių kaip geležinkeliai, oro uostai, energetikos infrastruktūra, na ir kitų sričių, kurių projektai yra atsiperkantys.

Žvelgdami į bendrinius biudžeto skaičius matome, kad grįžtame prie normalių laikų. Prieš tai buvo itin ženklūs pokyčiai, susiję su infliaciniais procesais, tokiu atveju nominalusis BVP augdavo daug ženkliau. Šiandien matome, kad 2023 metais tendencijos jau yra kitokios, o nuo 2024 metų ir vėliau, matome, grįžta ekonomika prie normalių laikų, kuomet nominalusis bendrasis vidaus produktas auga apie 5 %. Tokiu atveju valstybės biudžeto pajamos analogiškai yra panašaus lygio, todėl ir lūkesčius, matyt, reikėtų sieti su dabartiniu nominaliojo bendrojo vidaus produkto augimu.

Žvelgiant į pokyčius, kurie yra drauge su šiuo biudžetu, tai žmonių pajamoms didinti yra numatyta sprendimų papildomai už 1,9 mlrd. eurų, saugumui stiprinti yra numatyta 2,5 mlrd. eurų, tai yra krašto apsaugos asignavimai kartu su Valstybės gynybos fondu, na ir investicijos į Lietuvos ateitį daugiausia paremtos tarptautine parama, Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijomis, taip pat „Naujos kartos Lietuva“, žemės ūkio fondais ir kitais fondais – tai yra 3,6 mlrd. eurų.

Valstybės biudžeto pajamos bus beveik 18 mlrd. eurų, „Sodros“ – 8,65, Privalomojo sveikatos draudimo fondo – beveik 4 mlrd. eurų. Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetas yra subalansuotas, tiek pajamos, tiek išlaidos. Savivaldybių biudžetai bus beveik 6,7 mlrd. eurų. Numatomos išlaidos – 23 mlrd. eurų, na ir valstybės biudžetas be Europos Sąjungos paramos bus 19,4, „Sodros“ – 7,9. Valstybės biudžeto pajamų augimas yra apie 1 mlrd. eurų, išlaidos, neskaitant europinės paramos, yra augančios 2 mlrd. eurų. „Sodros“ pajamos auga taip pat 1 mlrd., išlaidos – 850 mln. eurų. Privalomojo sveikatos draudimo fondas ir jo augimas taip pat yra subalansuotas, augimas tiek pajamų, tiek išlaidų yra beveik 0,5 mlrd. eurų. Savivaldybių pajamos auga 832 mln. eurų, tai yra 14,2 %, vadinasi, dvigubai sparčiau negu valstybės biudžeto pajamos.

Visų konsoliduotų biudžetų išlaidos yra 30,3 mlrd. eurų. Tradiciškai, kaip ir turbūt visose Europos Sąjungos valstybėse, 2/3 biudžeto sudaro įsipareigojimai socialinės apsaugos srityje, sveikatos ir švietimo, jie užima 2/3 biudžeto. Socialinei apsaugai yra skiriama iš viso 11,5 mlrd. eurų, sveikatos apsaugai – beveik 4,4 ir švietimui – 4,3.

Visų biudžetų išlaidų augimą sudaro 3,2 mlrd. eurų. Iš jų socialinei apsaugai sudaro beveik 1,4 mlrd. eurų. Tai yra tikrai didžioji dalis. Kaip minėjau, tai pirmiausia yra susiję su įstatyminiais įsipareigojimais indeksuoti socialines išmokas, kurios yra užprogramuotos jau anksčiau priimtais įstatymais, taip pat pensijoms indeksuoti.

Švietimas. Augimas dėl mokytojų darbo užmokesčio didinimo nuo 2024 metų rugsėjo ir kito sprendimo didinti darbo užmokestį nuo 2025 metų rugsėjo taip pat sudaro didelę dalį. Tai yra beveik 571 mln. eurų. Sveikatos apsaugos biudžetas didžiąja dalimi, aišku, yra susijęs su Privalomojo sveikatos draudimo fondo pajamomis. Išlaidos auga 533 mln. eurų.

Valstybės biudžeto pajamas sudarys, valstybės biudžeto, jau nebe konsoliduotų biudžetų, bet valstybės biudžeto pajamas sudarys 18 mlrd. eurų ir didžiąją dalį tradiciškai sudaro pridėtinės vertės mokesčio pajamos. Tai yra 38 % visų valstybės biudžeto pajamų – 6,8 mlrd. Gyventojų pajamų mokesčio pajamas sudarys beveik 3,4 mlrd. eurų, tai yra beveik 19 % visų valstybės biudžeto pajamų, ir akcizai 12 % – 2,18 mlrd. eurų.

Sprendimai, kurie generuoja papildomas pajamas, tai yra su Valstybės gynybos fondu jau anksčiau priimti įstatymai, tai yra akcizai, pelno mokesčio tarifo pakeitimas ir laikinojo solidarumo įnašo pratęsimas dar vieniems metams. Jokių naujų sprendimų, kurie papildytų valstybės biudžetą mokestinėmis pajamomis su šiuo biudžetu nėra siūloma. Tai yra sprendimai, kurie turės poveikį iš dalies 2025 metų ir vėlesnių metų biudžetams, bet jie jau yra priimti drauge su Valstybės gynybos fondo įstatymu.

Žmonių pajamoms didinti, kaip minėjau, yra 1,9 mlrd. eurų. Galima suskirstyti į šias dalis: į dirbančiųjų pajamas, paramą pažeidžiamiausiems bei senatvės pensijas. Dirbančiųjų pajamos yra ir horizontalūs sprendimai, kurie paliečia visą darbo rinką, ir sektoriniai sprendimai, kurie yra susiję su viešojo sektoriaus darbuotojais.

Kalbant apie horizontalius sprendimus, turbūt pagrindinis yra minimaliosios mėnesinės algos nustatymas. Vyriausybė jau yra priėmusi sprendimą padidinti minimaliąją mėnesinę algą ateinančiais metais 12,3 % – iki 1 tūkst. 38 eurų. Tam, kad būtų galima numatyti asignavimuose atskiriems asignavimų valdytojams biudžete, darbuotojams, kurie dirba viešajame sektoriuje už minimaliąją mėnesinę algą, šiam padidinimui reikia 38,6 mln. eurų ir taip pat kvalifikuotiems darbuotojams, kurių atlyginimas yra netoli minimaliosios mėnesinės algos, tam, kad būtų išlaikytas atotrūkis nuo minimaliosios mėnesinės algos, taip pat reikia numatyti koeficientams didinti, todėl yra numatoma dar 24,2 mln. eurų mažiems koeficientams padidinti išlaikant atotrūkį nuo minimaliosios mėnesinės algos.

Taip pat sektoriniai sprendimai. Iš jų, matyt, didžioji dalis yra susijusi su švietimo įsipareigojimų įgyvendinimu. Šiais metais buvo antras mokytojų darbo užmokesčio padidinimas, padarytas 15,5 % nuo rugsėjo 1 dienos. Vadinasi, asignavimai buvo numatyti 4 mėnesiams, o 2025 metams jau šios sumos reikia visiems 12 mėnesių, todėl didelę dalį augančios sumos sudaro dabartinio darbo užmokesčio pertempimas į 2025 metus. Taip pat papildomas sprendimas nuo rugsėjo 1 dienos padidinti mokytojų ir dėstytojų darbo užmokestį dar 8,2 %, kad būtų išlaikytas

tas santykis su maždaug vidutiniu darbo užmokesčiu, kuris yra sutartas ir politiškai priimtinas. Tam taip pat yra numatomos lėšos. Taip pat 44,5 mln. eurų yra numatoma kitoms papildomoms reikmėms, tai yra įtraukiajam ugdymui, papildomoms pamokoms, papildomiems etatams ir kitiems dalykams. Bendra darbo užmokesčio fondo suma dėstytojams ir mokytojams auga beveik 400 mln. eurų.

Medikams darbo užmokestis taip pat auga iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo. Tam yra 230 mln. eurų. Taip pat priešgaisrinės apsaugos ugniagesių ir gelbėtojų bei policijos pareigūnų pareigybėms komplektuoti, prokurorams, tyrėjams yra 46,4 mln. eurų. Kultūros įstaigų ir meno darbuotojams – 15,5 mln. eurų. Kitiems viešojo sektoriaus darbuotojams yra per įvairias institucijas išsidėlioję, Biudžeto įstatyme matyti, pagal institucijas galima pasižiūrėti, yra 43,2 mln. eurų iš viso beveik 800 mln. dirbančiųjų pajamoms didinti. Dėl šio sprendimo didinti minimaliąją mėnesinę algą pajamos į rankas žmonėms, kurie dirba už minimalųjį atlyginimą, kitais metais bus beveik 69 eurais didesnės. Jeigu lygintume su kadencijos pradžia, nes tai yra paskutinis mūsų Vyriausybės teikiamas biudžetas, pajamos į rankas minimaliąją mėnesinę algą gaunantiems žmonėms bus išaugusios 74 %, tai yra 330 eurų.

Žvelgiant pagal atskirus sektorius, gydytojų darbo užmokestis kitais metais turėtų augti 10 %, tai yra vidutiniškai 305 eurais per mėnesį į rankas. Slaugytojams – 10 %, rezidentams taip pat 10 %. Mokytojams, kaip minėjau, nuo kitų metų rugsėjo 1 dienos – 8,2 %, nes visiškai neseniai buvo padidinta 15,5 %, tokiu atveju jų atlyginimas per mėnesį augtų 142 eurais. Dėstytojams nuo rugsėjo 1 dienos dar 8,2 %. Kultūros ir meno darbuotojams pagal vidutinį darbo užmokesčio augimą numatoma visoje darbo rinkoje 7,6 %, tokia yra projekcija, numatoma, kad darbo užmokestis į rankas per mėnesį turėtų padidėti 83 eurais nuo sausio 1 dienos. Kadangi vidutinė metinė infliacija prognozuojama 2,5 %, matome, kad tikrai žmonių perkamoji galia viešajame sektoriuje turėtų augti.

Jeigu lygintume su kadencijos pradžia, gydytojų darbo užmokestis bus išaugęs 84 %, mokytojų – 85 %, dėstytojų jau net virš 90 %. Kaip minėjau, tai yra nuoseklus mūsų Vyriausybės pasirinkimas visos kadencijos metu.

Kalbant apie paramą pažeidžiamiausiems, didele dalimi tai yra užprogramuota jau priimtų sprendimų ir įsipareigojimų indeksuoti socialines išmokas pagal įvairius koeficientus. Pagal minimalių vartojimo poreikių dydį indeksuojamoms socialinėms išmokoms yra skiriama 425 mln. eurų. Tikrai didžioji dalis, nes MVPD yra nustatomas pagal prieš tai buvusius infliacinius laikotarpius, kurie tikrai yra išskirtiniai, todėl didžioji sąskaitos dalis ateina būtent šiais metais. Su tuo yra susiję išmokų vaikams indeksavimas, individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos bei šalpos išmokos. Vienišo asmens išmokoms indeksuoti pagal socialinio draudimo pensijų indeksavimo koeficientą yra numatoma 10 mln., valstybinėms pensijoms indeksuoti pagal vidutinį kainų indeksą – 5 mln., kitai paramai, iš jų mokamos mažų pensijų priemokos, nukentėjusių asmenų valstybinių pensijų didinimas, yra numatoma 47 mln. eurų. Bendros paramos pažeidžiamiausiems asmenims sumos augimas yra numatomas beveik 0,5 mlrd. eurų.

Senatvės pensijoms didinti yra numatoma papildomai 616 mln. eurų, iš viso, jei vidutinė senatvės pensija yra su būtinuoju stažu, nuo sausio 1 dienos pensijos turėtų būti 81 euru per mėnesį didesnės, tai yra 12,7 %. Didėja nuo 640 vidutinė pensija su stažu šiais metais iki 721 euro 2025 metais. Šis sprendimas palies 637 tūkst. žmonių. Lyginant su kadencijos pradžia, pensijos vidutiniškai bus išaugusios 321 euru per mėnesį, tai yra 80 % augimas, lyginant su 2020 metais. Mūsų Vyriausybė įvedė ir vienišo asmens išmoką, kuri anksčiau nebuvo mokama. Pradžioje tai buvo 32 eurai, o 2025 metais ją turėtų sudaryti 42,29 euro, nes indeksuojama pagal indeksavimo koeficientą, kuris yra susijęs ir su pensijų indeksavimu.

Kitas prioritetas yra saugumo stiprinimas. Kaip minėjau, tvirtinant Valstybės gynybos fondo įstatymą buvo sutarta dėl naujų mokestinių pajamų, kurios garantuoja, kad galime padidinti krašto apsaugos finansavimą, todėl krašto apsaugos biudžetas didėja iki 3,03 % nuo bendrojo vidaus produkto. Praėjusiais metais bazinis finansavimas buvo 2,52 % ir buvo numatyta papildomų lėšų iš Solidarumo įnašo įstatymo. Bendra lėšų krašto apsaugai suma valstybės biudžeto pro-

jekte 2024 metais buvo 2,89 ir per metus teisė skolintis išlieka ta pati, kurią turėjome ir šiais metais. Ja pasinaudojome, pasekmė – krašto apsaugos finansavimas per metus buvo padidintas nuo 2,89 iki 3,2. Išlieka ta pati teisė, todėl galutinis rezultatas, kiek šiemet bus 2025-aisiais skiriama krašto apsaugai, bus matyti 2025 metų pabaigoje.

Pats Valstybės gynybos fondas, kadangi jo mokestines pajamas buvo numatyta didinti palaipsniui trejus metus, yra numatoma, kad pirmaisiais metais į šį fondą įplauks 240 mln. eurų, iš jų taip pat yra ir savivaldybių dedamoji, 2026 metais – 328 mln. ir 2027 metais – 359 mln. eurų. Valstybės gynybos fonde lėšos yra ne tik krašto apsaugos reikmėms, taip pat yra ir kariniam mobilumui, iš jų pirmiausia yra daroma magistralė „Via Baltica“, ir taip pat civilinei saugai savivaldybėse yra numatoma 25 mln. eurų.

Kita dalis yra investicijos į Lietuvos ateitį. Kaip minėjau, tai yra daugiausia tarptautine parama paremtos pažangos lėšos. Vyriausybė savo kadencijos pradžioje išskyrė tris esminius savo darbo prioritetus, tai yra žalioji pertvarka, skaitmeninė pertvarka bei švietimas. Todėl šios sritys yra esminės ir teikiant paramą iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų bei kitų paramos fondų. Žaliajai pertvarkai yra numatoma 1,7 mlrd. eurų, švietimui – 263, mokslui, verslui ir inovacijoms – 206 ir skaitmeninei pertvarkai – 147. Kalbant apie švietimą, turbūt bus tęsiama ir „Tūkstantmečio mokyklų“ programa, „EdTecho“ programa. Žalioji pertvarka apima ir renovacijos procesus, atsinaujinančios energetikos skatinimą, žaliąjį transportą, geležinkelių transportą ir kita.

Taip pat, kaip minėjau, yra siūloma steigti infrastruktūros fondą, kadangi buvo diskutuojama ir su Susisiekimo ministerija, kad reikėtų tokį instrumentą turėti. Aišku, yra dalies politinio lauko dalyvių lūkesčiai, kad iš tokio fondo būtų galima finansuoti kelius. Bet, man atrodo, labai svarbu atskirti projektus, kurie generuoja grąžą, ir tuos projektus, kurie yra subsidinio pobūdžio, kaip kad kelių asfaltavimas, nes išasfaltavus kelią tiesioginės grąžos iš to nėra. Todėl infrastruktūros fondą siūloma steigti dėl tokių projektų, kurie galėtų finansiškai atsipirkti, būti paskoliniai ir galėtų grąžinti atgal į fondą į juos investuotas lėšas. Tam siūloma iš valstybės biudžeto kasmet trejus metus į priekį numatyti po 50 mln. eurų, taip pat ILTE, mūsų nacionalinės plėtros įstaigos, lėšos būtų taip pat po 50 mln. kasmet trejus metus į priekį. Tokiu būdu per trejus metus sukauptume 300 mln. eurų valstybinio kapitalo, viešojo sektoriaus kapitalo ir taip pat tikimės pritraukti privačių investuotojų, institucinių investuotojų, privataus kapitalo fondų, kurie padėtų sugeneruoti per trejus metus 1 mlrd. eurų finansinių priemonių krepšį.

Investicijų sritys, kur būtų galima investuoti, kas paprastai generuoja grąžą, ILTE yra atlikusi analizę, kur egzistuoja poreikis ir galima būtų tokius projektus finansuoti, tai yra gynybos pramonė, jūrų, oro uostų ir geležinkelių infrastruktūra, duomenų centrai, energetikos infrastruktūra ir taip pat projektai, kurie yra vystomi viešojo ir privataus sektorių partnerystės pagrindu, kaip kad, pavyzdžiui, karinė infrastruktūra, kur tiesiog projekto vystytojui tam, kad galėtų turėti stabilų finansavimą ilguoju laikotarpiu, kartais reikia tiesiog paskolinio mechanizmo, kuris būtų pritaikytas tokio pobūdžio investicijoms, kadangi investicija paprastai yra tikrai labai ilgo termino. Ir 2025 metais, investavę savo dalį, galime tikėtis pritraukti papildomai investuotojų, ir fondas galėtų pradėti veikti jau 2025 metų antroje pusėje.

Kalbant apie kitą dalį, kaip minėjau, kadangi tai yra finansiškai atsiperkantys projektai, yra dalis projektų, kurie finansiškai tiesiogiai neatsiperka, ir tam reikia valstybės biudžeto lėšų. Lėšas Lietuvos keliams šią kadenciją iš viso sudarė 2 mlrd. 841 mln. eurų. Jeigu padalintume iš ketverių kadencijos metų, vidutiniškai tai būtų per 700 mln. eurų. Praėjusioje kadencijoje vidutiniškai, net ir su kovidinės paramos lėšomis, būdavo skiriama 612 mln. eurų, vadinasi, kelių finansavimas augo. Šiais metais 2025 metais siūloma skirti 784 mln. eurų, iš kurių Kelių priežiūros ir plėtros programai – 563 mln., taip pat Gynybos fondo lėšos kariniam mobilumui, kaip minėjau, tai pirmiausia yra „Via Baltica“, – 59 mln. eurų, taip pat Europos Sąjungos struktūrinių fondų parama – 161 mln. eurų.

Jeigu lygintume su praėjusiais metais, nes girdžiu, kad viešojoje erdvėje tų palyginimų yra, tai turbūt atkreipsiu dėmesį į atskirus segmentus. Pirmiausia, Gynybos fondo lėšos kariniam mobilumui yra tiesiogiai susijusios su Laikinojo solidarumo įnašo įstatymu. Tas sprendimas buvo

laikinas, jo pajamos buvo laikinos ir tai reikėjo visiems aiškiai suprasti: tos specifinės investicijos yra į kariniam mobilumui ir dvejopos paskirties keliams reikalingą infrastruktūrą. Kadangi solidarumo įnašo pajamos mažėja tiesiog dėl to, kad pati mokesčio struktūra buvo tokia, tokiu atveju ir lėšos kariniam mobilumui iš šio šaltinio taip pat yra mažėjančios.

O pagrindinę, bazinę, Kelių priežiūros ir plėtros programą praėjusiais metais sudarė 543 mln. eurų, plius 40 mln. eurų buvo skirta keliui Vilnius–Utena. Dabar bazinė Kelių priežiūros ir plėtros programa išlieka tokia pati, tai yra 543 mln. eurų, plius 20 mln. yra skiriama Utenos keliui. Utenos kelio finansavimo struktūra buvo pakeista, intensyvinant Europos Sąjungos struktūrinių fondų panaudojimą. Dabar jau Utenos keliui galima skirti iki 85 % Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos, todėl kofinansavimo iš nacionalinio biudžeto poreikis yra mažesnis. Tam yra numatoma 20 mln. eurų, taip pat skiriama Europos Sąjungos struktūrinių fondų parama, todėl 2025 metais Utenos kelias turėtų būti užbaigtas. Tai iš viso per šiuos tris šaltinius keliams numatoma 784 mln. eurų.

Taip pat yra savivaldybių biudžetai. Kaip minėjau, jie auga tikrai ženkliau negu valstybės biudžetas, kadangi savivaldybių pajamos yra labai stipriai susijusios su darbo užmokesčio augimu. Kadangi darbo užmokestis auga gana sparčiai, tokiu atveju ir savivaldybių biudžetų bendra suma auga 14,2 %. Savarankiškos pajamos auga 14,1 %, iš viso beveik iki 6,7 mlrd. eurų. Savivaldybių biudžetų augimas yra 832 mln. eurų, o valstybės biudžeto pajamos auga 7 %.

Na ir bendras vardiklis – valdžios sektoriaus balansai. 2025 metais, prognozuojama, valdžios sektoriaus deficitas sudarys 3 %. Vadinasi, esame pasiekę Mastrichto kriterijaus ribą. Esame pasiekę šią ribą todėl, kad visi tie prioritetai, kuriuos įvardinau prieš tai, yra ne tiktai įstatymiškai užprogramuoti, bet taip pat ir politiškai sutarti, kaip kad švietimo finansavimas bei gynybos finansavimas. Sričių, kuriose būtų galima mažinti šių poreikių finansavimą, aš asmeniškai nematau, todėl išnaudojome visas galimybes, kad patenkintume šių poreikių finansavimą, šių prioritetų finansavimą, ir todėl biudžeto deficitas numatomas maksimalus – 3 %, visgi išlaikant europinę fiskalinę drausmę.

Drauge su šiuo biudžeto įstatymu yra teikiami ir keli lydimieji įstatymai. Trumpai gal juos pristatysiu. Pirmiausia, tai yra teikiamas Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas, kuris šiek tiek koreguoja neapmokestinamojo pajamų mokesčio, neapmokestinamojo pajamų dydžio skaičiavimo tvarką. Kadangi neapmokestinamojo pajamų dydžio formulėje, kuri yra pritaikoma kiekvienam konkrečiam asmeniui, yra įrašyta minimalioji mėnesinė alga, todėl, keičiantis minimaliajai mėnesinei algai, kad būtų galima korektiškai taikyti formulę be perkritimo, yra ištaisomas techninis sprendimas pritaikant, kad pirmoji formulė neapmokestinamojo pajamų dydžio, ta pagrindinė, yra taikoma iki vieno vidutinio darbo užmokesčio, kuris yra numatomas 2025 metais. Taip šiek tiek išsiplečia ir gavėjų ratas, taip pat šiek tiek išsiplečia ir apimtis, kuriai yra taikomas neapmokestinamasis pajamų dydis konkretiems žmonėms.

Taip pat yra teikiamas Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas. 2024 metais buvo sutartos naujos fiskalinės drausmės taisyklės, pakoreguoti du tiesioginio taikymo reglamentai, į kuriuos turi nuorodą mūsų Fiskalinės sutarties konstitucinis įstatymas. Todėl, pasikeitus reglamentams, yra fundamentalus poreikis peržiūrėti ir mūsų Fiskalinės sutarties įgyvendinimo įstatymą. Taip pat yra priimta direktyva, kurios galutinis perkėlimo terminas yra 2025 m. gruodžio 31 d., kad būtų galima per 2025 metus peržiūrėti pagal naują reguliavimą mūsų Fiskalinės sutarties įgyvendinimo įstatymą. Siūloma jo netaikyti 2025 metais, per tą laiką pasirengti ir fundamentaliai jį pritaikyti pagal naują europinį reguliavimą, kuriame numatytas papildomas lengvatinis gynybos investicijų ir kitų dalykų reguliavimas. Kadangi dar ne visi dokumentai yra priimti, kai kurie fundamentalūs sutarimai dar yra rengiami ir bus tik kitų metų pradžioje, tai 2025 metai bus tie metai, kai reikės surengti išsamią diskusiją ir priimti šį įstatymą.

Taip pat yra siūloma pratęsti Rinkliavų įstatymo galiojimą ir *e. tollingo* pajamas numatyti nuo 2026 m. sausio 1 dienos. Projektas yra sėkmingai įgyvendinamas, tačiau jo įgyvendinimas užtruks. Siūloma pradėti jo taikymą nuo 2026 metų, kad būtų galima nuosekliai planuoti valstybės biudžeto pajamas.

Taip pat yra keičiamas ir Administracinių nusižengimų kodeksas, šiek tiek pakoreguojamos asignavimų valdytojų teisės. Tai susiję ir su trimečio biudžeto nauja sistema. Turbūt tokie pagrindiniai pakeitimai. Laukčiau jūsų klausimų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti daug Seimo narių. Aš tik, mieli kolegos, atkreipiu dėmesį, kad šio projekto paskutiniai du lydimieji turėtų būti pristatyti ministro V. Šilinsko. Bet, manau, darbo organizavimo dėlei geriau būtų, kad ministrė atsakytų į užsirašiusiųjų klausimus, o vėliau tuomet ateis ministras, pristatys lydimuosius ir galėsite jam užduoti klausimus. Dabar užsirašė 22 Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Dumbrava. Ruošiasi A. Butkevičius.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiama ministre, tikrai esame sudėtingoje geopolitinėje situacijoje, suprantama, dabar dėl krašto apsaugos 3 % siekiamybė, 2,5 mlrd. Prašau pasakyti. Policija, Valstybės sienos apsaugos tarnyba, Priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, čia policija neseniai prašė 100 mln., o aš matau tik 46 mln. bendrai sudėtus. Gal jūs galite pasakyti, kiek didės, pavyzdžiui, policijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos ir Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos biudžetai?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Taip detaliai pagal kiekvieną instituciją mintinai tikrai sudėtinga pasakyti, tačiau visi tie skaičiai biudžete yra įvardinti. Policijos asignavimai tikrai auga, numatytas darbo užmokesčio didėjimas tiek dėl pareigūnų komplektavimo, tiek ir tyrėjų darbo užmokesčiui didinti. PAGD'ui taip pat yra numatyta, tą aš pristačiau. Bendra pareigūnų darbo užmokesčio fondo augimo suma yra 46 mln. eurų, atrodo. Tačiau pagal konkrečias institucijas, matyt, būtų galima matyti pačiame biudžeto projekte. Tikrai svarstydami komitetuose galėsime detaliai atskiras institucijas pereiti.

PIRMININKĖ. Klausia A. Butkevičius. Ruošiasi E. Pupinis.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Aš manau, kiekvienas ekonomistas, analitikas pasakytų tokį paprastą liaudišką žodį, kad ši Vyriausybė, per šią kadenciją planuodama pajamas ir išlaidas, prisižaidė. Prisižaidėte dėl paprastos priežasties. Didinote išlaidas priimdami įvairius įstatymus, didinote finansinius įsipareigojimus, neturėdami tvarių ir ilgalaikių pajamų, nekreipėte dėmesio nei į Valstybės kontrolės pastabas, nei į kai kurių kitų finansinių institucijų. Jūs numatėte, kad kitais metais skolinsitės virš 5 mlrd. eurų. Niekada tokios sumos nebuvo skolintasi nuo 2020 metų.

Kitas aspektas. Augant ekonomikai 5,4 % (planuojama), 2,5 % infliacija reiškia, kad jūs Lietuvos ateitį parduodate skolinimuisi dėl trumpalaikių politinių sprendimų. Klausimas būtų paprastas.

PIRMININKĖ. Laikas.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Ar jūs įskaičiavote skolos aptarnavimo išlaidas, kurios kitais metais, palyginti su šiais metais, augs 200 mln. eurų?

PIRMININKĖ. Laikas.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Skolos aptarnavimo išlaidos auga 18 %, tai yra 83 mln. eurų. (*Balsas salėje*)

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi R. Tamašunienė.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama ministre, ačiū už pateiktą išsamią informaciją. Tačiau kai kurių partijų vadovai pastaruoju metu labai akcentuoja finansavimo socialinėms programoms didinimą. Kaip jau matyti iš biudžeto, didelių galimybių perstumdyti biudžeto lėšas iš vienų programų į kitas nematyti. Kaip ir prie visų valdžių, dažnai buvo mažinamos investicinės programos. Viena iš tokių programų yra finansuojama iš Kelių fondo. Nors, kaip minėjote, didelė dalis Kelių programos finansavimo bus vykdoma iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų, norėčiau užduoti klausimą, ar nebus finansinių problemų tęsiant Utenos–Vilniaus kelio remonto užbaigimo darbus ir finansuojant jau pradėtas tęstines kelių tiesimo ir atnaujinimo programas? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Kalbant apie Utenos kelią, jisai turi specialią eilutę biudžete. Taigi, tam dar praėjusiais metais buvo numatyta nacionalinio biudžeto lėšų per Kelių priežiūros ir plėtros programą, nesilaikant paskirstymo proporcijų, 40 mln. eurų. Kaip minėjau, šiais metais yra numatyta 20 mln. eurų, taip pat numatytas didesnis intensyvumas kelio finansavimo iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų, todėl pati finansavimo struktūra tikrai yra užtikrinta. Kaip suprantu, konkursai yra skelbiami. 2025 metais tikimasi užbaigti šio kelio tiesimą. Man atrodo, tai yra

daugelio valdžių ir vyriausybių įvardintas prioritetas. Džiugu, kad mums pavyko užtikrinti jo finansavimą ir projektas bus užbaigtas. Tikiu, kad ir kaip rinkimai baigtųsi, bet kokiu atveju ši finansavimo eilutė neturėtų keistis.

PIRMININKĖ. Klausia R. Tamašunienė. Jos salėje nematau. Klausia Aidas…

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Aš…

PIRMININKĖ. Oi, labai atsiprašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Laba diena, Pirmininke. Pasisveikinsiu, jeigu nematote. Gerbiama ministre, aš noriu paklausti pirmiausia dėl vienišų asmenų išmokos, dėl našlių pensijų, kurios, net šiuo metu planuojant padidinimą, nesieks bazinės socialinės išmokos dydžio. Kodėl pasirinktas toks modelis, nes kitos socialinės išmokos, kaip pensijos ar vaiko pinigai, auga tokiu, sakykime, priverstinu būdu, o ne gera valia yra didinami, nes yra susieti arba su indeksavimo sistema, arba susieti su kitais augimais.

Taip pat aš dėl kelių noriu paklausti. „Via Baltica“, aišku, yra svarbus karinio mobilumo kelias, bet ir kiti vidaus keliai: rajoniniai, krašto keliai, yra tapę karinio mobilumo keliais. Ar iš Krašto apsaugos ministerijos biudžeto, imant kartu su „Via Baltica“ ir Susisiekimo ministerija, savivaldybėmis, bus įgyvendinama tų kelių programa ir ar…

PIRMININKĖ. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). …numatytas bendras finansavimas, nes taip turėtų būti?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Pradedant nuo vienišo asmens išmokos, jinai yra taip pat indeksuojama, tačiau jinai yra susieta ne su minimalių vartojimo poreikių dydžiu, kaip išmokos vaikams, bet jinai yra susieta su pensijų indeksavimo koeficientu. Tai reiškia, kad tiek, kiek indeksuojamos senatvės pensijos pagal Indeksavimo įstatymą, tiek yra indeksuojamos ir vienišo asmens išmokos. Tokiu atveju augimas yra 10,5 %. Jis yra apskaičiuotas pagal galiojantį įstatymą ir asignavimai jam yra numatyti. Kaip minėjau, didžioji dalis socialinio augimo biudžeto yra numatyta pagal indeksavimus, kurie yra užprogramuoti įstatymiškai.

Dėl kelių finansavimo, kaip minėjau, bendroji Kelių priežiūros ir plėtros programa, kuri yra bazinė, atėmus Utenos kelią, kuriam yra numatomas specifinis finansavimas, išlieka tokia pati, kaip buvo praėjusiais metais, tai yra 543 mln. eurų. „Via Balticai“ yra numatoma 60 mln. eurų. Taip pat išlieka galimybė skolintis karinio mobilumo projektams. Tie projektai, kurie dabar yra įtraukti į karinio mobilumo paketą, yra finansuojami pagal dabar suplanuotą finansavimą, tačiau jeigu per metus bus matoma, kad yra ekonominių galimybių ir yra galimybė skolintis papildomai, nepažeidžiant 3 % deficito ir grynojo skolinimosi limito, tokiu atveju bus galima pasiskolinti papildomai ir numatyti papildomą finansavimą ir karinio mobilumo keliams finansuoti. Krašto apsaugos ministerija su Susisiekimo ministerija nustato, kurie keliai yra krašto apsaugai prioritetiniai, ir tokiu atveju jiems yra numatomas finansavimas. Tokia galimybė papildomai skirti taip pat bus, tačiau reikia sutarimo šių dviejų institucijų.

PIRMININKĖ. Klausia A. Gedvilas. Ruošiasi V. Bukauskas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiama ministre, nustebinote, kaip įprasta. Kalbate ir neraudonuojate, tarsi akivaizdu, kad jūsų partija jau pasiduoda ir rinkimus pralaimėjo, nes apie kelius susisiekimo ministras M. Skuodis įvairiuose savo pasisakymuose minėjo, kad nuo 340 iki 1,3 mlrd. eurų reikia tam, kad pasiektume efektyvesnį pokytį keliuose ir viadukuose. Tie skaičiai nenuoseklūs, bet į tai nesigilinsime. 11 % mažesnis bendras Lietuvos kelių finansavimas iš tikrųjų kelia didžiulį nerimą, to tikrai buvo sunku tikėtis. Mes matome, kaip yra fortifikuojami tiltai į Kaliningrado sritį, nors šios fortifikacinės priemonės, išskyrus juoko priepuolį, vargu ar sukeltų kokių rimtesnių problemų mūsų hipotetinio priešo tankams. Ar jūsų tikslas yra, kad…

PIRMININKĖ. Laikas!

A. GEDVILAS (*MSNG*). …mūsų valstybės keliais ir tiltais negalėtų važiuoti ne tik priešo tankai, bet ir Lietuvos gyventojai?

PIRMININKĖ. Laikas!

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Turbūt jūsų džiaugsmui, būtent tą tiltą nutiesė Rusijos Federacija, matyt, tam, kad galėtų atvažiuoti. Mūsų pasirinkimas yra investuoti ten, kur mums atrodo reikalinga. Priminsiu, kad Solidarumo įnašo įstatymas buvo laikinas sprendimas tam, kad paspartintume

investicijas į karinio mobilumo poreikius, tai ir buvo padaryta. Tas sprendimas buvo laikinas, jisai buvo pratęstas dar vieniems metams. Tai generuoja papildomas pajamas, kurias šiuo metu galima skirti karinio mobilumo projektams, tarp jų pagrindinis turbūt yra „Via Balticos“ projektas, kuris turėtų būti sėkmingai užbaigtas skyrus šį finansavimą. O bazinė Kelių priežiūros ir plėtros programa nesikeičia, kaip minėjau, tai yra 543 mln. eurų plius tai, kas yra skiriama Utenos keliui. Dėl taškinių sprendimų pernai nacionalinio finansavimo poreikis buvo 40 mln., šiais metais yra 20 mln., nes padidintas Europos Sąjungos struktūrinių fondų panaudojimo intensyvumas leidžia užtikrinti, kad šis projektas bus taip pat užbaigtas laiku.

Jeigu norima sistemingai pagerinti kelių finansavimą, ko turbūt ir norėtų susisiekimo ministras, tokiu atveju, matyt, reikėtų pasinaudoti gerąja patirtimi, kurią mes turėjome su Gynybos fondu: nustatome, kad naudojama bus keliams, sutelkiame visus Seimo narius, sutariame, kurias mokestines pajamas galime padidinti, ir jos būtų būtent sistemingai skiriamos kelių būklei gerinti. Be papildomų valstybės biudžeto pajamų sistemingai iš esmės keisti finansavimo modelį šiuo metu tiesiog nėra galimybių, nes kiti prioritetai taip pat yra svarbūs, tai yra įstatyminių įsipareigojimų įgyvendinimas tiek indeksuojant socialines išmokas, indeksuojant pensijas, bet lygiai taip pat ir užtikrinant gynybos finansavimą, ir įgyvendinant švietimo susitarimą.

PIRMININKĖ. Klausia V. Bukauskas. Ruošiasi V. Fiodorovas.

V. BUKAUSKAS (*LRPF*). Ačiū, Pirmininke. Kolega iš dalies paklausė mano klausimo. Gerbiama ministre, ar jūs nemanote, kad reikėtų fiksuoto procento būtent už degalus surenkamo akcizo, kur vartotojai sumoka, kad būtų gerinama kelių infrastruktūra, kad pasiekiamumas būtų kokybiškesnis, nustatant 70–80 %? Tai būtų galbūt sąžiningiau visuomenės požiūriu, nes gyventojams, nutolusiems nuo gyvenviečių, nuo miestų centrų, pavasarį, rudenį dėl prastėjančių oro sąlygų yra sudėtinga pasiekti ir jie reiškia nusivylimą.

Bet ir antras klausimas. Kaip jūs išspręsite ir patenkinsite viešą generalinio policijos komisaro prašymą, kuris buvo paskelbtas, kad kitiems metams reikia…

PIRMININKĖ. Laikas!

V. BUKAUSKAS (*LRPF*). …papildomų 100 mln. eurų, nes nekomplektuojama yra per 1,5 tūkst. pareigūnų…

PIRMININKĖ. Laikas!

V. BUKAUSKAS (*LRPF*). …kai jūs numatote visai sistemai – priešgaisrinei, prokurorams ir policijai – tiktai 45 mln.? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Jeigu aš sudėčiau visų institucijų poreikius į vieną vietą, ten išeitų skaičiai, kelis kartus didesni, negu yra valstybės biudžeto galimybės. Matyt, įvertinus galimybes yra skiriama esminiams poreikiams, kurie tuo metu yra įvardinami, biudžeto derybų metu. Kaip minėjau, policijos asignavimai auga – tiek pareigūnams komplektuoti, tiek ir tyrėjų darbo užmokesčiui, kad išspręstume tas dabartines problemas ir pagerintume situaciją tiek, kiek leidžia valstybės biudžeto galimybės.

Kalbant apie kelių pajamų priskyrimą keliams tvarkyti, yra Konstitucinio Teismo sprendimas, kuris pasako, kad to daryti negalima, tai yra valstybės biudžeto pajamos ir tik Seimas, Vyriausybei parengus biudžeto projektą, gali nuspręsti, kam yra skiriamos lėšos. Todėl tai yra Seimo narių valia, kaip paskirstyti surenkamas pajamas. Dabar yra rengiamas sprendimas dėl *e. tollingo* sistemos ir kai jinai pradės veikti, tokiu atveju jos generuojamos pajamos keliaus į „Via Lietuva“ biudžetą ir jie galės, matyt, naudoti gaudami jas tiesiogiai. Todėl, ką aš ir kalbu, kalbant apie kelių finansavimo sisteminį gerinimą, visgi nauji pajamų sprendimai turėtų būti pagrindas, dėl ko mes diskutuojame ir iš kur atsiranda tos lėšos, kurios yra reikalingos sistemiškai pakeisti, iš esmės padidinti, jeigu yra toks platus Seimo narių sutarimas.

PIRMININKĖ. Užsirašęs V. Fiodorovas, bet jo salėje nematau. Klausia K. Mažeika. Ruošiasi A. Skardžius.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Ministre, norėjau paklausti. Jūs čia sakote, kad viskas didėja, viskas gerėja ir gražėja, bet noriu paklausti apie žemės ūkį, kur įvertinus 1,8 % finansavimas mažėja būtent žemės ūkio dalies. Kas atsitiko, kad vis dėlto taip atsitiko? Ar tai buvo dėl to, kad šiai Vyriausybei žemės ūkis buvo ne raketų mokslas, o viena ministerija

vykdė kosmoso programą? Ar čia tos programos nesėkmė taip privedė, kad atliko tų pinigų ir jie perskirstomi, ar kas? Nes žinome, kokia yra žemės ūkio situacija, ir bent jau ministras buvo žadėjęs, kad tai bus strateginė kryptis ir ten bus taisomos klaidos. Tai ar jūs matote, kad ten viskas yra gerai ir nieko daugiau nereikia daryti? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Dėl labai konkrečių biudžeto eilučių, matyt, bus galima diskutuoti komitetuose, įvardinant prioritetines sritis ir pasakant, ką dar būtų galima patobulinti. Tam ir yra diskutuojama komitetuose, tam numatoma nemažai laiko ir bus galima atsižvelgti, jeigu yra kokių nors specifinių pageidavimų. Atkreipčiau dėmesį, kad toms trims pagrindinėms sritims, tai yra švietimui, socialinei apsaugai ir sveikatai, yra numatoma 4/5 naujų išlaidų tiesiog todėl, kad yra tokie įstatyminiai įsipareigojimai, yra politiniai susitarimai, ir siekiant įvykdyti tuos politinius susitarimus bei įstatyminius įsipareigojimus dėl indeksavimo, atliepti tuos prioritetus jau yra pasiektas 3 % Mastrichto kriterijus. Man atrodo, išsemtos visos galimybės siekiant padengti esminius prioritetus, kurie yra įvardinti. Todėl, matyt, kitoms sritims tiesiog natūraliai lieka šiek tiek mažiau prieaugio negu toms pagrindinėms sritims. Bet taip yra iš esmės todėl, kad turime didelį krepšį indeksavimo priemonių, kurios yra susijusios su anksčiau priimtais įstatymais, su anksčiau buvusiais infliaciniais procesais, ir reikia užtikrinti, kad tų įstatymų įgyvendinimas būtų finansuojamas.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi A. Širinskienė.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Ši Vyriausybė ir jūs, gerbiamoji ministre, žiūrite, kaip daugiau atimti ir padalinti. Tačiau visai nežiūrite į tai, kaip pridėti ir padauginti. Aš kalbu apie kelių būklę, apie galimybę perduoti pagamintą elektros energiją, apie elektros perdavimo tinklų plėtrą. Galbūt, ministre, jums reikia ne tik buhalterines knygutes skaityti, nes tranzitinė valstybė be kelių, be geros infrastruktūros taps Europos užkampiu, o be galimybės perduoti elektros energiją, nesant galių, tiesiog bus izoliuotos visos gamybos priemonės, generacija ir mes taip pat nebūsime apsirūpinę savo generacija.

PIRMININKĖ. Laikas.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Aš čia matau didelę problemą ir prašau atsakyti, kodėl jūs mąstote tik poliarizuotai, kaip atimti ir padalinti?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Čia yra jūsų subjektyvus vertinimas, kokiu būdu vyksta biudžeto rengimo procesas. Vertinant bendrą ekonominę situaciją ir poveikį mūsų regionui, atvirkščiai, Lietuva yra įvardinama kaip tam tikras ekonominis fenomenas, nes mūsų ekonominiai rezultatai šiandien yra gerokai geresni negu mūsų kaimyninių valstybių. Tai, matyt, vertinimas yra kiekvieno subjektyvus reikalas.

PIRMININKĖ. Klausia A. Širinskienė. Ruošiasi T. Tomilinas.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Ministre, aš tikrai ne apie kelius ir subjektyvius reikalus, kaip jūs bandote čia paaiškinti. Bet pasižiūrėkime į Valstybės saugumo departamento finansavimą. Jūs labai deklaruojate, kad yra svarbu valstybės saugumas. O dabar turime tokią situaciją, kad vakar per klausymus VSD jau prašo kiek įmanoma sumažinti tikrinamų asmenų skaičių, nes jis neturi pajėgumų. Aš jau net nekalbu apie emigrantus ir imigrantus, kurių tikrinimas kartais yra problema. Tai klausimas: kodėl yra toks, kodėl nėra didesnis, kodėl yra numatomas ateityje mažėjimas? Ir klausimas dėl policijos pareigūnų, kurių kai kuriuose komisariatuose yra apie 30 % žmonių, kurie artėja prie pensinio pareigūno amžiaus. Akivaizdu, kad bus didžiulis stygius etatų…

PIRMININKĖ. Laikas!

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Etatų bus, bet žmonių nebus. Kaip pritrauksite tokiu numatomu policijos finansavimu?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Atkreipsiu dėmesį, kad Valstybės saugumo departamento finansavimas nemažėja – jis didėja. Jis didėja nuo 50,5 mln. iki 53 mln. eurų. Taip pat yra tam tikri darbo užmokesčio sprendimai ir tam tikri investiciniai sprendimai, kurie didina Valstybės saugumo departamento finansavimą. Kaip minėjau, bus diskusijos komitetuose. Jeigu prioritetai gynybos ir saugumo stiprinimo finansavimo paskirstymo pasirodys sudėlioti kiek kitaip, negu norėtųsi komitetui, matyt, tam tikros korekcijos pagal asignavimus yra galimos. Jeigu bus išskirti kiti prioritetai, matyt, diskusijos tam ir yra, kad būtų galima gauti geriausią rezultatą. Manau, kad diskusijos tik prasideda.

O dėl policijos finansavimo, kaip minėjau, jis auga – tiek ir pareigūnams komplektuoti, tiek ir tyrėjų darbo užmokesčiui didinti, todėl pagrindiniai lūkesčiai yra atliepti. Per šią kadenciją policijos finansavimas išsaugo 100 mln. eurų, todėl dėmesio šiai struktūrai tikrai yra.

PIRMININKĖ. Klausia T. Tomilinas. Ruošiasi L. Savickas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiama ministre, „Maisto bankas“ prieš kelias dienas paskelbė, kad apie 40 % Lietuvos gyventojų susiduria su problema, kad negali tinkamai maitintis. Tai yra tikrai labai siaubingi skaičiai ir labai negatyvus signalas. Akivaizdu, kad atlyginimai auga nepakankamai greitai ir viešasis sektorius yra tas sektorius, kur tie 6–7 % niekaip nepasiveja baisios infliacijos.

Mano klausimas galbūt toks labiau istorinis, nes čia jau paskutinės savaitės jūsų ministravimo. Tai kokios gi papildomos pajamos biudžeto yra numatomos? Jeigu neįvyko mokesčių reforma, ar jūs galvojate apie papildomas pajamas? Ar jūs turite kokius nors skaičiavimus, nes matyti, kad yra skolos didinimas, dirbtinis išlaidų didinimas, neturint pajamų? Bet mano klausimas apie pajamas.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Aš tik priminsiu, kad po jūsų kadencijos valdžios sektoriaus skolos lygis buvo 46 %, šiandien yra 39,4 %, pradėdama turbūt nuo jūsų retorinių pastebėjimų apie valdžios sektoriaus skolą. Taip pat žmonių realios pajamos sparčiau auga, nes įvertinę darbo užmokesčio augimo tempus ir infliacijos poveikį matome, kad visgi realios žmonių pajamos yra grįžusios į prieškarinį lygį. Bendros. Taip pat pastebėsiu, kad pensijos yra indeksuojamos sparčiau, negu auga darbo užmokestis. Vien kitais metais pensijos turėtų augti 12,7 %, kai vidutinė metinė infliacija – 2,5.

Išmokos. Didžioji jų dalis yra indeksuojama beveik 26 %, kitos yra indeksuojamos pagal pensijų koeficientą kelis kartus arba net daug kartų sparčiau negu infliacija, todėl pasakyti, kad reali perkamoji galia neauga, man atrodo, čia yra visiška manipuliacija. Taip pat… (*Balsai salėje*) Pasakėte, ir ne vieną kartą. Taip, labai ačiū.

Pratęsiu apie pajamas. Kadangi diskusijose dėl mokestinių pajamų opozicija, matyt, nenorėjo dalyvauti proaktyviai, tas dalyvavimas buvo labiau sabotažo principu, sutarimo pasiekti nepavyko. Man atrodo, šiandien korektiškiausia būtų palikti sprendimus dėl naujų mokestinių pajamų tai valdančiajai daugumai, kuri susiformuos po rinkimų. Biudžetas yra teikiamas be papildomų sprendinių tam, kad būtų padidintas perskirstymas konkrečioms sutartoms sritims, kaip buvo padaryta dėl gynybos finansavimo. Galėsime diskutuoti po rinkimų tuomet, kuomet naujoji valdančioji dauguma pateiks savo požiūrį.

PIRMININKĖ. L. Savickas. Ruošiasi L. Kukuraitis.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke, už žodį. Gerbiama ministre, tai iš tikrųjų mes, apžvelgdami praėjusių ketverių metų šios kadencijos tokius esminius socialinius rodiklius, matėme, kad skurdas, absoliutus skurdas, tarp senjorų išaugo penkis kartus, augo socialinė nelygybė, kiti rodikliai tikrai prastėjo. Ir štai šiame atneštame projekte… Jau su nerimu kalba net ir ekonomistai, matydami pirmuosius biudžeto rodiklius, apie tai, kad iš esmės šis biudžetas yra mokesčių didinimo biudžetas. Ir ne šiaip didinimo, bet būtent mažiausių pajamų gavėjams. Kaip jūs galėtumėte paaiškinti tą sprendimą, kad vis dėlto prie smarkiai augančios minimaliosios algos nėra peržiūrimas neapmokestinamasis pajamų dydis ir taip yra didinama mokestinė našta tiems, kuriems ši našta tikrai yra pati skaudžiausia?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Galiu pasakyti, kad jūs, kaip ir jūsų kolega, tiesiog manipuliuojate žodžiais. Jokio mokesčių didinimo šiame biudžete nėra, jokių mokestinių pakeitimų taip pat nėra atnešta.

Kalbant apie senjorų skurdą, priminsiu, kad nuo kadencijos pradžios 2025 metais pensijos bus išaugusios 80 %. Pensijos auga tikrai sparčiau, negu vidutinė metinė infliacija, todėl perkamoji galia tikrai auga.

Neapmokestinamasis pajamų dydis buvo didintas praėjusiais metais avansu, nes tuo metu buvo pasiūlytas sprendimas, kai buvo diskutuojama priimti mokesčių paketą, kuris būtų generavęs papildomas pajamas ir būtų leidęs suvienodinti neapmokestinamąjį pajamų dydį su minimaliąja mėnesine alga. Kadangi mokesčių paketas nebuvo priimtas, tas sprendimas buvo priimtas

avansu: minimalioji mėnesinė alga augo 10 %, neapmokestinamasis pajamų dydis – 20 %. Šiais metais tą patį daryti nėra jokių galimybių, nes net ir didesnės minimaliosios mėnesinės algos nustatymas, nes jis yra pačioje neapmokestinamojo pajamų dydžio skaičiavimo formulėje, išsiplečia ir gavėjų ratas, ir taikymo apimtis, todėl naujos minimaliosios mėnesinės algos įrašymas į tą patį skaičiavimo algoritmą su tuo pačiu taikytinu neapmokestinamuoju pajamų dydžiu generuoja virš 90 mln. eurų mažesnes valstybės biudžeto pajamas, net nedidinant maksimaliai taikyto neapmokestinamojo pajamų dydžio. Tiesiog papildomų galimybių tą daryti, pernai avansu padarius sprendimą, šiandien tokių galimybių nėra, nes reikia finansuoti tuos prioritetus, kurie šiandien yra esminiai, – įstatyminių įsipareigojimų įgyvendinimas, išmokų indeksavimas pagal galiojančius įstatymus ir dviejų politinių susitarimų, tai yra gynybos finansavimo ir švietimo finansavimo, užtikrinimas.

PIRMININKĖ. Klausia L. Kukuraitis. Ruošiasi Z. Balčytis.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, Seimo Pirmininke, dėkoju, finansų ministre. Pradžioje apie skolą. Jūs labai gerai žinote, kad mūsų Vyriausybės skola ir jūsų Vyriausybės skola yra nepalyginamos, nes pirmoji yra vienkartinės išlaidos, o čia mes turime 5 mlrd. įsiskolinimą mūsų įsipareigojimams, kurie tęsiasi metai iš metų. Tai yra labai rimta ir tai rodo skolos atšokimas 2022 metais.

Dėl NPD nedidinimo: daugybę metų, dešimtmečius mes NPD didinome kartu su MMA tam, kad neaugtų mažiausias pajamas uždirbančių mokestinė našta. MMA 12 % padidinimas, o NPD užšaldymas yra mokestinės naštos didinimas, palyginti su kitomis darbo užmokesčius gaunančiomis grupėmis.

Ir klausimas: tai kiek gi metų trunka kadencija? Visa jūsų retorika skaičiuoja nuo 2020 iki 2025 metų, ar tikrai penkeri metai yra kadencija?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Didžioji dalis skaičių, kuriuos matėte skaidrėse, yra pateikti už ketverius metus. Kad būtų galima įvertinti pokytį su 2025 metais, kai kuriose vietose yra palyginama su 2025 metais.

Kalbant apie neapmokestinamąjį pajamų dydį, aš jums priminsiu, kad tuo metu, kai keitėsi Vyriausybės, 2020 metais įvyko rinkimai, 2021 metų biudžetą parengė jūsų Vyriausybė. Neapmokestinamasis pajamų dydis nebuvo didinamas. Tai prisiminkite palikimą. Tas pats atsitinka ir dabar, bet tik dėl to, kad praėjusiais metais mes tą padarėme dvigubai.

PIRMININKĖ. Klausia Z. Balčytis. Ruošiasi D. Kepenis.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiama ministre, vis dėlto jūs turite išklausyti mus, kai sakoma nuomonė, tokia jau yra mūsų sistema. Pirmiausia mano kolega T. Tomilinas paminėjo, kokie procentai yra „Maisto banke“. Aš turiu skaičių žmonių Lietuvoje – tai yra 450 tūkst. Tai yra iš tikrųjų daug ir per šitą kadenciją jų padaugėjo gana ženkliai.

Toliau – KPPP. Mes visi sakome, kad mūsų ekonomika, perspektyva priklauso nuo infrastruktūros, ypač kelių. Šitai programai mažėja, vadinasi, mes tikrai turėsime labai sudėtingą ne tiktai kelių, bet ir tiltų atstatymo situaciją.

Toliau – 3 % deficitas. Tai yra ta riba, kurios nė viena valstybė, ypač Lietuva, negali jau keisti, nes tai yra nustatyta Komisijos. Didėjantys…

PIRMININKĖ. Laikas!

Z. BALČYTIS (*DFVL*). …vaiko pinigai ir kitos išmokos. Tai yra įstatymu numatytas augimas ir čia iš tikrųjų nėra vien tiktai Vyriausybės nuopelnas. Nedidinamas…

PIRMININKĖ. Laikas!

Z. BALČYTIS (*DFVL*). …neapmokestinamasis pajamų dydis. Tikrai visi šitie mano išsakyti pastebėjimai rodo, kad šitas biudžetas dar labiau blogins mažas pajamas gaunančių ir socialiai remtinų asmenų padėtį, taip pat regionų ateitį. Deja, tokia yra realybė. Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Negirdėjau klausimo, bet, kaip minėjau, socialinei apsaugai yra tikrai labai ženklios lėšos. Didžioji dalis socialinių išmokų indeksuojama apie 26 % dėl MVPD, kas yra tikrai labai ženklūs skaičiai. Tai yra šimtai milijonų eurų papildomų lėšų socialiai pažeidžiamiausiems asmenims. Pensijos taip pat yra indeksuojamos papildomai 1,4 %. Iš viso pensijų augimas bus 12,7 %, kai vidutinė metinė infliacija prognozuojama 2,5 %, todėl reali perkamoji galia tikrai turėtų augti taip pat ir pažeidžiamiausių grupių. Vaikų išmokos priklauso nuo MVPD, todėl jų

indeksavimas yra numatytas 27 %, augimas. Sakyčiau, kad su šiuo biudžetu tikrai yra padaryta viskas, kas įmanoma, kad socialiai pažeidžiami asmenys nepatirtų ne tik praėjusios, bet ir būsimos infliacijos poveikio.

PIRMININKĖ. Klausia D. Kepenis. Ruošiasi K. Vilkauskas.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Nieko naujo nepasakysiu, kad brangiausias valstybės turtas yra jos pilietis, žmogus. Kiekvieno žmogaus didžiausias turtas, paklauskime, pasakys – sveikata. Aš jau *nioliktą* kartą jūsų, gerbiamoji ministre, klausiu, kada skirsime dėmesio žmonių sveikatai? Jūs sakote, eik pas sveikatos ministrą. Lietuva neturi sveikatos ministro. Turi gydomosios medicinos ministrą, kuris visą dėmesį skiria gydymui ir farmacijos uždaviniams vykdyti. Prevencijos programos – tai yra ligų paieška ir jų gydymo organizavimas. Sveikata yra pirmas Vyriausybės uždavinys, bet mes iki šiol neturime atskiros eilutės sveikatai. Sakykite, kada jinai atsiras? Kodėl mes visą laiką stengiamės žmones apgaudinėti? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Sveikatos ministerija turi savo asignavimus, taip pat turi ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetą, kurio pati dėliojasi prioritetus. Privalomojo sveikatos draudimo fondas auga beveik 0,5 mlrd. eurų, lyginant su 2024 metais, todėl papildomų galimybių tikrai yra. Didžioji dalis numatoma būtent paslaugoms apmokėti, bet kadangi bus diskusija dar ir apie Privalomojo sveikatos draudimo fondą, kuris yra pateikiamas atskiru įstatymu, manau, kad tuos klausimus galėsite pakartoti taip pat ir sveikatos apsaugos ministrui.

PIRMININKĖ. Klausia K. Vilkauskas. Ruošiasi R. Šarknickas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiama ministre, mūsų Valstybės pažangos strategijoje 2050 visi politikai priėmėme, kad kultūra yra valstybės pamatas, Lietuvai reikalingi kultūringi ir išsilavinę žmonės. Matau, kad biudžete yra tiktai 15 mln. ir tik 83 eurais kyla kultūros darbuotojų atlyginimas. Ar nemanote, kad iš tikrųjų reikėtų tą prioritetą pakelti? Juk tai yra labai svarbu. Kažkada, prieš visas tas geopolitines grėsmes, Estija savo strateginį tikslą turėjo būtent kultūrą ir labai sparčiai žingsniavo į priekį.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Jūs kalbate tiktai apie darbo užmokesčio didinimą kultūros darbuotojams. Tai yra suma, numatyta įgyvendinant Vyriausybės programą, kad kultūros darbuotojų atlyginimai turėtų sudaryti ne mažiau kaip 90 % vidutinio darbo užmokesčio. Tai yra nuosekliai įgyvendinama drauge su savivaldybėmis pasirašius susitarimą, kuriuo jos užtikrina savo darbuotojų dalies darbo užmokesčio dalinį didėjimą, dalinį užtikrina Vyriausybė, skirdama papildomų lėšų. Tačiau šalia šių lėšų taip pat yra numatomos kitos lėšos tiek ir tam pačiam Medijų rėmimo fondui, kur buvo padidintos pajamos Azartinių lošimų įstatymu, jos yra skirtos būtent Medijų rėmimo fondui, taip pat ir kitoms sritims. Didėja ir to paties LRT finansavimas, ir kitų sričių. Apskritai šioms funkcijoms: poilsiui, kultūrai ir religijai, augimas yra per 80 mln. eurų per visus konsoliduotus biudžetus.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi V. Ąžuolas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkei už suteiktą žodį. Kolega Kęstutis uždavė panašų klausimą, turbūt nekartosiu.

Bet iš jūsų atsakymo kolegai, kad yra sutarimas su savivaldybėmis, tai esu linkęs pasakyti, kad to tikrai nėra, nes daugiau nei pusė savivaldybių yra, na, neadekvačiai pamiršusios kultūros darbuotojus. Tie dalykai yra svarbūs, vis tiek tas susitarimas koks nors turbūt turėtų būti, gal ne tik rekomendacinis, kad atkreiptų dėmesį į kultūros darbuotojų atlyginimus.

Aš atsakymą išgirdau. Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Iš principo tas susitarimas buvo padarytas, kiek žinau, jis yra ir pasirašytas, jeigu aš teisingai esu informuota. Kultūros ministerija atlieka stebėseną, kaip savivaldybės vykdo šį susitarimą, todėl manau, kad komitete galėtų būti pateikta ir išsamesnė informacija, ar tikrai visos savivaldybės atliepė tą susitarimą ir ar, valstybei įdėjus savo dalį, yra ta pati dalis užtikrinama ir iš savivaldybių biudžeto, kaip yra sutarta.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ąžuolas. Ruošiasi A. Sysas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiama ministre, jūs dabar esate įvardinama, na, turbūt po savo kadencijos, kaip blogiausia ministrė. Per 30 metų Lietuva pasiskolino 20 mlrd., per jūsų kadenciją dar tiek pat. Tai kaip jūs sugebėjote per ketverius metus tiek daug praskolinti valstybę?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Suprantu, kad klausimas yra šiek tiek politinio pobūdžio, tačiau atkreipsiu dėmesį, kad visos kadencijos metu mums pavyko laikytis Mastrichto kriterijų, nepaisant to, kad tikrai turėjome įvairiausių krizių, buvo ir pandemija, ir migrantų krizė, ir energetikos krizė, kai reikėjo rengti vieną pagalbos paketą po kito.

Lyginant su kitų Europos Sąjungos šalių fiskaline drausme, tikrai balansai buvo gerokai blogesni negu Lietuvoje. Valdžios sektoriaus skolos bendrąjį santykį su bendruoju vidaus produktu mums pavyko sumažinti, kai didžioji dalis valstybių bent jau krizių metu tikrai jį didino. Gal pastarieji metai šiek tiek yra visiems lengvesni, tačiau apskritai kasmet pavykdavo rezultatą padaryti tokį, kad biudžeto balansas būtų geresnis negu europinė fiskalinė drausmė.

Šis biudžetas taip pat yra parengtas su 3 % biudžeto deficitu, kas atitinka europinės fiskalinės drausmės reguliavimą. Ne visoms šalims tai pavyksta. Europos Komisija jau yra pradėjusi ir perteklinio deficito procedūras atskiroms valstybėms dėl to, kad yra peržengta šita riba, ir peržengta ne vienus metus iš eilės. Tai, sakyčiau, kontekste Lietuva atrodo kaip fiskališkai drausminga valstybė.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Tai kiek milijardų praskolinote?

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas. Ruošiasi V. Targamadzė.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiama ministre, jūs užsiminėte apie *e. tollingą*, kad jau nuo 2026 metų planuojate pajamas. Iš kur toks optimizmas? Kai jau turbūt ketverius ar penkerius metus niekaip negalime pradėti netgi proceso, nes teismai, įmonės, kurios negali padaryti, laimi konkursą; įmonės, kurios negali padaryti 2 mln. eurų socialinės apsaugos projekto, laimi 47 mln., tai iš kur tas optimizmas, kad 2026 metais Lietuva jau gaus pinigus iš *e. tollingo* programos?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Kaip suprantu (gal susisiekimo ministras galėtų detaliau atsakyti), tiesiog pats įgyvendinimo būdas yra pakeistas, nebeperkama visa būsimoji sistema, bet perkamas sprendimo įgyvendinimas paslaugomis. Tokiu atveju jau šiuo metu darbai yra pradėti ir tikėtina, kad jie bus parengti 2025 metų viduryje. Bet kad sistemą būtų galima sėkmingai, efektyviai pradėti įgyvendinti, tai pradžia yra numatoma 2026 m. sausio 1 d. Bet aš tikiu, kad Vyriausybės valandos metu, matyt, susisiekimo ministras galės detaliau apie patį procesą atsakyti.

PIRMININKĖ. Klausia V. Targamadzė. Ruošiasi J. Rojaka.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Politinių partijų susitarime dėl švietimo yra 130 VDU mokytojams, dėstytojams ir tyrėjams – 150 VDU. Numatyta, kad mokytojams tik nuo kitų metų rugsėjo 1 dienos. Klausimas, kodėl tik nuo rugsėjo 1 dienos? Dabar iki sausio yra paimta iš skolintų lėšų. Dėstytojams ir tyrėjams iš viso nepadidėjo iki 150 VDU. Taigi nevykdomas šitas susitarimas. O apie švietimo centrų, mokinių padėjėjų ir mokytojų padėjėjų atlyginimus aš net nekalbu, jie yra labai menki. Kažin ar tas pareigas kas nors užims? Dar klausimas. Kodėl tik 15 mln. kultūros darbuotojams? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Kaip minėjau, nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. yra padidintas 15,5 % tiek dėstytojų, tiek mokytojų darbo užmokestis. Taip yra įgyvendintas 130 % VDU susitarimas, užfiksuotas švietimo susitarime. Jisai buvo numatytas būtent 2024 metų pabaigai. Projektuojama, kad kitais metais vidutinis darbo užmokestis augs 7,6 %. Kadangi mokytojams ir dėstytojams padidinimas įvyko nuo rugsėjo 1 dienos, visiškai neseniai, kitas 8,2 % padidinimas taip pat yra numatytas nuo kitų metų rugsėjo 1 dienos. Tai yra daugiau, negu projektuojamas vidutinis darbo užmokesčio augimas apskritai visame sektoriuje.

Kultūros darbuotojams yra numatyta 15,5 mln., derinant šį finansavimą su savivaldybėmis. Dalis finansavimo ateis būtent per savivaldybių skiriamą finansavimą kultūros darbuotojų darbo užmokesčiui didinti, nes dalis darbuotojų dirba būtent savivaldoje. Šis skaičius užtikrina, kad yra įgyvendinama Vyriausybės programa, kurioje numatyta, kad kultūros darbuotojų darbo užmokestis turėtų sudaryti ne mažiau kaip 90 % vidutinio darbo užmokesčio. Yra apskaičiuota, kiek tokių darbuotojų yra. Tam, kad būtų galima įgyvendinti šį Vyriausybės programos punktą, yra numatomos būtent šios lėšos. Tačiau, kaip minėjau, jos yra dalinės, dalį skiria pačios savivaldybės.

PIRMININKĖ. Klausia J. Rojaka. Ruošiasi A. Matulas.

J. ROJAKA (*DFVL*). Gerbiama ministre, ačiū už biudžeto projekto pristatymą. Matome, kad šalies ilgalaikiai įsipareigojimai iš principo ženkliai auga, šiuo momentu išlaidos viršija pajamas

ketvirtadaliu. Vyriausybė jau ne kartą yra minėjusi, kad svarbu užtikrinti ekonomikos augimą, ekonomikos skatinimą, tačiau kaip tik į šią sritį šiame projekte fokusuojamasi per mažai. Panašių pastabų, kiek suprantu, jūs sulaukėte ir iš jūsų koalicijos partnerių. Darbo našumas traukiasi jau treti metai iš eilės. Pagal Finansų ministerijos prognozes, jis stebuklingai atšoks kitais metais ir nuosekliai augs. Gal jūs galėtumėte pakomentuoti, iš kokių tvarių ekonomikos šaltinių bus skatinamas tas ekonomikos augimas, išskyrus RRF'o lėšas? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Nežinau, kodėl reikėtų išskirti RRF'o lėšas. Bet bendra suma: pažangai iš visų fondų 2025 metais yra numatoma 3,6 mlrd. eurų. Šaltinių yra daugiau, tarp jų ir investicijų programos paleidimas. Buvo suprojektuota, kvietimai pradėti skelbti, jinai pradeda įsivažiuoti ir nemaža dalis lėšų turėtų įsilieti į ekonomiką būtent 2025 metais. To paties plano „Naujos kartos Lietuva" lėšos. Taip pat kvietimai yra beveik 100 % paskelbti. Pasirašytų sutarčių yra už daugiau kaip 90 % viso plano. Vadinasi, jos taip pat įsivažiuoja ir paleidžiamos į ekonomiką.

Taip pat yra ir naujų finansinių priemonių. Tas pats 1 mlrd. verslui ir atsinaujinančiai energetikai, ILTE skirtos finansinės priemonės, jos taip pat turėtų pasiekti ekonomiką. Taip pat žemės ūkio fondai ir CEF'o lėšos įsilies į ekonomiką kitais metais. Jeigu vertintume vien struktūrinių fondų patekimą į ekonomiką, kiti metai tikrai bus rekordiniai, nes susitinka tiek investicijų programos įsivažiavimas, tiek RRF'o jau tie dveji pagrindiniai metai, kuomet lėšos pasieks ekonomiką. Sakyčiau, kad tai yra pagrindiniai pažangos lėšų šaltiniai.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia A. Matulas.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiama ministre, aš noriu priminti visiems. Mums atėjus į valdžią, PSDF biudžetas 2020 metais buvo 2,3 mlrd., kitais metais bus beveik 4 mlrd., augimas virš 80 %. Tai tie dabar plepantys, kurie galbūt sudarysite Vyriausybę, nelabai tikiu, kad sudarysite efektyvią Vyriausybę. Jeigu po ketverių metų PSDF biudžetą padidinsite 80 %, pavyzdžiui, iki 7 mlrd., aš pats atsiklaupsiu prieš jus, nulenksiu galvą ir padėkosiu. Taigi įvertinkite ir padarytus gerus darbus.

Ministrės noriu paklausti tokio dalyko. Algos, mokamos pagal kolektyvinę sutartį, yra susietos su minimaliąja alga. Minimalioji alga labai ženkliai auga ir visais atvejais paslaugų indeksacija būna mažesnė, įstaigos prisideda iš savo resursų. Dabar kai kurių įstaigų biudžetas, atlyginimų biudžetas, sudaro 80–85 %.

PIRMININKĖ. Laikas!

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Baigiu. Poliklinikos išsiverčia, bet ligoninės už likusią 15 % sumą nesugeba maitinti, gydyti ir panašiai, kokybė gali blogėti. Kaip spręsti šitą problemą? (*Balsai salėje*)

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Visgi paslaugos yra apmokamos pagal įkainį ir tokiu atveju, didėjant Privalomojo sveikatos draudimo fondo pajamoms, didėja ir paslaugų įkainis, didėja ir skiriamos lėšos. Kiekvienos įstaigos, matyt, jau asignavimų valdymas ir priskyrimas konkrečioms funkcijoms vykdyti yra pačios įstaigos pasirinkimas. Kaip minėjau, čia turbūt taip, kaip ir kelių atveju, jeigu norima sistemingai didinti finansavimą sveikatos apsaugos sričiai, reikalingi ir pajamas didinantys sprendimai. O pagal dabartinį reguliavimą tiek, kiek yra numatyta, ir yra paskirta. Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetas auga tikrai labai ženkliai pirmiausia dėl to, kad sparčiai auga darbo užmokestis ir su darbo užmokesčiu susijusios sveikatos draudimo įmokos. Taip pat, augant minimaliajai mėnesinei algai, auga ir valstybės mokamos įmokos už valstybės draudžiamus asmenis, kurie yra susiję su minimaliąja mėnesine alga.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiama ministre. Jūs atsakėte šiame etape į visus Seimo narių klausimus. Dabar norėčiau pakviesti rinktis į salę, kadangi jau prasideda balsavimo laikas.

11.19 val.

Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 1, 5, 6, 8 ir 9 straipsnių bei 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4232 (*pateikimas*)

Tačiau prieš tai pakviesiu V. Šilinską, kad pristatytų 1-2.9 bei 1-2.10 klausimus. Jie yra bendro projekto lydimieji – Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atly-

gio už darbą įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Dėl vedimo tvarkos – A. Butkevičius. Prašau.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Kada buvo užduotas klausimas dėl valstybės skolos aptarnavimo išlaidų augimo, tai gal Finansų ministerija tiesiog neteisingą informaciją buvo pateikusi Biudžeto ir finansų komitetui, kada dar komiteto pirmininku buvo gerbiamas M. Majauskas. Čia buvo išdėstyta, kiek kiekvienais metais valstybei kainuos skolų refinansavimas ir palūkanų augimas, tai 2024 metais parodyta ir numatyta šitoje diagramoje 467 mln. eurų, o kadangi 2025 ir 2026 metais laukia didžiausias refinansavimas, tai parašyta 658 mln. Tai kaip, Finansų ministerija anksčiau teikė teisingus duomenis, o dabar kitus jau turi?

PIRMININKĖ. Norėtų replikuoti finansų ministrė G. Skaistė. Prašau.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Jūs dar išsitraukite projektus, kuriuos svarstė Biudžeto ir finansų komitetas praeitoje kadencijoje. Tai situacija keičiasi, keičiasi ir Europos Centrinio Banko nustatomos palūkanų normos, keičiasi ir sumos, kurias reikia pasiskolinti dėl to, kad dalis, matyt, yra išleidžiama mažiau, negu buvo suplanuota. Likučiai, matyt, yra didesni. Pažiūrėkite ir į biudžeto deficitą, kuris planuojamas 2024 metais. Kai rengėme biudžetą, buvo minus 3, šiandien planuojamas rezultatas yra minus 2,2, tai tiesiog situacija keičiasi, yra skaičiuojamos aktualios sumos pagal dabartinę realią situaciją.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu gerbiamą ministrą pristatyti 1-2.9 klausimą.

V. ŠILINSKAS. Laba diena, kolegos. Aš labai trumpai pasistengsiu. Su biudžetu eina iš dalies techniniai pakeitimai. Svarbiausia dalis šitų pakeitimų, be abejo, yra pedagogų atlyginimas, bet jisai yra keičiamas ir svarstomas čia, Seime, tik todėl, kad tai yra numatyta įstatymu, kokie yra pedagogų atlyginimų dydžiai. Jų kilimas yra planuojamas apie 8,2 %, kaip sakė finansų ministrė, todėl atitinkamai siūloma pakeisti įstatymą.

Kitos dvi grupės yra valstybės tarnautojai ir biudžetinių įstaigų darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis. Tai jiems keliamos minimaliosios šakutės, numatytos įstatyme, nes kyla minimalioji mėnesinė alga, ji bus kitais metais 1 tūkst. 38 eurai. Tai atitinkamai norime, kad atlyginimų rėžių žemiausios kartelės taip pat pakiltų ir skirtųsi nuo tos minimaliosios algos, ir išliktų rėžis. Tai tokie esminiai pakeitimai. Prašome pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Sysas. Ruošiasi L. Kukuraitis. A. Sysas norėtų paklausti.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Mes kurį čia, darbo užmokesčio, taip?

PIRMININKĖ. Darbotvarkės 1-2.9 klausimas, taip, Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo.

A. SYSAS (*LSDPF*). Mes vakar komitete kaip tik diskutavome apie valstybės tarnautojus, bet mes gavome lyg tenai ir biudžetinių įstaigų, tai ar galite užtikrinti, kad šitų darbuotojų darbo užmokestis padidės nors tiek, kiek didėja vidutiniškai? Iš visų lentelių, kurias mes gavome, akivaizdžiai matome, kad per šiuos metus didžiajai daliai žemiausias pareigas užimančių tiek valstybės tarnautojų ministerijose, tiek darbuotojų biudžetinėse įstaigose augimas buvo pusė, o kartais net mažiau – 4–5 %…

PIRMININKĖ. Laikas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Tai būtent šitas įstatymas. Kokie bus rezultatai? Ačiū.

V. ŠILINSKAS. Dėkui, Algirdai. Darėme analizę ir matome, kad mūsų sistema yra bloga, bet žmonės yra geri viešajame sektoriuje. Mes privalome keisti sistemą, nes žmonės, ką ir matome, ateina į viešąjį sektorių degančiomis akimis, nori daryti, bet jie būna neįvertinami – tie, kurie daro, ir tie, kurie daro daugiausia, dažniausiai ir klysta, dažniausiai ir lazdų gauna. Tada po 5 metų, 5–15 metų nusivilia ir pyksta, ir darbe būna pikti, 15 metais jau būna pasyvūs. Tai turime pereiti prie sistemos, kad ne Seime keliame atlyginimus visiems vienodai, nepriklausomai, ar dirba žmogus, ar ne, bet per atlygio sistemas, samdydami tinkamus vadovus, kad būtų įvertinami tie žmonės, kurie daro daugiau ir kurie labiau stengiasi. Toks yra pokytis ir tuo keliu einame. Negalime pasakyti, kad jau esame ten, bet galiu drąsiai pasakyti, kad mes nebuvome ten, nes tik apie 25 % žmonių sutikdavo viešajame sektoriuje, kad padaręs darbą gerai gali tikėtis didesnio atlygio. Tai to nebuvo. Vyksta pokytis. Prašau jį labai palaikyti. Žmonės, kurie daro daugiau, turi gauti daugiau.

PIRMININKĖ. Klausia L. Kukuraitis. Ruošiasi A. Butkevičius.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, ministre, sutinku su jūsų logika, tik bėda yra tokia, kad pinigų mažai. Kai mes matome, kad minimalusis mėnesinis atlygis kyla 12 %, o toms grupėms, kur ministrė parodė, kad daugiausia kyla, tai yra 10 % gydytojams ir kitiems, o visoms kitoms grupėms ten faktiškai lėšų nėra įdėta, čia yra problema, vadinasi, mes neturime resursų, iš ko didinti. Tai mano klausimas yra toks: ar nebuvo klaida padaryta, kad socialiniams darbuotojams santykį su mažiausiais koeficientais mes nuo 30 % sumažinome iki 20 %? Šiuo atveju bent 10 % socialiniams darbuotojams būtų padidintas atlyginimas, nes įsipareigojimus vykdyti mes mokame, o užtikrinti politinę valią ne visada. Dėkui.

V. ŠILINSKAS. Turbūt sunkiai rasime šitoje salėje žmogų, kuris pasakytų, kad pinigų jam užtenka, visais atvejais yra visada per mažai. Dėl socialinių darbuotojų ten buvo techninis pakeitimas įstatyme, vadinasi, kylant bazei buvo perskaičiuota nebe 30 %, o, kaip minėjau, 22 ar kiek ten buvo, tai iš principo išlaikant tą patį skirtumą, kuris buvo anksčiau pinigais. Be abejo, aš irgi sutinku, kad visi ir visada sako, kad pinigų per mažai, klausimas, kaip jų daugiau uždirbti.

PIRMININKĖ. Klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiamas ministre, mano klausimas būtų gal toks šiek tiek provokuojantis. Pastaruoju metu daugelis politinių partijų atstovų kalba apie tai, kad „Sodros“ rezervas yra sukauptas kaip niekada didelis, ir žada visuomenei, kad jeigu pasikeis valdžia, nauja valdžia, vadinasi, pradės naudoti rezerve sukauptas lėšas dar stipriau didinti pensijoms. Kokia jūsų nuomonė būtų dėl tokios reakcijos kaip ministro, matau, ir pasisakančio, ir rašančio? Kaip viešųjų finansų erdvėje tai galėtumėte įvertinti ir kaip tai atsilieps tam tikriems atskiriems viešųjų finansų rodikliams? Ačiū.

V. ŠILINSKAS. Reikėtų pradžioje turbūt pradėti nuo diskusijos, ar „Sodros“ rezervas didelis, ar mažas. Eurais, taip, suma atrodo didelė, bet įstatyme numatytas tikslas yra pasiekti vienų metų „Sodros“ biudžeto rezervą. Tai šią dieną metus pabaigsime su 55 % to tikslo, kitiems metams prognozuojama apie 60 % tikslo. Tikrai negalime sakyti, kad jisai yra labai didelis, taip pat analizuojant su kitomis šalimis irgi nėra didelis. Jisai kaupiamas su ta mintimi, kad jeigu ateityje ištiktų krizė, kaip buvo 2008 metais, kad turėtume pagalvę, kad nereikėtų bėgti labai brangiai skolintis ar mažinti pensijas. To nereikės, nes mes dabar tą rezervą turime ir jį kaupiame. Jisai tikrai leistų subalansuoti ir peršokti tam tikrą krizę, kurį laiką išgyventi. Manau, geras dalykas. Reikia tą pagalvę išsaugoti.

Didinti pensijas daugiau iš „Sodros“ rezervo, nesvarbu, kas ateis po manęs, neturės galimybių be didesnių įstatymų pakeitimų ar didesnių biudžeto pajamų, nes, kaip minėjote, kaip matėte, finansų ministrė rodė, yra suplanuotas 3 % deficitas ir „Sodros“ lėšos, ir valstybės biudžeto lėšos yra skaičiuojamos bendrai. Vadinasi, norint dar didinti išlaidas, tas pačias pensijas, nesvarbu, ar iš rezervo, ar iš kur kitur, reikės mažinti kurias nors kitas išlaidas arba didinti pajamas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų užsirašė A. Sysas. Motyvai už dėl 1-2.9 klausimo.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, tikrai nėra paprasčiausiai jokio noro balsuoti prieš, nes vakar parlamentinis tyrimas komitete akivaizdžiai parodė, kad žmonės, kurie dirba valstybei, ypač priėmus Valstybės tarnybos įstatymą, visiems politinio pasitikėjimo, viceministrams, vyresniesiems specialistams darbo užmokestis padidėjo žymiai ženkliau negu žemesnes pareigas užimantiems žmonėms, daugelio net ministerijoje dirbančių valstybės tarnautojų darbo užmokesčio didėjimas buvo mažiau kaip pusė vidutinio Lietuvoje. Atmetus, kad ten buvo įskaitytas ir augimas už stažą, ir įvairios priemokos, tai realaus darbo užmokesčio turbūt nebuvo kai kuriose ministerijose apskritai… Todėl didinimas būtinas.

Bet aš noriu atkreipti dėmesį, kad išlieka labai didelė diferenciacija pačiose šitose struktūrose, todėl nežinau… Suprantu, kad pakeisti greitai ir padidinti finansavimą šitiems žmonėms, kurie dirba viešajame sektoriuje, užims laiko, bet tikrai čia yra ne tik šio Seimo, bet ir būsimųjų seimų reikalas. Nereikia mums pasakoti apie tai, kad nereikia skatinti. Mes puikiai suprantame, kad gerai dirbantį žmogų reikia skatinti, tam ir daroma, bet sistema yra tokia, kad dabar nuo objektyvių skatinimo priemonių mes pereiname prie subjektyvių, kur viršininkas yra kaip trys asmenys ir jis nusprendžia viską: ką priimti, ką paskatinti ir kiek mokėti.

PIRMININKĖ. Laikas! Noriu paprašyti ministro, kad pristatytų ir 1-2.10 klausimą, tai yra Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo projektą. Tai yra dar vienas lydimasis. Prašau.

11.28 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4233 (*pateikimas*)

V. ŠILINSKAS. Kaip aš minėjau, čia kartu paketu eina ir Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimai, kuriais keičiama tai, kad ir valstybės tarnautojams yra keliami šitie minimaliausi koeficientai, kurių kėlimas yra susijęs būtent su minimaliosios algos kėlimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti vienas Seimo narys – K. Vilkauskas. Prašau.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Dėl Valstybės tarnybos įstatymo yra kreiptasi į Konstitucinį Teismą mūsų frakcijos iniciatyva, kad pasiaiškintų dėl socialinių garantijų, dėl visko. Bet mano klausimas.

Dabar jūs kalbate apie tuos koeficientus, bet kadangi susieta su VDU – vidutiniu darbo užmokesčiu, dabar ne su baziniu dydžiu, tai dabar skaičiavimas yra kas metus. Atsiprašau, kas dvejus metus. O jeigu būtų kas metus, tai tie valstybės tarnautojai pajaustų didesnę naudą. Ar jūs neplanuojate pakeisti šitos tvarkos? Tai būtų tikrai daug efektyviau ir žmonės greičiau pajustų tai.

V. ŠILINSKAS. Geras klausimas. Tai yra susiję su tuo, ką ir Algirdas minėjo, kad yra, ką rodo analizė, viešajame sektoriuje labai didelis atlyginimų neteisingumas ir diferenciacija, kuomet kalbame apie tos pačios kategorijos darbuotojus. Darbuotojų, dirbančių panašios atsakomybės darbą, atlyginimas dažnu atveju skiriasi labai daug. Pagrindinė priežastis tuo dažnu atveju yra būtent priedas už stažą, nes žmogus, dirbantis tą patį darbą, gali gauti iki 30 % skirtingą atlyginimą, nors daro tą patį darbą.

Vienas iš pakeitimų ir buvo, ir valstybės reformos tikslas – mokėti ne už buvimą valstybės tarnyboje, bet už rezultatą. Natūralu, kad žmogus, kuris dirba daugiau metų, paprastai sukaupia daugiau kompetencijos ir patirties ir jisai padaro daugiau, bet tai būtent ir turime vertinti. O šitas numatytas automatinis indeksavimas su darbo užmokesčiu buvo atidėtas tam, kad pirma išspręstume problemą. Jeigu mes vėlgi turime, suprantate, tą patį darbą žmogus daro ir vienas uždirba daug, kitas – mažai, bet visiems vienodai keliame, tai skirtumas tarp tų žmonių tik auga. Visų pirma turime per tuos dvejus metus išspręsti problemą, kad žmonės už tą patį darbą gautų tą patį atlyginimą, ir jau tik tuomet galime horizontaliai indeksuoti atlyginimus. Esame pakeliui į tai.

Plius gal dar papildysiu, kad darbo apmokėjimo sistemos, ir būtent pereinama buvo prie to, kad nėra labai… apskritai nelogiška, kad Seimo nariai dažnu atveju svarsto, kiek vairuotojas turi uždirbti, C kategorijos darbuotojas, ir koks jo atlyginimas turi būti. Akivaizdu, kad turi spręsti dėl minimaliosios algos. Šiandien dėl minimaliosios sprendžia Vyriausybė, o dėl atlyginimų kiekvienoje įstaigoje turi būti darbo apmokėjimo sistemos. Turime samdyti gerus vadovus ir jais pasitikėti. Jie mato žmones, įvertina tuos žmones, kurie padaro daugiau. Logika yra tokia. Mes čia būdami ar ministerijose, ar Seime tikrai nematome tų žmonių ir negalime pasakyti, kurie iš jų uždirba daugiau. Be abejo, jeigu vadovai dirba blogai, kas pasitaiko, su tais vadovais turime atsisveikinti. Ir čia jau mūsų yra atsakomybė. Seimo, kur skiria Seimas, Vyriausybės, kur skiria Vyriausybė, ir ministerijos.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į klausimus.

Gerbiami kolegos, pereiname prie balsavimo.

11.31 val.

2025–2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4221 (*pateikimo tęsinys*)

Tik primenu, jog biudžeto pateikimas vyksta taip, kad išklausomas Vyriausybės pranešimas apie valstybės biudžeto projektą. Tą jau padarėme, finansų ministrė atsakė į 22 Seimo narių klausimus. Toliau valstybės biudžeto projektui nagrinėti komitetuose ir frakcijose skiriama ne mažiau kaip 15 dienų. Tuo metu eiliniai Seimo plenariniai posėdžiai nerengiami.

Dabar apsispręsime balsuodami dėl lydimųjų. Pirmiausia dėl… (*Balsai salėje*) Taip, ir dėl komitetų, žinoma. Biudžeto ir finansų komitetas yra pagrindinis, visi kiti Seimo komitetai yra papildomi. Ar galime… Siūloma svarstyti lapkričio 21 dieną, o antrasis svarstymas turėtų įvykti ne vėliau kaip gruodžio 18 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta.

11.32 val.

Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 1, 4, 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4222 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar, kadangi esame visi jau susirinkę, balsavimo laikas prasidėjęs, apsispręskime balsuodami dėl darbotvarkės 1-2.2 klausimo – Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 1, 4, 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4222. Pateikimo stadija. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. (*Šurmulys salėje*) Darbotvarkės 1-2.2 klausimas, biudžeto lydimasis.

Balsavo 93: už – 58, prieš – 18, susilaikė 17. Po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 21 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

11.33 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 186 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4223 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-2.3 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 186 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4223. Balsuojame. Taip pat biudžeto lydimasis.

Balsavo 94: už – 62, prieš – 9, susilaikė 23. Po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 21 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta.

11.34 val.

Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XII-1289 10 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-4224 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-2.4 klausimas – Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-4224. Balsuojame.

Balsavo 95: už – 66, prieš – 4, susilaikė 25. Po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 21 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

11.34 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4225 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-2.5 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4225. Balsuojame.

Balsavo 96: už – 70, prieš – 6, susilaikė 20. Pritarta po pateikimo.

Kaip pagrindinis siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 21 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

11.35 val.

Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2, 3, 4 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4226 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-2.6 klausimas – Valstybės skolos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4226. Balsuojame.

Balsavo 97: už – 63, prieš – 12, susilaikė 22. Pritarta po pateikimo.

Kaip pagrindinis siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 21 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

11.36 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^1 straipsniu įstatymo Nr. XIII-3420 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4227 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-2.7 klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4227. Balsuojame.

Balsavo 97: už – 54, prieš – 28, susilaikė 15. Pritarta.

Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 21 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

11.36 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 17 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3421 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4228 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-2.8 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-4228. Balsuojame.

Balsavo 97: už – 57, prieš – 24, susilaikė 16. Pritarta po pateikimo.

Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 21 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

11.37 val.

Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 1, 5, 6, 8 ir 9 straipsnių bei 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4232 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-2.9 klausimas – Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4232. Balsuojame.

Balsavo 102: už – 72, prieš – 4, susilaikė 26. Pritarta po pateikimo.

Siūlomas kaip pagrindinis Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 21 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Per prieš tai buvusį balsavimą suklydau, mano balsas turėtų būti prieš.

PIRMININKĖ. Gerai, prieš. Prašom. A. Žukauskas.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Švietimo ir mokslo komitetas norėtų būti papildomas dėl 2-9 klausimo.

PIRMININKĖ. Dėl 1-2.9 klausimo – Biudžetinių įstaigų darbuotojų. Gerai. Ar galėtume pritarti, kad pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, Švietimo ir mokslo komitetas – papildomas? Nematau prieštaraujančių. Pritarta.

11.38 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4233 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-2.10 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4233. Balsuojame.

Balsavo 101: už – 76, prieš – 1, susilaikė 24. Pritarta po pateikimo.

Kaip pagrindinis siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstyti vėlgi lapkričio 21 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

11.39 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2023 metų nacionalinio metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-4214 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2023 metų nacionalinio metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-4214. Pranešėjai – G. Skaistė ir M. Macijauskas, valstybės kontrolierius. Prašom, gerbiama ministre, į tribūną. Atkreipiu dėmesį, kad vis dar balsavimo langas, tai po pateikimo galėsime apsispręsti balsuodami.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Laba diena dar kartą. Noriu pristatyti 2023 metų nacionalinį metinių ataskaitų rinkinį. Vyriausybė šių metų spalio 9 dieną pritarė ir pateikė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2023 metų nacionalinio metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektą, kuriuo siūlo patvirtinti 2023 metų nacionalinį metinių atskaitų rinkinį. Kartu su šiuo rinkiniu yra teikiama informacija apie valstybės skolą.

Teikiamą 2023 metų nacionalinį metinių ataskaitų rinkinį sudaro valstybės viešojo sektoriaus subjektų, visų savivaldybių viešojo sektoriaus subjektų, valstybės socialinių fondų, Privalomojo sveikatos draudimo fondo ir Pensijų anuitetų fondo, iš viso 3 tūkst. 272 subjektų, į vieną viešojo sektoriaus subjektų ataskaitų rinkinį konsoliduoti duomenys apie finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus bei savivaldybių biudžetų vykdymo duomenys. 2023 metais visą viešojo sektoriaus konsoliduotą turtą sudarė 84,5 mlrd. eurų ir jis buvo 9,3 mlrd. eurų, arba 12 %, didesnis nei 2022 metais. Įsipareigojimus sudarė 33 mlrd. eurų ir, palyginti su 2022 metais, jie padidėjo 1,5 mlrd. eurų, arba 5 %. Per 2023 metus viešojo sektoriaus grynojo turto vertė padidėjo 20 % ir ataskaitinių metų pabaigoje buvo 39,9 mlrd. eurų.

Prie Nacionalinio metinių ataskaitų rinkinio yra teikiama informacija apie valstybės skolą. Valstybės skola 2023 metų pabaigoje buvo 27,6 mlrd. eurų ir, birželio mėnesio duomenimis, sudarė 38,3 % bendrojo vidaus produkto. Valstybės skolinimosi kaštai išliko stabilūs. Skolos valstybės valdymo išlaidos 2023 metais sudarė 278,1 mln. eurų. 2023 metais faktinės išlaidos, lyginant su 2022 metais, sumažėjo 0,5 %, arba 1,3 mln. eurų. Efektyvi palūkanų norma už skolą valstybės vardu per metus nepakito ir išliko apie 1,1 %.

Valstybės kontrolė atliko Nacionalinio metinių ataskaitų rinkinio auditą ir pateikė sąlyginę nuomonę, kurią nulėmė nustatyti duomenų iškraipymai žemesnio konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų ataskaitose.

Prašoma po pateikimo priimti svarstyti Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2023 metų nacionalinio metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dabar norėčiau suteikti žodį valstybės kontrolieriui M. Macijauskui. Atkreipiu dėmesį, kad dėl šio projekto atsakys į klausimus, bet nebalsuosime. Balsuosime dėl kitų, kuriuos spėsime apsvarstyti.

M. Macijauskas. Vėliau kolegos užduos klausimus.

M. MACIJAUSKAS. (*Nuotoliniu būdu*) Laba diena, gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, ministre. Pakartosiu tai, ką iš tribūnos sakiau pavasarį. 2024-uosius laikau istoriniais lūžio metais mūsų valstybės atskaitingumo sistemoje. Atsiskaitymo už valstybės praėjusių metų finansinius rezultatus jums, Seimo nariai, visuomenei imtasi pavasarį. Kartu su finansinių ataskaitų rinkiniais buvo pateikta ir Valstybės pažangos ataskaita. Belieka sulaukti kitų metų Pažangos ataskaitos, kuri, tikimės, išsamiau atskleis šalies pažangą ir tam panaudotus biudžeto pinigus, bei atsiskaitymo už 2025 metus, kai Nacionalinis metinių ataskaitų rinkinys bus pateiktas kartu su svarbiausiais valstybės ataskaitų rinkiniais 2026 metų pavasarį.

Atkreipiu dėmesį į mūsų Finansų ministerijai teiktą rekomendaciją, kad Seimui teikiamą Nacionalinį metinių ataskaitų rinkinį turėtų sudaryti ne tik viso viešojo sektoriaus konsoliduoti finansinių ataskaitų duomenys, bet ir konsoliduoti biudžeto vykdymo duomenys. Kodėl to reikia?

Pirma, turime turėti patikimus faktinius duomenis, kuriais remiantis skaičiuojami valdžios sektoriaus finansiniai rodikliai. Antra, turime išlaikyti nuoseklią ir skaidrią visų lygių atskaitomybės sistemą. Tiek kaupimo, tiek pinigų principas apimtų visą viešąjį sektorių, nes šiemet pirmą kartą kartu su Nacionaliniu ataskaitų rinkiniu teikiami savivaldybių biudžetų vykdymo duo-

menys nesudaro prielaidų vientisai atskaitomybės sistemai ir nėra pakankami svarbiausiems valstybės rodikliams suskaičiuoti.

Taigi teikiu išvadą dėl 2023 metų nacionalinio metinių ataskaitų rinkinio. Dėl jo reiškiame sąlyginę nuomonę. 2023 metų ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą viso viešojo sektoriaus finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus, išskyrus nustatytas reikšmingas klaidas. O jas lėmė iškraipymai žemesnio konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkiniuose. Konkrečias klaidas juose pristačiau dar gegužės mėnesį, todėl apie jas dabar nekalbėsiu.

Kartu su Nacionaliniu ataskaitų rinkiniu teikiama informacija ir apie valstybės skolą. Dėl pasikeitusių Europos Sąjungos reikalavimų atsisakyta reikalavimo valstybėms narėms rengti stabilumo programą, todėl šiais metais ir nebuvo parengtos vidutinio laikotarpio Lietuvos Vyriausybės skolinimosi ir skolos valdymo gairės. Pagal naują reguliavimą Lietuva sutarė su Europos Komisija nacionalinius vidutinės trukmės fiskalinius planus, kuriuose būtų nustatyta fiskalinės, struktūrinės, investicijų politikos kryptys ateinantiems ketveriems metams, parengti 2025 metų pavasarį.

Vyriausybė 2021 metais planavo parengti valdžios sektoriaus skolos valdymo strategiją. Vėliau vietoje jos sukūrė skolos scenarijų modeliavimo ir valdžios sektoriaus finansų tvarumo vertinimo įrankį. Tai svarus žingsnis, bet neatstoja valstybės skolos valdymo strategijos, nubrėžiančios kryptį, kokių tikslų siekiame.

Atkreipiu jūsų dėmesį, kad valdžios sektoriaus skola didėja nominalia verte. Ji per 2023 metus paaugo kone 1,9 mlrd. eurų ir 2023 metų pabaigoje buvo 27,6 mlrd. eurų, arba 38,3 % BVP. Skolos valstybės vardu valdymo išlaidos siekia per 270 mln. eurų per metus. Nors tai tik 1 % nuo turimos skolos dydžio, dabar valstybė neturi galimybės pasiskolinti pigiai, kaip buvo prieš keletą metų, ir 2023 metais skolinosi vidutiniškai už 3,8 % metinių palūkanų. Todėl kiekvienas naujas sumanymas ilgalaikius įsipareigojimus dengti skolos sąskaita turi būti labai rimtai pasvertas, nes manymas, kad iki Mastrichto kriterijaus dar daug erdvės, nėra teisingas ir priimtinas, galvojant apie skolinimąsi neturint adekvačių, tvarių pajamų šaltinių.

Tai tiek apie Nacionalinį ataskaitų rinkinį ir kartu su juo teikiamus duomenis. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norėčiau pakviesti finansų ministrę grįžti į tribūną. A. Skardžius turi klausimą, nežinau, kam adresuos, bet prašau.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Tai mano klausimas gerbiamai finansų ministrei. Paprastai visą laiką Lietuva paliekama įklimpusi į skolas po konservatorių valdymo laiko. Tai radome 2012 metais, kai 7 mlrd. buvo pasiskolinti už astronomines palūkanas, reikėjo 2 mlrd. eurų permokėti už tuos 7 mlrd. pasiskolintų ir juos grąžinti, rodos, pavyko tik 2022 metais. Tai kiek skolos aptarnavimas, gerbiamoji ministre, yra 2024 metais ir koks bus 2025 metais? Piniginė išraiška – ne procentinė. Pasakykite atvirai ir sąžiningai. Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Planuojama, kad skolos aptarnavimo išlaidas 2025 metais sudarys 543,7 mln. eurų, 18 %, arba 83,2 mln. eurų, daugiau negu šiemet, kai planuojama, kad skolos aptarnavimo išlaidas sudarys 460,5 mln. eurų.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus, buvo tik vienas klausimas. Tuomet dėl šio klausimo apsispręsime vėliau, kaip numato Statutas. Kadangi esame šiek tiek sutaupę… Taip, komitetai. Be abejo, Biudžeto ir finansų komitetas yra pagrindinis, o papildomi yra visi Seimo komitetai. Siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Kadangi šiek tiek sutaupėme laiko, siūlau apsvarstyti klausimus iš popietinės darbotvarkės.

11.48 val.

Darbo kodekso 14, 30, 35, 36, 41, 42, 56, 57, 59, 62, 72[1], 112, 119, 134, 140, 141, 144, 171, 179, 181, 182, 185, 193, 194, 222, 223, 225, 226, 228, 237, 240, 241 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3962(2)ES (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-2.1 klausimas – Darbo kodekso keliolikos straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3962(2)ES. Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio nėra pasiūlymų. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pastaba, visiškai techninio pobūdžio. Jai komitetas pritaria. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu visam straipsniui? Ačiū, pritarta.

Dėl 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ir iki 34 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti kiekvienam iš šių straipsnių bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 2-2.1 klausimo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. Darbotvarkės 2-2.1 klausimas, projektas Nr. XIVP-3962(2)ES.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 84: už – 77, prieš nebuvo, susilaikė 7. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3962) priimtas. (*Gongas*)

11.50 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 96 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3963(2)ES (*priėmimas*)

Toliau 2-2.2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 96 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3963.

Jį sudaro trys straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Balsuojame dėl 2-2.2 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 87: už – 83, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3963) priimtas. (*Gongas*)

11.51 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3964(2)ES (*priėmimas*)

Kitas lydimasis 2-2.3 klausimas – Užimtumo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3964. Pakeitimą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 87: už – 75, prieš nebuvo, susilaikė 12. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3964) priimtas. (*Gongas*)

11.51 val.

Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 1, 2, 4, 9, 10, 11, 12, 13, 19 straipsnių, III skyriaus pavadinimo pakeitimo ir 9^1 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3965(2)ES (*priėmimas*)

Kitas lydimasis 2-2.4 klausimas – Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3965. Jį sudaro 12 straipsnių. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 85: už – 83, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3965) priimtas. (*Gongas*)

11.52 val.

Vienkartinių kompensacijų asmenims, kurių sveikatai padaryta žala likviduojant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinius, ir jų šeimos nariams, taip pat asmenims, Antrojo pasaulinio karo ir okupacijų metais išvežtiems priverstiniams darbams, buvusiems getuose, įkalinimo įstaigose ir kitose laisvės atėmimo vietose, įstatymo projektas Nr. XIVP-4052(2) (*priėmimas*)

Toliau 2-3 klausimas – Vienkartinių kompensacijų asmenims, kurių sveikatai padaryta žala likviduojant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinius, ir jų šeimos nariams, taip pat asmenims, Antrojo pasaulinio karo ir okupacijų metais išvežtiems priverstiniams darbams, buvusiems getuose, įkalinimo įstaigose ir kitose laisvės atėmimo vietose, įstatymo projektas Nr. XIVP-4052. Priėmimo stadija.

Šį projektą sudaro 15 straipsnių. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86: už – 86, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4052) priimtas. (*Gongas*)

11.53 val.

Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo Nr. XIV-2011 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3892(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-4.1 klausimas – Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3892. Priėmimo stadija. Pakeitimą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 85: už – 82, prieš nebuvo, susilaikė 3. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3892) priimtas. (*Gongas*)

11.54 val.

Valstybės pareigūnų darbo užmokesčio įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3893(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-4.2 klausimas – Valstybės pareigūnų darbo užmokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3893. Pakeitimą sudaro trys straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 87: už – 85, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3893) priimtas. (*Gongas*)

11.55 val.

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 2, 4, 13, 15^{6}, 15^{8} straipsnių ir ketvirtojo[1] skirsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3660(2)NKL (*priėmimas*)

Toliau darbotvarkės 2-5.1 klausimas – Investicijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3660. Taip pat priėmimo stadija. Projektą sudaro aštuoni straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92: už – 91, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3660) priimtas. (*Gongas*)

11.55 val.

Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 5, 14, 16, 26, 31, 60, 65, 66 straipsnių ir 5 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3661(2)NKL (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-5.2 klausimas – lydimasis Koncesijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3661. Pakeitimą sudaro dešimt straipsnių. Dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92: už – 92, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3661) priimtas. (*Gongas*)

11.56 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3662(2)NKL (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-5.3 klausimas – lydimasis Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3662. Pakeitimą sudaro du straipsniai. Dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 90: už – 88, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3662) priimtas. (*Gongas*)

11.57 val.

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 2, 14, 20 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3801(2) (*priėmimas*)

Toliau darbotvarkės 2-5.4 klausimas – paskutinis lydimasis įstatymo projektas Nr. XIVP-3801. Dėl 1, 2 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento pastabų, jos iš esmės redakcinio pobūdžio. Komitetas pritaria. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu 3 straipsniui? Ačiū, pritarta. Dėl 4, 5 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame dėl darbotvarkės 2-5.4 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92: už – 92, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3801) priimtas. (*Gongas*)

11.58 val.

Baudžiamojo kodekso 9^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4133(2)ES, Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ Nr. XII-1322 3 ir 17 straipsnių, priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4134(2)ES (*svarstymas*)

Toliau norėčiau pakviesti gerbiamą I. Haase. Galėtume apsvarstyti darbotvarkės 2-10.1 klausimą – Baudžiamojo kodekso 9^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4133. Svarstymo stadija. (*Balsai salėje*) Ir taip pat lydimąjį projektą Nr. XIVP-4134. Prašau pristatyti Teisės teisėtvarkos komiteto išvadą dėl pagrindinio ir lydimojo.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 9^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4133. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Sprendimas – pritarta komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Analogiškai ir dėl lydimojo – bendru sutarimu, nes 8 komiteto narių balsais pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą. Diskutuoti niekas neužsirašė. Pasiūlymų nebuvo gauta. Dėl motyvų dėl darbotvarkės 2-10.1 ir 2-10.2 klausimų užsirašiusių taip pat nėra. Apsispręskime balsuodami dėl projekto Nr. XIVP-4133 bei lydimojo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 93: už – 91, prieš nebuvo, susilaikė 2. Pritarta po svarstymo.

12.00 val.

Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 11 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3847(2) (*svarstymas*)

Norėčiau pakviesti A. Matulą, kad pristatytų darbotvarkės 2-9 klausimą – Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIVP-3847. Svarstymo stadija. Sveikatos reikalų komiteto išvada dėl šio projekto.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Sveikatos reikalų komitetas du kartus svarstė įstatymo projektą, buvo pateikta pataisų. Pirmajame posėdyje buvo pritarta M. Danielės pataisai, kuri iškraipė projekto autorių, šalies Prezidento teikiamo projekto esmę, todėl buvo padaryta pertrauka, įregistruoti kiti pasiūlymai. Vakar komitetas apsisprendė, pritardamas mano įregistruotiems pasiūlymams dėl įstatymo, ir tokiai išvadai komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą. Yra gauta pasiūlymų. Visų pirma L. Slušnys. Prašau pristatyti savo pasiūlymą dėl 2 straipsnio.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū. Iš tiesų daugeliui dalykų pritardamas ir pritardamas pačiam įstatymui dėl tų priemonių, kurias imamasi griežtinti, savo pasiūlymu siūlau šiek tiek sušvelninti. Kitaip sakant, imuosi, teikiu pataisą, kuria iš tiesų bandau sakyti, kad drastiškos priemonės, tokios, kokių mes esame pirminiame projekte kiekvienam Lietuvos verslininkui… Taip, prekiauja žalingais produktais, sutinku su tuo, bet aš norėčiau, kad mes imtumės tokio sąmonėjimo, todėl prašau balsuoti ir pritarti mano pataisai.

PIRMININKĖ. Ar yra 10 Seimo narių, kurie pritaria šios pataisos svarstymui? Vizualiai panašu, kad yra. Taigi, komiteto išvada.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Komitetas nepritarė šiam pasiūlymui. Pritarus šiam pasiūlymui, būtų panaikinta baudžiamoji atsakomybė už didelio kiekio akcizinių prekių: tabako gaminių, su tabako gaminiais susijusių gaminių, pardavimą bei laikymą be įsigijimo teisę patvirtinančių dokumentų, be banderolių, o tai konkuruotų su Baudžiamojo kodekso nuostatomis. Autorių nuomone ir teisininkų nuomone, šitam įstatymo projektui pritarti negalime ir komitetas nepritarė šitam pasiūlymui. Prašome nepritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai dėl pasiūlymo. A. Skardžius kalba prieš.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Komiteto pirmininkas aiškiai įvardino, kad tai didintų kontrabandinių cigarečių patekimą į Lietuvą, o, kaip žinome, jau daugiau negu metai iš kaimyninės šalies skrieja meteorologiniai balionai, keldami didžiulę grėsmę ne tik oro

uosto, tarptautinio oro uosto, veiklai, bet ir kariniams daliniams. Tai manau, kad šis siūlymas ir kontrabanda ir jos mastas yra, be abejo, susiję. Todėl pasisakau prieš kontrabandos didinimą, nes, kaip teigia institucijos, atlikusios tyrimus, ypač nuorūkų tyrimą, Lietuvoje nemažėja ne legaliai importuojamų cigarečių, o būtent kontrabandinių cigarečių vartojimo kiekis. Tai turbūt ne tik meteorologiniai balionai, bet ir dar yra daug kiaurų skylių, kurių A. Bilotaitė, vidaus reikalų ministrė, neužkaišė sienoje su mūsų kaimyninėmis valstybėmis, iš kur plūsta tos cigaretės. Todėl reikia imtis visų pačių griežčiausių priemonių stabdant kontrabandą ir taip darant turbūt mažesnę žalą Lietuvos žmonių sveikatai ir biudžetui, todėl pasisakau prieš.

PIRMININKĖ. A. Bilotaitė – motyvai už.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Pirmiausia norėčiau replikuoti į kolegos argumentus. A. Bilotaitė kaip tik pasiekė, kad kontrabanda sumažėjo, ir žinote, dėl kokių konkrečių priemonių.

Pirmas dalykas, atsirado fizinis barjeras ir stebėjimo sistemos. Tai žaliąja siena, kuria eidavo, kontrabanda nustojo keliauti. Antras dalykas, pasienio kontrolės punktuose rentgenas pradėjo veikti. Daugybę metų tie sprendimai kažkodėl nebuvo padaryti. Mes juos padarėme. Antras dalykas. Trečias, teisingiau. Kontrabandos skaičiai buvo tikrai dideli geležinkeliais, kuriais keliaudavo, tai buvo apie 80 %. Ką mes padarėme? Priėmėme sprendimus, kad ten, kur nėra rentgeno, nebevažiuotų geležinkeliais.

Manau, kad jūs turėtumėte nustoti meluoti ir apie tyrimus, kurie rodo, kad kaip tik mažėja kiekis šitų neteisėtai, kaip sakoma, rūkomų tabako gaminių. Tai nustokite meluoti ir pripažinkite, kad ankstesni valdantieji negebėjo nieko padaryti, o A. Bilotaitė su kolegomis paėmė ir padarė.

PIRMININKĖ. Kas pritariate L. Slušnio pataisai, kuriai komitetas nepritarė, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. (*Balsas salėje*) Kas už L. Slušnio pasiūlymą, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 83: už – 40, prieš – 26, susilaikė 17. Pasiūlymui nepritarta.

A. Skardžius norėtų replikuoti po balsavimo.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Na, išties ponia A. Bilotaitė, vidaus reikalų ministrė, mane labai maloniai nustebino. Ne tik nustebino, bet ir patvirtino faktą, kad jinai už kontrabandos didinimą. Ačiū jai.

PIRMININKĖ. Toliau svarstome įstatymą ir pasiūlymus. L. Slušnys norėtų replikuoti. Bet, mieli kolegos, gal labai neįsivelkime? Prašau. L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Gerai, neįsivelsiu, Pirmininke. Bet vis tiek, kai sako, tai reikia mokėti skaityti tyrimus ir skaityti tyrimus ne 20 metų, ne 10 metų, o pastarųjų metų. Iš tiesų mažėja kontrabandos, kontrabandinių cigarečių labai stipriai. Ačiū.

PIRMININKĖ. A. Matulas. Taip, prašau.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš noriu priminti, kad projekto autorius siekė ženkliai padidinti baudas už elektroninių cigarečių ir talpiklių pardavimo pažeidimus ir netgi atimti licenciją, jeigu pažeidimai pasikartos per trejus metus. Tai komitetas apsisprendė pradėti balsuoti nuo mano pasiūlymo, kuris atliepia autorių pagrindinius tikslus. Vakar komitetas, pabalsavęs už mano pasiūlymą, 8 – už, 1 – prieš, susilaikiusių nebuvo…

PIRMININKĖ. Gerbiamas Antanai, bet mes per pasiūlymus einame.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). …dėl kitų susijusių jau nebalsavo, todėl prašyčiau Seimo Pirmininkės leisti pradėti balsuoti kaip komitete – nuo mano pasiūlymo.

PIRMININKĖ. Ne, ne, mes pagal Statutą balsuosime. Mes balsuosime pagal Statutą. Pirmiausia yra Seimo narės M. Danielės pasiūlymas, kurį ji, atrodo, atsiima, ar ne? Atsiima. Patvirtinate? Tada yra kitas M. Danielės pasiūlymas, kuris buvo spalio 3 dieną įregistruotas. Prašau pristatyti jį.

M. DANIELĖ (*LF*). Gal aš galėčiau abu pristatyti, jie yra?.. Ne, vieną.

PIRMININKĖ. Mes turime atskirai balsuoti, tai reikėtų po vieną.

M. DANIELĖ (*LF*). Gerai, spalio 3 dienos. Gerai. Aš teikiu šitą pasiūlymą ir juo iš tiesų griežtinu Prezidento siūlomą variantą, nes Prezidentas sako, kad jeigu tu parduodi nepilnamečiam žmogui elektroninę cigaretę, tai tau yra labai didelė bauda, jeigu tu parduodi IQOS'o, „Philip Morris" produkcijos, „Marlboro" pakelį, tai tau yra mažesnė bauda. Man atrodo, tokio nenuosek-

lumo įstatyme tiesiog negali ir neturi būti. Nesvarbu, kokį tabako produktą tu parduodi: kaitinamąjį tabaką, tabako pagalvėles, degųjį tabaką, „Camelį“, „L&M“, „Marlboro“, nesvarbu – parduoti nikotino produktų nepilnamečiams yra nelegalu ir nusikaltimas. Dėl to šitą klaidą aš ištaisau savo siūlymu.

Dar vienas pataisymas būtent šio pasiūlymo yra dėl licencijų atėmimo. Prezidentas siūlo atimti licenciją visam tinklui už tokį pardavimą. Aš taisau šį siūlymą ir sakau, kad galima atimti licenciją, tačiau tai parduotuvei, kurioje buvo nesužiūrėta ir įvyko tas nelegalus pardavimas, kad ta parduotuvė išsiaiškintų, kas nesuveikė jų darbo vietoje, koks darbuotojas nebuvo apmokytas. Tas darbuotojas gautų, na, atitinkamą nubaudimą, bet iš tiesų tai yra vienos parduotuvės klaida ir neproporcinga priemonė yra atimti visam tinklui. Jeigu pradėsime atiminėti visam tinklui, tai įsivaizduokite, kad, na, neteks „Maxima“ licencijos, neteks „Iki“ licencijos ir galiausiai visas tabakas liks prekiauti šešėlyje. Tai neproporcinga tiesiog priemonė. Tai du tokie pataisymai.

PIRMININKĖ. Ar yra 10 Seimo narių, kurie sutinka, kad šis pasiūlymas būtų svarstomas? Pabalsuokime. Pabalsuokime, kas pritariate, kad šis pasiūlymas būtų svarstomas. Taip, tikrai taip, yra. A. Matulas – Sveikatos reikalų komiteto išvada.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, pagal pateiktą siūlymą išties siūloma baudas didinti ir licencijų už pakartotinius pažeidimus nesuteikti visų formų tabako pardavimui, bet kažkodėl, ar tyčia, ar netyčia, iškrito būtent elektroninės cigaretės ir talpiklis, ko siekė Prezidentas. Tai lyg visiems siūloma didinti baudas, o projekto autorių tikslas siekti visai kitų dalykų. Tai kažkodėl tas dalykas iškrito. Kitame projekte, už kurį mes balsuosime, yra suderinta su Prekybos įmonių asociacija, kad taikoma ne trejų metų laikotarpiu, jeigu bus pakartotinis pažeidimas, bet metų laikotarpiu, ir vakar buvo pasakyta, kad mes su tuo kompromisu sutinkame. Tai dėl šio pasiūlymo siūlyčiau nebalsuoti.

PIRMININKĖ. M. Danielė norėtų replikuoti. Prašau.

M. DANIELĖ (*LF*). Aš atsiprašau, bet čia yra klaidinimas. Buvo techninė klaida viename pasiūlyme, registruotame liepos mėnesį, tą pasiūlymą aš atsiėmiau. Šis projektas yra be jokių techninių klaidų, jis apima visus tabako ir su tabaku susijusius gaminius: elektronines cigaretes, žolines priemones, pagalvėles, „Marlboro“ cigaretes, IQOS'o ir visas kitas priemones, ir sakoma, kad nesvarbu, ką tu parduodi, tu neturi teisės parduoti nepilnamečiui nikotino produktų. Štai ir viskas.

PIRMININKĖ. Motyvai už – K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (*LF*). Iš tiesų palaikau šį suvienodinimą, nes, man atrodo, jeigu truputį plačiau pažiūrėtume į kontekstą, suprastume, koks absurdiškas yra dabartinis projektas. Čia tas pats, kad pasakytume, kad už degtinės pardavimą nepilnamečiams bus didelės baudos, o už viskio pardavimą gali būti ir mažesnės baudos. Na, ne, jeigu didiname baudas, jeigu vykdome politiką, tai už bet kokio alkoholio ar už bet kokio tabako pardavimą nepilnamečiams turi būti baudžiama vienodai, nes kitaip išeina, kad mes lyg skatiname kokios nors rūšies tabako ar kitu atveju ir kitų žalingų dalykų…

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Na, šį projektą tikrai detaliai mes svarstėme komitete ir akivaizdu, kad tai yra manipuliacija kolegų nuomone, kai yra kalbama, kad komiteto priimtas projektas yra nesubalansuotas. Bendraujant su gydymo įstaigų vadovais, su gydytojais akivaizdu, kad šiandien būtent tos elektroninės cigaretės, elektroninės su užpildu yra didžiausia žala, daroma nepilnamečių sveikatai. Sakyti, kad tai yra, na, tas pats, kas viskis ar degtinė, na, yra visiška netiesa, nes daugiausia vaikų apsinuodija ir kartais galimi net ir labai rimti sveikatos sutrikimai ar net mirtini atvejai. Tai čia tiesiog nesulygintina. Jeigu negriežtinsime būtent bausmių šioje srityje, kaip ir teisingai buvo siūloma Prezidento projekte, tai tikrai tos problemos tiktai gilės. Tai tikrai negalima palaikyti ir raginu visus balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Motyvai jau išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl pirmojo M. Danielės…

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Ar galima?

PIRMININKĖ. Gerbiamas komiteto pirmininke, bet jūs pristatote projektą, jūs nekalbate dėl motyvų, aš taip suprantu. Motyvai už ir prieš ką tik buvo išsakyti.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Aš dar papildysiu komiteto nuomonę.

PIRMININKĖ. Bet jūs, kaip komiteto pranešėjas, negalite dėl motyvų kalbėti, nes jūs pristatote…

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Komiteto nuomonę papildomai pasakysiu…

PIRMININKĖ. …komiteto nuomonę.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Kolegos, dėl baudų didinimo visoms tabako formoms. Nesuderintas šitas klausimas su prekybininkais ir jų atstovė R. Vainienė kategoriškai yra prieš. Tai nėra aptarta. Kitas dalykas. Projekto autorius pirmiausia siūlo spręsti dėl elektroninių cigarečių. Čia siūloma apimti visus. Man atrodo, kad čia sukels labai griežtą pasipiktinimą…

PIRMININKĖ. Gerbiamas komiteto pirmininke, jūs mėginate užsukti antrą ratą argumentų, bet argumentai jau buvo išsakyti. Aš siūlau apsispręsti balsuojant dėl M. Danielės pirmosios pataisos. Kas pritariate pataisai, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 83: už – 57, prieš – 4, susilaikė 22. M. Danielės pasiūlymui pritarta.

K. Masiulis – replika po balsavimo.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš noriu padėkoti Antanui. Jeigu dar R. Vainienė bus keletą kartų paminėta, aš visur balsuosiu už.

PIRMININKĖ. Gerai. Pritarta. Kitas pasiūlymas vėlgi M. Danielės nebeaktualus, ji jį atsiima. Dėkoju. Seimo nario A. Matulo pasiūlymas. Apsisprendėme dėl ankstesnio, todėl jis nebėra aktualus. Ir taip pat yra J. Sejonienės pasiūlymas. Prašau. Jis taip pat neaktualus, ar ne? Ar sutinkate, kad atsiimate jį? Gerai.

Taigi apsvarstėme viską ir galime jau motyvus pasisakyti dėl viso projekto, kas esame už, kas prieš. Kol kas dėl motyvų niekas neužsirašė. Gerai. Tuoj A. Matulas užsirašys. Kaip suprantu, kalbės dėl motyvų prieš, ar ne?

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Kolegos, aš nesu nei prieš, nei už. Tikrai baudas ir atsakomybę už elektroninių cigarečių ir talpiklių pardavimą reikia didinti. Mes buvome atsisakę kvapų, atsisakę, kad būtų dedamas cukrus, bet verslas nepakluso, rado būdų, kaip apgauti, todėl ėmėsi Prezidentas iniciatyvos. Tą mes seniai irgi žadėjome daryti, bet jis ėmėsi pirmas, kad ženkliai būtų padidintos baudos. Komitete išsamiai buvo aptarta dėl pakartotinų pažeidimų ne per trejus metus, bet visi sutiko, kad per metus, nes, jeigu per trejus metus, išties būtų per daug didelė sankcija. Todėl po to, kai nesvarstėte mano pasiūlymo, kuris buvo suderintas su asociacija, su įstatymų teikėjais, išeina tikrai pernelyg griežtas variantas. Man labai gaila, kad jūs čia, vadovaudamiesi emocijomis, balsavote už pasiūlymą, kuris tiesiog buvo atmestas gana vieningai komitete, nes mano siūlymui pritarė 8 iš 10 komiteto narių. Todėl balsuokite, jeigu norite, bet reakcija bus tikrai neigiama. Tikrai nebuvo reikalo neišdiskutavus dabar taikyti tokias kelis kartus didesnes sankcijas, kurioms, kaip sakiau, nepritarė Pramoninkų asociacija… Prekybininkų asociacija.

PIRMININKĖ. Motyvai už – M. Danielė. Aš tik atkreipiu dėmesį, kad čia yra svarstymo stadija, tai tikrai dar bus galimybė registruoti pataisas, jeigu bus toks Seimo narių noras. Prašau.

M. DANIELĖ (*LF*). Labai ačiū. Gal čia yra toks įspūdis, kad ateina Morgana ir visada čia kažką bando liberalizuoti, bet tiek dėl naminės degtinės, tiek dėl tabako pardavimo aš esu šiuo atveju griežtinantis balsas. Projektas turi būti nuoseklus. (*Balsas salėje*) Pardavimas nepilnamečiams yra nusikaltimas. Už šitą nusikaltimą mes ir baudžiame. Šituo projektu yra didinamos piniginės baudos, yra numatomas licencijos atėmimas. Visa tai yra. Tiesiog aš sakau, kad už visą tabaką, už bet kokios formos tabaką, jeigu mes kovojame su nepilnamečių rūkymu, taip ir turi būti baudžiama.

Komitetas pritarė mano pasiūlymui, bet kadangi ten buvo techninių klaidų, pirmininkas organizavo kitą svarstymą ir tada jau, aišku, balsavimas ėjo pirmininko naudai. Mano projektas griežtina šitą tvarką, neiškraipo Prezidento siūlymų, o, tiesą sakant, Prezidento siūlymą dar labiau sugriežtina. Aš kviečiu palaikyti ir kovoti prieš produktų pardavimą nepilnamečiams, nes šito šitoje šalyje būti neturi.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Siūlau apsispręsti po svarstymo balsuojant dėl viso projekto Nr. XIVP-3847. Formaliai balsavimo laikas eina į pabaigą, pratęsiu šitą balsavimo laiką 1 minute, kad mes apsispręstume.

Balsavo 83: už – 80, prieš nebuvo, susilaikė 3. Po svarstymo pritarta.

Kviečiu pirmininkavimą perimti gerbiamą J. Razmą.

A. Matulas norėtų replikuoti. Prašom.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiama Morgana, aš jus labai gerbiu, bet gal atskleiskite galimai savo tikslus, nes pirmą kartą, kai buvo pritarta jūsų pasiūlymui, tai jūs siūlėte nebausti, visai nedidinti baudų dėl elektroninių cigarečių ir pildyklių, bet taikyti tą baudą dėl visų kitų cigarečių pardavimo formų. Tai jūs kaip tik eliminavote elektroninių cigarečių ir pildyklių pardavėjus, o įvedėte visus kitus. Pasakykite teisybę, kaip buvo? Ir jūs pati paskui suvokėte, kad padarėte klaidą, dėl to buvo padaryta pertrauka, kurios prašė ir įstatymų teikėjas, ir verslas.

PIRMININKAS (J. RAZMA, *TS-LKDF*)**.** Gerbiamas kolega, per daug jūs aiškinatės tarpusavyje, gal nueikite į salės galą ir pasiaiškinkite. Baigiame replikas. Dirbame tvarkingai.

12.21 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Audrių Juozapavičių Lietuvos apeliacinio teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-4194(2) (*svarstymas ir priėmimas*)

Grįžtame į rytinę darbotvarkę. Darbotvarkės 1-5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Audrių Juozapavičių Lietuvos apeliacinio teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-4194(2). Išklausysime Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą. Ją pateiks I. Haase.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Audrių Juozapavičių Lietuvos apeliacinio teismo teisėju“ projektą Nr. XIVP-4194. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam Seimo nutarimo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu: už – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkui. Kaip supratau, kandidatas nepageidauja kalbėti, nes visi čia pritaria.

Dabar pereiname į priėmimo stadiją. Nutarimo projektas turi du straipsnius. Galime pritarti 1 ir 2 straipsniams? Niekas neprieštarauja. Žinoma, galutinis sprendimas bus slapto balsavimo metu, kuris vyks nuo 13 val. 10 min. ir truks 15 minučių. (*Balsai salėje*) Biuletenis tradicinis, tai jo neteikiu. Komisijos sudėtis dabar yra tokia: K. Adomaitis, A. Čepononis, L. Nagienė, M. Skamarakas, A. Skardžius, Z. Streikus, R. Šalaševičiūtė, R. Vaitkus.

12.24 val.

Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2 ir 20^{7} straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4211, Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 18 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 28^{1} straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4212, Administracinių nusižengimų kodekso 188^{4} ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4213 (*pateikimas*)

Dar turime truputį laiko, galėtume imti popietinės darbotvarkės 2-15 klausimą – tai Azartinių lošimų įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-4211 ir lydimieji. Ministrė G. Skaistė pateiks šį projektą.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Apie šį projektą jau buvo diskutuota ne kartą ir praėjusios sesijos metu, jisai parengtas po išsamių diskusijų. 2015 metais Lietuvoje buvo įteisintas nuotolinių lošimų organizavimas, bet visgi matome tam tikrus praktinio taikymo klausimus. Vienas iš jų yra nelegalūs lošimai. Kadangi dabar yra blokuojamos tos nelegalios svetainės, iš tų nelegalių svetainių, matyt, kyla tiek nesurenkamų mokesčių klausimas, tiek ir socialinė žala, kurią patiria žmonės, nes ten nėra taikomos apsaugos priemonės, nėra nei amžiaus cenzo. Nėra, matyt, efektyviai tikrinama nei prižiūrima, kaip yra vykdomas draudimas skatinti lošti, taip pat, matyt, netikrina, ar tie žmonės nėra pateikę prašymo neleisti lošti. Tai siekiant pereiti prie efektyvesnės kontrolės, kad neblokuotume dabartinės nelegalių lošimų svetainės, pereiname prie atvirkštinio modelio, kai leidžiama mokėjimus vykdyti tik tokioms lošimo įstaigoms, kurios prieš tai yra gavusios licenciją ir yra įrašytos į Lošimų priežiūros tarnybos organizuojamą sąrašą. Tai kaip minėjau, dabartinis modelis yra nepakankamai efektyvus, sudėtinga užtikrinti, patikrinti, tai pereinama prie atvirkštinio modelio.

Pirmiausia, lošimo įstaigos gaus licenciją. Jos ir dabar gauna licenciją, bet tokiu atveju mokėjimo įstaigos (nes kontrolė bus vykdoma būtent per mokėjimo įstaigas) galės vykdyti mokėjimus tik tokioms lošimo įstaigoms, kurios yra prieš tai įrašytos į tą vadinamąjį *white list'ą*, sąrašą, kuriame yra licencijuotos nuotolinio lošimo organizavimo įstaigos. Manome, kad taip bus vykdoma efektyvesnė kontrolė ir užkardomas tas nelegalus lošimas, kuris šiandien vis dėlto užima dalį rinkos.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti vienintelis V. Ąžuolas. Prašau.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiama ministre, kai mes atlikome parlamentinę kontrolę dėl Š. Stepukonio situacijos, tai visos tarnybos pasakė, kad jūs, kaip finansų ministrė, blokavote va šito sugriežtinimo atėjimą į Seimą, ir blokavote beveik trejus metus. Tai aš norėjau paklausti, koks tikslas buvo blokuoti?

Ir gal galite jūs man paaiškinti logiką? Žemės ūkio ministras įvedė skaitmeninį mėšlo tręšimo žurnalą, kuris pildomas *online*, padarė tai labai greitai žemdirbiams, kitaip negalima. O kazino iki šiol yra popierinis lošėjų žurnalas, kurį galima suplėšyti, ištrinti, pamesti. Tai kodėl jūs anksčiau to nepadarėte? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Nežinau, kas jums ką sakė, nieko aš neblokavau. Man atrodo, įstatymas atneštas būtent mūsų Vyriausybės, o ne kažkieno kito.

Kalbant apie kitą jūsų keliamą klausimą, tai yra susiję su kitu pateiktu paketu, kuris jau buvo pristatytas anksčiau. Vadinasi, atsiranda skaitmeniniai žurnalai, jų pakeičiamumas nebus galimas, atsiranda didesnė kontrolė, bet tai yra ne pagal šį įstatymą, o pagal kitą įstatymą. O šis įstatymas parengtas po išsamių konsultacijų su rinka, su mokėjimo rinkos dalyviais, kadangi būtent jie turės užtikrinti sklandų įstatymo įgyvendinimą.

PIRMININKAS. Daugiau klausimų nėra. Dėl motyvų niekas neužsirašė.

Ar jau balsavimo intervalas? (*Balsai salėje*) Ne balsavimo intervalas. Balsuosime, kai bus balsavimo intervalas, vakariniame posėdyje.

Dar yra keletas minučių. Pažiūrėsime, kas čia galėtų greitai pateikti kokį nors projektą. S. Gentvilas buvo. Galbūt J. Šiugždinienė? Nėra salėje? (*Balsas salėje: „Nėra.“*) Nėra. L. Jonausko taip pat nematome. Ministras M. Skuodis dar neatėjęs. Ar yra S. Kairys? Taip pat nėra. Taigi mes nieko iš vakarinio posėdžio sutaupyti negalime.

12.29 val.

Vyriausybės valanda

Tuomet pradėsime Vyriausybės pusvalandį, nes liko tik kelios sekundės. Kviečiame ministrus į nustatytas vietas. Kaip suprantate, Vyriausybės pusvalandžio atveju klausia tik opozicijos atstovai. Taigi pirmasis klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkui. Noriu paklausti premjerės. Štai šiandien buvo pristatytas kitų metų biudžetas. Visi lūkesčiai Lietuvos gyventojų, kurie tikėjosi pradėti spręsti savo medicininės problemas paprasčiau, sugriuvo. Kodėl? Todėl, kad toje srityje, kurią mes vadiname sveikatos tausojimu ir stiprinimu, niekas nepasikeitė. Ministro klausiu, nes finansų ministrė siunčia pas sveikatos apsaugos ministrą. Jis man sako: padėjome, pridėjome. Pridėjo 0,0 kažkiek. Tai nieko neišspręs. Kodėl negali atsirasti visiškai kita eilutė, kurioje kalbama apie sveikatą, kuri jungia visų ministerijų veiklą, pradedant Aplinkos ministerija ir baigiant Žemės ūkio ministerija? O gydomosios medicinos ministerija tegu atlieka savo darbą ir daugiau nieko iš jų nereikalausime. Jūs, kaip premjerė, esate labiausiai atsakinga už Lietuvos sveikatą, o už gydomąją mediciną – sveikatos apsaugos ministras. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš, kaip premjerė, esu turbūt už viską atsakinga, net už tai, už ką atsakinga negaliu būti vertinant realistiškai. Bet, gerbiamas kolega, biudžete yra daugybė pozicijų, kurios vienaip ar kitaip yra susijusios su žmonių sveikatinimu, pradedant nuo fizinio aktyvumo Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos biudžete, per kultūrą ir kur tiktai norite. Aš tikrai nenoriu su jumis veltis į tuos intelektualius vydūniškus debatus, nes mes čia labai ilgai diskutuosime. Bet jeigu mes vis dėlto kalbame apie sveikatos tausojimą ir apie sveiko gyvenimo išsaugojimą,

aš nesutikčiau, kad PSDF biudžetas yra orientuotas tik į gydomąją mediciną. Juk prevencinėms programoms dėmesio per pastarąjį laikotarpį buvo tiek, kiek jo nebuvo niekada. Prevencinės programos sveikatos biudžete yra būtent tai, kas leidžia mums geriausiai pasiekti tą rezultatą, kurio mes norime pirmiausia, tai yra sumažinti išvengiamą mirtingumą. Mes visi žinome, kiek yra išvengiamo mirtingumo, žinome, nuo kokių ligų, žinome, nuo kokių sveikatos sutrikimų, ir tų ligų prevencijai skiriame maksimalų dėmesį. Nežinau, gal Aurimas mane dar papildytų, bet man atrodo, kad tai yra labai svarbu.

A. PEČKAUSKAS. Taip, aš trumpai papildysiu. Viena dedamoji yra Privalomojo sveikatos draudimo fondas. Čia kalbama apie prevencines programas, kurioms netgi 2025 metų biudžete numatyta 65 mln. eurų. Tai tikrai yra reikšmingos lėšos – apie 12 mln. didėja, palyginti su šiais metais skirtais. Kalbame apie širdies ir kraujagyslių ligų prevenciją, apie vėžio prevenciją, bent keturios programos. Tikrai manome, kad ši vieta, net ir visuomenei tampant sąmoningesnei (tai mes dabar stebime), tikrai pradeda duoti apčiuopiamą rezultatą. Čia viena dedamoji.

Kai kalbame apie sveikatinimą, tai visuomenės sveikatos biurai (tokių institucijų tinklas Lietuvoje) finansuojami iš valstybės biudžeto lėšų. Matome, kad ir šiais metais finansavimas vien iš valstybės biudžeto dalies taip pat auga daugiau negu 1 mln. šioms institucijoms vykdyti veiklas. Žvelgiant į bendrą pinigų kiekį, tai vis dėlto yra reikšmingos lėšos, bet reikėtų nepamiršti ir to, kad visuomenės sveikatos biurai vykdo daugybę sveikatinimui skirtų projektų, finansuojamų ir Europos struktūrinių fondų lėšomis. Visuomenės sveikatos biurai taip pat turi sąsajų ir su švietimo institucijomis. Tos veiklos tikrai vyksta. Dabar galbūt konkretaus finansų kiekio neįvardinsiu, kiek atkeliauja būtent iš šitų šaltinių, bet irgi kalbame apie dešimtis milijonų. Aš manau, šiuo atveju spekuliuoti, kad nieko nedaroma ir finansavimas nedidėja, būtų labai neteisinga.

PIRMININKAS. Klausia A. Stončaitis.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Aš norėčiau, matyt, nežinau, sako, gal premjerė už viską atsakinga, tai dėl „Foxpay“. Tikrai nenorėčiau dabar kokių nors politinių vertinimų, klausimų užduoti, tačiau, gerbiama premjere, yra toks atvejis. Jau vakar konstatuota Viešųjų pirkimų tarnybos po atlikto tyrimo, kad žala yra padaryta. Tai buvo užprogramuota jau nuo pat pirkimo pradžios. Tai darė CPO LT, tokia organizacija, kuri, matyt, kompetentingiausia turėtų būti. Bet tos klaidos gali kartotis.

Kitas dalykas – tokių laimėtų konkursų pratęsimas. Vakar išaiškėjo, kad valstybė dar neturi nustačiusi kriterijų, pagal kuriuos privalomai turėtų būti įvertinta. Tik tuomet galėtų tokie dalykai būti pratęsiami be viešųjų pirkimų. Tiesiog nežinau, čia ne tiek klausimas, kiek palinkėjimas, kad vis vien reikia žiūrėti į priekį.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, ir aš pritariu, kad reikia žiūrėti į priekį. Bet čia truputį ironiška, kad būtent jūs man šitą klausimą užduodate, nes pirmasis pirkimas šitos įmonės paslaugų buvo 2020 metais, jeigu aš neklystu, ar ne? Ir dėl to pirkimo Viešųjų pirkimų tarnyba turėjo nemažai pastabų, turėjo pastabų ir dėl to pirkimo, kuris įvyko vėliau, tarptautinio konkurso. Aš suprantu, kad čia visur yra bandymų ir norų kažkaip susieti tą pirkimą su tam tikrais konkrečiais fiziniais asmenimis, tiktai tiek, kad tada, kada tas pirkimas buvo, aš noriu tą labai aiškiai pasakyti, 2022 metais, tie asmenys nebuvo nei „Foxpay“ akcininkai, nei valdybos nariai, bet visa tai nesvarbu. Dabar sutartis yra pasibaigusi, kaip jūs puikiai žinote, yra rastas tam tikras tarpinis sprendimas, kad būtų galima teikti paslaugas žmonėms, kurie naudojasi Elektroniniais valdžios vartais, nes tai patogu ir daug patogiau, negu daryti bankinį pavedimą. Tą visada galima daryti, bet tas užtrunka daugiau laiko. Dėl naujo tarptautinio pirkimo naujo tiekėjo, aš nė kiek neabejoju, visos šitos pamokos yra išmoktos ir bus judama į priekį.

PIRMININKAS. Klausia O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Dėkui. Jeigu galima, mano klausimas bus susisiekimo ministrui. Finansų ministrė, pristatydama biudžetą, optimistiškai pranešė, kad nuo 2026 metų pradės veikti *e. tollingo* sistema, kas lems papildomas lėšas. Lyg jinai turėjo jau veikti nuo 2022 metų? Tai ar pagrįstas toks optimizmas ir ką jūs manote apie ateinančių metų kelių finansavimą? Ar tai bus pakankamos lėšos? Ačiū.

M. SKUODIS. Apie kelius gal pasakysiu ir gerą dalyką, ir negerą dalyką, ir vėl gerą. Jeigu kalbėtume apie kitų metų biudžetą, tai kuo aš tikrai labai džiaugiuosi? Kad yra užtikrintas visų strateginių Vyriausybės pradėtų projektų finansavimo tęstinumas: „Via Baltica“ bus pabaigta, Utenos plentas bus pabaigtas, visi pradėti karinio mobilumo projektai bus pabaigti. Ir tai nėra savaime suprantama. Tai yra vienas dalykas. Dabar blogesnis dalykas. Mes esame pasiruošę padaryti gerokai daugiau, aš buvau įvardijęs tas sumas. Ir visame šitame kontekste, na, leisiu sau ir daugiau pasakyti, kadangi girdžiu, kad kitais metais kelių finansavimas išaugs ir viskas bus padaryta, tai mano lūkesčiai labai labai dideli. Tai čia toks mano trumpas komentaras.

O dabar dėl *e. tollingo*, tai žinote, aš tikrai negaliu atsakyti, kai teismai priima sprendimus, sustabdo projektų diegimą ir panašiai. Iš kitos pusės, dabar yra paskelbtas naujas pirkimas ne kurti sistemą, o nuomoti sistemą, nes jau tokios veikia per tą visą laikotarpį, buvo sukurtos kitose šalyse. Tiesą pasakius, vėl vakar buvo apskųstas tas sprendimas, bet teismai jau nebepritaikė laikinųjų apsaugos priemonių. Kadangi pasiūlymų yra ne vienas, kiek bent jau skaičiau pats viešojoje erdvėje, tai tikiuosi, kad visi tie sprendimai bus priimti – sistema išsinuomota ir įdiegta.

PIRMININKAS. Prašau. A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Atsiprašau, pirmininke, reglamentą prašyčiau sekti ir jo laikytis. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiama premjere, kito formato paklausti neturime, o nereaguoti nėra įmanoma, todėl pasinaudosiu šia proga. Kylant įtarimų, kad buvusi socialinės apsaugos ir darbo ministrė M. Navickienė pati figūruoja teisėsaugos atliekamame tyrime dėl „Foxpay“ įmonės veiklos, kai sulaikytas ne tik jos vyras, bet ir draugai, su kuriais skrido užsakomuoju skrydžiu į Dubajų, noriu paklausti. Ar nemanote, kad jūsų kolegė vis dėlto turėtų, anot žiniasklaidos, ir draugė, atsisakyti Seimo nario neliečiamybės, taip pat pateikti ir pareiškimą VRK, kad vis dėlto nepretenduotų į Europos Parlamentą, nes pasislinkus sąrašui tokia tikimybė yra? Ar nemanote, kad tai būtų vis dėlto tam tikro skaidrumo dalykas?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamasis, kada prokuratūra nori atlikti kokius nors veiksmus su Seimo nariu, generalinis prokuroras ar prokurorė ateina į salę ir paprašo, kad būtų panaikinta Seimo nario neliečiamybė. Man nėra žinoma, kad generalinė prokurorė būtų kreipusis į Seimą norėdama ateiti kokiu nors klausimu dėl M. Navickienės.

Dar daugiau. Jūs teigiate, kad jums yra žinomi kažkokie įtarimai, pareikšti M. Navickienei, o aš teigiu, kad man tai nėra žinoma. Aš labai tikiuosi, aš labai tikiuosi, kad tų institucijų, kurios atlieka ikiteisminį tyrimą, artimiausiu metu tam, kad šitas klausimas nekabotų ore ir nebūtų čia vaikščiojančių tokių prokurorų ir tyrėjų, kurie nėra susipažinę su bylos medžiaga, bet ją kažkodėl labai drąsiai komentuoja, bus labai konkrečiai atsakyta į klausimus, nes aš negaliu atsakyti nei už Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybą, nei už Generalinę prokuratūrą. Jūs, kaip matau, galite, nežinau, kokiu pagrindu. Nežinau, kokiu pagrindu jūs esate susipažinęs su ikiteisminio tyrimo medžiaga, bet aš tokios informacijos neturiu. Taškas.

PIRMININKAS. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Kreipiuosi į ekonomikos ir inovacijų ministrę. Gerbiama ministre, šiandien darbotvarkėje yra biudžetas. Aš irgi dėl pinigų noriu pasitikslinti situaciją, bet ne dėl tų, kuriuos prognozuojame į priekį, bet kuriuos jau turėjome išleisti. Ar galite pakomentuoti, kokia yra situacija su tais 37 mln., kuriuos kuravo jūsų ministerija ir kurie Europos Sąjungos buvo skirti sulietuvinti skaitmeninei erdvei? Jūs buvote paspaudusi stabdį, nors buvo daugybė kalbininkų parengtų įvairių projektų ir panašiai. Kiek iš tų 37 mln. jau yra išleista, kiek iš jų skirta dirbtinio intelekto tobulinimo dalykams ir kitoms sritims? Ar galėčiau išgirsti atsakymą? Ačiū.

A. ARMONAITĖ (*LF*). Dėl viso biudžeto yra jau arba paskelbti kvietimai, arba jau kontraktuotos tos lėšos ir raidynams, ir garsynams. Jūsų kolegos kalbos atstovai irgi, manau, neturėtų būti labai nusiminę. Kaip jūs puikiai žinote, kodėl mes vis dėlto atidžiau pasižiūrėjome į šitų lėšų leidimą, nes buvo labai daug signalų, kad pinigai išsidalinti, kai jų dar net nebuvo, ir tai, tiesą sakant, manęs visiškai netenkino. Mes pakvietėme iš verslo ekspertų, kurie nedalyvavo konkurse, žinoma, pakvietėme kalbos ekspertų, jie nuodugniai pasižiūrėjo, kam vis dėlto prasminga šituos pinigus išleisti, dėl to tas procesas ir užtruko. Man šiuo metu yra ramiau, kaip sakant, liaudiškai

kalbant, ant mano sąžinės, kad gal mes lėčiau, bet nuodugniau vis dėlto tas investicijas suplanavome. Dabar konkrečias sumas aš tikrai mielai patikslinsiu, jų tiesiog fiziškai neprisimenu, bet mielai patikslins ministerija ir jums tikrai atsiųs.

PIRMININKAS. A. Bagdonas dėl vedimo tvarkos.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą galimybę paklausti ir pasisakyti. Iš tiesų aš Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu buvau užsirašęs paklausti, penki prieš mane asmenys pasisakė ir jūs tuomet ištrynėte mano vardą, pavardę. Aš manau, kad pasielgėte nekorektiškai. Jei būtumėte vadovavęsis prieš tai buvusia praktika, kuomet per Vyriausybės pusvalandį pasisako tik opozicijos atstovai, aš su tuo būčiau sutikęs, jeigu iškart būtumėte išbraukęs mano pavardę, bet šiuo atveju, man atrodo, pasielgėte nekorektiškai. Man dėl to labai gaila. Ačiū.

PIRMININKAS. Aš pats čia jokių pavardžių neišbraukinėju, bet iš tikrųjų per pusvalandį klausinėja tik opozicijos atstovai. Tikrai neturėjome žinių, kad jūs būtumėte perėjęs į opoziciją. Turbūt taip ir nėra. (*Balsai salėje*)

Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pridėkite tas porą minučių opozicijai čia dėl to nesklandumo. Iš tiesų turiu klausimą aplinkos ministrui. Ministre, turbūt greitai turėsite komentuoti tą informaciją dėl aplinkosaugininkų automobilių tikrinimo. Greitai pasieks turbūt apie tūkstantį automobilių patikrinimų ir nė vieno nėra su pažeidimais. Ar įranga bloga, dėl ko tas patikrinimų skaičius toks mažas, ir kur jūs matote problemą, nes jūsų skaičiai buvo pateikti pradžioje, kad tie automobiliai kas kelintas, nežinau, patikslinsite, yra netvarkingas? Tai ar metodika bloga, ar įranga bloga, ar viskas čia blogai? Galbūt galite šiek tiek pakomentuoti, kaip tas procesas kontroliuojamas. Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju už klausimą. Kol kas patikrinta ne tūkstantis, o, konkrečiai kalbant, iki šiandienos 426 automobiliai. Tai visų pirma yra prevencinė akcija ir jos tikslas – informuoti, ne bausti. Tam ir buvo pakeisti įstatymai, kad nebūtų baudų. Tikslas yra tvarkingi automobiliai, o ne nubausti vairuotojai. Ačiū.

PIRMININKAS. Toliau klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Klausimas aplinkos ministrui ir sveikatos apsaugos ministrui. Istorija su Kazokiškių sąvartynu tęsiasi ir gyventojai toliau kankinasi dėl tos smarvės. Visuomenės sveikatos centras nustatė, kad viršija 22 kartus palei perimetrą ir toliau gyvenamosios vietovės. Aplinkos apsaugos agentūra nieko nedaro, žmonės toliau priversti gyventi tokiomis ekstremaliomis sąlygomis, kenkiančiomis sveikatai. Galbūt vis dėlto imkite ką nors ir darykite, nes tikrai toliau taip neįmanoma. Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Tas imkime ir padarykime… Ministro veiksmai nesusiję su tuo, bet Aplinkos apsaugos departamentas ir Nacionalinis visuomenės sveikatos centras atliko patikrinimus, nustatė pažeidimus ir renkami įrodymai. Tai galimai atsilieps įmonei baudomis, kai kuriais ribojimais. Bet įstatymuose sąvartynai, nuotekų valyklos yra įvardintos kaip viešojo intereso įmonės, todėl iš jų negalima atimti TIPK'ų, leidimų, taršos leidimų, ir sustabdyti, nes jos yra vienintelės. Žmonės nenustoja vartoti, atliekos ir nuotekos kur nors turi būti padėtos.

Vienintelis pasiūlymas jums, Kęstuti Vilkauskai, paprašyti Vilniaus rajono mero, bendrapartiečio socialdemokrato, kad sukviestų VAATC'o valdybą, nes įmonė yra valdoma viso regiono įmonių, ir pagaliau išsiaiškintų su savivaldybių įmone jos veiksmus ir atsakomybes. O aš su įmonės vadovu ne kartą šnekėjau asmeniškai, paprašiau, kad bet kokie darbai būtų nutraukti iki šaltojo sezono, kai nebevyksta biologiniai procesai ir maistinės medžiagos ar kokios nors kitos nebepūna, nebesklinda prasti kvapai. Bet ir jūs *nešate atsakomybę*, kad jūs, kaip akcininkai šito regiono įmonės, pradėtumėte ją normaliai kontroliuoti, ne tik centrinės valdžios institucijos. Prašau įsitraukti ir per savo akcijas. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Kolegos, gal susilaikykime nuo tokių epitetų. K. Vilkauskas, matau, nori kažką…

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, prašau nepermesti Seimo nariui atsakomybės. Vis dėlto atsakinga Aplinkos ministerija. Aš pats suprantu, kad netiesiogiai atsakingas ir VAATC'as, ir panašiai. Bet imtis priemonių skatinti ir Aplinkos

apsaugos agentūrą, kuri greitai turi veikti ir skirti baudas, o ne kankinti žmones, – tai čia atsakomybę reikia permesti sau pačiam, gerbiamas ministre, o ne man, kaip vienmandatėje išrinktam, kuris jau trečią kartą klausia, ir gerbiamos premjerės klausiau. Trečią kartą. Žmonėms tikrai nuo to ne geriau, jie dūsta nuo tos smarvės. Paskutinis atvejis buvo prieš 2 dienas.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, kaip nors trumpiau. Dar S. Tumėnas nori. (*Balsai salėje*)

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Gerbiamieji, ateities Seimui norėčiau palinkėti atsakomybę ne nešti, ne vežti, o tiesiog atsakyti.

PIRMININKAS. Dėkui. Toliau klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamoji premjere, aš vis dėlto norėčiau paklausti dėl jūsų kolegės, draugės M. Navickienės problemų. Problemų, kurias jinai sukūrė turbūt visai Vyriausybei ir visai valstybei. Pirmiausia susisiekimo ministras atriekė M. Navickienės vyrui tarptautinio oro uosto dalį už centus, dabar (susisiekimo ministras, pone Skuodi) ponia A. Armonaitė leido IVPK, Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūrai, septynis kartus padidintais įkainiais teikti paslaugas vėl tai pačiai „Foxpay“ įmonei, su kuria susiję ir nacionaliniam saugumui grėsmę keliantys asmenys. Jūs sakote, kad viskas čia gerai, jūs čia niekuo dėti, bet valstybei padaryta akivaizdi žala – jos turtui ir finansiniams ištekliams. Tai prašau paaiškinti savo atsakomybę, gerbiamoji premjere? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamasis pone Skardžiau, IVPK konkursą įmonė „Foxpay“ laimėjo 2020 metais. Žemės nuomos sutartį turbūt 2016 metais sudarė. Tai jūs nebandykite man prisiūti tų dalykų, dėl kurių sprendimus priimant aš ne tik Vyriausybėje, aš arti Vyriausybės nebuvau. Tai pirmas dalykas.

Antras dalykas. Teisėsaugos institucijos atlieka ikiteisminį tyrimą ir visi kaltieji asmenys, aš nė kiek neabejoju, bus nustatyti, patraukti atsakomybėn ir teismas spręs klausimą dėl jų kaltės. Bet nei jūs, nei aš, nei kas nors, sėdintis čia, salėje, tikrai nei žino tos medžiagos, nei žino, kokie kaltinimai kam yra pateikti, nei turėtų apie tai postringauti. Nes Baudžiamasis kodeksas, kolega, yra ne politinis dalykas, tai yra teisė. Gerbkime teisę ir mūsų institucijas ir leiskime joms dirbti savo darbą.

Aš suprantu, kad jūs norite rinkimų kampanijos metu rasti, kaip šią temą priklijuoti prie manęs asmeniškai ar prie Vyriausybės, dar prie kažko, bet jau palikite tai rinkėjams. O į visus klausimus dėl ikiteisminio tyrimo turi atsakyti tie žmonės, kurie disponuoja ta informacija. Tai tikrai nesate nei jūs, nei aš.

PIRMININKAS. Klausia V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Aš suprantu, kad finansų ministrė nemyli nei kelių, nei policininkų. Bet mano klausimas A. Bilotaitei. Kodėl jūs 2024 metais apgavote policininkus? Jiems prižadėjote, kad didės algos, o algų didėjimas buvo 3–5 eurai. Dabar, žiūrint į biudžetą, vėl matosi tas pats, tas didėjimas turbūt bus vėl keli eurai. Policininkai dabar išeina dirbti į švietimą, nes ten geresnės algos. Tai kodėl jūs nemylite savo srities? Savivaldybių ugniagesiai važiuoja senais ZIL'ais iki šiol. Kai suvalgo daug benzino, jie tada važiuoja po vieną, nes algoms pinigų nebėra. Tai kodėl tos srities jūs taip nemylite? Kodėl tų ugniagesių taip nemylite?

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, pirmiausia norėčiau atkreipti dėmesį, kad tikrai myliu ir gerbiu visus statutinius pareigūnus žymiai labiau, negu prieš tai buvę, kurie atėję iš tarnybų. Man atrodo, tas yra akivaizdu, skaičiai, kuriais mes padidinome finansavimą, yra labai aiškūs.

Kalbant apie pačią policiją. Aš jau daug kartų kartojau, bet, man atrodo, dar kartą pakartosiu. Tai apie biudžeto augimą policijai praeitą kadenciją. Jis augo 6 %. Šią kadenciją augo 40 %. Šiais metais taip pat yra numatytas padidėjimas policijai, tai yra plius 23 mln. eurų, kurie bus skirti pareigūnams, pirmiausia tyrėjams ir komplektavimui. Tai pirmiausia reikėtų pasakyti, ką padarė kiti. Mes tikrai skiriame daug dėmesio. Finansavimas didėjo policijai 100 mln. eurų. Tai yra didžiulė finansinė, kaip sakant, suma.

Kita tema, kurią jūs taip pat paminėjote, tai priešgaisrinė apsauga. Aš norėčiau kalbėti apie tą atsakomybių sritį, kuri yra susijusi su manimi, tai yra PAGD'as, mums pavaldi tarnyba. Jos atlyginimai didėja tikrai nuosekliai ir tik kadencijos pradžioje mes didžiausią dėmesį skyrėme tam.

O kalbant apie sistemines problemas, tam ir atsirado pasiūlymas dėl *pilotinių* projektų, tai yra sujungti tas sistemas, kad spręstume tokias problemas, kai savivaldybėse dar iki šiol važinėja ZIL'ais, nes mes nupirkome ir mašinų, autocisternų, ir autokopėčių. Ir tikrai, man atrodo, tuos sprendimus reikės padaryti ateityje. O tokių politikų kaip jūs dėka, matyt, tos reformos ir nevyksta, nes dėl jūsų, matyt, mes šiandien turime tokį atotrūkį. Ir kol jūs taip darysite, tol ir turėsime tokią neadekvačią ir netolygią situaciją.

PIRMININKAS. Klausia V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Švietimo, mokslo ir sporto ministrei. Bet ne priekaištas, nieko, tiesiog dalykinis pasiūlymas, nes baigiame mes priekaištauti, reikia dalykiškai žiūrėti į priekį.

Dėl vadovėlių. Aš labai prašyčiau, jau kelis kartus prašiau, bet tikrai padarykite sąrašą, kokių vadovėlių trūksta, kada planuojama juos išleisti, kokios skirtos lėšos ir iš kur, tada – kiek trūksta lėšų. Kad būtų tiesiog aišku. Aš niekada nedirbu pagal vadovėlį, bet žmonėms iš tikrųjų reikalingi tie vadovėliai. Ministre, padarykite dar šitą darbą. Labai ačiū. Nereikia atsakymo.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Malonu, taip. Padarysime… Yra padaryta ir kiekvieną sykį, kai esu paklausiama, tuos skaičius duodu, galbūt jau apie padarytus, bet apie trūkumą, apie likutį, gerai, pateiksime informaciją.

PIRMININKAS. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Mano klausimas socialinės apsaugos ir darbo ministrui dėl, mano vertinimu, perteklinio reikalavimo prašyti iš gyventojų, ypač senjorų, neįgalių žmonių, pateikti bankų sąskaitų išrašus, siekiant gauti kompensaciją už šildymą. Senjorai piktinasi pelnytai, kad privalo organizuoti nuvykimą į miestą, kur yra bankų skyriai, nes jie elektronine bankininkyste nesinaudoja. Dalis žmonių, kurie gali gauti kompensaciją už šildymą, jos negaus, nes tiesiog nesugebėjo organizuoti nuvykimo į miestą, nes nesurado, kas juo nuveža. Ir kodėl vyksta toks žmonių vaikymas dėl pažymų ir galimai?.. Taip pat manau, kad ir socialiniai darbuotojai seniūnijose apkraunami nereikalingu darbu. Jeigu jau sykį pasakėme, kad pajamas reikia vertinti ir kartu pažiūrėti visas tas sąskaitas žmonių, tuomet reikėjo prieigos prie VMI duomenų, nes žmonės tame procese tikrai neprivalo, mano vertinimu, dalyvauti. Kas jums žinoma ir ką jūs planuojate daryti?

Kita klausimo dalis dėl žinučių. Žmonės gauna iš tų pačių bankų žinutes, kad reikia atnaujinti duomenis. Jie taip pat privalo važiuoti į miestą, tuos duomenis atnaujinti. Net nežinau, kam čia tą klausimą adresuoti. Tai yra problema, nes žmonėms sudėtinga nuvykti į tą banką, o jie negali paskui naudotis tam tikromis banko operacijomis. Ta žinutė, žinote, sukčių laikais irgi kelia daug abejonių: „Sveiki, Marija, prisijunkite prie banko ir pateikite duomenis.“ Žinote, nežinau, kuri institucija čia turėtų sužiūrėti, nes žmonės pirmiausia bijo atidaryti tas žinutes, antras dalykas, jiems telieka tiktai vykti į artimiausią banko skyrių.

V. ŠILINSKAS. Dėkoju už klausimą. Dėl šildymo kompensacijų patikėta funkcija yra jas dalinti savivaldybėms ir savivaldybės tikrina. Dėl pajamų, tai per šią kadenciją pavyko įdiegti IT sprendimus ir supaprastinti tikrinimą, taigi, duomenis savivaldybės gauna ir netikrina. Šiuo atveju, kai jūs konkrečią situaciją minite, tikrinamos ne pajamos, o turtas, ar žmogus turi turto, iš kurio pats galėtų susimokėti už šildymą, ir jam pagalbos nereikia. Jeigu žmogaus sąskaitoje milijonas, tai ar jam reikia šildymo kompensacijos? Savivaldybės nėra įpareigotos, kad jos turi tikrinti ir prašyti šitų sąskaitų išrašų, bet jos pačios nustato tvarkas ir sprendžia, kaip įsitikinti, ar žmogus tikrai nepajėgus pats susimokėti, ar vis dėlto jis turto turi ir jam paramos iš savivaldybės nereikia. Tai čia iš tikrųjų klausimas turėtų būti savivaldai, reikia žiūrėti, su ja tartis, ar savivaldybė tikrai pagrįstai reikalauja. Tai nėra privaloma, bet galbūt turima tam tikrų įtarimų, kad žmogus turi tiek turto, kad jam tos pagalbos nereikia. Gerai, kad kitą kartą savivaldybės atsakingai žiūri.

Kitą klausimą, kurį minėjote, tai čia turbūt Lietuvos bankas galėtų pakomentuoti, – dėl pinigų plovimo prevencijos, kodėl reikalauja, kiek dažnai, kiek čia yra Lietuvos įstatymai, o kiek Europos Sąjungos direktyvos, kad tuos duomenis reikia nuolatos atnaujinti. Aš čia negalėsiu atsakyti.

PIRMININKAS. R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, kad suteikėte žodį. Mano klausimas būtų kultūros ministrui. Ar nepersigalvojote dėl nepagrįsto, nelogiško savo siūlymo Kultūros

dieną keisti Meno diena, kuri susiaurina kultūros sąvoką, nes Rusijoje yra švenčiama Kultūros darbuotojų diena ir yra švenčiama Kultūros diena Europoje, pasaulyje, Tarptautinė kultūros diena? Ačiū.

S. KAIRYS. Ačiū už klausimą. Ne, nepersigalvojau, bet vakar vyko diskusija Švietimo ir mokslo komitete. Manau, kad ten kažkoks kompromisinis variantas gimsta kalbant apie Kultūros ir meno dieną, jeigu aš teisingai žinau, kas buvo nutarta. Bet esmė yra ta, kad taip, kaip yra, palikti tikrai negalima, nes mes kiekvieną balandžio 15-ąją turėsime nuolatinių diskusijų. Kol tai nėra įtvirtinta įstatymu, o įstatymu yra įtvirtinta Kultūros diena, tol visi šešėliai ir vilksis iš paskos, kalbant apie visokius Rericho paktus, Taikos vėliavas ir kitus dalykus. Mano galva, čia tiesiog reikia imti ir išspręsti, kad būtų aiškumas, ir klausimą priimti savarankiškai, o ne pagal kokius nors šešėlius.

PIRMININKAS. Ir paskutinis – V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas aplinkos ir sveikatos ministrams. Tarša, blogi kvapai. Klausimas, ar daug Lietuvos savivaldybių kreipiasi į ministerijas, pavaldžias įstaigas, kad tą problemą spręstų, nes skundų pastaruoju metu, bent jau Kėdainiuose, daugėja, konkrečiai ir Kėdainiai kreipiasi. Ar jūs, kaip ministrai, matote tą problemą, matote, kaip ją galima spręsti, gal kokių nors rekomendacijų turite savivaldybėms? Gal galėtumėte trumpai apie tai pakalbėti? Ačiū.

A. PEČKAUSKAS. Ačiū už klausimą. Tikrai nepasakysiu tiksliai, kiek mes ar Nacionalinis visuomenės sveikatos centras gauna skundų, šitos informacijos tikrai tiesiog šiandien neturiu. Matyt, galime galbūt patikslinti raštu.

Natūralu, kad, žvelgiant apskritai į problemą, tas klausimas yra opus, nes čia dalyvauja dvi ministerijos, dviejų ministerijų pavaldžios institucijos. Vienas aspektas yra bendradarbiavimo, o kitas aspektas susijęs su tuo, kad apskritai kvapai yra tokia tema, kad tai jų yra, tai jų nėra, juos pagauti yra ypač sudėtinga. Tiesiog čia ir ekspertiniu lygmeniu tikrai neretai kyla iššūkių, kaip vertinti situacijas, jau nekalbant apie tai, kokius sprendimus po to siūlyti arba nesiūlyti. Mano būtų galbūt toks vertinimas. Nežinau, galbūt dar Simonas pridės ką nors.

S. GENTVILAS (*LSF*). Čia panašus klausimas kaip ir K. Vilkausko, ką valstybinės institucijos daro su įmonėmis, kurios nesitvarko. Visų pirma klausimai turėtų būti užduodami įmonėms, konkretiems direktoriams, konkretiems vadovams, kodėl nesitvarkoma. Na ir kas kas, bet „Lifosos“ yra artimas santykis su jumis, jūs ne kartą pats gynėte „Lifosos“ interesus. Dabar jūs, lyg ir gynęs „Lifosos“ interesus dėl įvairių sustabdymų, taršos mokesčių, jau klausiate ministrų, kodėl nesukontroliuoja „Lifosos“. Mes esame toje pačioje valtyje, gerbiamas Viktorai.

Nacionalinis visuomenės sveikatos centras yra atlikęs tyrimus. Taip, viršijimai yra net 155 kartai, viršnormatyviniai. Tai yra labai rimtas signalas, kad „Lifosa“ nesusitvarko su kai kuriomis technologijomis. Valstybės institucijos daro patikrinimus, rinks įrodymus ir, deja, jeigu „Lifosa“ ar „Kėdainių cukrus“ nesusitvarkys, tai grės tikrai ir sankcijos, ir galimi stabdymai. Bet visų pirma klausimai turi būti keliami pačių įmonių vadovams.

PIRMININKAS. Vyriausybės pusvalandžio laikas baigėsi. Dėkui ministrams. Jeigu Seimo narys nori pratęsti aiškinimąsi su ministru, manau, gali priėjęs tai padaryti.

13.02 val.

Seimo narių pareiškimai

O dabar pareiškimai. K. Mažeika yra pirmasis, kuris perskaitys pareiškimą.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, praėjo pirmas rinkimų turas. Galėjome girdėti, kaip bus didinamas BVP, kaip bus mažinamas PVM, kaip visi gaus po BMW, ir visų kitokių gražių dalykų čia buvo kalbama. Artėjant antram turui, matomas labai įdomus dalykas ir tendencijos, kad ne tik mano apygardoje, bet ir daugelyje kitų vienmandačių oponentai neateina į debatus.

Vis dėlto debatai turbūt yra ta forma, kai politikai gali diskutuoti apie idėjas, pristatyti jas, sprendimo būdus, finansų paieškas ir visus kitus dalykus. Turbūt politiko duona ir darbas ir yra

diskutuoti, kalbėti ir įtikinti žmones. Ir tai, kad žmonės turi rinktis iš plakatų, švieslenčių ir visų kitų dalykų, turbūt mažiausiai įtikina. Tai, kas būna pasakoma, dažnai galima priminti, o plakato tiesiog politikui neparodysi.

Todėl tikrai noriu kreiptis į politikus, į partijų lyderius, į Seimo narius, frakcijų narius. Vis dėlto paskatinkite savo kolegas eiti į debatus, kad jie ne tik žadėtų, kaip statys, kelius ties, kaip statys tiltus, dar kažką, infrastruktūros projektus, bet kaip jiems suras finansavimą, nes, manau, nuo to ir priklauso iš tiesų, kaip politikai gebės įtikinti ne tik oponentus, bet ir pirmiausia savo kolegas, valdančiosios daugumos kolegas, kad vienam ar kitam projektui finansavimas yra būtinas ir reikalingas.

Šiuo atveju kviečiu žmones taip pat paraginti politikus įvairiais būdais (socialiniuose tinkluose ir kitur), kad jie nesislėptų už net ne savo parašytų antraščių, kartais – straipsnių ir kitų vaizdinių priemonių. Tai vis dėlto yra politiko duona: vienmandatininkai turi žinoti savo vienmandatės problemas, iššūkius, galimybes ir, aišku, pasiūlyti idėjas, problemų sprendimo būdus ir kitus dalykus.

Kolegos, tikrai politika turbūt nėra vien sėdėjimas ketverius metus Seime. Tai yra diskutavimas, debatavimas ir idėjų pristatymas. Kviečiu nebūti abejingiems. Kviečiu paraginti visus, kad turime prieš žmones kalbėti, diskutuoti ir už savo žodžius atsakyti.

Visiems gero antro turo, gerų pasirinkimų. Tikiuosi, kad tie pasirinkimai bus ne iš plakatų ar ekranų, o iš dviejų debatuojančių, diskutuojančių, idėjas pristatančių ir pagrindžiančių politikų. Sėkmės.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau pasisakys R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Mieli Lietuvos žmonės, Seimo nariai, kolegos, šiandien bus teikiamas priėmimo stadijos Tautinių mažumų įstatymo projektas. Šis besibaigiantis Seimas, liberalioji valdžia įsūdė tris svetimas raides į pasus, nors daugelį metų kovota už tą lietuvybę, tradicijas, kad viskas būtų išsaugoma ir neliečiamos mūsų etninės tradicijos, kalba ir taip toliau, ir panašiai. Jau tada iš tribūnos kalbėjau, kai buvo rengiamas projektas dėl trijų svetimų raidžių lietuviškuose pasuose, kad taip bus atidaryta Pandoros skrynia kitam žingsniui – ne tik diakritiniams ženklams, kurie atsidurs lietuviškuose dokumentuose ir panašiai.

Dabar Tautinių mažumų įstatymas skinasi kelią. Šiandien mes turbūt išvysime istorinį įvykį arba–arba: arba bus priimtas, arba atsikvošės ir liksime garbingi savo šaliai, neišduodami savo vertybių, neišduodami savo Konstitucijos. Tautinių mažumų įstatymas yra grėsmė atsirasti dvikalbystei Vilniaus krašte.

Klausimas: kam mes tada kovojome dėl savo etninių žemių, etninių tradicijų, savo kalbos? Kodėl mūsų vyrai, moterys paguldė galvas tuo metu, kai reikėjo atsiimti Vilniaus kraštą? Ką mes norime dabar apgauti? Kam mes norime pataikauti? Ko mes bijome? Ar mes bijome dėl to, kad esame maži?

Mes turime išsaugoti savo šalį, valstybę, tėvynę ir nebijoti! Mes esame maža tauta, bet didinga, stipri, ir išlikime tokiais lietuviais. Ačiū. (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. V. Ąžuolas perskaitys pareiškimą, bet jo nėra. D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Gerbiami kolegos, šiandien pradėjome svarstyti mūsų valstybės kitų metų biudžetą, kaip mes gyvensime. Susipažinus su juo tapo aišku, kad sveikatos sistemos reikalai ir toliau sėkmingai blogės taip, kaip iki šiol: kasmet vis labiau sergame, vis labiau dejuojame, kad nepatenkame pas daktarą. Visa tai ir toliau sėkmingai tęsis, nes šita nuostata, šita programa ir buvo esminė iki šiol buvusių valdančiųjų programos dalis, ir labai aišku, kas buvo šito reikalo užsakovas. Tarnaudami užsakovams ir su jais puikiai bičiuliaudamiesi, mes atvedėme šalį iki kritinės ribos, po kurios jau gali prasidėti tai, ką jau mums pranašauja, kad iki 2050 metų mūsų gali apskritai nebelikti.

Tai ką aš siūlau ir ką mums reikėtų padaryti? Dabar ateina naujoji mūsų valdančioji dauguma. Mielieji kolegos, dabar sėskite ir pradėkite ne nuo kažin ko, o būtent nuo sveikatos. Kaip sakoma, ir dundukui aišku, kad brangiausias valstybės turtas yra pilietis, žmogus, o kiekvieno piliečio didžiausias turtas yra, aišku, sveikata.

Bet jeigu mes taip skiriame dėmesio, mes parodome, kaip jį nuvertiname. Apskritai kiekvienas žmogus turi tokią trejybę, ant kurios laikosi ir jisai, ir šeima, ir valstybė. Jis yra pilietis, sveikuolis ir profesionalas.

Kas yra pilietis? Apibrėžimą rasite enciklopedijoje. Bet tai visų pirma yra politinės bendruomenės narys. Matome, kad toli gražu mes dar netampame piliečiais. Šie rinkimai parodė, kad pusė Lietuvos gyventojų – 48 % – dar nelaiko savęs piliečiais.

Antra dalis – profesionalas. Tai yra žmogus, kuris į darbą eina kaip į šventę. Enciklopedijoje rasite, kad tai žmogus, kuris gyvena iš savo darbo. Bet 2/3 Lietuvos piliečių tame darbe jokio džiaugsmo neturi, jie ten patys kenčia ir kankina savo klientus arba kitus žmones, su kuriais turi reikalų. Tik mažiau nei 1/3 randa savo vietą. Švietimo sistemai labai svarbu dirbti, kad rastųsi Lietuvoje piliečiai ir kad būtų tikri profesionalai.

O svarbiausia – fundamentas, tai yra žmogaus energija, jo sveikata, jo ryžtas, jo drąsa, gebėjimas sakyti tiesą. Ant to laikosi apskritai visa valstybė. Kol mes būsime dviveidžiai… Aš jau čia ne kartą sakiau, dar tokio veidmainystės bokšto nemačiau, kokiame aš čia buvau aštuonerius metus. Turėkime vieną veidą, ką galvojame, tą darykime, tą kalbėkime, nuo to pradėkime, o tada visa kita eis į savo vietas.

Bet grįžkime prie mūsų biudžeto. Gydomoji medicina toliau klesti. Ką tik dabar sveikatos apsaugos ministras pasakė, kad taip, prevencinės programos, mes duosime 60 mln. ir žmones toliau sėkmingai gydysime. Sėkmingai gydysime. Vadinasi, atliksime farmacininkų užsakymą – suraskime ligą, o jau vaistus mes jiems pritaikysime. Bet yra ir kitas būdas – rasti ne tik žmogaus ligą, bet ir potenciją, sveikatos lygį (jis Lietuvos gyventojų šiandien yra žemesnis negu vidutinis) ir jį auginti. Ir auginti ne ligoninėse, o sveikatos klubuose, sporto būreliuose, kūno kultūros sekcijose, šeimose. Švietimo sistema yra pagrindinė, kuri atsakinga už tai. Bet girdėjote, premjerė pasakė: oi, aš už viską atsakinga. O realiai už nieką neatsakinga. Per tuos ketverius metus, jau aštuonerius metus, mes čia matome, nė karto neįvyko Vyriausybės koordinacinis susitikimas su visomis atsakingomis ministerijomis, kurios dalyvauja sveikatos sistemoje, pradedant Žemės ūkio ministerija, Aplinkos ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Sveikatos ministerija ir taip toliau. Visi šiek tiek atsakingi. Kadangi niekuomet nesusirenka, niekuomet neturi tikslų, uždavinių, tai jie daro tai, ką išmano. O finalas – kaip nebuvo, taip ir nėra, vis blogėja.

Išspręsti klausimą galime labai paprastai: ne 30 mln., kaip dabar, duokime visuomenės sveikatai, palyginti 100 kartų daugiau gydymui, bet duokime tiek, kiek reikia. O reikia bent jau 200 mln., kad prasidėtų reali veikla. Jie dabar nuo 30 laipsnių padidina iki 31 laipsnio, matai, temperatūrą, o virimo temperatūra yra 100 laipsnių. Tam, kad užvirtų Lietuvos sveikatos sistema, reikia 100 laipsnių, nei esant 30 laipsnių, nei esant 31 laipsniui nieko nepadarysime.

Kolegos, dar sykį sakau, jeigu norime būti garbingi, atsakingi ir po ketverių metų žmonėms pasakyti, kad mes viską padarėme, tai pradėkime šiandien nuo šito biudžeto. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Matau, kad pavėlavęs V. Ąžuolas labai nori pateikti pareiškimą. Ką gi, sudarysime tokią galimybę.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš karto turbūt jaučiasi kadencijos pabaiga. Tuščia salė. Na, bet jau įprasti dalykai.

Kaip vadinamas žmogus, šeimos galva, kuris valdo šeimos biudžetą, nueina į SMS kreditą ir pasiskolina tiek, kiek jam duoda, 100 %, kiek tik leidžiama, ir išleidžia tuos pinigus? Pasiskolinti, išleisti daug proto nereikia. Pasiskolini, išleidi ir visai nesvarbu, kad vaikai po to turės mokėti tas visas skolas, ką šeimos galva pridirba. Šiandien mes turime tokią Vyriausybę. Vyriausybė skolinasi tiek, kiek leidžia, nes didelio proto pasiskolinti ir išleisti nereikia. Aišku, neužtenka proto panaudoti europines lėšas, taip papildyti biudžetą, bet pasiskolinti, išleisti labai lengva.

Bet gal skaičiais tai įvertinkime. Kai atėjo dirbti liberalų ir konservatorių Vyriausybė, Lietuva buvo skolinga apie 20 mlrd. Per 30 laisvos Lietuvos metų buvo pasiskolinta 20 mlrd. Per 30 metų. Visos buvusios vyriausybės tiek pasiskolino. Tai jie sugebėjo per šiuos ketverius metus pasiskolinti dar beveik 20 mlrd. Vadinasi, skola jų buvimo laikotarpiu išaugo beveik dvigubai. Šiuo dabar atneštu biudžetu tenai pasiskolinsime 5 mlrd. Drastiški skaičiai. Bet jie sako: žiūrėkite, mes limitų

neviršijome, lubų ten neperlipome, paėmėme tiek, kiek leido. Tiek, kiek leido, tiek paėmėme, tiek ir išleisime. Tai ką, dabar antrasis turas, žmonės turės spręsti, galvoti, už ką balsuoti, kas bus tie atsakingi politikai, kurie valdys visų žmonių pinigus, visų žmonių finansus. Juk puikiai suprantame, kad tada, kai to nepadaro Vyriausybė, nesugeba paimti europinių lėšų, kitų lėšų, reikia didinti mokesčius, kelti visokiausius mokėjimus ir vis dar daugiau numauti kelnes žmonėms.

Tai dabar, kada eisite balsuoti per antrąjį turą, žmonės, prisiminkite, kas tie kandidatai. Jeigu liberalkonservatorius, tai žinote, gausite tuos, kurie moka praskolinti ir ištaškyti valstybę. Jeigu kiti kandidatai, tai balsuokite už juos, ne vien už tai, kad jie gražūs ar negražūs, išvaizdūs ar neišvaizdūs, bet vien dėl to, kad ateitų kiti politikai ir kita valdančioji dauguma. Nes jeigu ateis kita valdančioji dauguma, mes turėsime kitokią Lietuvą, kitokią valstybę. Žinoma, pažiūrėkite į kiekvienos partijos programas. Pažiūrėkite į tuos tie, kurie palaiko genderizmą, kurie palaiko Stambulo konvenciją, kurie palaiko mokesčių didinimą, kurie sako, kad reikia visuotinio nekilnojamojo turto mokesčio. Atsiminkite, jeigu tų žmonių bus daugiau, tai tie dalykai jums gresia. O jeigu balsuosite už tuos žmones, kurie viso to nepalaiko, tai tie dalykai jums negrės, nes Seime bus žmonės, kurie apgins tai, kad to nebūtų. Ir prisiminkite vieną dalyką, kad svarbus yra kiekvienas balsas, nes genderizmas, Stambulo konvencija neperėjo dėl dviejų, trijų, keturių balsų. Tai kiekvienas balsas yra atsakingas.

Tad, mieli rinkėjai, mieli žmonės, būkite atsakingi už savo valstybę, nes tai, ką jūs deleguosite į Seimą, ar deleguosite prasilošusią šeimos galvą, kuris nori praskolinti valstybę ir išleisti, ar deleguosite politikus, kurie atsakingai valdo biudžetą ir stengiasi jį subalansuoti, nedidinti mokesčių, panaudoti europines lėšas, priklausys tik nuo jūsų. Tad pasirinkite atsakingai ateinančią 27 dieną, sekmadienį.

PIRMININKAS. Baigėme pareiškimus. Rytinio posėdžio, kaip žinote, nebaigiame, dabar vyksta slaptas balsavimas, sprendžiamas klausimas dėl teisėjų. Kviečiu dalyvauti visus, kurie dar nedalyvavote. Jis baigsis 13 val. 25 min., o 14 valandą bus rytinio posėdžio užbaigimas.

Pertrauka

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, *LRPF***).** Gerbiami kolegos, malonu matyti visus susirinkusius. Turime baigti rytinį spalio 17 dienos Seimo plenarinį posėdį. (*Gongas*) Baigėme.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 425
STENOGRAMA

2024 m. spalio 17 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
A. MAZURONIS ir J. SABATAUSKAS

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, *LRPF***).** Pradedame popietinį spalio 17 dienos plenarinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės, ar kaip?

Užsiregistravo 66 Seimo nariai.

14.01 val.

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nario Darijaus Beinoravičiaus priesaika

Gerbiami Seimo nariai, rugsėjo 26 dieną mes D. Beinoravičių paskyrėme Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymas numato, kad asmuo, paskirtas Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu, prieš pradėdamas eiti pareigas, prisiekia Lietuvos valstybei. Prisiekiantysis asmuo priesaiką skaito padėjęs ranką ant Lietuvos Respublikos Konstitucijos. Nustatytas priesaikos tekstas netaisomas ir nekeičiamas. Tiek šios nuostatos nesilaikymas, tiek atsisakymas prisiekti ar pasirašyti vardinį priesaikos lapą arba pasirašymas su išlyga reiškia, kad narys neprisiekė ir negali eiti pareigų. Prisiekęs narys pasirašo vardinį priesaikos lapą. Vardiniai priesaikos lapai perduodami Seimo Pirmininkui ir saugomi Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijoje. Tad kviečiu Seimo Pirmininkę V. Čmilytę-Nielsen ir D. Beinoravičių į prisaikdinimo procedūrą.

D. BEINORAVIČIUS. Aš, Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos narys Darijus Beinoravičius, prisiekiu būti ištikimas Lietuvos Respublikai, vykdyti jos Konstituciją ir įstatymus, savo pareigas atlikti garbingai, ginti žmogaus teises, laisves ir teisėtus interesus, ginti visuomenės viešąjį interesą, visada būti nešališkas, saugoti man patikėtas paslaptis. Tepadeda man Dievas! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Sveikiname ir linkime visada laikytis duotos priesaikos. Sėkmės jums darbuose.

14.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Audrių Juozapavičių Lietuvos apeliacinio teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-4194(2) (*priėmimo tęsinys*)

Gerbiami kolegos, yra gautas balsų skaičiavimo protokolas dėl Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Audrių Juozapavičių Lietuvos apeliacinio teismo teisėju“ projekto priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduota biuletenių – 51, rasta biuletenių – 51: galiojančių – 47, negaliojančių – 4. Už balsavo 46 Seimo nariai, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 1. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIVP-4194(2) priimtas. (*Gongas*) Sveikiname tikriausiai, kaip suprantu. (*Plojimai*)

14.03 val.

Valstybės socialinių fondų biudžetų 2025 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4230 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Valstybės socialinių fondų biudžetų 2025 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4230. Pranešėjas – ministras V. Šilinskas. Pateikimas.

V. ŠILINSKAS. Laba diena, kolegos. Truputį noriu apžvelgti, ką mes turėjome ir apskritai per šią kadenciją, ir visų pirma jums padėkoti, nes, kaip žinote, yra lengva dalinti, yra sunku uždirbti, o su jūsų pagalba Lietuvos žmonėms uždirbti sekėsi visai gerai. Sėkmingai įveikėme ir COVID'o krizę, ir ukrainiečius sėkmingai integravome ir įdarbinome. Pamenu, kai specialistai važiavo tuo metu į Lietuvą, jie tikėjosi palapinių miestelio, o pamatė, kad Lietuvos žmonės juos priėmė, pamatė, kad Užimtumo tarnybos specialistai jau laukia registracijos centruose ir siūlo darbą. Dėl to mes visi susitelkę ir visi kartu dirbdami krizes įveikėme sėkmingiau, užimtumas buvo pasiekęs rekordinį skaičių, dirbančiųjų pajamos irgi augo rekordiškai – realūs atlyginimai po infliacijos augo sparčiausiai tarp EBPO valstybių.

Dabar, jei žiūrime į priekį, į 2025 metus, mes planuojame, kad „Sodros" biudžetas, taip pat ir „Sodros" pajamos augs 9 % daugiau, negu kad buvo šiemet, išlaidos taip pat didės 11,7 %. Tiesiog bazė yra žemesnė, todėl procentas yra didesnis, bet iš principo panašiai augs ir išlaidos, ir pajamos. Matome, kad rezultatas bus teigiamas, o pagrindinė „Sodros" išlaidų dalis – apie 78 % – yra pensijos. Tai pensijos irgi augs ir ganėtinai reikšmingai – 12,7 %.

Per kadenciją pensijų augimas buvo rekordinis. Tai mes skaičiuojame nuo 2020 metų. Galite pamatyti faktą iki 2024 metų, esame įrašę kaip prognozę, tai yra siūlymą, kadangi pristatome 2025 metus, kaip bus ir pažiūrėjus 2025 metus, tai 78–80 % pensijų augimas per tą laikotarpį. Tikrai rekordinis Lietuvai ir Lietuvos sėkmė čia yra.

Gerėja ir pakeitimo norma. Tai reiškia, kad dėmesys pensijoms buvo didesnis. Ne tik dėl atlyginimo augimo, darbo užmokesčio augimo ir dirbančiųjų skaičiaus augimo didėjo pensijos, bet ir dėl to, kad pensijoms buvo skiriamas didesnis dėmesys.

Kaip minėjau, planuojamas teigiamas rezultatas. Rezervinis fondas didėjo ir nuosekliai didės. Šiais metais planuojame pabaigti 55 % santykiu su metiniu biudžetu, kitais metais būtų 60 %. Primenu, kad tikslas, įstatymu nustatytas, yra pasiekti 100 % metinio biudžeto. Tai yra turėsime rezervą, kuris yra vienerių metų „Sodros" biudžetas, tam, kad ateityje turėtume saugumo pagalvę ir nutikus krizėms galėtume išvengti sunkių pasekmių, tokių kaip brangiai skolintis ir panašiai. „Sodra" tą pagalvę šiandien turi ir jinai saugo.

Nedarbo rūšies deficitas vienintelis buvo neigiamas, šiek tiek, nedaug, bet tai dengė pliusas kitų draudimo rūšių. Ilgalaikio darbo išmokų fondo biudžeto taip pat yra pliusas. Kaip žinote, neseniai priėmėme įstatymo pakeitimą, kad bus plečiama aprėptis asmenų, kurie galės gauti išmokas iš šio biudžeto: tai yra ne tik asmenys, kurie atleidžiami dėl etatų mažinimo, bet ir asmenys, kurie netenka darbo įmonei bankrutavus. Jeigu buvo toje įmonėje išdirbę 5, 10 ar 20 metų, gaus ilgalaikio darbo išmoką.

Garantinio fondo biudžeto taip pat yra pliusas. Yra tam tikra galimybė iš jo panaudoti lėšų žmonėms, kurie neteko darbo bankrutavus įmonei, ne tik išmokoms, kurias įmonė liko skolinga, kas jau šiandien numatyta, bet Užimtumo įstatyme numatyta ir galimybė pasiūlyti priemones, tai yra pasiūlyti, tarkime, subsidiją ar perkvalifikavimą žmogui iš šito Garantinio fondo. Bet tam, kad šita nuostata būtų įgyvendinta, dar reikia susitarti Trišalėje taryboje su darbdaviais ir darbuotojais. Tai teoriškai nuostata yra, praktiškai dar reikia padirbėti. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Paklausti jūsų nori šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, dvi paskutinės skaidrės, tiek dėl Ilgalaikio fondo, tiek dėl Garantinio. Jūs čia metinį rezultatą rašote ar suminį? Nes pernai buvo 120 mln. sukaupta, dabar matau tik 55. Kur ten visi kiti pinigai?

V. ŠILINSKAS. Tai čia gal, jeigu sakote… Ne, ne, jau bus kitais metais virš 200 bendras planuojamas kitų metų gale.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiamas ministre, jūs aiškinamajame rašte teikiate, kad pensijų indeksavimo koeficientas – 10,6 ir kintamosios dalies, ir bendrosios. Taip pat teikiate, kad papildoma pensijos indeksavimo dalis galėtų būti… tai yra kintamajai daliai – papildomai. Ar nemanote, kad truputėlį mažiau skiriant Rezerviniam fondui buvo galima padidinti labiau ir stipriau, kad žmonės tai pajaustų? Tai būtų vienas klausimas.

Antras. Tikrai matome pensijų… tai yra Rezervinio fondo augimą. Suprantu jūsų tikslą vieniems metams, bet galbūt pirmas prioritetas – rūpintis žmonėmis. Ar nemanote, kad atsiranda galimybė vaiko priežiūros išmokų gavėjams taip pat tikėtis didesnių vaiko išmokų, nesistengiant taip uoliai didinti rezervo?

V. ŠILINSKAS. Siekiant padidinti išlaidas, reikėtų kitų metų biudžete rasti arba papildomų pajamų, arba kažkur sutaupymų, nes matėte, kad planuojamas 3 % deficitas. Tai reiškia, kad deficitas skaičiuojamas bendrai: ir „Sodros“, ir valstybės biudžeto. Tai jeigu mes dar didiname „Sodros“ išlaidas bet kam, ar vaiko priežiūrai, ar pensijoms, ar kažkam, reikia rasti, kur sutaupyti, nežinau, ar keliams, ar mokytojams, ar visur kitur, nes biudžetas dabar yra maksimaliai, ką leidžia Mastrichto kriterijus, suplanuotos išlaidos. Tik radus papildomų pajamų arba sutaupymų būtų galima didinti kažkokias išmokas, įskaitant ir „Sodros“.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia L. Kukuraitis. Jo salėje nematau. Klausia K. Navickas.

K. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, vakar socialdemokratų atstovė, komentuodama šių metų, tiksliau, būsimų metų biudžetą, minėjo, kad bus peržiūrėtos ir padidintos pensininkų išmokos, pensininkams išmokos iš Rezervinio fondo. Tai iš tikrųjų gal to rezervo visai ir nereikia, nes jeigu, na, pažadų yra vis tiek iš partijos, kuri yra pasižymėjusi Rezervinio fondo išdalinimu, iš karto žada, kad jo nebus, tai gal jūs pakomentuokite, kam tas rezervas reikalingas? Kodėl mes užsispyrę jo laikomės, kai vis tiek visi aplinkui pažada jį *ištranžyrinti*? Ačiū.

V. ŠILINSKAS. Rezervas yra kaupiamas, turint omenyje išmoktas 2008–2009 metų pamokas, kuomet teko valstybei labai brangiai skolintis, kuomet teko ieškoti būdų mažinti netgi išmokas. Kad nekartotume tų pamokų, skaudžiai išmoktų, ir dar kartą neužliptume ant to grėblio, turime tą rezervą. Numatytas tikslas – vienerių metų, dar jisai nėra pasiektas, bet nuosekliai kaupiamas. Bet aš sakau, kad siekiant didinti išlaidas, įskaitant pensijoms, rezervas nesuteikia tos galimybės šiandien, nes mes esame biudžeto deficito limitą pasiekę. Turėtų ieškoti politikai kur nors kitur galimybių sutaupyti, tik tokiu atveju būtų galima daugiau išleisti kad ir iš to paties rezervo.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, norėčiau paklausti, kaip rezerve esantys pinigai yra investuojami, kokia yra grąža? Tai vienas aspektas.

Kitas dalykas. Ką darysite su Lietuvos banko siūlymu dėl II pakopos pensijų, galbūt kažką panašaus į „Sodrą“, valstybės administruojamą darinį, kursite ar kitus sprendimus priimsite, nes tas klausimas vis tiek iškils. Jis nesibaigia su jūsų kadencija, tad jį reikės vis dėlto spręsti. Ką jūs esate sumąstę ministerijoje? Ačiū.

V. ŠILINSKAS. Dėkoju. Džiaugiuosi iš tikrųjų, kad šioje kadencijoje mes ir pradėjome investuoti „Sodros“ rezervą, nes jis anksčiau nebuvo investuojamas ir, esant neigiamoms palūkanoms, netgi mažėdavo, nes kaštų buvo, tekdavo mokėti. Tą investavimą atlieka Finansų ministerija siekdama turėti einamųjų lėšų ir tam tikrą augimą turėti, bet išsaugoti.

Tai aš grubiai pristatysiu. Dabar konkrečių skaičių neatsimenu, bet taip imkime per pusę. Pusė yra investuojama į Europos Sąjungos valstybių obligacijas. Tarkime, į Prancūzijos, Vokietijos, patikimų valstybių, vertybinius popierius su mažesne grąža, negu būtų investicijos į akcijas, bet ir mažesne rizika. Kita pusė paprastai laikoma arba kaip trumpalaikiai indėliai, arba iš karto lėšos sąskaitoje, kad jeigu trumpalaikių pertrūkių būtų, tai turėtų iš karto „Sodra“ galimybių padengti tuos pertrūkius. O kita pusė, truputį daugiau uždirbanti, – didesniems pertrūkiams, kur irgi būtų galima padengti tuos vertybinius popierius pardavus.

Dėl II pakopos, taip, yra vienas iš pasiūlymų steigti valstybės valdomą fondą, fondų valdytoją. Tai diskutuotinas pasiūlymas. Mes turėjome įvairių diskusijų ir su Lietuvos banku. Sunku pasakyti, ar tai atsipirktų, ar ne valstybei ir Lietuvos žmonėms, nes turime dabar, rodos, apie šešis fondų valdytojus. Tai konkurencija yra, kad konkurenciją padidintų, mažai tikėtina, kad padarytų efektyviau valstybinis fondas ar pigiau negu privatūs, vėlgi sunku pasakyti.

Jeigu mes norime sutaupyti, tai galima tą jau dabar padaryti, nes teisės akte yra numatyta, kiek fondai gauna. Gauna 0,5 %, o didžiausius fondus valdantys 0,4 % turto vertės, tai yra maži skaičiai. Iki 2019 metų būdavo virš 1 %. III pakopos būdavo, yra vis dar 1 % ar 2 %. Tai II pakopa

yra pigiausias investavimo instrumentas ir fondams yra nustatyta riba, kiek jie gali daugiausia pasiimti. Jie negali tos ribos peržengti ir ta riba yra žema.

Jeigu yra galimybė, Lietuvos bankas matytų, dar mažiau sumažinti, tai tikrai manau, kad tai yra vis dar Seimo narių valioje. Seimo nariai, matydami, kad kaštai yra, nežinau, dar mažesni ir augant galbūt aprėpčiai tie kaštai, masto ekonomiją pasiekus, galėtų būti mažesni, tai yra galimybė kaštus mažinti būtent reguliavimu, o ne steigiant kokį nors valstybinį fondą. Tai vienintelis valstybinio fondo pliusas, kurį matau, jeigu jisai būtų, jeigu yra žmonių, kurie nepasitiki privačiais fondais ir privačiu verslu, bet pasitikėtų valstybe. Reikia išsiaiškinti, kiek yra tokių žmonių, ar yra pakankamai didelis skaičius. Jeigu jų yra, tai nauda tokį fondą steigti, fondų valdytoją, tikrai būtų.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl motyvų niekas nenori kalbėti. Balsuojame. Kas pritariate ką tik pristatytam teisės aktui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę – arba prieš, arba susilaikote.

Balsavo 74 Seimo nariai: už – 50, prieš – 1, susilaikė 23. Įstatymo projektui po pateikimo yra pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Socialinių reikalų ir darbo komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Papildomais komitetais siūloma skirti Audito komitetą ir Biudžeto ir finansų komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstyti 2024 m. lapkričio 21 d. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

14.15 val.

Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2025 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4229 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2025 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4229. Pranešėjas – V. Šilinskas. Pateikimas. Prašau.

V. ŠILINSKAS. Skaidrių nerodo, ar ne?

PIRMININKAS. Ai, skaidrių nerodo. Kur skaidrės?

V. ŠILINSKAS. Ką tik buvo.

PIRMININKAS. Prašau.

V. ŠILINSKAS. Ačiū. Tai gana trumpas pristatymas yra. Matome, kad skaičiai yra gana pozityvūs, ne tokie dideli, kad kaip „Sodroje“ turime. Dalyvių skaičius mažesnis, bet jisai nuosekliai auga. Vidutinė išmoka anuiteto dabar, šiandien yra apie 65 eurus ir matome, kad jinai auga ir toliau augs, nes ateina žmonės, vis ilgiau laiko kaupę, vis didesnius atlyginimus gavę, ir ta išmoka natūraliai auga. Ilgalaikės prognozės rodo, kad pensijų anuitetai ateityje, jeigu sistema nesikeistų, gali lemti tiems žmonėms, kurie kaupia II pakopoje, iki trečdalio didesnius atlyginimus, negu kad yra šiandien. Be abejo, mes čia kalbame apie labai ilgus laikotarpius, o šiandien, kaip minėjau, yra 65 eurai, kitais metais, matome, būtų papildomi 67 eurai.

Ką man akcentuoja kolegos iš ministerijos? Turėkime omenyje, kur vyksta diskusijos, kad pasitraukimas iš II pensijų pakopos kainuotų ir pačiai „Sodrai“, nes mažėjant anuitetą gaunančių asmenų skaičiui, jeigu jie vis ateitų, jų vis mažiau, tai administravimo kaštai nebepasidengtų, nes yra viskas sudėliota taip, kad vis dėlto masto ekonomija veikia ir kuo yra daugiau asmenų, nereikia samdyti daugiau žmonių, investuojančių į anuitetų fondus, ir taip kaštai padalinami visiems, yra pigiau.

Čia į skaidres yra sudėtos tiek prognozuojamos įplaukos, kurios bus 28 % didesnės, tiek laukiamos išlaidos, kurios bus 53 % didesnės. Bet kadangi skirtumas yra didelis, bazės yra skirtingos, tai čia tikrai nereikia išsigąsti, tie procentai ir turi skirtis. Kuo noriu pasidžiaugti? Pasižiūrėjau, kokia yra grąža, kur „Sodros“ žmonės investuoja šituos pinigus, tai nuo 2020 metų, tai yra nuo veiklos pradžios, yra 58,71. Manau, visai gera grąža ir žmonės sėkmingai investavo, papildomai dar uždirbo pensininkams papildomų pinigų iš jų pinigų. Ačiū. Ačiū už jūsų dėmesį.

PIRMININKAS. Labai ačiū, ministre. Jūsų nenori paklausti nė vienas Seimo narys. Dėl motyvų nenori kalbėti niekas. Balsuojame dėl ką tik pristatyto teisės akto. Kas pritariate po pateikimo

Pensijų anuitetų fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kaip nors kitaip.

Balsavo 73 Seimo nariai: už – 55, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 18. Teisės aktui po pateikimo yra pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Socialinių reikalų ir darbo komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Papildomais komitetais siūloma skirti Audito ir Biudžeto ir finansų komitetus. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Siūloma svarstyti lapkričio 21 dieną. Galime pritarti? Pritarta.

14.18 val.

2025 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4231 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – 2025 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas. Pranešėjas – A. Pečkauskas. Pateikimas.

A. PEČKAUSKAS. Gerbiamas pirmininke, gerbiami Seimo nariai, leiskite pristatyti 2025 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą. Vėlgi projektas turbūt yra nuosekliai gerėjantis. Pradedant kalbėti apie pajamas 2025 metams, matome, kad visas biudžetas turėtų sudaryti 3,94 mlrd. eurų. Tai augimas, palyginti su 2024 metų biudžetu, yra 13,8 % ir nominaliais skaičiais tai yra beveik 480 mln. eurų. Kaip ir įprastai, kaip ir turbūt tradiciškai, 70 % visų šitų lėšų bus skiriama ir numatoma skirti asmens sveikatos priežiūros paslaugoms apmokėti, apie 18 % visų lėšų numatoma vaistams, medicinos pagalbos priemonėms, įskaitant ortopedijos technines priemones, ir medicinos priemonių nuomai. Čia tokie turbūt esminiai dalykai. Matyt, paminėtina yra tai, kad pačios pajamos, turbūt ir fondas, augo iš visų trijų savo pagrindinių šaltinių, tai yra ir iš darbuotojų sumokamų privalomojo sveikatos draudimo įmokų, ir iš valstybės draudžiamų asmenų bei savarankiškai dirbančių darbuotojų įmokų.

Kalbėdamas apie išlaidas, paliesiu turbūt keturias pagrindines dedamąsias, kur matome pagrindinį lėšų skyrimą. Matyt, akcentuotina ir tai, kad nuosekliai, kaip ir pastaruosius trejus metus, išlaidas auginome pagal visus straipsnius. Natūralu, kad tikime, kad visos pagrindinės sveikatos sistemos sritys turi būti papildomai finansuojamos.

Kai kalbame apie sveikatos priežiūros paslaugas, kurioms numatyta papildomi 353 mln. eurų, arba, kitaip sakant, 15 % augimas, ko tikimės žmonėms? Didindami šeimos gydytojų komandą, suteikdami šeimos gydytojams atlikti platesnį spektrą tyrimų bei peržiūrėdami kai kurių pagrindinių ambulatorinių paslaugų įkainius, tikimės geresnio sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo arba, kitaip kalbant, geresnio eilių valdymo. Taip pat finansai keliauja į pirmines ambulatorines psichikos paslaugas teikiančių specialistų komandų plėtrą, kalbame apie onkologinių ligų diagnostikos ir gydymo paslaugų plėtrą, taip pat kai kurių specifinių stacionarinių paslaugų bazinių kainų didinimą, kai kalbame apie skubią mediciną, apie intensyviąją terapiją, kas, matyt, yra ašis stacionarinio gydymo mūsų sveikatos priežiūros įstaigose.

Kai kalbame apie vaistų kompensavimą, tai šioje eilutėje kalbame apie 77 mln. augimą, arba 12 %, tai natūralu, kad pagrindiniai finansai šiame straipsnyje keliauja jau dabar kompensuojamųjų vaistų išlaidoms dengti. Lietuvoje turime 1,2 mln. gyventojų, kurie vartoja kompensuojamuosius vaistus. Natūralu, kad tų vaistų skaičius yra augantis, receptų skaičius yra augantis. Ir tai natūralu, kad koreliuoja, matyt, ir su vienu iš tikslų, ko mes siekiame vystydami farmacijos politiką, kad kuo daugiau receptinių vaistų taptų kompensuojamieji receptiniai. Ir čia, matyt, galime pasidžiaugti, ką per šią kadenciją pavyko pasiekti, tai 78 % visų receptinių vaistų yra kompensuojami.

Kita dalis yra nauji vaistai. Taip pat norisi akcentuoti ir pasidžiaugti, kad vien šiais metais naujų, tarp jų ir inovatyvių, vaistų į kompensavimo sistemą įtraukėme 32. Tai yra vaistai ir onkologiniams pacientams, tai yra vaistai ir širdies ir kraujagyslių ligomis sergantiesiems bei, be abejo, kitiems. Tai natūralu, kad jų finansavimas turės būti užtikrintas kitais metais. Natūralu, kad kitais metais taip pat tikimės įtraukti naujų būtinų, labai laukiamų vaistų.

Ką dar norėtųsi akcentuoti? Na, per ketverius metus gebėjome turbūt šešetą kartų padidinti lėšų sumą, skiriamą labai retoms būklėms gydyti, – nuo 5 mln. iki 29 mln., tikimės pasiekti 2025 metais. Tai tikrai yra svarbi žinutė socialiai jautriausioms asmenų grupėms mūsų šalyje.

Judame toliau. Kalbame apie sveikatos programas. Sveikatos programų kompensavimo srityje numatomas papildomas augimas 47 mln. arba, kitaip tariant, 23 %. Čia norėtųsi išskirti augantį finansų poreikį širdies ir kraujagyslių bei kai kurioms vėžio prevencinėms programoms, nes matome ir didėjantį sveikatos priežiūros specialistų, siekiančių įtraukti pacientus šioje srityje, veikimą, ir pačios visuomenės didėjantį aktyvumą. Dar taip pat norėtųsi akcentuoti tai, kad nuo sausio 1 dienos plečiame krūties vėžio prevencinės programos amžiaus ribas, kurios buvo nuo 50 iki 69 metų, dabar žengiame į naują aprėptį – nuo 45 iki 74 metų amžiaus moterys bus įtraukiamos į krūties vėžio prevencinės programos aprėptį.

Taip pat kalbame apie skiepijimą, kalbame apie tai, kad nuo erkinio encefalito pradėjome skiepyti rizikos grupių asmenis, taip pat bus pradėti skiepyti ir dvejų–septynerių metų amžiaus vaikai nuo gripo.

Paskutinis akcentas – valstybės deleguotų funkcijų vykdymas, po kuriuo slepiasi būtinoji medicinos pagalba. Kai kalbame apie Greitosios medicinos pagalbos tarnybą, kuri buvo centralizuota nuo praėjusių metų, jos funkcijoms vykdyti finansavimas didėja 11 mln., nes kalbame apie naujų brigadų steigimą, kalbame apie apgyvendinimą naujų pastočių, kurių per šiuos pastaruosius metus buvo įsteigta 12 mūsų šalyje. Natūralu, kad dalis tų lėšų taip pat keliaus ir darbo užmokesčiui auginti.

Paskutinis aspektas. 2025 metais Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rezervas yra mažesnis, palyginus su tuo, kokį turėjome 2024 metais. Kalbame apie 625 mln. eurų, kas sudaro apie 16 % viso biudžeto. Matyt, reikėtų akcentuoti tai, kad, net jeigu krizės atveju nutrūktų Privalomojo sveikatos draudimo fondo pajamos, šio rezervo sveikatos sistemai išsilaikyti užtektų tik 2 mėnesius. Tai tikrai manome, kad šis rezervas nėra niekaip per didelis, ir manome, kad jis, lyginant ir su kitų Europos šalių patirtimi, yra pakankamas.

Neabejoju, kad šis biudžetas yra nukreiptas į tai, ko mes strategiškai siekiame, tai yra mažinti prevencinėmis priemonėmis ir gydymo priemonėmis išvengiamą mirštamumą bei taip pat gerinti prieinamumą prie sveikatos priežiūros paslaugų. Kolegos, tikrai kviesčiau balsuoti už.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori gana nemažai Seimo narių. Pirmoji klausia O. Leiputė. Jos salėje nematau. A. Matulas, jo salėje irgi nematau. Tada D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkui. Anksčiau mes šnekėdavome apie sveiko gyvenimo trukmės išlaikymą, išsaugojimą ir pratęsimą. Dabar jūs šnekate tik apie mirties išvengimą. Pirmoji dalis užmiršta. Apskritai jūs pranešime apie sveikatą mažai kalbėjote – vien tiktai apie ligas, jų diagnostiką ir gydymą. Tačiau vadiname Sveikatos draudimo fondu. Draudimas veikia tokiais principais, kad jeigu tu pažeidei draudimo taisykles, išmokų negauni.

Gal galite pasakyti, kokiomis taisyklėmis vadovaujasi jūsų šitas fondas? Jeigu žmogus, sakysime, sužalojo savo sveikatą būdamas girtas, sudaužė automobilį, nieko negaus. O sudaužęs sveikatą, vėl viską gausi, ir kuo daugiau tu gulėsi, tuo jums visiems bus geriau, nes ant šito laikosi. Prieš 32 metus buvo priimta Nacionalinė sveikatos koncepcija, vadovaujant jūsų valstybės valdovui, ir ten buvo trys drambliai sveikatos centre: diagnostika, pamokymas ir sąlygų skatinimas.

PIRMININKAS. Laikas.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Ką tuo būdu numatote naujajame biudžete? Skatinti, mokyti? Nes apie tai nieko nešnekėjote. Kiek lėšų skirsite tikrai prevencijai?

A. PEČKAUSKAS. Labai ačiū už klausimą. Platus klausimas. Nežinau, nuo ko pradėti, bet, matyt, atkreipsiu dėmesį, kad sveiko gyvenimo trukmė vis dar turbūt išlieka strateginis siekis, kai kalbame apie rodiklius. Taip, galbūt aš jo šiandieną neminėjau, bet ir jūsų minimame strateginiame dokumente, ir mūsų, Sveikatos apsaugos ministerijos ir Vyriausybės, tvirtinamuose strateginiuose dokumentuose sveiko gyvenimo trukmė yra vienas iš pagrindinių rodiklių, kurio yra siekiama kompleksinėmis priemonėmis, kurias jūs pats turbūt ir įvardijote. Tikrai nuo jų mes neatsitraukiame. Natūralu turbūt, prieš keletą mėnesių renginyje pristatant jūsų minimą doku-

mentą, kad jis kaip ir įgyvendintas, sveiko gyvenimo trukmė buvo labai pagerėjusi mūsų šalyje, lyginant su tuo, kai tas strateginis dokumentas buvo rengiamas.

Kalbant dabar apie prevenciją arba apie sveikatinimą, tai norėčiau atkreipti dėmesį, kad mes turime dvi skirtingas sistemas, ar ne? Visuomenės sveikatos politika ir visuomenės sveikatos sistema, kuri yra orientuota ir į sveikatinimą, ir labiau į prevenciją, sveiką gyvenseną, visuomenės aktyvinimą ir taip toliau, yra paremta veikla visuomenės sveikatos biurų, kurie veikia visose savivaldybėse. Turbūt jums yra puikiai žinoma, kad šių institucijų finansavimas keliauja iš valstybės biudžeto, o ne iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų. Tarp kitko, Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų panaudojimas yra labai aiškiai sureguliuotas ir reglamentuotas Sveikatos draudimo įstatyme, kuris tikrai jums irgi yra puikiai žinomas.

Tačiau, šalia to, Privalomojo sveikatos draudimo fondui kaip valstybės deleguota funkcija yra numatytas ir prevencinių programų vykdymas. Kalbame apie širdies ir kraujagyslių ligų prevenciją, kalbame apie vėžio prevenciją – bent keturios atskiros programos, kurių finansavimas taip pat ženkliai didėja 2025 metų biudžete. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad turbūt kalbame apie 65 mln. eurų, kurie keliauja būtent tam, kad mes galėtume anksčiau, gerokai anksčiau identifikuoti rizikos grupes, arba net kai kurias ligas, siekdami, kad gydymo priemonėmis išvengiamas mirštamumas būtų kiek įmanoma greičiau suvaldytas, kas ir yra mūsų pagrindinis strateginis tikslas.

PIRMININKAS. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*MSNG*). Dėkui, posėdžio pirmininke. Dėkoju, ministre, už pristatymą. Mane domina kelios sritys. Pirmoji sritis yra tie gydytojai, kurių trūksta valstybiniame sektoriuje ir pas kuriuos eilės trunka iki pusės metų. Kalbu apie širdies ir kraujagyslių specialistus, visus endoprotezavimo specialistus, net apie vaikų ortodontus, kai tiesiog pasiimti vietą ar taloną valstybiniame sektoriuje gali trukti nuo 3 iki 6 arba daugiau mėnesių. Ką planuojate daryti šioje srityje ir kaip atsispindi, vadinkime, jūsų veiksmai biudžete? Tai vienas klausimas.

O kitas klausimas yra apie rezervą, kuris, man atrodo, yra virš 600 mln. Kas suplanuota, kaip panaudoti efektyviai? Visada man kyla tas klausimas, kai mes suplanuojame didelį rezervą. Ar mes negalėtume, tarkime, tų pinigų skirti paslaugų, kurių trūksta, pasiūlai didinti, paslaugų prieinamumui didinti ar tų pačių medikų atlyginimams? Kaip planuojama panaudoti ir koks yra planas dėl rezervo?

A. PEČKAUSKAS. Labai ačiū. Jums puikiai, matyt, žinoma, kad Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšos, kai kalbame apie asmens sveikatos priežiūros paslaugas, yra mokamos gydymo įstaigoms už suteiktas paslaugas. O jau kaip gydymo įstaigos panaudoja tas lėšas, matyt, yra labiau jų atsakomybė, gydymo įstaigų vadovų. Čia tiesiogiai, matyt, su žmogiškųjų išteklių planavimu nėra susijęs šis biudžetas. Žmogiškųjų išteklių planavimo specialistai, apie ką jūs ir kalbate, yra šiek tiek atsietas klausimas. Mes kalbame apie studentų priėmimą, apie valstybės finansuojamas ir valstybės nefinansuojamas studijų vietas, apie rezidentūros vietas ir kitas dedamąsias, kurios keliauja turbūt kaip bendras Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos bei mūsų projektas. Finansavimas keliauja iš valstybės biudžeto. Čia yra viena dedamoji.

Bet čia aš norėčiau turbūt nudžiuginti, nes Sveikatos apsaugos ministerija dar pavasarį patvirtino ilgalaikį žmogiškųjų išteklių vystymo planą. Jame kalbama apie pasiūlos didinimą, ką jūs ir minėjote, ir tolygesnio paskirstymo priemonių šalyje atsiradimą. Numatyta daugybė priemonių, kurios yra padengtos ir finansavimu. Kaip žinome, šiuo metu visos savivaldybės baigia pateikti investicinius projektus, būtent ir dėlioja priemones, kaip pas save pritraukti specialistų. Tarp tų priemonių yra ir studijų finansavimas, turint galimybę atidirbti tiek slaugos specialistams, tiek gydytojams. Bendra lėšų suma, padalinta savivaldybėms, yra 31 mln. eurų. Čia, matyt, yra šios Vyriausybės ir mūsų, Sveikatos apsaugos ministerijos, sisteminis požiūris į žmogiškųjų išteklių valdymą, siekiant kiek įmanoma geresnio sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ateityje.

Dėl kokių nors specifinių specialybių, pavyzdžiui, dėl vaikų ortodontijos. Kaip jūs minėjote, tikrai yra toks Valstybinio užsakymo formavimo komitetas, kuris, planuodamas valstybės užsa-

kymą dėl studentų arba rezidentų, į tas specifines taškines specialybes tikrai atsižvelgia. Tiek praėjusiais metais, tiek, neabejoju, ir kitais metais tų specifinių specialybių gydytojų bus užsakoma daugiau, kad tas problemas spręstume.

Kitas klausimas – rezervas. Aš jau minėjau savo pristatyme. Jeigu 2024 metais rezervas buvo šiek tiek virš 700 mln. eurų, kitais metais jį projektuojame 625 mln. eurų, tai natūralu, kad tas finansų judėjimas tikrai egzistuoja. Čia norėtųsi pastebėti tai, kad rezervas dažniausiai auga iš viršplaninių pajamų. Augant ekonomikai, didėja darbo užmokestis, didėja mokesčių surinkimas. Tos lėšos keliauja į rezervą, jeigu jos nėra panaudojamos. Per pastaruosius ketverius metus tokių viršplaninių lėšų mes turėjome virš 700 mln. Faktiškai toks pats skaičius lėšų buvo panaudotas iš rezervo būtent tiems dalykams, kuriuos jūs įvardinate. Tai sumokėti už virškvotines ambulatorines paslaugas, sumokėti už vaistus, sumokėti už kai kuriuos COVID-19 aspektus per sveikatos programas ir taip toliau. Vadinasi, buvo naudojama ten, kur yra būtina mūsų sistemoje, kad gerintume prieinamumą, kad gerintume paslaugų kokybę ir kitas dedamąsias. Darbo užmokesčiui tarp jų taip pat, nes mes su profesinėmis sąjungomis esame sutarę, kad nuo sausio 1 dienos darbo užmokestis yra didinamas. Tam, kad tą galėtume padaryti, nuo lapkričio mėnesio turime didinti įkainius. Vadinasi, lapkričio ir gruodžio mėnesių įkainiai gydymo įstaigoms dažniausiai yra dengiami iš rezervo, juos uždengiant planiniu lėšų augimu kitais metais.

PIRMININKAS. Ministre, aš suprantu, kad jūs daug žinote, bet gal šiek tiek glausčiau pavyktų, nes dar nemažai užsirašiusių klausti Seimo narių. Klausia V. Bakas.

V. BAKAS (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, mes čia kalbame apie sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, bet yra ir kita problema, tai yra būtiniausių vaistų prieinamumas, ypač regionų gyventojams, tūkstančiams žmonių neprieinami būtiniausi vaistai. Mano klausimas būtų: kaip jūs matote šitos problemos sprendimą, jos mastą ir kaip tai atsispindi biudžete, kuris, be abejo, skirtas tam, kad padengtume tam tikras priemones, kurios užtikrintų tiek sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, tiek būtiniausių vaistų prieinamumą gyventojams?

A. PEČKAUSKAS. Labai ačiū už klausimą. Galbūt ne visai šiame kontekste, nes Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšos yra skiriamos vaistams įsigyti nacionaliniu mastu. Jūs jau kalbate apie mažmeną, apie vaistinių atsiradimą kokiuose regionuose. Natūralu, kad Sveikatos apsaugos ministerijai tai rūpi, yra tam turbūt ir atskiros programos, ir netgi ministro turbūt reglamentuojama teisės aktais, kur yra skiriamas atskiras dėmesys regionams ir vaistų prieinamumui būtent tenai. Tai bet čia yra vienas failas. Kitas, matyt, failas yra ir tai, kad šiuo metu turbūt Seime yra įregistruotas įstatymo projektas, kuriuo siekiamas turbūt jau vienas iš tikslų yra išspręsti mobiliosiomis vaistinėmis regionuose gyvenančių žmonių prieinamumą prie vaistų. Tai, matyt, bus vienas iš diskusinių punktų, kuris galėtų padėti spręsti jūsų keliamą klausimą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinysis klausia mano geras bičiulis ir bendravardis A. Kupčinskas. Gerbiamas Andriau, nebeklausi?

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Tai čia netyčia paspaudžiau.

PIRMININKAS. Supratau. Tada, ministre, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Ai, Antanas jau atsirado salėje. Antanai, jūsų eilė pradžioje buvo, ne pabaigoje, bet išskirtinėmis teisėmis, žinoma, tada A. Matulas – paskutinysis. Tuoj, tuoj, tuoj. Prašau.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, aš užduosiu tą patį klausimą, kaip ir prieš tai finansų ministrei. Pagal kolektyvinę sutartį medikų atlyginimas susietas su minimaliosios algos didėjimu. Minimalioji alga, ačiū Dievui, didėja, ženkliai, smarkiai didėja. Paprastai paslaugos indeksuojamos taip, kad to didėjimo MMA nekompensuoja ir įstaigos iš savo resursų dengia dalį minimaliosios algos didėjimo sumos. Jau poliklinikos beveik visos pasiekė tokį rodiklį, kad maždaug 85–87 % nuo uždirbtų lėšų skiria atlyginimams, jau kai kurios ligoninės pasiekė 85 % rodiklį. Suprantu, kad poliklinika gal dar gali verstis, ligoninei, kai ji sumoka 85 %, teikti kokybiškų paslaugų už 15 %: maistas, vaistai, visos kitos, dar šildymas, neįmanoma. Ar šį kartą bandysite indeksuoti įkainį taip, kad visiškai padengtumėte MMA didėjimą, nes įstaigos nebeturi resursų? Matėte, komitete buvo pristatymas…

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas Antanai, jūs piktnaudžiaujate.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). …dalis įstaigų turi gerą biudžetą, dalis įstaigų…

A. PEČKAUSKAS. Labai ačiū už klausimą, tikrai platus. Neleido man pirmininkas atsakyti.

PIRMININKAS. Glaustai, labai glaustai.

A. PEČKAUSKAS. Tai, matyt, reikėtų suprasti, kad kai mes skiriame lėšų koeficientams indeksuoti, mes ir kalbame apie tą sumą, kuri yra suderėta su profesinėmis sąjungomis, bet matome, kad gydymo įstaigos neretai pasirenka mokėti gerokai didesnius darbo užmokesčius. Jeigu mes sakome, kad rekomenduojame kelti darbo užmokestį 10 %, įstaigos pasirenka tai daryti 15, 17, 18 %. Tų pavyzdžių, matyt, yra įvairių ir čia reikėtų suprasti, kad gydymo įstaigų vadovai turbūt yra atsakingi tiesiogiai tiek už savo darbo užmokesčio tvarkų nustatymą, tiek ir už finansinio balanso situaciją, tą labai aiškiai reikėtų suprasti. Čia viena.

Antra, be abejo, 2025 metų biudžete mes dėliojame papildomai turbūt paslaugų plėtrai ir stacionarinėms paslaugoms. Pabrėšiu dar kartą, ką jau sakiau, tai skubi medicina, tai intensyvioji terapija, tai yra tos paslaugos, kurios, matome, tikrai negeneruoja tiek įkainio už paslaugas, kad net atsipirktų finansiškai gydymo įstaigoms. Tai šitą tikrai siekiame spręsti, manau, kad tikrai turėtų stacionarinės įstaigos susibalansuoti šiuo atveju.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiamas ministre. Atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. A. Matulas dar nori kalbėti už. Antanai, tai tą 30 sekundžių, kur viršijote, čia gal sutaupysite?

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Ne, nesutaupysiu. Tris posėdžius dar gal mane atkentėsite?

PIRMININKAS. Dar tris aš tikrai atkentėsiu, bet daugiau ne.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Po to mes abudu jau ką nors kita galėsime veikti. Žiūrėkite, kolegos, reaguodamas į prieš tai užduotus klausimus, noriu tikrai pasidžiaugti, kad per šitą kadenciją Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetas išaugo mažiausiai 80 %. 2020 metais PSDF biudžetas buvo 2,3 mlrd., dabar – beveik 4 mlrd. Tie kritikai, kurie dabar aiškinate, kad neaugo, per mažai augo, labai greitai galimai galėsite padidinti, ženkliau padidinti PSDF biudžetą, tai, aišku, reikia daryti. Duok Dieve, kad kitai kadencijai po ketverių metų jūs padidintumėte tą biudžetą 30 %, gal 50 %, mes prieš jus nulenksime galvą, jeigu tiek sugebėsite. Todėl prašyčiau balsuoti už PSDF biudžetą, nors toliau augti biudžetas turėtų jau ne tik valstybės įmokų *sąskaita*, bet ir darbdavių *sąskaita*, galbūt ir tam tikrų priemokų *sąskaita*, papildomo draudimo *sąskaita*, nes mes neišnaudojame tos galimybės. Darbdaviai patys sako: duokite tam tikras lengvatas, įskaitykite mūsų lėšas, kurias mes skiriame savo darbuotojams sveikatinti, gal kaip pelno lengvatą daryti kokią nors ar ką nors. Taip daro kitos šalys.

Noriu paprieštarauti ministrui, kad neva įstaigos piktnaudžiauja ir padidina daugiau, negu reikia. Čia yra melas. Sveikatos ministerijai pavaldžios dvi ar trys įstaigos tai padarė. Jūs to nesuvaldėte. Nežinau nė vienos regiono ar rajono ligoninės, kurios pakeltų daugiau, negu rekomenduojama. Atvirkščiai, neįmanoma toliau kelti, daugiau padidinti, nes tiesiog, kaip sakiau, jau atlyginimų lėšos…

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas Antanai!

A. MATULAS (*TS-LKDF*). …sudaro 85 %. Kokybiškų paslaugų teikti beveik neįmanoma. Labai prašau panaudojant dalį rezervo pakelti įkainį taip…

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiamas Antanai. Išgirdome. Prašote palaikyti. Prašys nepalaikyti D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkui. Jūs visi girdėjote ministro pristatymą, kuriame žodis „gydymas“ visą laiką buvo pateikiamas kaip sveikatinimas. Čia yra pati didžiausia afera, kurią naudoja patys didžiausi *niekadėjai* norėdami apgauti kitus. Kai mes tautai aiškiname, kad mes juos sveikatiname, tai reiškia, kad mes jus gydome, nes apie tikrą sveikatinimą čia nebuvo nė žodžio. Žiūrėkite, aš paminėjau 1992 metų Nacionalinę sveikatos koncepciją, kurioje buvo numatyta, ką daryti, – nieko iš to neliko.

Kitas dalykas. Kai mes kalbame apie tai, kad sveikatos biurai kažką dirba, tai sveikatos biurai gavo kruopas ir nė vieno uždavinio jie neturi, nėra jokio uždavinio. Kadangi nėra rimtų uždavinių, tai rimtą finansavimą gaila duoti. Jie taip pat yra skandinami ir niekas čia nesikeičia. Čia

būtų galima ilgai kalbėti, bet aš tikrai noriu taupyti kolegų laiką. Negalima pritarti medikalizuotos visuomenės gydymui. Mes jau dabar penkis kartus viršijame Europos vidurkį širdies ligomis, šitas biudžetas leis ir toliau viršyti. Prevencinės programos tai yra ligų paieškos programa, kuriai po to pritaria visa farmacijos pramonė ir suranda vaistų bet kokiai ligai gydyti. Tarnavimas šitai sistemai tai yra pats didžiausias nusikaltimas. Priimdami šitą biudžetą mes tampame bendrininkais tautos susinimo ir sargdinimo toliau. Negaliu su tuo sutikti. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Išklausėme visus pasisakymus dėl motyvų. Balsuojame. Kas pritariate pristatytam teisės aktui – už, kas nepritariate – kitaip.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 60, prieš – 2, susilaikė 32. Sveikatos draudimo fondo biudžeto projektui po pateikimo yra pritarta. Kaip pagrindinį siūloma skirti Sveikatos reikalų komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Papildomais komitetais siūloma skirti Audito bei Biudžeto ir finansų komitetus. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Siūloma svarstyti lapkričio 21 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

Per šoninį mikrofoną… Gerbiamas Andriau, jūs pirmas stovėjote, bet gal Ritai suteiksime? R. Tamašunienė. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Aš noriu patikslinti dėl protokolo, kad mano balsas – susilaikau.

PIRMININKAS. Gerai. Protokole jūsų balsas, kad susilaikėte. Ir A. Matulas per šoninį mikrofoną.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega Kepeni, likimo broli, jums irgi liko trys posėdžiai. Jūs nuolat užduodavote šitą klausimą premjerei Vyriausybės valandos metu, sveikatos ministrams, tą patį kartojate tautai, bet tauta nepatikėjo. Žinote, kodėl nepatikėjo? Todėl, kad jūs turėjote valdžią ketverius metus – nieko nepadarėte dėl prevencinių programų plėtros, tuo tarpu mes įtraukėme šeštą programą. Netgi profesorius A. Kirkutis išėjo iš jūsų frakcijos dėl to, kad, sakė, sveikatinimo prasme žmonėms šita koalicija nieko nepadarė. A. Veryga apribojo žmonių galimybę gauti vaistų – tik pigiausią vaistą, už kitą, antrą, sąraše turėjome primokėti. Tą ištaisėme per teismus, per Konstitucinį Teismą.

Nustokite kartoti tą patį, suraskite naujų argumentų. Tauta jumis nepatikėjo, o jūs toliau kartojate tą patį per tą patį. Jeigu nieko nepadarėte, apsimeskite kvailiu ir sugalvokite kitą klausimą, bet nekartokite to paties, kad strategija kažkur dingo. Yra ta strategija, kurios jūs visiškai nevykdėte.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiamas Antanai. Jūs padarėte vieną klaidą – paminėjote D. Kepenio pavardę, todėl aš privalau jam suteikti žodį. Bet jeigu jis nepaminės niekieno pavardės, daugiau nesuteiksiu žodžio niekam. D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Ačiū, ponas Antanai. (*Juokas salėje*) Kai aš prieš kelias dienas turguje sutikau vieną žmogų, sako, žinai, už tave visiškai nebalsuosime, tau net nepavyko Seimo priversti mankštintis. Aną kadenciją mes jau šiek tiek skirdavome laiko čia tokiai mankštelei, bet dėka jūsų ir tų paminėtų kolegų, kuriuos jūs sugebėjote įtraukti į savo *šaiką*, na va taip viskas ir toliau tęsis. Sėkmės!

14.47 val.

Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2 ir 20[7] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4211, Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 18 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 28[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4212, Administracinių nusižengimų kodekso 188[4] ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4213 (*pateikimo tęsinys*)

PIRMININKAS. Labai dėkui. Viskas, sakiau, niekam nebesuteiksiu. (*Balsai salėje*) Nebesuteiksiu, turiu tokią teisę. (*Šurmulys salėje*) Jau esame išklausę, tik turime apsispręsti balsuodami dėl 2-15 klausimų bloko. Čia buvo pateikimas. Balsuosime dėl visų kartu: 2-15.1, 2-15.2, 2-15.3 klausimų. Pristatė G. Skaistė. Azartinių lošimų įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji.

Kas pritariate įstatymų projektų blokui po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, – kaip nors kitaip. (*Šurmulys salėje*) Nutraukiame balsavimą. Nepakeitė – Privalomojo sveikatos draudi-

mo rodė. Atsiprašome, pataisysime. Pasitaiko. Dar kartelį balsuojame dėl 2-15 klausimų bloko: 2-15.1, 2-15.2 ir 2-15.3 klausimų. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, – kitaip.

Balsavo 91 Seimo narys: už – 85, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 6. Įstatymų projektų blokui pritarta.

Dėl pirmų dviejų – 2-15.1 ir 2-15.2 klausimų pagrindiniu komitetu siūloma skirti Biudžeto ir finansų komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Dėl 2-15.3 klausimo pagrindiniu komitetu siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Pritarta. Visus tris teisės aktus siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

14.48 val.

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4207, Statybos įstatymo Nr. I-1240 24, 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4208, Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo Nr. I-1179 2, 4, 8, 9, 11, 12, 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4209, Administracinių nusižengimų kodekso 314, 356, 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4210 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-16.1, 2-16.2, 2-16.3, 2-16.4 klausimų blokas – Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4207 ir lydimieji. Į tribūną kviečiame S. Kairį, kultūros ministrą, glaustai pristatyti klausimų bloką.

S. KAIRYS. Labai ačiū. Sveiki, kolegos. Bandau trumpai, glaustai, nežinau, kiek man tai pavyks. Neminėsiu visų dalykų, kurie pakeliui jau buvo priimti kalbant apie naują Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo redakciją, kurią šiandien svarstote. Tai buvo įgyvendinta tiek institucinė reforma, tiek priimti kiti svarbūs sprendimai. Bet esminis dalykas, dėl ko reikia priimti šitą naują redakciją, yra tai, kad paveldo sistema išlieka paini, neaiški, tas po to lemia ir neskaidrumą, neefektyvumą, trukdo paveldo objektų turėtojams ryžtis ir vykdyti įvairiausius atnaujinimo, tvarkybos darbus. Per daugybę metų daug dalykų yra tikrai susipainioję ir šita nauja redakcija bando tuos dalykus išpainioti.

Galima irgi paminėti, kad egzistuoja skirtinga teismų praktika. Pavyzdžiui, Gedimino kalno atvejis, kai teismas pasisakė, kalbant būtent apie Gedimino kalno tvarkymą, kad statybos darbų leidimas tam objektui buvo nereikalingas. Tai išėjo taip, kad buvo prarasta 10 mln., kalbant apie Europos Sąjungos investicijas. Bet lygiai tas pats teismas per 2 savaites priima kitą sprendimą, pavyzdžiui, dėl Oskierkų rūmų tvarkymo, kuomet pasisako, kad buvo būtinas statybos leidimas, o situacija iš esmės yra ta pati.

Lygiai tas pats, atsimenate, Kaune, skandalas dėl Perkūno alėjos 11 – buvusi vila buvo nušluota nuo žemės paviršiaus. Tai čia turėjome pozityvių pasekmių, pakeitėme įstatymą, Seimas irgi nubalsavo dėl Statybos įstatymo, kad griovimo darbams reikalingas projektas. Galų gale valdytojui pritaikyta atsakomybė. O Druskininkuose vila, įrašyta, paskelbta valstybės saugoma, tiesiog dingo nuo žemės paviršiaus, ir tiek žinių.

Čia visa esmė yra tvarkybos ir statybos darbų reglamentavimas. Pavyzdžiui, jeigu tu tiesiog nugriauni pastatą, paveldo institucijos sako, jokio čia griovimo nėra, vykdomas restauravimas tiesiog atkuriant, bet tas nugriovimas, aišku, vyko tvarkybos darbais, kurie yra nuo trijų iki dešimt kartų brangesni už statybos darbus.

Ir tokių pavyzdžių yra daugybė. Dalis darbų būtent ir tampa savavališki, nes valdytojams, projektuotojams ir rangovams sunku suprasti, kokiems darbams koks konkretus leidimas yra reikalingas ir kokia institucija išduoda leidimus. Galiu paminėti, tarkime, ir šioje Seimo salėje dažnai yra klausiama, pavyzdžiui, apie dvarų situaciją. Tai 2014–2020 metų Europos Sąjungos investicinių fondų programoje buvo 15 objektų, 2021–2027 metų ES investicijų programoje buvo 12 dvarų projektų, kurie negavo finansavimo būtent dėl to, kad vėl buvo tas nesuderinamumas tarp tvarkybos ir statybos darbų.

Ką verta dar pažymėti, kad jeigu darbus daro privatus asmuo, privati įmonė, tai ji, be abejo, daug darbų susirašo į statybos darbus. Kai objekto savininkas yra valstybė ar savivaldybės, iš

karto padaugėja tvarkybos darbų ir tai lemia žymiai didesnes sąmatas ir didesnius įkainius. Bet ta kritika, kad dabar ministerija kažką siūlo lengvinti ar liberalizuoti, yra visiškai nepagrįsta, nes čia yra esminis autentiškumo klausimas. Ir nereikia įsivaizduoti, kad yra daromos intervencijos, keičiamos vertingosios savybės, ir tai vadinti tvarkybos darbais, ir už tai mokėti nuo trijų iki dešimties kartų didesnius įkainius.

Taigi esminis dalykas – aiškiai atskiriama, kas yra tvarkybos darbai, tai yra tokios intervencijos, kurių tikslas išsaugoti paveldo objektą, nekeičiant jo išvaizdos, ir kas yra statybos darbai, tai yra objekto išvaizdą ir konstrukcinę schemą keičiančios intervencijos, ir tiems darbams bus reikalingas statybos leidimas. Beje, atsiranda nauja sąvoka – „prevencinės priežiūros darbai“, tai yra nedidelės apimties intervencijos. Mažas pavyzdys. Tarkime, paveldo objekte norite nusidažyti tvorą. Darbas vertas kelių šimtų eurų. Kad tam gautumėte leidimą, dabar reikėtų kelių tūkstančių eurų. Tai yra neadekvatu. Bet vėlgi pabrėšiu, kad atsakomybė ir paveldo priežiūra išlieka, tiesiog pats reglamentavimas keičiasi ir tampa paprastesnis.

Kitas labai svarbus dalykas – išgrynintos institucijų atsakomybės. Čia pastabą turi ir STT, šį įstatymą irgi yra įrašiusi į antikorupciniu požiūriu svarbių įstatymų sąrašą, nes negali būti tokia situacija, kai Kultūros paveldo departamentas pats išduoda sąlygas, pats derina projektus, pats prižiūri, kontroliuoja ir pats po to teismui skundžia savo išduotą ir suderintą leidimą. Taip negali būti. Tą administracinę naštą turi atlikti vieno langelio principu savivaldybės. Yra labai aišku, kur kreiptis, kur rašyti prašymą ir kur tą jau galutinį derinimą gauti. Bet, aišku, tai niekaip nepaneigia, kad Kultūros paveldo departamentas privalo prižiūrėti, kad įstatymas būtų vykdomas teisingai, ir imtis veiksmų, jeigu mato pažeidimų. Labai svarbu – visada paveldą lydi ta kritika, kad labai ilgos procedūros. Mūsų skaičiavimais, pagal procedūrų trukmę, jeigu šie įstatymo pakeitimai bus priimti, paprastu atveju procedūrų trukmė iki išduodant leidimą sutrumpėtų nuo 40 iki 20 darbo dienų, sudėtingais atvejais – nuo 121 darbo dienos iki 30 darbo dienų.

Maža pastaba – nuo lapkričio mėnesio įsigalioja pakeistas Statybos įstatymas ir jis visiškai nedera su Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu. Tada nepriėmus šitos naujos redakcijos bus tikrai didelė problema, kalbant apie darbų suderinamumą ir dviejų sistemų persidengimą ir veiklą.

Aišku, bus atkreiptas dėmesys ir į didesnį visuomenės įtraukimą, nes vėlgi tvarkybos darbai, pasirodo, tiek kalbant apie tyrimus, apie viešinimą, turi kur kas mažiau viešinimo nei kad tie patys statybos darbai. Čia irgi yra labai svarbus momentas ir tai yra taisoma.

Ir, aišku, mūsų pareigos, kalbant apie UNESCO Pasaulio paveldo sąraše esančius objektus, tai irgi reikalingos sąvokos ir visi kiti dalykai yra atliepiami.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Vinkus.

A. VINKUS (*LRPF*). Ministre, noriu pastebėti, kad pristatomo įstatymo projektas yra gavęs svarbių visuomeninių organizacijų pastabų. Jas įstatymo projekto rengėjams – Kultūros ministerijai – ne kartą įteikė Lietuvos architektų rūmai, Lietuvos architektų sąjunga, Lietuvos Respublikos restauratorių sąjunga, asociacija „Istorinis miestas“ ir Kultūros paveldo ekspertų asociacija. Turiu informacijos, kad buvo prašoma atidžiai apsvarstyti tas pastabas, nes įstatymo projekto rengėjai atsižvelgė tik į mažą teiktų jų dalį. Kodėl taip įvyko ir ar teisingai aš keliu klausimą?

S. KAIRYS. Gerbiamas Seimo nary, jūs, manau, esate truputėlį suklaidintas. Galėsiu pasidalinti, turiu visą prezentaciją skaidrėse, kur irgi parodome, kiek čia buvo derinimo, kiek užtruko tas visas derinimo etapas. Iš esmės viskas prasidėjo nuo tyrimų ir studijų, kalbant apie 2019 metus, ir štai šiandien mes galų gale atkeliavome į pateikimo stadiją. Bet esminis dalykas – ministerija jau tiek derino pastabų bendruose susirinkimuose, atskirai su kiekvienu. Jau, atrodo, sutari ir panašiai, ir kai galutinio rezultato tik žengi žingsnį į priekį, vėl tos pastabos atsiranda. Jeigu atkreipsite dėmesį, kad ir kokia būtų organizacija, tuos raštus ruošia kokie trys žmonės ir akivaizdu, kad jiems yra nepalankūs šitie pokyčiai. Akivaizdu, kad tai lemia ir tam tikras pajamas, verslo interesus ir kitus dalykus. Todėl siūlyčiau į tas pastabas žiūrėti kritiškai ir suprasti, kad esminiai dalykai kaip tik yra sistemos išskaidrinimas ir aiškios sąvokos, ir daugiau galimybių paveldo objektų turėtojams tiesiog rūpintis savo nuosavybe.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš noriu pasveikinti, nes labai reikalingas dokumentas ir labai, matyt, prie jo ilgai ir sunkiai dirbta, ir įvairių nuomonių buvo, bet sugebėjo Kultūros ministerija suderinti šituos klausimus. Mano tiktai vienas klausimas gerbiamam ministrui dėl kultūros paveldo visų tų tvarkybos darbų, visų tvarkymo darbų finansavimo. Galbūt jau žinote, kad tai ne nauja idėja, bet dėl Kultūros paveldo fondo. Ar įmanoma tokį, galvojate, kurti, ar reikėtų politinės valios, ar vis dėlto galima finansavimą padidinti kitomis priemonėmis? Labai ačiū.

S. KAIRYS. Ačiū už klausimą. Tikrai jūs, dirbdamas Kultūros komitete, stebėjote plačiau visą procesą ir žinote visas tas peripetijas visų derinimų ir kitų dalykų. Kalbant apie finansavimą, paprastai kalbant, tai yra ta Valstybinė paveldotvarkos programa. Tai tiesiog ją reikėtų imti ir didinti dar finansavimą. Nuo kadencijos pradžios tas finansavimas yra padidintas daugiau nei dvigubai.

Atkreipsiu dėmesį, kalbant apie Europos Sąjungos lėšas, pažangos lėšas, ministerija stengiasi irgi visus šaukimus įvykdyti ir pakviesti paveldo objektų valdytojus teikti projektus. Ir tas yra irgi padaryta, ir tikrai paveldo srityje yra, manyčiau, dideli žingsniai į priekį. Na, ar tai gali būti fondas, tai čia visur gali būti, ir gynybos gali būti fondas, ir susisiekimo srityje gali būti fondas, na, turbūt paveldo irgi gali būti fondas. Bet pabrėšiu, priemonių šiandien egzistuoja įvairių – nuo tiesioginio finansavimo iki lengvatinių paskolų ir iki kitų modelių. Tiktai ko turbūt dažnai trūksta, tai tokio supratimo, kiek daug programų, ir kad ta informacija tiesiog būtų aiškesnė ir vienoje vietoje. Aš manau, kad čia dar reikėtų šiek tiek padirbėti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju už galimybę paklausti. Įstatymas labai reikalingas tam, kad sugrąžintų tikėjimą miesto centrais. Ir jūs, Simonai, savo ministravimo laikotarpiu prisidėjote prie išskirtinio dalyko, tai Kauno modernizmo paveldas tapo pripažintas UNESCO paveldu. Mano klausimas susijęs su Kauno senamiesčiu, Žaliakalniu. Ar jums žinoma šiandien projektų, kurie yra užstrigę Kauno mieste, jums, kaip kauniečiui, kurie galėtų išjudėti ir paveldas būtų atgaivintas naudojant būtent šito įstatymo pavyzdžiu. Mes žinome apie Perkūno alėjos nugriovimą, bet jūs, kaip kaunietis, puikiai pažįstantis Kauną, turbūt žinote dešimtis projektų, kurie be šio įstatymo negalėtų būti atnaujinti. Gal galėtumėte pasidalinti?

S. KAIRYS. Na, kalbant apie objektus, tai neišvengiamai Kauno centrinis paštas yra tas objektas, kuris yra esminis kalbant apie modernizmą, apie Kauną, ir džiaugiuosi, kad yra numatyta 16 mln. jo tvarkybai. Kaunas šiaip yra neblogai išjudėjęs į priekį tvarkydamas paveldą, bet šita redakcija tiesiog, aš manau, paskatins ne vieną, aš kalbu ypač apie privačius objektų turėtojus, kurie tikrai turi mažesnius objektus, bet charakteringus. Tas įstatymas leis turbūt nežiūrėti, kaip tiktai kažką pastatyti aukščiau ar kažkaip kitaip ieškoti, kad investicijų atsiperkamumas būtų didesnis, bet padės suvokti paveldą kaip pridėtinę vertę, stengtis išlaikyti autentiškumą ir iš to turėti naudą. Tai čia, manau, yra visa esmė.

O grįžtant prie klausimo dalies apie UNESCO, tie dalykai yra atliepti ir lygiagrečiai su įstatymu, kas yra įtvirtinta, esame, pavyzdžiui, pajudėję ir su tais vadinamaisiais valdymo planais. Kalbant apie UNESCO objektus, tai Kernavės valdymo planas yra baigtas, Vilniaus istorinio centro, Senamiesčio, valdymo planas irgi jau keliauja į Vilniaus miesto tarybą. Tai yra irgi labai sudėtingi procesai, daug pagalių buvo kaišoma į ratus, bet visgi tie projektai yra pajudėję į priekį. Negali būti taip, kad atšvenčiame 25 metus, kai Lietuvos objektai yra UNESCO, džiaugiamės visais privalumais, o apie pareigas kažkaip pamirštame. Ir, beje, dėl to turėjau rimtą grėsmę, Kauno modernizmas būtų visgi neįtrauktas į Pasaulio paveldo sąrašą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Ministre, norint gauti statybos leidimą, yra daugybė derinimo procedūrų, ar ne? Ir aš bijau, kad po tokių pakeitimų, kuriuos jūs siūlote, prasidės tiesiogiai piktnaudžiavimas ir mes pamatysime miestų centruose, dvarų teritorijose ir taip toliau atstatomus pastatus. Jeigu aš teisingai suprantu, jeigu ne, jūs mane patikslinkite, šitas jūsų pakeitimas leidžia pradėti statybos darbus, jeigu nesikeičia užstatymo plotas, be statybos leidimo. Ar teisingai suprantu?

S. KAIRYS. Yra tam tikrų darbų, paprastesnių, paprastojo remonto arba prevencinės priežiūros, kur nebūtinas yra leidimas, bet vis tiek egzistuoja tvarkos. Tai bus jau nebe leidimo klausimas, o bus klausimas tiesiog ministro patvirtintos tvarkos, bet irgi yra apibrėžti rėmai ir tą priežiūrą vis tiek vykdys Kultūros paveldo departamentas. Mes visi esame suinteresuoti, kaip ir minėjau, kad nebūtų tokių situacijų, kad elementariai norėdamas perdažyti tvorą turi gauti leidimą, kuris kainuoja tūkstančius eurų. Dėl to ir stovi po to tie objektai tokie apiplyšę ir nekokios išvaizdos.

Bet akcentą reikėtų suprasti teisingai. Mes daugiau kalbame apie išgryninimą ir neapsimetinėjimą. Pavyzdžiui, yra situacijų, kad paveldo objektus yra įmanoma… Tarkime, vienus langus, kurie buvo seni, keičiame tiesiog į plastikinius, bet kažkodėl mes keičiame juos paveldo įkainiais, kurie yra nuo trijų iki dešimties, pabrėžiu, kartų brangesni. Ne veltui yra tie tvarkybos darbai brangesni, nes tu turi išsaugoti autentiškumą, tu turi žiūrėti, kokios medžiagos, koks ten būdas, nežinau, tinkavimo ir kitų dalykų. Bet jeigu tu tų dalykų nedarai, tai kodėl įkainis visgi yra nuo trijų iki dešimties kartų brangesnis? Tai yra tiesiog neskaidru, neaišku. Šiuo atveju įvyksta irgi tam tikras piktnaudžiavimas tuos darbus sudėliojant į skirtingas kategorijas. Čia yra visa statybos ir tvarkybos atskyrimo reikšmė.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Taip, mano klausimas buvo gana panašus į kolegės Ligitos, tai turbūt nekartosiu, bet ten tokių nerimo ženklų tikrai galima įžvelgti. Kiek tų saugiklių departamentas gebės apsaugoti, kad nebūtų piktnaudžiaujama? Tiesiog jūs į dalį klausimų, aišku, atsakėte. Ačiū.

S. KAIRYS. Reikėtų dar atkreipti dėmesį, kad šitas įstatymas, ypač kalbant apie stebėseną, monitoringą, irgi sudaro sąlygas visuomenei aktyviau įsitraukti. Tai yra aiškiau apibrėžta.

Kitas dalykas. Lyginant su statybos darbais ir statybos reglamentavimu, pavyzdžiui, tvarkybos nei projektas, nei tyrimai (ir panašiai) išvis neturėjo tokio normalaus procedūros viešinimo, aprašymo, skirtingai nei, pavyzdžiui, statyba. Šiuo atveju kaip tik yra daug žingsnių žengta, kad to piktnaudžiavimo nebūtų.

Aš suprantu, kad kartais yra nuogąstaujama, kaip dabar sako: tai galutinį leidimą išduos savivaldybė, o savivaldybės ten, žinote, kažkaip gali nuspręsti savaip. Taip tikrai neturi atsitikti, nes KPD kaip ir turėjo prievolę vykdyti įstatymą ir prižiūrėti, kad nebūtų daromi dalykai pažeidžiant paveldo reikalavimus, taip ir turės. Tiesiog elgiantis sąžiningai ir objektyviai tikrai procedūra gerokai sutrumpės.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinysis klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, norėjau jūsų paklausti tokių dviejų klausimų: šitas įstatymo pakeitimas, jūsų nuomone, kiek padėtų sutaupyti tvarkybos laiko ir kiek maždaug pinigų, kaip jūs jaučiate, duotų tokį efektą laiko ir vertės, ir pinigų?

S. KAIRYS. Apie pinigus. Jau minėjau, kad pagrindinis dalykas yra tai, kad iš esmės visada mes traktuodavome, kad skirtumas tarp tvarkybos ir statybos darbų yra nuo trijų iki keturių kartų, bet prezidentūroje, kai vyko irgi toks dvarų forumas ir aš tą skaičių įvardinau, ir vėliau vyko pranešimai, dalijimasis patirtimi, ypač privačių dvarų savininkų, kaip jie vykdė darbus, tai sakė: ministras buvo tikrai neteisus. Skirtumas gali siekti net iki dešimties kartų. Čia irgi yra aiški žinia, kaip šitie dalykai yra daromi.

Gedimino kalno byla, aš net neabejoju, ir buvo pagrįsta tuo. Aš likau ir iki šiandien nesupratęs. Jeigu viešųjų pirkimų sąlygose yra parašyta, kad reikės ir tvarkybos, ir statybos leidimo, projektuotojas, kuris pasirašo sutartį, irgi turi prievolę ir labai aiškiai deda parašą, kad turės imti ir statybos, ir tvarkybos leidimą. Visais būdais jis neima statybos leidimo, rūpinasi tik tvarkyba ir ruošia vagą ateinančiam rangovui už žymiai didesnius įkainius atlikti darbus. Rezultatas – prarasta 10 mln. Europos Sąjungos pinigų. Kaip ir minėjau, po 12–15 objektų per vieną Europos Sąjungos finansinės perspektyvos periodą irgi praranda investicijas vien dėl to, kad yra reikalaujama statybos darbų CPVA, o dažniausiai šitų leidimų neturi.

O apie procedūras dar kartą pakartosiu, kad paprastais atvejais (mes skaičiuojame) trumpėja maždaug nuo 20 iki 40 darbo dienų, sudėtingais – nuo 30 iki 120 darbo dienų, bet čia irgi reikės atlikti naujus skaičiavimus, įsigaliojant naujam Statybos įstatymui. Tie skaičiukai šiek tiek gali keistis, bet esmė išliks ta pati.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Pasisakymai dėl motyvų. Už pasisako A. Vinkus.

A. VINKUS (*LRPF*). Taip, gerbiamas ministre, suklaidinti galime būti visi, bet atsargumas gėdos nedaro. Taip teigiu, nes asmeniškai eidamas Neringos mero pareigas esu skausmingai susidūręs su teisminiais procesais dėl neteisėtos statybos padarinių šalinimo. Nukentėjo žmonės, kurie turėjo visus leidimus, turėjo visus patvirtinimus ir taip toliau, o vėliau griaunami jų pastatai, teisminiai procesai ir panašiai. Pajutau, kad tvarka Neringoje, esančioje UNESCO Pasaulio paveldo vietovių sąraše, turėjo spragų. Deja, procesai tęsiasi, o jų prielaidos nėra išspręstos. Manau, kad įstatymo projekte UNESCO pasaulio paveldo valdymui skirtas išskirtinis dėmesys, juolab kad įstatymo projektu pirmą kartą bus nustatomas UNESCO pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos reglamentavimas. Minėtos visuomeninės organizacijos savo pastabose teigia, kad UNESCO pasaulio paveldo reguliavimo modelis nėra racionalus ir aiškus, neparemtas aktualiomis tarptautinėmis paveldosaugos nuostatomis. Tikiu, kad bus labai atsakingai apsvarstyta Kultūros komitete, bet esu įsitikinęs, kad reikėtų svarstyti ir Teisės ir teisėtvarkos komitete. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Antanai. Prieš niekas nenori kalbėti. Balsuojame. Kas pritariate įstatymų projektų blokui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote. Darbotvarkės 2-16 klausimų blokas.

Balsavo 78 Seimo nariai: už – 66, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 12. Įstatymų projektams po pateikimo yra pritarta.

Dėl darbotvarkės 2-16.1, 2-16.2 ir 2-16.3 klausimų, įstatymų projektų, pagrindiniu komitetu siūloma skirti Kultūros komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Dėl darbotvarkės 2-16.4 klausimo pagrindiniu komitetu siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Dėl 2-16.1, 2-16.2 klausimų papildomu komitetu siūloma skirti Aplinkos apsaugos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Labai dėkui, pritarta. Dėl 2-16.4 klausimo papildomu komitetu siūloma skirti Kultūros komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstyti… Kada siūloma svarstyti? Turbūt kitoje kadencijoje. Susirinkęs naujas Seimas apsispręs, taip? Gerai, taip ir sutariame.

15.12 val.

Tautinių mažumų įstatymo projektas Nr. XIVP-3917(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-13 klausimas – Tautinių mažumų įstatymo projektas Nr. XIVP-3917. Per šoninį mikrofoną E. Dobrowolska.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Gerbiami kolegos, frakcijos vardu norėčiau paprašyti pusvalandžio pertraukos. (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKAS. J. Jarutis per šoninį mikrofoną.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Jau nebe.

PIRMININKAS. Tą patį norėjote? Buvo prašymas dėl pusės valandos pertraukos. Bendru sutarimu galime ar balsuojame? (*Balsai salėje*) Galime. Pusės valandos pertrauka dėl darbotvarkės 2-13 klausimo.

15.12 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3091(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3091(2). Pranešėjas – K. Mažeika. Svarstymo tęsinys. Prašau, Kęstuti, pristatyti Kaimo reikalų komiteto išvadą. (*Balsai salėje*) J. Jarutis per šoninį mikrofoną. Dėl šito? Prašau.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Vis tik norėčiau paklausti. Kodėl jūs peršokote į 2-13 klausimą, o dabar paskelbėte 2-11 klausimą?

PIRMININKAS. Prieš tai dar buvo 2-16 klausimas, nes ministras buvo prašęs, šiek tiek pakoregavome darbotvarkę. Niekam nebuvo kilę tų klausimų, tiesiog atsiprašome. Prašau, Kęstuti, pristatyti komiteto išvadą. Svarstymo tęsinys.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Komitetas svarstė šį įstatymo projektą ir pritarė išvadai bendru sutarimu. O dėl pasiūlymų dabar pastraipsniui, taip? Ne? Viskas?

PIRMININKAS. Ne, dėl pasiūlymų paskui. Tik komiteto išvada. Dalyvauti diskusijoje užsirašė K. Navickas. Gerbiamas Kęstuti, dalyvauti diskusijoje, kaip suprantu, užsirašėte. Dėl medžioklės. Prašau. (*Balsas salėje*) Žinoma, medžioklė visada svarbu.

K. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Laba diena. Pirmiausia norėčiau padėkoti projekto rengėjams, kad atsižvelgė į kritines pastabas ir šiandien turime iš esmės priimtiną variantą. Tačiau noriu atkreipti jūsų dėmesį į du dalykus.

Vienas. Keičiamame 10 straipsnyje dabartinė formuluotė iš tikrųjų yra geresnė, galima jai pritarti, tačiau 5 punkto formuluotė skamba taip, kad nuoma yra pratęsiama automatiškai. Aš kalbėjau su įstatymo rengėju J. Varkaliu, pažadėjo priėmimo stadijoje teikti pasiūlymą ir tai ištaisyti, nes bendras sutarimas yra, jeigu vis dėlto medžioklės ploto naudotojas mirė, kad jo paveldėjimo teisę turintys asmenys galėtų toliau gauti tą naudą iš nuomos. Iš esmės, man atrodo, kad jeigu tai sutvarkome, galime ir sutarti. Tačiau atsirado 11 straipsnis, kuris yra stipresnis. Vėlgi noriu atkreipti dėmesį, kad taip, kaip yra suformuluota, kad kai įstatymas įsigalioja, kad tada paveldėjimas yra galimas nuo įstatymo įsigaliojimo per 3 mėnesius. Ką jis reiškia? Tai jis suteikia galimybę, kad asmeniui, mirusiam prieš 20, 50 metų ir į tą pusę, nėra jokios ribos paveldėti šitą plotą. Man atrodo, kad jeigu mes sutarėme – aš žiūriu į abudu rengėjus – iš esmės ištaisyti šituos techninius dalykus, viskam kitam aš siūlau pritarti. Ačiū už tai, kad įstatymas buvo patvarkytas, bent jau taip, kad jį būtų galima priimti. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Kęstuti. Diskutuoti daugiau nenori niekas. Dėl pasiūlymų. Yra gautas J. Varkalio pasiūlymas, tačiau jis buvo gautas spalio 9 dieną, o spalio 1 dieną pradėtas svarstymas, todėl per priėmimą bus šitas pasiūlymas. Daugiau pataisų, pasiūlymų nėra gauta. Dėl motyvų po svarstymo už pasisako J. Varkalys. Prašom.

J. VARKALYS (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Dėkoju gerbiamam Kęstučiui už pastabas, išreikštas dėl šio įstatymo projekto. Taip pat viskas buvo išsamiai išdėstyta, pateikiant įstatymo projektą, mūsų kolegos K. Mažeikos. Žinoma, dėl to, ką reikėtų dar papildyti, be abejo, priėmimo stadijoje tokios galimybės išlieka. Nenoriu ilgai kalbėti ir trukdyti visų, ir reikšti dar kartą tų pačių įžvalgų. Tiesiog prašau visus palaikyti įstatymo projektą ir balsuoti už.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš nenori kalbėti niekas. Už – S. Jovaiša, dar buvo už. Priėmimas. Ne? Atsiprašau, svarstymas. Balsuojame, kas pritariate po svarstymo Medžioklės įstatymo projekto pataisoms.

Balsavo 74: už – 61, prieš – 1, susilaikė 12. Po svarstymo įstatymo projektui yra pritarta.

15.18 val.

Seimo savaitės (2024-11-04 – 2024-11-08) – 2024 m. lapkričio 5 d. (antradienio) ir 7 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Razma prašė, kad svarstytume rezervinį 1 klausimą – lapkričio 4 dieną prasidedančią posėdžių darbotvarkę. Tai labai glaustai, paklausysime ir tada bus dėl nekilnojamojo turto. Gerbiamas Jurgi, prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kaip žinote, vėl į Seimo salę susirinksime lapkričio 5 dieną. Nebent jūs vienas kito pasiilgtumėte anksčiau ir prašytumėte, kad Valdyba surengtų kokį neeilinį posėdį, bet kol kas to nėra numatyta. Lapkričio 5 dieną, antradienį, darbotvarkės projekte surašyti svarstymo stadijos projektai. Kažko ypatingo aš čia neišskirčiau. Gana daug tarptautinių sutarčių, tikiuosi, Užsienio reikalų komitetas, vadovaujamas energingojo E. Zingerio, viską čia mums spės pateikti. Toliau pačių įvairiausių sričių projektai. Ir po pietų – opozicinių Socialdemokratų, Regionų partijų frakcijų ir Mišrios Seimo narių grupės jungtinė darbotvarkė pagal atitinkamas proporcijas. Posėdžio trukmė, kaip suprantate, priklausys jau nuo opozicinės darbotvarkės.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Jurgi.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Ketvirtadienį priėmimai, vėlgi patys įvairiausi projektai, kuriuos mes dabar šiuo metu nagrinėjome. Sakykime, kad ir čia ką tik diskutuotas Medžioklės įstatymo projektas, ir taip toliau. Vėlgi ko nors ypatingo aš neišskirčiau. Turbūt nerastumėte tokių projektų, kur sakytumėte, kad juos specialiai atidėjome į porinkiminį laikotarpį, kad prieš rinkimus kam nors neužkliūtų. Visi dalykiški, paprasti projektai, kuriuos, manau, gana darniai priimsime.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Jurgi. Jūsų paklausti nori A. Matulas.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmasis Pirmininko pavaduotojau, gal galėtumėte į antradienio arba ketvirtadienio darbotvarkę įtraukti Odontologijos praktikos įstatymo projektą (nepamenu numerio, kur šiandien išėmėme), nes ten atsirado dar gana logiškas pasiūlymas? Todėl šiandien prašėme nesvarstyti. Ir tą Tabako kontrolės įstatymą reikia priimti, kur šiandien priėmėme, mano manymu, didžiulį absurdą – uždraudėme visiems trejus metus daryti bet kokias klaidas, va, bet toks jau yra parlamento apsisprendimas, tai reikėtų tą įstatymą priimti. Ir dar yra Alternatyviosios medicinos įstatymo projektas, bet aš irgi nepamenu numerio. Jums asmeniškai persiųsiu. Gal galite tuos tris projektus įtraukti į kurią nors dar darbotvarkę šioje sesijoje?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Jeigu sutartume, dedame į ketvirtadienio darbotvarkę, nes antradienio ji tokia sunkiai pildoma, po pietų opozicinė. O jūs ten pasistenkite dėl to odontologų įstatymo projekto ištaisančią pataisą iki priėmimo įregistruoti, o ne tik skųskitės, kad čia mes ne taip balsavome. Tai fiksuojame, kad tuos tris paminėtus projektus į ketvirtadienį įdedame.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Jurgi. Daugiau klausimų nėra. Ar galime konstatuoti, kad išklausėme kitos savaitės darbotvarkę? Labai dėkui. Bendru sutarimu.

15.22 val.

Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 3, 24[2], 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo IV[1] skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-4127(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-12 klausimas – Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4127(2). Kviečiame į tribūną M. Lingę. Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio pataisų, pasiūlymų nėra gauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Labai dėkui.

Dėl 2 straipsnio, kuriuo yra keičiamas 24 straipsnio tam tikras skirsnis, gauta Seimo nario V. Ąžuolo pataisa, kuriai komitetas nepritarė. Gerbiamas Valiau, prašau pristatyti.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų pataisos esmė labai paprasta. Šis Seimas jau išgelbėjo energetikoje buvusius klientus, kurie buvo įkalinti ir negalėjo išeiti be didelių baudų. Tai iš energetikos mes leidome žmonėms išeiti be jokių baudų, be jokių sankcijų ar kažkokių kitų dalykų, tą patį principą aš norėčiau pritaikyti ir šiame įstatyme. Tuo labiau kad čia yra kalbama tik apie nekilnojamojo turto paskolų turinčius asmenis, visų kitų tai neliečia, tik dėl nekilnojamojo turto. O dabar, deja, tas 24 punktas yra tarsi klumpės, kurių nesunešiojęs be baudų išeiti negalėsi. Tai siūlau jas panaikinti ir taip palengvinti dalią žmonėms, kurie nori išeiti ir gauti geresnes sąlygas.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ar galime konstatuoti, kad yra 29 Seimo nariai, kurie remia? (*Balsai salėje: „Nėra.“*) Ne. Pasitikrinkime tada tiksliau, kas palaikote V. Ąžuolo pataisą? Reikia 29 Seimo narių.

Balsavo 27, už – 24. Nėra 29 Seimo narių, kurie remtų šitą pasiūlymą, tad jo svarstyti toliau negalime. Tada dėl 3 straipsnio… 2 straipsnį galime priimti bendru sutarimu be V. Ąžuolo pataisos, dėl kurios nebuvo 29 Seimo narių? Galime, pritarta. Dėl 3, 4 bei 5 straipsnių pataisų, pasiūlymų nėra gauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Dėkui.

Dėl viso motyvai už – finansų ministrė G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Man atrodo, šis įstatymas yra svarbus visoms jaunoms šeimoms, kurios yra paėmusios būsto paskolas ankstėlesniais laikotarpiais. Matome, kad situacija rinkoje yra pasikeitusi, maržos yra sumažėjusios ženkliai. Šiandien vidutinė marža yra per kelis punktus mažesnė, negu buvo prieš keletą metų, todėl dviem trečdaliams žmonių, kurie yra paėmę būsto pa-

skolas, ilgalaikes paskolas, apsimoka jas refinansuoti. Iki šiol procesas būdavo brangus, nepatogus ir lėtas. Su šiuo įstatymo pakeitimu tikrai atrišame, atlaisviname rankas visiems, kurie norėtų iš naujo įvertinti sąlygas, kurias turi kredito įstaigose, kviečiu tą ir padaryti. Išties dviem trečdaliams tai būtų naudingiau, būtų sutaupyta ne tik tų lėšų, kurios yra sumokamos už patį procesą, jas apmokėtų kredito davėjas, žmogui būtų nemokama, bet kartu ir kiekvieną mėnesį bankui sumokamos lėšos būtų mažesnės. Procesas žmonėms taptų greitas, patogus ir, svarbiausia, nemokamas. Kviečiu pritarti.

O visus, kurie yra pasiėmę būsto paskolas blogesnėmis sąlygomis, negu šiandien dominuoja rinkoje, tiesiog kitų metų pradžioje kviečiu iš naujo įvertinti savo sąlygas ir pagalvoti apie tai, kad galbūt galima gauti ir geresnį pasiūlymą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš įstatymo projektą pasisako V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų tai ir parodo apsimestinį gerumą. Energetikoje buvo leista be jokių sąlygų išeiti, be jokių klumpių, be nieko, šitame įstatyme jūs pridėjote klumpių tiek, kad tas žmogus net nenorėtų išeiti. Galės išeiti tik vieną kartą per dvejus metus, dažniau negalima. Kam naudinga? Bankams. Užstatą turės atnešti tokį pat, koks buvo pirminis. Pavyzdys: jeigu tu turėjai 200 tūkst. paskolą ir užstatą už 200 tūkst., tau liko 20 tūkst., vis tiek turėsi užstatą už 200 tūkst. atnešti. Visos tos sąlygos: dėl mokėjimo terminų negalėsi tartis, dėl kitokios sumos išdėstymo negalėsi tartis – visi tie suvaržymai tik apsunkina žmonėms išėjimą.

Dabar situacija išeina tokia: jeigu tu sutinki sumokėti baudas, tau suvaržymų nėra, tu esi laisvas – išeini, tariesi dėl užstato, dėl mokėjimo terminų, dėl visko, bet jeigu tu nori išeiti be baudų, tau suvaržymų krūva, kad negalėtumei lengvai pabėgti.

Tai visi tie, kurie balsuosite už šį projektą, kurie nepritarėte mano pasiūlymui, balsuosite už geležines klumpes, kad tie žmonės lengvai negalėtų pabėgti iš bankų spąstų. Na tai ir pamatysime.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Už įstatymo projektą – V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas Seimo posėdžio pirmininke Andriau. Kolegos, kalbame apie refinansavimą supaprastinta tvarka. Kas yra refinansavimas? Tai tiesiog asmenys, kurie turi kreditus kredito įstaigose, galės apsidairę rinkoje derėtis dėl geresnių sąlygų. Supaprastinta tvarka derėtis be tam tikrų išlaidų, nes neretai 20–30 metų paskolą paėmusios jaunos šeimos ir kiti asmenys net nebuvo pratę, kad gali pakeisti kitą banką, kitą kredito įstaigą, eiti kovoti dėl geresnių sąlygų sau, o pradėjus tokias derybas tiesiog net ir su tuo banku, su kuriuo jau sudarė sutartį, persiderėti iš naujo.

Ši tvarka tikrai plečia konkurencinę aplinką ir, manau, leis sutaupyti tikrai nemažus resursus tiems asmenims, kurie turi banko paslaugų, turi kreditų. Todėl kviečiu pritarti, nes sudaromos sąlygos paprasčiau refinansuoti savo kreditus. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Už įstatymo projektą – K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (*LF*). Tai iš tiesų geras ir naudingas projektas. Manau, kad, priimant dėl mobiliojo ryšio operatorių, tokio laisvo perėjimo, tai buvo analogiškas pavyzdys, kai kiekvienas operatorius privalėjo perkelti numerį, buvo panaikinti tam tikri apribojimai pakeisti operatorių, tai gerokai pagyvino telekomunikacijų rinką.

Šitas sprendimas lygiai taip pat pagyvins ir tarp bankų, man atrodo, konkurenciją, gal netgi dažniau sulauksime skambučių dėl savo paskolų su siūlymais įvairių tarpusavyje konkuruojančių bankų, kas pigiau pasiūlys savo maržą mokėti už tas paskolas, kurias turite. Sveikinu, geras sprendimas. Gaila, kad tik kadencijos pabaigoje.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Išklausėme visus pasisakymus dėl motyvų. Balsuojame. Kas pritariate 2-12 klausimui – įstatymo projektui Nr. XIVP-4127(2), balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kaip nors kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 75 Seimo nariai: už – 73, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4127(2) priimtas. (*Gongas*)

15.29 val.

Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 5, 9, 12, 15, 18, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 34, 35 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4170ES (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-17 klausimas – Alternatyviųjų degalų įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4170. Pranešėja – viceministrė (kaip pavardė?) A. Vaiciukevičienė. Prašau. Atsiprašau, Vaiciukevičiūtė. Pateikimas.

A. VAICIUKEVIČIŪTĖ. Laba diena. Alternatyviųjų degalų įstatymo projektu inicijuoti keitimai atsižvelgiant į šių metų balandžio 13 dieną įsigaliojusį reglamentą dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo. Jis pakeitė iki tol galiojusią direktyvą. Reglamente nustatyti privalomi nacionaliniai tikslai, pagal kuriuos Europos Sąjungos šalyse diegiama pakankama alternatyviųjų degalų infrastruktūra, skirta kelių transporto priemonėms, traukiniams, laivams ir oro uoste stovintiems orlaiviams. Taip pat nustatomos alternatyviųjų degalų infrastruktūros naudotojų informavimo, duomenų teikimo ir mokėjimo reikalavimų bendrosios techninės specifikacijos ir reikalavimai.

Galiojanti Alternatyviųjų degalų įstatymo redakcija neatitinka reglamento nuostatų, todėl būtinas skubus įstatymo keitimas, siekiant suderinti Europos Sąjungos ir nacionalinių teisės aktų nuostatas. Prašau Seimo narius pritarti Alternatyviųjų degalų įstatymo pakeitimo įstatymo projektui po pateikimo.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori vienas Seimo narys. Klausia S. Gentvilas.

O posėdžiui toliau pirmininkauja Seimo Pirmininko pavaduotojas J. Sabatauskas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju. Labai sveikinu projektą, išsamus projektas ir padidins pokytį. Bet aš norėčiau paklausti, ar nereikėtų eiti radikaliau ir degalines, jų licencijų sąlygas susieti su prievole turėti alternatyviųjų degalų, taip sakant, elektromobilių įkrovimo tinklus? Nes kai mes diskutuojame apie dekarbonizaciją, didmeninės ir mažmeninės naftos prekybininkai yra pagrindiniai valstybės dekarbonizacijos oponentai kelių transporto srityje. Ar mes diskutuotume apie akcizą, ar apie kitus dalykus, mes matome degalinių savininkus, kurie nori dar vis pardavinėti daugiau degalų ir nežiūri į elektromobilių įkrovimą, biometano pasiūlą ir taip toliau.

Ar nemanytumėte, kad įstatyme turėtume iš principo įpareigoti degalinių, naftos degalų prekybininkus diegti infrastruktūrą ir tai susieti su jų licencija? Nes daugeliu atvejų Europoje didžiosios korporacijos yra įpareigotos parengti dekarbonizacijos planus, o mes matome, kad degalinių savininkai Lietuvoje iš principo nori išlaikyti senąjį naftos degalų prekybos modelį. Ačiū.

A. VAICIUKEVIČIŪTĖ. Dėkoju už labai gerą pastebėjimą. Gal šiek tiek tokios informacijos, kad Lietuvoje Alternatyviųjų degalų įstatymas ir šiaip buvo itin ambicingas. Tačiau matome, kad reglamentas įpareigoja mus dar aiškiau ir apibrėžti, ir reglamentuoti būtent infrastruktūros plėtrą.

Ką pavyko padaryti per paskutinius ketverius metus, tai ne tik suplanuoti tinkamą infrastruktūros plėtrą, bet ir užtikrinti finansavimą. Todėl jeigu kalbame apie elektromobilių infrastruktūros tinklą, mes galime būti jau tikri pagal turimą finansavimą ir tempą, kuriuo yra infrastruktūra plėtojama, kad net nereikės laukti 2030 metų ir tikrai Lietuvoje kritinė infrastruktūra bus sukurta.

Kalbant apie jūsų pasiūlymą, kas dabar jau egzistuoja Alternatyviųjų degalų įstatyme, tai kiekvienoje rekonstruojamoje degalinėje privalo atsirasti įkrovimo stotelės ir panašiai. Tačiau aš visiškai pritarčiau, kad būtų galima judėti ir daug griežtesniu keliu, ir tikiuosi, kad svarstant komitete bus galima ir apie tai plačiau padiskutuoti. Dėkui.

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, *LSDPF*). Ačiū pranešėjai. Jūsų daugiau niekas nenori klausti.

Dėl balsavimo motyvų V. Ąžuolas – prieš.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų su alternatyviaisiais degalais tokia įdomi situacija: teoriškai gražu, praktiškai graudu. Antros kartos yra tokie degalai, ten yra vadinama, jie išgaunami iš atliekų. Labai gražiai skamba, labai gražu. Bet, pavyzdžiui, ar jūs žinote, ministerija, žinoma, žino, daugelis žino, kaip jie atsiranda? Neva iš panaudoto palmių aliejaus, kur kepamos *fri* bulvytės, arba dar kažkas yra perdirbama ir tampa antros kartos degalais. Bet bėda ta, kad jie naudoti yra

ant popieriaus. Didžioji dalis gauna popierius, kad tas palmių aliejus buvo panaudotas, tada jis atsiduria alternatyviuosiuose degaluose. Ir kas tuo džiaugiasi? Kas palmių aliejų gamina? Na, tikrai ne Europa.

Tai va, yra tokios situacijos, ir apsimetate, kad niekas to nežinote. O, pavyzdžiui, lenkai pasako iš karto: į tuos degalus deda, na, pavyzdys, į dyzeliną – rapsų, į benziną – kita, bet vietoje gaminant tą produktą ir iš jo pagamintą. O Lietuvoje, pasirodo, tas palmių aliejus, popieriuose pavirtęs naudotu, atsiduria antros kartos alternatyviuosiuose degaluose, ir mes taip remiame Europos ekonomiką palmių aliejumi. Na tai, aišku, skyles kamšykime, gražinkime, sakykime, kad mes stengėmės, bet nesprendėme pagrindinės bėdos. Kodėl lenkai tą išsprendė ir gali tą padaryti, o pas mus sakoma, pavyzdžiui, žiemą negalima rapsų aliejaus maišyti į kurą, neva tai yra blogai, o Norvegijoje galima, nors šaltis daug didesnis. Ne vien blusas gaudykime, bet ryklius sutvarkykime gal.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų už – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Atsiprašau, kad delsiu laiką, bet kai kvailai šneka V. Ąžuolas, tai reikia įsiterpti. Būtent, Valiau Ąžuolai, mano iniciatyva buvo nugińčytas draudimas žiemą nenaudoti rapsų arba kito biodegalų aliejaus. Jūsų ministras K. Mažeika tuo metu ir Ž. Vaičiūnas, ir trijų ministrų įsakymas buvo nugińčytas mano kreipimusi į Vyriausiąjį administracinį teismą ir po jo pradėta maišyti ir žiemą 7 % Lietuvos ūkininkų produkcijos biodegalų į lietuvišką dyzeliną. Tai jūs stabdėte konkrečiai šitai ir mes iš opozicijos tada perėmėme.

O įstatymas yra puikus ir jisai šneka apie Lietuvos žemės ūkio biometano panaudojimą. Yra priverstinai numatoma įrengti infrastruktūrą ir uostuose, ir keliuose. Taigi čia yra gera žinia ir Lietuvos žemės ūkiui, kuris turi daug bioskaidraus pavidalo žaliavų ir galės gaminti biometaną ir pardavinėti transportui čia.

Bet aš atkreipiu dėmesį, kad degalinės turi iš esmės keisti verslo modelį. „Orlen“ degalinės Lenkijoje turi elektromobilių įkrovimo tinklą ir juo operuoja, o Lietuvoje, nors Lietuvoje yra penkis kartus daugiau elektromobilių negu Lenkijoje, „Orlen Lietuva“ degalinėse šito nerasi. Tai rodo irgi truputį ir įmonės strategiją, ir įstatymų švelnumą. Todėl, man atrodo, įstatymas galėtų būti dar ambicingesnis. Ir tikrai pasiliekame teisę teikti pasiūlymus. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū, visi pasisakė dėl šio įstatymo projekto. Taigi balsuojame dėl Alternatyviųjų degalų įstatymo 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4170.

Užsiregistravo 75, balsavo 75: už – 64, prieš – 0, susilaikė 11. Po pateikimo įstatymo projektui pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 12 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu dėl komiteto ir svarstymo datos.

15.37 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro tarybos sudarymo“ projektas Nr. XIVP-4220 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro tarybos sudarymo“ projektas Nr. XIVP-4220. Pranešėja J. Šiugždinienė. Pateikimo stadija.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Laba diena, mieli kolegos. Neseniai priėmėme Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įstatymo pakeitimą, kuriuo yra formuojama centro taryba – kolegialus vykdomasis valdymo organas. Mes po diskusijų komisijoje teikiame tokios sudėties tyrimo centro tarybą ir prašome jūsų patvirtinti ir leisti sudaryti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro tarybą. Tai yra gerbiamas T. Balkelis, deleguotas Lietuvos istorijos instituto; S. Černa, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos deleguotas atstovas; K. Kilinskas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės deleguotas atstovas; R. Krušinskas, Lietuvos universitetų rektorių konferencijos deleguotas atstovas, M. Pečiulis, Lietuvos Respublikos Prezidento deleguotas atstovas; D. Sagaitienė, Lietuvos universitetų rektorių konferencijos deleguota atstovė; R. Staveckaitė-Notari, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro deleguota atstovė; A. Streikus, Lietuvos universitetų rektorių konferencijos deleguotas atstovas; A. Terleckas, Sei-

mo daugumos deleguotas atstovas; A. Vyšniūnas, Seimo mažumos deleguotas atstovas, ir I. Zimaitis, Lietuvos universitetų rektorių konferencijos deleguotas atstovas. Iš viso 11 narių ir jie yra deleguoti mano minėtų institucijų. Prašau palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege. Niekas nenori jūsų klausti. Dėl balsavimo motyvų nėra norinčių pasisakyti. Taigi balsuojame dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro tarybos sudarymo“ projekto Nr. XIVP-4220.

Užsiregistravo 75, balsavo 75: už – 72, prieš nėra, susilaikė 3. Projektui pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 5 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Gerbiami kolegos, dar kartą turiu pranešti, kad spalio 18 dieną, tai yra rytoj, Baltijos Asamblėjos sesija ir Baltijos Taryba posėdžiaus mūsų Seimo posėdžių salėje. Prašome palikti darbo vietas tvarkingas, be jokių savo asmeninių daiktų.

15.41 val.

Tautinių mažumų įstatymo projektas Nr. XIVP-3917(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Kolegos, pertraukos dėl Tautinių mažumų įstatymo laikas praėjo. Į tribūną kviečiu komiteto pranešėją, komiteto pirmininką T. V. Raskevičių. Prašome, pirmininke. Pastraipsniui, nes beveik dėl kiekvieno straipsnio yra pasiūlymų. Prašome pristatyti. Tautinių mažumų įstatymo projektas. Dėl 1 straipsnio yra R. Tamašunienės ir Seimo nario Č. Olševskio pasiūlymas. Kolegos, prašom pristatyti pasiūlymą.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Mūsų pasiūlymo esmė, kad identiteto dalis yra ir religija. Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rekomendacijos Nr. 1134 dėl tautinių mažumų teisių 11 straipsnyje yra siūlomas toks tautinių mažumų apibrėžimas: „Tautinėmis mažumomis laikomos individualios, ypatingos grupės, gyvenančios šalies teritorijoje, grupės nariai yra šalies piliečiai, nuo didžiosios dalies gyventojų besiskiriantys tam tikromis religinėmis, kalbinėmis, kultūrinėmis arba kitomis ypatybėmis.“ Konvencija ir Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rekomendacijos nurodo religiją kaip tautinės mažumos savitumo dalį, todėl tikslinga prie tautinės mažumos ir susijusių sąvokų apibrėžimo įtraukti ir religinį aspektą.

Ir aš dabar gal iš karto pirmininkui noriu pasakyti, kad tie pasiūlymai yra dėl 1 straipsnio, taip pat dėl 2 straipsnio 2 dalies ir dėl 3 straipsnio 2 dalies. Jie yra susiję tarpusavyje. Jeigu mes pritartume, tai atsirastų šita labai svarbi nuostata, išskirianti, ji yra dedikuojama greičiausiai, ne greičiausiai, bet taip ir yra, istorinėms mažumoms – totoriams, karaimams, kitoms, kurios religiniu aspektu skiriasi nuo mūsų daugumos. Dėl to manau, kad šis argumentas yra svarbus, ir tikiuosi, kad kolegos atsižvelgs ir palaikys. Labai prašau balsuoti už.

PIRMININKAS. Taip, ačiū. Kolegos, reikia 29 Seimo narių pritarimo, kad priėmimo stadijoje galėtume svarstyti šitą pasiūlymą. Balsuojame.

Užsiregistravo 15, balsavo 10: už – 4, prieš – 2, susilaikė 4. Nėra palaikančiųjų, kad būtų svarstomas šis pasiūlymas. Taigi mes jo tiek dėl 1 straipsnio, tiek dėl 2 straipsnio, tiek dėl 3 straipsnio nesvarstysime. Bet mes turime pastraipsniui…

1 straipsniui priėmimo stadijoje galime bendru sutarimu pritarti? Nėra prieštaraujančių, pritarta bendru sutarimu.

2 straipsnis. Yra Teisės departamento pastaba. Prašome komiteto… (*Balsai salėje*) Ai, prašote balsuoti dėl 1 straipsnio? Taip, gerai, kolegos, balsuojame dėl 1 straipsnio priėmimo stadijoje.

Užsiregistravo 59, balsavo 58: už – 53, prieš – 2, susilaikė 3. Pritarta, tai yra priėmimo stadijoje priimtas 1 straipsnis.

2 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Ne. Dar yra Teisės departamento pastaba. Komiteto pirmininke, prašome informuoti apie komiteto sprendimą.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėkoju. Gerbiami kolegos, Seimo kanceliarijos Teisės departamentas dėl 2 straipsnio 5 dalies teikia pastabą, kuria siūlo iš įstatymo, nukreipiančio į kitus įstatymus, kuriuose yra vartojamos tam tikros sąvokos, išbraukti Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymą ir Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių

įstatymą, motyvuodamas tuo, kad įstatyme nėra vartojamos šiuose įstatymuose apibrėžtos sąvokos. Komitetas tokiai Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabai pritarė.

PIRMININKAS. Aišku, aiški komiteto išvada. Tai 2 straipsniui galime pritarti su komiteto?.. (*Balsai salėje*) Koks pasiūlymas? Jūs pati sakėte, kad dėl 1 straipsnio. Dėl 2 straipsnio ir dėl 3 yra identiški pasiūlymai, ir nebuvo pritarta, kad jie būtų svarstomi. Per šoninį mikrofoną R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Gerbiamas pirmininke, aš kalbėjau apie religinį identitetą ir jis ne šito straipsnio dalyje. Čia yra… Mes kalbame (ir pristatė pirmininkas) dėl teisės aktų, kurie papildytų sąrašą tų teisės aktų, kurių sąvokos arba galimybės suteikiamos būtent kitų teisės aktų aprėptimi. Tai čia visai ne tas. Arba komiteto pirmininkas blogai pristatė, arba jūs blogai pristatėte.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Aš, jeigu galima, pakomentuosiu.

PIRMININKAS. Gerai. Gerbiama kolege, tada pristatykite savo pasiūlymą dėl 2 straipsnio, o po to Seimas apsispręs, ar jį svarstysime, ar ne.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Taip, todėl, kad tai, ką mes jau aptarėme, buvo 2 straipsnio 2 dalis (patikslinu) ir ten toliau 3 straipsnio 2 dalis apie religinį identitetą.

O dabar mes kalbame apie 2 straipsnio 5 dalį. Mes siūlome papildyti daugiau sąvokų, apibrėžtų kituose teisės aktuose, ir siūlome plėsti nurodytų įstatymų sąrašą. Be nurodytų Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo (čia jau ministrės pateiktas įstatymų sąrašas), Švietimo įstatymo (irgi buvo pateiktas), Valstybės tarnybos įstatymą ir Visuomenės informavimo įstatymą mes siūlome papildyti Bendruomeninių organizacijų plėtros įstatymu, – nes bendruomenės sudaromos tautinių mažumų ir būtent tautybės pagrindu; Asociacijų įstatymu, – nes yra juridiniai asmenys, jungiantys į klubus, sąjungas pagal interesus, bet jų skirtumas jungia juos ir pagal tautybę; ir Teisėkūros pagrindų įstatymu, – tai pagrindinis įstatymas.

PIRMININKAS. Gerbiama kolege, jūs pristatote ne tą pasiūlymą.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). *Nu* bet tai jūs taip įvardinote! Aš pristatau, ką pasakė pirmininkas.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Aš, kolegos, norėčiau pakomentuoti, truputėlį paaiškinti. Gerbiama ponia R. Tamašunienė ir Č. Olševskis teikė pasiūlymus tiek svarstymo stadijoje, tiek dabar teikia priėmimo stadijoje.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Taip.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Gerbiama Rita, priėmimo stadijoje jūs pasiūlymo dėl nuorodų į kitus teisės aktus neteikėte. Buvo tik atitinkama Teisės departamento pastaba, dėl kurios Seimas jau apsisprendė. Dabar jums reikėtų pristatyti pasiūlymą dėl 2 straipsnio 2 dalies, kur yra įvardintas tautinės mažumos apibrėžimas. Čia jūs priėmimo stadijoje pasiūlymą esate pateikusi.

PIRMININKAS. Būtent aš tai ir norėjau pasakyti, tai yra 2 straipsnio 2 dalies, tai yra dėl teisinės mažumos sąvokos apibrėžimo, atsiprašau, dėl tautinės mažumos sąvokos apibrėžimo.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Pateikiu tautinės mažumos sąvokos apibrėžimą.

PIRMININKAS. Bet jūs kalbėjote…

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Atsižvelgiant į anksčiau išvardintus argumentus ir į tarptautinius dokumentus, kuriuose vartojamas tautinės mažumos apibrėžimas, siūlome išplėsti tautinės mažumos apibrėžimą. Tautinė mažuma yra asmenų grupė, kurią sudaro Lietuvos Respublikos piliečiai, gyvenantys Lietuvos Respublikos teritorijoje, turintys ilgalaikius, tvirtus ir nuolatinius ryšius su Lietuvos Respublika, ir kuri gyventojų skaičiumi yra mažesnė nei Lietuvos Respublikos gyventojų, kuriems būdingos kitokios nei lietuvių tapatybės savybės – kultūra, kalba, papročiai, religija, kurias siekia išsaugoti, dalis.

PIRMININKAS. Gerbiama kolege, kadangi dėl 1 straipsnio irgi buvo dėl religijos, tai dėl jūsų antro pasiūlymo balsuoti teiksiu be žodžio „religija“.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Gerbiamas pirmininke, aš, žinokite, vykdau jūsų nurodymus. Ko jūs paprašote, aš tą ir pristatau.

PIRMININKAS. Gerai.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Nors aš planavau kitaip, bet dabar prašau viską pristatyti iš eilės, nes čia makalynė.

PIRMININKAS. Gerai, gerai. Mes dabar apsispręsime, ar pritariame, kad būtų galima svarstyti. Per šoninį mikrofoną – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Gerbiamas pirmininke, aš matau, kad vyksta kažkokie pagudravimai ir panašiai. Apskritai siūlau išbraukti šitą klausimą iš šios darbotvarkės. (*Balsai salėje*) Jūs net nesusitarę, nepasiruošę, štai ir vyksta *pingpongas*. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Deja, ne ta stadija, kai galime išbraukti. Mes galime daryti pertrauką geriausiu atveju, bet pertrauka jau buvo paimta, tame pačiame posėdyje antros pertraukos būti negali. Taigi dabar balsuojame dėl to, kad būtų svarstomas šis R. Tamašunienės pristatytas pasiūlymas.

Užsiregistravo 13, balsavo 11: už – 7, prieš – 1, susilaikė 3. Pasiūlymas nesurinko reikiamos balsų daugumos, tai yra 29. Nesvarstomas.

V. BAKAS (*DFVL*). Galima dėl vedimo tvarkos?

PIRMININKAS. Tai visam 2 straipsniui su Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Straipsnis priimtas.

Dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną – V. Bakas.

V. BAKAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, aš grynai žmogaus teisių požiūriu noriu pasisakyti. Mes svarstome Tautinių mažumų įstatymo projektą. Rita, na, nenugincysite, ji atstovauja tautinėms mažumoms. (*Balsas salėje*) Taip, aš suprantu. Bet tai yra pirmas įstatymas, kurį Lietuva svarsto, ir kaip taip gali būti, kad mes, svarstydami šitą projektą, neleidžiame tautinių mažumų atstovams pristatyti savo pasiūlymų ir jų nesvarstome? Na, gerbkime tautines mažumas, gerbkime savo kolegas, galų gale patys save. Skirkime laiko tam, kad apsvarstytume pasiūlymus, kuriuos pristato tautinių mažumų atstovai. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – Ministrė Pirmininkė. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Pasakysiu, matyt, čia nėra geriausias argumentas kažkieno kilmei argumentuoti, kai mes svarstome įstatymo pataisas. Bet, mielas Vytautai, juk visos šitos pataisos svarstymo stadijoje jau buvo. Aš pavydžiu kai kuriems mūsų kolegoms atkaklumo bandyti daug kartų. Kartais būna, kad kai daug kartų bandai, tai ir pavyksta. Mes vis dėlto jau esame aptarę visas šias pataisas svarstymo stadijoje, tiesiog pataisų teikėja bando dar kartą. Na, gal nėra labai nuostabu, kad kolegos salėje dar kartą tuo pačiu klausimu apsispręsti nemato reikalo.

PIRMININKAS. Ačiū. Per šoninį mikrofoną – K. Masiulis. Bet, kolegos, jeigu Ministrė Pirmininkė gali bet kada pasakyti savo repliką, tai dabar tik dėl vedimo tvarkos.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš noriu V. Bakui atsakyti, kad jeigu yra straipsnyje parašyta… Mes svarstome Tautinių mažumų įstatymą, o tautinė tapatybė siejama su religija. Kaip jums tai skamba? Religinė tapatybė ir tautinė tapatybė. Tai gali būti ir visai netikintis, ir kitos religijos, tikintis – lenkas ar koks nors ten karaimas ir panašiai. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, kadangi 2 straipsnis jau yra priimtas bendru sutarimu, – 3 straipsnis. Taip pat yra Teisės departamento pastaba. Seimo narių pasiūlymo nebesvarstome, dėl jo jau buvo apsispręsta, nes tai yra papildymas tik vienu žodžiu „religiniam“. Taigi prašome komiteto pirmininką dėl Teisės departamento pastabos.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Seimo kanceliarijos Teisės departamentas dėl 3 straipsnio 3 dalies, kurioje yra apibrėžiamas derinimo ir bendradarbiavimo principas taikant Tautinių mažumų įstatymą, teikia pastabą, kad reikėtų išbraukti imperatyvą – atlikti teisinį reguliavimą ir atitikties tarptautinių sutarčių nuostatoms vertinimą, nes toks imperatyvas kyla iš kitų Lietuvos Respublikoje galiojančių teisės aktų ir yra perteklinis. Komitetas tokiai Teisės departamento pastabai taip pat pritaria.

PIRMININKAS. Galime pritarti komiteto sprendimui? Ačiū, pritarta. (*Balsai salėje*) Tada balsuojame, jeigu nepritariama. Balsuojame dėl viso straipsnio su Teisės departamento pastaba. Atsiprašau, motyvai. Prašom, R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Pirmininke, prašau jūsų atidžiau pirmininkauti, nes tikrai toks svarbus įstatymas, o išeina kažkokia košė malošė. Aš noriu pasakyti, kad Žmogaus teisių komitetas, papildomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas jau buvo pritarę, kad reikia papildyti ir nuoroda į Tautinių mažumų apsaugos konvenciją, kuri yra ratifikuota be jokių išlygų ir tikrai mūsų teisės aktų hierarchijoje užima deramą – labai aukštą vietą. Vien dėl to, kad mes įra-

šysime, kad bus vertinamos, sprendžiant įvairias gyvenimiškas situacijas, susijusias su tautinių mažumų teisių apsauga, ir konvencijos nuostatos, konvencijos dvasia rekomendacijos, tai tikrai Tautinių mažumų įstatymas nuo to nenukentės, tuo labiau kad po svarstymo tai buvo pritarta. Komitete, mieli kolegos, jūs taip pat balsavote už tą nuostatą, dabar nežinau, kaip staiga Teisės departamentas atsibudo, nors prieš tai kažkodėl jam viskas tiko, ir parašė, kad jaučia perteklinę nuostatą. Aš labai prašau palikti tą nuorodą į konvenciją, kuri tikrai nesukelia jokių teisinių pasekmių, bet ja yra pastiprinamas įstatymas, kad ir šitas teisės aktas yra svarbus ir kad į jį bus atsižvelgiama kaip į garantiją, kad žmonės, kurie gins savo teises, galės taip pat tuo teisės aktu pasinaudoti gindami savo teises. Čia natūralu, kad jis turėtų išlikti. Aš labai prašau, nes jūs, mieli kolegos, visi kartu balsavote už tokią nuostatą po svarstymo.

PIRMININKAS. Ačiū kolegei už išsakytą nuomonę. Dėl viso straipsnio turime apsispręsti. Dėl 3 straipsnio.

Užsiregistravo 61, balsavo 60: už – 56, prieš – 1, susilaikė 3. Kad straipsnį priimtume, pritarta.

4 straipsnis. Yra Seimo narės R. Tamašunienės ir Seimo nario Č. Olševskio pasiūlymas. Prašome pristatyti – 4 straipsnį siūloma papildyti 4 dalimi.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Taip, aš šį kartą paminėsiu kitą teisės aktą, kuris ne ką mažiau svarbus, man atrodo, mūsų valstybėje, tai yra kitą konvencijos straipsnį, kad šalys susilaiko nuo politikos ir veiksmų, kuriais būtų siekiama asimiliuoti tautinėms mažumoms priklausančius asmenis prieš jų valią, ir saugo šiuos asmenis nuo bet kokių veiksmų, kuriais siekiama asimiliacijos. Taip pat dvišalių Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos draugiškų santykių ir gero kaimyninio bendradarbiavimo sutartyje numatytos nuostatos, kad šalys susilaikys nuo bet kokių veiksmų, galinčių sukelti asmenų, priklausančių tautinėms mažumoms, asimiliaciją prieš jų valią. Dėl to vadovaudamasi tais dviem svarbiais teisės aktais aš siūlau papildyti 4 straipsnio 4 dalį, kad draudžiama taikyti priemones, siekiant asimiliuoti tautinei mažumai priklausančius asmenis prieš jų valią.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, turime apsispręsti dėl svarstymo. Reikia 29 Seimo narių pritarimo. (*Balsai salėje*)

Užsiregistravo 12, balsavo 10: už – 5, prieš – 1, susilaikė 4. Nesurinkta pakankamai balsų dėl šitos pataisos svarstymo. Turime… Dėl balsavimo motyvų nėra norinčių kalbėti. Turime apsispręsti dėl 4 straipsnio priėmimo. (*Balsai salėje*) Ne, negaliu siūlyti bendru sutarimu, nes buvo siūlymas. Balsuojame dėl viso straipsnio.

Užsiregistravo 57, balsavo 56: už – 55, prieš – 1, susilaikiusių nėra. Priimta.

Dėl 5 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašom komiteto pirmininką pristatyti komiteto išvadą.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Įstatymo projekto svarstymo stadijoje komitete buvo pasiūlyta įstatymą papildyti 5 straipsniu, kuris apibrėžtų istorines tautines mažumas ir specifines joms įstatymu taikomas garantijas. Seimas šiam pasiūlymui pritaria. Tuo tarpu, remdamasis įvairiais motyvais, Seimo kanceliarijos Teisės departamentas siūlo šį įstatymo straipsnį braukti, motyvuodamas tuo, kad istorinės tautinės mažumos patenka į bendrųjų tautinių mažumų apibrėžimą. Komitetas tokiai Teisės departamento pastabai nepritaria – siūlo palikti 5 straipsnį ir išskirti istorines tautines mažumas kaip reikalingas paminėti pačiame įstatyme, tačiau komitetas siūlo pritarti iš dalies, nes nepritaria išbraukimui, tačiau siūlo patikslinti tam tikras 5 straipsnio formuluotes, kad jos būtų visiškai suderintos su kitais įstatymo straipsniais.

PIRMININKAS. Mes turime apsispręsti. Yra R. Tamašunienės nuomonė dėl motyvų. Dėl viso straipsnio čia kalbėsite, nes mes turėsime balsuoti dėl straipsnio kartu su Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas pritarė iš dalies? Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Taip, aš dėl straipsnio.

PIRMININKAS. Taip.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Suprantate, kažkokia komiška situacija išėjo su Tautinių mažumų įstatymo svarstymu. Po svarstymo, atsižvelgus į kolegės D. Asanavičiūtės ir kitų Seimo narių pateiktus pasiūlymus, buvo įtrauktas skirsnis apie istorines tautines mažumas. Po svarstymo nė Teisės departamentas, dalyvavęs visuose svarstymuose ir klausymuose, neturėjo ypatingų pastabų.

Mes pritarėme po svarstymo, o dabar atsibudęs Teisės departamentas jau ir istorines mažumas siūlo visai išbraukti iš įstatymo projekto. Na, čia jau šiek tiek užteko gal valios komiteto nariams palikti bent nuorodą, kad tokios istorinės mažumos Lietuvoje yra, bet tas variantas taip patobulintas, kad kuo mažiau liktų prasmės turėti tokį skirsnį. Kadangi bent paliko pavadinimą… Nors neliko tos prasmės ir tų teisių, kurias suteikė šios pataisos teikėjai, tai bent jau pavadinimą siūlau palikti ir balsuoti už komiteto nuomonę ir už istorines tautines mažumas, kurios turbūt taip pat stebi šio įstatymo svarstymą.

Aš noriu pasakyti, kad daugeliui kolegų vis dėlto ta sąžinė atsibunda, jie net nepaspaudžia jokio mygtuko, nes ir Lenkijos sutartis jau nebereikalinga, neatsižvelgiama nei į konvencijas ir deklaracijas, kad mes Lietuvoje labai laikomės tarptautinės teisės. Jau po truputį atsibunda sąžinė, todėl nusprendžia visai nebalsuoti. Tai, žmonės, kurie stebite, nenustebkite, kad ten viso labo trys balseliai, nes čia prabilo Seimo narių sąžinė ir požiūris į tautines mažumas.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege, bet mes čia balsuosime dėl viso straipsnio kartu su komiteto išvada. Balsuojame dėl 5 straipsnio priėmimo.

Užsiregistravo 57, balsavo 56: už – 54, prieš nėra, susilaikė 2.

Dėl 6 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašom komiteto pirmininką pristatyti išvadą dėl šios pastabos. Komiteto išvadą.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Svarstymo stadijoje ir po to pritarus Seimui 6 straipsnio 2 dalis buvo papildyta nuoroda į Europos Tarybos tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencijos nuostatą, nuoroda į konvenciją. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas atkreipė dėmesį, kad šios konvencijos nuostatos taikymas nėra tiesioginis nacionalinėje teisėje, o yra realizuojamas per nacionalinius įstatymus. Įvertinęs teisinį tokių argumentų pagrindą, komitetas pritarė tokiai Teisės departamento pastabai.

PIRMININKAS. Yra Seimo narių R. Tamašunienės ir Č. Olševskio pasiūlymas dėl 6 straipsnio. Dėl papildymo 3, 4, 5, 6, 7 ir 8 dalimis. Prašom pristatyti pasiūlymą.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Čia sistema taip, kad jeigu užsirašai kalbėti… Tuojau aš atsiversiu. Čia mes kalbame apie konvenciją.

PIRMININKAS. Čia yra dėl straipsnio papildymo naujomis 3, 4, 5, 6, 7, 8 dalimis.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Čia yra esminis dalykas, ko siekia tautinė mažuma, atsiprašau – mažumos, ir ko pasigenda šiame įstatyme išvis, nes įstatymas ir turėjo reglamentuoti pagrindinius dalykus, tai yra tautinių mažumų kalbos vartojimą. Taip, kalbos vartojimą savivaldybių teritorijose. Ten, kur gyvena tautinės mažumos. Aš maniau, kad diskusija kils dėl to, kad mes siūlome, kad jeigu gyvena 10 % tautinių mažumų, tada būtų galima vartoti kalbą administracinėse viešosiose institucijose, topografiniuose, gatvių pavadinimuose. Bet pasirodo, kad šitas įstatymas visai neapims tautinių mažumų kalbos vartojimo. Jis išeina, kaip ir buvo pradžioje įvertinta, visiškai tuščias, deklaratyvus, apsiribojantis tik sąvoka, apibrėžiančia, kas yra tautinės mažumos Lietuvoje. Todėl mes siūlome papildyti 3, 4, 5, 6, 7 ir 8 dalimis, kurios suteiktų galimybę tautinėms mažumoms, šalia valstybinės kalbos (jokiu būdu ne kitaip, šalia valstybinės lietuvių kalbos), vartoti kalbą kreipiantis į viešojo administravimo subjektus, gauti atsakymą, pateikti prašymą, taip pat užrašyti pavadinimus topografiniuose ženkluose kartu su valstybine kalba.

Taip pat kitas straipsnis dėl gatvių pavadinimo – rašyti šalia valstybinės kalbos. Ir apima… Straipsnių yra daug, aš ne kiekvieną punktą, aš visus kartu, todėl laiko aš paprašysiu šiek tiek daugiau. Ir būtent kalbos vartojimas. Turbūt paminėjau visus atvejus. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Aš suprantu, kolegos, bet siūlymas yra nemažos apimties. Leiskime kantriai. Nedaug jau liko. Taip.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Jeigu aš skaityčiau, tai būtų tikrai daugiau. Tai aš prašau vis dėlto palikti galimybę vartoti kalbą ir šio įstatymo paskirtį, kuri yra nukreipta į tautinių mažumų teises, tai jos ir paskirtis buvo… Pagrindiniai dalykai yra kalbos vartojimas, tapatybės išsaugojimas, kultūra, tikėjimas ir švietimas. Tie visi dalykai turėjo būti šiame įstatyme. Ir jeigu mes dar taikome dvišalę Lenkijos ir Lietuvos sutartį, yra pariteto principas, nes Lenkija šią dalį yra reglamentavusi savo Tautinių mažumų įstatyme, o dvišalėje sutartyje Lietuva įsipareigojo daryti analogiškai tą patį.

PIRMININKAS. Ačiū. Komiteto išvada.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Komitetas atkreipia dėmesį, kad valstybinės kalbos santykis su kitomis kalbomis visų pirmiausia yra reglamentuojamas Valstybinės kalbos įstatymo reguliavimo apibrėžtimi. Todėl neįmanoma papildyti Tautinių mažumų įstatymo siūlomomis garantijomis nepakeitus Valstybinės kalbos įstatymo. Dėl šios priežasties komitetas siūlo pasiūlymų blokui nepritarti.

PIRMININKAS. Kolegos, turime balsuoti dėl svarstymo. Ar svarstome šį pasiūlymą?

Užsiregistravo 19, balsavo 15: už – 9, prieš – 1, susilaikė 5. Nesurinkta pakankamai balsų, kad būtų galima svarstyti.

Turime balsuoti dėl viso straipsnio kartu su komiteto išvada dėl Teisės departamento pastabos. Balsuojame.

Užsiregistravo 49, balsavo 47: už – 45, prieš – 1, susilaikė 1. Pritarta.

7 straipsnis. Prašom pristatyti Teisės departamento pastabą ir išvadą dėl jos.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Seimo kanceliarijos Teisės departamentas teikia pastabą dėl 7 straipsnio 2 dalies. Pastabos esmė yra ta, kad, Teisės departamento vertinimu, nėra aiškus santykis tarp tautinės mažumos mokymo kalbos ir mokymosi tautinės mažumos kalba tarp Švietimo įstatymo ir Tautinių mažumų įstatymo. Šis neaiškumas kyla, nes Tautinių mažumų įstatymas nustato tam tikras papildomas garantijas tautinių mažumų kalboms, kurios yra Europos Sąjungos kalbos arba su tomis šalimis yra sudarytos dvišalės arba daugiašalės sutartys, o Švietimo įstatymo nuostatos kalba apie visų tautinių mažumų kalbas.

Komitetas tokio prieštaravimo neįžvelgia, mano, kad priimamas Tautinių mažumų įstatymas niekaip neblogina tautinių mažumų, kurių kalbos nėra ES kalbos arba su kuriomis nėra sudarytos dvišalės sutartys, padėties. Todėl komitetas siūlo šiai Teisės departamento pastabai nepritarti.

PIRMININKAS. Kolegos, yra Seimo narių R. Tamašunienės ir Č. Olševskio pasiūlymas. Prašom pristatyti.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Pirmiausia… Paskui gal pasakysiu dėl departamento pastabos. Iš tiesų tai buvo garantija mokykloms, kurios turi įstatuose įrašytą mokomąją kalbą, ir papildomai garantija švietimo įstaigoms, lenkų tautinės mažumos kalba vykdančioms mokymą. Būtent Lietuvos–Lenkijos sutartis papildomą garantiją suteikė toms mokykloms būti. Tikrai Teisės departamento pastaba visai netinkama ir palikti taip, kaip buvo parašyta Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, buvo daugiau prasmės, negu Teisės departamentas yra pasiūlęs.

Mūsų pastaba ir pataisa dėl šito straipsnio, liečianti tautinių mažumų švietimą tautinių mažumų kalba, kad stiprintume valstybinę kalbą, mes kalbame apie tai, kas susideda iš dviejų dalių. Pirma yra stiprinti valstybinės kalbos mokymą ir, man atrodo, būdų galima tam surasti. Bet mes nesiūlome bloginti ir gimtosios kalbos mokymosi sąlygų, nes prasmė tautinių mažumų mokyklos – būtent išmokti gerai gimtąją kalbą. Ir čia nieko kito man nebelieka, tik apeliuoti į kolegų širdį ir pagalvoti apie tas lietuvių mokyklas, kurios išsibarsčiusios yra kitur, ir visai netoli, čia, už sienos, ir suprasti, kaip svarbu kitoje kalbinėje aplinkoje išmokti savo gimtąją kalbą. Dėl to šita nuostata tikrai yra labai gera, nes mes siekiame ir sustiprinti valstybinės kalbos mokymą, kas yra būtina kiekvienam piliečiui, bet ir nepabloginti tautinių mažumų kalbos tose mokyklose, nes ne tik per gimtąją kalbą, per kitus mokomuosius dalykus galima mokytis kalbos ir jos raiškos. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Komiteto išvada.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Komitetas norėtų atkreipti dėmesį, kad valstybinės kalbos mokymas yra būtina sąlyga bet kurios tautinės mažumos atstovui integruotis į Lietuvos visuomenę, įstatymas niekaip neblogina galimybių mokytis tautinės mažumos kalba arba tautinės mažumos kalbos, tik, priešingai, sudeda tam tikrus saugiklius ir garantijas, kad toks švietimo procesas vyktų sklandžiai. Todėl manydamas, kad tokį imperatyvą įtvirtinti įstatyme būtų netikslinga, komitetas siūlo jam nepritarti.

PIRMININKAS. Balsuojame, nes reikia pritarimo, ar galime toliau svarstyti šitą pasiūlymą.

Užsiregistravo 14, balsavo 12: už – 10, prieš nėra, susilaikė 2. Nepritarta, nepakankamai balsų.

Dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną – Ministrė Pirmininkė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš dėl vedimo tvarkos. Vis dėlto, man atrodo, pirma Seimas turi apsispręsti, ar svarstomas pasiūlymas, ir tik tada komitetas pristato komiteto išvadą.

PIRMININKAS. Ačiū už pastabą. (*Balsai salėje*) Kolegos, nepritarta, nepakako balsų. Tai mes turime balsuoti už visą 7 straipsnį.

Dėl vedimo tvarkos per centrinį mikrofoną – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Gerbiama premjerė eilinį kartą pademonstravo, kaip galima užkišti burnas visiems. Bet mes esame parlamente ir aš labai noriu pristatyti, bent jau pristatyti. Aš vienintelė balsuoju už savo pataisas, ir čia mes galime kalbėti apie didelę meilę tautinėms mažumoms, bet kai net pristatyti nesuteikia galimybės ir premjerė pasako, kad čia nereikia net kalbėti apie tai, tai aš labai prieštarauju. Aš vis dėlto J. Sabatauską, kaip posėdžio pirmininką, sakykime, į tokią galimybę pristatyti prašau atsižvelgti ir leisti pristatyti tas pastabas, kurias norėtų įgyvendinti šitame teisės akte kaip savo teisę tautinės mažumos.

PIRMININKAS. Ačiū už jūsų pastabą. Aš ir leidžiu pristatyti ne tik jums, bet ir komiteto išvadą. Bet vis tiek mes turime vykdyti Statuto nustatytą normą, kad tam, kad toliau galėtume svarstyti ir balsuoti dėl tos pataisos, turime gauti Seimo pritarimą, priėmimo stadijoje tam reikia 29 balsų. Ar premjerė nori reaguoti į repliką? Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš noriu reaguoti į repliką, nes kolegė sako neteisybę. Aš tikrai neneigiu kolegės teisės pristatyti jos pataisas, bet ar svarstyti, tai yra pristatyti toliau komiteto išvadą, tai sprendžiama po to, kai Seimas apsisprendžia, o niekaip kitaip.

PIRMININKAS. Dar replikuoti ar dėl vedimo tvarkos? R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju už suteiktą žodį, gerbiamas pirmininke. Aš pritariu premjerei I. Šimonytei dėl to, kad praktikoje jau ne vieną kartą buvo, kad Seimas nusprendžia, ar pritarti, ar ne tą klausimą svarstyti. Tai čia nieko naujo nėra.

PIRMININKAS. Kolegos, kaip sakiau, turime balsuoti dėl viso straipsnio su Teisės departamento pastaba.

Užsiregistravo 48, balsavo 48: už – 46, prieš nėra, susilaikė 2. Pritarta.

Kitas pasiūlymas yra Seimo narių R. Tamašunienės ir Č. Olševskio dėl naujo 8 straipsnio. Aš taip supratau. Prašome.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Labai ačiū, pirmininke. Mes manome ir atskyrėme, nes buvo tokių kolegų pastabų, kad jeigu mes atskirtume vardo ir pavardės rašymą ir pateiktume kaip atskirą straipsnį, tai ir konservatorių kolegų buvo tokių pasisakymų net debatuose, kad jie tuomet balsuotų. Mes pasistengėme tai padaryti ir siūlome, kad vardo ir pavardės rašymas oficialiuose dokumentuose… Tautinei mažumai priklausančio asmens vardas, pavardė jam pageidaujant Lietuvos Respublikos piliečio asmens tapatybę patvirtinančiuose dokumentuose, civilinės būklės aktų įrašuose rašomi pagal tautinės mažumos kalbos rašybos taisykles. Tautinei mažumai priklausančio asmens vardas ir pavardė, užrašyti kita nei lotyniška abėcėle, rašomi lotynų kalbos rašmenimis.

Teisingumo ministerija, kuri pateikė įstatymo projektą, turėjo išspręsti ir kitą, jau teisingumo klausimą, kuomet lyg ir suteikiama teisė tautinėms mažumoms rašyti vardą ir pavardę asmens tapatybės dokumentuose, bet ta teisė tapo selektyvi, nes tik viena grupė, kuri neturi diakritinių ženklų, tai padaryti gali, o kiti tuo tarpu nori, bet negali tokia teise pasinaudoti. Čia tikrai reikėtų įkelti nuostatą ir suderinti ateityje ir kitą įstatymo projektą. Bet mes norime papildyti būtent Tautinių mažumų įstatymo projektą, kuris apima visas tautinių mažumų teises.

PIRMININKAS. Kolegos, turime apsispręsti, ar šitas pasiūlymas būtų svarstomas.

Užsiregistravo 14, balsavo 12: už – 8, prieš – 2, susilaikė 2. Nėra pakankamo balsų skaičiaus, kad būtų toliau svarstomas toks pasiūlymas.

Turime grįžti truputėlį prie 7 straipsnio. Dar pabaigoje buvo Teisės departamento pasiūlymas, pastaba, dėl kurios komitetas turėjo pateikti išvadą, bet ta išvada nebuvo paskelbta. Prašome. Komiteto pirmininkas.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėkoju. Teisės departamentas teikia pastabą dėl 7 straipsnio 3 dalies. Įstatyme yra vartojama sąvoka „tautinių mažumų gimtosios kalbos“. Teisės departamentas siūlo atsisakyti žodžio „gimtosios“, nes tautinių mažumų kalba yra tautinių mažumų kalba. Komitetas šiai redakcinio pobūdžio pastabai siūlo pritarti.

PIRMININKAS. Galime pritarti iš naujo straipsniui su Teisės departamento pastaba? Ne tik pirmąja, bet ir antrąja. Galime pritarti. Ačiū.

Taigi toliau 8 straipsnis. Irgi yra Teisės departamento pastaba. Prašome pristatyti.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). 8 straipsnyje yra apibrėžiamos tam tikros papildomos Bendrojo ugdymo tarybos funkcijos, kurios reglamentuotų švietimo procesus, susijusius su tautinių mažumų švietimu. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas teikė dėl to pastabą, esą reikėtų atitinkamai pildyti ir Švietimo įstatymą. Žmogaus teisių komitetas tokiai pastabai nepritarė, nes tiek Tautinių mažumų įstatymas, tiek Švietimo įstatymas yra vienodos galios teisės aktai – tarp jų teisės aktų hierarchijos nėra ir abudu gali būti taikomi lygiagrečiai.

PIRMININKAS. Kolegos, 8 straipsniui galime pritarti su komiteto išvada dėl Teisės departamento pastabos? Motyvus už nori išsakyti R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Gerbiami kolegos, iš tiesų ką tik girdėjome, kad negali būti Asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymo šiame įstatyme, nes yra kitas įstatymas. Negali būti nuorodos į konvenciją, nes tai ne šito Tautinių mažumų įstatymo apimtis. Negali būti Bendruomenių įstatymo ir kitų įstatymų, nes visa tai yra kituose.

Bet štai Švietimo įstatymo netgi 8 straipsnio 2 dalis gali atsirasti Tautinių mažumų įstatyme! Jeigu mes tokie nuoseklūs, tai keistokai atrodo, bet, kita vertus, ta Švietimo įstatymo 8 straipsnio 2 dalis yra vienintelė garantija ne tik lenkų, bet ir rusų, baltarusių mokykloms išlikti, nes įstatuose… Bet jeigu kas sugalvotų tą Švietimo įstatymo 2 dalį pakeisti, tai tokios teisės nebeliktų ir tikrai rusų ir baltarusių (o ateityje – ir ukrainiečių) mokyklos gal taps valstybinėmis mokyklomis, neteks tokios garantijos.

Dabar mes balsuokime tikrai už, kad paliktume tą mažytį kabliuką, tą Švietimo įstatymo dalelę. Suprantate, kažkokio įstatymo punktą įtraukiame į šitą įstatymą! Juokingiau nesugalvosi, aišku, bet geriau negu nieko.

Aš tikrai džiaugiuosi, kad Žmogaus teisių komitetas taip pat suprato kaip ir aš, kad, jeigu nebeliks ir šito, nebeliks nieko. Dabar bent kiek laiko mokyklos galės šiek tiek ramiau gyventi.

PIRMININKAS. Kolegos, galime pritarti straipsniui kartu su Teisės departamento… tai yra komiteto išvada dėl Teisės departamento pastabos? Nėra prieštaraujančių, pritarta.

9 straipsnis. (*Balsai salėje*) Yra Teisės departamento pastaba, prašau komiteto pirmininką pristatyti išvadą.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Teisės departamentas teikia redakcinio pobūdžio pastabą, tiesiog patikslinančią 9 straipsnio pavadinimą. Žmogaus teisių komitetas šiam redakcinio pobūdžio pasiūlymui taip pat pritaria.

PIRMININKAS. Nėra norinčių kalbėti dėl motyvų, tai galime pritarti komiteto išvadai dėl Teisės departamento pastabos? Ačiū, pritarta.

Dėl 10 straipsnio pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta 10 straipsniui.

Dėl 11 straipsnio yra kolegų Seimo narių R. Tamašunienės ir Č. Olševskio pasiūlymas. Prašom pristatyti šį pasiūlymą.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Na, šitas pasiūlymas ne mūsų sugalvotas ta prasme, kad tokios teisės mes nenumatėme savo Tautinių mažumų įstatyme, bet Teisingumo ministerija matė prasmę įrašyti, kad nedarytume neleistino poveikio tautinėms mažumoms apylinkėse, apygardose, kur gyvena tautinės mažumos.

Mes patiksliname tą nuostatą, pateiktą Teisingumo ministerijos, siekdami sudaryti ir VRK darbo grupę, į kurios sudėtį įeitų geografas, sociologas ir tautinėms mažumoms priklausančių asmenų interesams atstovaujančių organizacijų atstovas. Ten, kur 1/4 rinkėjų priklauso tautinėms mažumoms, o tai nustatyti mums padeda statistika, keičiant apylinkių ir apygardų ribas, atsižvelgiant į Rinkimų kodekso visas nuostatas, įvertinti būtent gyventojų sudėtį.

Šiuo atveju per šiuos rinkimus tikrai galėjo VRK pasielgti ir vienaip, ir kitaip formuodama apygardas, bet nei buvo atsižvelgta, nei buvo išgirstas tautinių mažumų balsas. Todėl mes siūlome, kad ateityje taip neatsitiktų ir vis dėlto būtų atsižvelgiama į tautinę sudėtį, vertinant rinkėjų galimybes turėti savo atstovus Seime.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, dėl motyvų nuomonė prieš – A. Vyšniauskas. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, turime balsuoti, ar yra 29 balsai.

Užsiregistravo 6, balsavo 6: už – 4, prieš nėra, susilaikė 2. Nėra pakankamai balsų, kad būtų galima toliau svarstyti šitą siūlymą. Ir nuomonės dėl motyvų neliko. Balsuojame dėl viso 11 straipsnio priėmimo.

Užsiregistravo 49, balsavo 48: už – 46, prieš – 1, susilaikė 1. Taigi pritarta 11 straipsniui.

Tautinių mažumų taryba – dėl 12 straipsnio pastabų ir pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 13, 14, 15 ir 16 straipsnių pastabų ir pasiūlymų taip pat nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso įstatymo projekto. Už – B. Pietkiewicz.

B. PIETKIEWICZ (*LRPF*). Ačiū, pirmininke. Aš užsirašiau kalbėti už, bet nesu tikra dėl to, ar tas įstatymas tikrai yra geras. Tai yra bandymas sudėlioti visus teisės aktus, kurie kalba apie tautinių mažumų problemas, į vieną. Tikrai mes šiandien matome, kad mūsų įstatymas žadina ne aistras, o žiovulį. Ir dėl to man labai labai gaila. Mes matome, kad mūsų Seimo nariai, mūsų visuomenė nėra pasirengusi tam, kad spręstų tautinių mažumų problemas.

Iš tikro ne tokio įstatymo laukėme. Norėjome konkrečių nuostatų ir dėl lentelių, ir dėl pavardžių, ir dėl pagalbinės kalbos savivaldoje. Aš suprantu, kad šitas įstatymas yra kompromisinis. Nežinia, kas bus, jei jį priimsime. Tikrai. Ar jis ir liks toks pats, ar teiksis kita kadencija jį taisyti. Aš tikrai tikiuosi, kad kada nors pasieksime tokį demokratijos, pagarbos ir pasitikėjimo savo piliečiais lygį, kai galėsime traktuoti tautines mažumas taip, kaip jas traktuoja kitos Europos šalys.

Pabaigoje noriu pažymėti vieną svarbų dalyką. Mes turime strateginius partnerius – Lenkiją. Šis įstatymas niekaip neatspindi tų teisių, kurias turi lietuviai Lenkijoje. Čia irgi gali būti toks nelabai gražus dalykas mūsų strateginio partnerio atžvilgiu. Labai ačiū už šį svarstymą. Mes visi pamatėme, ko jūs mums linkite. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš – S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, ar mes, priimdami tokį jautrų Tautinių mažumų įstatymą paskutinį šio Seimo darbo mėnesį, elgiamės moraliai? Aš esu įsitikinęs, kad ne, elgiamės amoraliai, negarbingai ir nevalstybiškai. Mano įsitikinimu, šis įstatymas yra fragmentinis, ne stiprina Lietuvos valstybę, o griauna jos vientisumą, ne telkia Lietuvoje gyvenančias tautines bendrijas, o jas skaido. Įstatymas „nesėkmingai“ rengtas daugiau negu dešimt metų. Vos ne didžiausias jo pasiekimas – pateikta sąvokos „tautinė mažuma“ apibrėžtis, nors jos net nėra Lietuvos Respublikos Konstitucijoje. Šis įstatymas yra perteklinis, nes visi tie dalykai aptarti kituose dokumentuose, tai yra Tautinių mažumų konvencijoje, sutartyse su užsienio valstybėmis, Lietuvos Respublikos Konstitucijos net keturiuose straipsniuose. Šis įstatymas yra diskriminacinis. O svarbiausia, mano įsitikinimu, kad šitos dabartinės geopolitinės situacijos kontekste gali net kelti grėsmių Lietuvos valstybės saugumui ir jos teritoriniam vientisumui. Gerbiami kolegos, kviečiu negriauti nelengvai statytų, kurtų valstybės pamatų.

Noriu baigti darbą Seime ramia sąžine ir esu įsitikinęs, kad kitakalbiams, kitataučiams Lietuvoje jokių grėsmių nėra ir negali būti, nes jų teises gina mano paminėti įstatymai. Taigi kviečiu elgtis moraliai ir nepritarti šitam įstatymo projektui. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų už – E. Dobrowolska.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Gerbiami kolegos, mes turime progą susitarti ir priimti įstatymą, kuris numatytų, kad tautinės mažumos yra Lietuvos Respublikos piliečiai. Šiandien mes negalime atskirti migracijos politikos nuo tautinių mažumų politikos, dėl to ir mūsų finansavimas kartais keliauja tarp vienos eilutės, tarp kitos eilutės. Tautinės mažumos yra mūsų piliečiai. Tai neturi būti dvišalių santykių klausimas. Tai turi būti išimtinai nacionalinis klausimas. Todėl šis įstatymas ir pasako du dalykus: visų pirma, tai yra mūsų piliečiai ir valstybė nustato teises ir pareigas, ir laisves; antras svarbus dalykas, mes galime remtis Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimu ir mes galime turėti papildomą apsaugą, jeigu mes kalbame apie Europos Sąjungos kalbas. Tą įstatymas ir siūlo padaryti. Ne, įstatymas nekalba apie baltarusių arba kitų mokyklų uždarymą. Čia skleidžia viena partija šią dezinformaciją rinkimų metu. Mes nekalbame apie tokius pokyčius

– mes kalbame apie tai, kad valstybė pasisako, kokios yra pareigos ir galimybės. Taip, yra tautinėms mažumoms taip pat ir pareigos, bet mes turime kaip valstybė pasakyti, kad valstybė finansuoja tautines mažumas, kad mes turime istorines tautines mažumas kaip karaimai ar totoriai, kurie sako: o kodėl atvažiavę asmenys čia kartais net mėgina perimti mūsų organizacijas?

Man atrodo, tai, ką gerbiamas Stasys minėjo, yra svarbu pasakyti. Mes turime atsigręžti į savo piliečius, pripažinti, taip, mes turime Konstitucijoje tautines bendrijas paminėtas, mes turime daug įstatymų, kur tautinės mažumos jau įvardintos, bet apibrėžti, kad tai yra piliečiai, o ne bet kas kita, yra labai svarbu. Ir tada kur kas lengviau bus vykdyti ir patiems politiką, kai suprasime, o kam mes ją taikome, kas iš tikrųjų gali pasinaudoti tautinių mažumų, pavyzdžiui, švietimo nuostatomis: ar tie, kurie yra piliečiai, ar tie, kurie turėtų gauti integracines programas, kurie visiškai nemoka valstybinės kalbos? Tai, esu tikra, labai svarbus žingsnis. Taip, įstatymas yra lakoniškas. Šiandien mes neturime jokio.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų prieš – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Seimo kadencijos pabaiga, dalis atsisveikiname vieni su kitais. Ši pabaiga yra liūdna, kad taip elgiamės su savo šalimi, valstybe, tėvyne, savo kalba. Vilniaus krašto istoriją visi gerai žinome. Per pastaruosius metus jau ne sykį žengtas žingsnis, Pandoros skrynia atsidarė, kai jau buvo įsūdytos trys svetimos raidės į pasus, ir šie žingsniai nesustoja. Kur tie teisės pažeidimai yra tautinėms mažumoms, aš iki šiol nerandu. Ir ieškoti tų priežasčių dėl kažkokio tikslo, kuris yra gana aiškus, kad yra brukama dvikalbystė Vilniaus krašte?! Taigi baltas erelis įskrido į Vilniaus kraštą ir atrodo, kad plačiais sparnais vis bando labiau uždengti Lietuvos padangės istoriją, kultūrą, visas tradicijas, visą mūsų tautą. Kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų – D. Asanavičiūtė.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Žinote, aš nekartosiu, kad čia yra istorinis įstatymo projektas. Galime visi dalyvauti kuriant valstybės istorinį momentą. Deja, mes girdime žmones, kurie sumenkina mūsų tautines mažumas, kurios gyvena šitoje valstybėje, kurios yra Lietuvos Respublikos piliečiai ir kurių apsaugą šitas įstatymas garantuoja. Man dar taip pat labai gaila, kad šiandieną ryte buvo bandoma išbraukti šitą įstatymą iš darbotvarkės, tuo parodant šiaip tautinėms mažumoms, kad tai yra ne visai galbūt svarbu, arba taip parodant, kad, na, mes šitoje kadencijoje to nepadarėme. Bet noriu jums pasakyti, kad tautinėms bendruomenėms yra labai svarbu ir Tautinių mažumų departamentas tiesiogiai transliuoja šitą klausimą, norėdamas parodyti tautinėms bendruomenėms, kas iš Seimo narių palaiko, kas supranta Lietuvos įvairovę, o kas vis dėlto nori, kad to neatsitiktų. Tai, mielieji, aš matau, kad mūsų šiandieną trūksta ir, ko gero, mes neprieisime ir nešvęsime istorinio momento, bet vis viena dar šitoje kadencijoje aš tikrai raginu pabalsuoti ir palikti savo pavardes šitos kadencijos istorijoje.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų prieš – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Na, tikrai šiandieną buvo toks svarstymas, kad man… Aš prisiminiau ir va paieškojau B. Franklino minties: demokratija ne tada, kai du vilkai ir avelė balsuoja, ką suvalgys pietums, o laisvė yra tuomet, kai gerai apginkluota avelė – šiuo atveju argumentais ir poreikiu – keičia vilkų balsavimo rezultatus. Aš vis dėlto galvoju, kad kolegos tikrai norėjo, kad tas įstatymas būtų naudingas tautinėms mažumoms, kad jis būtų tas progresyvus dokumentas, kuris užtikrintų jų pagrindines teises, bet aš šiandien negaliu už jį balsuoti. Jau buvo jis svarstymo stadijos, tikrai pasiekė pažangą ir buvo šiek tiek pagerintas, bet iki priėmimo komitetas išbraukė pagrindines nuostatas ir dar labiau jį pablogino, ir jis dabar nesprendžia nieko. Jisai nesprendžia nieko, išskyrus sąvoką, kas yra tautinė mažuma.

Todėl man šiandien liūdna, kad laužomos tarptautinės sutartys, konvencija, kuri buvo, beje, ratifikuota be išlygų, pavyzdžiui, latviai – su išlygomis, mes be išlygų, laužoma dvišalė Lenkijos ir Lietuvos sutartis, yra nevykdoma Lietuvos. Gaila, kad šiandien LDK dvasia, kuri mus turėtų stiprinti šioje geopolitinėje situacijoje, Abiejų Tautų Konstitucijos dvasia šiandien tikrai neįvyko. Ir aš čia viena balsavau, viena kalbėjau, o kolegos nepalaikė. Todėl aš už šitą įstatymą balsuosiu prieš. Aš noriu šito įstatymo, aš noriu, kad jis atsirastų Lietuvos teisyne, bet aš balsuoju prieš, nes šitas įstatymas nesprendžia tautinių mažumų klausimų ir visiškai neužtikrina jų teisės į kalbą, švietimą, kultūros ir savo identiteto puoselėjimą.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų už – V. Bakas.

V. BAKAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų pats įstatymas nesprendžia tautinių mažumų problemos, nes tautinių mažumų problemos šiandien yra socialinė atskirtis, ekonominė, kultūrinė atskirtis. Man labai keistai atrodo, kai šį kartą kolegos iš kairės įstatyme mato grėsmę nacionaliniam saugumui, ypač turint mintyje tai, kad, pavyzdžiui, Rytų Lietuvoje (kalbu apie Visaginą) būtent valstiečiai ir žalieji tiek taryboje, tiek Seime atstovauja regionui, kuris yra gausus tautinių mažumų. Matyti grėsmę nacionaliniam saugumui, kai mes sprendžiame integracijos klausimą, aš manau, pavadinčiau tai, na, tam tikru spekuliavimu ir priešinimu.

Bet ką aš norėčiau pasiūlyti gerbiamiems kolegoms? Aš manau, kad kelias į integraciją – tai visų pirma spaudos rėmimas, įskaitant ir nacionaline kalba, tautinių mažumų apgyvendintuose regionuose, nes priešingu atveju skaitoma ir mums priešiškų valstybių spauda ir atsiranda problema informaciniame lauke. Antras aspektas yra pagalba mokytojams lietuviams, dėstantiems lietuvių kalba, jų motyvavimas, nes tautinių mažumų apgyvendintuose regionuose trūksta mokytojų, kurie galėtų dėstyti lietuvių kalba.

Ekonominiai dalykai. Aš vis dėlto manyčiau, kad šio įstatymo reikia parodant dėmesį, kad mes suprantame, jog tautinių mažumų integracija ir sugyvenimas yra labai svarbu, bet kartu kviesčiau ir šios, ir kitos kadencijos Seimą žengti labai konkrečius žingsnius mažinant informacinį, socialinį ir ekonominį tautinių mažumų regionų klausimą.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiami kolegos. Jau išsakė nuomones dėl balsavimo motyvų visi, kas norėjo išsakyti.

Taigi balsuojame dėl Tautinių mažumų įstatymo projekto Nr. XIVP-3917(2) priėmimo. Ačiū, kolegos. Deja, priėmimo metu dalyvavo mažiau Seimo narių, negu Statuto 113 straipsnyje yra nustatyta, tai paliksime balsavimą vėlesniems laikams, galbūt, kaip kai kurie kolegos dėl motyvų kalbėjo, ir naujos kadencijos Seimui. Galbūt, galbūt. Nežinau. Priklausys nuo to, kaip aktyviai jūs dalyvausite.

Kolegos, prieš pabaigą norėčiau dar kartą paskelbti. Gerbiami Seimo nariai, spalio 18 dieną, tai yra rytoj, čia, mūsų Seimo posėdžių salėje, posėdžiaus Baltijos Asamblėjos sesija ir Baltijos Taryba. Prašome palikti savo darbo vietas tvarkingas, faktiškai be jokių savo daiktų, ar tai būtų darbotvarkės, ant popieriaus atspausdintos, ar bet kas kitas. Prašome palikti tuščias savo darbo vietas.

Taigi, kolegos, buvo paskutinis šios spalio 17 dienos, ketvirtadienio, popietinės darbotvarkės klausimas. Ačiū visiems už darbą. Gero vakaro. (*Balsas salėje: „Registruojamės.“*) Jau ką tik balsavome. (*Gongas*) Posėdis baigtas. (*Balsas salėje: „O tie, kurie nebalsavo…“*) Posėdis jau baigėsi. (*Balsas salėje: „Nieko nebuvo!“*) Jeigu jūs nedalyvavote posėdyje, tai ne mano problema.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 426
STENOGRAMA

2024 m. lapkričio 5 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas Ž. PAVILIONIS

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos. Kviečiu užimti vietas. Pradedame lapkričio 5 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 100 Seimo narių.

Gerbiami kolegos, prieš kelias dienas mus pasiekė liūdna žinia, kad eidamas 77-uosius gyvenimo metus mirė buvęs Seimo narys A. Matulevičius. Kviečiu jo atminimą pagerbti tylos minute.

Tylos minutė

10.03 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. lapkričio 5 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Dėl darbotvarkės, matau, keli kolegos turi pasiūlymų. A. Dumbrava. Prašau.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Tikėjausi, kad gerbiamas Eugenijus prieis šiandien pirmas prie mikrofono, tačiau aš jį aplenkiau. Dėl Ignalinos atominės elektrinės. Vis dėlto aš frakcijos vardu norėčiau, gerbiama Seimo Pirmininke, kad įstatymo projektas Nr. XIVP-3868 būtų išbrauktas iš darbotvarkės, taip, kaip ir ankstesnius du kartus. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir lydimuosius. L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Siūlau Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIVP-4238 ir lydimuosius išbraukti iš darbotvarkės. Čia rezervinis 1.1 klausimas. Frakcijos vardu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Aš dėl opozicinės darbotvarkės, kurioje numatyta diskusija. Ten lyg ir sąrašas baigiasi vienos kolegės D. Šakalienės galimybe dalyvauti diskusijoje. Norisi įsitikinti, ar visiems Seimo nariams bus sudaryta galimybė dalyvauti diskusijoje? Toks kaip pasiūlymas, kad bent jau nuo frakcijos po žmogų galėtų registruotis. Ir kiek tam būtų skirta laiko?

PIRMININKĖ. Visai diskusijai yra skirta pusantros valandos. Manyčiau, kad priklausomai nuo to, kiek tęsis, per tą numatytą laiką ir galės dalyvauti kolegos, ir pasisakyti. Sprendimą galės priimti Seimas jau vykstant diskusijai.

Taip pat yra trys klausimai, kurie šiandieną įtraukti į darbotvarkę, bet nebuvo įrašyti į Seimo rudens sesijos darbų programą. Tai yra 1-37 klausimas – Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-4217, 1-38 klausimas – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-4260 ir 2-5 klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4236. Ar galėtume bendru sutarimu pritarti, kad šie trys klausimai būtų svarstomi šios dienos darbotvarkėje? Ačiū.

Apsispręskime dėl pasiūlymų. Pirmasis – A. Dumbravos frakcijos vardu. Matyt, ir kitos frakcijos palaikys. Siūloma 1-19.1 klausimą – Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3868 ir lydimuosius išbraukti iš šios dienos darbotvarkės. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate išbraukimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 107: už – 71, prieš – 9, susilaikė 27. Išbrauktas iš šios dienos darbotvarkės.

L. Nagienė frakcijos vardu siūlo išbraukti rezervinį 1.1 klausimą – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projektą Nr. XIVP-4238 bei lydimuosius. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 108: 67 – už, prieš – 22, susilaikė 19. Pasiūlymui pritarta, klausimas išbrauktas.

M. Lingė kėlė klausimą dėl dalyvavimo diskusijoje, bet Seimas apsispręs jau per diskusiją, ar prasminga yra pratęsti laiką, jeigu bus daugiau norinčių pasisakyti, nei skirta laiko.

Dėl visos darbotvarkės, ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Galime pritarti bendru sutarimu, todėl jau galime pradėti svarstyti 1-2 klausimą Nr. XIVP-4100. Oi, labai atsiprašau. Mūsų kolega A. Čepononis visai neseniai šventė gražų jubiliejų, norėčiau jį pasveikinti viso Seimo vardu. (*Plojimai*)

10.06 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 16, 22 ir 48^2 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 73^3 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4169(2) (*svarstymas*)

Dabar tikrai galime pereiti prie darbotvarkės. Taigi 1-2 klausimas – Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-4169. Kviečiu pranešėją M. Skritulską į tribūną, kad pristatytų Ekonomikos komiteto išvadą.

Mieli kolegos, atkreipiu dėmesį, kad balsuosime po kiekvieno projekto. Darbotvarkėje labai daug klausimų ir dauguma jų trumpi ir greiti, tai galime tikrai apsispręsti negaišdami laiko atskiram balsavimo langui. Prašau, gerbiamas Mindaugai.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Laba diena, gerbiami kolegos. Spalio 16 dieną Ekonomikos komitetas svarstė įstatymo projektą ir vienbalsiai pritarė šiam projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų užsirašiusiųjų nėra. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate Elektros energetikos įstatymo pakeitimui po svarstymo, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 96: už – 94, prieš – 1, susilaikė 1. Po svarstymo pritarta.

10.08 val.

Atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatymo Nr. IX-1597 2, 4, 5 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4171(2), Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 9, 81 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4172(2), Mokėjimo įstaigų įstatymo Nr. XI-549 17 straipsnio ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4173(2), Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo Nr. XI-1868 11, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 27^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4174(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Atsiskaitymų baigtinumo, mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatymo pakeitimas ir trys lydimieji. Kviečiu M. Lingę į tribūną, kad pristatytų Biudžeto ir finansų komiteto išvadą.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas apsvarstė tiek pagrindinį Atsiskaitymo, baigtinumo, mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatymų projektą, tiek lydimuosius spalio 30 dieną ir visiems šiems projektams pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti niekas neužsirašė. Pasiūlymų nėra, dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 1-3.1 klausimo bei lydimųjų. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 92: už – 89, prieš nebuvo, susilaikė 3. Po svarstymo pritarta.

10.09 val.

Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2, 3, 4 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4226(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-4226 yra prijungtas prie Valstybės skolos įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIVP-4221. Kviečiu M. Lingę į tribūną. Bus pristatyta Biudžeto ir finansų komiteto išvada.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas spalio 30 dieną apsvarstė įstatymo projektą ir pritarė iniciatorių pateiktam projektui ir komiteto išvadoms. Balsavo: už – 7, prieš – 1, susilaikė – 1, sprendimui pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašė V. Ąžuolas. Kviečiu į tribūną.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų šis įstatymo projektas komitete atsiskleidė visu grožiu. Dvejus metus valdantieji šių pakeitimų nenešė ir niekam to nereikėjo. Kadencijos pabaigoje buvo atneštas projektas.

Apie ką jis kalba? Kad mūsų garantijų institucija, buvusi INVEGA, dabartinė ILTE, teiks garantijas už paskolas, išduotas Ukrainoje, ir (arba) Ukrainai duodamas paskolas. Tris kartus uždavus klausimą, kas atlygins žalą ir nuostolius, kai tos paskolos negrįš, iš trečio karto pavyko sužinoti, kad atlygins Lietuva, nes daugiau niekas negali atlyginti, kas teikia garantiją, tas ir turės atlyginti. Tai jūs dabar balsuojate, kaip pasakyti, valdantieji labai gudriai padarė, dvejus metus nenešė šio projekto, nereikėjo tų garantijų teikti Ukrainoje ir garantuoti mūsų mokesčių mokėtojų pinigais, o jie atnešė paskutinę minutę. Tai bus dar viena bomba naujai valdančiajai daugumai.

Visi, kurie balsuosite už šį įstatymą, prisiimsite garantijas už paskolas, Lietuvos vardu išduotas Ukrainoje. Jeigu jūs to norite, tai balsuokite už, jeigu norite apsaugoti mūsų valstybę nuo tokių sprendimų ir garantų, tai jūs turėtumėte arba susilaikyti, arba balsuoti prieš. To daryti mes tikrai negalime, mes esame per maža valstybė, kad prisiimtume tokius įsipareigojimus.

Ir noriu priminti dar vieną: šiandien Lietuvos ekonomikai trūksta tragiškai ir garantijų, ir paskolų, ir kitų formų. Trūkumas yra 5 mlrd. mūsų ekonomikai paskolinti. INVEGA'os rėmai yra tik 3 mlrd. Tai mes savo ekonomika nesirūpiname, bet planuojame rūpintis Ukraina. Mes puikiai žinome, kokia yra korupcija Ukrainoje dėl finansų. Dabartinis sprendimas iš karto užprogramuoja nuostolius mūsų valstybei į priekį. Taip neatsakingai tikrai negalima elgtis ir tikrai už šį projektą negalima balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau užsirašiusių diskutuoti nėra. Pasiūlymų nebuvo. Dėl motyvų? Yra. A. Anušauskas kalba už. V. Ąžuolas ruošiasi kalbėti prieš.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš suprantu, kad dabar atėjo laikas tiems, kurie pasisako prieš Ukrainą, prieš paramą Ukrainai ir, tiesą sakant, prieš Lietuvos saugumą. Atkreipiu dėmesį, kad pačiame įstatyme yra parašyta, kad lėšos bus skiriamos ir gynybos, ir saugumo pramonei. Ar ši pramonės rūšis jau nėra mūsų pramonės dalis, ar jos irgi nereikia finansuoti? Aš manyčiau, kad taip.

Mes suprantame, kad jūs turėsite daugiau galios, tie, kurie pasisakote prieš mūsų saugumą, prieš paramą Ukrainai, bet tiktai nelaukite, kad mes tylėsime ir nerodysime visuomenei jūsų tikrosios fizionomijos. Šiuo atveju aš siūlau priešingai – paremti šį įstatymą ir tikrai neužsidaryti savo kiaute. Mūsų saugumas priklauso ir nuo situacijos kitose šalyse.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Klausausi ir stebiuosi, o kur jūs buvote dvejus metus? Prieš dvejus metus galėjote atnešti šį projektą ir vadintis didvyriais, galinčiais panešti tą įsipareigojimų naštą. Kažkaip dvejus metus jūs to nedarėte. Baigėsi kadencija ir nauja bomba naujai valdančiai daugumai. Gudru, sumanu, žinoma, bet mes esame per maža valstybė, kad prisiimtume tokias garantijas, nes atlyginti reikės mums visiems. Nustokite veidmainiauti.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl darbotvarkės 1-4 klausimo – Valstybės skolos įstatymo pakeitimo projekto. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 92: už – 68, prieš – 4, susilaikė 20. Po svarstymo pritarta.

10.14 val.

Nacionalinio plėtros banko įstatymo projektas Nr. XIVP-4145(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-5.1 klausimas – Nacionalinio plėtros banko įstatymo projektas Nr. XIVP-4145(2). Pranešėjas – M. Lingė. Kadangi išvados dėl projekto ir lydimųjų skiriasi, tai svarstysime atskirai. Pirmiausia dėl šito, dėl pagrindinio.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Pagrindinį projektą komitetas svarstė spalio 30 dieną ir bendru sutarimu pritarė iniciatorių pateiktam komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKĖ. Taip. Dėkoju. Diskutuoti užsirašiusiųjų nėra. Yra gauta… Jeigu galėčiau dar trumpai į tribūną pakviesti, dėl 22 straipsnio yra Vyriausybės pastaba, kuriai komitetas pritarė iš dalies. Gal galėtumėte pakomentuoti? Dėl 22 straipsnio dešimtame puslapyje.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Čia dėl lydimųjų įstatymų projektų, kad nėra tikslinga teikti. Atsižvelgiant ir į Vyriausybės, ir į Teisės departamento pastabas, lydimuosius projektus siūloma atmesti.

PIRMININKĖ. Čia dėl pritarimo iš dalies dėl pagrindinio projekto, yra Vyriausybės…

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas siūlo tikslinti projektą, jame nurodant, jog, įsigaliojus projektu teikiamam įstatymo projektui, Nacionalinės plėtros įstaigos įstatymas netenka galios.

PIRMININKĖ. Ar Vyriausybė sutinka su pritarimu iš dalies? Taip, sutinka. Ar galime ir mes tokiai versijai pritarti bendru sutarimu? Ačiū.

Motyvai dėl viso, motyvai dėl Nacionalinės plėtros banko įstatymo projekto. Dėl motyvų niekas neužsirašė.

Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 102: už – 92, prieš – 1, susilaikė 9. Pritarta po svarstymo.

10.17 val.

Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4146 (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-5.2 klausimas – Lietuvos banko įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-4146. Vėl kviečiu gerbiamą M. Lingę, kad pristatytų komiteto išvadą. Pirmiausia dėl 1-5.2 klausimo.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas, atsižvelgdamas į Vyriausybės išvadą, Teisės departamento pastabą, siūlo projektą atmesti ir siūlymui pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime bendru sutarimu apsispręsti dėl atmetimo? Nematau prieštaraujančių, atmetame bendru sutarimu.

10.17 val.

Gynybos ir saugumo pramonės įstatymo Nr. XIV-2647 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4147 (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-5.3 klausimas (kitas lydimasis) – Gynybos ir saugumo pramonės įstatymo projektas Nr. XIVP-4147. Prašom. Komiteto pirmininkas pristatys komiteto išvadą.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Taip pat dėl tų pačių argumentų, atsižvelgdamas į Vyriausybės išvadą ir Teisės departamento pastabas, komitetas pritarė šį projektą atmesti bendru sutarimu, sutvarkius pagrindinį įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu komiteto išvadai ir projektą atmesti? Ačiū, pritarta.

10.18 val.

Tautinio paveldo produktų įstatymo Nr. X-1207 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4141(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Tautinio paveldo produktų įstatymo Nr. X-1207 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4141. Svarstymo stadija. Pranešėjas… Matau, kad pranešėjas jau tribūnoje. Prašom, Kaimo reikalų komiteto išvada.

J. BAUBLYS (*LSF*). Komitetas svarstė Tautinio paveldo produktų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir komiteto išvadoms pritarė vienbalsiai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti niekas neužsirašė, pasiūlymų nėra, užsirašiusių dėl motyvų taip pat nėra. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate projektui Nr. X-1207 – Tautinio paveldo produktų įstatymo pakeitimui – balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 97: už – 96, prieš nebuvo, susilaikė 1. Pritarta po svarstymo.

10.20 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo kovojant su muitinės įstatymų pažeidimais denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4193(2) (*svarstymas)*

Darbotvarkės 1-7 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo kovojant su muitinės įstatymų pažeidimais denonsavimo“ projektas. Svarstymo stadija. Kviesčiau E. Zingerį, tačiau jo salėje nematau. Ar Užsienio reikalų komiteto atstovas A. Lydeka galėtų pristatyti? Komiteto išvada po svarstymo.

A. LYDEKA (*LSF*). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos Seimo nariai, Užsienio reikalų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė šį teisės aktą ir pritarė jam bendru sutarimu. Kviečiu pritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. Primenu, kad balsuojame dėl 1-7 klausimo – projekto Nr. XIVP-4193.

Balsavo 96: už – 93, prieš nebuvo, susilaikė 3. Po svarstymo pritarta.

10.21 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Andoros Kunigaikštystės sutarties dėl pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4156(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Andoros Kunigaikštystės sutarties dėl pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4156. Svarstymo stadija. Kviečiu A. Lydeką pristatyti komiteto išvadą.

A. LYDEKA (*LSF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, Užsienio reikalų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, apsvarstė šį įstatymą dėl ratifikavimo sutarties ir pritarė jam bendru sutarimu. Sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti niekas neužsirašė. Pasiūlymų nėra. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate įstatymo projektui Nr. XIVP-4156, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 94: už – 94, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo pritarta.

10.22 val.

Įstatymo „Dėl Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos ratifikavimo“ Nr. I-1351 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-4095(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – įstatymo „Dėl Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos ratifikavimo“ Nr. I-1351 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-4095. Pranešėjas – A. Lydeka. Komiteto išvada.

A. LYDEKA (*LSF*). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, Užsienio reikalų komitetas apsvarstė šį įstatymo projektą ir pritarė jam bendru sutarimu. Sprendimas yra pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai.

Noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad dėl šio įstatymo projekto Seimo kanceliarijos Teisės departamentas turėjo savo pastabų, tad Užsienio reikalų komitetas pagal jas tikslino, tobulino įstatymo projektą. Taip pat papildomas komitetas, Teisės ir teisėtvarkos komitetas, turėjo savo pasiūlymų. Taigi komitetas vertino šiuos pasiūlymus ir pateikė savo sprendimo variantą, kad iš dalies pritaria Teisės ir teisėtvarkos komiteto, kaip papildomo komiteto, pasiūlymui. Kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu gerbiamą I. Haase, kad pristatytų Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomas komitetas, svarstė Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos ratifikavimo“ 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą Nr. XIVP-4095. Komiteto sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo „Dėl Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos ratifikavimo“ 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektui Nr. XIVP-4095. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Diskutuoti niekas neužsirašė, pasiūlymų nėra gauta. Dėl motyvų užsiraišiusiųjų nėra. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate projektui Nr. XIVP-4095 po svarstymo, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 92: už – 92, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo pritarta.

10.25 val.

1988 metų Jungtinių Tautų Konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta ratifikavimo įstatymo Nr. VIII-660 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4096(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – 1988 metų Jungtinių Tautų konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta ratifikavimo įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4096(2). Kviečiu A. Lydeką, kad pristatytų Užsienio reikalų komiteto išvadą.

A. LYDEKA (*LSF*). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, Užsienio reikalų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, apsvarstė įstatymo dėl ratifikavimo įstatymo dalinio pakeitimo projektą ir priėmė sprendimą bendru sutarimu pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Vėlgi situacija yra labai panaši kaip ir dėl prieš tai priimto – dėl mūsų po svarstymo pritarto įstatymo dėl ratifikavimo projekto. Teisės ir teisėtvarkos komitetas turėjo savo pasiūlymų, komitetas juos įvertino, iš dalies pritarė ir patobulino patį įstatymo projektą. Taip pat ir Teisės departamentas turėjo savo pastabų, kurias komitetas įvertino ir, apskritai kalbant, joms iš dalies pritarė. Kviečiu pritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu I. Haase, kad pristatytų Teisės ir teisėtvarkos komiteto kaip papildomo išvadą. O gerbiamo A. Lydekos noriu paprašyti, kad toli nenueitų, nes reikės grįžti ir grįžti.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip papildomas svarstė įstatymo projektą Nr. XIVP-4096(2). Komiteto sprendimas yra siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti įstatymo projektą pagal pastabas, kurioms komitetas pritaria, ir komiteto teikiamą pasiūlymą, kuris nurodytas išvadoje. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Dar norėčiau paprašyti, kad A. Lydeka pristatytų poziciją dėl pataisos. Nors trumpai pristatė, bet Seimas dar kartą turėtų apsispręsti dėl šito, tai yra dėl 1-10 klausimo. Dėl šio projekto 3 straipsnio yra gauta Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pastaba, kuriai komitetas pritaria iš dalies, ar ne? Prašau trumpai pakomentuoti.

A. LYDEKA (*LSF*). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Iš tiesų tie pasiūlymai tiek dėl šio, tiek dėl kitų, nežinau, kaip sutaupyti tą laiką trumpiau kalbant, yra labai artimi. Jie yra labiau dėl pačių formuluočių tikslinimo. Svarbus dalykas tas, kad į patį pavadinimą siūloma įrašyti visą prieš tai buvusios tarptautinės sutarties pavadinimą, tai yra į ratifikavimo keitimo įstatymą įrašyti paties ratifikavimo įstatymo pavadinimą. Tai yra tiesiog juridinės technikos dalykas, labiau tie tokie redakciniai pasiūlymai. Komitetas iš dalies jiems pritarė, tikslindamas tam tikras formuluotes. Tai siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Atsiklausiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkės. Ar komitetui tinka pritarimas iš dalies? Tinka. Ar Seimas galėtų pritarti tokiai įstatymo projekto versijai, suredaguotai pagal Teisės ir teisėtvarkos komiteto pasiūlymą? Pritarta bendru sutarimu. Ir apsispręskime balsuodami dėl 1-10 klausimo – projekto Nr. XIVP-4096(2) po svarstymo.

Balsavo 80: pritarė 80, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo pritarta.

10.30 val.

Įstatymo „Dėl Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą ratifikavimo“ Nr. IX-794 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4097(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-11 klausimas – įstatymo „Dėl Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą ratifikavimo“ pakeitimo projektas Nr. XIVP-4097(2). A. Lydeka pristatys Užsienio reikalų komiteto nuomonę.

A. LYDEKA (*LSF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Išties čia labai panašūs tie ratifikavimo įstatymai eina, tai ir tekstas pristatant išvadą labai panašus. Užsienio reikalų komitetas apsvarstė šį įstatymo projektą ir jam pritarė bendru sutarimu. Pats sprendimas yra toksai: pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Kviečiu pritarti. Vėl yra papildomo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pasiūlymų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiama I. Haase pristatys papildomo komiteto išvadą.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komitetas kaip papildomas svarstė įstatymo projektą Nr. XIVP-4097 ir komiteto sprendimas – siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti įstatymo projektą pagal pastabas, kurioms komitetas pritarė, ir komiteto teikiamą pasiūlymą, kuris nurodytas išvadoje. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Lydeką, kad pakomentuotų Teisės ir teisėtvarkos komiteto pasiūlymą bei pagrindinio komiteto išvadą dėl jo.

A. LYDEKA (*LSF*). Vėlgi papildomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas pateikė savo pasiūlymą dėl paties įstatymo patobulinimo, tai yra įrašyti preambulę, kurioje įrašomas visas pavadinimas, taip pat truputį sutvarkyti formuluotes. Darbo grupė, sudaryta iš teisininkų, įvairių institucijų, peržvelgė tiek šį pasiūlymą, tiek ir kitus pasiūlymus ir dar patikslino, dar patobulino. Taigi iš dalies mes pritarėme papildomo komiteto išvadai ir Užsienio reikalų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, pateikė savo pasiūlymą, kuris dabar jau yra įrašytas į patobulintą komiteto pateiktą įstatymo projektą. Kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti niekas neužsirašė. Dėl motyvų… Atsiprašau, atsiklausiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto. Pritarta. Ar Seimas pritaria bendru sutarimu Užsienio reikalų komiteto patobulintai įstatymo versijai? Taip, pritaria bendru sutarimu. Diskutuoti niekas neužsirašė, dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 1-11 klausimo – įstatymo projekto Nr. XIVP-4097.

Balsavo 80: už – 80, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo pritarta.

10.34 val.

Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl neteisėtos prekybos jūra, įgyvendinančio Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta 17 straipsnį, ratifikavimo“ Nr. IX-1025 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4098(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-12 klausimas – įstatymo „Dėl susitarimo dėl neteisėtos prekybos jūra, įgyvendinančio Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta 17 straipsnį, ratifikavimo“ pakeitimo projektas Nr. XIVP-4098. Kviečiu A. Lydeką į tribūną.

A. LYDEKA (*LSF*). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, Užsienio reikalų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, apsvarstė šį įstatymo projektą ir pritarė jam bendru sutarimu. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Vėlgi buvo papildomo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pasiūlymų, kuriems komitetas iš dalies pritarė. Taip pat buvo ir Teisės departamento pasiūlymų, kuriems komitetas iš dalies pritarė. Kviečiu pritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Kad sutaupytume laiko, iškart atsiklausiu, ar Teisės ir teisėtvarkos komitetas pritaria pritarimui iš dalies? Taip, pritaria. Prašau tada iš tribūnos pristatyti savo komiteto, kaip papildomo komiteto, išvadą.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė įstatymo projektą Nr. XIVP-4098. Sprendimas – siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti įstatymo projektą pagal pastabas, kurioms komitetas pritarė, ir komiteto teikiamą pasiūlymą, kuris nurodytas komiteto išvadoje. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galėtume pritarti 3 straipsniui, suredaguotam pagal… tai yra projektui, suredaguotam pagal Teisės ir teisėtvarkos komiteto pasiūlymą, ir Užsienio reikalų komiteto versijai? Pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami: kas pritariate darbotvarkės 1-12 klausimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 86: už – 86, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo pritarta.

10.36 val.

Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl nusikaltimų, padarytų tarptautiniu mastu saugomiems asmenims, įskaitant diplomatus, prevencijos ir baudimo už juos ratifikavimo“ Nr. IX-1084 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4099(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-13 klausimas – įstatymo „Dėl Konvencijos dėl nusikaltimų, padarytų tarptautiniu mastu saugomiems asmenims, įskaitant diplomatus, prevencijos ir baudimo už juos ratifikavimo“ pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4099. Kviečiu A. Lydeką pristatyti Užsienio reikalų komiteto nuomonę.

A. LYDEKA (*LSF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, Užsienio reikalų komitetas apsvarstė šį teisės aktą ir pritarė jam bendru sutarimu. Komiteto sprendimas yra pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Komitetas patobulino atsižvelgdamas į papildomo komiteto – Teisės ir teisėtvarkos komiteto – pasiūlymą, kuriam iš dalies pritarė, ir Teisės departamento pasiūlymus. Kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu gerbiamą I. Haase pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto, kaip papildomo komiteto, išvadą dėl darbotvarkės 1-13 klausimo. Kartu ar tinka pritarimas iš dalies?

I. HAASE (*TS-LKDF*). Pritarimui iš dalies pritariame. Komitetas svarstė įstatymo projektą Nr. XIVP-4099. Komiteto sprendimas: pritarti iniciatorių pateiktam Lietuvos Respublikos įstatymo 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektui Nr. XIVP-4099 ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti pagal pastabas ir pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar Seimas sutinka bendru sutarimu pritarti projekto versijai, suredaguotai pagal Teisės ir teisėtvarkos komiteto pasiūlymą, kuriam Užsienio reikalų komitetas pritarė iš dalies? Nematau prieštaraujančių. Pritarta. Diskutuoti niekas neužsirašė. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl darbotvarkės 1-13 klausimo.

Balsavo 88: už – 88, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo pritarta.

10.38 val.

Įstatymo „Dėl Tarptautinės konvencijos dėl kovos su terorizmo finansavimu ratifikavimo“ Nr. IX-1216 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4100(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-14 klausimas – įstatymo „Dėl Tarptautinės konvencijos dėl kovos su terorizmo finansavimu ratifikavimo“ Nr. IX-1216 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4100. Kviečiu A. Lydeką pristatyti komiteto išvadą.

A. LYDEKA (*LSF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, Užsienio reikalų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, pritarė šiam įstatymo projektui. Pritarė bendru sutarimu. Komiteto sprendimas: pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai, kaip ir dėl prieš tai svarstomų įstatymų, atsižvelgiant į papildomo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pasiūlymą ir Teisės departamento pasiūlymus, kaip tobulinti šį įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu I. Haase, kad pristatytų komiteto išvadą.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip papildomas svarstė įstatymo projektą Nr. XIVP-4100. Komiteto sprendimas: pritarti iniciatorių pateiktam Lietuvos Respublikos įstatymo 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektui Nr. XIVP-4100 ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti pagal pastabas ir pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime bendru sutarimu pritarti suredaguotai pagal Teisės ir teisėtvarkos komitetą versijai, ar komitetas pritaria pritarimui iš dalies? Taip. Ar Seimas pritaria pritarimui iš dalies? Pritarė bendru sutarimu. Apsispręskime balsuodami.

Balsavo 86: už – 86, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Pritarta po svarstymo 1-14 klausimui.

10.40 val.

Įstatymo „Dėl Protokolo dėl prekybos žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, prevencijos, sustabdymo bei baudimo už vertimąsi ja, papildančio Jungtinių Tautų Organizacijos konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, ratifikavimo“ Nr. IX-1525 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4101(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-15 klausimas – įstatymo „Dėl Protokolo dėl prekybos žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, prevencijos, sustabdymo bei baudimo už vertimąsi ja, papildančio Jungtinių Tautų Organizacijos konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, ratifikavimo“ pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4101(2). A. Lydeka pristatys Užsienio reikalų komiteto, kaip pagrindinio, išvadą.

A. LYDEKA (*LSF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, Užsienio reikalų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, apsvarstė šį įstatymo projektą, jūsų įgarsintą, ir pritarė bendru sutarimu. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Komitetas tobulino atsižvelgdamas į pasiūlymus, kuriuos pateikė papildomas komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas ir Teisės departamentas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada ir pozicija dėl pritarimo iš dalies.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Pritariame dėl pritarimo iš dalies. Komitetas kaip papildomas svarstė įstatymo projektą Nr. XIVP-4101. Sprendimas – siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti įstatymo projektą pagal pastabas, kurioms komitetas pritarė, ir į komiteto teikiamą pasiūlymą, kuris nurodytas išvadoje. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti Užsienio reikalų komiteto pagal Teisės ir teisėtvarkos komiteto pasiūlymą suredaguotai versijai? Pritarta. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 1-15 klausimo.

Balsavo 89: už – 89, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Pritarta po svarstymo.

10.43 val.

Įstatymo „Dėl Protokolo prieš neteisėtą šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybą ir prekybą jais, papildančio Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, ratifikavimo“ Nr. IX-2020 1 straipsnio pakeitimo ir 3 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-4102(2) (*svarstymas*)

Ir paskutinis šioje serijoje 1-16 klausimas – projektas Nr. XIVP-4102. Į tribūną kviečiu A. Lydeką.

A. LYDEKA (*LSF*). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Taip, šitame pakete paskutinis svarstomas įstatymo projektas, susijęs su Tarptautinių sutarčių ratifikavimo įstatymo pakeitimu, nes pakito geopolitinė situacija ir reikia tokias išlygas naikinti. Taigi, Užsienio reikalų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, apsvarstė šį įstatymo projektą, kurį jūs įgarsinote, ir pritarė bendru sutarimu. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Komitetas patobulino projektą, atsižvelgdamas į papildomo komiteto – Teisės ir teisėtvarkos komiteto ir Teisės departamento pasiūlymus. Kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkę, kad išsakytų savo poziciją dėl pritarimo iš dalies ir pristatytų išvadą papildomo komiteto.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Pritariame dėl pritarimo iš dalies. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip papildomas svarstė Lietuvos Respublikos įstatymo projektą Nr. XIVP-4102. Komiteto sprendimas – siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti įstatymo projektą pagal pastabas, kurioms komitetas pritarė, ir komiteto teikiamą pasiūlymą, kuris nurodytas išvadoje. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą. Ar galime pritarti bendru sutarimu Užsienio reikalų komiteto pagal Teisės ir teisėtvarkos komiteto pasiūlymą suredaguotai versijai? Pritarta bendru sutarimu. Apsispręskime balsuodami, nes dėl motyvų niekas neužsirašė. Dėl 1-16 klausimo.

Balsavo 86: už – 86, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo pritarta.

10.45 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 22, 23, 29, 32, 34, 35, 37, 40, 41, 43, 45, 47, 54, 55, 56, 64, 66 straipsnių ir VI^1 skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4009(2), Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 17, 18, 20, 25, 27, 28, 30, 31, 39 ir 45 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 42^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4010(2), Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 10, 13 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4011(2), Administracinių nusižengimų kodekso 110, 112, 113, 113^1, 351 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4012(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-17.1 klausimas – Žemės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4009(2). Kviečiu pranešėją A. Gedvilienę, kad pristatytų Aplinkos apsaugos komiteto išvadą.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė Žemės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą spalio 9 dieną ir buvo pritarta komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms bendru sutarimu.

Lydimieji teisės aktai. Teritorijų planavimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Taip pat buvo pritarta komiteto pagal pateiktas pastabas ir pasiūlymus patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai, pritarta bendru sutarimu.

Lydimasis Žemės reformos įstatymo projektas, kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Taip pat buvo pritarta komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms, pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir dėl lydimųjų taip pat pasisakėte, ar ne? Taip, dėkoju. J. Gudauskas pristatys Kaimo reikalų komiteto išvadą dėl pagrindinio ir dėl trijų lydimųjų.

J. GUDAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Kaimo reikalų komitetas apsvarstęs pritarė iniciatorių pateiktam Lietuvos Respublikos žemės įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-4009. Pasiūlymai: siūlyti pagrindiniam Aplinkos apsaugos komitetui tobulinti įstatymo projektą pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos pastabas, NŽT prie Aplinkos ministerijos pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė ir pritarė iš dalies. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Lydimieji projektai. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 42^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4010(2). Komiteto sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 42^1 straipsniu įstatymo projektui Nr. XIVP-4010(2). Pasiūlymai: siūlyti pagrindiniam Aplinkos apsaugos komitetui tobulinti įstatymo projektą pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabą, kuriai komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Dėl lydimojo Teritorijų planavimo įstatymo taip pat pritarti iniciatorių pateiktam Lietuvos Respublikos žemės įstatymo projektui… Pasiūlymas – siūlyti pagrindiniam Aplinkos apsaugos komitetui tobulinti įstatymo projektą pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos pastabas, kurioms komitetas pritarė ir pritarė iš dalies: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytas komiteto išvadas. Norėčiau pakviesti gerbiamą I. Haase, kad pristatytų išvadą dėl 1-17.4 klausimo, tai yra lydimojo.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nurodytų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytas išvadas. Apsispręskime dabar dėl pasiūlymo dėl Žemės įstatymo. Yra Seimo nario S. Gentvilo pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė iš dalies. Norėčiau pakviesti pagrindinio komiteto pirmininkę A. Gedvilienę, nes kolegos S. Gentvilo nėra salėje.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Tai aš gal trumpai pabandysiu pristatyti. Seimo narys S. Gentvilas siūlė, kad teritorijų planavimo dokumentų ar žemės valdos projektų ir žemės sklypų planų rengimas būtų finansuojamas, žemės valdos projektas būtų finansuojamas daugiausia valstybės, to, kas inicijuoja, pagal valstybinės žemės patikėtinių nustatytą tvarką. Komitetas pritarė iš dalies ir nurodė, kad gali būti finansuojamas iniciatoriaus, tik kad išbraukėme tą dalį „valstybinės žemės patikėtinio nustatyta tvarka“.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą dėl S. Gentvilo pasiūlymo. Kadangi kolegos Seimo nario salėje nėra, mes turime pirmiausia pabalsuoti dėl jo viso pasiūlymo. Kas pritaria S. Gentvilo pasiūlymui visa apimtimi, balsuoja už, kas mano kitaip, balsuoja kitaip. Balsuojame dėl pasiūlymo visa apimtimi. Komitetas priėmė sprendimą pritarti iš dalies, bet pirma privalome pabalsuoti dėl visos apimties.

Balsavo 77: už – 19, prieš – 10, susilaikė 48. Pasiūlymui visa apimtimi nepritarta.

Ar galėtume bendru sutarimu pritarti komiteto nuomonei dėl pritarimo iš dalies? Nematau prieštaraujančių. Pritarta pritarimui iš dalies. Taigi, balsuokime dėl viso 1-17.1 klausimo po svarstymo. Kas pritariate projektui Nr. XIVP-4009(2), balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 78: už – 65, prieš nebuvo, susilaikė 13. Po svarstymo pritarta.

Toliau 1-17.2 klausimas. Pasiūlymų čia nėra gauta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Gal galėtume pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių, pritarta.

Toliau 1-17.3 klausimas. Pasiūlymų nėra gauta. Gal galėtume pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl pirmojo 1-17.4 klausimo yra vienas pasiūlymas. Kviečiu I. Haase į tribūną, kad pakomentuotų išvadą. Tai yra Seimo nario S. Gentvilo registruotas siūlymas. Jo nėra salėje, tai prašau pakomentuoti komiteto nuomonę.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komitetas, atsižvelgdamas į Seimo nario pateiktą pasiūlymą, pritarė jam iš dalies. Projekto 6 straipsnis papildytinas ne 3 dalimi, kaip nurodo gerbiamas Seimo narys, bet nauja 1 dalimi, atitinkamai pernumeruojant kitas dalis. Čia kaip ir redakcinio pobūdžio, tai todėl mūsų komitetas ir pritarė iš dalies nurodytam pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu pritarimui iš dalies? Ačiū, pritarta. Dabar dėl viso. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Pritarta.

10.54 val.

Baudžiamojo kodekso 3, 60, 99, 100, 100^{1}, 100^{2}, 100^{3}, 103, 107, 108, 109, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 131, 132, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 142, 143, 145, 146, 147, 147^{1}, 147^{2}, 148, 149, 150, 151, 151^{1}, 152, 152^{1}, 156, 157, 159, 160, 161, 162, 169, 170, 170^{1}, 170^{2}, 172, 173, 174, 175, 176, 178, 180, 181, 182^{1}, 185, 188, 189, 189^{1}, 191, 192, 193, 194, 196, 197, 198, 198^{1}, 198^{2}, 202, 206, 207, 208, 209, 210, 213, 214, 215, 217, 218, 224, 229, 231, 232, 233, 234, 236, 238, 249^{1}, 250, 250^{2}, 250^{4}, 250^{5}, 251, 256, 256^{1}, 257, 257^{1}, 258, 259, 262, 265, 267, 267^{1}, 267^{2}, 267^{3}, 268, 270, 270^{2}, 270^{3}, 273, 274, 275, 276, 276^{1}, 276^{2}, 276^{3}, 277, 278, 279, 280, 281, 283, 285, 286, 287, 288, 289, 292, 292^{1}, 294, 295, 296, 297, 299, 300, 301, 302, 302^{1}, 303, 304, 306, 306^{1}, 306^{2}, 307, 308, 309, 310, 311, 312 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3601(2), Baudžiamojo proceso kodekso 362^{1} straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3602(2) ir Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3603(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-18.1 klausimas – Baudžiamojo kodekso daugelio straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIVP-3601(2). Svarstymo stadija. Kviečiu I. Haase, kad pristatytų komiteto išvadą.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso nurodytų straipsnių bei priedų pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3601(2). Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui Nr. XIVP-3601(2) ir komiteto išvadai. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Taip pat, jeigu galiu kreiptis…

PIRMININKĖ. Taip. Ir lydimuosius.

I. HAASE (*TS-LKDF*). …prašau taikyti skubą, nes norėtume, kad šį ketvirtadienį jau būtų priėmimas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pirmiausia apsispręskime dėl projekto ir lydimųjų. Diskutuoti niekas neužsirašė. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 82: už – 78, prieš nebuvo, susilaikė 4. Po svarstymo pritarta.

Ir dėl skubos. Pagrindinis komitetas prašo skubos. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu skubai? Ne. Norite balsuoti. Taigi apsispręskime balsuodami. Kas pritariate skubai, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 83: už – 60, prieš – 7, susilaikė 16. Skubai pritarta.

10.57 val.

Produktų saugos įstatymo Nr. VIII-1206 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4142(2)ES, Maisto įstatymo Nr. VIII-1608 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4143(2)ES, Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 12 ir 49[1] straipsnių bei priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4144(2)ES (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-19 klausimas… Darbotvarkės 1-20 klausimas – Produktų saugos… Tuoj, sekundėlę, pasitikrinu numeravimą. Taip, darbotvarkės 1-19.1 klausimas – Produktų saugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4142 ir lydimieji. Pranešėjas – G. Paluckas, bet jo dėl suprantamų priežasčių salėje šiuo metu nėra. Gal galėtų kas nors kitas iš Ekonomikos komiteto pristatyti komiteto išvadą? Ar M. Skritulskas galėtų pristatyti komiteto išvadą dėl 1-19.1 klausimo ir lydimųjų?

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Ekonomikos komitetas svarstė įstatymo projektą ir bendru sutarimu vienbalsiai pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl lydimųjų taip pat, ar ne?

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Lygiai taip pat pritarė bendru sutarimu ir lydimiesiems įstatymų projektams.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Taip pat norėčiau pakviesti Sveikatos reikalų komiteto pranešėją A. Matulą, kad pristatytų išvadą dėl 1-19.2 klausimo, tai yra lydimojo.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Sveikatos reikalų komitetas svarstė įstatymo projektą. Buvo viena Teisės departamento pastaba, tiksliau, kad jie pastabų neturi. Tokiam sprendimui komitetas, kaip papildomas komitetas, pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norėčiau pakviesti I. Haase, kad pristatytų Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą dėl 1-19.3 klausimo.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 12 ir 49[1] straipsnių bei priedo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4144. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai.

Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Apsispręskime balsuodami. Nei diskutuoti, nei dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 1-19.1 klausimo ir lydimųjų. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 83: už – 83, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo pritarta.

11.00 val.

Lietuvos kariuomenės Tauragės karinio poligono ir Lietuvos kariuomenės Šilalės karinio poligono įstatymo projektas Nr. XIVP-4028(2), Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 8 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4189(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-20.1 klausimas – Lietuvos kariuomenės Tauragės karinio poligono ir Lietuvos kariuomenės Šilalės karinio poligono įstatymo projektas Nr. XIVP-4028(2). Svarstymo stadija. Pirmiausia kviečiu gerbiamą A. Pocių, kad pristatytų Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą dėl pagrindinio bei dėl lydimojo.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiama Pirmininke, mieli kolegos, dėl šio įstatymo projekto, pagal kurį įkuriami du kariniai poligonai Tauragės ir Šilalės rajonuose, buvo surengti klausymai dalyvaujant visiems suinteresuotiems asmenims. Buvo gauta 11 pasiūlymų iš suinteresuotų asmenų ir vietos bendruomenių bei 25 pasiūlymai iš Šilalės, Tauragės, Jurbarko ir Pagėgių savivaldybių. Į daugelį jų yra atsižvelgta. NSGK svarstė spalio 9 dieną ir nusprendė pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu. Ir iš karto prašyčiau skubos tvarkos dėl tolesnės įstatymo eigos.

PIRMININKĖ. Po balsavimo apsispręsime. Dėkoju už pristatytą išvadą. Ir dėl lydimojo taip pat, tai yra Medžioklės įstatymo 8 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, darbotvarkės 1-20.2 klausimo?

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Taip, dėl Medžioklės įstatymo projekto 8, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4189. Šis projektas susijęs su poligonų projektu, pagal jį yra siekiama nustatyti netektų medžioklės plotų kompensavimo mechanizmą. Po konsultacijų su Krašto apsaugos ministerija ir Aplinkos ministerija pradinis įstatymo projektas buvo pakoreguotas. Komitetas svarstė irgi spalio 9 dieną ir nusprendė pritarti iš esmės patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norėčiau pakviesti A. Gedvilienę, kad pristatytų Aplinkos apsaugos komiteto išvadą dėl darbotvarkės pagrindinio 1-20.1 klausimo.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas kartu su Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetu ir Kaimo reikalų komitetu buvo išvykstamajame posėdyje, darė klausymus. Išvados svarstymas vyko spalio 2 dieną. Komiteto išvada: pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui jį patobulinti pagal gautas pastabas ir siūlymus, kuriems pritaria komitetas. Už balsavo 6, prieš nebuvo, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą ir norėčiau pakvieti J. Gudauską, kad pristatytų Kaimo reikalų komiteto išvadą dėl pagrindinio.

J. GUDAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Kaimo reikalų komitetas, kaip papildomas komitetas, spalio 2 dieną svarstė. Sprendimas yra pritarti iniciatorių pateiktam Lietuvos Respublikos Lietuvos kariuomenės Tauragės karinio poligono ir Lietuvos kariuomenės Šilalės karinio poligono įstatymo projektui Nr. XIVP-4028 ir siūlyti pagrindiniam Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui tobulinti įstatymo projektą pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, merų, piliečių ir kitų suinteresuotų asmenų pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė ar pritarė iš dalies. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Yra gautas Seimo narių R. Vaitkaus, R. Juškos pasiūlymas dėl pagrindinio projekto. R. Vaitkus pristatys. Prašau.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Pasiūlymų esmė yra tokia, kad būtent poligonus kuriant pradžioje ir vėliau buvo komunikuojama, sakoma, kad medžių kirtimų procentas tiek Šilalės, tiek Tauragės poligonuose bus iki 5 %. Toliau mes matėme pakeistą procentą, motyvuojant tuo, kad sumažėjo poligonų plotas, ir jis pakilo iki 15 %. Tai mano kartu su kolega R. Juška siūlymas yra toks, kad Šilalės kariniame poligone medžių iškirtimo procentas būtų iki 10 %, Tauragės kariniame poligone šis procentas būtų iki 5 %. Manau, kad visuomet galima šį procentą, esant reikalui, didinti, galima bendru sutarimu, atėjus į Seimą, rasti kompromisą. Ir manau, ypač Tauragės karinio poligono atveju, kai yra motorizuotas karinis poligonas, kaip tik miško

priedanga yra netgi tinkamesnė, negu kad būtų medžių iškertama iki 15 %. Tai pasiūlymo esmė yra tokia, kad Šilalės kariniame poligone iki 10 % ir Tauragės kariniame poligone iki 5 % bendro miško ploto.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar yra dešimt Seimo narių, kurie pritartų šio pasiūlymo svarstymui? Pabalsuokime. Ar yra dešimt Seimo narių, kurie pritaria, kad Seimas svarstytų šį pasiūlymą? Tikrai taip, yra. Norėčiau pakviesti A. Pocių, kad pristatytų Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto, kaip pagrindinio komiteto, išvadą dėl šio pasiūlymo.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, būtent 15 % riba atsirado, nuo pirminės įvardintos 5 % ribos pakito dėl to, kad, atsižvelgus į suinteresuotų asmenų prašymus, poligonų teritorijos ribos sumažėjo net 969 hektarais, kas procentine išraiška atitinka pirminį siūlymą. Tai yra jeigu sumažėja teritorija, tai padidėja teritorija, būtent reikalinga tam tikroms pozicijoms įrengti. Todėl, sumažinus būtent tokį plotą, Tauragės poligono atveju sumažėjo 13 %, o Šilalės poligono – 12,5 %, todėl ir atsirado tie 15 %. Tai čia yra tokia aritmetinė progresija.

Komitetas svarstė, įvertino. Balsavimo rezultatai: už – 2, prieš – 5, niekas nesusilaikė. Išvada – nepritarti šiam siūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Turėtume apsispręsti balsuodami dėl Seimo narių R. Vaitkaus ir R. Juškos pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė. Užsirašiusių dėl motyvų nėra, taigi pereikime iš karto prie balsavimo. Kas pritariate R. Vaitkaus ir R. Juškos pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 86: už – 37, prieš – 28, susilaikė 21. Pasiūlymui nepritarta.

Turime apsispręsti dėl viso projekto. Dėl viso projekto dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate 1-20.1 klausimui ir lydimajam projektui, tai yra Lietuvos kariuomenės Tauragės karinio poligono ir Lietuvos kariuomenės Šilalės karinio poligono įstatymui bei lydimajam projektui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 89: už – 83, prieš – 1, susilaikė 5. Po svarstymo pritarta.

Pagrindinis komitetas prašė skubos. Ar… Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate skubai, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. K. Masiulis… Iš pradžių pabalsuojame. Balsuojame. Balsuojame.

Balsavo 86: už – 76, prieš – 2, susilaikė 8. Skubai pritarta.

K. Masiulis – replika po balsavimo.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš dėl praėjusio balsavimo suklydau, paspausdamas mygtuką. Užsižiūrėjau į V. Valkiūną.

PIRMININKĖ. Įskaitysime balsavimą protokole. Ačiū.

11.10 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23 ir 210 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4073(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-21 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23 ir 210 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4073(2). Kviečiu I. Haase į tribūną, kad pristatytų komiteto išvadą.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos Seimo statuto 23 straipsnio pakeitimo projektą Nr. XIVP-4073. Komiteto sprendimas: pritarti komiteto patobulintam Seimo statuto projektui Nr. XIVP-4073(2) ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti niekas neužsirašė. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Apsispręskime balsuodami dėl projekto Nr. XIVP-4073. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 86: už – 75, prieš – 2, susilaikė 9. Po svarstymo pritarta.

11.12 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4178(2), Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8, 11, 13 ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2790 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4179(2), Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 28, 30, 31, 33 ir 39 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 26^3 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4180(2), Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 4, 6, 7, 8, 9, 9^1, 9^2, 11, 12^1, 14, 16, 18, 20, 23, 26, 26^1, 26^2, 27, 28, 30, 31 straipsnių, V ir VI skyrių pakeitimo, Įstatymo papildymo 31^1 straipsniu ir 32, 33, 34, 35, 36 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIV-2789 19, 20, 21, 22, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4181(2), Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4182(2), Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 3, 13, 15^2, 15^3, 46 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2791 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4183(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-22.1 klausimas – projektas Nr. XIVP-4178 ir lydimieji. Kviečiu A. Matulą, kad pristatytų komiteto išvadą dėl pagrindinio ir dėl penkių lydimųjų.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiama Pirmininke, gerbiami kolegos, Sveikatos reikalų komitetas kaip pagrindinis svarstė minėtą įstatymų paketą. Pagrindiniam įstatymo projektui pritarta. Komitete už balsavo 6, 2 – prieš, 1 susilaikė. Dėl lydimojo įstatymo projekto Nr. XIVP-4179 buvo tik Teisės departamento pastabos, komitetas pritarė bendru sutarimu.

Dėl trečiojo lydimojo įstatymo projekto Nr. XIVP-4180 buvo Seimo narių pasiūlymų, kuriuos tikriausiai paskui apsvarstysime išsamiai, bet komitetas pritarė patobulintam įstatymo projektui 6 balsavus už, niekam nebalsavus prieš ir 3 susilaikius.

Dėl kito lydimojo įstatymo projekto Nr. XIVP-4181 taip pat buvo Seimo narių pasiūlymų. Komitetas apsisprendė, juos išsamiai apsvarstysime. Komiteto sprendimas: pritarti patobulintam įstatymo projektui. Balsavimo rezultatas toks pat: 6 – už, niekas prieš nebalsavo, 3 susilaikė.

Kitas lydimasis įstatymo projektas yra Nr. XIVP-4182. Čia buvo Teisės departamento pastabų ir Seimo narių pasiūlymas dėl datos. Jam buvo pritarta. Balsavimas analogiškas: pritarta, už pritarimą balsavo 6, niekas nebalsavo prieš, 3 susilaikė.

Paskutinis lydimasis įstatymo projektas – Nr. XIVP-4183. Čia buvo tik dvi Teisės departamento pastabos. Komitetas jam pritarė analogiškai 6 balsavus už ir susilaikius 3.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Yra viena A. Matulo, J. Sejonienės ir L. Slušnio pataisa, siūlymas dėl lydimojo Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIVP-4180. Galbūt J. Sejonienė norėtų pristatyti, o komiteto pirmininkas tada jau komiteto išvadą pasakys. Prašau.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, Seimo Pirmininke. Pataisa ta, kad, suderinę su Valstybine ligonių kasa, siūlome ankstinti šito įstatymo įsigaliojimą ir jis galėtų jau nuo ateinančių metų sausio 1 dienos veikti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamas Antanai, galėtumėte pristatyti komiteto išvadą?

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Taip. Kadangi šitą iniciatyvą parodė būtent Valstybinė ligonių kasa, nes jokių poįstatyminių teisės aktų keisti nereikia, komitetas pritarė šitam pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Ar iniciatorius tenkina pritarimas iš dalies? Taip, tinka. Ar Seimas gali pritarti pritarimui iš dalies bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių, ačiū, pritarta. Motyvai dėl viso, dėl pagrindinio bei lydimųjų. Nėra užsirašiusių? Nėra užsirašiusių. Apsispręskime balsuodami dėl 1-22 klausimo bei lydimųjų. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 77: už – 52, prieš – 6, susilaikė 19. Po svarstymo pritarta.

11.16 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 9, 56 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4148(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-23 klausimas – Farmacijos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-4148(2). A. Matulas pristatys Sveikatos reikalų komiteto išvadą.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Sveikatos reikalų komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą ir buvo dvi Teisės departamento pastabos, tiksliau, viena Teisės departamento pastaba, į ją siūloma atsižvelgti. Ir Europos teisingumo ministerijos, Europos Sąjungos teisės grupės pastaba, į ją irgi atsižvelgėme. Komitetas bendru sutarimu pritarė įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju, diskutuoti niekas neužsirašė, pasiūlymų nėra gauta. Dėl motyvų užsirašiusiųjų nėra. Apsispręskime balsuodami dėl 1-23 klausimo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 81: už – 76, prieš nebuvo, susilaikė 5. Po svarstymo pritarta.

11.18 val.

Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4268, Viešojo saugumo tarnybos įstatymo Nr. X-813 12 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4269, Policijos įstatymo Nr. VIII-2048 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4270, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo Nr. IX-816 15 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4271, Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 41 ir 43 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4272, Bausmių vykdymo sistemos įstatymo Nr. XIV-1197 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4273, Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4274, Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo Nr. VIII-1649 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4275, Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 70 ir 71 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4276, Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 48 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4277, Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4278 (*pateikimas*)

Kadangi lenkiame darbotvarkę ir matau, kad viceministras jau yra čia, norėčiau pakviesti gerbiamą V. Dmitrijevą į tribūną, kad pristatytų rezervinį 1-2 klausimą Nr. XIVP-4269 ir lydimuosius. Tai yra pateikimas. Viešojo saugumo tarnybos įstatymo pakeitimo projektas ir lydimieji.

V. DMITRIJEV. Laba diena, gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Noriu pristatyti įstatymų paketą, susijusį su tam tikromis priemonėmis, kurios būtų taikomos siekiant suvaldyti kontrabandos atvejus. Būtent kontrabandos gabenimą tokiomis priemonėmis kaip orlaiviai, dronai ir meteorologiniai balionai. Turbūt paskutiniu metu nemažai girdėjome apie tai. Iš esmės įstatymo projektai yra susiję su tokiomis priemonėmis kaip neskraidymo zonos ribų praplėtimas virš mūsų kritinės infrastruktūros objektų, tai ypač susiję su oro bendrovių veikla ir būtent aviacijos saugumu.

Kalbant apie Aviacijos įstatymo pakeitimą, reikėtų turbūt pasakyti esminį momentą. Siekiama sureguliuoti taip, kad būtų leista bepiločiu oru neskraidymo zonas nustatyti 1 kilometro atstumu iki kritinės infrastruktūros objekto, kuris yra mieste, ir 3 kilometrų atstumu aplink kritines infrastruktūros objektus, esančius kaimo vietovėse. Tiesiog praplėsti tą neskraidymo zoną, nes dabar neskraidymo zona yra nustatyta taip, kad tiktai virš paties kritinės infrastruktūros objekto. Tai, žinoma, yra susiję ir su oro uosto veikla, nes yra tokių incidentų, kai tie daiktai nusileidžia būtent į oro uosto teritoriją. Kad nenaudotų techninių priemonių būtent virš oro uosto, oro uosto teritorijoje, būtų tam tikras atstumas iki oro uosto, kur būtų naudojamos tos techninės priemonės siekiant suvaldyti tam tikrą objektą.

Taip pat dar vienas iš projekto tikslų – nustatyti netikslines skraidymo zonas ir ginklo arba kitų specialiųjų priemonių panaudojimo atvejus. Norėčiau pasakyti tiktai tiek, kad šiandien visame sąraše šitų įstatymų pakeitimų, kurie susiję su institucijų veiklomis, yra numatyta galimybė naudoti šaunamąjį ginklą ar kitas specialiąsias priemones prieš transporto priemonę, orlaivius, laivus, gyvūnus ir asmenis, jeigu jie kelia pavojų pareigūnų ar kitų žmonių gyvybei ir sveikatai. Nėra tokių atvejų nustatyta ir nėra įstatymuose nustatytos teisės pareigūnams naudoti specialiąsias priemones arba šaunamuosius ginklus tais atvejais, kai pavojus yra keliamas kritinei infrastruktūrai arba, kaip ir šiuo atveju, taip pat aviacijos saugumui.

Iš esmės, matyt, būtų tokie pagrindiniai mano pastebėjimai dėl viso paketo. Tai yra Aviacijos įstatyme nustatyti ir praplėsti neskraidymo zonas. Dėl kitų visų įstatymų sąrašo tai yra suteikti teisę pareigūnams naudoti specialiąsias priemones ir šaunamuosius ginklus. Trumpai būtų tiek. Laukčiau klausimų. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Klausti jūsų niekas neužsirašė. Dėl motyvų užsirašiusių taip pat nėra. Taigi po pateikimo turime apsispręsti. Gal galėtume pritarti bendru sutarimu šiam paketui? Nematau prieštaraujančių, pritarta bendru sutarimu.

Dėl komitetų. Pirmiausia dėl komitetų atkreipiu dėmesį, kad dėl 1-2, 1-3, 1-4, 1-5, 1-7, 1-8, 1-9, 1-10, 1-11 klausimų siūlomas NSGK kaip pagrindinis komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėl 1-6 klausimo pagrindiniu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Ir nuskambėjo pasiūlymas dėl skubos tvarkos. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate skubai, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 74: už – 59, prieš nebuvo, susilaikė 15. Skubai pritarta. Siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną, tai yra jau šios savaitės ketvirtadienį. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių, pritarta.

11.22 val.

Baudžiamojo kodekso papildymo 279[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4279 (*pateikimas*)

Dar vienas lydimasis – rezervinis 1-12 klausimas – Baudžiamojo kodekso papildymo 279[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4279. Pranešėjas – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, šiuo įstatymo projektu yra siūloma peržiūrėti baudžiamosios atsakomybės taikymą už orlaivių naudojimo taisyklių pažeidimus. Kaip žinote, pastaraisiais mėnesiais buvo suintensyvėjęs nelegalus meteorologinių oro balionų naudojimas kontrabandos tikslu, tačiau visa tai gali sukelti nepataisomas pasekmes civilinei aviacijai.

Dabartiniame Baudžiamajame kodekse už tarptautinių skrydžių taisyklių pažeidimą iš esmės apsiribota atsakomybe, kuri taikoma tik ekipažo nariams. Toks reguliavimas, be abejonės, yra nepakankamas, neleidžia taikyti baudžiamosios atsakomybės už orlaivių naudojimą, galintį sukelti reikšmingas grėsmes ir pasekmes aviacijos saugumui. Todėl yra siūloma papildyti kodeksą straipsniu numatant baudžiamąją atsakomybę už taisyklių pažeidimus ir, be abejonės, numatyti, kad tai yra nusikalstama veika ir tais atvejais, kai ji padaryta dėl neatsargumo, o minėtame įstatyme už numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo. Dėkui.

PIRMININKĖ. Nėra klausiančių, dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Gal galėtume po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas ir siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną. Taip pat siūloma skuba. Ar galime pritarti bendru sutarimu visiems trims pasiūlymams? Pritarta. Dėkoju.

Toliau posėdžiui pirmininkaus pavaduotojas Ž. Pavilionis.

11.25 val.

Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3953(2) (*svarstymas*)

PIRMININKAS (Ž. PAVILIONIS, *TS-LKDF*). Toliau darbotvarkės 1-24 klausimas – Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3953(2). Pristato gerbiamas Z. Streikus. Prašom. (*Šurmulys salėje*) Ar yra Zenonas salėje? Ar galėtų kas nors vietoje jo pristatyti iš SRK? (*Balsai salėje*) Tada mes patys paskaitysime.

Sveikatos reikalų komitetas priėmė sprendimą pagal Seimo statuto 150 straipsnį pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui Nr. XIVP-3953 ir komiteto išvadai. Pasiūlymų nėra. Ar galima pritarti šiam komiteto siūlymui bendru sutarimu? (*Balsas salėje: „Nereikia pritarinėti, reikia diskutuoti.“*) Diskutuoti užsirašė gerbiama J. Sejonienė. Prašom. Prašom, gerbiama J. Sejoniene. (*Balsai salėje*) Taip, užsirašėte diskutuoti, taip.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš labai trumpai, jeigu kam nors dar lieka abejonių, kokius specialistus bandome įtraukti į įstatymą. Vis dar išgirstu, kad tai gyvulininkystės srities specialistai, tai noriu patvirtinti, kad ne, išvis tokios studijų krypties nebėra – tai yra gyvūnų mokslų studijų krypties. O į įstatymą bandome įtraukti Gyvūno ir žmogaus sąveikos programą baigusius specialistus. Jie, mano supratimu, yra tikrai labai verti, nes tikrai studijuoja ir žmogaus, ir gyvūno anatomiją, fiziologiją, patologiją iki labai specifinių dalykų, pavyzdžiui, degeneracines nervų sistemos ligas, galvos smegenų insultus, reabilitacijos principus, gerontologinių ligonių reabilitacijos principus, nugaros smegenų pažeidimus, vaikų autizmo etiologiją ir patogenezę, gali netgi sudaryti sensorinę dietą vaikams, turintiems sensorinės integracijos problemų. Žodžiu, išmano labai labai giliai ir netgi labai subtilius dalykus, todėl teigiu, kad baigusieji šią studijų programą turi visas žinias, kad galėtų savarankiškai verstis papildomosios ir alternatyviosios medicinos priežiūra, būtent gyvūnų asistuojama terapija.

Lyginant su kitomis jau dabar įtrauktomis studijų kryptimis, pavyzdžiui… Na, aišku, matyt, nekvestionuojame medicinos, bet biologijos, genetikos, mikrobiologijos ar molekulinės biologijos, biofizikos ar biochemijos, tos pačios veterinarijos, kuri jau dabar yra įstatyme, socialinio darbo ar psichologijos, sociologijos, antropologijos, pedagogikos, edukologijos, androgogikos studijų krypties specialistų. Jie turi kur kas daugiau žinių. Mano išvardinti specialistai apie žmogų, apie jo sandarą, struktūrą, fiziologiją, anatomiją ir patologiją gali turėti bazinių žinių, bet kai kuriose studijų programose net ir bazinių žinių nėra, tuo labiau kad beveik nė viena iš šių studijų krypčių, išskyrus veterinariją, na, jie neturi žinių ir apie gyvūną.

Labai prašau jūsų palaikyti šitą įstatymo projektą. Manau, kad tikrai papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros paslaugas galės teikti ypač kompetentingi, apie žmogų ir apie gyvūną išmanantys specialistai. Dėkoju.

PIRMININKAS. Balsavimas. Dėl motyvų užsirašiusi yra pati Jurgita. Jau nenorite kalbėti? Tada prieš – gerbiama Vilija.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, galima įtarti, kad už šio projekto slypi vienos aukštosios mokyklos interesai. Galbūt pritrūko studentų. Nori sudaryti iliuziją, kad gyvūno ir žmogaus gydymas yra tas pats. Aš labai abejoju, ar Lietuvos piliečiai, mūsų rinkėjai, norėtų, kad juos gydytų tas pats daktaras, pas kurį jie veda savo šuniuką ar kačiuką. Tikrai siūlau bent jau susilaikyti ir neskubėti. Man šis projektas ir visa šita iniciatyva atrodo labai įtartinai. Juo labiau Vyriausybės išvada buvo neigiama, bet apie tai šiandien buvo nutylėta. Dėkui.

PIRMININKAS. Kadangi išsakytas prieštaravimas, turime balsuoti. Kas pritariate visam Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui, kas už.

Balsavo 72: už – 51, prieš – 3, susilaikė 18. Pritarta.

11.31 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3621(2), Reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 2 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3622(2), Kelių įstatymo Nr. I-891 2 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3623(2), Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3624(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-25 klausimas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3621. Pristato gerbiamas L. Jonušauskas. Ir keturi lydimieji. Prašom. Atsiprašau, L. Jonauskas. Gerbiamas Linai? Ar gali dar kas nors iš komiteto pristatyti? Tuomet bandysime patys. Kur Seimo nariai?

Komitetas svarstė ir pasiūlė pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Pasiūlė 2 straipsnį išdėstyti taip: šis įstatymas įsigalioja 2024 m. lapkričio 1 d., o yra pataisoma, kad šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2025 m. vasario 1 d. Susisiekimo

ministras iki sausio 31 dienos priima šio įstatymo įgyvendinamąjį teisės aktą. Lydimiesiems galioja ta pati nuostata. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Darbotvarkės 1-26.4 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėja – gerbiama I. Haase. Ar jūs galėtumėte pristatyti komiteto išvadą?

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3624. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3624 ir komiteto išvadai. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Niekas neprieštarauja. Visuose šiuose lydimuosiuose keičiama data. Labai ačiū, pritarta. Dėl motyvų niekas nepasisako. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Niekas neprieštarauja. Puiku.

11.34 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4191(2), Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4192(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-2.6 klausimas – Kelių įstatymo Nr. I-891 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4191. Pristato gerbiamas A. Kupčinskas. Prašom. Ir lydimasis Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4192. Prašom.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, kolegos, šis Kelių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas tikrai aktualus. Reikia ir policiją, ir kitas institucijas išlaisvinti nuo perteklinių funkcijų vykdymo. Todėl tikrai neturėtų jie lydėti, konvojuoti didžiagabaričių transporto priemonių. Komitetas tam bendru sutarimu pritarė ir siūlo pritarti taip pat ir pačiam Seimui.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Taip pat dėl lydimojo Teisės ir teisėtvarkos komiteto nuomonę išsakys I. Haase. Prašau.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4192(2). Komiteto sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Pasisakyti dėl balsavimo motyvų irgi norinčių nėra. Taigi galima pritarti bendru sutarimu. (*Balsas salėje: „Balsuojame.“*) Gerai, balsuojame dėl abiejų. Kas už? (*Balsas salėje*) Po svarstymo.

Balsavo 61: 58 – už, niekas prieš, 3 susilaikė. Po svarstymo pritarta.

11.36 val.

Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4003(2), Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4004(2) (*svarstymas*)

Kitas įstatymo projektas, tai yra darbotvarkės 1-27 klausimas, – Veterinarijos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4003(2). Pristato gerbiamas J. Gudauskas. Prašau, Jonai. Ir kartu lydimieji. Ar J. Gudauskas yra? Yra. Prašau, Jonai. Lydimąjį pristatys I. Haase.

J. GUDAUSKAS (*TS-LKDF*). Komiteto sprendimas ir pasiūlymai: pritarti komiteto patobulintam Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-4003(2) ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Ir dėl lydimojo – Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto komiteto nuomonę pristatys gerbiama I. Haase.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4004(2). Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui, komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Diskutuoti užsirašiusių nėra, dėl motyvų kalbančių taip pat nėra. Galima pritarti bendru sutarimu? Niekas neprieštarauja, po svarstymo pritarta. Ačiū.

11.38 val.

Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo Nr. IX-2453 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4153(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-28 klausimas – Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo Nr. IX-2453 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4153. Pranešėjas – gerbiamas V. Kernagis. Prašau, Vytautai.

V. KERNAGIS (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė minėto įstatymo projektą ir pritarė įstatymo pakeitimams: 8 – už, prieš nebuvo ir nesusilaikė niekas.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiamas Vytautai. Diskutuoti norinčių nėra, dėl motyvų kalbančių taip pat nėra. Galima pritarti bendru sutarimu? Po svarstymo pritarta. Ačiū.

11.39 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4154(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-29 klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4154(2). Pristato taip pat V. Kernagis.

V. KERNAGIS (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė šį patobulintą įstatymo projektą ir vienbalsiai pritarė jam.

PIRMININKAS. Žiūrime: diskutuoti užsirašiusių nėra, pasisakyti dėl motyvų taip pat nėra. Galima pritarti bendru sutarimu? Po svarstymo pritarta. Labai ačiū.

11.40 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro tarybos sudarymo“ projektas Nr. XIVP-4220(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-30 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro tarybos sudarymo“ projektas Nr. XIVP-4220(2). Pristato gerbiamas A. Pocius.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Sveiki dar kartą, kolegos. Seimo nutarimo dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro sudarymo projektas Nr. XIVP-4220. Kaip numato neseniai priimtas įstatymas, visos institucijos pateikė savo kandidatus į Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro tarybą. Visa tarybos sudėtis iš 11 atstovų yra tvirtinama Seimo nutarimu. Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, spalio 30 dieną svarstė Seimo nutarimo projektą dėl tarybos sudėties patvirtinimo ir pritarė jam bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū gerbiamam Arvydui. Diskutuojančių nėra. Dėl motyvų kalbėti taip pat nėra norinčių. Tai galima pritarti bendru sutarimu? Pritarta po svarstymo. Labai ačiū.

11.41 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl 2027 metais minimų Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių sukakčių“ projektas Nr. XIVP-4216 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės 1-31 punktas… Aha. Vis dėlto rezoliucija, darbotvarkės 1-32 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl 2027 metais minimų Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių sukakčių“ projektas Nr. XIVP-4216. Pristatys gerbiama J. Šiugždinienė.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, teikiame 2027 metais minimų Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių sukakčių rezoliuciją ir kviečiame prisiminti įvykių sukaktis bei metus: Kazimiero Jogailaičio, Olšanicos mūšio, Olyvos mūšio, Stanislovo Čerskio, Pranciškaus Stanislovo Justino Šemetos, Stanislovo Moravskio, Ignoto Domeikos, Mikelio Šapalo, Jokūbo Geištoro, Gabrieliaus Landsbergio-Žemkalnio, Kristupo Jurkšaičio, Tado Daugirdo, Šatrijos Raganos, Antano Vivulskio, Igno Lapinsko, Mečislovo Vasiliausko, Povilo Dogelio, Antano Salio, Juozo Tysliavos, Onos Maksimaitienės-Girčytės, Juozo Keliuočio, Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos, memorialinio muziejaus, Lietuvos aeroklubo, Lietuvos tautininkų sąjungos jaunimo organizacijos „Jaunoji Lietuva“, pirmosios aklųjų švietimo įstaigos, Irenos Kostkevičiūtės, Antano Saulyno, Algirdo Steponavičiaus, Vytauto Šerno, Ričardo Kazlausko, Lietuvos partizanų Algimanto apygardos, 1987 metų mitingo prie Adomo Mickevičiaus paminklo, Roko maršo, Lisabonos sutarties pasirašymo. Siūlome Vyriausybei sudaryti tarpžinybines komisijas 2027 metais minimų sukakčių minėjimo programoms parengti, į jas įtraukti Lietuvos Respublikos valstybės institucijas, savivaldybes, bendruomenes, visuomenines organizacijas, asociacijas ir piliečius. Dėkui, prašom pritarti.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Jūsų norėtų paklausti gerbiamas S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, na, mes žinome, kad priėmėme nutarimo projektą dėl trijų prioritetinių šių metų datų, čia yra rezoliucija dėl daugelio objektų, ar ne, galima būtų subjektais pavadinti. Tai noriu paklausti, ar yra įmanoma kokia nors finansavimo galimybė būtent, na, tokiai didelei gausai tų sukaktuvininkų paminėti, iš kur galėtų tokios lėšos ateiti ir ar iš viso tai yra įmanoma? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Na, turbūt viskas yra įmanoma, dėl to ir yra prioritetinės minimos datos, kurios jau turi konkrečius įgyvendinimo planus, konkretų finansavimą, o rezoliucija siūlo savivaldybėms, nevyriausybinėms organizacijoms, kurioms tai yra svarbu, taip pat paminėti šias datas, tai finansavimas yra galimas iš tų organizacijų. Bet prioritetą mes teikiame trims progoms, nes tikrai negalime visoms svarbioms ir gražioms sukaktims skirti, na, vienodo finansavimo ar vienodo dėmesio.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Priėmimas. Dėl motyvų kalbančių irgi nėra. Tai pagal Statuto 184 straipsnį siūlome priimti rezoliuciją be pataisų. Kas už? Balsuojame.

Šios rezoliucijos priėmimas

Balsavo 69: už – 67, prieš – 0, susilaikė 2. Rezoliucija priimta. (*Gongas*)

11.45 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų Laisvės premijos paskyrimo Juliui Sasnauskui“ projektas Nr. XIVP-4237 (*pateikimas*)

Grįžtame prie 1-31 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų Laisvės premijos paskyrimo Juliui Sasnauskui“ projekto Nr. XIVP-4237. Jį pristatys gerbiama A. Jakavonytė. Prašau, Angele.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke.

„Nutarimas „Dėl 2024 metų Laisvės premijos paskyrimo Juliui Sasnauskui“. Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Laisvės premijos įstatymo 2 straipsniu ir Laisvės premijų komisijos 2024 m. spalio 21 d. sprendimu Nr. 912-ES-1, nutarė: 1 straipsnis – paskirti 2024 metų Laisvės premiją Lietuvos neginkluoto antisovietinio pasipriešinimo dalyviui, publicistui, politiniam kaliniui, kunigui Juliui Sasnauskui už nuopelnus kovoje dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės; 2 straipsnis – 2024 metų Laisvės premiją Juliui Sasnauskui įteikti Laisvės gynėjų dieną – 2025 m. sausio 13-ąją.“

Buvo priimtas bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Norinčių paklausti ir pasisakyti nėra. Dėl motyvų (tuoj patikrinsime) taip pat kalbančių nėra. Galima pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Labai ačiū, pritarta. Puiku.

11.47 val.

Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4254, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4255 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-34.1 klausimas – Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 34 straipsnio pakeitimo projektas Nr. XIVP-4254. Pristato gerbiama I. Haase. Prašau, Irena. Čia bus kartu ir lydimasis Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo projektas. Prašau, Irena.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą.

Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso įstatymas Nr. XIV-2573 yra priimtas siekiant sistemingai peržiūrėti ir suderinti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso bendrosios dalies institutą. Peržiūrint visą Baudžiamojo kodekso bendrąją dalį buvo peržiūrėtos ir baudžiamojo poveikio priemonės. Taigi priėmus šiuos Baudžiamojo kodekso pakeitimus ir papildymus kilo poreikis suderinti naujos baudžiamojo poveikio priemonės nuostatas su Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnio nuostatomis, taip pat su Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo 34 straipsnio nuostatomis. Paminėtina, kad Baudžiamojo kodekso bendrosios dalies straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo įsigaliojimas nukeltas į 2025 m. vasario 1 d. Todėl ir susijusius viešuosius pirkimus reguliuojančių įstatymų įsigaliojimas turi būti nustatytas 2025 m. vasario 1 d.

Jums teikiamuose įstatymuose šiuo metu nėra reguliuojami teisiniai santykiai, nes tai naujos nuostatos, kylančios iš Baudžiamojo kodekso, kurios buvo realizuotos pakeitus Viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnį, jį papildžius nauja 2^1 dalimi ir pakeitus jo 12 straipsnį. Todėl siūloma Viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnio pakeitimo redakcija yra nurodyta aiškinamajame rašte. Tai yra siūloma papildyti 46 straipsnį 2 dalimi, tai yra tokia nuostata, kad perkančioji organizacija pašalina tiekėją iš pirkimo procedūros, jeigu tiekėjas yra neatlikęs jam paskirtos baudžiamojo poveikio priemonės už draudimą juridiniam asmeniui dalyvauti viešuosiuose pirkimuose. Siūloma papildyti 34 straipsnio 1 dalį 2^1 punktu, – dėl tiekėjo juridinio asmens, kuris yra neatlikęs jam paskirtos baudžiamojo poveikio priemonės, – uždraudimo juridiniam asmeniui dalyvauti viešuosiuose pirkimuose. Šių abiejų įstatymų įsigaliojimas nustatomas 2025 m. vasario 1 d. Prašau pritarti įstatymų projektams.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Jūsų norėtų paklausti du Seimo nariai. Pirmoji – gerbiama L. Nagienė. Prašau, Laima.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, iš tikrųjų sveikinu, gera įstatymo pataisa, bet ar nemanote, kad ir visiems kitiems pirkimams lygiai taip pat galėtų būti taikomas šis straipsnis? Dabar mes kalbame tiktai apie gynybos sritį, o realiai žinome, kad taip yra: dažniausiai persiregistruoja įvairiai ir paskui mes gauname, kad ir bankrotai įvyksta kai kuriose… Ar nemanote, kad galėtume taikyti ir kitiems pirkimams?

I. HAASE (*TS-LKDF*). Žinoma. Jūsų pasiūlymas yra teisingas ir sveikintinas. Manau, jeigu atsirastų iš Seimo narių tokių pasiūlymų taisyti Viešųjų pirkimų įstatymą šioje dalyje, be jokios abejonės, tai būtų teisinga.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Dar norėtų jūsų paklausti gerbiamas A. Skardžius. Prašau, Artūrai.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, visi žinome nuskambėjusias įmones „Nota Bene“ ir daugelį kitų. Žinote „Nota Bene“? Ta, kuri samčius *kinietiškus* pardavinėjo už šveicariškus, vadinamieji auksiniai šaukštai tada buvo. Jūs dabar siūlote, kad ta įmonė, tiesiog pakeitusi kailiuką, ir toliau galėtų dalyvauti viešuosiuose pirkimuose. Ir tai nebūtų problema, kiek suprantu. Ar aš neteisus, gerbiamoji pranešėja? Ar tokias įmones išties… Nežiūrint pakeisto kailiuko vis tiek pripažinti reikėtų, sakykime, padariusias didelę žalą gynybos finansavimo skaidrumui, ir jas šalinti?

PIRMININKAS. Prašau.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Jūsų klausimas labai toks įdomus. Jeigu jūs galėtumėte patikslinti, ką reiškia tas „naujas kailiukas“? Aš taip suprantu, kad tai yra įmonės pavadinimo pakeitimas ar *dukterinės* įmonės steigimas, žiūrint, kokia ta forma. Tačiau noriu priminti, kad jeigu vyksta ikiteisminis tyrimas arba priimamas apkaltinamasis nuosprendis ir taikoma baudžiamojo poveikio priemonė, tai nurodoma ta įmonė, kurios atžvilgiu ir buvo atliekamas ikiteisminis tyrimas, kurios atžvilgiu ir buvo priimtas apkaltinamasis nuosprendis. Jeigu yra įsteigta kita įmonė, tai jinai turi padaryti kokią nors nusikalstamą veiką, kuri turėtų būti tiriama, ir jos atžvilgiu turi būti priimtas apkaltinamasis nuosprendis ir taikoma baudžiamojo poveikio priemonė.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš norėtų pasisakyti gerbiamas A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Gerbiami kolegos, išties neįtikino gerbiamoji pranešėja manęs, kad vis dėlto pakeitus pavadinimą, įsteigus *dukterinę* įmonę vėl galima būtų dalyvauti viešuosiuose pirkimuose ir toliau kompromituoti valstybę partnerių akyse dėl viešųjų pirkimų gynybos srityje.

Akibrokštas buvo jau šios dar egzistuojančios valdančiosios daugumos apskritai atsisakyti viešųjų pirkimų gynybos srityje. Kas, beje, yra tik išimtis Europos Sąjungos teisiniame reglamentavime. Tai yra tik išimtis ir tą išimtį pavertus taisykle ir didinant iki 2 mlrd., kaip matome jau bus arti 3 mlrd. finansavimas, poreikis apskritai galbūt 4 mlrd., kad pasivytume tą prarastą laiką, įsigytume reikiamą ginkluotę. Kaip matome, tie patys „Boxeriai“, kurie buvo pasinaudojant išimtimi pirkti 2016 metais, sukomplektuoti, kad ir kaip keista, ant vokiškos platformos eksperimentinės gamyklos, iš kurios, atrodo, britai pasitraukė. Liko vokiečiai su olandais. Sumontuotas Izraelio bokštelis, dar įvairiausi dalykai. Ir tų „Boxerių“ kaina pakilo iki 7 mln. už vienetą. Dabar matome, perkant 27 jau beveik po 14 mln. tuos pačius „Boxerius“, galbūt su pritaisytu plūgu… Aš manau, kad čia reikia ypatingo skaidrumo ir nekompromituoti valstybės, žmonių, kurie dėl didėjančių mokesčių gynybos srityje ir finansavimo atiduoda paskutinį eurą. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Dėl balsavimo motyvų pasisakė visi. Ir dabar balsavimas dėl viso paketo, dėl projektų Nr. XIVP-4254 ir Nr. XIVP-4255. Kas už?

Balsavo 66: už – 61, prieš – 0, susilaikė 5. Pritarta po pateikimo.

Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti… Dėl skubos norėtumėte pasisakyti? Prašau.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, prašau skubos dėl šio įstatymo projekto.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Labai ačiū. Komitetas apsvarstys, kada galės.

Ir dar pastaba dėl protokolo, dėl Laisvės premijos projekto Nr. XIVP-4237, svarstymo data yra lapkričio 7 diena. Labai ačiū.

11.57 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 223 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4248 (*pateikimas*)

Pirmininkės dar nėra. Toliau svarstome darbotvarkės 1-35 klausimą – Administracinių nusižengimų kodekso 223 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4248. Pristato gerbiama I. Haase.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju. Yra teikiamas Administracinių nusižengimų kodekso 223 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Tai būtų kaip ir techninio tokio pobūdžio. Administracinių nusižengimų kodekso projekto nuostatos nesuderintos su Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nuostatomis, nurodomos netikslios sąvokos. Šiuo projektu yra siekiama suderinti nuostatas su Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nuostatomis, kurios įsigaliojo 2024 m. sausio 1 d. Prašau pritarti ir prašau skubos.

PIRMININKAS. Apsispręsime balsuodami. Klausimų nėra. Diskutuoti nėra norinčių. Dėl motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti. Ar galima būtų bendru sutarimu pritarti ir skubai, kaip pasiūlė? Ir pateikimui niekas neprieštarauja, ir skubai niekas neprieštarauja. Ir data turbūt… Siūlome svarstyti, čia jau komitetas pažiūrės, lapkričio 7 dieną. Gerai. Labai ačiū.

11.58 val.

Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4217 (*pateikimas*)

Dar likę keli klausimai. Darbotvarkės 1-36 klausimas – Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4217. Pranešėjas – gerbiamas K. Starkevičius. Prašau.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Laba diena, gerbiami kolegos. Siūlomų pakeitimų esmė. Įstatymo projektu siūloma ne tik grąžinti iki 2024 m. sausio 1 d. galiojusį teisinį reguliavimą, suteikiant pirmumo teisę įsigyti privačios žemės ūkio paskirties žemę asmeniui, nuosavybės teise turinčiam žemės ūkio paskirties žemės sklypą, kuris ribojasi su parduodamu žemės ūkio paskirties žemės sklypu, bet ir šią nuostatą praplėsti suteikiant galimybę ir kitų žemės ūkio paskirties žemės sklypų savininkams įsigyti minėtus žemės sklypus.

Siūloma nurodyti, kad pirmumo teisę įsigyti privačią žemės paskirties žemę turi asmuo, nuosavybės teise turintis žemės sklypą, kuris ribojasi su parduodamu žemės ūkio paskirties žemės sklypu, jeigu jis yra fizinis asmuo, Ūkininko ūkio įstatymo nustatyta tvarka yra įregistravęs ūkininko ūkį arba jo, būnant juridiniu asmeniu, įplaukos iš žemės ūkio paskirties veiklos sudaro daugiau kaip 50 % visų gaunamų pajamų.

Kas iš tikrųjų dabar atsitiko pakeitus šią nuostatą, tai gretutinių žemių savininkai nėra informuojami ir vieną kartą atsitinka taip, kad ta žemė šalimais būna kito savininko. Mes daug kalbame apie konsolidavimą, kuris yra brangus, tai šiuo atveju į priešingą pusę buvo vykdomi visi veiksmai. Šiuo atveju nereiks jokių papildomų pinigų, tačiau žemė bus konsoliduojama.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiamas Kazy, jūsų paklausti nori du Seimo nariai. Pirmas – A. Palionis. Prašau, Andriau.

A. PALIONIS (*LRPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Išties pritardamas jūsų projektui, dar norėčiau atkreipti dėmesį, nes liksite Seime ir svarstysite šį projektą. Dažna situacija, kai yra to paties sklypo bendrasavininkiai ir vienas iš bendrasavininkių nori parduoti sklypą. Nacionalinė žemės tvarkymo tarnyba informuoja tik besiribojančius, ką ir čia projekte kalbame, bet to bendrasavininko, kuris yra to sklypo savininkas, net neinformuoja, kad bendrasavininkas nori parduoti tą žemės sklypą. Tai aš siūlyčiau tokią kaip korekciją svarstymo metu, kad ir to parduodamo sklypo bendrasavininkas būtų informuotas, kad yra parduodamas žemės sklypas.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Ačiū, Andriau, už praktinį pastebėjimą. Tikrai tai reiks įrašyti į įstatymą, nes, kai būna poįstatyminiuose aktuose, paskui mes sutrinkame. Ačiū.

PIRMININKAS. Puiku. Gerbiama L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, o dėl kainos? Tarkime, man siūlo kitas didesnę kainą negu tas, su kuriuo ribojasi mano sklypas, kaip tokiais atvejais yra?

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Tada, aišku, parduodantis visuomet pasirenka, jeigu taip būna. Kaip sakoma, vis tiek parduodantis diriguoja visas sąlygas, bet tada čia jau tarpusavio santykiai.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiamas Kazy. Kalbėti dėl motyvų niekas neužsirašė.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Aš noriu paprašyti, jeigu būtų galima, skubos tvarkos. Aš su Seimo Pirmininke esu suderinęs. Čia, mano manymu, toks opus klausimas visiems, kas dirba apygardose.

PIRMININKAS. Gerai. Galbūt galima bendru sutarimu pradžioje pritarti įstatymo pakeitimui? Prieštaraujančių nėra, pritarta. Ir taip pat pritarti skubai, kaip pasiūlė pirmininkas? Prieštaraujančių nėra, pritarta. Labai ačiū. Siūloma svarstyti data yra… Ai, atsiprašau, skuba. Jūs pats ir nustatysite, komitetas ir apsispręs. Taip. Labai ačiū. Pagrindinis komitetas yra Kaimo reikalų komitetas. Labai ačiū.

12.02 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4260 (*pateikimas*)

Dar vienas yra darbotvarkės 1-37 klausimas – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo projektas Nr. XIVP-4260. Taip pat pateikia gerbiamas Kazys. Prašau.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Čia tokia sisteminė, galima sakyti, klaida, atsiradusi 2014 metais ir jinai tęsiasi iki dabar. Aš galiu pasakyti, kad šiuo metu, kai pradėjau dirbti ministru, poįstatyminiais aktais sureguliavau šią problemą. Šios problemos esmė yra tokia, kad, jeigu paramą gauna ūkininkas (šiuo atveju – jaunasis ūkininkas), tada tėvas jam išskiria dalį žemės, paprastai užsiima ta pačia veikla, kuria užsiėmė ir tėvai. Pagal dabartinį reglamentavimą, iki… Dirbdamas ministru, kaip sakau, sureguliavau poįstatyminiais aktais. Tai buvo laikoma, kad yra susiję asmenys. Todėl aš noriu, kaip ir Žemės įstatyme, įtvirtinti susijusių asmenų sąvoką: susiję asmenys tai yra tėvas ir sutuoktiniai, o visi kiti nėra susiję asmenys, jie dirba savarankiškai.

Šiuo metu iš tikrųjų Lietuvoje vyksta kartų kaita. Viena vertus, mes kaip ir skatiname pritraukti jaunuosius ūkininkus sugrįžti ir yra daug pavyzdžių, kai sugrįžta ir iš užsienio, ir pradeda ūkininkauti, o, kita vertus, mes juos mušame: kad negali tėvas pas sūnų, sūnus pas tėvą važiuoti žemės dirbti. Dar, negana to, negali viename kieme technikos laikyti, ir už tai jiems yra taikomos nuobaudos. Čia šiandieną nėra, bet iš Vilkaviškio tokį atvejį turėjau.

Tai štai tokia buvo, galima sakyti, abrakadabra, kurią siūlau įtvirtinti įstatymu, kad būtų lengviau po manęs dirbantiems ministrams, kad vėl nebūtų grįžtama prie tos senos sisteminės klaidos. Labai paprasti dalykai.

PIRMININKAS. Puiku. Jūsų norinčių paklausti Seimo narių nėra.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Aš irgi dėl šio įstatymo esu suderinęs skubos tvarką. Kaip matome iš reakcijos, visi suprantame, kad čia tikrai buvo tokie dalykai, kai net nesitiki, kad tokie gali būti.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų kalbėti irgi nėra norinčių. Iš pradžių, jei niekas neprieštarauja, bendru sutarimu pritarkime po pateikimo. Pritarta. Pirmininkas siūlo skubą. Gal galime irgi pritarti bendru sutarimu? Puiku, ačiū. Taikiai, gražiai. Mums liko laiko… Datą nustatys Kaimo reikalų komitetas pats. Liko laiko, o po pietų rimta diskusija ir vakare bus ką stebėti už Atlanto, autoriai sutiko, jeigu jūs nieko prieš, tuomet pristatysime popietinės darbotvarkės klausimą.

12.05 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2025 metų paskelbimo Vaclovo Into metais“ projektas Nr. XIVP-4261 (*pateikimas*)

Seimo nutarimo „Dėl 2025 metų paskelbimo Vaclovo Into metais“ projektas Nr. XIVP-4261. Ambasadorius A. Vinkus pasirengęs pristatyti. Prašom, ambasadoriau.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, noriu pristatyti, matyt, paskutinį mano parengtą Seimo nutarimo „Dėl 2025 metų paskelbimo Vaclovo Into metais“ projektą. Nors dažnai priimta sakyti, kad Lietuva prasideda nuo Skuodo, bet jeigu šis rajonas nebūtų savo istorijoje turėjęs iškilios, mokslui ir nacionalinei kultūrai nusipelniusios asmenybės, tikros legendos, gydytojo V. Into, tai tikriausiai būtų vienas iš eilinių Lietuvos pakraštyje išsidėsčiusių rajonų. Aktyvi gamtosauginė ir mokslinė V. Into veikla, jos išliekamoji vertė išgarsino Skuodo kraštą. Nuolat pritraukiami dideli turistų srautai tiek iš Lietuvos, tiek iš užsienio valstybių neabejotinai prisideda prie šio krašto žmonių kultūros puoselėjimo ir gerovės sukūrimo. V. Intas, pragyvenęs 82 metus, nuosekliai ir kūrybingai dirbo, kad Lietuvoje būtų išsaugoti geologinės praeities liudytojai – rieduliai, kurių įprastoje Lietuvos gamtinėje aplinkoje nuolat mažėja arba visai neliko. V. Into dėka 1979 m. vasario 26 d. Valstybinio gamtos apsaugos komiteto buvo įsteigtas vienintelis toks pasaulyje Respublikinis unikalių akmenų muziejus, vėliau pavadintas Respublikiniu Vaclovo Into akmenų muziejumi. Muziejuje gausu lauko riedulių, žmogaus organizme susidariusių akmenėlių, suakmenėjusių gyvūnų ir augalų, brangių, pusbrangių akmenų ir daugybė kitų eksponatų. Šio žmogaus dėka visame Mosėdyje priskaičiuojama daugiau nei 150 tūkst. akmenų kolekcija nuo kelis gramus sveriančio kvarco su aukso gysla iki 80 tonų milžino. Sukaupta riedulių informacija liudija apie geologinėje praeityje egzistavusį kontinentinį apledėjimą ir ledynus, dengusius didžiulius Šiaurės Europos teritorijos plotus. Tai padeda išsiaiškinti ledynų kilmę, jų judėjimo trajektorijas, egzistuojančio reljefo susiformavimo sąlygas ir naujų naudingųjų iškasenų telkinių paieškas.

V. Into sukurtas muziejus garsėja ir dendrologine kolekcija. Parke auga reti, nematyti medžiai ir krūmai, pasodinti paties muziejaus įkūrėjo. Dendrologinę kolekciją sudaro 17 itin retų augalų, 131 augalas taksonas (49 pušūnai, 82 magnolijūnai) ir 30 registruotų Lietuvos genų banke. Žinau, skaičiai labai vargina klausytojus, bet tai padariau sąmoningai, kad mes visi suvoktume šio žmogaus veiklos mastą ir šios veiklos išliekamąją vertę.

V. Intas gamtosauginę veiklą derino su gydytojo darbu – nuo 1957 metų Mosėdžio miestelyje dirbo vidaus ligų gydytoju. Su šio principingo, tvirtos valios, savo kraštui atsidavusio žmogaus atėjimu į mažą miestelį prasidėjo nauja vietos bendruomenės kultūros ir socialinio gyvenimo epocha. Visų mylimo gydytojo autoritetas atsiskleidė per ypatingą jo lyderystę ne tik telkiant vietos bendruomenę, bet darant įtaką vietinės bei nacionalinės valdžios sprendimams.

Ir pabaigoje. Ateinančiais metais, gerbiami kolegos, minėsime 100-ąsias V. Into gimimo metines. Atsižvelgdamas į iškilios, nusipelniusios nacionalinei kultūrai ir mokslui, atkaklaus žemaičio asmenybės svarbą, jo gamtosauginės veiklos nuopelnus, visuomeninį aktualumą ir darbų išliekamąją vertę ir į Mosėdžio miestelio bendruomenės bei septynių įstaigų ir visuomeninių organizacijų prašymus, gerbiami kolegos, teikiu nutarimo „Dėl 2025 metų paskelbimo Vaclovo Into metais“ projektą ir prašau jam pritarti.

PIRMININKAS. Labai ačiū ambasadoriui. Paklausti jūsų nėra norinčių. Labai ačiū. Dėl balsavimo motyvų norėtų pasisakyti gerbiamas K. Vilkauskas. Prašau, Kęstuti.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Ačiū, gerbiamas Antanai, už pristatymą. Labai simboliška, kad jūs pristatėte būtent V. Intą, kuris mylėjo savo Tėvynę, kuris mylėjo savo kraštovaizdį. Ir labai simboliška, kad pristatė gerbiamas A. Vinkus, kuris tikrai nusipelnęs būti Seime ir padarė daug gero savo išmintimi, pagarba žmogui, savo skambiu žodžiu. Tikrai dėkojame, gerbiamas Antanai, už šitą projektą ir asmeniškai jums už visa tai, ką jūs padarėte Seime. Ačiū, Antanai.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Pritariu jūsų žodžiams. Galbūt galima bendru?.. (*Balsai salėje*) Ne, ne, neturime. Atsiprašau, prieš nori pasisakyti…

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Kolegos, aš tikrai nesu prieš gerbiamą V. Intą. Asmeniškai tikrai labai labai didžiuojuosi ir džiaugiuosi šia asmenybe ir tikrai būčiau už, bet mes esame Seime seniai sutarę dėl tam tikros tvarkos, kaip tvirtiname metus, kokios yra finansavimo galimybės. Todėl aš siūlau, kolegos, nepaisant to, kad tai tikrai didi asmenybė, tiesiog susilaikyti, nes mes tikrai visi, kiekvienas iš mūsų, galėtume pasiūlyti dar turbūt ir kitų asmenybių, kurios mums yra labai labai svarbios, bet tvarka yra tvarka. Aš tikrai siūlau susilaikyti ir laikytis tvarkos, dėl kurios mes esame šiame Seime sutarę. Dėkinga.

PIRMININKAS. A. Vinkus norėtų pasisakyti dėl vedimo tvarkos. Prašau.

A. VINKUS (*LRPF*). Aš norėčiau pasakyti kolegei, kuri dabar kalbėjo. Kolege, gal jūs neišgirdote ir to, ką aš sakiau? Aš drįstu siūlyti dar kartą permąstyti savo žodžius, ką pasakėte. Čia labai nedaug – mes apskaičiavome, 40 tūkst. yra išdėstyta, kur, kaip jie bus panaudoti kitais metais. Aš labai jūsų prašau priimti ir pritarti šiam projektui.

PIRMININKAS. Pasisakėme. Kadangi yra prieštaravimų, tada balsuojame. Kas už pateiktą įstatymo projektą? Už nutarimo „Dėl 2025 metų paskelbimo Vaclovo Into metais“ projektą.

Balsavo 55: už – 33, niekas prieš, 22 susilaikė. Pritarta. Pagrindinis komitetas yra Švietimo ir mokslo komitetas. Išgirdau kažkokį siūlymą dėl skubos, bet nekonkretų, todėl siūloma svarstyti gruodžio 3 dieną. Labai ačiū.

Gerbiama Seimo Pirmininkė sugrįžo, mes tada taip pat grįžtame prie mūsų rytinės darbotvarkės.

12.14 val.

Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Panevėžio miesto savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-4280 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-33 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Panevėžio miesto savivaldybės mero rinkimų“ projektas Nr. XIVP-4280. Pristato gerbiama Seimo Pirmininkė. Prašau.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Ačiū. Gerbiami kolegos, Vyriausioji rinkimų komisija šių metų spalio 25 dieną sprendimu pripažino Panevėžio miesto savivaldybės mero R. M. Račkausko įgaliojimus nutrūkusiais pagal įsiteisėjusį apkaltinamąjį teismo nuosprendį. Rinkimų kodekso 13 straipsnio 5 dalis numato, kad tokiais atvejais rengiami pirmalaikiai mero rinkimai, kurie turi būti surengti ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo įgaliojimų nutraukimo. To paties straipsnio 6 dalis numato, kad pirmalaikių mero rinkimų datą ne vėliau kaip per 30 dienų nuo tos dienos, kurią atsirado pagrindas rengti tokius rinkimus, nustato Seimas.

Atsiklausus Vyriausiosios rinkimų komisijos nuomonės, Seimo nutarimo projektu siūloma pirmalaikius Panevėžio miesto savivaldybės mero rinkimus skelbti 2025 m. kovo 16 d., tą pačią dieną vyks ir pirmalaikiai Jonavos rajono mero rinkimai. Gerbiami kolegos, teikiu šį projektą ir prašau jūsų palaikymo šiam nutarimui.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Jūsų paklausti niekas nenori, pasisakyti dėl balsavimo motyvų taip pat. Galbūt galima pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Niekas neprieštarauja. Pagrindinis komitetas yra VVSK. Siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną. Niekas neprieštarauja. Pritarta. Labai ačiū.

12.16 val.

Paramos mirties atveju įstatymo Nr. I-348 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3846(2) (*pateikimas*)

Vėlgi, kolegos, taupydami laiką, mūsų popietinį laiką, grįžtame vėl į popietinę darbotvarkę, kur mielai sutiko pristatyti savo klausimą gerbiamas L. Jonaitis – Paramos mirties atveju įstatymo Nr. I-348 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3846. Prašau, gerbiamas Liudai.

L. JONAITIS (*LSDPF*). Ačiū. Mieli kolegos, atsižvelgęs į Teisės departamento pastabas ir atlikęs būtinas korekcijas, dar kartą teikiu įstatymo projektą, kuris numato paramą artimiesiems mirties atveju. Ši tema yra itin jautri, tačiau nepaprastai reikšminga, nes paliečia visą visuomenę. Svarbu pabrėžti, kad šis klausimas aktualus ne vien tik pavieniams asmenims, bet ir visiems, kas susiduria su artimo žmogaus netektimi. Ir visai nesvarbu čia nei žmogaus amžius, nei statusas visuomenėje – žmonės turi teisę pasinaudoti šia valstybės parama. Šiuo atveju norėčiau pabrėžti, kad privatus draudimas neturėtų būti alternatyva. Žmonės, ypač regionuose, vos suduria galą su galu ir kalbėti apie privačius draudimo fondus būtų net netikslinga. Valstybė turėtų užtikrinti paramą mirties atveju kaip būtinybę, o ne prabangą, kurią ne visi gali sau leisti. Siūlomas įstatymo projekto pakeitimas galėtų ženkliai sumažinti finansinę naštą, kurią patiria šeimos, netekusios artimojo.

Dėl šios pašalpos svarbos ir jos dydžio konsultavausi ir su Lietuvos savivaldybių asociacija. Pasak jų, laidojimo pašalpos mokėjimas yra savivaldybėms patikėta valstybinė funkcija, kurios finansavimas vykdomas iš valstybės biudžeto lėšų. Tačiau dėl mažos pašalpos sumos gyventojai dažnai prašo papildomos vienkartinės pagalbos laidojimo išlaidoms padengti, kurią turi skirti savivaldybės. Šiuo metu savivaldybėms trūksta lėšų net ir pagrindinėms šildymo kompensacijoms, nes šildymo kainos ženkliai išaugo, tai riboja jų galimybes papildomai remti gyventojus netekus artimųjų. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, akivaizdu, kad esama laidojimo pašalpa yra per maža ir dėl to žmonės vis dažniau kreipiasi dėl papildomos finansinės pagalbos. Savivaldybių asociacija, kaip ir didžioji dalis visuomenės, tikisi pokyčių šioje srityje.

Kalbant apie skiriamas lėšas, gavome iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atnaujintus duomenis apie 2024 metais numatytas lėšas laidojimo pašalpoms ir palaikams pargabenti. 2022 metais buvo skirta 17,3 mln. eurų, iš jų panaudota 15,8 mln. eurų. 2023 metais ši suma buvo padidinta iki 19 mln. eurų, iš jų panaudota 15,8 mln. eurų. 2023 metais ši suma buvo padidinta iki 19,3 mln. eurų, panaudota, kaip minėjau, 15,8 mln. Šiems metams šioms reikmėms buvo patvirtinta 21,3 mln. eurų, o per pirmuosius 3 ketvirčius jau panaudota 13,177 mln. eurų. Tai rodo didėjantį paramos poreikį ir tolesnio finansavimo poreikio planavimą.

Šiais metais Lietuvoje infliacija reikšmingai sulėtėjo. Rodos, kainos turėjo stabilizuotis, tačiau jos išlieka aukštos dėl išaugusių energijos, maisto ir transporto išlaidų. Nepaisant sumažėjusios

infliacijos, tam tikri sektoriai vis dar susiduria su aukštomis kainomis, todėl viešųjų paslaugų ir socialinių išmokų sritys, kaip laidojimo pašalpos, yra veikiamos kainų augimo dinamikos.

Taip pat būtina pasakyti, kad 2024 metais Lietuvoje laidojimo išlaidos smarkiai išaugo, o vidutinės laidotuvių išlaidos dabar siekia apie 1 tūkst. 700 – 2 tūkst. eurų. Dabartinė laidojimo pašalpa, kuri yra 8 bazinių socialinių išmokų dydžio – 440 eurų, laikoma nepakankama, nes šis dydis buvo nustatytas dar 2011 metais ir nuo to laiko tik minimaliai indeksuotas pagal išmokų dydį. Dėl tokio išmokos ir faktinio išlaidų skirtumo būtina išmoką padvigubinti ir suteikti šeimoms didesnę finansinę paramą šios jautrios situacijos metu. Šiuo metu kai kuriose aplinkinėse šalyse laidojimo pašalpa yra gerokai didesnė. Pavyzdžiui, Lenkijoje ji yra 1 tūkst. 628 eurai, Latvijoje – 1 tūkst. 217 eurų. Tad prašome įvertinti pateiktą įstatymo projektą ir pritarti pašalpos didinimui.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiamas Liudai. Jūsų norėtų paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis – signataras gerbiamas E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas kolega Liudai, jautri tema ir ja galima spekuliuoti ilgai, galima su šypsena. Bijau, kad tai gali pereiti į kokį makabrišką pasisakymą. Aš nenorėčiau. Bet minčių kyla visokių.

Įregistravote šitą projektą rugpjūčio 22 dieną, aiškiai žinodami, kad esate opozicinė frakcija. Maždaug granata po valdančiaisiais – dvigubai didinkite išmokas mirties atveju. Dabar šita granata pasiridena po jūsų partija, jūs tampate ir neabejotinai tapsite valdantieji. Jūs – turiu omenyje socialdemokratus. Ką jums sako G. Paluckas kaip galimas premjeras? Ką jums sako R. Budbergytė, kuri turbūt taps finansų ministre? Ar jie jums nesiūlo atsiimti šito projekto, kuris buvo opozicinio žaidimo dalis?

L. JONAITIS (*LSDPF*). Gerbiamas Eugenijau, aš jau paminėjau, kad metai iš metų, kiek yra numatyta skirti valstybės biudžeto, kiekvienais metais sutaupoma beveik po 3,5, šiais metais – apie 5 mln. eurų. Mūsų frakcija pritarė šitam pasiūlymui.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Suprantu, bandyta atsakyti į klausimą. Dabar gerbiamas A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas Liudai, netrukus paliksite Seimą. Tikrai, aš manau, šitas įstatymo projektas labai labai svarbus žmonėms sunkią valandą. Tuo labiau kad jeigu mes prisiminsime dar iki 2008–2009 metų krizės, man atrodo, buvo dvi, kaip čia pavadinus, išeitinės išmokos žmogui. Ne už 1 mėnesį, kai mirdavo, galėdavo pensiją atsiimti, bet už 2 mėnesius. Po tos krizės liko tik 1 mėnuo. Aš manau, galbūt kaip ir jūs, kad tai yra tam tikra kompensacija, tai yra skola tiems žmonėms, kuriems savo laiku buvo sumažintos tos išmokos, o dabar jūs tiesiog laidojimo išmokos padidinate tą koeficientą. Aš manau, tai yra labai teisinga. Tai tiek.

L. JONAITIS (*LSDPF*). Ačiū už jūsų išsakytas mintis.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Ir paskutinė – gerbiama L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų aš pasižiūrėjau, lyg ir, parašėte, reikėtų 23 mln. Man tai labai dideli pinigai pasirodė. Šiandien jūs aiškinote, kad visada būna grąžinimas ir likutis, lieka neįsisavinti 3–5 mln. Ar nemanote, kad įvertinus visą šią skaičiuoklę, galbūt nereikėjo dvigubinti, o reikėjo įvertinus infliaciją kiekvienais metais indeksuoti ir būtų pagal infliacijos lygį. Tada tolygiai augtų ir faktiškai nereikėtų papildomai tokių lėšų, kurias jūs numatėte dvigubinimui. Negalvojate apie tai?

L. JONAITIS (*LSDPF*). Šį įstatymą rengiau ne ekspromtu, tačiau jau keleri metai buvo kalbama ir savivaldybėse. Derinome šitą klausimą su ministerija, derinome su asociacija ir visi pritarė, palaikė šitą mano pasiūlymą.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Dabar dėl balsavimo motyvų norėtų pasakyti gerbiamas signataras E. Gentvilas. Prašau.

E. GENTVILAS (*LSF*). Mieli kolegos. Kaip sakau, juokauti nesinori. Paklausiau, ar neplanuojate atsiimti? Šita granata po socialdemokratų Vyriausybės pamatais – 23 mln. nuo pirmų dienų. Na, norite, turėkite šitą granatą. Mes galime pabalsuoti. Klausiau, ar jūs neatsiimsite? Ne, sakote, frakcija pritaria. Tada leiskite man pasakyti garsiais klasikės žodžiais: „Mieli Lietuvos žmonės, mes, Liberalų sąjūdis, labai rūpinamės jumis ir mirties valandą sutinkame iš biudžeto skirti 23 mln. papildomų eurų. Nepamirškite, liberalai jumis rūpinasi!“ Tinka jums? Tinka. Balsuojame už.

PIRMININKAS. Balsavimo motyvai išsakyti. Balsuojame už Paramos mirties atveju įstatymo projektą Nr. XIVP-3846(2).

Balsavo 57: už – 40, prieš – 1, 16 susilaikė. Pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas SRDK ir siūlo svarstyti gruodžio mėnesį. Taip, prašau. (*Balsas salėje: „Maloniai paprašykime Vyriausybės išvados.“*)

PIRMININKAS. Dar kartą pakartokite.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Maloniai prašome Vyriausybės išvados dėl šio klausimo.

PIRMININKAS. Taip, Vyriausybės išvados. Galima pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Gerai, labai ačiū.

12.28 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4236 (*pateikimas*)

Dar vienas popietinės darbotvarkės įstatymas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4236. Pristatys gerbiamas E. Sabutis. Prašau, Eugenijau.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Labai ilgai nenorėčiau užlaikyti. Šiuo metu Kelių priežiūros plėtros programos įstatyme numatyta, kad ne mažiau kaip 50 % KPP finansavimo lėšų, skirtų savivaldybių valdomiems vietinės reikšmės keliams, turi būti naudojamos turtui įsigyti. Tai yra vietinės reikšmės keliams tiesti, rekonstruoti ir kapitališkai juos remontuoti. Pagal šį nedidelį pakeitimą siūloma išbraukti žodį „kapitališkai“ ir palikti tiktai „remontuoti“, nes dabartinis reglamentavimas neleidžia savivaldybėms lanksčiau planuoti kelių priežiūros darbų, todėl šiuo pakeitimu siūloma pačioms savivaldybėms spręsti, kokio remonto jų valdomiems vietiniams keliams reikėtų.

Priėmus įstatymo pataisas, savivalda galės priimti sprendimus, ar būtinai reikalingas kapitalinis kelio remontas, ar užtenka paprasto remonto. Šis klausimas ne kartą buvo aptarinėjamas ir Lietuvos savivaldybės asociacijoje, šiuo klausimu ne kartą teko diskutuoti su ne vienu savivaldybių meru. Šis klausimas gana plačiai buvo paliestas ir ne taip seniai Prezidentūroje rengtame regioniniame forume. Buvo tikrai didelis palaikymas, todėl, kolegos, lauksiu jūsų klausimų ir palaikymo.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Jūsų norėtų paklausti trys Seimo nariai. Pirmas – gerbiamas A. Skardžius. Prašau, Artūrai. Artūro nematau, tai gal tada antras – A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pranešėjau, iš tiesų suprantu pačią intenciją dėl atsisakymo galbūt nereikalingų vizualiai rekonstrukcijų pereinant prie remonto. Bet priminsiu, kad mes jau pasukome kitu keliu, ir BIM projektavimas, erdvinis projektavimas yra privalomas didelės vertės projektuose, kurie kainuoja virš milijono.

Jeigu mes va tokiu įstatymu nueisime tokiu keliu, tai kartais vizualiai tie patys keliai gali atrodyti gražiai iš viršaus, bet kas po jais? Ir šioje situacijoje nesinorėtų, kad iš tiesų mes vizualiai gražiai atrodytume, bet po metų kitų subyrėtų tie keliai, nes po apačia neaišku kas. Aš manyčiau, kad tikrai reikalinga Vyriausybės išvada ir kad Susisiekimo ministerija kartu su „VIA Lietuva“ įvertintų patį projektą ir jo efektyvumą. Ačiū. Ką jūs manytumėte?

E. SABUTIS (*LSDPF*). Kuo daugiau institucijų įsitraukia, nebūna blogiau, nors kartais taip ir būna, kai įsitraukia arba įtraukiama kuo daugiau institucijų, tai norima pristabdyti teigiamą arba būtiną pokytį. Šiuo atveju aš nuoširdžiai manau, kad kiekviena savivaldybė turėtų savo sumetimų vienaip ar kitaip elgtis. Tikrai ne kiekvienoje vietoje reikia kapitalinio remonto, tačiau ir ne kiekvienoje vietoje reikia tiktai remonto, todėl visada galima išspręsti klausimus pačioje savivaldybėje. Tačiau kai įstatymas nurodo labai griežtai, griežtai apriboja ir neleidžia daryti, tada savivaldybėms lieka tiktai tas itin brangus kapitalinio remonto kelias. Tada pati savivalda savo žmonėms, regionuose gyvenantiems žmonėms, turi vieną paprastą atsakymą: iš viršaus nuleistas toks reikalavimas, nieko negalime padaryti, labai brangu, ir viskas. Tikrai yra daug daug vietų, kur galima paremontuoti ir tam nereikės papildomų išlaidų.

Dėl Vyriausybės išvados. Aš nemanau, kad jinai būtų būtina, nes čia jokių papildomų lėšų nėra numatoma, čia yra tos pačios lėšos.

PIRMININKAS. Dar jūsų norėtų paklausti gerbiama R. Tamašunienė. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Pirmiausia tai pasirašiau Eugenijaus iniciatyvą ir teikiame kartu su visu Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetu šitą pataisą kaip galimybę savivaldybėms turėti daugiau laisvių apsispręsti, kokiu būdu jos tam tikras vietinės reikšmės kelių atkarpas galės paremontuoti. Tam ir yra, mano vertinimu, skirta programos dalis, kuri yra skirta savivaldai.

Bet jūsų asmeniškai dar noriu paklausti, kaip jūs matytumėte išvis Kelių plėtros programos išplėtimą ir didesnį savivaldos poreikio atliepimą pagal šitą programą? Kalbu ne tik apie papildomą finansavimą, kurio dar vis dėlto tikimės sulaukti tvirtinant šį biudžetą, bet taip pat ir apie pačios programos didesnį pritaikymą savivaldos poreikiams. Ar jūs turite planų? Ir klausiu neatsitiktinai, nes skaičiau informaciją, kad, gerbiamas kolega, jūsų asmeniui gali tekti priimti tokius sprendimus, tai norėčiau žinoti jūsų nusiteikimą.

PIRMININKAS. Prašau, gerbiamas Eugenijau.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Ačiū. Gerbiama kolege, visų pirma ačiū, kad priminėte, ir labai atsiprašau, jog nepaminėjau, jog beveik visas VVSK pritarė šitam įstatymo pakeitimui ir pasirašė, ir ne tiktai iš opozicijos, bet ir iš pozicijos. Dėl šitos programos praplėtimo. Taip, pirmas dalykas, na, negali jos praplėsti neplėsdamas jos finansinėmis injekcijomis. Jeigu mes turėsime tiek pat pinigų, tai ir aplink tuos pinigus, taip galbūt paprastai pasakysiu, šoksime kažkokius burtus ir sakysime, kad perdalinsime tą patį truputį kitaip ir nuo to visiems bus geriau, tai, matyt, matome ne pirmus metus, kad geriau vis tiek nebūna. Bet kuriuo atveju kainos kyla, darbų įkainiai didėja.

Pirmas dalykas, finansavimas turėtų būti didesnis, o antras, taip, aš puikiai sutinku su jumis ir visiškai sutinku, kad reikia atsižvelgti būtent į savivaldybių poreikius. Šitas įstatymo projektas būtų vienas iš tokių atsižvelgimų. Truputį atlaisvinti ir atpančioti rankas, ne viską taip suvaržyti ir duodant pinigus nenurodinėti privalomai, kaip ir kada jie turi būti leidžiami. O apie ateitį, žinokite, šiandien man sunku ką nors pasakyti ir sunku ką nors prognozuoti. Susilaikysiu.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiamas Eugenijau. Dėl balsavimo motyvų norėtų dar pasisakyti gerbiama L. Nagienė – už. Prašau.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų teko susidurti su tais klausimais ir diskutuoti tais klausimais. Savivalda bus be galo patenkinta, kai mes atlaisvinsime ir neapribosime dėl kapitalinio remonto. Realiai savivaldybė pati įvertins, kurie keliai yra vietinės reikšmės keliai, tikrai tik pravažiuojami lengvojo transporto, o kur ten eina žemės ūkio technika ar dar kažkas, sunkusis transportas, kur yra aplinkkeliai. Tikrai niekas nedarys vadinamojo *buterbrodo* įvertinimui. Būtinai jie padarys tai, kokia bus atsakomybė. Aš manau, kad čia didžiausia atsakomybė yra pačios savivaldos ir mes atrišame rankas savivaldai spręsti, pasirinkti, kuriuos kelius remontuoti. Tikrai sveikinu ir pritarsiu 100 % šitam projektui. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Kitų norinčių kalbėti dėl motyvų nėra. Tokiu atveju balsuojame dėl Kelių priežiūros ir plėtos programos finansavimo įstatymo pakeitimo projekto.

Balsavo 61: už – 41, prieš – 1, susilaikė 18.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, norėčiau frakcijos vardu paprašyti Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Galbūt galima bendru sutarimu? Pritarta? Balsuojame? Balsuojame. Kas už Vyriausybės išvadą? Prašau balsuoti.

Balsavo 63: už – 46, prieš – 12, susilaikė 5. Dėl išvados pritarta. Pagrindinis komitetas yra VVSK ir siūloma svarstyti gruodžio mėnesį. Niekas neprieštarauja? Labai ačiū.

12.37 val.

Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo Nr. X-987 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3530 (*pateikimas*)

Dabar gerbiama O. Leiputė atsirado. Jūs galėtumėte pristatyti paskutinį mūsų darbotvarkės klausimą iš popietinės darbotvarkės, tai yra Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo 6 straipsnio pakeitimo projektą Nr. XIVP-3530. Prašau, gerbiama Orinta.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Dėkoju pirmininkui. Šį įstatymo projekto pakeitimą mane paskatino parengti būtent mamų laiškai. Tų mamų, kurios… Daugiausia, aišku, mamų, bet, matyt, yra ir vyrų tokių atvejų, kad jeigu vienas iš tėvų nemoka alimentų, kreipiasi į Vaikų išlaikymo fondą ir tada gauna tam tikras lėšas iš Vaikų išlaikymo fondo. Turėčiau paminėti, kad nuo 2024 metų ši išmoka šiek tiek augo – ji sudaro 99 eurus, bet tai yra toli gražu ne ta suma, kuri svariau prisidėtų prie vaikų skurdo mažinimo.

Taip pat žinome, kad kas penktas Lietuvos gyventojas patiria skurdą ir kad 17 % vaikų iki 18 metų yra ties skurdo rizikos lygiu. Taigi ir siūlymas yra toksai, kad vienam vaikui per mėnesį išmoka negali būti didesnė negu 3,2 bazinės socialinės išmokos dydžio, galiojusio mėnesiui, už kurį mokama išmoka. Vadinasi, ir remiantis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nurodymu, ta bendra suma vaikui išlaikyti turėtų būti apie 709 eurus, tai yra minimalioji mėnesio alga, ją dalinti, kad kiekvienas iš tėvų prisidėtų po 354 eurus, tačiau įvertinus visas valstybės galimybes siūlome, kad tai sudarytų 176 eurus per mėnesį. Trumpai tiek.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Gerbiama Orinta, jūsų norėtų paklausti du Seimo nariai. Pirmas – E. Gentvilas. Prašau.

E. GENTVILAS (*LSF*). Orinta, jūsų kolegos klausiau, kodėl kišatės sau po užpakaliu granatą? Dabar žiūriu, kad jūs bombas sau dėliojate. Registravote šitą projektą kovo 12 dieną normaliai galvodami apie darbą opozicijoje. Jūs prisiimate atsakomybę, kad dabar jums teks visus tuos dalykus daryti? Žiūrėkite, mes galime paimti ir pabalsuoti už šitą projektą, kaip pabalsavome dėl L. Jonaičio. Mes mylime gimstančius, mylime mirštančius, mylime pasiliekančius ir visiems sutinkame iš biudžeto mokėti. Bet jūsų Vyriausybei tai tenka. Ar jūs nenorite atsiimti projekto? Aš galiu garantuoti, kad šiandien projektas pereis pateikimą, ateis jūsų Vyriausybė ir sakys: Orinta, būk gera, atsiimk tą projektą. Ar nenorite dabar atsiimti ir baigti žaisti populistinius žaidimus?

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Ačiū, Eugenijau, už jūsų rūpestį ir dėl vaikų, ir dėl mirštančiųjų, ir dėl Socialdemokratų frakcijos. Bet mes, teikdami įstatymo projektą (ir aš teikdama), prisiimame atsakomybę. Manau, dar yra įvairių papildomų sprendimų, kuriuos turėtume priimti, kad ir tų skolininkų tiek nebūtų. Tačiau tikrai nesutikčiau su tuo, kad 99 eurai yra pakankama suma vaikui išlaikyti ir prisidėti vienam iš tėvų. Matyt, valstybė turėtų labiau rūpintis išieškojimu iš tų tėvų, kurie nemoka, ir ieškoti mechanizmų, kaip priversti tėvus, tėčius ar mamas, nemokančius alimentų, susimokėti. Bet ačiū jums už rūpestį.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiama Orinta. Dar norėtų jūsų paklausti gerbiama L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū. Gerbiama Orinta, ne dėl rūpesčio, bet pasakykite, kokia šiandien yra skola ir koks išieškojimo procentas? Man teko dirbti šitą darbą, konkrečiai su Vaikų išlaikymo fondu. Gal galite pasakyti, kokie dabar rezultatai? Kokius konkrečius teisės aktus galbūt reikėtų keisti, kad šitas išieškojimo procentas ir suradimas tų, kurie turėtų išlaikyti savo vaikus, kuriems priteisti alimentai… kad jie mokėtų tai, kas priklauso vaikui?

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Aš jums dabar tikslios sumos neįvardinsiu. Matyt, ir kinta tas dydis. Bet yra apie 19 tūkst. asmenų, kurie per mėnesį gauna lėšas iš Vaikų išlaikymo fondo.

Dėl sprendimų, dėl teisės aktų. Na, su antstoliais yra padaryta tam tikrų sprendimų, kai VMI… netampa jie tarpininkais, bet VMI gali tiesiogiai nuskaičiuoti baudas. Mes galbūt galėtume priimti tokius sprendimus, kad tokiam skolininkui, visiškai neatliekančiam kokių nors veiksmų, būtų apribota arba su tam tikrais kliuviniais, skatinančiais mokėti skolas. Tarkime, apribojimas teikti tam tikras viešąsias paslaugas, ar dokumento pasikeitimai, ar dar kas nors, kad tai skatintų būtent susimokėti. Kai yra didžiulės skolos, tai laiko išdėstymas turėtų būti adekvatus. Aš manau, šios priemonės ir padėtų. Galbūt patys skolininkai, tėčiai ir mamos, susiprastų mokėti už savo vaiko išlaikymą, nes jam reikia čia ir dabar.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Dėl balsavimo motyvų taip pat norėtų kalbėti signataras E. Gentvilas. Prašau.

E. GENTVILAS (*LSF*). Nelieka nieko kito, tik pasakyti: mieli Lietuvos žmonės, mes, Liberalų sąjūdis, rūpinamės gimstančiais vaikais, jų išlaikymu, finansavimu ir taip toliau. Biudžete Lietuvos, kaip turtingos valstybės, kurią sukūrė šita valdančioji dauguma ir anksčiau buvusios daugu-

mos, paliekame daug pinigų, taškykite juos. Mums visiems rūpi. Aš neraginu nieko balsuoti, pasisakau už, balsuosiu už, bet su dideliu dėmesiu žiūrėsiu, kas vyks toliau.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Balsavimo motyvai išsakyti. Balsuojame dėl Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3530. (*Balsai salėje*)

Balsavo 59: už – 46, prieš nėra, susilaikė 13. Po pateikimo pritarta.

Pagrindinis komitetas – SRDK. Siūloma svarstyti gruodžio mėnesį. Galime pritarti? (*Balsai salėje*) Taip, prašau.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Reikia Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Dėl Vyriausybės išvados galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime. Pritarta. Labai ačiū. Mes visus klausimus, taip pat ir popietinės darbotvarkės, baigėme. Lieka Seimo narių pareiškimai. Priminsiu, 14 valandą dar vyks diskusija, ją organizuoja gerbiama D. Šakalienė.

12.44 val.

Seimo narių pareiškimai

Pareiškimai. Prašau. Pirmas – V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Gerbiami klausovai, gerbiami žiūrovai, šiandien jau klijuojama nauja Vyriausybė. Eina kova ir šiandien Seime bus diskusija „Vidaus saugumo iššūkiai“, kur dalyvaus strateginės galios struktūros, tai yra Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktorius R. Kiškis, generalinė prokurorė N. Grunskienė, naujas vadovas – policijos generalinis komisaras. Jos nori, manau, padėti surinkti gerą biudžetą naujam Seimui, naujai Vyriausybei. Mano nuomone, reikėtų apsispręsti, ar mums reikalingos mafiozinės struktūros, kaip galimai energetikų mafija, šiukšlių atliekų surinkimo, taip pat ir perdirbimo, kur kelis kartus apmokestinama galimai mafiozinė struktūra, kaip kelininkų, kurioje kelių tiesimas ir remontas be tarptautinių konkursų, kaip farmaceutų, medikų galima mafija, kur eilės, brangūs vaistai ir žinoma, kodėl tas vyksta. Manau, kad šitos galios struktūros turi galios tą visą pakeisti ir likviduoti fiktyvų, netikrą BVP, sukurti ir priimti motyvacinės sistemos įstatymus. Pavadinkite tikrais vardais, o ne apsimestinai, kad šešėlinė ekonomika, kurią sudaro apie 1 mlrd. eurų, – dar kartoju, 1 mlrd., ne 1 mln. Čia diskusija, kad kur čia laidojimui 18 mln. rasime, kur ten prokuratūrai. Ji verkė, verkė, kol surado 8 mln., kad jinai sąžiningai ir produktyviai dirbtų.

Gerbiamieji, įjunkime laukimo režimą su viltimi, kad šitos organizacijos ir visi kiti, ir Seimo nariai priims atitinkamus įstatymus. Kaip pavyzdys – gerbiamas V. P. Andriukaitis. Jis buvo sveikatos apsaugos ministru, bet kaip jį greitai *išpirdolino* į Europos Sąjungą, kai jis pradėjo kovoti su mafiozinėmis struktūromis. Aš manau, kad atsiras ir kitame Seime drąsių žmonių, kurie parodys, kad negali klestėti ir mafijos, mafiozinės struktūros, ir Lietuva klestėti. Tai turime pasirinkti, arba tas, arba tas. Dar kartą sakau, to viso šešėlinio, vadinamojo kriminalinio, to bendrojo vidaus produkto, *falšyvo*, netikro, kur mes nukenčiame, Lietuva, – iki 1 mlrd. eurų. Jūs pagalvokite! Aš kreipiuosi į visas šitas struktūras, galios struktūras ir Seimą, kurios gali įstatymais sustabdyti mafiją, ir tada Lietuva klestės. Sėkmės visiems už darbus Lietuvai. Aš manau, kad turime vilties, kad mafijos bus nugalėtos.

PIRMININKAS. Ačiū už nuostabius linkėjimus. Ir gerbiama R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Mieli kolegos, mano pranešimas yra apie Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos bei Nacionalinio švietimo agentūros darbo ypatumus ir visišką nesiskaitymą su švietimo, šiuo atveju pradinio ugdymo koncentro bendruomene, mokytojais, mokiniais, tėvais. Švietimo, mokslo ir sporto ministrė spalio 10 dieną, jau prasidėjus mokslo metams, pasirašė įsakymą „Dėl Nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo organizavimo vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Nacionalinė švietimo agentūra spalio 23 dieną, tai yra beveik prasidėjus lapkričiui, organizavo pristatymą šitų naujovių, kurios palies 4 klasės pradinio ugdymo mokinių patikrinimus, pasiekimų patikrinimus. Ir tos naujovės, verta pabrėžti, buvo pristatytos ne pasibaigus mokslo metams, birželio mėnesį, ne prieš mokslo metus, o štai dabar, faktiškai lapkričio mėnesį, nes

tėvai apie tas naujoves dar iki galo nėra informuoti. Naujovė yra ta, kad pirmiausia įrašomas žodis „privaloma“, tai yra visi 4 klasės mokiniai privalės laikyti gimtosios kalbos, matematikos pasiekimų patikrinimus. Ir kita naujovė, kuri nukrito kaip sniegas ant galvos nelietuvių mokyklų mokiniams ir bendruomenei, yra lietuvių ir literatūros pasiekimų patikrinimas. Kaip minėjau, aprašo raktinis žodis yra „privalo“: dabar mokyklos ne savanoriškai pasirinks, ar dalyvauti patikrinimuose, nebus tai mokyklų apsisprendimas, o bus prievolė. Ką tai reiškia? Tie mokiniai, kurie nedalyvaus, nebus keliami į 5 klasę. Mes ką, norime sugrąžinti į balanos *gadynę*? Galbūt mūsų mokiniai pradinėje klasėje įstrigs po kelerius metus, sudėtinga pasakyti, o tie, kurie neišlaikys, turės galimybę pagal tą aprašą pakartoti po konsultanto pagalbos? Kas tas konsultantas? Be abejo, tas pats mokytojas. Ar mokytojas gebės per porą mėnesių padidinti vaiko skaitymo greitį? Aš labai abejoju, nes kaip tik esu pradinio ugdymo mokytoja.

Šiandien – lapkričio 5 diena, ir šiandien vyksta lietuvių ir literatūros skaitymo aktualijų pristatymas, tai yra kad, pagal paskelbtą tvarkaraštį, sausio 21 dieną, iškart po Kalėdų atostogų, vaikai jau laikys privalomą lietuvių ir literatūros patikrinimą 4 klasėje, o tik šiandien, lapkričio 5 dieną, yra bendruomenėms, švietimo skyriams greičiausiai pristatomos naujovės. Mokytojai dar tų naujovių, kaip aš suprantu, iki šiol nežino. Nekalbu apie tėvus ir nekalbu apie vaikus, kurie šiuo atveju išvis paverčiami eksperimentiniais triušiais ir niekas negalvoja apie patiriamą stresą, apie tai, kad iš tiesų tą egzaminą bus labai sudėtinga išlaikyti. Tie dalykai mūsų švietimą formuojančios centrinės valdžios yra nevertinami, nes kam? Mes tiesiog primetame, parašome grafiką ir, būkite malonūs, laikykitės.

Šita naujovė, noriu pabrėžti, šokiravo visus, nes apie tai nebuvo kalbama nei mokslo metų pabaigoje, nei prasidedant mokslo metams. Ir aš dėl to turiu Švietimo ir mokslo ministerijai pirmą klausimą: ar toks principas kaip žmogiškumas, pagarba žmogui yra žinomas Švietimo ministerijai? Aš noriu paklausti, kas per kontora yra NEC'as, kuri nesusidoroja nė su viena užduotimi ir dėl visų patikrinimų, kokie vyko, ar egzaminai, ar patikrinimai, juos lydėjo nuolatiniai nesusipratimai ir skandalai? Ir ką, be streso, išvis duoda egzaminas 4 klasėje vaikui? Kokią pridėtinę vertę jis kuria? Jis kuria, aišku, suteikia galimybę turėti visą informaciją, sakykime, vienoje vietoje, bet ar tos informacijos neturi mokykla? Verta pabrėžti, kad mokinių pažangą, kiekvieno mokinio pažangą, ką jis pasiekė, ko nepasiekė, kas pavyksta, kas nepavyksta, mokytojai įvertina aprašomuoju būdu. Ta informacija yra kiekvienoje mokykloje. Mano vertinimu, atsakinga institucija turėtų tą informaciją susirinkti, apdoroti, padaryti išvadas, rekomendacijas, kaip gerinti pradinio ugdymo koncentro mokymą mūsų švietimo sistemoje.

Taip pat pabaigoje noriu pasakyti, ką išgyvens vaikas, kuris išgirs žodį „neišlaikei“? Ar tai kas nors įvertino? Kas bus su ta šeima ir su tuo vaiku, kuris sausio 21 dieną išgirs žodį „neišlaikei“? Tai taip pat nevertinama. Ir pabaiga, visai pabaiga. Noriu kreiptis jau į naują Vyriausybę, bus pakviestas naujas ministras, kad atšauktų pradinio ugdymo koncentro patikrinimus, kurie nesuteikia jokios pridėtinės vertės nei mokiniams, nei, nežinau, mokyklų bendruomenėms, apkrauna nereikalingu darbu ir stresu pačius mažiausius mūsų mokinius, demotyvuoja mokytis, mano vertinimu. O vertinimas, kaip gražiai pateikė pati Švietimo ir mokslo ministerija, turi būti suvokiamas kaip pagalba mokiniui sėkmingai mokytis, tobulėti ir bręsti, vertinimas – kaip priemonė kaupti ir pamatuoti informaciją apie mokinio pasiekimus ir daromą jo pažangą. Tai aš ketvirtadienį tikrai norėsiu sulaukti atsakymų ir įvertinimo iš Švietimo ir mokslo ministerijos, kad šie 4 klasės patikrinimai ir nelietuvių mokyklų lietuvių ir literatūros patikrinimai būtų padaryti bandomieji ir (arba) būtų iš viso atidėti kaip toks suplanuotas dalykas, kuriam yra visiškai nepasirengta ir apie kurį nebuvo informuotos mokyklų bendruomenės, tėvai ir mokytojai. Tikrai kreipiuosi dabar į ministrę, kuri dar vis vykdo pareigas, kad jinai labai atsakingai įvertintų visą tą situaciją, kuri vėl ir vėl atsiranda mūsų mokyklose.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiama Rita. Daugiau pareiškimų nėra. Registruojamės. Po pietų mūsų laukia diskusija. Ačiū už galimybę pirmininkauti posėdžiui. Stebėkime rinkimus Amerikoje šį vakarą. Labai ačiū. Skelbiu rytinį posėdį baigtą. Vakarinis posėdis bus nuo 14 valandos. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 427
STENOGRAMA

2024 m. lapkričio 5 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas J. SABATAUSKAS

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, *LSDPF*)**.** Laba diena, gerbiami kolegos. Pradedame lapkričio 5 dienos popietinį posėdį. (*Gongas*) Prašome registruotis.

Užsiregistravo 57 Seimo nariai.

Opozicinių Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos,
Lietuvos regionų partijos frakcijos ir Mišrios Seimo narių grupės darbotvarkė

Gerbiami kolegos, šiandien popietinė darbotvarkė prasideda opozicinių Lietuvos socialdemokratų partijos, Lietuvos regionų partijos ir Mišrios Seimo narių grupės darbotvarke.

14.01 val.
Diskusija „Vidaus saugumo iššūkiai“

Darbotvarkės 1 klausimas yra diskusija „Vidaus saugumo iššūkiai“. Kviečiu į tribūną D. Šakalienę. (*Balsas salėje*) Ne, jinai turėtų būti tribūnoje.

Seimo narės Dovilės Šakalienės kalba

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, apie išorės saugumo iššūkius nemažai kalbama, bet šiandien vidaus saugumo institucijos susiduria su naujais iššūkiais ir naujomis problemomis. Pateiksiu pavyzdį, apie kurį šiandien turbūt labai nemažai kalbama.

Paviešinta, kad siuntos su sprogmenimis, jos sprogo DHL sandėlyje Leipcige, Vokietijoje, atkeliavo iš Lietuvos ir buvo platesnės Rusijos hibridinės operacijos dalis. Tai buvo Rusijos bandymas testuoti, kaip perkelti sprogmenis iš vienos valstybės į kitas ir kaip pasiekti, kad tokie sprogmenys pakliūtų į lėktuvus, skrendančius į Šiaurės Ameriką. Saugumo institucijos mus jau kurį laiką perspėjo, kad Rusija iš informacinių atakų perėjo prie kinetinių operacijų. Turbūt visi įsivaizduojame, kokį naują iššūkį tai kelia mūsų vidaus saugumo institucijoms ir kokio lygio institucijų bendradarbiavimo reikia užkardant tokias atakas. Tai viena iš sudėtingėjančios geopolitinės situacijos iliustracijų.

Dabartiniame kontekste stiprios ir veiksmingos vidaus saugumo institucijos yra būtinybė, o ne prabanga. Mes turime matyti iššūkius, kad rastume realius sprendimus. Dažnai diskutuojame apie valstybės saugumą, tarptautines strategijas, partnerystes, gynybos planus, tačiau neretai, reikia pripažinti, yra pamirštami pareigūnai, kasdien dirbantys itin rizikingą darbą. Už skaičių ir ataskaitų mes privalome matyti realius žmones ir tarnybas, kurių darbas per dažnai lieka šešėlyje, nors yra esminis užtikrinant mūsų valstybės stabilumą ir saugumą.

Todėl Socialdemokratų frakcija ir inicijavo šią diskusiją „Vidaus saugumo iššūkiai“, skirtą už vidaus ir nacionalinį saugumą atsakingų institucijų problemoms ir būtiniems pokyčiams aptarti. Tikrai labai džiaugiuosi matydama tokią garbingą draugiją: generalinę prokurorę N. Grunskienę, generalinį komisarą A. Paulauską (jis prisijungs nuotoliu), Viešojo saugumo tarnybos vadą V. Grabauską, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktorių R. Požėlą, Specialiųjų tyrimų tarnybos direktorių L. Pernavą, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktorių R. Kiškį,

Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadą R. Liubajevą, Migracijos departamento direktorę E. Gudzinskaitę, Muitinės departamento generalinį direktorių D. Žvironą (jis taip pat prisijungs nuotoliu), Vadovybės apsaugos tarnybos direktorių R. Mockevičių ir Valstybės saugumo departamento direktoriaus pavaduotoją V. Mažeiką.

Nesyk su kolegomis esame kalbėję apie visą problemų spektrą, pavyzdžiui, apie finansavimo ir darbo užmokesčio fragmentiškumą, nes tinkamai nesubalansuoti finansiniai asignavimai institucijoms prisideda prie nestabilumo, pareigūnai ieško geresnių sąlygų kitose struktūrose, o tai daro neigiamą poveikį darbuotojų moralei, efektyvumui ir naujų talentų pritraukimui. Pareigūnų migracija, kai darbuotojai nuolat pereina iš vienos tarnybos į kitą, destabilizuoja saugumo sistemą. Kiekvieną instituciją šiandien diskusijoje kviečiame pasidalinti labai tiesiai ir atvirai savo patirtimi ir įžvalgomis, pristatyti esamus iššūkius, problemas ir pasiūlyti savo matymą, kaip užtikrinti valstybės saugumą ir stabilumą atliepiant jūsų institucijų poreikius.

Reziumuodama savo pasisakymą, noriu pateikti pasiūlymą dėl ateities: mums reikia turėti reguliarų formatą, kad galėtume kalbėti su visų už vidaus ir nacionalinį saugumą atsakingų institucijų vadovais, vesti atvirą dialogą, žinoti jūsų poreikius ir juos atliepti pagal valstybės galimybes. Tik per tiesioginį dialogą galime spręsti problemas, todėl norisi naują politinį ciklą pradėti būtent taip. Mūsų frakcija ragina institucijas bendradarbiauti ir kartu ieškoti sprendimų, kurie pagerintų pareigūnų darbo sąlygas ir sukurtų tvirtesnę ir saugesnę Lietuvą visiems jos gyventojams. Tik matydami visą lauką ir jos sąryšius, galime planuoti žingsnius tinkama linkme, kad vidaus institucijų pajėgumai atitiktų kylančius iššūkius ir suteiktų saugumo jausmą mūsų piliečiams. Norime žengti į naują politinį sezoną kalbėdamiesi ir girdėdami. Kartu sutaupysiu laiko, nes norėčiau, kad pareigūnai jo turėtų kuo daugiau.

PIRMININKAS. Ačiū kolegei D. Šakalienei. Kviečiu kalbėti finansinių nusikaltimų… Labai atsiprašau, generalinę prokurorę N. Grunskienę.

Generalinės prokurorės Nidos Grunskienės kalba

N. GRUNSKIENĖ. Laba diena. Visų pirma norėčiau padėkoti už galimybę dalyvauti šioje diskusijoje ir kalbėti apie mūsų valstybei geriausius sprendimus, sisteminius sprendimus, kurie būtini siekiant užtikrinti mūsų valstybei ir jos piliečiams saugią ateitį ir piliečių saugumo poreikius.

Jau ilgą laiką tiek instituciniu lygmeniu, tiek viešai bandėme atkreipti dėmesį į prieš keletą metų pradėtos ir vykdomos valstybės tarnybos reformos trūkumus. Buvo nesuprantama, kodėl būdami atsakingi už itin svarbią valstybei sritį, taip vėlai sužinojo apie rengiamą projektą, kodėl buvo norima negirdėti, kad projekto autoriai vadovaujasi klaidingais duomenimis, todėl net neturi galimybės priimti teisingų sisteminių sprendimų.

Turiu pasakyti ir tai, kad labiausiai žeidė ne materialinė, ne materiali klausimo dalis, o neteisybės jausmas ir bandymas supriešinti tarpusavyje teisingumo įgyvendinime dalyvaujančius partnerius. Galop, kaip jums puikiai visiems žinoma, buvo priimti sprendimai, kuriais bent jau iš dalies rekonstruotas buvęs teismų ir prokuratūros darbo užmokesčio nustatymo balansas. Ar po šių sprendimų esame ramūs dėl sklandaus visos teisėsaugos sistemos veikimo, dėl žmonių, Lietuvos žmonių, saugumo? Ar prokuratūrai dabar nerūpi, kad ikiteisminio tyrimo institucijose katastrofiškai trūksta tyrėjų, kad turintys vertingą patirtį po šios reformos yra demotyvuoti, išeina į privatų sektorių ar blaškosi tarp institucijų? Tikrai ne. Tai silpnina sistemą ir valstybę, taip prarandamos ne tik valstybės investicijos į profesionalus, taip prarandama institucinė patirtis ir visuomenės pasitikėjimas. Ant stalo jau yra tokio sudėtingumo ir išskirtinės svarbos ikiteisminių tyrimų, kurie ateityje ne tik atsidurs teisės studentų vadovėliuose, bet ir, be abejonės, taps mūsų istorijos dalimi. Ar galėsime jais džiaugtis, ar Lietuvos vardas tarptautinėje erdvėje tuomet skambės su pagarba ir padėka? Ar teks pripažinti, kad negalėjome ko nors padaryti, kad negalėjome visko padaryti, ko iš mūsų buvo tikėtasi, priklauso nuo sprendimų, kurie priimami šiandien.

Todėl naudodamasi proga noriu tik labai trumpai užsiminti, mūsų manymu, apie labai reikšmingus aspektus, kurie turi būti bet kokios reformos šioje srityje konstanta. Reformos, kad ir

kokiais gražiais norais grindžiamos, kad ir kokias sistemas ar pakopas nustatančios, negali ignoruoti Konstitucijoje įtvirtintos hierarchijos teisingumo sistemoje. Negali konstruoti tokių struktūrų, kuriose už žymiai mažesnę atsakomybę, siauresnį funkcijų bei užduočių lauką būtų numatytas gerokai didesnis atlygis iš biudžeto ar socialinių bei kitokių privilegijų paketas.

Turime išmokti pastebėti ir aiškiai įvardinti, kad politiniai sprendimai, kurie projektuoja išskirtines sąlygas net ne instituciniu lygmeniu, o tik atskiroms institucijos pozicijoms, kad ir kokios aukštos jos būtų, daro mūsų valstybę labiau pažeidžiamą. Tai sukuria labai žalingas prielaidas manyti, kad tokiais sprendimais siekiama ne efektyvesnio valstybės valdymo, ne racionalesnio ribotų išteklių paskirstymo, bet galbūt geresnių santykių, palankesnių sprendimų ar bent jau ramybės. Ar tai dera su garsiai deklaruojamais tarptautiniais įsipareigojimais užtikrinti skaidrų ir tik teise grįstą valstybės valdymą?

Dar noriu pabrėžti, kad nusikalstamų veikų prevencija ir švietimas negali būti dominuojančia prioritetine ikiteisminio tyrimo institucijų funkcija. Ir to negalima teisinti tyrėjų ar finansavimo trūkumu. Tai nepaneigia jokios tokios visuomenės švietimo svarbos, bet lankstinukai, akcijos, *postai* socialiniuose tinkluose negali būti pagrindine pareigūnų bei tyrėjų funkcija tuo metu, kai pagalbos prašę žmonės taip ir nesulaukia adekvačios reakcijos į jų pirštu baksnojamus skaudulius.

Tai tik kelios įžvalgos, kurias, tikiuosi, dar turėsime galimybę plėtoti, pildyti, ramiai išdiskutuoti ir rasti geriausią valstybei sprendimą. Tikiu tokia galimybe, jei tik toks bus mūsų visų bendras tikslas ir sutarimas. Dar kartą dėkoju už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū generalinei prokurorei.

Į tribūną kviečiu Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktorių R. Kiškį.

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktoriaus Rolando Kiškio kalba

R. KIŠKIS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai, gerbiami institucijų vadovai. Aš turbūt labai trumpai, pasižymėjęs kelis dalykus, susijusius su Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba. Tarnyba pažangą yra padariusi per paskutinius ketverius penkerius metus tikrai nemažą. Finansavimas per dešimt metų yra padidėjęs beveik dvigubai, bet to nepakanka, ką turbūt paminės ir visi institucijų vadovai.

Kalbant grynai apie mūsų tarnybą, prioritetas yra būtent finansiniai nusikaltimai, apsaugant valstybės, Europos Sąjungos biudžetą, tarptautinių sankcijų įgyvendinimo priežiūra, pinigų plovimo prevencija, ką parodo paskutiniai tyrimai. Tai su šituo finansavimu, kad ir padidėjusiu, kurį turime, efektyviai galime atlikti, prioritetizavus veiklą, tik pačius sudėtingiausius tyrimus. Jeigu kalbėtume apie pinigų plovimą, apie priežiūrą, apie prevenciją, tam tinkamų resursų skirti kol kas negalime.

Pagrindinės problemos (gal pereisiu). Problemos turbūt kaip ir visų teisėsaugos institucijų yra tokios pačios – personalo trūkumas. Personalo trūkumą lemia turbūt netinkamas konkurencingumas su privačiu sektoriumi. Kalbant apie mūsų Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybą, mums sunkiai sekasi konkuruoti, ypač su finansų sektoriumi. Kai kurių analitikų ir kai kurių tyrėjų algos, dėl ko pereina būtent į finansų sektorių, kitas finansų įstaigas, skiriasi dvigubai.

Tada iš karto susiduriame su kita problema, kuri turbūt yra ta pati visoms teisėsaugos institucijoms, – nėra tinkamos pareigūnų parengimo sistemos, ypač vidurinės grandies, kalbant apie tyrėjus ar analitikus. Apie tai turėtume turbūt intensyviai galvoti ir kalbėti. Vis dar yra neefektyvi bendra informacinė sistema (bendra, aš turiu omenyje, kalbėdamas apie visas teisėsaugos institucijas), kurios pradmenys prasidėjo jau prieš gerus metus. Aš tikiuosi, po metų dvejų mes tą sistemą turėsime.

Prašymas turbūt būtų nuo visų institucijų, kad tas finansavimas ir palaikymas būtų tinkamas kiekvienais metais, nes būtent tada ir būtų proveržis, jeigu dirbtume vienoje informacinėje platformoje.

Turbūt tiek iš manęs, greitai, kad negaišinčiau laiko, kalbant apie problematiką, ko prašė gerbiama Seimo narė. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamam R. Kiškiui.
Kviečiu į tribūną Migracijos departamento direktorę E. Gudzinskaitę.

Migracijos departamento direktorės Evelinos Gudzinskaitės kalba

E. GUDZINSKAITĖ. Laba diena, gerbiamieji, dėkoju už galimybę pasisakyti čia tokiais svarbiais klausimais. Bijau, kad kartosiu tą patį. Esu įvardijusi keturias pagrindines problemas, kurias šiuo metu matome.

Pradėsiu nuo geros žinutės. Džiaugiuosi, kad jau šiuo metu nereikia įrodinėti, jog migracijos valdymas yra tokia pati svarbi funkcija kaip ir viešosios tvarkos užtikrinimas. Tačiau, žinoma, išlieka nemažai problemų, kurios susiklostė per dešimtmečius ir buvo sprendžiamos tiktai iš dalies.

Iš jų pagrindinės keturios yra tokios. Pirmoji, žinoma, yra finansavimo stoka, kurią mes matome ir visos įstaigos mato. Nepaisant to, kad per pastaruosius ketverius metus departamento darbo užmokesčio fondas padaugėjo dvigubai, mes su tokiu finansavimu galime tik bėgti vietoje, kad suspėtume kartu su infliacija ir su tuo, kad nenusiristume į paraštes ir visiškai prarastume darbuotojus. Dėl to nuolatos tenka prašyti papildomo finansavimo. Dėkoju už tai, kad palaikote mano prašymus, nes Migracijos departamentas išlieka donoras – tai yra specialistų kalvė kitoms tarnyboms. Šiuo metu amžiaus vidurkis Migracijos departamente yra 47 metai ir sunku prisikviesti jaunimą, kad pakeistų. Jeigu situacija nesikeis, po penkerių metų 10 % pačių vertingiausių specialistų bus išėję į pensiją ar bus labai arti pensinio amžiaus, o kas juos pakeis? Šiek tiek neramu, ar tas jaunimas išsilaikys, kad juos pakeistų.

Be darbuotojų darbo užmokesčio labai svarbu išlaikyti finansavimą kvalifikacijai kelti, nes specialistų funkcijos reikalauja sudėtingų psichologinių tyrimo žinių. Būtina nepamiršti finansavimo informacinių sistemų ryšiams palaikyti.

Kalbėdami apie tai, ką daryti, aišku, suprantame, kad biudžetas nėra guminis, tu negali patenkinti visų poreikių. Dėl to labai svarbu yra prioritetizuoti ir prioritetizuoti aukščiausiu politiniu lygmeniu. Pagal tuos prioritetus tada įstaigos žinotų, kurios funkcijos šiuo metu yra svarbiausios, o kurias pakanka tiktai palaikyti.

Taip pat svarbu yra tęsti bendrų sistemų, informacinių sistemų plėtrą, jungtinį panaudojimą. Pavyzdžiui, geras pavyzdys yra Valstybės duomenų agentūros šiuo metu kuriama Valstybės duomenų valdysenos informacinė sistema Valstybės duomenų ežeras. Atitinkamai būtų galima jungti ir naudoti bendrus sprendimus biometriniams duomenims tikrinti, ką atlieka teisėsaugos institucijos, asmens tapatybei nustatyti, dokumentams tirti ir panašiai.

Na, ir artimiausias iššūkis, tai yra 2026 metais mūsų laukiantis pasirengimas Migracijos ir prieglobsčio pakto įgyvendinimui, kur aš vėl būsiu priversta ateiti ir prašyti dar papildomų 3 mln. vien tik Migracijos departamentui, kad mes galėtume tinkamai įgyvendinti Migracijos ir prieglobsčio paktą.

Antra problema, tai yra nuolat keičiami veiklos prioritetai ir teisės aktai. Mums ypač svarbus yra Užsieniečių teisinės padėties įstatymas ir per ketverius metus jis buvo keistas 18 kartų. Prisitaikyti prie nuolatinių įstatymo pokyčių vėlgi reikia skirti daug daug resursų. Mums būtų daug geriau, jeigu veiklos prioritetai būtų nustatomi ilgesniam periodui, pavyzdžiui, susiejant juos su būsimu trimečiu biudžetu. Siejant tuos prioritetus būtų galima efektyviau ir labiau prognozuojamai paskirstyti resursus.

Trečia bendra problema yra demografinė. Piliečių, Lietuvos piliečių, korpusas mažėja. Taigi, bus vis sudėtingiau užpildyti neužpildytas darbo vietas ir mes turėsime spręsti, ką darysime: ar darbinsime užsieniečius, galbūt ne, ar turėsime mažinti administracijas ir bendrąsias funkcijas. Pavyzdžiui, dabar kiekviena įstaiga turi pati turėti duomenų apsaugos pareigūną, už kibernetinę saugą atsakingus asmenis ir taip toliau. Galbūt yra galimybė sujungti tų funkcijų vykdymą arba telkti resursus.

Kartais sudėtingas bylas padeda tirti jungtinės darbo grupės. Pavyzdžiui, mūsų srityje bendras darbas su FNTT, Valstybės saugumo departamentu, Policijos departamentu, Mokesčių inspekcija, Darbo inspekcija leistų efektyviau tirti bylas. Dabar tai sudėtinga, sunkiai įmanoma nuolat daryti todėl, kad įstaigų prioritetai ir riboti ištekliai to neleidžia daryti nuolatos.

Paskutinė problema, kurią norėčiau įvardinti, yra perteklinė veiklos kontrolė. Vien tik Migracijos departamento sprendimus tikrina, na, žinoma, Vidaus reikalų ministerija, bet ir žmogaus teisių kontrolierius, vaiko teisių kontrolierius, lygių galimybių kontrolieriaus, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, atskiri Seimo komitetai, Jungtinių Tautų vyriausiųjų pabėgėlių komisarų atstovai. Be to, nuolat rengiamos tvarkos, reglamentai, kurie tiesiog kiekvieną veiksmą įspraudžia į labai griežtus rėmus. Nors Valstybės tarnybos įstatymas reikalauja, kad valstybės tarnautojas būtų iniciatyvus ir kūrybiškai spręstų problemas, tačiau kontrolės aparatas yra toks milžiniškas, kad užmuša bet kokią iniciatyvą. Taigi išties reikėtų gerinti teisėkūrą, mažinti perteklinį veiklos reglamentavimą ir suteikti daugiau veiklos laisvės ir pasitikėjimo pareigūnais ir valstybės tarnautojais. Dėkoju už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū E. Gudzinskaitei. Kviečiu Muitinės departamento generalinį direktorių D. Žvironą. Nuotoliniu būdu.

Muitinės departamento generalinio direktoriaus Dariaus Žvirono kalba (*nuotoliniu būdu*)

D. ŽVIRONAS. Laba diena. Dėkui už suteiktą žodį. Tikrai galime pasidžiaugti, kad per pastaruosius penkerius metus vidutinis darbo užmokestis muitinėje išaugo virš 40 %. Buvome tarp statutinių įstaigų paskutiniai, dabar esame plius minus konkurencingi su Valstybės sienos apsaugos tarnyba, policija, kitomis tarnybomis. Tikrai išlipome iš duobės. Tačiau, kaip minėjo ir kolegos, negalime sakyti, kad viskas gerai, sustoti prie to, ką turime, nes vidutinis darbo užmokestis Lietuvoje auga po 50 % kasmet, turime konkuruoti ir su viešuoju sektoriumi. Tikrai turime ir tų papildomų funkcijų. Kitais metais greičiausiai bus priimti sprendimai dėl sankcijų apėjimo kriminalizavimo. Kalbu apie papildomus 2 tūkst. ikiteisminių tyrimų, jei tie sprendimai bus priimti. Lėšų poreikis yra pateiktas. Manau, viskas eis sinchroniškai ir problemų dėl to nebus.

Ko mums trūksta? Tikrai to supratimo, kad mes esame ne vieni, mes esame vidaus tarnybos statutinių įstaigų šeimoje, išvis Lietuvos statutinių įstaigų šeimoje. Darbo užmokesčio sistema turėtų būti vienoda ar artima vienodai, tai yra sistema turėtų būti viena. Šiandien priimami atskiri sprendimai paremti vieną ar kitą instituciją nėra sistemiškai tvarūs. Negaliu pasakyti, kad šiandien darbo užmokestis muitinėje yra nykstamai mažas, tačiau kiekvienas muitininkas, įskaitant ir mane, svajoja tapti apylinkės prokuroru, nes tai yra daug aukštesnės pareigos. Ar tai yra gerai, ar tai yra blogai, tikrai nekomentuosiu.

Grįžtu prie to, kad tikrai kviesčiau gerbiamus Seimo narius, priimant vienus ar kitus sprendimus dėl statutinių įstaigų darbo užmokesčio, žiūrėti, kad tai būtų sisteminiai sprendimai. Ne atskirų įstaigų poreikių tenkinimas, bet visų statutinių įstaigų poreikių tenkinimas. Mūsų tikslas tikrai nėra konkuruoti tarpusavyje dėl vieno ar kito pareigūno. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamam D. Žvironui. Kviečiu prisijungti policijos generalinį komisarą A. Paulauską.

Policijos generalinio komisaro Arūno Paulausko kalba (*nuotoliniu būdu*)

A. PAULAUSKAS. Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, institucijų vadovai, labai ačiū už šią iniciatyvą ir už diskusiją, kurioje iškeliamas tikrai be galo svarbus klausimas. Čia turbūt kalbame apie visas problemas, ne tik finansines, bet ir kitas. Atstovaudamas policijai noriu pasakyti, kad viena didžiausių problemų, žinoma, yra vadinamasis pareigūnų nekomplektas, tai yra didžiulis pareigūnų trūkumas. Kaip žinome, šiuo metu visai Lietuvos policijai trūksta apie 1,5 tūkst. pareigūnų. Ir čia turbūt yra ne tik finansavimo problema. Problema, kad mes negebame pritraukti tų naujų pareigūnų. Čia galbūt ir demografija kažkiek yra kalta, bet turbūt yra ir kitų priežasčių. Mano kartos policijos pareigūnai, turbūt net ir jaunesni dar prisimena, kaip Policijos akademija, kuri vėliau transformuota į Mykolo Romerio universitetą, kiekvienais metais išleisdavo į gyvenimą po 200–300 parengtų bakalaurų specializuotai policijai ir kelias dešimtis magistrų, kurie labai natūraliai įsiliedavo į tų pačių tyrėjų gretas ir tikrai gebėjo kokybiškai tirti nusikaltimus ir atlikti savo darbą. Šiandien gi mes šios sistemos, turime pripažinti, nebeturime ir tenkina-

mės tik Lietuvos policijos mokykla kaip profesinio ugdymo institucija, o Mykolo Romerio universitetas, kuris ilgus metus buvo ta mūsų profesijos kalvė, deja, šiandien neatliepia visų reikalavimų. Tai tikrai yra didžiulis, matyt, artimiausios ateities iššūkis sėsti su universiteto vadovybe ir ieškoti būdo, kaip visgi pritraukti studijuoti į universitetą jaunimą, kad jis vėliau natūraliai įsilietų į policijos, galbūt ir kitų teisėsaugos institucijų gretas. Dabartinis pasaulis ir dabartiniai iššūkiai iš esmės reikalauja to, kad jau patruliniame automobilyje sėdėtų teisės bakalauras, baigęs Teisės ir policijos veiklos programą, nes veikla yra be galo sudėtinga. Čia tikrai pritarsiu ir generalinės prokurorės kritikai, kad turbūt nusikaltimo išaiškinimo sėkmė priklauso ne vien tik nuo tyrėjo, kuris atliks vėliau procesinius veiksmus, bet nuo to pirmojo ekipažo, pirmųjų pareigūnų profesionalumo, kurie atvyks į įvykio vietą ir gebės tinkamai joje dirbti, o tai reikalauja be galo aukštų kompetencijų. Matyt, čia buvo nukrypta į šoną, orientuojantis tik į profesinį mokymą, tai tikrai prie to reiks dirbti. Kai bendraujame su užsienio kolegomis, jie be galo stebisi, kai mes sakome, kad jeigu Lietuvos policijos pareigūnas nori įgyti aukštąjį išsilavinimą, dažnu atveju jis privalo pats sumokėti už savo aukštąjį mokslą. Visi gūžčioja pečiais, niekas nesupranta, kaip tai gali vykti. Irgi viena iš tokių priemonių vėl pritraukti naujų žmonių tai yra vis dėlto užtikrinimas valstybės finansavimo jų aukštojo mokslo studijoms.

Vėlgi yra be galo svarbu esamų pareigūnų išlaikymas. Dar kol kas turime nemažą būrį patyrusių pareigūnų. Galbūt jau sueina pensinis amžius, ir jau tikrai 40 % Lietuvos policijos pareigūnų gali kad ir šiandien palikti tarnybą išeidami į atsargą. Čia vėlgi turime ieškoti būdų, kaip natūraliai išlaikyti (aš tai vadinu taip) šiuos pareigūnus, ne per prievartą, nepratęsdami tiesiog pensinio amžiaus, nukeldami kokias nors ribas, o tiesiog suinteresuodami tuos pareigūnus tarnauti ilgus metus, kad ir iki 60 metų ar 65 metų, policijoje, kas yra visos turbūt Vakarų Europos tendencija. Deja, visuomenė senėja, policija lygiai taip pat irgi pamažu tampa vis brandesnė. Čia prašosi tas estiškasis modelis (šiandien irgi kalbėjau su Estijos generaliniu komisaru, kuris yra pristatęs savo modelį), kai sulaukęs 50 metų policijos pareigūnas pradeda gauti ir pensiją, kuri jam priklauso kaip pareigūnui, o tęsdamas tarnybą jis gauna ir atlyginimą. Tai yra tikrai be galo efektyvi motyvacinė priemonė, kuri suinteresuotų esamus pareigūnus tarnauti ilgus metus, o tam, žinia, reikia išsaugoti gerą sveikatą ir gerą fizinę formą, ir panašiai. Tikrai čia dar turbūt laukia didžiulės investicijos į tai.

Visgi pereinu prie biudžeto. Taip, turbūt policijos biudžetas taip pat augo metų metus, bet šiandien turbūt turime pripažinti, kad tas augimas neatliepė ir nespėjo su laikmečiu. Deja, mes šiandien daugelyje sričių atsiliekame. Jeigu jūs man leisite, aš norėčiau tiesiog pademonstruoti vieną vienintelę skaidrę, kurią turiu parengęs. Tikiuosi, kad jūs ją matote ekranuose. Tai Eurostato duomenys apie visos teisėsaugos finansavimo Europos Sąjungoje dydį. Yra palyginamos visos Europos Sąjungos ir Šengeno asocijuotos šalys. Ką mes matome? Tai yra palyginimas su bendruoju vidaus produktu, kiek procentų yra skiriama vidaus saugumui ir teisingumo užtikrinimui kiekvienoje valstybėje. Tamsiai mėlyna spalva, matome, tai yra būtent policijos organizacijų finansavimas. Ir matote du raudonus brūkšnius. Viršutinis raudonas brūkšnys rodo Europos Sąjungos vidurkį, apatinis – Lietuvos policijos finansavimą. Policijos organizacijų finansavimo Europos Sąjungoje vidurkis yra maždaug 0,9 BVP, kažkur yra daugiau, kažkur šiek tiek mažiau, o Lietuvos policijos finansavimas sudaro 0,4 BVP. Jeigu mes pasiektume bent jau Europos Sąjungos vidurkį, vadinasi, Lietuvos policijos finansavimas nuo 350 mln. eurų turėtų didėti iki 700 mln. eurų, tai yra dvigubai. Šiandien turime pripažinti, kad visgi policija operuoja su 50 % biudžeto nuo to Europos Sąjungos vidurkio, kurį turi kitos valstybės. Bendraujant su kolegomis vėlgi iš to paties užsienio, kai jie lankosi pas mus, jie tikrai dažnu atveju yra labai nustebę dėl policijos aprūpinimo automobiliais, patalpomis, uniforma, ekipuote ir panašiai – šioje srityje mes neatsiliekame nuo Europos Sąjungos, bet, kalbant apie policijos pareigūnų atlyginimus, tai yra ta sritis, kuri mus tikrai smukdo žemyn, ir tai tiesiog rodo ši oficiali Europos Sąjungos statistika.

Tikrai dar kartą norėjau padėkoti už galimybę pasidalinti savo mintimis. Ką gi, tikimės, kad ši diskusija nebus tik diskusija, bet galbūt padės tam tikrus pagrindus ir tam tikriems ateities politiniams sprendimams. Ir tikrai pritariu minčiai, kad į visą teisėsaugos sektorių turi būti strategiškai žiūrima kaip į vieną vienetą, ir turime užkirsti kelią tam, kad dėl 100 ar 150 eurų skirtumo

pareigūnai nebėgiotų iš vienos tarnybos į kitą, o tarnybos turėtų konkuruoti gera atmosfera, įdomiu darbu ir kitokiu pritraukimu į savo tarnybas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamam A. Paulauskui.

Kviečiu kalbėti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktorių R. Požėlą.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus Renato Požėlos kalba

R. POŽĖLA. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų, labai ačiū už šitą iniciatyvą būti čia ir žiūrint vieni kitiems į akis kalbėti ne tik apie mūsų nuveiktus gerus darbus, bet ir apie problematiką ir mūsų lūkesčius. Šiandien ypač noriu padėkoti Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui. Ačiū, pirmininke, už šiandien pagarsintą sprendimą dėl papildomo finansavimo institucijoms, tarp jų ir mums. Jeigu šitoks sprendimas, kaip sakant, išvys dienos šviesą, tai eilinis pradedantysis ugniagesys gelbėtojas vietoj 912 eurų mėnesinio atlyginimo į rankas šiandien gaus 1 tūkst. 112.

Tikrai šiandien mūsų tarnybos yra patikimos ir lojalios mūsų valstybės institucijos, tai rodo mūsų darbai, ypač krizinių situacijų metu, tai iliustruoja ir gyventojų pasitikėjimas, kuris tikrai, na, nėra avansinis. Ko mes tikimės šiuo laikotarpiu, kai formuojama nauja politinė valdžia, nauja Vyriausybė, nauja dauguma? Be abejo, tikimės reikalingų darbų tęstinumo, reikalingų naujovių diegimo ir, aišku, Ukrainos karo išmoktų pamokų įgyvendinimo.

Vėlgi, jei kalbame apie šitą laikotarpį, suvokiame, kad vienas iš pirmųjų besiformuojančios Vyriausybės darbų yra priimti labai svarbų dokumentą – Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą. Mieli kolegos, mes esame ekspertai tam, kad padėtume suformuoti šitą programą, būtent padėtume įrašyti tam tikrus valstybei būtinus atlikti darbus, siekiant užtikrinti viešąjį saugumą. Jeigu kreipsitės, tikrai ateisime į pagalbą.

Kitas gi, matyt, irgi labai svarbus strateginis dokumentas, apie kurį jau ilgą laiką yra diskutuojama ir kalbama, tai yra Viešojo saugumo plėtros programa, arba strategija. Kolega A. Stončaitis tikrai atsimena 2008 metus, bandymą sukurti Policijos plėtros programą. Ta programa tarsi jau ir buvo sukurta, ir beveik paleista, bet trūko vienos esminės smulkmenos – ji nebuvo finansiškai padengta.

Mano įsivaizdavimas būtų toks, kad tai turėtų būti pačių svarbiausių strateginių institucijų darbų aprašymas, numatant tiems darbams finansavimo šaltinius ir konkrečius finansavimo skaičius. Tai galėtų būti bendri institucijų poreikiai. Pavyzdžiui, toks poreikis kaip karinis standartas. Ne tik ginkluotosioms pajėgoms priklausančios institucijos turi poreikį būti aprūpintos pagal karinio standarto modelį, tačiau ir tokios tarnybos kaip Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas. Taip pat šiame dokumente galėtų būti, aišku, ir institucijų konkretūs poreikiai. Be to, šiame dokumente galėtų būti tokios priemonės, kurios skatintų institucijų materialinį, technologinį vystymąsi, jų modernizaciją, orių darbo sąlygų kūrimą.

Finansiniai reikalai. Kaip minėjau, iš tikrųjų PAGD'as yra turbūt viena prasčiausiai materialiai aprūpintų institucijų mūsų šalyje. Ir, kaip minėjau, mūsų startinė pradžia, mūsų startas yra 912 eurų. PAGD'o darbuotojo vidurkis yra minus 3 % nuo šalies vidutinio darbo užmokesčio. Vidutinis darbo užmokestis Lietuvoje yra 1 tūkst. 352 eurai. Iš tikrųjų mūsų pasiūlymas, galbūt mes esame girdėję – sietis prie įvairių skaičių, „Programa 1000", dabar esame girdėję kitus skaičius, tačiau, matyt, būtų tikrai objektyvu, jeigu pradedantysis statutinis darbuotojas vis dėlto gautų vidutinį šalies darbo užmokestį ir nuo šito pagrindo būtų statoma finansinė piramidė. Iš tikrųjų taip mes išvengtume, kaip ir kolega A. Paulauskas sakė, nereikalingos konkurencijos ir pareigūnų tampymo iš vienos tarnybos į kitą.

Kitas labai svarbus dalykas, tas irgi buvo paminėta, kaip išlaikyti žmones, labiausiai patyrusius, kurie šiandien, kartais nesulaukę pensinio amžiaus, išeina į pensiją. Susiranda panašų darbą, gauna panašų atlygį kaip teisėsaugos institucijoje, plius gauna pensiją ir *summa summarum* išlošia. Tai irgi būtų matymas, kad asmeniui, tarnavusiam maždaug 20 metų, būtų nustatomas gerokai aukštesnis koeficientas ir, augant jo tarnystei valstybei, tas koeficientas vis didėtų. Taip mes žmogų apsaugotume nuo pagundų palikti mūsų tarnybas.

Dar vienas labai svarbus dalykas yra palūkanų kompensavimas. Tai yra jaunų žmonių problema. Iš tikrųjų, esant šiai Vyriausybei buvo padarytas vienas geras žingsnis, tai yra butpinigiai, ženkliai padidinti butpinigiai, tačiau šalia to turi būti ir alternatyva žmonėms – palūkanų kompensavimas. Tai irgi pririštų, ypač jauną žmogų, prie statutinių tarnybų.

Mūsų tarnyboms reikalinga *alma mater* – mokymo įstaiga, kuri suteiktų kolegines studijas. Tai aktualu policijai, tai aktualu Valstybės sienos apsaugos tarnybai, tai aktualu ir mūsų tarnybai. Deja, pirminis parengimas, o paskui prasideda jaunų žmonių džiazavimas, kur įgyti atitinkamą išsilavinimą, kuris leistų daryti karjerą. Todėl tikrai matymas, įsivaizdavimas – vėl grįžti prie vidaus reikalų sistemos kolegijos kūrimo, suglausti pečius ir pagaliau šitą darbą padaryti.

Paskutinis dalykas, tai yra grynai mūsų problematika, kaip minėjau, iš tikrųjų esame labai sudėtingoje finansinėje situacijoje ir kitų metų mūsų poreikis – 40 mln. prie to, ką turime. Tačiau turime visiškai nesuprantamą situaciją, kai dotacijų forma mes gauname ketvirtadalį savo biudžeto, kuris iškeliauja į savivaldybėms priklausančias priešgaisrinės apsaugos tarnybas, kurios turi tokį visiškai savarankišką veikimą ir mes nesame viena sistema. Todėl vienas iš tikrai ateinančių darbų, mano giliu įsitikinimu, yra sukurti mechanizmą, kad valstybinė priešgaisrinė tarnyba ir savivaldybėms priklausanti priešgaisrinė tarnyba tiesiog artėtų viena prie kitos ir taip mes Lietuvoje sukurtume vieną priešgaisrinės saugos standartą. To reikia, negali būti taip, kad mieste ir rajone žmogus, kuriam reikia tokios paslaugos, negautų visavertės paslaugos. Todėl tikrai būsime atviri visoms diskusijoms, kaip geriausia to pasiekti.

Kitas dalykas, labai svarbus, irgi susijęs su teisėkūra, tai yra civilinė sauga. Kaip žinia, šiais metais įsigaliojo naujas Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymas. Viskas gerai, tačiau reikia patvirtinti aibę lydimųjų teisės aktų, kurie yra labai svarbūs ir leistų mums judėti toliau tokiais klausimais, pavyzdžiui, kaip gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemos plėtra.

Ačiū už galimybę pasisakyti ir sėkmės visiems.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamam R. Požėlai.

Kviečiu Specialiųjų tyrimų tarnybos direktorių L. Pernavą.

Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus Lino Pernavo kalba

L. PERNAVAS. Gerbiami Seimo nariai, gerbiami kolegos, gerbiamas pirmininke, pirmiausia noriu padėkoti už kvietimą dalyvauti šioje laiku vykstančioje diskusijoje. Turbūt akivaizdu, kad šalies ir vidaus nacionalinis saugumas yra tiek stiprus ir atsparus, kiek stiprios ir atsparios yra institucijos, atsakingos už jo apsaugą. Mes Specialiųjų tyrimų tarnyboje į vidaus ir nacionalinio saugumo pažeidžiamumą žiūrime per korupcijos prizmę. Korupcija yra tarsi vidinis priešas, kuris ne tik silpnina nacionalines institucijas, mažina visuomenės atsparumą, pasitikėjimą institucijomis, bendrą ekonomikos plėtrą, bet ir tampa puikiu sąjungininku priešiškoms valstybėms. Pavyzdys – Ukrainos situacija, kur silpnindama valstybės stabilumą korupcija tapo instrumentu išorės jėgoms daryti įtaką valstybės valdymui. Taigi dabartiniai geopolitiniai ir socialiniai procesai meta naujų sudėtingų iššūkių nacionaliniam saugumui ir, norint juos valdyti, reikia toliau kryptingai investuoti į saugumą užtikrinančias institucijas. Tad džiugu matyti, kad dėmesys šiam klausimui yra mūsų politiniame diskurse ir sprendimų priėmėjų darbotvarkėje. Ši diskusija yra laiku ir puikiai atliepia tarptautinę antikorupcijos darbotvarkę. Turiu omenyje 2023 metų gegužės mėnesio parengtą Europos Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl kovos su korupcija. Pasiūlymas šiuo metu yra derybų stadijoje.

Norėčiau atkreipti dėmesį į šios direktyvos 4, 5 ir 6 straipsnius, kurie skiriami išimtinai specializuotoms institucijoms kovoje su korupcija stiprinti. Direktyvoje numatoma, kad kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad veiktų viena ar kelios institucijos, kurių specializacija – mažinti korupciją; kad šios institucijos būtų funkciškai nepriklausomos nuo valdžios, būtų nuolat aprūpinamos pakankamu kiekiu kvalifikuotų darbuotojų ir finansiniais, techniniais bei technologiniais ištekliais, taip pat turėtų įgaliojimus ir priemones, kad jų užduotys būtų tinkamai įgyvendinamos, kad pakaktų išteklių sistemingai mokyti antikorupcijos institucijose paskirtus valstybės pareigūnus, teisėsaugos bei teisminių institucijų darbuotojus pagal specialias kovos su korupcija mokymo programas.

Norėčiau atkreipti dėmesį, kad šiuo metu einu EPAC/EACN, tai yra seniausio antikorupcijos institucijų tinklo, prezidento pareigas. EPAC/EACN jungia daugiau negu 100 Europos Sąjungos ir Europos Tarybos šalių narių antikorupcijos ir policijos priežiūros institucijų. Savo darbe tenka susidurti ir su pažangiausiomis srities institucijomis, tokiomis kaip JAV Federalinis tyrimų biuras, Jungtinėje Karalystėje – Stambaus sukčiavimo biuras (arba SFO). Visur matau tuos pačius iššūkius: kvalifikuotų ir kompetentingų darbuotojų stoka, jų pritraukimas ir parengimas, tinkamas aprūpinimas techniniais ir technologiniais ištekliais, įskaitant ir pažangiausius analitinius įrankius, nuolatinis pareigūnų kvalifikacijos kėlimas bei tarpinstitucinis ir tarptautinis bendradarbiavimas, apsikeičiant informacija ir atliekant bendrus tyrimus.

Su panašiomis problemomis susiduriame ir mes Specialiųjų tyrimų tarnyboje. Atliepdami minėtus iššūkius stengiamės ieškoti sprendimo būdų. Tad norėčiau paminėti, kad šių metų spalio 24 dieną net septynios Lietuvos Respublikos institucijos, kurios užtikrina nacionalinį saugumą Lietuvoje, ir Mykolo Romerio universitetas pasirašėme bendradarbiavimo sutartį ir kartu ruošime aukščiausio lygio teisėsaugos institucijų arba saugumo specialistus. Sakyčiau, tai beprecedentis atvejis universitetinėse studijose Lietuvoje, kai pirmąkart prie valstybei strategiškai svarbios studijų programos prisidės tiek daug institucijų. Iš tikrųjų labai džiaugiuosi, kad Specialiųjų tyrimų tarnyba buvo viena iš šios idėjos iniciatorių.

Ir baigiu. Pastebiu, kad beveik visur efektyviausiai dirba ir geriausius rezultatus pateikia tos teisėsaugos institucijos, į kurias valstybių yra investuojama. Tad norėčiau palinkėti visiems mums sisteminio ir kompleksinio požiūrio į nacionalinio saugumo iššūkius ir jų sprendimus, nes į nacionalinį saugumą turime žiūrėti kaip į ekosistemą ir kiek įmanoma mažinti jos fragmentiškumą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamam L. Pernavui. Į tribūną kviečiu Vadovybės apsaugos tarnybos direktorių R. Mockevičių. Nėra. Atsiprašau.

Tada kviečiu Valstybės saugumo departamento direktoriaus pavaduotoją V. Mažeiką.

Valstybės saugumo departamento direktoriaus pavaduotojo Vaidoto Mažeikos kalba

V. MAŽEIKA. Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, institucijų vadovai. Rusijos karas prieš Ukrainą, atvirai deklaruojamas priešiškumas Vakarams ir neabejotinas rengimasis priešpriešai su NATO, stiprinant karinius pajėgumus, yra tie veiksniai, kurie didina geopolitinę įtampą, lemia grėsmių Lietuvos nacionaliniam saugumui intensyvumą ir reikalauja neatidėliojant vystyti žvalgybos pajėgumus.

Jau dabar Rusija Baltijos valstybėse ir visoje Europoje vykdo nekonvencines kinetines operacijas, prasidėjusias daugiau nei prieš metus istorinės atminties ženklų išniekinimu ir masiniais melagingais pranešimais apie neva užminuotas mokslo, ugdymo įstaigas. Šių metų viduryje šios operacijos virto letalinę baigtį galėjusiais įgyti išpuoliais, kai savaime užsidega siuntos ir panašiai. Tokių operacijų tikslas yra kurstyti baimę ir paniką, trikdyti valstybės institucijų darbą, skatinti nepasitikėjimą jų gebėjimu užtikrinti nacionalinį saugumą ir viešąją tvarką. Jų išaiškinimas ir prevencija reikalauja sutelktų visų valstybės žvalgybos ir teisėsaugos institucijų veiksmų, kuriems yra būtini papildomi pajėgumai.

Žvalgybos svarbą augančių grėsmių nacionaliniam saugumui sąlygomis rodo ir ilgėjantis teisės aktų, kuriais Valstybės saugumo departamentui pavedama atlikti fizinių ir juridinių asmenų patikras įvairiose srityse, sąrašas. Tai nuolat lemia didėjančias Saugumo departamento darbų apimtis ir papildomų resursų poreikį. Dar vienas iššūkis yra pastarojo meto imigracijos tendencijos. Dažnos atvykusiųjų kelionės į priešiškas valstybes, išlikę verslo ryšiai ten kelia apčiuopiamas kontržvalgybines rizikas, o uždarų bendruomenių formavimasis tarp iš Centrinės Azijos atvykusiųjų gali tapti radikalizacijos prielaida.

Didėjantis nesaugumas regione verčia Valstybės saugumo departamentą didinti žvalgybos ir kontržvalgybos veiklos intensyvumą ir kartu rengtis veikti mobilizacijos sąlygomis. Žvalgyba ir gynyba yra neatsiejamos, viena kitą papildančios veiklos sritys, todėl efektyvi žvalgyba ir kontržvalgyba yra būtina prielaida ne tik nacionaliniam saugumui užtikrinti, bet ir valstybės gynybai

karo padėties metu. Tik reikiamai pasirengusi žvalgyba leis visavertiškai ir tinkamai remti ginkluotąsias pajėgas karinio konflikto metu. Visi mano išvardinti iššūkiai reikalauja deramo atsako, žvalgybos pajėgumų stiprinimo. Šiuo metu valstybei, besirūpinančiai savo žmonių saugumu ir galimybe kurti gerovę, yra ypač reikalinga motyvuota, profesionali, technologiškai pažangi ir veiklai reikiamą saugumą užsitikrinti gebanti žvalgyba. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamam V. Mažeikai.

Kviečiu Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadą R. Liubajevą.

Valstybės sienos apsaugos tarnybos vado Rustamo Liubajevo kalba

R. LIUBAJEVAS. Laba diena, gerbiamieji Seimo nariai. Pirmiausia norėčiau padėkoti už galimybę šiandien dalyvauti šitoje diskusijoje, taip pat pateikti ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos įžvalgas apie šiuo metu vykstančius procesus bei pateikti mūsų tarnybos poreikius.

Savo trumpą pranešimą pradėsiu nuo tokios trumpos grėsmių analizės pagal Valstybės sienos apsaugos tarnybos kompetenciją, šiek tiek apie veiklos prioritetus ir poreikius. Kaip jau buvo paminėta šių metų grėsmių nacionaliniam saugumui vertinimo ataskaitoje, kuri buvo pateikta Antrojo operatyvinių tarnybų departamento ir Valstybės saugumo departamento šių metų vasario mėnesį, atviras konfliktas tarp Rusijos Federacijos ir NATO trumpalaikiu laikotarpiu mažai tikėtinas, tačiau Rusija rengiasi ilgalaikei konfrontacijai su NATO valstybėmis. Dėl to pagrindinis veikimo principas būtų nekonvencinėmis priemonėmis bandyti destabilizuoti situaciją Europos Sąjungos, NATO valstybėse ir konkrečiose šalyse. Čia paminėtina ir įvairios hibridinės atakos, neteisėta migracija, kuri jau dabar Europoje pripažinta kaip viena iš hibridinių poveikio priemonių, įvairios provokacijos prie valstybės sienos, tarp jų ir žvalgybinių bei diversinių grupių bandymai prasiskverbti per valstybės sieną. Paminėtina ir kontrabanda, kuri taip pat turi neigiamą poveikį nacionaliniam saugumui, viešajai tvarkai ir ekonominiam stabilumui.

Šiame geografiniame, politiniame kontekste norėčiau išskirti keletą tokių svarbiausių mūsų tarnybos veiklos prioritetų. Pirmiausia, tai sienos apsaugos stiprinimas. Paskutiniu laikotarpiu pavyko įgyvendinti beprecedentes priemones stiprinant Lietuvos ir Baltarusijos sieną. Matome poreikį toliau stiprinti Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos sieną.

Taip pat labai svarbus prioritetas (net, sakyčiau, šiame politiniame kontekste – svarbiausias iš prioritetų) yra Valstybės sienos apsaugos tarnybos pajėgumai bei gebėjimai vykdyti krašto gynybos stiprinimą. Šitame kontekste pirmiausia paminėčiau sąveiką su Lietuvos kariuomene, gynybos planų aktualizavimą, detalizavimą, mūsų pasieniečių pareigūnų karinį rengimą ir atitinkamą aprūpinimą pagal nustatytus karinius standartus.

Pasiekti šituos ambicingus planus, užbrėžtus tikslus šitose srityse pirmiausia reikėtų motyvuotų, gerai parengtų pasieniečių (pareigūnų). Nors pasieniečių atlyginimai nuolat auga, tačiau manome ir matome poreikį ir toliau didinti mūsų pareigūnų motyvaciją, keliant jiems atlyginimą. Aš galbūt neminėsiu konkrečiais skaičiais, nes tie visi mūsų konkretūs poreikiai buvo pateikti Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto posėdžio metu. Naudodamasis proga taip pat norėčiau padėkoti komitetui už tai, kad tie mūsų siūlymai buvo įvertinti.

Be jokios abejonės, labai svarbu vykdant mūsų gynybos funkciją, nes Valstybės sienos apsaugos tarnyba yra ginkluotųjų pajėgų dalis, užtikrinti atitinkamą aprūpinimą ginkluote, kitomis priemonėmis pagal patvirtintus standartus. Tuos poreikius taip pat pateikėme ir Vidaus reikalų ministerijai, ir Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui. Nevardinsiu konkrečių skaičių, tačiau vėl norėčiau sugrįžti prie diskusijos apie galimą į ginkluotųjų pajėgų sudėtį įeinančių institucijų finansavimo šaltinį. Ilgą laiką buvo kalbama apie tai, kad gynybinei funkcijai arba krašto apsaugos funkcijai vykdyti Krašto apsaugos ministerijos ginkluotųjų pajėgų institucijoms gali būti panaudoti ir gynybai skirti asignavimai. Aš manyčiau, kad prie šios diskusijos tikrai reikia sugrįžti. Manyčiau, kad ginkluotųjų pajėgų sudėties tarnybų finansavimas tikrai galimas iš gynybai skirtų asignavimų. Trumpai tiek. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamam R. Liubajevui. Kviečiu Viešojo saugumo tarnybos vadą V. Grabauską.

Viešojo saugumo tarnybos vado Viktoro Grabausko kalba

V. GRABAUSKAS. Gerbiamas pirmininke, gerbiami Seimo nariai, institucijų vadovai, prieš tai jau buvo nemažai pasakyta, nenorėčiau labai kartoti tų dabar esančių grėsmių. Geopolitinė situacija yra gana sudėtinga. Jeigu anksčiau mes visą laiką labiau akcentavome terorizmo grėsmes, galimas ir Lietuvoje, padidėjusios tos grėsmės, bet šiuo metu yra būtent tos hibridinės, asimetrinės grėsmės. Labai svarbu, kad visos institucijos būtų tam pasiruošusios. Yra tam tikrų valstybių, kurios ir daro, ir visada mėgins daryti taip, kad mūsų valstybė būtų nestabili. Faktiškai nuo visų tų teisėsaugos institucijų priklauso valstybės stabilumas. Taigi jų stiprinimas yra be galo svarbus.

Dabar apie Viešojo saugumo tarnybą. Jinai vykdo labai įvairias funkcijas: strateginių objektų apsaugą, reagavimą į hibridines grėsmes, sabotažus, diversijas, nuteistų asmenų konvojavimą, viešosios tvarkos atkūrimą. Taip pat Viešojo saugumo tarnyba padeda kitoms teisėsaugos institucijoms ir yra pasirengusi vykdyti gynybos planuose numatytas funkcijas karo atveju. Bet dabar labiau norėčiau akcentuoti vieną funkciją (kaip minėjau, jų yra daug) – tai strateginių objektų apsaugą. Šiais laikais tai yra labai labai svarbi funkcija. Visi įsivaizduojame, kad toms priešiškoms jėgoms vieni iš tokių jiems aktualių objektų, aišku, visą laiką bus tie strateginiai Lietuvos objektai. Norėčiau paminėti, kad šiuo metu Viešojo saugumo tarnybos yra saugomi devyni objektai. Planuojama, kad nuo sausio 1 dienos Viešojo saugumo tarnyba perims saugoti dar keturis objektus. Tam reikia ir žmonių, ir, savaime aišku, resursų. Dabar Klaipėdoje turime tam tikrus objektus, kurių apsaugą turi užtikrinti Viešojo saugumo tarnyba. Taip pat Klaipėdoje atsiras dar vienas objektas. Jeigu nepavyks pritraukti žmonių, neateis papildomų pareigūnų, reikės, aišku, perskirstyti pajėgumus. Ką tai reiškia? Automatiškai silpnės tų objektų apsauga.

Norėčiau pateikti tokį pavyzduką, kad įsivaizduotumėte. Šių metų pradžioje 22 jaunuoliai norėjo prisijungti prie Viešojo saugumo tarnybos (jau praėjusių metų, galima sakyti). Jie baigė tuos profesinio parengimo kursus, visi 22 pareigūnai kartu vasario mėnesį baigė šiuos kursus. Tai jau dabar iš tų 22 išėjo penki, kurie buvo tikrai nusiteikę tarnauti, norėjo tarnauti. Net sunku patikėti, bet yra tokia situacija, kad iš tų 22 neištarnavę net metų išėjo. Jų atlyginimas buvo apie 1 tūkst. eurų į rankas, tai čia su visais priedais, priemokomis. Galime įsivaizduoti, kad, aišku, yra labai daug įvairių dalykų, kas motyvuoja, bet vienas iš jų, savaime aišku, ir atlyginimas.

Taip pat norėčiau pateikti tam tikrus skaičius. 2023 metais buvo priimti 38 pareigūnai, atleisti 95, – minus 57. Šiais metais priimta 48, atleista 84, – minus 36. Tai daug ką pasako, kad iš tikrųjų mums yra labai svarbu dabar vis dėlto motyvuoti visus pareigūnus, ir dabar dirbančius, ir tuos asmenis, kurie norėtų dirbti Viešojo saugumo tarnyboje. Atlyginimas yra vienas iš tų būdų, kaip motyvuoti tuos žmones.

Dar labai norėčiau pasakyti, kai kalbame apie strateginių įmonių saugumą, yra labai labai svarbu, kad ir kitos ministerijos, tai Energetikos ministerija, Susisiekimo ministerija, taip pat prisidėtų finansiškai prie objektų apsaugos stiprinimo. Būtent, kad patys tie objektai tam skirtų tinkamas lėšas, nes, žinia, iš tikrųjų vien tiktai Viešojo saugumo tarnybai neužteks ir tų pajėgų, ir tos įrangos, kokią jie turi, kad visiškai užtikrintų objekto saugumą. Taip pat dar kartą pakartosiu, kas prieš tai buvo sakyta. Buvo malonu išgirsti, kad Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas pritarė pasiūlymui, kuris buvo pateiktas profsąjungų. Komitetas paskutinio posėdžio metu pritarė šiam pasiūlymui, kuris, aš manau, yra taip pat labai svarbus mūsų tarnybai, ir ne tiktai mūsų tarnybai. Taigi labai ačiū už galimybę pasisakyti. Savo pranešimą baigiau.

PIRMININKAS. Labai ačiū V. Grabauskui, kuris vainikavo visų tarnybų vadovų pasisakymus.

Tačiau dabar turime užsirašiusių keturių kolegų pageidavimus pasisakyti. Taigi pirmąjį diskutuoti kviečiu K. Vilkauską.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, gerbiami institucijų vadovai, pirmiausia noriu padėkoti ir institucijų vadovams, ir pareigūnams tikrai už nelengvą tarnybą, ypač šiuo atsakingu laikotarpiu. Tikrai įdėmiai išklausiau visų institucijų vadovų pasisakymus ir pagrindinis akcentas, kurį gerbiami vadovai pasakė iš šios tribūnos, tai yra žmogiškųjų išteklių trūkumas, ir katastrofiškas. Turiu pasakyti, jau katastrofiškas darosi žmogiš-

kųjų išteklių trūkumas. Tiek naujas Statutas, tiek Valstybės tarnybos įstatymas nepagelbėjo, nes vis dėlto nebuvo įvertinti, mano nuomone, trys pagrindiniai faktoriai.

Tai yra žmogiškasis, visų pirma, valstybę kuria ir saugo žmonės, šiuo atveju pareigūnai. Kodėl yra tokia situacija? Nevienareikšmiškai galima pasakyti, kad čia labai daug faktorių. Visi pareigūnai, institucijų vadovai vardino iš savo patirties ir iš savo matymo, bet manau, kad reikia visoms partijoms prieiti prie susitarimo dėl vidinio saugumo. Tai yra labai svarbu dėl to, kad mes turime išorines grėsmes, bet mes, būdami tokioje situacijoje, neįvertiname, kad vidinis saugumas dabar, šiuo metu, ypač svarbus. Mūsų, socialdemokratų, ir mano asmeniškai visuomet buvo siekiama kartu ir su profsąjungomis, kad atsirastų visų darbotvarkėje trys žodžiai: „investicija į pareigūną“, į žmogų. Jeigu mes tai padarysime ir supras jauni ateinantys pareigūnai, kad mes tikrai galime ne tik kelti atlyginimą, bet sutvarkyti jų darbo krūvį, išlaikyti socialines garantijas, visai kitaip žvelgti į tą pareigūną, jie tikrai bus daugiau motyvuoti. Čia įvertino institucijų vadovai ir pareigūnų rengimo klausimus, ir atlyginimo, ir socialinių garantijų, bet tikrai reikėtų ilgalaikio susitarimo.

Manau, kad sulauksime, gerbiami institucijų vadovai, dėl naujos Vyriausybės programos jūsų pasiūlymų, nes tikrai norime bendrauti, bendradarbiauti, įsiklausyti. Kas geriau žino, ko reikia kiekvienai institucijai, jeigu ne jūs, profesionalai, jūsų komandos? Jeigu sugebėsime išgirsti, įsiklausyti, manau, mes pirmiausia stabilizuosime šitą situaciją. Reikia ją dabar stabilizuoti ir tada galėsime eiti į priekį. Manau, kad visoms partijoms reikia susitarti, kad būtų parengta vidaus saugumo stiprinimo nacionalinė darbotvarkė, ne trumpesnė negu dešimties metų darbotvarkė, kad mes turėtume aiškius, suderintus ir aptartus strateginius tikslus, kuriuos galėtume kaip švyturį matyti priekyje.

Turime stabilizuoti esamą situaciją, kaip minėjau, saugoti ir motyvuoti esamus žmogiškuosius išteklius, skatinti visų institucijų vadovų iniciatyvas, pritraukdami jaunų žmonių į šias atsakingas ir labai reikalingas valstybei pareigas. Taigi linkiu jums visiems sėkmės ir linkiu konstruktyvaus dialogo. Laukiame jūsų patarimų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū K. Vilkauskui, jis sutaupė laiko. Kviečiu A. Pocių.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami institucijų vadovai, mieli kolegos, gaila, kad mūsų tiek nedaug šiandien susirinko, bet vis tiek yra gera proga padėkoti tarnybų vadovams už tikrai nelengvą laikotarpį, kuris kliuvo jums, jūsų institucijoms. Ačiū jums už tarnybą, įvykdytas užduotis, būtent už tuos iššūkius, už jūsų iniciatyvas.

Man šiek tiek gaila, kad gal paskubėjome su tokiu susitikimu. Čia kaip tas posakis, kai dar gėlės neišneštos, o jau prasideda *balius*. Aš manau, kad turbūt naujai sudarytam Seimui būtų buvę geriau išklausyti visų institucijų vadovus ir tada priimti tam tikrus sprendimus. Bet nežiūrėdamas į tai aš noriu palinkėti visų institucijų vadovams: nepapulkite tarp politinių girnų, vis dėlto nesistenkite, pasikeitus politinei valdžiai, pataikauti, nes ta politinė švytuoklė švytuoja iš vienos pusės į kitą, o jums, kaip pareigūnams, tarnauti reikės ir toliau. Aš čia kalbu būtent kaip buvęs pareigūnas, kuris pradėjo tarnybą mūsų valstybėje 1991 metais. Ir pats buvau ne vieną kartą papuolęs tarp politinių girnų, tikrai yra sudėtinga, nelengva, ir ne visada sėkmingai iš tų situacijų galima išeiti. Taigi dar kartą ačiū už tarnybą visiems jums, jūsų pavaldiniams.

Na, ir užbaigsiu savo pasisakymą senovės romėnų posakiu: padarėme viską, ką galėjome, tegul kiti padaro geriau. Linkiu jums sėkmės, linkiu sėkmės naujos kadencijos Seimui ir būsimai Vyriausybei. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamam A. Pociui. Kviečiu V. Rakutį.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami šio susitikimo organizatoriai, gerbiami tarnybų vadovai, aš manau, kad iš tikrųjų diskusijos laikas gal ir tikrai nėra toks blogas, nes yra permainų laikotarpis. Būtent tuo metu, kai keičiasi valdžios, yra laikas kalbėti apie problemas, kad jos patektų į Vyriausybės programą, kad jos patektų į žmonių galvas, nes iš tikrųjų pareigūnams sudėtinga gyventi, kai yra didelė infliacija, kai valstybės turi visokių geopolitinių iššūkių. Žinoma, tie valingi sprendimai, kurie yra priimami, nulemia tų žmonių gyvenimus, o tu kažkaip neturi galimybės net ir savo nuomonę kartais pasakyti, nes pareigūnas yra suvaržytas statuto.

Aš gal šiuo atveju pirmiausia norėčiau pritarti gerbiamo K. Vilkausko idėjai dėl nacionalinio susitarimo. Tikrai galima padaryti tokį dalyką, gal ne iš karto, gal ne per pirmus metus, bet padaryti reikia, nes tai nėra politizuota sritis ir čia iš tikrųjų galima daug ką padaryti, kas užtikrintų tvarų pareigūnų tarnavimą, nes dažnai žmonės sako, kodėl jauni žmonės neateina į tarnybą? Ne dėl to, kad nepatraukliai atrodo mokymo įstaiga, o dėl to, kad nepatraukliai atrodo žmonės, kurie prieš pensiją skundžiasi. Tai čia yra tas suvokimas, kad žmonės pasirenka pačias tarnybas ir tada pasirenka studijas ir panašiai.

Dabar norėčiau pasakyti keletą nuomonių dėl labai konkrečių dalykų. Visų pirma dėl demografinės problemos. Nežinau, demografinės problemos mes iš tikrųjų normaliai nesprendžiame, nes demografinė problema sprendžiama gimdymo būdu – kito būdo nėra ir nereikia savęs apgaudinėti. Vadinasi, turime tam skirti esminį dėmesį, nes tai, nors ir ką mes darytume, nepakeičiama: jeigu nėra žmonių, nebus ir pareigūnų. Dabar ką galima iš tikrųjų pakeisti, tai yra pačių organizacijų, tarnybų darbas su neformaliomis organizacijomis ir su tomis organizacijomis, kurios vadinasi kadetų mokyklos. Gerbiamieji, čia yra jūsų ateitis. Toms organizacijoms (o jų šiuo metu Lietuvoje yra trys, gali būti gal ir šiek tiek daugiau) reikia skirti visokeriopą jūsų paramą tam, kad tie žmonės, būdami 16 metų, užsikabintų ir panorėtų būti jūsų tarnybos… Kaip buvęs Karo akademijos ilgametis darbuotojas, galiu pasakyti, kad nuo 16 iki 18 metų žmogui kyla idėja tenai tarnauti. Tai va ir gaudykite juos, jie ten yra, jiems reikia paramos, jiems reikia praktikų, jiems reikia stovyklų. Čia yra tas laikas, kai galima padirbėti.

Labai dėmesingai išklausiau informaciją apie neseniai pasirašytą sutartį, tai yra labai geras dalykas. Bet taip pat galiu pasakyti, kad jeigu nebus praktinio rengimo, statutinio rengimo tam tikro laikotarpio, ar tai bus pusė metų, ar metai laiko, pareigūnų jūs neišugdysite. Labai gerai prisimenu iš bendradarbiavimo su Pasieniečių mokykla tokius faktus, kad ateina žmonės po Mykolo Romerio universiteto studijų ir tuoj pat išeina po kelių mėnesių, nes paaiškėja, kad jie turi eiti į sargybą, jie turi vykdyti kažkokią tarnybą, o įgūdžių, tarnybinių įgūdžių, jie neturi. Tai reikia pagalvoti. Aš čia turėjau progą paskambinti ir į Karo akademiją, kokia yra padėtis. Žinau, kad nepavyko pasiekti ir trejus metus sugaišote šiuo atveju, bet, žinokite, vis tiek tą reikia padaryti. Jeigu žmonės nepabus kartu viename dalinyje kokį nors laiką, jie niekada netaps tikraisiais pareigūnais, nes tu turi būti, tu turi pereiti. Manau, kadangi dar yra proceso formavimasis, pasistengsiu pats, kiek tai įmanoma, pasidomėti, prisidėti, kad tas dalykas būtų padarytas.

Paskutinis klausimas, kuris, mano supratimu, reikalingas šiandien, tai yra vidaus reikalų sistemai reikalingas hibridinių operacijų centras, kuris sujungtų tarnybas atremti tas grėsmes, kurių gali kilti ne vienai kuriai tarnybai, bet visoms vienu metu, iš karto. Toks centras, aš manau, faktiškai jau yra susiformavęs, čia buvo ir Viešojo saugumo tarnybos sudėtyje, bet jis turėtų tapti visos… Kiek žinau, ir bandymų buvo, tęskime tą veiklą, nes tikrai mūsų priešai suras būdų pulti toje vietoje, kur susisiekia mūsų institucijos. Mes jų vietoje taip darytume. Manau, tikrai reikia tą veiklą tęsti ir jums kuo geriausios sėkmės, o kiek galėsime, stengsimės jums padėti ir švytuoklių pakilimuose, ir nusileidimuose. Geros tarnybos.

PIRMININKAS. Ačiū V. Rakučiui. Kviečiu V. Valkiūną.

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Gerbiamieji, man sekasi – reziumė, ir dar norėčiau pridėti, kad priesakai bus. Norisi pasakyti, kaip sakė generalinė prokurorė N. Grunskienė, apie geriausius sprendimus, tai ir norėčiau pakalbėti apie tuos geriausius sprendimus, kas čia šiandien buvo pasakyta. Aš jau tokias mintis susidėliojau visus išklausęs: vidaus saugumas ar Lietuvos kolapsas, nes šioje situacijoje, galima sakyti, taip toliau gyventi negalima ir nedera. Manau, kad čia labai gerai surinktos visos tos strateginės galios struktūros, kurios nori padėti Lietuvai, kad nebeitume iš šito kolapso ir sektųsi Lietuvai šiandien. Kaip ir Seimo narių pareiškime jau sakiau, kurie girdėjo, pagrindinis, ką matau, ką reikia… Jeigu kalbėsime atskirai, kaip visos šios struktūros nekoordinuoja bendrų veiksmų ir galbūt nematysime visos matricos ir, kaip sakant, kitos struktūros bendradarbiavimo, tai čia bus kaip S. Skvernelio ir R. Karbauskio nesusikalbėjimas, prie ko privedė, matome, prie kokio rezultato. Visų pirma turi būti koordinavimas, bendradarbiavimas tarp struktūrų. Kaip šiandien jau minėjau, yra pagrindinės mafiozinės struktūros: energetikos mafija, šiukšlių,

atliekų surinkimo ir perdirbimo mafija, kelininkų, *farmacevtų*, medikų mafiozinės struktūros, kurios niekas… Aš tikiu, kad nauja valdžia, naujas premjeras parodys pavyzdį, kaip kovoti prieš šitą mafiozę.

Ką galėčiau pasakyti, kad strateginis… Sudariau strateginį penketuką, kuris susimobilizuoti gali ir nugalėti, ir biudžetą surinkti, ir tada tas lėšas, kaip čia pagrindinį veiksmą sakė, kad trūksta lėšų. Dabar viskas apversta aukštyn kojomis, žemyn galva, ir mes sakome: duokite… ir verkiame, kad didelis kraujo spaudimas. Sakome, duokite tablečių, kad sumažintume kraujo spaudimą. Gal pastatykime viską ant kojų, aukštyn galva, ir ta galva mąstykime, nes prie didelio spaudimo gerai, racionaliai mąstyti neišeina.

Aš į tą penketuką sudėjau tokius, kurie galėtų dabar iš šito kolapso… Aišku, visi čia susirinkusieji gali prisidėti, bet strateginis penketukas yra: Finansnių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktorius R. Kiškis, generalinė prokurorė N. Grunskienė, Muitinės departamento generalinis direktorius D. Žvironas, policijos generalinis komisaras A. Paulauskas, Specialiųjų tyrimų tarnybos direktorius L. Pernavas. Nes ko mums reikia? Kaip buvo kalbėta apie atlyginimą, aš jau prieš dvejus metus sakiau, kad reikia dvigubinti atlyginimą, o lėšos – iš to paties netikro, pavadinčiau, *falšyvo*, kur per Statistikos departamentą eina, BVP. 2022 metais 12,6 % prirašoma prie BVP. Lietuva praranda beveik 1 mlrd. Aš jau čia surašiau.

Ir tada būtų toks pasiūlymas. Jūs, tas strateginis penketukas ir kiti, iš to sumažinimo, to 12,6 %, dvejus metus mokama 100 % jums atlyginimams ir kaip motyvacinis faktorius, paskui aštuonerius metus mokama 50 %, kad jums būtų motyvacija, nes mes pradedame nuo kito galo – atlyginimo. Kiti rėkia, kad Seimo nariai ir visi kiti, susiję su finansais, neturi lėšų – pinigų. Norisi pridėti, ką čia sakė, kad policijos trūksta, tik 500 vieną kartą, kitą kartą – 1 tūkst., bet, kaip yra rodoma tiksliai, tai 200–300 gyventojų vienas policininkas turi būti, *minimum* 10 tūkst. turi būti. Nuo 15 sumažinta iki 7 tūkst., tai dabar mes verkiame, kodėl, taip sakant, nusikalstamumas ar beveik nevaldoma situacija susidaro.

Aš manau, kad yra pinigų, yra galimybių. Ir aš dar kartą kreipiuosi į tą mūsų perspektyvų penketuką ir visus kitus – viskas jūsų rankose, gerbiamieji. Viskas įmanoma, viską galima padaryti, tik reikia noro, ir, aišku, ta motyvacija būtų gerai ir viskas sektųsi. Aš nenoriu, aš manau, niekas iš čia nenori, jeigu kas nori Lietuvos kolapso, pakelkite rankas, gal yra ir norinčiųjų, bet aš manau, kad tokių nematau. Tad racionaliai mąstykime ir darykime racionalius darbus, kad klestėtų Lietuva, kad nebūtų darbuotojų, personalo trūkumo ir viskas išsispręstų. Tada mes atsistojame ant kojų, aukštyn galva, mąstome ir džiaugiamės tuo šauniu gyvenimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Per šoninį mikrofoną – A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, iš tikrųjų kolega Valdemaras neseniai grįžo iš Baltijos Asamblėjos, ir turiu pastebėti, kad išklausiau visų pareigūnų, visų kolegų pasisakymų, bet Valdemaro negalėjau suprasti, nes nebuvo užtikrintas vertimas. Gali ir kolegos paliudyti – ausinės neveikė. Kitą kartą prašysiu, kad tas vertimas būtų užtikrinamas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū kolegoms, kurie nepraranda humoro jausmo. Turiu pirmiausia padėkoti visiems prelegentams, kurie atvyko, išsakė savo problematiką, išsakė savo požiūrį ir žvilgsnį, į kokias vizijas mes turėtume orientuotis, ir kolegoms, kurie diskutavo, kurie irgi išreiškė savo nuomonę.

Paskutinis šios dienos vakarinio posėdžio veiksmas, kurį turiu paskelbti, tai yra registracija.

Ačiū kolegoms. Užsiregistravo 38 Seimo nariai.

Kitų klausimų nėra, posėdyje nėra ko svarstyti. Ačiū visiems. Lapkričio 5 dienos vakarinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 428
STENOGRAMA

2024 m. lapkričio 7 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas. Gerbiami kolegos, pradedame lapkričio 7 dienos, ketvirtadienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 107 Seimo nariai. Norėčiau perduoti pirmininkavimą pirmajam pavaduotojui J. Razmai.

10.01 val.

Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo už indėlį atkuriant Lietuvos valstybės nepriklausomybę, Lietuvos valstybės ir parlamentarizmo tradicijų stiprinimą, veiklą visuomenės gerovei įteikimas režisieriui, prodiuseriui ir scenografui Daliui Abariui

PIRMININKAS (J. RAZMA, *TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Lietuvos Respublikos Seimo valdyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo už indėlį atkuriant Lietuvos valstybės nepriklausomybę, Lietuvos valstybės ir parlamentarizmo tradicijų stiprinimą, veiklą visuomenės gerovei nuostatais, patvirtintais Valdybos 2014 m. balandžio 18 d. sprendimu, nusprendė skirti Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimą Daliui Abariui – režisieriui, prodiuseriui, scenografui. Seimo Pirmininkė tars sveikinimo žodį.

Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen sveikinimo žodis

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju. Mieli kolegos, džiaugiuosi, galėdama pristatyti Seimo apdovanojimą, teikiamą režisieriui D. Abariui. Gerbiamas Dalius jau ne vieną dešimtmetį yra žinomas kaip išskirtinių renginių režisierius, prodiuseris ir scenografas. Bendradarbiaudamas su mūsų valstybės institucijomis ir kultūros įstaigomis, jis sukūrė ir įgyvendino daug įsimintinų projektų, valstybinių iškilmių, oficialių ceremonijų ir minėjimų, dainų švenčių, kitų svarbių kultūros ir meno renginių. Jo idėjos tapo renginiais, kurie svarbiausiomis, reikšmingiausiomis mūsų valstybei progomis sujungia skirtingas kartas, jų žiūrovams ir dalyviams išlieka atmintyje ilgus metus. Reikšmingi režisieriaus darbai įvertinti ir valstybiniais apdovanojimais – ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu (Riterio kryžiumi) ir Auksiniu scenos kryžiumi.

O šiandieną gerbiamam D. Abariui už indėlį atkuriant Lietuvos valstybės nepriklausomybę, Lietuvos valstybės ir parlamentarizmo tradicijų stiprinimą, veiklą visuomenės gerovei bus įteiktas Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimas. Šis apdovanojimas yra prasmingas ženklas, liudijantis, kiek daug nuoseklumas, drąsa, atsidavimas pasitarnauja ne tik menui, kultūrai, bet ir parlamentarizmo tradicijoms, ir pačiai valstybei.

Nuoširdžiai dėkoju jums, gerbiamas Daliau, už tokią gražią tarnystę mūsų šaliai, už tai, kad stiprinate Lietuvos kaip modernios, nepriklausomos ir išdidžios valstybės įvaizdį. Taip pat norėčiau padėkoti buvusiai Seimo vicepirmininkei gerbiamai R. Morkūnaitei-Mikulėnienei, kuri kuravo šią sritį per savo darbą Valdyboje ir kurios teikimu mes šiandien apdovanojome gerbiamą Dalių. Savo ir Seimo vardu nuoširdžiai linkiu kūrybinės sėkmės, įkvėpimo, tegul jūsų prasmingi darbai ir toliau stiprina Lietuvos dvasią ir įkvepia mus visus. Ačiū.

Seimo Pirmininkė Viktorija Čmilytė-Nielsen įteikia apdovanojimą režisieriui Daliui Abariui. (*Plojimai*)

Režisieriaus, prodiuserio ir scenografo Daliaus Abario kalba

D. ABARIS. Gerbiama Seimo Pirmininke, Ministre Pirmininke, Seimo nariai, man didelė vertybė ir garbė tarnauti ir kurti Lietuvai. Šiuo apdovanojimu dalinuosi su visais savo mokytojais ir, žinoma, kolegomis, kurie sunkiai dirba užkulisiuose arba už kadro, kurdami ir fiksuodami tai, kas svarbu mūsų valstybei. Dėkoju ir jums, gerbiami politikai, kadencija po kadencijos pratęsiantiems Sausio 13-osios, Vasario 16-osios, Kovo 11-osios, Liepos 6-osios, Rugpjūčio 23-osios ir kitų mums visiems brangių datų ir įvykių paminėjimo tradicijas. Juk nėra nieko prasmingiau, kai matai besikeičiančias kartas prie Seimo Sausio 13-osios laužų, ar jaunimą, iš širdies giedančius mūsų „Tautišką giesmę“ Liepos 6-ąją, 21 valandą.

Būtų nepakeliama, jei netektume šios galimybės. Todėl visi, kaip kas galime, sugebame, saugokime ir kurkime savo valstybę. Nuoširdžiai dėkoju jums už parodytą dėmesį. Ačiū jums. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Dėkoju.

10.05 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. lapkričio 7 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Gerbiami kolegos, pereiname prie mūsų šios dienos darbotvarkės. (*Balsai salėje*) Užsiregistravome jau. Darbotvarkės tvirtinimas – pirmasis klausimas. Matau, kad daug kolegų norėtų dėl darbotvarkės kalbėti. Pirmoji – L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Siūlau frakcijos vardu iš darbotvarkės išbraukti 1-21.1 klausimą – projektą Nr. XIVP-4238 ir lydimuosius. Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo visas paketas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. J. Jarutis. Prašau.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Frakcijos vardu siūlome išbraukti iš darbotvarkės 1-17 klausimą – Tautinių mažumų įstatymo projektą Nr. XIVP-3917(2).

PIRMININKĖ. Dėkoju. S. Jovaiša. Prašau.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Aš frakcijos vardu prašau įtraukti ir svarstyti du projektus, dėl jų Seimas patvirtino skubos tvarką. Tai būtų Žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4217 ir Kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4260. Kadangi mes komitete per pietų pertrauką priimsime išvadą ir sprendimą, Seimas galėtų svarstyti kaip popietinės darbotvarkės. Ačiū.

PIRMININKĖ. K. Vilkauskas. Prašau.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Frakcijos vardu noriu pasiūlyti išbraukti 2-7 klausimą – įstatymo „Dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo“ projektą, nes čia reikia… (*Šurmulys salėje*) …reikia derinti su Rinkimų kodeksu ir kitais pateiktais įstatymais. Ačiū.

PIRMININKĖ. A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Labai svarbu paminėti meno kūrėjus, bet turbūt ne mažiau svarbu būtų Seimui ir Seimo Pirmininkei pasidžiaugti D. Trampo pergale. Juk vis dėlto Jungtinės Amerikos Valstijos yra mūsų strateginiai partneriai, NATO partneriai. (*Balsai salėje*) Negirdėjome net Ministrės Pirmininkės nei jokio sveikinimo, nei pareiškimo. Kuriuo keliu mes einame?

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, jūs, matyt, turėtumėte atidžiau stebėti oficialias paskyras. Aš oficialų sveikinimą, kaip ir numato…

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Pirmininke, jūs esate Seimo vadovė, mes – Seimo nariai. Kažkada…

PIRMININKĖ. Kiekvienas Seimo narys tikrai yra laisvas dar asmeniškai pasidžiaugti. Tą ir siūlau padaryti.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Tai ir džiaugiamės jūsų pozicija.

PIRMININKĖ. M. Skritulskas. Prašau.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiama Pirmininke, Ekonomikos komiteto vardu prašau įtraukti į šios dienos darbotvarkę Lietuvos Respublikos Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos

įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4049. Ekonomikos komitetas šiandien apsvarstė ir vienbalsiai prašo pritarti įtraukimui.

PIRMININKĖ. Projektas Nr. XIVP-4049, atrodo, taip? J. Sabatauskas. Prašau.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Frakcijos vardu prašau išbraukti iš darbotvarkės 1-19 klausimą – Azartinių lošimų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3481(2). Dėl reklamos. Nėra išspręstas tiek žiniasklaidos finansavimo kompensavimo klausimas, tiek sporto. Taigi čia reikėtų dar padirbėti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Prašau. R. Juška.

R. JUŠKA (*LSF*). Komiteto vardu prašyčiau įtraukti į šios dienos darbotvarkę Viešųjų įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4125(2). Komitetas apsvarstė ir dėl terminų nori, kad būtų priimta dar šią sesiją, kad sudarytume galimybę valstybei ir savivaldybėms dalyvauti viešosiose įstaigose, kurių vykdoma tiriamoji veikla yra reikalinga įrodymais pagrįstiems viešosios politikos sprendimams priimti. Komitete šiek tiek pavėlavome, nes buvo atliekamas antikorupcinis vertinimas. Dabar viskas sutvarkyta, parengta, todėl prašyčiau įtraukti į šios dienos darbotvarkę. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ministrė Pirmininkė I. Šimonytė. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Aš tokią repliką vienam kolegai. Jisai gali savo feisbuke ne tik pasveikinti išrinktą Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentą, bet dar ir apgailestauti dėl to, ką jo viršininkas yra pakalbėjęs apie Izraelį. Bet norėjau kalbėti ne apie tai, norėjau kalbėt apie Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą. Mano turima informacija, problema buvo ta, jog Vyriausybė, kai pateikė tą projektą, paprašė skubos tvarkos. Objektyviai aišku, kad jokios skubos bus neįmanoma įgyvendinti, ir aš atsisakau to prašymo, jeigu tai padės kolegoms apsispręsti, tačiau tikrai prašau balsuoti, kad projektas galėtų būti pateiktas ir galėtų būti pradėtas svarstyti, o baigtas svarstyti būsimajame Seime, nes tikrai to projekto laukia visa atsinaujinanti energetika. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Aš taip pat norėčiau paprašyti kolegų įsiklausyti ir neišbraukti Azartinių lošimų įstatymo projekto, kadangi yra pasibaigusi keturis mėnesius trukusi notifikavimo Europos Komisijoje procedūra. Toliau procedūra gali tęstis Seime, likusi priėmimo stadija, o tie nuogąstavimai dėl kompensacijų žiniasklaidai, internetinei žiniasklaidai, tai jau jie yra suplanuoti ateinančių metų biudžete, kur 4 mln. iš loterijų ir reklamų, ir lošimų mokesčio pakėlimo jau papildys šį fondą ir leis tuos tam tikrus patiriamus nuostolius amortizuoti per šį kompensacinį mechanizmą.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, galėtume jau apsispręsti dėl darbotvarkės, bet matau, kad noras yra tęsti diskusiją. Prašau. A. Bagdonas. Paskutinis, jeigu galima.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Tai aš, reaguodamas į siūlymą išbraukti 1-19 klausimą – Azartinių lošimų įstatymo projektą, noriu dar kartelį tik atkreipti dėmesį, kad yra gauti raštai tiek sporto bendruomenės, tiek internetinės žiniasklaidos bendruomenės, tiek Lietuvos verslo konfederacijos, kad į visus klausimus… visi klausimai nėra išspręsti ir į viską nėra atsižvelgta, todėl būtų racionalu šiandien išbraukti šį įstatymo projektą iš darbotvarkės. Aš kalbu Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Seimas apsispręs, visų pirma turime apsispręsti dėl pasiūlymų. Pirmasis – L. Nagienės frakcijos vardu: išbraukti iš darbotvarkės 1-21 klausimą bei jo lydimuosius, tai yra Atsinaujinančios energetikos įstatymo pakeitimo projektą bei lydimuosius. Visą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo bloką siūlo išbraukti iš darbotvarkės. Balsuojame. Kas pritariate, kad išbrauktume, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. Balsuojame.

Balsavo 114: už – 46, prieš – 51, susilaikė 17. Pasiūlymui nepritarta. Blokas lieka šios dienos darbotvarkėje.

Toliau J. Jarutis siūlo iš šios dienos darbotvarkės išbraukti 1-17 klausimą – Tautinių mažumų įstatymą, dėl kurio liko tiktai balsavimas. Jau viskas yra apsvarstyta. Apsispręskime. Kas pritariate J. Jaručio pasiūlymui… Liko tik balsavimas, bet gali būti toks prašymas išbraukti, tai apsisprendžia Seimas, ar išbraukti, ar ne. Kas pritariate, kad išbrauktume, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 119: už – 51, prieš – 59, susilaikė 9. Pasiūlymui nepritarta. Klausimas lieka darbotvarkėje.

S. Jovaiša siūlė įtraukti šiandieną du projektus, tačiau net dėl pagrindinio projekto išvados dar nėra. Mes negalime įtraukti, kol nėra. Taigi negalėsime įtraukti. Negali Seimas dėl to apsispręsti, kol dar nėra apsvarstyta.

Toliau antras. K. Vilkauskas siūlė išbraukti iš šios dienos darbotvarkės 2-7 klausimą – įstatymo „Dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo“ projektą. Kas pritariate išbraukimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 109: už – 43, prieš – 56, susilaikė 10. Išbraukimui nepritarta.

Taip pat buvo pasiūlymas į šios dienos darbotvarkę įtraukti įstatymo projektą Nr. XIVP-4049, tačiau taip pat nėra pagrindinio komiteto išvados. A, atsiprašau, terminai neišlaikyti, tai mes negalime įtraukti, tiesiog neišlaikyti terminai.

Tada J. Sabatauskas frakcijos vardu siūlo išbraukti 1-19 klausimą – Azartinių lošimų įstatymo pakeitimo projektą. Kas pritariate ištraukimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 118: už – 60, prieš – 50, susilaikė 8. Pasiūlymui pritarta.

J. Šiugždinienė – replika po balsavimo. Prašau.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Aš noriu paprašyti dėl prieš tai buvusio balsavimo dėl Komunistų partijos mano balsą įskaityti prieš.

PIRMININKĖ. Gerai, dėkoju, bus įskaitytas, bet sprendimo tai nepakeis, nes nebuvo pritarta išbraukimui.

Dar R. Juška komiteto vardu siūlo į šios dienos darbotvarkę įtraukti įstatymo projektą Nr. XIVP-4125. Pabalsuojame. Kas pritariate įtraukimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Už – 102, prieš – 2, susilaikė 14. Pasiūlymui pritarta.

Ir dėl visos darbotvarkės pabalsuokime. Kas pritariate šios dienos darbotvarkei… (*Balsai salėje*) Bendru neišeis, manau. Balsuojame.

Balsavo 118: už – 72, prieš – 1, susilaikė 45. Darbotvarkei pritarta.

Mieli kolegos, dar atsiklausiu jūsų, ar galime svarstyti, yra sąrašas klausimų, kurie nebuvo įtraukti į Seimo rudens darbų programą: tai Krašto apsaugos sistemos ir karo tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4256… 2-27 klausimas – Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo pakeitimas, 2-29 klausimas – Statybos inžinierių konfederacijos įstatymo projektas, 2-30 klausimas – Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo projektas, rezervinis 1 klausimas – Medžioklės įstatymas, rezervinis 1.2 klausimas – Laukinės gyvūnijos įstatymas. Ar galėtume bendru sutarimu pritarti, kad šiandieną apsvarstome šiuos klausimus? Ačiū, pritarta.

10.19 val.

Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 1, 2, 7, 9, 11, 12, 13, 18, 21, 22, 23, 36, 52 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo VI[1] skyriumi ir nauju 1 priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-4111(2)ES (*priėmimas*)

Toliau pereiname jau prie darbotvarkės. 1-2.1 klausimas – Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-4111. Pranešėjas – A. Pocius. Kviečiu į tribūną. Pradedame priėmimą pastraipsniui. Balsuosime po kiekvieno?

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Labas rytas, kolegos.

PIRMININKĖ. Sekundėlę! Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Dėl 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime straipsniams nuo 1 iki 10 imtinai pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 11 straipsnio yra Seimo nario V. Rakučio pasiūlymas. Prašau. Ar galėtumėte pristatyti savo pasiūlymą? Pasiūlymas dėl 11 straipsnio.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Iš esmės yra techninis pasiūlymas – pridėti vieną straipsnį, nes tiesiog to reikalauja dokumento logika. Komitetas, kiek žinau, pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar yra 29, ar galime pritarti bendru sutarimu, kad apsvarstysime šį klausimą? Nematau prieštaraujančių, yra pritarta. Prašom komiteto pirmininko komiteto nuomonės dėl šio pasiūlymo.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Paantrinsiu profesoriui V. Rakučiui. Atsižvelgiant į Teisės departamento pastabą dėl straipsnių numeracijos ir į Seimo nario V. Rakučio pasiūlymą, įstatymo projektas papildomas nauju 12 straipsniu, visus kitus straipsnius atitinkamai sunumeruojant nuo 13-o iki 18-o. Komiteto balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu pataisai, kuriai ir komitetas pritarė bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių. Dėkoju. Tuomet dėl viso 11 straipsnio. Ar galėtume jam pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Atsiranda naujas 12 straipsnis. Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Nuo 13 iki 16 straipsnių pasiūlymų… Atsiprašau, nuo 13 iki 18 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Kaip ir minėjau… Dar neminėjau, bet balsuojame po kiekvieno, kadangi labai daug priėmimų. Tai apsispręskime balsuodami dėl 1-2.1 klausimo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 106: už – 106, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4111) priimtas. (*Gongas*)

10.22 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 526, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4112(2)ES (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-2.2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4112, lydimasis. Priėmimo stadija.

Dėl 1, 2 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento pastaba, kuri yra techninio pobūdžio. Jai komitetas pritarė. Ar galėtume pritarti 3 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Ačiū, pritarta. Dėl 4, 5 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 1-2.2 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 102: už – 102, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4112) priimtas. (*Gongas*)

10.23 val.

Baudžiamojo kodekso 285 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4113(2)ES (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-2.3 klausimas – Baudžiamojo kodekso 285 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4113. Priėmimo stadija. Sudaro trys straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Užsirašiusių dėl motyvų ir čia nėra. Taigi apsispręskime balsuodami dėl projekto Nr. XIVP-4113.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 105: už – 105, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4113) priimtas. (*Gongas*)

10.24 val.

Lietuvos kariuomenės Tauragės karinio poligono ir Lietuvos kariuomenės Šilalės karinio poligono įstatymo projektas Nr. XIVP-4028(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Lietuvos kariuomenės Tauragės karinio poligono ir Lietuvos kariuomenės Šilalės karinio poligono įstatymo projektas Nr. XIVP-4028(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui.

Dėl 1, 2, 3 straipsnių ir iki 11 straipsnio imtinai nėra gauta pasiūlymų. Ar galėtume kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 12 straipsnio pasiūlymų irgi nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 13 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba, ji yra techninio pobūdžio. Jai komitetas pritarė. Ar galėtume pritarti 13 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų užsirašęs R. Vaitkus kalbės už.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, įgyvendinamas ypatingos valstybinės svarbos projektas – kuriami du nauji poligonai Šilalės ir Tauragės rajonuose. Taip formuojama poligonų kūrimo, steigimo praktika, tobulinamas pats įstatymo projektas. Turime pripažinti, kad nevyko viskas taip sklandžiai, kaip turėjo būti. Tai tikriausiai galima pasakyti, kad iš klaidų reikia mokytis. Tauragės ir Šilalės savivaldos atstovams vyko pirminis pristatymas, nepakvietus nei Seimo narių, nei Šilalės atstovų, nei Jurbarko, nei Tauragės, tai buvo šiek tiek apmaudu. Ir po to Valstybės gynimo taryba pritarė poligonų steigimui ir prasidėjo, tik po to prasidėjo, derinimas su visuomene, su bendruomenėmis. Ir, be abejo, atsirado labai daug siūlymų, į kuriuos, reikia pripažinti, buvo atsižvelgta. Faktiškai, manau, į 80 % bendruomenės siūlymų ir prašymų buvo atsižvelgta. Iš esmės galbūt apmaudžiausias atvejis buvo medžių, miško iškirtimo procento vieta, kai buvo deklaruojama nuo pačios pradžios, kad šitas procentas bus ne daugiau kaip 5. Toliau per patį procesą procentas iškilo iki 15. Suprantama, bendruomenės, visuomenės nepasitenkinimas buvo didžiulis. Deja, pasiūlymui sumažinti šį procentą nebuvo pritarta.

Reikia pripažinti, kad susitarimas su medžiotojais buvo sklandus ir Medžioklės įstatymo pakeitimas įgyvendinamas, manau, sėkmingai, ir medžiotojams leista kompensuoti kitu plotu. Reikia pasakyti, kad turime pasimokyti iš dabartinių klaidų ateityje steigdami poligonus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. V. Ąžuolas – motyvai prieš.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų užuojauta Šilalės ir Tauragės gyventojams. Jie nepasimokė iš Mažeikių, Akmenės, žemaičių, kurie padarė taip, kad tokio poligono nebūtų. Žinoma, buldozeriu visada galima nustumti. Šilalė ir Tauragė buvo nustumta saldainių patrupinimu: *bišk*i nuolaidų, *bišk*i kai ko, *bišk*i kokių nors gražių pažadų, kad bus vienaip ar kitaip. Pasirodo, ir taip galima žmones apgauti. Liūdniausia turbūt šioje situacijoje yra tai, kad Lietuvoje yra išnaudojama tik 50 % buvusių poligonų teritorijų, kurias turėjome po 1990 metų. Užuot kūrę ten, kur jau jie buvo, ne, lengviausia yra paimti naują teritoriją ir nuspręsti, kad norime. Tai ką, Šilalės, Tauragės gyventojai, užuojauta. Jūs suprasite, ką turite.

PIRMININKĖ. Motyvai už V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Norėčiau pasakyti, kad įvyko labai svarbus istorinis pokytis – žemaičių krašte atsirado poligonas. Tikrai to nebuvo, o mes sukūrėme Žemaitijos brigadą. Žemaitijos brigados batalionams iš tikrųjų reikia erdvės, kur jie galėtų mokyti savo karius, nes jeigu kariuomenė yra nemokyta, jeigu kariai negauna per savo tarnybos laiką tam tikrų įgūdžių, tai jie tų įgūdžių niekada ir neįgis. Turime suprasti, kad tai būtinas buvo žingsnis, nes važinėti į Pabradę ar kitur į Rytų Lietuvą iš Klaipėdos yra ir nepraktiška, ir neekonomiška, ir labai kenksminga mūsų keliams. Kariai paprastuosius įgūdžius turi gauti šalia. Taip, tai nėra poligonai, kur bus galima atlikti kovinius šaudymus, bet manevravimui, tam kolektyviniam rengimui, kuris yra būtinas, atsirado vietos.

Ir man labai iš tikrųjų liūdna, kad mes į savo Lietuvos kariuomenės stiprinimą žiūrime kaip į kokios svetimos kariuomenės stiprinimą. Čia mūsų Lietuvos kariuomenė, kurioje tarnauja mūsų vaikai ir kuri, jeigu reikės, gins mūsų Tėvynę. O kam nepatinka Lietuva, tai geriau nekalbėtų Seime.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, Pirmininke. Tikrai nesu prieš poligonus, prieš galimybę tobulinti savo įgūdžius, bet esu prieš sovietinį būdą nupiešti ant žemėlapio ribas, nesiteikti atvažiuoti pabendrauti su gyventojais, su bendruomene. Tiesiog toks valinis sprendimas – štai reikia ir bus, jūs gyvenote ir gyvenkite sau, o mes čia žaisime karą. Tai kam tada poligonai, jeigu ten nebus galimybės važiuoti su vikšrine technika ar atlikti kokius nors mokomuosius šaudymus?

Tokiam turistavimui turbūt poligonai nereikalingi. Jeigu poligonas planuojamas, tai jis turi būti planuojamas nuo galimybės gyventojams išsakyti savo lūkesčius, kad nebūtų pažeista jų gyvenamoji erdvė, kad nenuvertėtų jų turtas. Matome nuogąstavimų net viešojoje erdvėje, ne tik tai, ką mums čia, Seime, arba kabinete prie stalo atsisėdęs braižo vienas ar kitas ministras. Taip, kilus triukšmui atsirado tam tikra diskusija, bet ar patenkino visų gyventojų lūkesčius? Tikrai ne.

Todėl aš esu prieš tokį sovietinį būdą paimti iš gyvenamosios aplinkos teritoriją, kaip sakoma, ne kariniam poligonui, o kažkokiam kariniam turistavimui, nes neva nebus ten vykdomi jokie taktiniai ar kitokie mokymai. Šiuo atveju sutinku, kad poligonai reikalingi, bet esu prieš tokį būdą, todėl susilaikysiu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai už – J. Jarutis. Ruošiasi A. Anušauskas.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, Pirmininke. Kad įgyvendintų vienokius ar kitokius visų gyventojų lūkesčius, tai turbūt nėra ko tikėtis, nes tai būtų utopija. Bet kokiu atveju šitos… Suprantu, kad galbūt kai kam kelia abejonių skuba, kuria mes šitą poligoną įteisinsime, tikiuosi, bet steigiant šitą poligoną buvo ir pasimokyta iš klaidų, kurios buvo padarytos Žemaitijoje. Komitetai iš tikrųjų važiavo, ir mūsų Nacionalinio saugumo komitetas, gal trys komitetai važiavo į vietą, derėjosi su žmonėmis.

Suprantu, kad lietuvių sąmonėje miškas yra kažkas tokio švento, galbūt taip ir yra, bet neužmirškime, kad miškas yra atsikuriantis resursas, ir jeigu kariuomenei reikia tam tikro laisvo ploto, tai natūralu, kad jie turi iškirsti tam tikrą dalį miško. Ir apskritai, jeigu mes neturėsime poligonų, neturėsime kur rengti pratybas, neturėsime kur treniruotis, tai mes matome, kiek miškų apskritai dings nuo žemės paviršiaus. Dabar Ukrainoje, jeigu kas žiūrite vaizdus jutube ar dar kur nors, matot, kas iš to miško belieka. Jeigu mes nerengsime savo kariuomenės, šitoje žemėje gyvuos kita kariuomenė. Aš pasisakau už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Anušauskas – motyvai už.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Pirmiausia aš suprantu, kad kai kurie Seimo nariai meluodami nejaučia jokios atsakomybės ir nejaus. Aš labai tikiuosi, kad jūsų valdančiojoje koalicijoje nebus melagių, ten tikrai nereikia. Su bendruomenėmis, su atskirais ūkininkais ne tik buvo deramasi, bet jie dalyvavo ir posėdyje, buvo nubrėžtos ribos, derinamos su jais, kalbėtasi tiesiogiai. Visa tai galima pamatyti įraše, kuomet NSGK svarstė būtent šį projektą. Tai, kad kariuomenei reikia poligonų, kur yra derinami taktiniai manevrai, nebūtinai šaudymas, kad reikia užimti pozicijas, tai kariuomenė žino, bet, aišku, su kariuomene nei susiję, nei besidomintys jos reikalais politikai to nežino ir niekada nežinos. Tiesą sakant, visa ta demagogija, nuo jos jau vemti verčia.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl 1-3.1 – Lietuvos kariuomenės Tauragės karinio poligono ir Lietuvos kariuomenės Šilalės karinio poligono įstatymo projekto. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 101: už – 94, prieš – 1, susilaikė 6. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4028) priimtas. (*Gongas*)

L. Kasčiūnas – replika po balsavimo.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiama Seimo Pirmininke, labai ačiū. Aš tikrai labai noriu padėkoti, mes padarėme didžiulį darbą. Poligonų steigimas yra tikrai sudėtingas procesas. Pasikalbėkite su visomis Vakarų valstybėmis, kaip joms sekasi. Čia esame kalbėję su vienu vokiečių generolu, kuris sakė: mes pradėjome su visuomene kalbėtis 2014 metais dėl mažo aerodromo įkūrimo vienoje pietinėje žemėje. Sako, iki šiol kalbamės su visuomene. Kitaip tariant, padarėme rimtą darbą. Visąlaik galima daugiau komunikuoti, galima labiau pasistengti, bet tikrai ačiū už tai.

Bet aš noriu vieną dalyką pasakyti. Jeigu jūs girdėjote Prezidento patarėjo ir paties Prezidento nuomonę apie tai, kas bus vienas iš svarbiausių prioritetų gynybos srityje kitais metais naujai Vyriausybei, tai bus brigados dydžio poligono įsteigimas. Ne manevrinio, bet visaverčio, kad mūsų kariuomenė jau turėtų visas reikalingas sąlygas.

Ką tik girdėjau dviejų atstovų, dviejų pretendentų iš, matyt, būsimos valdančiosios koalicijos pasisakymus. Man bus labai labai įdomu pažiūrėti, kaip jums seksis su brigados dydžio poligonu ir su tais įsipareigojimais, kurie bus neišvengiamai duoti. Mes, aišku, būsime pasirengę jums padėti.

PIRMININKĖ. Replikos po balsavimo išsakytos.

10.36 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 8 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4189(2) (*priėmimas*)

Tęsiame. Darbotvarkės 1-3.2 klausimas – Medžioklės įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-4189. Tai yra lydimasis. Trys straipsniai yra keičiami. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame. Kas pritariate Medžioklės įstatymo pakeitimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 95: už – 94, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4189) priimtas. (*Gongas*)

10.37 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3091(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-4 klausimas – Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 10 straipsnio pakeitimo projektas. Priėmimo stadija. Kviečiu komiteto pranešėją K. Mažeiką ir pradedame priėmimą pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento dvi pastabos. Ne, atsiprašau, ne dvi, o trys. Prašau pristatyti komiteto išvadą dėl kiekvienos iš jų.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Komitetas visoms trims pastaboms pritarė vienbalsiai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. J. Varkalys atsiima savo pirmąjį pasiūlymą, tačiau… J. Varkalys. Prašau.

J. VARKALYS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio Pirmininke. Taip, sutinku su Teisės departamento pastabomis ir su Kaimo reikalų komiteto suredaguotu tekstu ir balsuoti neprašau.

PIRMININKĖ. Supratau, dėkoju. Taigi, turime tuomet apsispręsti dėl 1 straipsnio, suredaguoto pagal Teisės departamento pastabas. Ar galėtume jam pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru… Atsiprašau. Dėl 2 straipsnio, teisingiau, yra gautas Seimo nario J. Varkalio kitas pasiūlymas – papildyti įstatymo projektą nauju 2 straipsniu. Prašau, gerbiamas Jonai, pristatyti savo pasiūlymą.

J. VARKALYS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Esmė yra ta, kad, jei mirus fiziniam asmeniui mirusiojo įpėdinis nesikreipia dėl medžioklės išteklių plotų vienetų leidimo pratęsimo arba perėmimo per 3 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos, jis netenka teisės pretenduoti į tokio leidimo perėmimą ir pratęsimą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar yra 29 Seimo nariai, kurie pritartų šios pataisos svarstymui? Girdžiu balsus iš visų pusių, kad yra, tai manykime, kad yra. Prašau, komiteto nuomonė.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Komiteto nuomonė yra pritarti: 6 balsavo už, tai vienbalsiai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti bendru sutarimu J. Varkalio pasiūlymui, kuriam komitetas taip pat pritarė bendru sutarimu? Ačiū. Tuomet atsiranda naujas 2 straipsnis. Ar galime pritarti visam 2 straipsniui? Dėkoju, pritarta.

Atkreipiu dėmesį, kad kolega K. Navickas buvo registravęs pasiūlymą, tačiau jį atsiėmė, ar ne? Viskas gerai. Tada atsiranda naujas 3 straipsnis, dėl kurio pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume

pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami. Yra? Atsiprašau, pradžioje nematėme.

J. Varkalys – motyvai už dėl viso projekto. Prašom.

J. VARKALYS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Labai trumpai. Noriu paprašyti ir pasakyti, kad šiuo įstatymu siūloma sukonkretinti taikymą laiko atžvilgiu ir atsižvelgti į tai, kad leidimą turėjusiam asmeniui, jo įpėdiniui, būtų galimybė prasitęsti per tam tikrą laiką, per 3 mėnesius. Labai prašau visų palaikyti ir išspręsti šį klausimą. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Apsispręskime balsuodami dėl darbotvarkės 1-4 klausimo – Medžioklės įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 93: už – 86, prieš nebuvo, susilaikė 7. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3091) priimtas. (*Gongas*)

10.41 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro tarybos sudarymo“ projektas Nr. XIVP-4220(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro tarybos sudarymo“ projektas Nr. XIVP-4220(2). Priėmimo stadija.

Projektą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu kiekvienam iš jų? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 1-5 klausimo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 89: už – 85, prieš nebuvo, susilaikė 4. Nutarimas (projektas Nr. XIVP-4220) priimtas. (*Gongas*)

10.42 val.

Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 7, 8, 13, 44, 56 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3826(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-6.1 klausimas – Advokatūros įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3826. Priėmimo stadija.

Projektą sudaro septyni straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 90: už – 90, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3826) priimtas. (*Gongas*)

10.43 val.

Antstolių įstatymo Nr. IX-876 5, 18, 22, 25^1, 27, 37, 39, 45 ir 49 straipsnių pakeitimo ir 19 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3827(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-6.2 klausimas – Antstolių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3827. Priėmimo stadija.

Projektą sudaro 11 straipsnių. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti kiekvienam iš jų bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 1-6.2 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 94: už – 91, prieš nebuvo, susilaikė 3. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3827) priimtas. (*Gongas*)

10.43 val.

Notariato įstatymo Nr. I-2882 3, 4, 6, 7, 10^1, 10^3, 10^4, 22, 23, 27^1, 28, 28^1, 34, 42, 66, 72, 73 straipsnių ir V skyriaus pavadinimo pakeitimo bei Įstatymo papildymo 7^2 ir 52^1 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3828(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-6.3 klausimas – Notariato įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3828. Priėmimo stadija.

Šį projektą sudaro 21 straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 96: už – 93, prieš nebuvo, susilaikė 3. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3828) priimtas. (*Gongas*)

10.44 val.

Teismo ekspertizės įstatymo Nr. IX-1161 5, 7, 9, 10, 11, 15 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3829(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-6.4 klausimas – Teismo ekspertizės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3829.

Pakeitimą sudaro aštuoni straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 98: už – 96, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3829) priimtas. (*Gongas*)

10.45 val.

Pranešėjų apsaugos įstatymo Nr. XIII-804 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4088(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-7 klausimas – Pranešėjų apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4088(2). Pakeitimą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 1-7 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 94: už – 92, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4088(2) priimtas. (*Gongas*)

10.46 val.

Baudžiamojo kodekso 3, 60, 99, 100, 100[1], 100[2], 100[3], 103, 107, 108, 109, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 131, 132, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 142, 143, 145, 146, 147, 147[1], 147[2], 148, 149, 150, 151, 151[1], 152, 152[1], 156, 157, 159, 160, 161, 162, 169, 170, 170[1], 170[2], 172, 173, 174, 175, 176, 178, 180, 181, 182[1], 185, 188, 189, 189[1], 191, 192, 193, 194, 196, 197, 198, 198[1], 198[2], 202, 206, 207, 208, 209, 210, 213, 214, 215, 217, 218, 224, 229, 231, 232, 233, 234, 236, 238, 249[1], 250, 250[2], 250[4], 250[5], 251, 256, 256[1], 257, 257[1], 258, 259, 262, 265, 267, 267[1], 267[2], 267[3], 268, 270, 270[2], 270[3], 273, 274, 275, 276, 276[1], 276[2], 276[3], 277, 278, 279, 280, 281, 283, 285, 286, 287, 288, 289, 292, 292[1], 294, 295, 296, 297, 299, 300, 301, 302, 302[1], 303, 304, 306, 306[1], 306[2], 307, 308, 309, 310, 311 ir 312 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3601(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-8.1 klausimas – Baudžiamojo kodekso daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3601(2). Priėmimo stadija. Pakeitimą sudaro 156 straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime dėl 1-8.1 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 97: už – 93, prieš – 1, susilaikė 3. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3601) priimtas. (*Gongas*)

10.47 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 362[1] straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3602(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-8.2 klausimas – Baudžiamojo proceso kodekso vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3602(2). Pakeitimą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuokime dėl 1-8.2 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 97: už – 95, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3602) priimtas. (*Gongas*)

10.47 val.

Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3603(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-8.3 klausimas – Kriminalinės žvalgybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3603(2). Pakeitimą sudaro du straipsniai, pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume jiems pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime dėl 1-8.3 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 97: už – 96, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3603) priimtas. (*Gongas*)

10.48 val.

Baudžiamojo kodekso 9[1] straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4133(2)ES (*priėmimas*)

Toliau 1-9.1 klausimas – Baudžiamojo kodekso 9[1] straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4133(2). Pakeitimą sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime dėl 1-9.1 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 97: už – 94, prieš – 1, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4133) priimtas. (*Gongas*)

10.49 val.

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ Nr. XII-1322 3 ir 17 straipsnių, priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4134(2)ES (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-9.2 klausimas – įstatymo „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4134(2). Jį sudaro trys straipsniai, pasiūlymų nėra gauta. Ar galima būtų pritarti kiekvienam iš jų bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Apsispręskime balsuodami dėl 1-9.2 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 96: už – 95, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4134) priimtas (*Gongas*)

10.50 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 62, 63 ir 94 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3966(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – projektas Nr. XIVP-3966. Į tribūną norėčiau pakviesti komiteto pranešėją A. Ažubalį. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 2 straipsnio yra trys Teisės departamento pastabos. Prašau pakomentuoti.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Kolegos, yra gautos, kaip jau ir sakyta, trys Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabos ir aš trumpai įvardinsiu pastabas dėl keičiamo 63 straipsnio. Šioms pastaboms pagrindinis komitetas pritarė bendru sutarimu ir pateikė savo siūlymą, kaip pagal jas pakeisti visą 63 straipsnio esmę. Siūloma iš 63 straipsnio nuostatų išbraukti žodžius „bent vienas iš darbdavių, kuris įsipareigoja įdarbinti užsienietį pagal darbo keliems darbdaviams sutartį“ (citata baigiama), nes nuostatose yra kalbama apie į Lietuvą atvykstančius sezoninius darbuotojus (tik sezonui), kurie pagal įstatymo kitų straipsnių logiką turi atvykti pas vieną konkretų darbdavį, o ne pas keletą darbdavių, kaip turi tokią teisę žmonės, kurie atvyksta ne sezoniniam darbui, o, sakykime, įgiję laikiną leidimą gyventi. Likusios dvi pastabos yra redakcinio pobūdžio, tad aš ir nenoriu prie jų apsistoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komitetas pritarė visoms pastaboms. Ar galėtume ir mes pritarti visam 2 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabas? Ačiū, pritarta.

Dėl 3 straipsnio pasiūlymų nebuvo gauta ir dėl 4 straipsnio taip pat. Ar galėtume abiem straipsniams pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Apsispręskime balsuodami dėl 1-10 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86: už – 86, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3966) priimtas. (*Gongas*)

10.52 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Moldovos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir įslaptintos informacijos abipusės apsaugos ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4117(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-11 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Moldovos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir įslaptintos informaci-

jos abipusės apsaugos ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4117. Pakeitimą sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 89: už – 88, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4117) priimtas. (*Gongas*)

10.53 val.

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos ratifikavimo“ Nr. X-1526 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4094(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-12 klausimas – įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos ratifikavimo“ 2 straipsnio pakeitimo projektas Nr. XIVP-4094. Norėčiau pakviesti A. Lydeką, kad pristatytų Užsienio reikalų komiteto nuomonę dėl Teisės departamento pasiūlymo, kuriuo, na, formuluotė būtų keičiama ir atsirastų preambulė. Tai prašau.

A. LYDEKA (*LSF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, dar prieš 1 straipsnį Užsienio reikalų komitetas siūlo papildyti šį įstatymą preambule. Tai yra Seimo Teisės departamentas, laikydamasis besiformuojančios Tarptautinių sutarčių ratifikavimo įstatymo pakeitimo įstatymo praktikos, pasiūlė projektą papildyti tokia preambule, kurioje būtų atspindėtas Respublikos Prezidento dekretas, kuriuo pakeitimo projektas yra pateiktas Seimui. Taigi pagrindinis komitetas, Užsienio reikalų komitetas, pritarė bendru sutarimu tokiam pakeitimui – papildyti įstatymo projektą preambule.

Taip pat, jeigu galima, iš karto pagarsinčiau, gerbiama Pirmininke, tiesiog dėl protokolo, kad pastebėjome visiškai redakcinį netikslumą ir Lietuvos Respublikos Prezidento dekreto numerį, kuris buvo įrašytas, ištaisėme į tinkamą, tai yra 1K-39. Tai yra tik techninė klaida įrašant skaičių. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galėtume pritarti komiteto nuomonei ir papildyti Teisės departamento siūloma formuluote? Tokiu atveju atsirastų įstatyme preambulė. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ir, suprantama, pritariame tai redakcinei pastabėlei, kur ištaisoma klaida. Taip pat pritarta.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Apsispręskime balsuodami dėl 1-12 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 93: už – 93, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4094) priimtas. (*Gongas*)

10.56 val.

Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 16^1, 19^1 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3992(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-13.1 klausimas – Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-3992. Norėčiau pakviesti M. Skritulską į tribūną, nes čia yra nemažai gautų Teisės departamento pastabų. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio yra viena Teisės departamento pastaba. Prašau.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Komitetas spalio 16 dieną svarstė šią Teisės departamento pastabą ir vienbalsiai pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galėtume pritarti 1 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Ačiū, pritarta.

Nuo 2 iki 5 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 6 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašau.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Taip pat buvo Teisės departamento pastaba ir pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti 6 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Ačiū.

Dėl nuo 7 straipsnio iki 16 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 17 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašau.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Šiai pastabai komitetas bendru sutarimu nepritarė.

PIRMININKĖ. O ji redakcinio pobūdžio ar kokia kitokia?

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Ištaisyti agentūros nurodytus trūkumus Lietuvai. Valstybė neturi įgaliojimų nustatyti darbuotojų kvalifikacinių reikalavimų, todėl remiantis šiuo argumentu buvo nepritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime tuomet pritarti bendru sutarimu 17 straipsniui, komiteto versijai? Ačiū, nėra prieštaraujančių. Dėl nuo 18 straipsnio iki 24 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 93: už – 86, prieš nebuvo, susilaikė 7. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3992) priimtas. (*Gongas*)

10.58 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 373 ir 377 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3993(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-13.2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3993. Pakeitimą sudaro trys straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 94: už – 91, prieš nebuvo, susilaikė 3. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3993) priimtas. (*Gongas*)

10.59 val.

Saugos tyrimų įstatymo projektas Nr. XIVP-3967(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-14.1 klausimas – Saugos tyrimų įstatymo projektas Nr. XIVP-3967. Norėčiau pakviesti A. Kupčinską, tačiau jo… Jis salėje yra, ateina į tribūną. Priėmimas pastraipsniui.

Dėl nuo 1 iki 15 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu kiekvienam? Dėl 16 straipsnio nėra pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 17 straipsnio yra Teisės departamento trumputė pastaba.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Komitetas pritarė, tai redakcinio pobūdžio patikslinimas. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime ir mes pritarti 17 straipsniui? Ačiū, pritarta.

Dėl nuo 18 iki 24 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 25 straipsnio yra viena Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Komitetas nutarė nepritarti. Argumentai būtų šie: atkreipėme dėmesį, kad analogiškas reglamentavimas šiuo metu galioja orlaivių avarijų ir incidentų saugos tyrimų srityje, pagal reglamento Nr. 996/2010 12 straipsnio 1 dalį. Atsižvelgus į pasiūlymą, būtų skirtingos nuostatos dėl skirtingų transporto rūšių, o tai apsunkintų saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio darbą ir procedūras. Bendru sutarimu nepritarti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime pritarti 25 straipsniui? Pritarta. Dėl 26 straipsnio yra Teisės departamento dvi pastabos. Prašau.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Pirmajai komitetas bendru sutarimu nepritarė. Argumentai būtų šie: apibūdinti projekto 26 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytų asmenų ar sudaryti baigtinį šių asmenų sąrašą nėra galimybių, nes kiekviena avarija ar incidentas yra skirtingi, asmenys gali būti susiję ne tiktai su transporto priemone, bet ir su kita transporto infrastruktūra, geležinkeliais, uostų infrastruktūra, laivų eismo tarnybos operatoriais, orlaiviais ir laivais. Asmenys, apie kuriuos renkama informacija, nurodyta vėl minėto reglamento straipsnio 2 dalies e punkte. Bendru sutarimu nepritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galėtume pritarti 26 straipsniui taip, kaip jį formuluoja komitetas? Nėra prieštaraujančių? Dėkoju, pritarta.

Dėl 27, 28, 29, 30…

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Atsiprašau. Dėl to straipsnio buvo dar viena pastaba.

PIRMININKĖ. Ten buvo dvi Teisės departamento pastabos, taip. Dėl 27, 28, 29, 30 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 31 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Komitetas vėlgi bendru sutarimu nutarė nepritarti, nes žodis „rekomendacija“ nenurodo privalomo nurodymo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti 31 straipsniui taip, kaip jį formuluoja komitetas? Nėra prieštaraujančių. Dėl 32 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti? Pritarta. Dėl 33 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Komitetas bendru sutarimu nepritarė, nes 4 dalies nuostata bus taikoma tik įsigaliojus įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galėtume 33 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ir priedas, dėl jo pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 1-14.1 klausimo – Saugos tyrimų įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 99: už – 98, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3967) priimtas. (*Gongas*)

11.04 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 376, 396, 396[1], 401, 413[1] ir 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 376[1], 401[1] ir 413[2] straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3968(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-14.2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3968. Priėmimo stadija. Projektą sudaro 10 straipsnių. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame dėl 1-14.2 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 98: už – 94, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3968) priimtas. (*Gongas*)

11.05 val.

Vidaus vandenų transporto kodekso 16[1] straipsnio pakeitimo ir 27 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3969(2) (*priėmimas*)

Toliau darbotvarkės 1-14.3 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-3969(2). Pakeitimą sudaro trys straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Dėl motyvų nėra užsirašiusių. Balsuojame dėl 1-14.3 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 94: už – 92, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3969(2) priimtas. (*Gongas*)

11.05 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 III skyriaus septintojo skirsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3970(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-14.4 klausimas – Aviacijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3970(2). Pakeitimą sudaro trys straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 99: už – 97, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3970) priimtas. (*Gongas*)

11.06 val.

Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3971(2) (*priėmimas*)

Toliau darbotvarkės 1-14.5 klausimas – Biudžeto sandaros įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3971(2). Pakeitimą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl projekto Nr. XIVP-3971.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 103: už – 100, prieš – 1, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3971) priimtas. (*Gongas*)

11.07 val.

Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 2, 3, 5, 6 straipsnių ir VI skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3972(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-14.6 klausimas – Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3972. Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Sudaro septyni straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame dėl 1-14.6 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 99: už – 97, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3972) priimtas. (*Gongas*)

11.08 val.

Saugios laivybos įstatymo Nr. VIII-1897 1, 2, 3, 47 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir 46 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3973(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-14.7 klausimas – Saugios laivybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3973(2). Pakeitimą sudaro aštuoni straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galima kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 105: už – 103, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3973) priimtas. (*Gongas*)

11.09 val.

Pašto įstatymo Nr. VIII-1141 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3919(2) (*priėmimas*)

Toliau darbotvarkės 1-15 kausimas – Pašto įstatymo Nr. VIII-1141 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3919(2). Kviečiu pranešėją M. Skritulską į tribūną. Tai yra priėmimas. Priėmimas pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 2 straipsnio yra gautos dvi Teisės departamento pastabos. Prašau.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė šias pastabas ir vienbalsiai bendru sutarimu pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galėtume pritarti 2 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabas? Ačiū. Pritarta.

Dėl 3 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 4 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašau pristatyti komiteto nuomonę.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Taip pat komitetas svarstė ir vienbalsiai pritarė šiai pastabai.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu 4 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Pritarta.

Dėl 5 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašau.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Taip pat komitetas svarstė ir bendru sutarimu pritarė šiai pastatai.

PIRMININKĖ. Ar galėtume pritarti 5 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Ačiū, pritarta.

Dėl nuo 6 iki 12 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 13 straipsnio yra įdomesnė situacija, nes yra analogiški pasiūlymai. L. Savicko – pirmasis pagal registracijos datą. Seimo nary Lukai Savickai, prašom pristatyti savo siūlymą.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Ačiū. Gerbiami kolegos, kad galbūt būtų paprasčiau apsispręsti, kadangi suprantu, kad yra identiški pasiūlymai, mano pasiūlymui buvo nepritarta, bet kolegų pasiūlymui buvo pritarta, tai gal lengviau būtų apsispręsti salėje, jeigu kolegos pristatytų, ir tuomet lengviau bus balsuoti.

PIRMININKĖ. Tai ar jūs atsiimate?

L. SAVICKAS (*DFVL*). Aš atsiimu, kad galėtume pristatyti tą, kuriam pritarta.

PIRMININKĖ. Gerai, tuomet Seimo nariai E. Gentvilas, R. Vaitkus ir kiti. Prašau, gerbiamas Eugenijau, pristatyti pasiūlymą.

E. GENTVILAS (*LSF*). Sveiki, kolegos, čia, manau, yra susidariusi kurioziška situacija. Visiškai analogiškas L. Savicko pasiūlymas buvo visiškai sukritikuotas ir komitete atmestas, o analogiškas mano ir kitų kolegų pasiūlymas buvo išgirtas ir priimtas. (*Juokas salėje*) Ačiū už tokį dėmesį.

Esmė šito pasiūlymo yra, kad į universaliąsias pašto paslaugas yra įtraukiamas ir prenumeruojamų spaudos leidinių surinkimas, rūšiavimas, gabenimas ir pristatymas. Formuluotę mums pasiūlė Nacionalinė rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacija, toks jų matymas.

Tačiau aš dabar turiu būti sąžiningas ir pasakyti: jeigu priimame mano, R. Vaitkaus ir kitų kolegų pasiūlymą, atsiranda prieštaravimas 19 straipsnio 1 daliai, kuri skamba šitaip: „Periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietoves, prenumeratoriams paslauga nėra priskiriama universaliajai pašto paslaugai.“

Taigi, jeigu būtų priimtas mano ir kolegų pasiūlymas dėl 13 straipsnio, kad yra universalioji pašto paslauga, mano supratimu, komitetas turėtų prašyti pertraukos ir grįžti suderinti šitą atsirandantį prieštaravimą su 19 straipsniu. Taigi aš su kolegomis neatsiimu siūlymo, siūlau už jį balsuoti, bet atkreipiu dėmesį į tokiu atveju atsirasiančius prieštaravimus su 19 straipsniu.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Tai pirma apsispręsime dėl šito, o po to galbūt komiteto pirmininkas pakomentuos, ar mato prieštaravimą dėl šito. Tai visų pirma…

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Aš galbūt pakomentuosiu…

PIRMININKĖ. Palaukite. Ar yra 29, kurie palaiko E. Gentvilo, R. Vaitkaus ir kitų siūlymą? Pabalsuokime, ar yra 29. Primenu, kad identiškas buvo ir L. Savicko siūlymas.

Balsavo 58: už – 51, tai tikrai yra.

Tuomet prašau komiteto nuomonę dėl kolegų pasiūlymo.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Aš galbūt pakomentuosiu, kodėl komitetas nepritarė L. Savicko pasiūlymui. Tai esminė priežastis, kad, jeigu bus įtraukta kaip universalioji pašto paslauga, tuomet bus privalu vertinti, turėtų būti atliekamas ekonominis vertinimas. Tai atliks Ryšių reguliavimo tarnyba ir taip žymiai išaugs šitas tarifas, paslauga pabrangs kelis kartus. Tai gulsis ant pačių periodinių leidinių leidėjų pečių, dėl ko jie patys skeptiškai vertino šį pasiūlymą.

PIRMININKĖ. O komiteto nuomonė dėl E. Gentvilo ir R. Vaitkaus, ir kitų pasiūlymų?

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Deja, turiu konstatuoti tą faktą, matyt, kad E. Gentvilo autoritetas paveikė šiandien ir buvo priimta šiek tiek kitaip. Ne šiek tiek, o radikaliai kitaip.

PIRMININKĖ. Ne šiek tiek – smarkiai kitaip, taip. Dėkoju. Motyvai dėl pasiūlymo. I. Šimonytė kalba prieš.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Man atrodo, kad čia yra ta klasikinė situacija, kai norisi kaip geriau, bet išeina kaip visada. Nežinau, ar kolegos, kurie palaikys šį pasiūlymą, išties iki galo supranta, kokios bus šio pasiūlymo įgyvendinimo pasekmės. Aš jau nekalbu apie konkurencijos pasekmes, nes čia seniai niekam šitie dalykai nerūpi. Miestuose yra prenumeratos pristatymo konkurencija, tikrai ta rinka yra konkurencinga, bet jūs žiūrėkite atviromis akimis į tai, kas vyksta. Kiekvienais metais ir ši, ir ankstesnės vyriausybės sulaukdavo klausimų dėl prenumeratos pristatymo įkainių. Aš noriu pabrėžti, kad tai, kas dabar Vyriausybės yra nustatyta ne kaip universalios pašto paslaugos įkainis, padengia tik labai mažą dalį kaštų, kurie kiekvienais metais labai sparčiai didėja. Didėja minimalioji mėnesinė alga, mažėja prenumeratų skaičius, todėl kaštai per vienetą auga faktiškai eksponentiškai.

Kas dabar bus padaryta? Bus padaryta taip, kad įkainiai padidės keletą kartų. Tuomet jūs turėsite užduoti sau klausimą, ar jūs norite skandinti Lietuvos paštą su nuostoliu, kuris susidarys? Tai politikai iki šiol neretai darydavo: skandindavo įmonę kaupdami tą įmonės nuostolį už paslaugą, kurią turėtų padengti iš biudžeto. Arba turės iš biudžeto rasti kartais didesnes subsidijas tam, kad kompensuotų šiuos kaštus Lietuvos paštui. Aš žinau, kol biudžeto nesudarai, tai jūra iki kelių, atrodo, kad tuos pinigus labai lengvai rasi. Bet aš tiesiog noriu visus persergėti, kad tai nėra toks paprastas, kaip atrodo, sprendimas, tiesiog įrašius į universaliųjų pašto paslaugų kategoriją. Siūlyčiau nepritarti. Juoba kad leidėjai, kaip ir buvo minėta, patys tas pasekmes gana gerai supranta, todėl tikrai nėra labai entuziastingi.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl Seimo narių E. Gentvilo ir kitų pasiūlymo, kuriam komitetas pritarė. Kas pritariate pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 102: už – 41, prieš – 26, susilaikė 35. Pasiūlymui nepritarta.

Ar galime pritarti visam 13 straipsniui bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 14 ir 15 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl 16 straipsnio yra viena Teisės departamento pastaba. Prašau.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Šiai pastabai vienbalsiai komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar mes galime 16 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą, pritarti? Pritarta.

Dėl nuo 17 straipsnio iki 28 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Tuomet grįžtame. Visas 1 straipsnis. Ar galime pritarti visam 1 straipsniui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ir 2 straipsnis. Ar galėtume jam pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Apsispręskime balsuodami dėl 1-15 klausimo – Pašto įstatymo pakeitimo įstatymo projekto. Balsuojame. Dėkoju pranešėjui.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 105: už – 76, prieš – 1, susilaikė 28. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3919) priimtas. (*Gongas*)

Darbotvarkės 1-16 klausimas… Atsiprašau. D. Asanavičiūtė – replika po balsavimo.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Noriu pasveikinti totorių, karaimų, romų bendruomenių atstovus, taip pat Tautinių mažumų tarybos atstovus, atėjusius stebėti Tautinių mažumų įstatymo priėmimo. Būkite pasveikinti. Šis įstatymas jiems labai svarbus. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Tęsiame posėdį.

11.19 val.

Vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 2, 36, 37, 40, 41 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4116(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-16 klausimas – Vertybinių popierių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4116. Priėmimo stadija.

Pakeitimą sudaro septyni straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 1-16 klausimo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 100: už – 92, prieš nebuvo, susilaikė 8. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4116) priimtas. (*Gongas*)

11.20 val.

Tautinių mažumų įstatymo projektas Nr. XIVP-3917(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-17 klausimas – Tautinių mažumų įstatymo projektas Nr. XIVP-3917. Čia liko tik balsavimas. Kviečiu apsispręsti balsuojant, nes visi argumentai jau buvo išsakyti dėl motyvų, dėl straipsnių. Balsuojame dėl Tautinių mažumų įstatymo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 71: už – 67, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-9417) priimtas. (*Gongas*) (*Plojimai, balsai salėje: „Bravo!“*)

Darbotvarkės 1-18 klausimas. Prašom. R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Aš noriu repliką po balsavimo dėl šio įstatymo. Iš tiesų tai įstatymas, kuris apima tik sąvoką, labai gaila, kad tas įstatymas praktiškai be turinio. Reikia pripažinti, kad naujas Seimas turės šitą įstatymą patobulinti ir pritaikyti taip, kad jis atitiktų tautinių mažumų lūkesčius. Todėl po pusės metų tikrai atsiras pasiūlymai dėl šito Tautinių mažumų įstatymo, ne tik sąvoka turi būti įstatyme, o sprendžiami ir tautinių mažumų poreikių, problemų, kalbos vartojimo, švietimo sistemos užtikrinimo ir identiteto puoselėjimo klausimai. Tai nėra čia ko džiūgauti, nes tas įstatymas tai yra tiktai aplankas, o turinio jame nėra.

PIRMININKĖ. A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Aš irgi apie tą įstatymą be turinio. Išties, turiu pripažinti, klaidų man retai pasitaiko. Bet aš neketinau registruotis, kas įvyko. Matyt, jau lieka tas įsipareigojimas kitą kadenciją tą įstatymą taisyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Replikos išsakytos, tęsiame posėdį.

11.22 val.

Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 1, 2, 7^3, 10, 10^1, 16, 20, 20^1, 20^3, 21, 22, 23, 26, 28, 29^1, 29^2 straipsnių ir trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 2^1, 10^4, 15^1, 16^1 straipsniais ir 20^4, 20^6 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3843(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-18 klausimas – Azartinių lošimų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3843. Pranešėjas – M. Lingė. Kviečiu į tribūną. Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 2 straipsnio yra dvi Teisės departamento pastabos. Prašom.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas atsižvelgė – patobulino pagal Teisės departamento pastabas ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galėtume pritarti 2 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabas? Dėkoju, pritarta. Dėl 3 straipsnio yra viena Teisės departamento pastaba. Jai komitetas nepritarė. Prašom pakomentuoti.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Čia plačiau pakomentuotinas, kadangi komitetas nepritarė. Teisės departamentas teikė pastabą, kad dėl minimo galimo lošimų poveikio lošėjo sveikatai, viešajai tvarkai, lošėjų gyvenamajai aplinkai nėra aišku, kaip lošimai gali daryti įtaką švietimui ir kultūrai. Anot Teisės departamento, tai su lošimais visiškai nesusijusios ūkinės veiklos. Komitetas siūlo nepritarti, kadangi jau ir šiuo metu, vadovaujantis tuo pačiu įstatymu, yra numatyta savivaldybių taryboms, kad, nagrinėdamos bendrovės prašymą išduoti sutikimą atidaryti ar steigti lošimo organizavimo vietą ar tęsti veiklą, turi įvertinti ir vertina poveikį viešajai tvarkai, švietimui ir kultūrai. Todėl tiesiog siūlome laikytis nuosekliai galiojančio įstatymo. Komitetas balsavo: už – 8, prieš – 2, susilaikė, ir yra… pritarė nepritarti Teisės departamento pastabai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galėtume pritarti 3 straipsniui, ką tiktai išsakytai komiteto versijai? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl 4, 5, 6, 7 straipsnių… Atsiprašau, dėl 4, 5, 6 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 7 straipsnio yra pateiktos trys Teisės departamento pastabos. Prašau.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Čia viena iš Teisės departamento pastabų. Esame užfiksavę, kad reikia pritarti iš dalies, bet iš tiesų pritarėme visai jos esmei. Kadangi komitetas išbraukia siūlomus žodžius tiek „lošėjo prašymas“, tiek dėl termino „įsigaliotų“, tai visos tos sąvokos yra išbraukiamos, bet atsiranda papildomas koregavimas ir viso straipsnio šiek tiek kitoks išdėstymas. Todėl fiksuojame pritarimą iš dalies. O kitoms Teisės departamento pastaboms dėl šio straipsnio tikrai visiškai pritarėme ir suredagavome straipsnį pagal jas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galėtume pritarti ir mes 7 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabas? Ačiū, pritarta.

Dėl 8, 9, 10 straipsnių pasiūlymų nėra gauta, ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 11 straipsnio yra viena Teisės departamento pastaba. Prašau.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Visiškai redakcinio pobūdžio pastaba, kuriai pritarėme ir pakoregavome.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ar galėtume pritarti ir mes 11 straipsniui? Pritarta. Dėl 12 straipsnio pasiūlymų nėra gauta, ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl 13 straipsnio yra Seimo nario M. Lingės pasiūlymas. Prašau, gerbiamas Mindaugai, jūs jau kaip Seimo narys, ne kaip komiteto pirmininkas.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Taip pat laikytina labiau techninio pobūdžio pataisymu, nes kalbama apie formą, deklaravimo, pažymos formą, kurią reikėdavo pateikti Valstybinei mokesčių inspekcijai apie gautus laimėjimus. Forma buvo įtvirtinta kitame įstatyme, kuris jau dabar nebegalioja, todėl, kad būtų aiškus taikymo mechanizmas, kokią pažymą žmogus, kuris nori deklaruoti Mokesčių inspekcijai, turi gauti iš lošimų bendrovės, tiesiog pagal tai yra suredaguojamas šis pasiūlymas kaip įpareigojimas lošimo organizatoriui išduoti tokias pažymas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar yra 29 palaikantys šio pasiūlymo svarstymą? Manau, kad yra. Girdžiu balsus iš abiejų pusių. Tai prašau komiteto išvadą pasakyti.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas balsuodamas pritarė šiam pasiūlymui: už balsavo 9, prieš nebuvo, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Ar galėtume bendru sutarimu pritarti pasiūlymui, kuriam ir komitetas pritarė? Nematau prieštaravimų. Pritarta. Visam 13 straipsniui ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 14, 15, 16, 17, 18 straipsnių ir iki 25 straipsnio imtinai pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 26 straipsnio yra dvi Teisės departamento pastabos. Prašau.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Visiškai redakcinio pobūdžio, keičiama tiesiog numeracija. O kitai Teisės departamento pastabai taip pat pritarėme, jinai išplaukia iš jau anksčiau pritartos Teisės departamento pastabos, kuriai esame pritarę.

PIRMININKĖ. Ar galėtume 26 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabas, pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 1-18 klausimo – Azartinių lošimų įstatymo pakeitimo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 91: už – 87, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3843) priimtas. (*Gongas*)

11.28 val.

Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 20[7] ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4211(2), Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 18 ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 28[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4212(2), Administracinių nusižengimų kodekso 188[4] ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4213(2) (*svarstymas*)

Toliau 1-19.1 klausimas – projektas Nr. XIVP-4211 bei lydimieji. Tai jau yra svarstymo stadija. Azartinių lošimų įstatymo projektas bei du lydimieji. Komiteto pirmininkas. Prašau.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas šį Vyriausybės pateiktą įstatymų paketą dėl nelegalių lošimų užkardymo iniciatyvos apsvarstė spalio 30 dieną ir tiek pagrindiniam projektui, tiek lydimajam… pritarė pateiktiems ir komiteto patobulintiems projektams ir išvadoms. Už balsavo 9, prieš nebuvo, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norėčiau pakviesti gerbiamą I. Haase, kad pristatytų Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą dėl 1-19.3 klausimo.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Komitetas svarstė projektą Nr. XIVP-4213 ir komiteto sprendimas – pritarta komiteto patobulintam įstatymo projektui ir išvadoms. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu: už – 5, prieš, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 1-19 klausimo ir dviejų lydimųjų po svarstymo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 80: už – 75, prieš nebuvo, susilaikė 5. Po svarstymo pritarta.

11.30 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 6, 7, 11, 12, 13[1], 14, 14[1], 15[1], 16, 19, 20, 20[1], 20[2], 22, 22[1], 23, 28, 29, 30, 31, 37, 38, 39[1], 39[3], 39[5], 39[6], 45, 46, 48, 49, 51, 55, 57, 59, 60, 63, 64, 65 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 1[1], 39[7], 48[1], 48[2], 58[1] straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-4238, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16, 17, 21[1], 22, 31, 39, 48, 48[1], 48[2], 48[3], 52[1], 73[2], 75[2] straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo septintuoju[2] skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4239, Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 13, 13[1], 33 ir 37 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4240, Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 1, 2, 5, 11, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 31, 32, 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4241, Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2755 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4242, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 3, 8, 11, 12 straipsnių, 1, 2 ir 3 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4243 (*pateikimas*)

Toliau 1-20 klausimas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekto Nr. XIVP-4238 ir lydimųjų pateikimas. Kviečiu ministrą D. Kreivį į tribūną.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, šiandien norėčiau pristatyti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo ir susijusių įstatymų pakeitimus. Tai daug įstatymų: Energetikos įstatymas, Elektros energetikos įstatymas, Alternatyviųjų degalų įstatymas, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas.

Vyriausybės teikiamais įstatymų projektais siekiama į nacionalinę teisę perkelti Europos Parlamento ir Tarybos 2023 m. spalio 18 d. direktyvą dėl skatinimo naudoti atsinaujinančius energetikos išteklius, tai vadinamoji RED III direktyva, ir pagerinti energetikos srities reglamentavimą, mažinant administracinę naštą ir nustatant aiškesnį reguliavimą.

Šio projektų paketo priėmimas labai svarbus, kadangi juo prisidedama prie žaliojo kurso, projektais kuriama palanki reguliacinė aplinka ir mes kaip tik siekiame 100 % švarios elektros energijos suvartojimo iki 2030 metų. Taip pat tai užtikrins tvarų pramonės augimą, didesnis atsinaujinančios energetikos naudojimas padės kovoti su klimato kaita, taip pat sustiprins mūsų energetinę nepriklausomybę.

Pakeitimai. Pirmas – novatoriškų AEI technologijų diegimas. Siūloma siekti, kad ne vėliau kaip 2030 metais novatoriškos AEI technologijos sudarytų bent 5 % naujai įrengtų atsinaujinančios energetikos pajėgumų. AEI integracija pramonės sektoriuje siūloma nustatyti, kad 2030 metais iš atsinaujinančių išteklių pagaminto vandenilio ir išvestinių produktų pramonės sektoriuje būtų suvartota ne mažiau kaip 42 %, 2035 metais – 60 %, palyginti su visoje pramonėje naudojamu vandeniliu. Taip pat numatoma galimybė sumažinti šį įsipareigojimą 20 %, jei būtų pasiektas nacionalinis atsinaujinančios energetikos tikslas, tai yra 55 %, ne daugiau kaip 23 % būtų suvartojama vandenilio iš iškastinio kuro 2030 metais ir ne daugiau nei 20 % 2035 metais. Noriu pasakyti, kad visos šitos normos yra direktyvinės normos ir jos yra perkeltos tiesiogiai.

Viršesnis viešasis interesas. Saulės, vėjo elektrinių energijos kaupimo įrenginių plėtra ir jų prijungimas prie elektros tinklų, nesant kitų alternatyvių vystymo vietų, laikomas viršesniu viešuoju interesu ir atitinka visuomenės sveikatos ir saugos tikslus. Dar kartą pakartosiu, yra tiesiogiai perkelta iš direktyvos, todėl šiems įrenginiams būtų taikomos specialios išlygos, numatytos šiuo metu galiojančiuose teisės aktuose. Nuostata nesuteikia naujų privilegijų vystytojams, tik sukuria aiškumo, kuriais atvejais taikomos aplinkosauginiuose aktuose, įstatymuose numatytos išimtys.

Paspartintos AEI plėtros zonos. Lietuva turės sudaryti AEI plėtros žemėlapį. Tai apimtų sausumos atsinaujinančius energetikos įrenginius, infrastruktūrą, tinklus, kaupimo įrenginius, atsinaujinančios energetikos prieinamumą, potencialą ir energetikos paklausą. Iki 2026 m. vasario 21 d. turėsime patvirtinti paspartintos atsinaujinančios energetikos plėtros zonų planus – vėl direktyvos reikalavimas. Tai apimtų saulės, vėjo elektrines, būtų eliminuojamos saugomos ir kultūros paveldo teritorijos, kuriose vėjo elektrinių statyba draudžiama. Tai tą, ką turime saugoti, saugome, plėtros zonos turės būti sudarytos už tiek paveldo, tiek kultūros apsaugos zonų ribų.

Leidimų išdavimo procesai. Siūloma reglamentuoti, kiek apskritai turėtų užtrukti visas leidimų vystyti atsinaujinančią energetiką išdavimo procesas nuo prašymo pateikimo iki jo gavimo ir kokius projekto vykdymo etapus reikėtų laikyti leidimais. Taigi paspartintų zonų leidimų išdavimo procedūros neturėtų trukti ilgiau kaip 12 mėnesių, o už paspartintų zonų ribų – 24 mėnesiai, jūrinėje teritorijoje – 36 mėnesiai.

Vartotojų įrenginių prijungimas prie perdavimo tinklo. Siūloma numatyti, kad vartotojai, prisijungdami prie perdavimo tinklo, pasirašytų ketinimų protokolą ir pateiktų prievolę dėl įrengimo užtikrinimo. Taip būtų užtikrinta, kad vystomi projektai bus įgyvendinti ir tinklas bus rezervuotas turint tikslą pastatyti vartojimo įrenginį. Iš esmės mes šitą reikalavimą jau turime. (*Balsai salėje*) Stengiuosi.

Transporto sektoriaus dekarbonizacija. Pagal RED III direktyvą siūloma padidinti degalų tiekėjų įsipareigojimus siekiant užtikrinti, kad atsinaujinančiosios energijos dalis transporto sektoriuje sudarytų ne mažiau kaip 29 %.

Noriu pastebėti, kad, kalbėdami apie transportą, kalbame ne tiktai apie biodegalus, bet kalbame apie elektros energiją iš atsinaujinančių šaltinių. Kalbame apie vandenilį, biometaną ir kitus. Maža to, šiems yra numatyti daugikliai. Pavyzdžiui, elektrai daugiklis yra 4 pažangiems degalams, biodegalams ir vandeniliui – 2, jūriniam ir aviaciniam transportui – 1,2. Tai būtų tiek.

PIRMININKĖ. Ačiū už pristatymą. Paklausti nori keturi Seimo nariai. A. Skardžius norėtų, nors užsirašęs antrasis klausti, bet dar per šoninį nori pasisakyti. Prašau.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Gerbiamoji Pirmininke, frakcijos vardu prašau pertraukos dėl šio klausimo iki kito posėdžio. Ačiū.

PIRMININKĖ. Iki popietinio posėdžio.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Mes nieko nesupratome, nieko nesigirdėjo, ką ministras ten pristatė. Aš nežinau, kodėl taip nenuosekliai. Kur klausimai, nieko neišspręs.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Kas nenuosekliai?

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ministre, gal nesišpaguokime?

PIRMININKĖ. Išgirdome argumentą, kad norite pertraukos iki kito posėdžio, iki popietinio. Ar galime bendru sutarimu? Ne. Galime bendru sutarimu, nes balsų užteks. Opozicija prašo, tai bendru sutarimu pertrauka iki kito posėdžio, iki popietinio.

A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Ministrui, nes nesuprato, pasakysiu ne taip diplomatiškai. Kai einate į Seimą, išmokite bent jau rišliai paskaityti savo pasirašytus tekstus, tada ir nebus pertraukų.

11.37 val.

Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4184 (*pateikimas*)

PIRMININKĖ. V. Mitalą kviečiu padaryti pateikimą. Klausimas 1-21 – Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-4184.

V. MITALAS (*LF*). Labai ačiū, Seimo Pirmininke. Gerbiamieji kolegos, nedidelis pakeitimas, kurį jau bet kokiu atveju, jeigu pasiseks, svarstys ir priims naujasis Seimas. Pakeisti vieną iš nuostatų ir padaryti taip, kad bendrojo ugdymo mokyklose mokytojams, kurie turi mokslo daktaro laipsnį, būtų galima įstatyme įrašyti nuostatą mokėti 25 % didesnį atlyginimą už būtent šį mokslo laipsnį. Iš tikrųjų mes susiduriame su labai dideliu mokytojų trūkumu (visi tai žinome) Lietuvoje, ypač didmiesčiuose, ir natūralu, kad visos pastangos pakviesti, pritraukti mokytojų į mokyklą turėtų būti svarstomos ir įvertintos.

Aš gal būčiau neteikęs šito įstatymo projekto papildymo, jeigu nuoširdžiai tikėčiau, kad karjeros sistema dirbant mokyklose yra įgyvendinta aiškiai ir motyvuojanti žmones įsilieti, kad iš tikrųjų tos kategorijos – mokytojo, vyresnio mokytojo metodininko, mokytojo eksperto atliepia lūkesčius žmonių, kurie galvoja savo karjerą iš esmės vystyti arba derinti su kitomis karjeromis. Šita sistema, mano nuomone, veikia netobulai, jinai nebeišpildo šiuolaikinio žmogaus lūkesčių. Žmogaus, kuris, pavyzdžiui, turi mokslo daktaro laipsnį ir galvoja bent dalimi etato, bent šiek tiek pamokų, bent dalį darbo savaitės skirti bendrojo ugdymo mokyklai. Manau, toks įstatymu įtvirtintas papildomas mokėjimas žmonėms, kurie turi tą daktaro laipsnį, galėtų prisidėti prie sisteminės ir labai didelės mokytojų trūkumo problemos sprendimo ateityje. Viskas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pažiūrėkime, ar kas nors užsirašė paklausti. Niekas neužsirašė paklausti. (*Balsai salėje*) Palaukite, sekundę. Užsirašė.

Pirmoji klausia L. Nagienė. Ruošiasi klausti E. Pupinis.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų žinome tokią koliziją, kad faktiškai atėjęs docentas ar mokslo darbuotojas į bendrojo ugdymo mokyklą prilyginamas ką tik pabaigusiam studijas, gauna patį žemiausią koeficientą. Prašom pasakyti, kodėl jūs dabar numatėte 25 %? Kas tai lemia? Kodėl, gal koeficientas?.. Kodėl iš karto priedas 25 %? Man tas klausimas kyla. Ačiū.

V. MITALAS (*LF*). Jeigu teisingai pamenu, aš dabar atsiprašau, jeigu netiksliai pasakysiu, bet Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatyme yra numatytas priedas magistro kvalifikaciją turintiems asmenims, jisai yra mažesnis. Ir būtent išlaikant proporciją, kad mokslo daktaro laipsnis yra dar viena pakopa aukščiau negu magistro, tie 25 % ir yra pasiūlyta.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, kodėl jūs nebandėte eiti kitu keliu, tarkime, prilyginti prie tam tikros kvalifikacijos lygio, pavyzdžiui, galbūt eksperto ir taip toliau? Vienas iš

klausimų. Ir antras dalykas, iš tikrųjų mokslininkai yra tam tikrų sričių specialistai. Tai aišku, gali būti taip, kad matematikas, neturėdamas vietos, eis dėstyti lietuvių kalbos. Arba, tarkime, iš kitos pusės, galbūt ne visi dirba pedagoginį darbą arba ne visi dirba dėstytojais. Tai ar šiuo atveju nemanote, kad reikėtų kokio pereinamojo laikotarpio, pedagoginio tam tikro minimumo, galbūt nedidelio, arba kurso? Ačiū.

V. MITALAS (*LF*). Dėkoju, gerbiamas Edmundai. Aš gal pradėsiu atsakinėti nuo antro klausimo. Man atrodo, kad Lietuvos ateitis, sprendžiant mokytojų trūkumo problemą, yra tas modelis, kada mes iš pradžių žiūrime į kvalifikaciją ir tiktai tada pažiūrime į, sakykime, pedagoginius gebėjimus. Nes kitaip, jeigu mes norėsime ir tikėsimės, kad visi mokykloje bedėstantys, bemokantys žmonės iš pradžių bus pedagogai, o tada specialistai, man atrodo, mes ateisime į labai sunkią padėtį. Ir tas lygiagretusis modelis Lietuvoje egzistuoja. Tai, sakykime, į jį atsižvelgiant šis įstatymas ir yra pasiūlytas.

Priminkite dar pirmą klausimą. (*Balsai salėje*) Dėl susiejimo su kvalifikacija. Žiūrėkite, tai čia aš iš karto išsidaviau. Aš manau, kad ta sistema, kurią jūs paminėjote, yra pasenusi. Ir aš labai norėčiau, kad jinai būtų reformuota, nes jinai yra neobjektyvi, jinai yra nemotyvuojanti žmonių siekti karjeros mokykloje. Ir būtent dėl to susiejimas su objektyvesniais kriterijais, šiuo atveju mokslo daktaro laipsnis yra labai objektyvi kategorija, man atrodo, savaime aišku, kad tai yra jau paaiškinantis dalykas, kodėl tie žmonės nusipelno geresnio atlyginimo dirbdami mokykloje, jeigu jie iš tikrųjų tą pašaukimą atranda. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į Seimo narių klausimus. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl ką tik pristatyto įstatymo projekto Nr. XIVP-4184. Kas pritariate po pateikimo, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 55: už – 42, prieš nebuvo, susilaikė 13. Pritarta po pateikimo.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 5 dieną.

R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. Prašom.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Prašau Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Ir Vyriausybės išvados. Gerbiami kolegos, ar galėtume pritarti komitetams, svarstymo datai bei dėl Vyriausybės išvados bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Posėdžiui toliau pirmininkaus V. Mitalas.

11.45 val.

Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 1, 3, 4, 24 straipsnių, III skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19^3 straipsniu ir priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-4130(2) (*priėmimas*)

PIRMININKAS (V. MITALAS, *LF*)**.** Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, darbotvarkės 2-2 klausimas. Pradedame svarstyti iš popietinės darbotvarkės. Tai yra Seimo kontrolierių įstatymo 1, 3, 4, 24 straipsnių, III skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4130(2) priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Pakeitimas yra iš 8 straipsnių. Dėl jų pastabų, pasiūlymų negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų? Nėra norinčių kalbėti. Kviečiu apsispręsti balsuojant, ar galime priimti šį įstatymo projektą.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 70: už – 68, prieš nebuvo, susilaikė 2, bet užsiregistravo 71, tai įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.46 val.

Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4057(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-3 klausimų blokas – Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, bei Pirkimų, atliekamų vandentvarkos srityje, pakeitimo įstatymų projektai.

Darbotvarkės 2-3.1 klausimas – Viešųjų pirkimų įstatymas. Du straipsniai, dėl jų pastabų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū.

Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Pabandykime balsuoti. Ar galime priimti Viešųjų pirkimų įstatymo projektą Nr. XIVP-4057?

Balsavo, užsiregistravo 69. Šiuo atveju 71 salėje nėra. Eisime prie svarstymų. Girdžiu jūsų neramius balsus salėje. Nesijaudinkite, dėl tų įstatymų, kurie yra priėmimo stadijoje, apsispręsime vėliau.

11.47 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 3, 4, 8, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4089(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 32, 41, 45, 49, 50, 51 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4090(2), Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4091(2), Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4092(2), Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4093(2) (*svarstymas*)

Taigi, darbotvarkės 2-9 klausimas, tai yra Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymas ir Žemės… ir susiję. Kviečiu J. Gudauską, Kaimo reikalų komiteto paskirtą pranešėją, pristatyti komiteto išvadą dėl visų šių įstatymų. Prašau, dėl visų penkių.

J. GUDAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Kaimo reikalų komitetas šių metų spalio 23 dieną svarstė ir siūlo pritarti komiteto patobulintam Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 3, 4, 8, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-4089(2) ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Lydimasis – Lietuvos Respublikos žemės įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4090. Sprendimas – pritarti komiteto patobulintam Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 32, 41, 45, 49, 50, 51 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-4090(2) ir komiteto išvadomis. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Antras lydimasis – Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4091(2). Sprendimas – pritarti komiteto patobulintam Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-4091(2) ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: 5 – už, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Lydimasis įstatymas – Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4092. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-4092 ir komiteto išvadai. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Lydimasis įstatymas – Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4093. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-4093 ir komiteto išvadai. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū už išvados pristatymą. Norinčių kalbėti diskusijoje nėra. Dėl motyvų taip pat nėra. Kviečiu balsuoti, kas pritaria šiam įstatymų paketui po svarstymo.

Balsavo 71: už – 70, prieš nebuvo, susilaikė 1. Po svarstymo yra pritarta.

11.51 val.

Politinių organizacijų įstatymo Nr. XIV-1415 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 21, 23, 24, 26, 33, 35 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3949(2), Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3950(2), Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544, 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85^1 straipsniu įstatymo Nr. XIV-1382 11 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3951, Administracinių nusižengimų kodekso 223 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4248(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-10 klausimų paketas, tai yra Politinių organizacijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji projektai. Iš pradžių kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkę I. Haase pristatyti išvadą dėl šių keturių įstatymų projektų. Trijų.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos politinių organizacijų įstatymo Nr. XIV-1415 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3949. Komiteto sprendimas – pritarti patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Taip pat, gerbiamas pirmininke, aš galiu ir lydimuosius.

PIRMININKAS. Taip, ir lydimuosius.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Taip pat Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3950. Komiteto sprendimas – taip pat pritarti komiteto patobulintam Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3950(2) ir komiteto išvadai. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Komitetas svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3951. Komiteto sprendimas – įstatymo projektą atmesti. Atsižvelgta į tai, kad nukeliamas Politinių organizacijų narių registro veiklos pradžios terminas iki 2026 m. balandžio 1 d., todėl nebeaktualu keisti įstatymą Nr. XIV-1382, įsigaliosiantį 2025 m. sausio 1 d. Taip pat registruotinas Administracinių nusižengimų kodekso 223 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Jame nustatoma analogiška įsigaliojimo data, kaip ir pagrindiniame įstatymo projekte Nr. XIVP-3949(2). Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą turėtų pristatyti B. Matelis, bet jo nematau. Gal kas nors iš Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto norėtų imtis šios misijos? Ai, atsiprašau, B. Matelis yra. Mes turime dokumentus. VVSK taip pat svarstė Politinių organizacijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, tai kviečiu pristatyti išvadą.

B. MATELIS (*TS-LKDF*). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas svarstė kaip papildomas Lietuvos Respublikos politinių organizacijų įstatymo Nr. XIVP-1415 penkiolikos straipsnių pakeitimą. Balsavimo rezultatai: 11 – už, prieš – 1, susilaikė 0. Išvada yra iš esmės pritarti įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui projektą tobulinti pagal Teisės departamento pastabas, taip pat pritarti komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuokime, ar pritariame po svarstymo 2-10 projektų paketui. Atsiprašau, taip, 2-10.3 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso įstatymo projektas Nr. XIVP-3951 yra siūlomas atmesti, naujai įregistruotas projektas Nr. XIVP-4248 yra siūlomas priimti. Ar galime tą bendru sutarimu atmesti, kaip ir siūlo pagrindinis komitetas? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Tada kviečiu balsuoti dėl darbotvarkės 2-10.1, 2-10.2 ir 2-10.4 klausimų, ar pritariame jiems po svarstymo. Maža ką.

Balsavo 66: už – 61, prieš nebuvo, susilaikė 5. Po svarstymo šiems projektams yra pritarta.

11.56 val.

Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4254(2), Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4255(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, ir Viešųjų pirkimų įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymų projektų paketas. Kviečiu I. Haase pristatyti TTK išvadą.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Komitetas svarstė Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4254. Komiteto sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Taip pat svarstėme Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4255. Komiteto sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir išvadoms. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti, ar pritariame šiems projektams po svarstymo.

Balsavo 69: už – 66, susilaikė 3. Po svarstymo pritarta.

11.58 val.

Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 2, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4268(2), Viešojo saugumo tarnybos įstatymo Nr. X-813 12 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4269(2), Policijos įstatymo Nr. VIII-204 2, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4270(2), Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo Nr. IX-816b 3, 15 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4271(2), Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 2, 41 ir 43 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4272(2), Bausmių vykdymo sistemos įstatymo Nr. XIII-1387 2, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4273(2), Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 3, 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4274(2), Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo Nr. VIII-1649 2, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4275(2), Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 2, 70 ir 71 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4276(2), Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 2, 48 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4277(2), Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4278(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-12 klausimų blokas – Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas bei lydimieji. Kviečiu A. Pocių pristatyti NSGK išvadas dėl šių visų įstatymų.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, NSGK dėl Vidaus reikalų ministerijos pateikto oro balionų paketo pristatymo išvadų antradienį buvome susirinkę. Buvo pateiktas paketas įstatymų projektų, kuriems taikoma skubos tvarka. Visas paketas susijęs su meteorologinių oro balionų ir kitų autonomiškai arba nuotoliniu būdu valdomų objektų kontrolės stiprinimu, suteikiant įvairioms ginkluotoms tarnyboms teisę juos neutralizuoti, arba, paprasčiau kalbant, numušti. Pakete iš viso dešimt įstatymų projektų. Komitetas lapkričio 6 dieną apsvarstė ir pritarė visiems projektams bendru sutarimu, kad tai yra iš esmės visoms institucijoms, visoms tarnyboms taikomas įstatymas.

PIRMININKAS. Dėkoju už išvados pristatymą. Diskutuoti nėra norinčių.

Atsiprašau, dar taip pat Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis svarstė Bausmių vykdymo sistemos įstatymo projektą. Darbotvarkės 2-12.6 klausimas – projektas Nr. XIVP-4273. Tai pirmininkė galėtų mums taip pat padėti. Iš šio paketo TTK svarstė Bausmių vykdymo sistemos įstatymą ir taip pat nusprendė daryti pertrauką dėl Baudžiamojo kodekso papildymo įstatymo. Prašom.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė Bausmių vykdymo sistemos įstatymo 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, čia tik pasakau, kad mes svarstome svarstymo stadijos projektus ir dėl jų balsuojame. Diskutuoti nėra norinčių. Dėl motyvų už – V. Rakutis. Prašom.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji, mano kalba bus labai trumpa. Yra iškilęs naujas pavojus, tai yra balionais gabenama kontrabanda. Iš tikrųjų didžiulis pliūpsnis šiais metais, ir tie balionai, nors skirti kontrabandai, bet kelia didelį pavojų skraidantiems lėktuvams, ypač tiems, kurių aerodromai yra prie pat valstybės sienos. Todėl mes turime užtikrinti tiesiog keleivių saugumą ir čia visas tas paketas skirtas tam, kad turėtume kaip atliepti tą naują iššūkį, įgalintume mūsų pareigūnus veikti. O ten visokius apribojimus nustatys jau Vidaus reikalų ministerija, nes tiesiog turime ką nors dėl to daryti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Norinčių kalbėti prieš nėra, dėl to kviečiu balsuoti, ar pritariame šiam įstatymų projektų paketui po svarstymo.

Balsavo 70: už – 68, prieš nebuvo, susilaikė 2. Pritarta po svarstymo.

12.02 val.

Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 5, 6 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4033(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-13 klausimas – Teisėkūros pagrindų įstatymo 5, 6 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu I. Haase į tribūną pristatyti TTK išvadą.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė nurodytą įstatymo projektą Nr. XIVP-4033. Pritarta komiteto patobulintam projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje dalyvauti nėra norinčių. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 67: už – 64, prieš nebuvo, susilaikė 3. Po svarstymo yra pritarta.

12.03 val.

Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 1, 3, 5 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4125(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-14 klausimas – Viešųjų įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu G. Burokienę pristatyti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą dėl šio įstatymo.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas svarstė įstatymo projektą ir pritarė bendru sutarimu. Projektą siūlo svarstyti skubos tvarka, siekdamas užtikrinti svarbius visuomenės ir valstybės interesus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje dalyvauti nėra norinčių. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 72: už – 69, prieš – 1, susilaikė 2. Pritarta po svarstymo. VVSK siūlo skubos tvarką. Ar galime jai pritarti? Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

12.04 val.

Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3665(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-15 klausimas – Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo pakeitimo projektas. Pranešėja – I. Haase. Prašom pristatyti TTK išvadą.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė nurodytą įstatymo projektą Nr. XIVP-3665. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir išvadoms. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu: už – 7, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 70: už – 67, prieš nebuvo, susilaikė 3. Po svarstymo yra pritarta.

12.05 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3742(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-16 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pakeitimo projektas. Pranešėjas turėtų būti J. Sabatauskas iš Teisės ir teisėtvarkos komiteto, bet jo nematau salėje. Matau pirmininkę, pasiruošusią mums padėti. Kviečiu taip ir padaryti.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 2 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3742. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Dėkoju.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar dėl šio įstatymo projekto mes turime V. Fiodorovo du pasiūlymus, kuriuos komitetas svarstė, bet ir jo salėje nematau. Visi išėję derina koalicijas. Tai, matyt, mes šitą įstatymą su pasiūlymais aptarsime, kai teikėjas bus salėje.

12.07 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 27^2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1241(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-17 klausimas – taip pat Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pakeitimo projektas. Kitų teikėjų. Svarstymo stadija. J. Sabatauskas turėtų pristatyti, bet jo salėje nėra. Kviečiu I. Haase į tribūną, jeigu jinai galėtų padėti pristatyti išvadą dėl šio įstatymo.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 27^2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1241. Sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl šio projekto taip pat buvo ir Vyriausybės siūlymų, ir kolegos J. Sabatausko siūlymas. Šiuo atveju komitetas pritarė iš dalies ir man Sekretoriatas sako, kad teikėjas sutinka su pritarimu. Tai ar galime fiksuoti, kaip komitetas suredagavo, taip mes galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū. Taip ir padarome.

Dėl viso įstatymo projekto diskusijoje nėra norinčių dalyvauti. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuokime, ar pritariame po svarstymo projektui Nr. XIVP-1241.

Balsavo 75: už – 59, prieš nebuvo, susilaikė 16. Pritarta.

12.09 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 30^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4199(2), Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 ir 44 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4200(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-18 klausimas – projektų paketas, tai yra Užimtumo įstatymo ir įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimo projektų svarstymas. G. Paluckas yra išvadų pristatytojas, bet jo salėje nematau. Gal kas iš Ekonomikos komiteto kolegų norėtų pristatyti išvadą? A. Kupčinskas, matau, pasiruošęs tai padaryti. Du įstatymų projektai ir dėl jų abiejų išvadą parengė Ekonomikos komitetas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas svarstė Užimtumo įstatymo pakeitimo projektą. Pasiūlymų nebuvo. Komiteto narių atskirųjų nuomonių nebuvo. Pritarta bendru sutarimu dalyvaujant 7 komiteto nariams.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir dėl kito.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Kitas – įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“. Atskirųjų nuomonių nebuvo ir dalyvavo 8 komiteto nariai, pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nėra norinčių diskutuoti. Dėl motyvų nematau norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti, ar pritariame šiems įstatymams po svarstymo.

Balsavo 74: už – 70, prieš nebuvo, susilaikė 4. Po svarstymo yra pritarta.

12.11 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3960(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-19 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėja – E. Rudelienė. Švietimo ir mokslo komiteto projektai sujungti į vieną. Prašau pristatyti, ką komitetas nutarė.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, komitetas svarstė ir sujungė… Man atrodo, ne šitą išvadą man padavėte. (*Balsai salėje*) …sujungė pasiūlytas atmintinas dienas į vieną įstatymo projektą ir pritarė. Ir paskui dar buvo kolegų pasiūlymai, bet, man atrodo, mes juos svarstysime atskirai.

PIRMININKAS. Dėkoju už išvados pristatymą. Iš tikrųjų, tikra tiesa, yra du pasiūlymai. Pirmajame siūlyme… Seimo narys V. Juozapaitis jį pateikė, tai kviečiu V. Juozapaitį pristatyti savo pasiūlymą. Kultūros ir Pasaulinio meno dieną patikslinti, vieną Pasaulinio meno, kitą – Kultūros palikti. Prašau.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, balandžio 15 dieną, kaip ir buvo pateikimas, siūlau palikti Pasaulinio meno diena, kuri susijusi su Leonardo da Vinčio vardu. O Kultūros dieną nuo šiol minėti rugsėjo 22 dieną, tai yra M. K. Čiurlionio gimimo dieną. Taip mes išspręsime tą rebusą su buvusia Kultūros diena, kuri dabar siejama su Donecko užgrobikais, kas buvo pasakota ir aiškinta pateikimo metu. Kartu tikrai nusilenksime mūsų genijui M. K. Čiurlioniui, juolab kad tuoj pat švęsime jo 150-ąsias gimimo metines. Taigi rugsėjo 22-oji, jeigu būtų paskelbta Kultūros diena, būtų tikrai labai labai didelė dovana visiems kultūros žmonėms. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar galime laikyti, kad yra 10 Seimo narių, pritariančių šiam pasiūlymui? Tikrai manau, kad yra. Komitetas pritaria. Ar galime bendru sutarimu pritarti šiam siūlymui? Ne? Reikia balsuoti. Gerai, balsuojame, ar pritarti V. Juozapaičio siūlymui. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 72: už – 48, prieš – 2, susilaikė 22. Šiam siūlymui pritarta.

Ir kitas pasiūlymas yra pateiktas D. Labanavičiaus. Jo salėje nematau. Tas pasiūlymas yra papildyti lapkričio 12-ąją Karjeros specialisto diena. Komitetas svarstė ir pritarė šiam pasiūlymui. Ar galime laikyti, kad yra 10 Seimo narių, kurie pritaria svarstymui? Galime laikyti? Ir dabar dėl viso pasiūlymo dėl Karjeros specialisto dienos. Galime bendru sutarimu pritarti ar norite balsuoti? Galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Ne, negalime. Kviečiu balsuoti, ar pritariame D. Labanavičiaus siūlymui lapkričio 12-ąją paskelbti Karjeros specialisto diena.

Balsavo 54: už – 41, prieš – 1, susilaikė 12. Pritarta šiam siūlymui.

Dėl viso įstatymo projekto diskusijoje nėra norinčių dalyvauti. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu apsispręsti, ar… Atsiprašau, prieš – A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Pirmininke, aš labai trumpai. Aš siūlyčiau tiesiog pavadinimą keisti – ne Karjeros specialisto, o Karjeristo diena. Mano būtų toks siūlymas.

PIRMININKAS. Tai yra nuostabus siūlymas. Puiku. Jūs jį įregistruokite iki priėmimo.

Balsuojame dėl viso įstatymo projekto, dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 69: už – 58, prieš nebuvo, susilaikė 11. Po svarstymo yra pritarta.

Ministrė Pirmininkė, prašau.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš kolegai siūlyčiau įregistruoti Vaikštančio į Seimą per visas partijas dieną. Tikrai pritarsiu. (*Juokas salėje*)

PIRMININKAS. Tikrai neblogai.

12.16 val.

Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3494(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-20 klausimas – Tikslinių kompensacijų įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu A. Dumbravą pristatyti Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas svarstė šio įstatymo projektą, nutarė pritarti patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms: 11 – už, 1 – prieš.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti, ar pritariame šiam įstatymo projektui po svarstymo.

Balsavo 73: už – 68, prieš nebuvo, susilaikė 5. Po svarstymo yra pritarta.

12.17 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų Laisvės premijos paskyrimo Juliui Sasnauskui“ projektas Nr. XIVP-4237 (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-21 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Laisvės premijos paskyrimo Juliui Sasnauskui“ projekto svarstymas. Kviečiu A. Jakavonytę, Laisvės premijos komisijos paskirtą atstovę, pristatyti išvadą dėl šio Seimo nutarimo projekto. Prašau.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Laisvės premijos komisija apsvarstė ir siūlo skirti 2024 metų Laisvės premiją Lietuvos neginkluoto antisovietinio pasipriešinimo dalyviui, publicistui, politiniam kaliniui, kunigui Juliui Sasnauskui už nuopelnus kovoje už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Antra. Prašyti Seimo Pirmininko ir Seniūnų sueigos klausimą dėl 2024 metų Laisvės premijų skyrimo įtraukti į Seimo plenarinio posėdžio darbotvarkę. Buvo pritarta vienbalsiai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti, ar pritariame šio nutarimo projektui po svarstymo.

Balsavo 75: už – 73, prieš nebuvo, susilaikė 2. Po svarstymo pritarta.

12.18 val.

Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Panevėžio miesto savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-4280(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-22 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Panevėžio miesto savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projektas. Pranešėjas – R. Juška, bet jo nematau. Gal R. Juška galėtų pristatyti, ką dėl Panevėžio miesto savivaldybės mero rinkimų nusprendė VVSK? Prašau.

R. JUŠKA (*LSF*). Komitetas vakar svarstė ir pritarė bendru sutarimu dalyvaujant 11 iš 12.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu balsuoti. Kadangi diskusijoje nėra norinčių dalyvauti ir dėl motyvų nėra norinčių kalbėti, kviečiu balsuoti, ar pritariame šiam nutarimo projektui po svarstymo.

Balsavo 71: už – 69, prieš nebuvo, susilaikė 2. Po svarstymo pritarta.

12.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. birželio 1 d. nutarimo Nr. XIV-2030 „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4215(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-23 klausimas – Seimo nutarimo dėl Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ pakeitimo projektas. Kviečiu Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką A. Pocių pristatyti išvadą dėl nutarimo „Dėl komisijos sudarymo“ pakeitimo projekto, ką NSGK yra nusprendęs. Prašom.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). NSGK spalio 30 dieną svarstė Seimo nutarimo projektą ir jam pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti nėra norinčių. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti, ar pritariame šiam nutarimo projektui po svarstymo.

Balsavo 74: už – 71, prieš nebuvo, susilaikė 3. Po svarstymo yra pritarta.

12.21 val.

Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 49, 50 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 48^1, 48^2 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3500(3) (*pateikimas*)

Gerbiamieji kolegos, iki Vyriausybės pusvalandžio dar yra šiek tiek laiko. Gal dar Diplomatinės tarnybos įstatymą Ž. Pavilionis būtų pasirengęs pateikti, jeigu galėtų? Matau, kad yra pasirengęs.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Šį Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimo projektą (čia jau yra trečia versija) dauguma Seimo narių jau matė, pasirašė. Čia yra versija, kuri visiškai nugludinta su įvairiais teisininkais, kad nebūtų jokių prieštaravimų Konstitucijai. Specialiai mes tą įstatymą norėjome pateikti po antrojo rinkimų turo, kad nebūtų jokių įtampų, kurios buvo šios kadencijos metu. Mes tas įtampas įveikėme, bet kad jų nebūtų, esmė yra vienintelė šitame įstatymo projekte.

Aukščiausi diplomatiniai atstovai buvo skiriami pagal įvairias tvarkas, kurios buvo fiksuotos faktiškai institucijų vidiniuose dokumentuose. Užsienio reikalų ministerija turėjo savo tvarką, Seimo Statutas ar Seimo Užsienio reikalų komitetas turėjo savo tvarkas. Bet tos bendros tvarkos per daug niekas nežinojo. Na, kaip… Žinojo, bet nebūtinai vadovavosi.

Baisiausia, kas įvykdavo, kad diplomatiniai atstovai nebuvo paskiriami laiku. Pavyzdžiui, į tą pačią Ameriką mūsų kadencijos pradžioje mes suradome atstovą tik po 8 ar 10 mėnesių, į Vokietiją panašiai.

Tai kad išvengtume tokių nesusipratimų, kad visi žinotų, kad turi būti laiku skiriami diplomatiniai atstovai, praktiškai įvesta vienintelė naujovė: prieš 6 mėnesius, iki naujam ambasadoriui baigiant darbą, yra įvardinamas, paskiriamas naujas atstovas. Tada per tuos šešis mėnesius žmogus gali mokytis kalbas, ieškoti vaikams mokyklų, kad šeimos neiširtų važiuojant, pasiruošti darbui. Tai yra normali tvarka. Amerikoje praktiškai prieš metus žmogus žino, kad skiriamas, išmoksta lietuvių ir kitas kalbas, kokių reikia.

Tai jeigu jūs galėtumėte pritarti tokiam pateikimui… Žinoma, tai svarstys jau naujasis Seimo Užsienio reikalų komitetas. Mes specialiai taip ir planavome, kad tai būtų sutarimas, nes tai tikrai nėra partinis reikalas ar institucinis. Visi norime, kad ambasadoriai dirbtų valstybei ir būtų skiriami laiku. Tai tokia esmė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra norinčių paklausti. Pirmasis klausia M. Matijošaitis.

M. MATIJOŠAITIS (*LF*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau ir ilgameti diplomate, kaip ir paminėjote, esmė šio projekto yra terminų įvedimas, kad ambasadorių skyrimo procese atsirastų struktūra ir tvarka, kurios kartais pritrūkdavo dėl tam tikrų gal subjektyvių priežasčių šioje kadencijoje. Jūs minėjote, kad laikas, parinktas šiam pateikimui, irgi tikslingas. Mano klausimas labiau, kokia jūsų nuojauta: ar bus geranoriškai prieita prie svarstymo ir priėmimo stadijos, jau suformavus naują koaliciją? Ir ar nebus įžvelgiama tam tikrų politinių potekščių šiame šiaip jau konstruktyviame projekte?

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Patirtis rodo, kad daugiau negu 30 metų užsienio politikoje realiai dirbame kartu ir tai yra išskirtinis Lietuvos bruožas. Nedaug šalių taip elgiasi. Bet tam, kad galutinai išvengtume tų galimų prieštaravimų, ir įvedamas toks dalykas.

Aš pats buvau karjeros diplomatas. Nežinoti, kur esi skiriamas, ar būti paskirtam į kokią nors šalį paskutinę minutę, pranešti apie tai žmonai ir vaikams nėra paprastas dalykas, patikėkite. O dar, kai tu važiuoji į sudėtingesnę šalį, o dar kai tu net neturi, kas tau pataria, nes senas ambasadorius jau prieš kokius metus išvažiavęs, ir tu, užuot pasiklioves trijų dešimtmečių patirtimi, bandai atrasti dviratį iš naujo. Tai nėra protinga, teisinga. Iš esmės tas mano pasiūlymas ir yra kaip buvusio profesionalaus diplomato siūlymas, kad būtų tvarka. Neįsivaizduoju įmonės, kuri paleistų vadovą ir metus ar dvejus ieškotų, kas jį pakeis. Taip ekonomikoje, versle niekas nedaro. O čia yra valstybė, kuri turi veikti kaip laikrodis.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, ar apgalvojote, ar turite planą B, jei per 6 mėnesius nebus paskirta, ką darysime su šiuo įstatymu?

Ir antras toks prašymas. Gal galite pasidalinti ta vieta, kur 8 mėnesius ieškojote ambasadorių? Gal ir mums prireiks 6 ar 8 mėnesius ieškoti? Gal nurodysite koordinates? Ačiū.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Pagrindinėse valstybėse ilgai nebuvo paskirta, tai yra Vokietijoje, Amerikoje, o apie Jungtinę Karalystę nesinori net ir prisiminti. Ir dabar neturime. Būtų gerai, kad tokių dalykų nebūtų. Pavyzdžiui, Jungtinėje Karalystėje valdžia pasikeitė, o ambasadoriaus, kuris prie naujos valdžios prieitų, iki šiol neturime. O yra tokių valstybių, kai, pavyzdžiui, Kongrese ar Seime neprileidžia žemesnių žmonių negu ambasadorius. Tiesiog. Jeigu ne ambasadorius, tai eik su mano padėjėjais ir kalbėk. Lietuva praranda.

Ką daryti, kad tie terminai nebūtų praleisti? Prievolės nėra, bet labai gerai, kai visa sistema žino terminus, įtvirtintus įstatyme. Tai bent tuos politinius dalyvius, kurie gali turėti visokių išskaičiavimų, vers nepažeisti įstatymo. Tikėkimės, valstybei dėl to bus geriau. Visiems dalyviams: ir Seime esantiems, ir Vyriausybėje, ir prezidentūroje.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis kolega, mano klausimas labai trumpas. Kodėl tik dabar?

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Šiaip mes tą įstatymą įregistravome su kolegomis dar pavasario sesijoje, bet matydami, kad tai gali būti panaudota tiesiog rinkiminėms kovoms, to diplomatams tikrai nereikia, tiesiog nusprendėme sąmoningai atidėti. Be to, gerai padirbėjome su teisininkais, išvalėme galimus prieštaravimus Konstitucijai. Vis tiek tai yra subtili vieta, niekas nenori jokių institucijų kompetencijų apriboti. Šis tekstas yra tikrai švarus ir pateiktas tam, kad nesukeltų specialių politinių diskusijų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausimų nėra. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 64: už – 58, prieš – 3, susilaikė 3. Po pateikimo pritarta.

Kaip pagrindinis siūlomas Užsienio reikalų komitetas. Siūloma svarstyti kitoje Seimo kadencijoje. Ar galime pritarti tokiam sprendimui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Gerbiamieji kolegos, baigiame balsavimo langą. Kviečiu Vyriausybę į savo vietas Seimo salėje.

12.28 val.

Vyriausybės valanda

Pradėsime Vyriausybės pusvalandį. Klausia tik opozicija. (*Balsai salėje*) Pareiškimai bus po Vyriausybės pusvalandžio. (*Šurmulys salėje*)

Gerbiamieji kolegos, pirmas klausti yra užsirašęs A. Dumbrava. Kviečiu jį ir pasinaudoti šia teise. Prašau.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Nematau aš susisiekimo ministro. Norėjau pateikti jam klausimą, tačiau taupydamas laiką tuomet nieko ir neklausiu. Labai ačiū.

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Gėda.

PIRMININKAS. Supratau. Jisai dalyvauja renginyje šiuo metu, todėl negali dalyvauti.

A. Skardžius turi klausimą. Prašau.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Aš taip pat nematau susisiekimo ministro, bet greičiausiai klausimas bus finansų ministrei. Na, kalbu apie Valstybės kontrolės ką tik atliktą ir paskelbtą auditą dėl AB „Via Baltica“, buvusios Lietuvos automobilių kelių direkcijos. Tai, kad iki trejų metų vėluoja statybos darbų sutarčių įgyvendinimas, neskaidrus statybos darbų planavimas ir finansinių išteklių panaudojimas, štai kokia yra situacija ir neužtikrintas finansavimas. Tai, gerbiamoji ministre, jūs vis dėlto Kelių fondui nesuteikėte galimybės gimti, pagailėjote ten, rodos, kelių šimtų milijonų eurų ir dėl to visa kadencija nuėjo šuniui ant uodegos. Tą konstatuoja Valstybės kontrolė. Ačiū. Kodėl taip pasielgėte?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Jūsų klausimas apskritai toks kratinys visiškai nesusijusių faktų ir darymas išvadų, kurios neparašytos Valstybės kontrolės išvadoje. Matyt, apie šuns uodegą yra jūsų interpretacija ir paliksiu ją jums. Kelių fondas, ar jisai būtų Kelių fondas, ar jisai būtų valstybės biudžeto dalis, yra neatsiejama valstybės biudžeto dalis, daranti poveikį tiek valstybės skolai, tiek

valdžios sektoriaus balansui, todėl skirtumo, ar pavadinti Kelių fondu, ar įtraukti tiesiog į Kelių priežiūros programą tuos pinigus, apskritai nėra. Tai nereikia interpretuoti, kad įdėjus papildomus pinigus galima kažkaip ten juos padauginti penkiolika kartų vien todėl, kad taip labai norisi. Tai mūsų pasiūlymas buvo padaryti dėl finansiškai atsiperkančių projektų Infrastruktūros fondą, tas yra pasiūlyta drauge su biudžetu. Manau, kad šitas įstatymas bus priimtas, Infrastruktūros fondas bus įsteigtas. Jeigu tuo tarpu norite skirti daugiau lėšų Kelių fondui, tiesiog reikia naujų pajamų šaltinių, nes valstybės biudžete turbūt visi geri norai tiesiog nebeišsitenka. Manau, kad, sudarę tą naują valdančiąją koaliciją, galėsite savo dosnius pasiūlymus pateikti ir pirmiausia turbūt pagalvojant apie naujas pajamas.

PIRMININKAS. Klausia…

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ar aš galėčiau papildyti, nes čia buvo dar visokiausių kitokių žaisliukų ant eglutės prikabinta pono A. Skardžiaus? Tai per pastaruosius dvejus metus – turbūt dveji metai? – nebuvo taip, kad lėšos, kurios yra numatytos keliams, yra nuspiriamos į kitus metus, nes yra nepaskelbti konkursai ir nepasirašytos sutartys. Tai dabar įmonė dirba taip, kad nėra tokios situacijos, visi konkursai yra paskelbiami labai anksti, sutartys yra pasirašomos ir dėl to matoma, kad lėšų trūksta. Anksčiau tos lėšos būdavo mėtomos metai iš metų, nes buvo galima taip daryti iki Konstitucinio Teismo nutarimo, ir tada, kai jūs buvote valdžioje įvairiose politinėse iteracijose, ta praktika buvo tikrai ilgametė. Turiu pasakyti, kad dabar ta praktika yra ženkliai pasikeitusi dėl kokybės. Kai Valstybės kontrolė daro auditą, ji audituoja įprastai laikotarpį, kuris yra gana ilgas. Dėl kokio laikotarpio kokie priekaištai yra skirti, tą reikia labai detaliai žiūrėti. Aš kaip tik galėčiau pasakyti, kad įmonės darbas per pastarąjį laikotarpį yra ženkliai efektyvesnis.

PIRMININKAS. Klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Na, paskutinis Vyriausybės klausimų ir atsakymų ratas, paskutinis klausimas gerbiamai premjerei. Štai, prieš 31 metus, kada konservatoriai perdavė valdžią LDDP partijai, kuri dabar vadinasi socdemais, tuo metu buvo paskutiniai metai, kai buvo maždaug lygus gimusiųjų ir mirusiųjų skaičius Lietuvoje – 46 tūkst. ir 47 tūkst. Dabar, kada jūs atiduodate savo valdžią socdemams, tokio didžiulio plyšio nėra buvę mūsų istorijoje, pats didžiausias – 20 tūkst. gimė, 37 tūkst. mirė – minus 17 tūkst. Tai ką jūs dabar perduotumėte naujajai Vyriausybei, kokius palinkėjimus, ką daryti, kad Lietuva nepražūtų, nes į pražūtį einame didžiausiu tempu, kokio dar nėra buvę Lietuvos istorijoje, ir mažiausiai apie tai mes šnekėjome per visus ketverius metus? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Kiek aš prisimenu, kai jūs perdavėte valdžią šitai Vyriausybei, ne kitaip situacija atrodė, kaip jūs pats sakote, tai yra trisdešimtmetė kadencija. Tai aš žinau, kad konservatoriai šitoje šalyje yra kalti dėl visko, bent jau kai kurių prelegentų lūpose, bet vis dėlto tai yra tendencijos, kurios tęsiasi, nepaisant valdžios, ir tai yra visų postindustrinių visuomenių fenomenas. Patinka jums tas, nepatinka, tai valstybė turi daryti savo darbus, kiek tai yra susiję su viešąja infrastruktūra, kiek tai yra susiję su viešosiomis paslaugomis. Tam, be kita ko, valstybei taip pat reikia disponuoti ir didesniais pajamų šaltiniais, kad ji galėtų tai daryti. Bet vis dėlto sprendimai dėl gimstamumo, sprendimai dėl vaikų skaičiaus pirmiausia yra žmonių sprendimai. Aš nežinau nė vienos poindustrinės valstybės, išskyrus Izraelį, kurioje tendencijos yra kitokios, nepaisant to, kiek pinigų valstybė yra nusprendusi padėti ant stalo įvairiausioms finansinėms paskatoms, nes tiesiog ir moterų gyvenimo būdas, ir šeimų kūrimas nuo to, kas buvo prieš 30 metų, gal jūs nematote, bet dabar yra pasikeitęs labai radikaliai ir tai nėra koks nors Lietuvos fenomenas. Aš tiesiog linkiu žiūrėti į šitą fenomeną atviromis akimis, klausyti to, ką sako demografai, ir daryti tai, kas yra padaroma, o ne galvoti taip, kaip dabar ten, už sienos, Rytuose, draugas V. Putinas svarsto, kokiais būdais jisai gali nupirkti daugiau patrankų mėsos savo kariuomenei. Taip nevyksta.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiama premjere, norėčiau jums priminti 2021 m. vasario 21 d. jūsų ištartus *topinius* žodžius: „Tie, kuriems nepatinka ši valdžia, galės 2024 metais išsirinkti tuos, kurie patiks.“ Ironiška, kad ši frazė tapo tiek jūsų, tiek koalicijos šūkiu ir veikimo principu. Ja jūs

pridenginėjote savo aroganciją, panieką kitaip mąstantiems, dangstėte susikompromitavusius savo kabineto narius, savo melą apie atsistatydinimą ir daug kitų savo darbelių. Ir štai išaušo ta diena – šiandien paskutinį kartą sėdite šioje salėje kartu su visa Vyriausybe kaip žmogus, padaręs viską, kad Lietuvos žmonės išsirinktų tuos, kurie jiems patinka. Nors aš ir nežinau, už ką, bet šia proga atsiprašau visų, kurių buvau neteisingai suprastas, o jūs ar nenorėtumėte šiandien išnaudoti tos progos ir atsiprašyti Lietuvos žmonių, kurie ilgai ir kantriai laukia jūsų atsiprašymo?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Pone Gedvilai, bet kokia gyvenimo ironija? Jūs ketverius metus čia mane ėdėte ir kažkaip atsitiko taip, kad vis tiek nesugebėjote rinkimų laimėti, ar ne? O, nepaisant to, vis dėlto man pavyko. Tai va. Tai tiek čia apie mūsų tarpusavio skirtumą.

Vis dėlto aš labai aiškiai ir dar kartą noriu pasakyti, kad ta frazė, kurią jūs bandote priklijuoti man kaip adresuotą visiems Lietuvos žmonėms ar visai Lietuvos visuomenei, ar kažkam, buvo adresuota labai konkretiems ponams iš darinio pavadinimu Šeimų sąjūdis, kuris save tuo metu taip vadino, kuris galvojo, kad jisai turi galimybę ateiti ir pareikalauti, kad aš jų reikalavimu atšaukčiau ministrus ar komitetų pirmininkus, kurie jiems nepatinka. Ir taip, žinoma, toks reikalavimas galbūt gali būti jų įvardintas – demokratinė valstybė, daugelis žmonių kalba, ką nori, nors kartais galėtų pagalvoti prieš kalbėdami, bet vis dėlto su tokiu reikalavimu aš nesutinku. Ir taip, valdžia keičiasi per rinkimus, mes tuo ir esame puikūs ir aš dėl to ir didžiuojuosi šita šalimi jau 35 metus, kad čia žmonės gali spręsti, gali ateiti ir pasirinkti. Kokie jų motyvai, yra kitas klausimas. Būtų geriau, jeigu tai būtų pozityvūs motyvai negu kad motyvai, dėl kurių jūs visą šitą rinkiminę kampaniją skatinote, nes jūs nepasakėte nieko, kuo jūs esate geri, – jūs tiktai pasakėte, kuo bloga yra I. Šimonytė ir dabartinė koalicija. Man labai gaila dėl to, aš dėl to apgailestauju ir atsiprašau už jus.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Visko per šiuos ketverius metus būta Lietuvoje, tiek geopolitiniame pasaulyje. Daug čia mes matėme ir to purvo vieni kitiems, ir tokių negražių dalykų, kurie vyko, tačiau neužsiimdamas politika aš norėčiau jums padėkoti už tai, kad vis dėlto jūsų Vyriausybė sugebėjo išlaikyti ekonomiką. Matėme, kaip augo ir pensijos, vaiko pinigai, atlyginimai pedagogams, tai norėtųsi jums už tai padėkoti, nes be manęs užtenka tų negražių dalykų, kuriuos čia jums siunčia. Aš vis dėlto norėčiau jums padėkoti už tą visą darbą ir atsakomybę tokiu sunkiu laikotarpiu. Sėkmės jums visiems!

PIRMININKAS. Puiku. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Mano klausimas ir prašymas švietimo, mokslo ir sporto ministrei. Vertindama jus kaip empatišką žmogų, galvoju, kad šitoje situacijoje mes galime surasti sprendimus. O mano klausimas dėl visai netinkamai organizuoto 4 klasės pradinio ugdymo koncentro pasiekimų patikrinimo. Matematikos ir gimtosios kalbos organizavimo ir pasirengimo procesas įvyko ir švietimo bendruomenė nekelia klausimų, o ne lietuvių mokykloms lietuvių kalbos ir literatūros pasiekimų patikrinimas atsirado spalio pabaigoje ir bendruomenė dabar suprato, kad jų vaikų 4 klasėje laukia sausio mėnesį, konkrečiai sausio 21 dieną, dar vienas patikrinimas – privalomas, būtinas, su visomis iš to išplaukiančiomis pasekmėmis.

Aš galvoju, ar jūs vertinote tą procesą ir ar suprantate, kad tai, švelniai tariant, tikrai šokiravo ir mokytojus, ir mokinius, ir tėvus, kurie jau dabar labai teiraujasi dėl to patikrinimo. Ar ketinate jį atšaukti, bent šių metų, tai yra 2025 metų, bet šių mokslo metų, šitą patikrinimą padaryti bandomuoju patikrinimu, ar ketinate kažkaip kitaip? Nes ne dėl švietimo bendruomenės kaltės, o būtent dėl švietimo politiką formuojančių institucijų kaltės…

PIRMININKAS. Laikas.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). …tas procesas buvo blogas ir neužtikrina… Tiesiog reikia suprasti dabar mažų vaikų ir visos bendruomenės nuogąstavimus, kad jie neišlaikys to vadinamojo egzamino.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Tikrai girdžiu, ką jūs sakote, bet manau, kad visi ir šitoje salėje, ir apskritai Lietuvos valstybės piliečiai turbūt suprantame, kad gerai mokėti valstybinę kalbą yra privalumas kiekvienam ją gerai mokančiam. Mes matome tautinių mažumų mokyklose ne iki galo įkvepiančią situaciją dėl vaikų valstybinės kalbos mokėjimo.

Taip, tam reikia ir atitinkamų specialių mokymo programų, nes vaikai yra iš mišrios kalbinės aplinkos. Tos programos paruoštos, beje, konsultuojantis ir dalyvaujant tautinių mažumų mokyklų mokytojams. Taip pat reikia imtis ir kitų priemonių ir papildomų konsultacijų tiems, kuriems labiausiai iškyla keblumų.

Dabar kalbant apie jauniausius moksleivius, dažnai matome, kad tos spragos, kurios atsiranda vėlesniame amžiuje, susiformuoja ankstyvame amžiuje. Tad matymas, kad lietuvių kalbos, valstybinės kalbos, mokėjimas, nepaneigiant gimtosios kalbos, kultūros, tradicijų ir visų kitų dalykų, ką tautinės mažumos puoselėja, na, tas problemas mes turime apčiuopti kuo anksčiau.

Dabar dėl jūsų minimo klausimo, dėl patikrinimo – jis niekaip nedarys įtakos tolesniam vaikų mokymuisi. Pavyzdžiui, aš girdžiu tokį tarsi nerimą, kad jeigu 4 klasėje kažkas kažko neišlaiko, tai negalės mokytis 5 klasėje. Ne, šitas patikrinimas yra skirtas, jeigu taip galėčiau pasakyti, nuotraukai, bendram vaizdui, kokia yra situacija, gauti. Tarkime, jeigu 4 klasėje vaikui yra daug sudėtingumų ir jisai net neišlaiko lietuvių kalbos, yra tokių atvejų ir, matyt, bus, ir tai yra natūralu ir suprantama, kad 5 klasėje jam galėtų būti skirtos papildomos konsultacinės valandos. Tam ministerija skirtų resursų ir lėšų.

Aš manau, kad šita kryptis yra tinkama, ir labai prašyčiau ir švietimo bendruomenės, ir mokyklų bendruomenės atkreipti dėmesį, kad tai niekaip nedarys įtakos tolesniam mokymuisi. Tas patikrinimas kaip tik suteiks galimybę pastiprinti ir duoti papildomų instrumentų valstybinei kalbai mokytis. Vienintelis dalykas, dėl ko galiu sutikti, kad galbūt dėl komunikacinių, dėl kitų dalykų tėvams, mokyklų bendruomenėms gali susidaryti įspūdis, kad tai yra kažką ypatingo lemiantis dalykas, kad tai galbūt papildomas stresas. Bet tikrai noriu nuraminti, kad tai, kokia situacija šiandien yra vaikų ir ypač tautinių mažumų mokyklų moksleivių, kad jie natūraliai parodytų savo gebėjimus, kad valstybė galėtų jiems padėti tinkamiau išmokti valstybinę kalbą ir taip užtikrinti sėkmingesnį tolimesnį ir mokymąsi, ir profesijos pasirinkimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nenoriu liūdinti Vyriausybės narių, bet daugiau klausimų jums nėra.

12.45 val.

Seimo narių pareiškimai

Dabar Seimo narių pareiškimai. Pirmasis – D. Kepenis. Prašom.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Mielieji kolegos, gerbiami Lietuvos gyventojai, piliečiai, baigė darbą XIII Seimo kadencija. Netrukus apleis savo rūmus ir XVIII Vyriausybė. Skaičius 13, taip, kaip jisai buvo kultivuojamas tuos ketverius metus… Net didžiausi optimistai negali pasakyti, kad jisai mums laimingas buvo. Tikrai, tiek streso, kaip per šitą kadenciją, nepatyrėme turbūt dar niekados. Kaip žinia, stresas ir yra pats didžiausias žmogaus sveikatos ardytojas.

Kalbant apie priežastis, Lietuva per tą laikotarpį praranda, prarado vos ne pusę savo piliečių. Kadangi 48 % Lietuvos gyventojų visai nerūpi, jie prarado viltį, kad kas nors Lietuvoje pasikeis, jie į rinkimus nebeeina. Aš jau nekalbu apie tai, kad šiais metais suskaičiavome, kad pernai Lietuvoje gimė 20 tūkst., o mirė 37 tūkst. Lietuvos piliečių. Mirė 37 tūkst., gimė 20, minus 17 tūkst. Tokio plyšio tarp gimusių ir mirusių dar Lietuvos istorija nematė. Pirmą kartą tas skirtumas atsirado maždaug prieš 31 metus. Tada Lietuvoje dar gimdavo po 46, 47, dar buvo panašus skaičius, o dabar jau kasmet didėja. Lietuva nyksta. Su nykstančia Lietuva. Piliečiai daugiausia skundėsi dėl to, kad teisingumo neranda mūsų šalyje ir didžiausi stresai buvo dėl to, kad saugumo jausmas irgi kažkur dingsta.

Dabar kaip tą viltį grąžinti ir kokie palinkėjimai būtų mūsų naujai kadencijai, ateinantiems kolegoms, Vyriausybei, ko mes nepadarėme? Manau, kad tą viltį grąžinti ir ką reikėtų padaryti. Štai – vakar įvyko Amerikoje istorinis įvykis, kada daugybei pasaulio gyventojų grįžta viltis, kad pagaliau baigiasi tas globalistinis periodas, antgamtinis pasaulio periodas, vėl grįšime į gamtą, į tai, kas vadinama D. Trampo lūpomis natūralumu. Mes čia to labai stokojome. Mes dabar prie to grįšime, ir to reikia, tam mes turime ištakas.

Štai būsimam naujajam premjerui G. Paluckui padovanojau knygą „Sveikata. Jaunumas. Grožė“. Vydūnas. Toje knygoje pasakyta: „Žymiai svarbiau sveikatą tausoti ir stiprinti, negu ligas

gydyti.“ Štai jau vienas priesakas naujajam sveikatos ministrui, premjerui. O tie, kurie tos knygos neturite, štai yra QR kodas, kurį dabar matydami galite tą knygą išklausyti jutube: „Vydūno šviesa“. Paklausykite ir suprasite, kokie buvo Vydūno linkėjimai prieš 95 metus mūsų Lietuvai.

Apie tai, kaip grąžinti žmonėms tikėjimą teisingumu, davė puikų pavyzdį ir patarimus advokatė A. Meilutytė, jos knygai dar nėra penkerių metų. Knyga vadinasi „Išsigimę teismai, sužlugdyta valstybė“. Tai grąžinkime teismus į savo vietą. Tie žmonės, kurie čia išvardinti, pareikškite savo pasipiktinimus ir pasakykite, kodėl advokatė nutarė, kad išsigimę teismai yra sužlugdyta valstybė.

Ir apie tai, kodėl mums trūksta saugumo. Todėl, kad mes visą laiką eskalavome temą visuomenės skaldymo ir tų vadinamųjų globalistinių idėjų propagavimo, kurioms visi priešinosi. Dabar rinkimai parodė, atrodo, kad permainos prasidės. Ir ta viltis, kuri dabar atsiranda. Aš raginu visus prisiminti, kad kiekvienas Lietuvos pilietis, kuris rūpi Seimo nariams, yra ne tik pilietis, jis yra ir profesionalas, ir sveikuolis. Jeigu jis rūpinasi savo sveikata, jis kartu rūpinasi savo šeima, savo bendruomene ir savo valstybe. Ir ypač svarbu turėti energijos įgyvendinti tuos tikslus ir tuos pažadus, su kuriais čia atėjai, kitaip sakant, būti ne tik piliečiu ir profesionalu, bet ir sveikuoliu.

O sveikuolio apibrėžimas paprastas, aš jį čia ne kartą sakiau, dabar pakartosiu. Ir ypač Seimo nariams jisai svarbus, nes dauguma mūsų kolegų pavargsta, salės, kaip matote, dažnai tuščios, nes nėra energijos dirbti. Kaip tą energiją gauti, kaip tapti sveikuoliu? Sveikuolio apibrėžimas paprastas – tai trijų trejetų sistema, kuri skamba taip: kiekvieną dieną savo kūną, sielą ir dvasią giliu tikėjimu, darbštumu ir kantrybe grūdinki, sotinki ir apvalyki dėl darnos savyje, šeimoje, bendruomenėje, visuomenėje, valstybėje, visatoje, dėl meilės, tiesos ir gėrio.

Sėkmės naujai kadencijai, laimės ir džiaugsmo Lietuvos piliečiams. Būkite sveiki!

PIRMININKAS. Kviečiu R. Šarknicką.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Mieli Lietuvos žmonės, kolegos, naudodamasis proga norėčiau iš visos širdies padėkoti už bendrą darbą Lietuvai.

Kai buvau mažas, mane auklėjo, augino, supo geri svetimi žmonės, kurie užaugino su lietuviškomis tradicijomis, pagarba, Tėvynės garsais – čiulbantys paukščiai, lietaus garsai, dūzgiančios bitės, kaimo dainos. Noriu padėkoti tiems svetimiems globėjams, žmonėms, kurie tada mane augino Obeliuose, Naujosios Kirsnos kaime, Skapiškyje, Žibartonyse, Kriaunose, Šiauliuose, Alantoje, Kaune, Lazdijuose, Molėtuose. Po 12 metų sutikau savo mamą, kuriai esu iki šiol dėkingas už suteiktą gyvybę.

Dėkoju atsitiktiniams žmonėms, tiems žmonėms už tai, kad turėjau laimės būti šalia žmonių, kurie atvedė mane iki Vilniaus širdies, iki šio prasmingo darbo Lietuvai Seime. Kelias buvo tikrai sunkus, bet jis įveikiamas, jei tuo tiki, jei neatstumi žmonių, brangių žmonių. Širdyje jaučiu didelę pagarbą jums, ypač tiems žmonėms, kuriems Lietuvos širdis yra brangi.

Mylėti savo Tėvynę, saugoti, o kartais net ir ginti lietuvišką kultūrą, savo kalbą ar mūsų iškilias asmenybes, pasirodo, nėra taip lengva net ir mūsų laikais. Bet kartu susikibę rankomis ne tik Vasario 16-osios, Kovo 11-osios dienomis įveikėme kliūtis garsiau kalbėdami, garsiau dainuodami, garsiau, stipriau mojuodami trispalvėmis. Visa širdimi trokštu, kad Lietuvos ateitis pasaulio kontekste būtų tokia, kokią sukūrė mūsų protėviai, tėvai, asmenybės, sunkiai lieję Lietuvos, jos ateities pamatus.

Turiu prašymą naujai išrinktiems Lietuvos Seimo nariams. Nepasiduokite blizgučiams – dėl modernumo iškeisti mūsų tradicijas į svetimas. Prašau budėti prie lietuviškos raidės, iš kurios susideda žodžiai „Lietuva“, „Gimtinė“, „Motina“, „Duona“. Lietuvos nepriklausomybės kelionė tęsiasi jau 35 metus. Toje kelionėje nemaža kliūčių būta ir, ko gero, bus. Linkiu naujam Seimui stiprybės, kantrybės, budrumo ir balsuojant už įstatymus neužmiršti Lietuvos žmonių, kurie ir varge gyvena, ir dainuoja Lietuvą kaip džiaugsmą, išaugusį iš pelenų, kaip savo rūpestį didžiausią, kuriuo lyg vieškeliu jie eina.

Tariu ačiū jums visiems. Telydi Lietuvą ir naują Seimą sėkmė. Pagarbiai jums – Robertas Šarknickas. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau Seimo narių pareiškimų nėra. Skelbiu posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 429
STENOGRAMA

2024 m. lapkričio 7 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas J. JARUTIS

PIRMININKAS (J. JARUTIS, *LVŽSF*). Gerbiami kolegos, labas po pietų. Pradedame 2024 m. lapkričio 7 d. popietinį posėdį. (*Gongas*) Siūlau užsiregistruoti.

Užsiregistravo 83. Kvorumas, sakykime, yra.

14.01 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 6, 7, 11, 12, 13[1], 14, 14[1], 15[1], 16, 19, 20, 20[1], 20[2], 22, 22[1], 23, 28, 29, 30, 31, 37, 38, 39[1], 39[3], 39[5], 39[6], 45, 46, 48, 49, 51, 55, 57, 59, 60, 63, 64, 65 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 1[1], 39[7], 48[1], 48[2], 58[1] straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-4238, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16, 17, 21[1], 22, 31, 39, 48, 48[1], 48[2], 48[3], 52[1], 73[2], 75[2] straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo septintuoju[2] skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4239, Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 13, 13[1], 33 ir 37 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4240, Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 1, 2, 5, 11, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 31, 32, 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4241, Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2755 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4242, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 3, 8, 11, 12 straipsnių, 1, 2 ir 3 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4243 (*pateikimo tęsinys*)

Taigi, iš rytinio posėdžio darbotvarkės – buvo paprašyta pertraukos dėl viso Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XIVP-4238 ir lydimųjų paketo.

Dėl vedimo tvarkos – A. Petrošius. Taip, taip.

Skelbiu, kad grįžtame prie svarstymo. Įstatymo projekto Nr. XIVP-4238 ir daugelio lydimųjų pateikimas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo projektas. Prašau, A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Labai didelė apimtis, svarbūs dokumentai. Frakcijos vardu prašome dar pusės valandos pertraukos.

PIRMININKAS. Supratau. Galima bendru sutarimu dėl pusės valandos pritarti? Ačiū, pritarta.

14.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Gintarą Pečiulį iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIVP-4266 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Dabar darbotvarkės 2-1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Gintarą Pečiulį iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIVP-4266. Pranešėjas – Prezidento vyriausiasis patarėjas A. Kabišaitis. Prašau, gerbiamasis. Tuoj, sekundę, įjungiau. Prašau.

A. KABIŠAITIS. Dabar veikia. Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Konstitucijos 84 straipsnio 11 punktu, 112 straipsnio 3 ir 5 dalimis, 115 straipsnio 2 punktu, Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 90 straipsnio 1 dalies 2 punkto 4 ir 7 dalimis, atsižvelgdamas į Teisėjų tarybos nutarimą, teikia Lietuvos Respublikos Seimui pritarti G. Pečiulio atleidimui iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų pasibaigus įgaliojimų laikui. Teisėjo įgaliojimų pabaiga yra 2025 m. sausio 1 d. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausti norinčių nėra. Kita stadija – svarstymas. Ar pritariame po pateikimo? (*Balsai salėje: „Ne, o klausimų nėra?“*) Nebuvo užsiregistravusių dėl klausimų, kolegos. Na, nespėjote – nespėjote. (*Balsai salėje*) Galime bendru sutarimu po pateikimo pritarti? Ačiū, pritarta. (*Triukšmas salėje*)

Svarstymas. Galite pasireikšti dalyvaudami diskusijoje, jeigu norėtumėte, kolegos. Truputį technika… Ne, irgi nėra užsirašiusių kalbėti.

Priėmimas. Po svarstymo galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Priėmimas. Du straipsniai. 1 straipsnis – pritarti G. Pečiulio atleidimui iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų pasibaigus įgaliojimų laikui. Galime bendru sutarimu pritarti 1 straipsniui? Ačiū. Ir 2 straipsnis – nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

Dėl viso nutarimo projekto prašome balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Taip, už atleidimą… Užsiregistravo 80: balsavo 80, už – 80. Taigi, dėkojame gerbiamam G. Pečiuliui už tarnystę Lietuvos valstybei ir linkime kuo geriausios kloties kituose pasirinkimuose. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

14.04 val.

Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4057(2) (*priėmimo tęsinys*)

Kolegos, dar kartą primenu, kad dabar balsuojame po kiekvieno, kaip jau šiandien buvo priimta. Tai atidėtas balsavimas dėl Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4057(2). Nebuvo pakankamo balsavime dalyvavusiųjų skaičiaus, nebuvo 71-o. Dabar dar kartą teikiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 84, balsavo 84: už – 78, susilaikė 6. Priimta. (*Gongas*)

14.05 val.

Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4058(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-3.2 klausimas – Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4058(2).

Du straipsniai. 1 straipsnis – 58 straipsnio pakeitimas. Papildyti 58 straipsnio 4^1 dalį… tekstas gana ilgas, turbūt susipažinote. Galime pritarti 1 straipsniui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

2 straipsnis. Šis įstatymas įsigalioja 2025 m. sausio 1 d. Dėl motyvų už ir prieš nėra. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 80, balsavo 79: už – 73, susilaikė 6. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.07 val.

Šiaulių laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1909 1, 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4055(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Šiaulių laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1909 1, 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4055(2).

Taip pat yra keturi straipsniai. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

2 straipsnis. Taip pat nėra pasiūlymų. Galime pritarti? Ačiū, pritarta. 3 straipsnis. Taip pat nėra pasiūlymų. Galime.

Dėl 4 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabų, kurioms komitetas pritarė. Turbūt nekviesiu. Galime pritarti?

Viskas. Dėl viso įstatymo projekto niekas nepareiškė noro išsakyti nuomonės. Prašau balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 85, balsavo 85: už – 82, susilaikė 3. Ačiū. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.08 val.

Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3648(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3648(2). Priėmimas.

Du straipsniai. Dėl 1 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas pritarė. Galime pritarti? Galime. Visam 1 straipsniui pritarta.

2 straipsnis. Taip pat yra Teisės departamento pastabų, kurioms komitetas pritarė. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl viso įstatymo projekto nuomonių už ir prieš nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 87, balsavo 86: už – 83, susilaikė 3. Ačiū. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.10 val.

Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 2, 11 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3096(4) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 2, 11 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3096(4). Pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio yra Seimo Teisės departamento pastabų, kurioms Sveikatos reikalų komitetas pritarė. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Dėl 2 straipsnio pastabų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti? Pritarta.

Dėl 3 straipsnio yra Seimo narių L. Slušnio ir R. Šalaševičiūtės pasiūlymai. Ar yra 29?.. Kas pristatys? Gerbiamas Linas ar Rimantė? Gal jūs, Linai, prašau. Prašom.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Nebeatsimenu. Tikrai nebeatsimenu, kuri čia pataisa, nes aš… Rimantė gal gali?

PIRMININKAS. Gerai, Rimante, prašau tada. Žodis „pakartotinė“ įrašyta ir…

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Aš ir noriu pasakyti, kad čia labai paprastas ir trumpas pasiūlymas, kadangi svarstymo metu buvo gauta pastabų, kad už vieną klaidą ir vieną pažeidimą gydytojai nėra baudžiami, yra baudžiami tik už pakartotinius pažeidimus. Toje situacijoje, kadangi mes kalbame apie studentus, kurie atlieka praktiką, jiems buvo numatyta pirminiame variante griežtesnė atsakomybė. Todėl čia yra suvienodinta su gydytojų atsakomybe ir atsakomybė taikoma tik už pakartotinį pažeidimą, tai yra antrą, padarytą vienų metų laikotarpiu.

PIRMININKAS. Čia pakoregavus yra pritarta komiteto nuomonei iš dalies?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Taip, komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Jūs sutinkate su tuo?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Taip.

PIRMININKAS. Gerai. Manykime, kad yra 29 kolegos, kurie pritaria šitam pasiūlymui? Norite balsuoti? Yra, gerai. Siūlome 3 straipsnį suformuluoti pagal komiteto pasiūlymą, kuris yra…

Turbūt necituosiu. Čia gana daug, kolegos susipažinę. Nuomonės už, prieš. Pritariame 3 straipsniui? Pritariame. Gerai. Dėl viso įstatymo…

4 straipsniui? Dėl 4 straipsnio „Įsigaliojimas ir įgyvendinimas“ – kitų metų kovo 1 diena. Tinka.

Ir dėl viso įstatymo projekto. Diskusijoje už, prieš pasisakančių nėra. Prašau balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 78, balsavo 78: už – 75, 3 susilaikė. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.13 val.

Įstatymo dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo projektas Nr. XIIIP-2422(3) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Įstatymo dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo projektas Nr. XIIIP-2422(3). Teikėjai – A. Ažubalis ir L. Kasčiūnas. Buvo manoma, sakoma, kad gali prieštarauti Konstitucijai. Komiteto išvadą pristatys arba I. Haase, arba… Taip, komiteto pirmininkė. Prašom, gerbiama Irena.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Teisės departamento išvadą dėl galimo prieštaravimo. Komiteto sprendimas – 3.1 punktas, kad, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 67 straipsnio 3 punktu, įvertinęs Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento 2024 m. spalio 21 d. išvadą ir atsižvelgdamas į komitete išdėstytus argumentus, Teisės ir teisėtvarkos komitetas preliminariai įvertino, kad projekto 4 straipsnio 1 dalis, kurioje nustatoma rinkimuose kandidatuojančių asmenų pareiga kandidato anketoje nurodyti savo priklausymą LKP struktūroms, projekto 5 straipsnio 1 dalis, kurioje nustatoma Vyriausiosios rinkimų komisijos pareiga tikrinti, ar rinkimuose kandidatuojančių asmenų nurodyti duomenys apie priklausymą LKP struktūroms yra teisingi, projekto 1 straipsnio nuostata, pagal kurią šiuo įstatymu nustatoma pareiga asmenims, kandidatuojantiems į Lietuvos Respublikos prezidentus, Lietuvos Respublikos Seimo narius, Europos Parlamento narius, savivaldybių tarybų narius, merus, pateikti duomenis apie priklausymą LKP struktūroms, prieštarautų Konstitucijos 34 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui, Rinkimų kodekso 76 straipsnio 1 daliai.

3.2 punktas. Atsižvelgdamas į tai, kad 2024 m. lapkričio 5 d. yra registruoti Seimo narių A. Ažubalio, K. Starkevičiaus ir A. Pociaus pasiūlymai dėl projekto Nr. XIIIP-2422(3) 4 straipsnio 1 dalies, 5 straipsnio 1 dalies ir projekto 1 straipsnio pakeitimo, kuriems pagrindinis Kultūros komitetas 2024 m. lapkričio 6 d. posėdyje pritarė, Teisės ir teisėtvarkos komitetas nusprendė, kad Teisės departamento 2024 m. spalio 21 d. išvadoje nurodyti prieštaravimai Konstitucijai yra pašalinti ir galimai neprieštarauja Konstitucijai. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu: už – 6, prieš ir susilaikiusių nėra.

PIRMININKAS. Ačiū, pirmininke. Na, jūs jau įvardijote, ką aš norėjau pasakyti, kad prieštaravimą Konstitucijai galimai pašalina gerbiamo kolegos A. Ažubalio registruoti pasiūlymai, tai nuo jų ir pradėsime. Gerbiamas Audroniau, pristatykite savo. Iš vietos turbūt.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Kolegos, Seimo kanceliarijos Teisės departamento, kaip ir buvo pasakyta, spalio 21 dienos išvadoje pažymėtas vienas paprastas dalykas, kad, pirmiausia, jeigu įvedant tam tikrus apribojimus turi būti priimtas Rinkimų kodeksas, jo pataisos turi būti priimtos anksčiau, nei bus priimtas šis projektas dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos įvertinimo, atsižvelgiant į įstatymų projektų rangus. Rinkimų kodeksas yra konstitucinis įstatymas, todėl pirmiausia turėtų būti padarytos jo pataisos. Todėl mes su kolegomis A. Pociumi ir K. Starkevičiumi pateikėme pataisas, kuriomis atsižvelgėme į Teisės departamento siūlymą išbraukti tas vietas, kurios suponuoja prisipažinimą, jeigu taip galima pasakyti, arba informavimą apie savo pareigas buvusioje Lietuvos komunistų partijoje pagal Rinkimų kodekso įstatymą, ir todėl dabar šiuo atveju šitas projektas galimai nebeprieštarauja Konstitucijai ir jis bus papildytas, kai priėmę šitą įstatymą priimsime Rinkimų kodekso pataisas.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Tai ar yra 29 palaikantys gerbiamo kolegos tris pasiūlymus? Galime pabalsuoti? (*Balsas salėje: „Tai palaukite…“*) Tyli, niekas nekomentuoja. Gerai, taip, prašom. Komiteto nuomonė – A. Jakavonytė.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Kultūros komitetas 2024 m. lapkričio 6 d. apsvarstė pasiūlymą ir komitetas pritarė vienbalsiu sutarimu šiam pasiūlymui.

PIRMININKAS. Trys pasiūlymai, gerbiama Angele, visiems pritarėte?

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Visiems pritarėme. Balsavimo rezultatai: už – 7.

PIRMININKAS. Tai gerai, kolegos. Ačiū, gerbiama Angele. Nepabėkite dar, dabar turėtume balsuoti dėl gerbiamo Audroniaus pasiūlymų, kuriems komitetas pritarė. Nuomonių už, prieš nėra. Galima balsuoti? Balsuojame.

Užsiregistravo 58, balsavo 55: už pasiūlymus, tris pasiūlymus, dar kartą akcentuoju, – 53, susilaikė 2. Pasiūlymams pritarta. Ir dabar…

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Palaukite, dar nepabaigėme, man atrodo, dėl kitų pasiūlymų.

PIRMININKAS. Mes jau kaip ir aptarėme. Visi tie pasiūlymai yra susiję.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Ne, kažkas čia nelabai. Pastraipsniui. Tai dabar pagal eilę.

PIRMININKAS. 1 straipsnis. Yra Teisės departamento. Dabar svarstome įstatymo projektą nuo pradžios, nuo 1 straipsnio, nes prieš tai buvusiems kolegos A. Ažubalio buvo pritarta, ir einame prie viso įstatymo projekto priėmimo. Tai 1 straipsnis.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Dėl 1 straipsnio. Kultūros komitetas Teisės departamento išvadai pritarė. Taip pat atsižvelgiant į tai, kad buvo pateikta A. Ažubalio pataisa, irgi pritarė, tai kaip ir neliko prieštaravimo Konstitucijai.

PIRMININKAS. Komitetas pritarė pasiūlymui. Gerai, aš pabandau vardinti. Dėl 1 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas projekto 4 straipsnio 1 dalyje ir 5 straipsnio 2 dalyje prieš žodį „merus“ įrašyti žodį „savivaldybių“. Šitam pasiūlymui komitetas pritarė.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Taip.

PIRMININKAS. Tvarka. Kitas Teisės departamento pasiūlymas: atsižvelgiant į tai, kad LKP vadovų pareigos yra įvardintos tik projekto 4 straipsnyje, projekto 1 straipsnyje, kartu atsižvelgus ir į šios išvados 5.3 papunktyje pateiktą pastabą, vietoj žodžių „priklausymą LKP struktūroms“ reikėtų įrašyti žodžius „eitas LKP vadovų pareigas, nurodytas šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje“. Šitam pasiūlymui komitetas pritarė.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Pritarė.

PIRMININKAS. Taip. Dėl kolegos Audroniaus ir kitų pasiūlymų jau esame apsisprendę. Balsuojame už visą 1 straipsnį.

Užsiregistravo 54, balsavo 51: už – 50, susilaikė 1. Pritarta.

2 straipsnis. Yra kolegų K. Vilkausko, M. Skamarako, E. Sabučio ir J. Sabatausko pasiūlymas. Komiteto išvada. Prašau. (*Balsas salėje*) Atsiprašau. Kuris iš jūsų? K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Labai trumpai. Esmė – atskirti nepriklausomą LKP valstybės atkūrimo pradžioje nuo Komunistų partijos, kuri priklausė TSKP platformai.

PIRMININKAS. Ar yra 29, kurie palaikytų kolegų pasiūlymą? Manykime, kad yra. Komiteto išvada.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Komitetas pritarė šiam siūlymui.

PIRMININKAS. Galima bendru sutarimu pritarti komiteto išvadai? Ačiū, pritarta. Tada dėl viso 2 straipsnio galime balsuoti? Ar bendru sutarimu galime? Ne, norima balsuoti. Balsuojame.

Užsiregistravo 66, balsavo 64: už – 62, susilaikė 2. 2 straipsniui pritarta.

3 straipsnis. Pasiūlymų nėra. 4 straipsnis. Yra Teisės departamento, mes jau esame pritarę. Dvi Teisės departamento pastabos. Pirma…

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Komiteto nuomonė…

PIRMININKAS. …pritarti iš dalies.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). …pritarti iš dalies, patikslinti įstatymo projekto nuostatas įrašant, kad asmenys į valstybės tarnybą yra priimami ar skiriami.

PIRMININKAS. Gerai. Galime pritarti? Antras Teisės departamento pasiūlymas, jam komitetas taip pat pritarė. Taip?

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Pritarėme iš dalies.

PIRMININKAS. Seimo narių A. Ažubalio ir K. Starkevičiaus, ir kitų pasiūlymui pritarta. Visam 4 straipsniui galime bendru sutarimu? Ačiū, galime.

Dėl 5 straipsnio jau esame apsisprendę. Visam 5 straipsniui galime pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl 6 straipsnio pasiūlymų ir pastabų negauta. Ir dar yra techninio pobūdžio pastabos, jeigu komitetas galėtų įvardinti, tada užbaigtume.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Komitetas pritarė visoms techninio pobūdžio pastaboms.

PIRMININKAS. Numeracija, trumpiniai ir dar kai kurie techniniai dalykai. Dėl viso įstatymo projekto. Yra norinčių kalbėti. A. Ažubalis kalba už.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Kolegos, manau, šis įstatymas, jeigu jis bus priimtas, užlopo visas baltąsias skyles mūsų istorijos, XX amžiaus istorijos. Ir mes būsime atsiskaitę su istorija, mes būsime įvertinę, kas buvo kas. Ir tai yra labai svarbu ne tik mums, kurie gyveno sovietinės okupacijos metais, bet ypač svarbu jaunajai kartai, mūsų vaikams, mūsų anūkams ir mūsų proanūkiams. Todėl, kad jie žinos, kas gi įvyko tuo laikotarpiu, kas buvo kas, ir tai yra labai svarbu. Tauta, nežinanti istorijos, dažnai yra prilyginama vaikams. Nebūkime vaikai ir pabalsuokime už šitą labai svarbų įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Prieš kalba D. Kepenis. Prašom.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Aš esu už tai, kad laiku ir teisingai būtų įvertinti visi valstybės žmonės, jaudinantys įvykiai ir atsitikimai. Bet šiuo atveju ne laiku ir ne vietoje mes priimame. Praėjo daugiau negu 30 metų, prisiminėme, kaip yra vienas posakis, ką daryti, kai praėjo laikas. Nepadarėme.

Žiūrėkite, įsivaizduokime, jeigu būtume laiku priėmę šitą įstatymą, prieš tai, kai priėmėme įstatymą dėl valstybės vadovo. Būtų visi žinoję, kad, anot R. Žemaitaičio, jisai ir aktyvus komjaunuolis buvo, ir, anot Gentvilo, Komunistų partijos narys. Aš jau nekalbu apie tai, kad dėstė mokslinį komunizmą jaunajai menininkų kartai. Vargu ar jis būtų tapęs valstybės vadovu. Bet dabar, po to, kai jau padarėme valstybės vadovu, dabar jau padarysime ir šitą dalyką. Nes reikia mums pasižymėti čia. Ponai, sveikinu pasižymėjus, bet aš prieš tokį pasižymėjimą. Prieš.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Už kalba – V. Rakutis. Prašau.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kalbama, kad per anksti, per vėlai. Svarbus yra pats įvertinimo faktas. Problema, kad esame pasmerkę įvairias organizacijas, represines struktūras, kurios vykdė Lietuvos gyventojų genocidą, trėmė, atiminėjo turtą, sugriovė visą pasaulį, kokį buvome susikūrę 1940 metais, užmiršdami faktą, kad pagrindinė organizatorė visos šitos veiklos buvo Komunistų partija. Komunistų partija, Tarybų Sąjungos komunistų partija, jos filialas LKP. Ir tas vyko ir 1918–1919 metais, ir 1940–1953 metais, iki J. Stalino mirties. Ir šitą nepadarytą darbą mes dabar tiesiog padarome.

A. Ažubalio pataisos išėmė tą dalį, kuri labiausiai jaudino tuos žmones, kurie dar gyveno vėlyvuoju sovietmečiu. Tai yra atskyrė jau atsiskyrusią LKP veiklą, apvalydama nuo šito šleifo. Manyčiau, kad buvo padaryti visi reikalingi veiksmai, kurie apsaugotų tuos žmones, kurie kūrė Lietuvą Sąjūdžio laikais, nuo nereikalingo persekiojimo. Bet moralinis vertinimas turi būti padarytas, kitaip mes esame nenuoseklūs ir tada visą laiką paliksime vietos buvusios Sovietų Sąjungos sentimentams. Todėl siūlau palaikyti šitą moralinį įstatymą.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Ir A. Anušauskas kalba už.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, praktiškai prieš ketvirtį amžiaus teko organizuoti kartu su garbiais buvusiais politiniais kaliniais tarptautinį kongresą komunizmo nusikaltimams pasmerkti. Dalyvavo 28 valstybės ir kiekvienoje iš jų šios organizacijos nusikaltimai buvo padaryti labai panašūs. Jie išvardinti 3 straipsnyje.

Taip, šiuo įstatymu mes vejamės praeitį, ji jau nutolusi. Praktinis pritaikymas gal, sakyčiau, labiau teorinis negu praktinis, bet tai nereiškia, kad mes neturime pasakyti tų žodžių, kurių nusipelno ši organizacija, kad mes turime nutylėti tuos faktus, kurie yra įdėti į šį įstatymą ir pagrįsti ir

istorikų, ir tyrimų, ir, tiesą sakant, gyvenimiškos patirties mūsų žmonių, kurie tuo metu gyveno. Taigi siūlau pritarti įstatymo projektui ir, kaip sakoma, padėti tašką.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Dar nori prieš pasisakyti gerbiamas E. Zingeris. Prašau. Tai yra už, atsiprašau.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Dėkingas jums už jūsų humoro jausmą. Visa Lietuvos 1990 metų Kovo 11-osios pripažinimo politika Vakaruose buvo susijusi su tomis valstybėmis, kurios nepripažino Lietuvos okupacijos, nepripažino 50 metų Lietuvos okupacijos. (*Balsai salėje*) Ir dabar mes sakome ukrainiečiams, atsiprašau, ukrainiečiams sakome: štai Lietuva nebuvo pripažinta, Latvija, Estija, 50 metų okupacijos. Jinai nepripažinta buvo todėl, kad niekas pasaulyje nepripažino, kad Maskvos instaliuota kaip instrumentas po Molotovo–Ribentropo pakto Komunistų partija, kad jinai yra sava.

Europos Taryba ilgai svarstė Žmogaus Teisių Teisme prie Europos Tarybos, ar partizanai, pavyzdžiui, atstovavo Lietuvos tautai ar ne. Iš pradžių buvo vienu balsu pralošta, o po to išlošta mūsų byla, kad jie atstovavo. O kas neatstovavo? Tai tie, kurie įgyvendino Molotovo–Ribentropo paktą.

S. Lozoraitis mirdamas pasakė pačius svarbiausius žodžius: visą gyvenimą stenkitės, kad tos valstybės, kurios pripažino Lietuvos okupaciją, kad jos atšauktų tą pripažinimą, kadangi dabartinė Rusija pasinaudos tuo. Todėl bet koks elementas, kuris tarnavo Lietuvos Sovietinės Respublikos pripažinimui kaip sovietinės dalies, yra padedantis dabartiniam V. Putinui kurti ateities planus, kad mes buvome atseit jų dalis. Todėl šis įstatymas, kuris nieko nekaltina, o tiktai suteikia aiškumą, kad mes niekada nebuvome Sovietų Sąjungos dalis, yra be galo svarbus. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Nuomonės išsakytos, belieka apsispręsti. Teikiu balsuoti. Įstatymo dėl Komunistų partijos veiklos vertinimo projektas Nr. XIIIP-2422(3).

Taip, nesiregistravo, neužtenka pakankamai. Teks atidėti balsavimą. Galbūt pavyks antradienį.

14.34 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 6, 7, 11, 12, 13[1], 14, 14[1], 15[1], 16, 19, 20, 20[1], 20[2], 22, 22[1], 23, 28, 29, 30, 31, 37, 38, 39[1], 39[3], 39[5], 39[6], 45, 46, 48, 49, 51, 55, 57, 59, 60, 63, 64, 65 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 1[1], 39[7], 48[1], 48[2], 58[1] straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-4238, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16, 17, 21[1], 22, 31, 39, 48, 48[1], 48[2], 48[3], 52[1], 73[2], 75[2] straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo septintuoju[2] skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4239, Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 13, 13[1], 33 ir 37 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4240, Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 1, 2, 5, 11, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 31, 32, 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4241, Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2755 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4242, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 3, 8, 11, 12 straipsnių, 1, 2 ir 3 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4243 (*pateikimo tęsinys*)

Kolegos, grįžtame prie rytinės darbotvarkės. Pusė valandos jau tikrai praėjo. Kviečiame gerbiamą ministrą D. Kreivį dėl Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4238.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Replika po balsavimo!

PIRMININKAS. Taip, minutėlę, gerbiamas Dainiau. Dar suteiksiu repliką po balsavimo. A. Ažubalis. Prašau.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Kolegos, šiandien stebint štai čia jaunajai kartai, tie, kurie nebalsavote, sėdėjote, kurie išėjote iš salės, tiesiog parodėte, kaip jūs gerbiate Lietuvos istoriją, kaip jūs ją suprantate. Ir tai iš tikrųjų elgesys, kuris nepuošia jūsų ir tų, kurie nebalsavo, sąmoningai nebalsavo.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, nuomonės išsakytos. Taip, jau pristatymas buvo, pateikimas įvykdytas, tiesiog liko atsakyti į keletą klausimų, nebent turite dar ką nors. Taip, ministre, prašau. Tuoj, tuoj, sekundę, įjungsiu. Prašau.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Aš gal truputėlį pakartosiu. Kadangi buvo Seimo narių, kurie neišgirdo, tai trumpai. Perkeliame direktyvą, praėjusių metų spalio 28 dieną patvirtintą Europarlamento. Ši direktyva numato tokius esminius pakeitimus:

pirma, yra novatoriškų atsinaujinančių energetikos išteklių technologijų diegimas (siūloma, kad ne vėliau kaip 2023 metais bent 5 % tokių technologijų būtų įdiegta);

antra, atsinaujinančių išteklių integracija turi būti įdiegta pramonėje ir 2030 metais iš atsinaujinančių išteklių pagaminto vandenilio ir išvestinių jo produktų pramonės sektoriuje turi būti suvartojama ne mažiau kaip 42 %;

trečia, viešasis interesas: viršesnis viešasis interesas, saulės bei elektrinių ir energijos kaupimo įrenginių plėtra ir jų prijungimas prie tinklų, nesant kitų alternatyvių vystymo vietų, laikoma viršesniu viešuoju interesu;

ketvirta, paspartintos AEI plėtros zonos: Lietuva turės sudaryti AEI plėtros žemėlapį, kur galės vykti paspartinta plėtra (tai reiškia mažiau biurokratijos, greitesnius privalomus terminus ir taip toliau);

penkta, leidimo išdavimo procesai: siūloma reglamentuoti, kiek bendrai turi užimti visas leidimo išdavimo procesas nuo A iki Z tiek plėtros zonose paspartinus, tiek už jų ribų;

šešta, vartotojų įrenginių prijungimas prie perdavimo tinklo: siūloma numatyti, kad vartotojai, prisijungdami prie perdavimo tinklo, pasirašytų ketinimo protokolą ir pateiktų prievolių įvykdymo užtikrinimą;

septinta, energijos įrenginių prijungimas prie tinklų yra suvienodinamas su Statybos įstatymo nuostatomis, tai yra atsisakoma techninio projekto ir reikalaujama parengti techninius pasiūlymus ir techninį darbo projektą;

aštunta, transporto sektoriaus dekarbonizacija: pagal RED III direktyvą siūloma padidinti degalų tiekėjų įpareigojimus, siekiant užtikrinti, kad AEI dalis transporto sektoriaus sudarytų ne mažiau kaip 29 %. Laukiu klausimų.

PIRMININKAS. Yra trys kolegos, norintys jūsų paklausti. Pirmas klausia A. Gedvilas. Ruošiasi A. Skardžius.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Sėsk, alio! (*Juokas salėje*) Laba diena. Gerbiamas ministre, kaip deklaratyvus dokumentas jūsų pristatomas projektas iš tikrųjų yra tobulas. Tačiau kyla krūva klausimų: ar rinkoje bus pakankamas AEI vienetų kiekis norintiems juos įsigyti ir ar, esant ir atsiradus jų trūkumui, neatsitiks, kad tie ūkio subjektai, kurie turės perteklinių tų AEI vienetų, jais piktnaudžiaus ir pardavinės už brangią kainą? Kodėl dėl to nebuvo atlikta jokia analizė ir nėra numatyta jokių saugiklių? Kuo, be savo deklaratyvių pareiškimų, dar galite tų pavojų nebuvimą pagrįsti ir įrodyti? Ir kokioms įmonėms, be UAB „Kurana“, kuri turbūt yra galimai viena iš šio įstatymo užsakovių, dar naudingas šis įstatymas?

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Pirmiausia noriu pasakyti, kad čia nėra šiaip įstatymo pakeitimas, čia yra direktyvos perkėlimas. Tai yra direktyvos perkėlimas ir direktyva yra perkeliama visa apimtimi. Mes norime ar nenorime, tą direktyvą ne šita Vyriausybė, bet kita Vyriausybė perkels.

PIRMININKAS. Taip. A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis ministre, na, jūs turbūt matėte Teisės departamento 8 lapus ir 26 pastabas. Tai ne šiaip kažkokios pastabos, tai dėl atitikties Konstitucijai pastabos. Pastebima, kad įstatymas neatitinka Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įžvelgiamas viršesnis viešasis interesas, teisinis reguliavimas neatitinka sąžiningos konkurencijos apsaugos principų, asmenų lygiateisiškumo principų ir visa kita.

Mano klausimas būtų dėl jūsų 2^{28} straipsnio 2 dalies, siekiant įtvirtinti sąvoką, kad hibridinė elektrinė apima jungtį, sudarytą (atkreipkite dėmesį) iš vieną atsinaujinančių išteklių rūšį naudojančios elektrinės ir energijos kaupiklio įrenginio. Tai, gerbiamas ministre, ką jūs čia išdarinėjate? Paaiškinti prašau, kodėl vienas įrenginys, o ne saulė, vėjas, hidroelektrinė. Ką čia dabar jūs sugalvojote? Čia dėl galių pasidalinimo, ką jūs čia prasukote prieš dvejus metus? Ar tai atitinka jau mūsų priimtus įstatymus dėl hibridinių elektrinių?

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Žiūrėkite, įstatymas sako labai paprastą dalyką: viena saulės elektrinė ir kaupiklis yra hibridinis įrenginys. Aš nematau problemos. Mums reikia baterijų ar nereikia? Be

abejo, jų reikia kuo daugiau. (*Balsai salėje*) Tai ir parašyta, kad bus vienas įrenginys ir vienas kaupiklis. Mes norime turėti kuo daugiau baterijų. Teisingai? Jeigu žmonės nori statyti šalia saulės elektrinės bateriją, daryti hibridą ir kaupti saulės elektrą, kai jinai yra pigi, kodėl mes negalime leisti? Mes palengviname. Kiek galima biurokratiją krauti žmonėms? Čia mažiname biurokratiją.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, ačiū už tai, kad bent jau sukonkretinote tai, ką pristatėte, išvardinote punktus. Pasidaro šiek tiek, man atrodo, ir visuomenei aiškiau, apie ką kalbame.

Mano konkretus klausimas. Mes kalbame apie vienos direktyvos perkėlimą – 29 %, mes turime 2030 metais pasiekti šitą direktyvą. Prašau pasakyti, kodėl jūs nemanote, kad šita kreive mes galėtume taip ne tiesiai eiti, o truputėlį leisti įmonėms irgi pasirengti? Kiek tai atsilieps pramonei, turės įtakos nuostoliams ir kiek reikės prisidėti verslui? Kokie tie procentai iššaus? Čia yra labai svarbu. Ne tik pramonei ir verslui bus problema, bet ir, manau, kuras pabrangs, ir visi kiti dalykai. Ačiū.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Žiūrėkite, mes kalbame apie 29 % transporto sektoriuje. Kai kalbame apie transporto sektorių, reikia matyti kelis dalykus. Pirmas dalykas, kad 29 % susidaro iš elektros. Elektros daugiklis yra 4. Didžiulis. Vadinasi, didžiulis prioritetas yra elektrai. Toliau yra pažangieji biodegalai, vandenilis, tada aviacinis metanolis ir paprastas metanolis. Šiuo atveju yra platus pasirinkimas, ką rinktis įmonėms. (*Balsai salėje*) Žiūrėkime, kokie nuostoliai. Žiūrėkite, mes apskritai prisiimame visus dekarbonizacijos reikalavimus. Esame pasirašę (…) visus susitarimus. Mes esame prisiėmę dekarbonizuoti visą savo ekonomiką iki 2050 metų. Šiuo atveju labai optimaliai yra sudėliota, daugikliai (4 ir panašiai) leidžia mūsų įmonėms, mūsų pramonei optimaliai judėti per šitą procesą.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Jūs atsakėte į visus klausimus. Nuomonę prieš nori išsakyti A. Gedvilas. Prašau. Prieš balsavimą.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Neišgirdau atsakymų į savo užduotus klausimus. Pasisakau prieš. Pasakysiu, kodėl. Pirmiausia turime suprasti, kad dėl perdėtų reikalavimų prekybininkams neišvengiamai pabrangs kuras. Jiems užkraunama atsakomybė iki 29 % maišyti biopriedus, o kitą dalį dengti DAEI vienetais. Jų rinkoje, tikėtina, nebus arba jų trūks. Arba teks juos pirkti už brangią kainą, arba teks mokėti baudas dėl neįvykdytų prievolių. Jie bus priversti patirti papildomų nuostolių, dėl to, kaip minėjau, viskas bus įkalkuliuota į pardavimo kainą. Kaip matyti iš atsiųsto direktyvos teksto, Europos Sąjunga nereikalauja į kurą pilti 29 % priedų. Tai visai logiška, nes šiuo atveju gaminamos transporto priemonės nėra pajėgios vartoti tokios sudėties degalų. Europos Sąjungoje yra formuojamas tikslas pasiekti 29 % iš atsinaujinančių energijos išteklių vartojimo transporto sektoriuje. Toks tikslas Europos Sąjungoje būtų pasiektas nededant į kurą biopriedų. Bet, kaip ir kalbėjau, labai skiriasi Lietuvos ir Europos Sąjungos situacija. Viso mūsų transporto sudėtinės dalies yra žymiai mažesnė elektra varomo transporto dalis. Šitaip reglamentuojant užprogramuojama, kad kuro tiekėjai neišvengiamai turės pirkti DAEI vienetus, ir tikėtina, kad jų, kaip ir minėjau, trūks.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Balsuojame.

Užsiregistravo 73, balsavo 72: už – 55, prieš – 3, susilaikė 14. Pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti 2024 metų gruodžio mėnesį. Galime pritarti? Prašom centrą. A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Kadangi dokumentas yra didelės apimties, tai aš manau, kad Ekonomikos komitetas turėtų būti pagrindinis komitetas. Aplinkos apsaugos komitetas galėtų būti papildomas, bet dar yra ir Energetikos komisija. Man atrodo, kad, svarstant tokį svarbų projektą, reikėtų įtraukti ir kitus. Ačiū.

PIRMININKAS. Yra pasiūlymas, kad būtų atvirkščiai, kad pagrindinis komitetas būtų Ekonomikos komitetas, o papildomi – Aplinkos apsaugos komitetas ir Energetikos komisija. Dar A. Skardžius nori.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Pažvelgus į Teisės departamento išvadą ir galimą neatitiktį Konstitucijai, manau, kad čia Teisės ir teisėtvarkos komitetas turėtų vertinti, be abejo,

visą šitą aspektą. Tada arba mes svarstytume, arba ne, ar pateikti savo išvadą. Bet aš noriu jums, gerbiamas pirmininke, pasakyti, žvelgdamas į tai, kad buvo pateiktas įstatymo projektas su daug lydimųjų, kad jūs leidote tik vienam kalbėti dėl motyvų. Tai paprastai tokia praktika visą laiką yra, kad kalba ne tik vienas žmogus, kada yra daug lydimųjų. Todėl aš siūlau dėl kiekvieno lydimojo balsuoti atskirai ir leisti kalbėti dėl motyvų. Ačiū.

PIRMININKAS. Paprastai visokių variantų yra buvę. Aš pateikiau taip, kaip pateikiau. Manau, kad tai yra teisinga, nes yra įstatymų paketas, kuris apima energetikos dalį. Aišku, jeigu jūs reikalausite ir norėsite, balsuodami nuspręsite. Bet aš nesiūlau to daryti. Sprendimas yra priimtas. Dabar mes turime apsispręsti dėl komitetų. Yra siūlomas pirminis variantas, kad pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas, o kolega A. Bagdonas pasiūlė pagrindinį Ekonomikos komitetą. Gal apsispręskime dėl pagrindinio ir papildomo? Gerbiamas Artūrai, paskutinį prašau.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Tai aš dabar repliką po balsavimo, pirmininke. Kada jūs pabaigsite, tada aš norėsiu replikos po balsavimo.

PIRMININKAS. Gerai, suteiksiu, pakviesiu. Siūlau apsispręsti dėl pagrindinio komiteto. Teikiu balsuoti. Kas manote, kad pagrindinis turi būti Aplinkos apsaugos komitetas, balsuojate už, kas manote, kad pagrindinis turi būti Ekonomikos komitetas, balsuojate prieš. Alternatyvus balsavimas.

Užsiregistravo 70, balsavo 69: už tai, kad pagrindinis būtų Aplinkos apsaugos komitetas, balsavo 14, kad Ekonomikos komitetas, – 55. Kaip pagrindinis skiriamas Ekonomikos komitetas. Ir dabar buvo dar du pasiūlymai, kad papildomai galėtų svarstyti šitą įstatymų projektų paketą Energetikos komisija. Jūs siūlėte, gerbiamas Artūrai, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas būtų papildomas.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Aš atliepiu Teisės departamento išvadą ir galimą neatitiktį Konstitucijai, tai nežinau.

PIRMININKAS. Gerai, teiksiu balsuoti. Premjerė nori pasisakyti. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Seimo statutas yra toks, kad jeigu yra tokia Teisės departamento išvada, tai iki pateikimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarsto, ar apskritai projektas gali būti pateiktas. Jeigu mes šiandien turime salėje pateikimą, tai akivaizdu, kad nėra tokia situacija, kaip kolega čia bando papasakoti. Aišku, Seimas *valnas* apsispręsti nors ir dėl visų komitetų pasaulyje, bet nereikėtų interpretuoti statutinių normų kaip nors kitaip, negu kad jos yra surašytos.

PIRMININKAS. Mes turėjome prieš tai klausimą, kuriame lyg irgi buvo prieštaravimas Konstitucijai, bet su pasiūlymais… (*Balsai salėje*) …pasiūlymais jie buvo paneigti, su kolegos A. Ažubalio. Taip, I. Haase, prašau.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Kur mes prieš tai svarstėme, jau priėmimo stadija, dabar dar tik pateikimo stadija. Tai iki pateikimo Seimui stadijos turėjo būti Teisės departamento užfiksuota, kad yra aiškus prieštaravimas Konstitucijai. Šito nėra užfiksuota, nepajuodinta ta vieta. Tai dvi skirtingos stadijos. Tai…

PIRMININKAS. Gerai.

I. HAASE (*TS-LKDF*). …prašau nemaišyti. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Vis dėlto kiekvienas kolega turi teisę siūlyti, ir A. Skardžius taip pat. Aš manau, mano teisė yra teikti jūsų verdiktui, pritarti ar nepritarti. Mes dėl pagrindinio komiteto apsisprendėme ir vienas papildomas jau yra numatytas. Dabar lieka apsispręsti tik dėl to, ar paskirti kaip papildomą Energetikos komisiją ir kaip papildomą Teisės ir teisėtvarkos komitetą. A. Skardžiaus pasiūlymas, tinka taip? Na, tai jūs nuspręskite balsuodami. Ne, tai ne. Tiesiog kolega turi teisę siūlyti. Gerai, kas už tai, kad papildomu komitetu būtų dar Teisės ir teisėtvarkos komitetas?

Balsavo 69: už – 19, prieš – 45, susilaikė 5. Tai lieka, kad papildomas komitetas yra Aplinkos apsaugos komitetas ir Energetikos komisija, turbūt nekyla dėl to klausimų. Taip, ačiū, pritarta.

Dabar A. Skardžius dėl vedimo tvarkos. Prašau. (*Balsai salėje*) Siūliau, siūlymas buvo ir dėl Ekonomikos komiteto, ir Energetikos komisijos. Supratote dabar turbūt? Gerai. Prašau, Artūrai.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū. Aš, pirmininke, pasinaudosiu replikos teise po balsavimo. Apgailėtinai atrodo valdančioji dauguma, kada sėdėdama ant lagaminų bando stumti akivaizdžiai

Konstitucijai prieštaraujančius dalykus ir nemato Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkė, kad Teisės departamento išvada surašyta 8 lapuose – 26 pastabos! 2 lapai dėl neatitikties Konstitucijai, ką aš įvardinau klausdamas gerbiamo energetikos ministro. Tai vienas aspektas.

Antras aspektas yra tai, kad bandoma įteisinti, prisiminkite, iki 2 gigavatų apribota saulės energetikos plėtra. Kai mes čia priiminėjome vasarą, rodos, prieš dvejus metus, įstatymą, kas yra hibridinė elektrinė? Hibridinė elektrinė tai yra saulė, vėjas, hidro-, dar kažkoks gamybos šaltinis ir kaupikliai. Tačiau buvo išdalintos galios. Gerbiamas energetikos ministras, VERT'as ir „Litgridas", tinklų operatorius, sugalvojo dar antrą kartą padalinti. Kas turėjo vėją, sako, jūs turėkite, mes jums neduosime saulės, bet duosime savo draugams pasijungti kitą energetikos šaltinį. Tai štai kur yra problema! Tai yra nusikalstama veika, dabar bandoma įteisinti ir pripažinti, kad hibridinė elektrinė yra tik vienas šaltinis – saulė plius kaupiklis arba vėjas plius kaupiklis, arba kuris nors kitas. Tai yra nesąmonė įdėta. Paskaitykite 2 straipsnio 28.2 dalį. Gerbiamas ministre, ką jūs darote? Jūs esate vagys!

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, bet kokiu atveju, kaip ir jūs pats minėjote, šį įstatymų paketą svarstys jau kitas Seimas gruodžio mėnesį ir be reikalo čia mes daug tų iečių laužome.

Taip. Per šoninį mikrofoną gerbiamas E. Zingeris. Prašau, gerbiamas kolega. Tuoj.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Leiskite man jums pristatyti mūsų iškilius svečius: Ukrainos Aukščiausiosios Rados įvairių komitetų delegaciją, kuri vieši mūsų Seime. Tarp jų yra žmonių, kurių vyrai, šeimos nariai žuvo karo metu. (*Plojimai*) Jie atvyko Mykolo Romerio universiteto kvietimu. Delegacijai vadovauja miela J. Ovčinikova, kuri yra Lietuvos ir Ukrainos delegacijos kopirmininkė. Visi šitie žmonės yra ilgamečiai kariai fronte, jų šeimos irgi. Jie nepavargo, galima pasakyti, *for your freedom and ours*, už jūsų ir mūsų laisvę. Ačiū jums visiems, mums didelė garbė. *Slava Ukraini!* Gal atsistokime, paremdami Ukrainos Radą. Ačiū. (*Plojimai*) Jeigu leisite, aš dėl protokolo perskaitysiu, kol jūs atsisėsite, jų pavardes: O. Kopylenka, V. Vagner, V. Božykas ir ponas O. Boičukas. Ir vadovaujama J. Ovčinikovos. Labai ačiū jums. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Palaikome ir palaikysime Ukrainą visada, iki pergalės.

14.54 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3742(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dabar mes dar turime darbotvarkės 2-16 klausimą, jis atidėtas. Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Buvo kolegos V. Fiodorovo pasiūlymas, bet kviečiu J. Sabatauską turbūt pristatyti komiteto išvadas, pasiūlymus ir argumentus, kad galėtume apsispręsti. Čia svarstymo stadija.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Buvo svarstomas komitete Seimo nario V. Fiodorovo pasiūlymas dėl 22 straipsnio 1 dalies. Kolegos nematau. Komiteto išvada buvo nepritarti, kadangi, pritarus tiek Vyriausybės, tiek Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymams, atsisakyta 22 straipsnio 1 ir 11 dalių pakeitimų, nes ir kolegos vartojamos sąvokos yra neįstatyminės. Pagal įstatymo 2 straipsnio 89 dalį vairavimo egzaminas – nustatyta tvarka atliekamas teisę vairuoti tam tikros kategorijos transporto priemonę įgyti norinčio asmens eismo dalyviams reikalingų teorinių žinių, praktinių vairavimo įgūdžių ir gebėjimų tikrinimas, todėl išskaidyti egzaminą į teorinį ir praktinį nėra prasmės. Be to, jo siūlymas, duodama nuoroda į 22 straipsnio 12 dalyje numatytą išimtį dėl A1 kategorijos, kai be egzaminų suteikiama teisė vairuoti, bet ten tik tiems asmenims, kurie turi dvejų metų B kategorijos vairavimo stažą. Taigi todėl atsisakyta, nepritarta kolegos siūlymui.

PIRMININKAS. Turbūt, kolegos, supratote, buvo kolegos V. Fiodorovo du pasiūlymai. Gerbiamas kolega Julius pasisakė dėl abiejų ir komitetas abiem kolegos pasiūlymams nepritarė, argumentus išdėstė. Galima pritarti komiteto nuomonei bendru sutarimu? Galima. Ačiū, pritarta. Dabar dėl viso svarstymo diskusijoje niekas… Nėra norinčių pasisakyti. Gal galime bendru sutarimu po svarstymo pritarti? Ačiū, pritarta.

14.59 val.

Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4205 (*pateikimas*)

Dabar noriu pakviesti gerbiamą viceministrą S. Šatūną. Darbotvarkės 2-24 klausimas – Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-4205 ir nemažai lydimųjų – Diplomatinės tarnybos, Muitinės. (*Balsas salėje*) Atsiprašau, kitas bus. Prašau, gerbiamas Simonai.

S. ŠATŪNAS. Ačiū. Pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, pirmiausia apie Delegavimo įstatymą. Lietuvos Respublikos Vyriausybė teikia Lietuvos Respublikos asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Įstatymo projektu iš tikrųjų mes siekiame supaprastinti procedūrą, kaip yra deleguojami diplomatai ir kiti valstybės tarnautojai į Europos Sąjungos išorinių veiksmų tarnybą laikinųjų tarnautojų statusu. Siūloma atsisakyti Delegavimo įstatymo nuostatų, kurios yra susijusios su atranka, kurią turi organizuoti Užsienio reikalų ministerija dabar, bet neatsisakyti kitų Delegavimo įstatymo nuostatų tokiems tarnautojams ir nustatyti, kad tik užsienio reikalų ministro nustatyta tvarka Užsienio reikalų ministerija išduotų Išorinių veiksmų tarnybai reikalaujamą pažymą apie patvirtinantį tokio valstybės tarnautojo statusą nurodant, kad Užsienio reikalų ministerija remia jo kandidatūrą.

Kodėl tai darome? Nes iš tikrųjų nėra reikalaujama, kad valstybės narės tokius kandidatus į Išorinių veiksmų tarnybą pačios atrinktų. Iš tikrųjų pati Išorinių veiksmų tarnyba atrenka tuos žmones, pati apmoka visas išlaidas, susijusias su jų delegavimu. Manome, kad mūsų tokia vykdoma atranka yra perteklinė. Šis reguliavimas yra susijęs su diplomatais, tik labai išskirtiniais atvejais su valstybės tarnautojais. Prašome pritarti šio įstatymo projektui po pateikimo.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas viceministre. Klausiančių nėra. Už, prieš nuomonių turbūt irgi nebus. Nebus. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūlomas pagrindiniu komitetu Užsienio reikalų komitetas ir siūloma svarstyti 2024–2028 metų Seimo kadencijoje.

15.02 val.

Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4249, Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 3 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4250, Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4251, Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4252, Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 64^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4253 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 22-5.1, 22-5.2 iki… visas įstatymų paketas – Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4249 ir lydimieji – Muitinės, Valstybės sienos, Krašto apsaugos ir Žvalgybos įstatymai. Prašau.

S. ŠATŪNAS. Ačiū dar kartą, gerbiamas pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, vėlgi Lietuvos Respublikos Vyriausybė teikia Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimo ir su tuo susijusių kitų, kaip ir minėta, lydimųjų Muitinės įstatymo, Valstybės sienos įstatymo ir jos apsaugos įstatymo, Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo ir Žvalgybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektus. Teikiamų šitų įstatymų tikslai. Keletas.

Pirma. Nustatyti įstatyminius pagrindus dėl Lietuvos Respublikos diplomatinio pašto ir diplomatinio krovinio įforminimo ir gabenimo. Šiuo metu šie klausimai yra reguliuojami tik Vyriausybės lygiu teisės aktais, todėl kartu teikiami ir Muitinės, ir Valstybės sienos ir apsaugos įstatymų pakeitimai. Tai vienas klausimas.

Antras klausimas. Mes siūlome prilyginti delegavimui į tarptautines institucijas laikotarpį diplomatų rotacijos laikotarpiui. Vadinasi, žmogus yra deleguotas į tarptautinę instituciją, tas laikotarpis būtų traktuojamas kaip normali diplomatų rotacija ir kaip diplomatai, pasibaigus delegavimo laikotarpiui, turėtų grįžti toliau dirbti į Lietuvą.

Trečia grupė praktinių klausimų. Pirma. Siūlome išplėsti galimybes vidurinio lygmens diplomatams, kurie grįžta iš rotacijos, grįžti į lygiavertes, o ne į žemesnes pareigas, įvedant vyresniojo patarėjo pareigybę Užsienio reikalų ministerijoje ir taip sudarant galimybę nuosekliai tęsti karjerą. Šiuo metu tokios pareigybės nėra ir būna tokių atvejų, kai diplomatas, grįžęs iš vienų pareigų ambasadoje, yra priverstas grįžti į žemesnes pareigas.

Tada antras praktinis klausimas. Norėtume, kad diplomatų tarnybinės veiklos vertinimas būtų susietas su vertinamuoju laikotarpiu, kurį nustato užsienio reikalų ministras. Vadinasi, būtų labiau susietas su rotacijų ciklais, kas dažniau vyksta vasarą, o ne su kalendoriniais metais. Ir sudarytume vienodas galimybes atlikti jų neeilinį vertinimą.

Tada trečias dalykas. Sudaryti vienodas galimybes apmokėti privalomojo sveikatos draudimo įmokas už savarankiškai įmokas mokančių ar turinčių mokėti diplomatų, karių, žvalgybos pareigūnų, tarnaujančių užsienyje, sutuoktinius. Dėl to yra teikiami ir Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos bei Žvalgybos įstatymų pakeitimų projektai.

Kitas dalykas. Nustatyti galimybę diplomatui savo prašymu būti perkeltam į žemesnes pareigas. Šis pasiūlymas kyla dėl to, kad dabar įstatymas nenumato tokios galimybės pačiam diplomatui savo noru pasiprašyti dėl įvairių aplinkybių į žemesnes pareigas. Dabar tokios teisinės normos paprasčiausiai nėra.

Ir paskutinis. Nustatyti, kad pareiginės algos padidinimas, skiriant diplomatą iš nevadovaujančių pareigybių į lygiaverčias vadovaujančias pareigybes, būtų taikomas tam tikras priedas tol, kol jis eina pareigas. Prašyčiau pritarti šiems įstatymų projektams po pateikimo.

PIRMININKAS. Ačiū, viceministre. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. Pirmas klausia A. Sysas. Ruošiasi R. Tamašunienė.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Šiandien buvo dar vienas Diplomatinės tarnybos įstatymo pateikimas dėl išankstinio, taip sakant, supažindinimo prieš pusmetį. Ar jūs ką nors girdėjote apie tokį įstatymą, kurį pateikė Ž. Pavilionis? Tai yra vienas dalykas. Ir kaip jūs reaguojate į tai?

Ir antras. Kadangi teko teikti ne vieną pataisą ir bendrauti su Užsienio reikalų ministerijos darbuotojais, dažniausiai būdavo nusiskundimų dėl skaidrumo ir ne *įdiplomatinimo*, o dėl karjeros augimo, kad darbuotojai laikomi, taip sakant, nežinioje iki paskutinės minutės, kad tiktai tada, kai jau pasiunčia. Ar nereikėjo šitose įstatymo pataisose deklaruojamo skaidrumo ir aiškumo, kad patys darbuotojai, kurie dirba Užsienio reikalų ministerijoje, taip sakant, iš anksto, kaip ir sako Ž. Pavilionis, kad prieš pusmetį jau žinotų, kad jie važiuoja ir palieka gimtąją Lietuvą kur nors tremties į Baltarusiją ar į tolesnius kraštus? Ačiū.

S. ŠATŪNAS. Ačiū. Nežinau, negirdėjau gerbiamo Ž. Pavilionio pasiūlymo, tai gal išgirsime. Atsakau į jūsų klausimą. Kalbant apie diplomatus, tai kaip tik dabar vyksta, šiuo metu vyksta vidinės atrankos ir priimami sprendimai dėl diplomatų paskyrimo į pareigas jau kitais metais. Šita praktika yra normali praktika. Mes pradedame atrankas prieš metus iki paskyrimo. Šiuo metu mes kaip tik atrenkame žmones į pozicijas 2025 metų vasarą. Dėl ambasadorių yra kita tvarka, ministro nustatyta tvarka, čia turbūt tai turėjote omenyje. Bet dėl diplomatų yra normali tvarka.

PIRMININKAS. Taip. R. Tamašunienė. Ruošiasi A. Vinkus. Prašom, Rita.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Ačiū. Gerbiamas viceministre, aš iš esmės nesu prieš, kad diplomatams suteiktume garantijas sugrįžti į pareigas, ne žemesnes, arba galimybę pasirinkti žemesnes pareigas, jeigu jie patys to norėtų. Bet diplomatų rotacija, diplomatų atrankos ir paskyrimai neprasidėjo šiandien. Jie taip pat vyko ketverius metus ir kažkodėl būtent faktiškai paskutinę dieną, besibaigiant šiai Seimo kadencijai, pradedamos teikti Diplomatinės tarnybos įstatymo pataisos. Ar būtent šitos kadencijos ministro paskirtiems diplomatams priklausytų tos garantijos? Kažkaip negirdėjau, kad būtų toks susirūpinimas prieš tai iš diplomatinės tarnybos grįžtančių diplomatų socialinėmis garantijomis. Kodėl buvo delsiama su tokiomis svarbiomis diplomatinei tarnybai įstatymo nuostatomis?

S. ŠATŪNAS. Aš manau, kad šiuo metu mes teikiame patikslinimus, kurie galbūt šiuo metu kilo iš praktinio atnaujinto Diplomatinės tarnybos įstatymo taikymo. Ir, kaip ir minėjau, po tam tikrų struktūrinių pokyčių, kai ministerijose atsirado tokios grupės, ne tik departamentai, atsiran-

da tokios aplinkybės, kai diplomatas iš užsienio grįžta iš pareigų, kurių tam tikruose padaliniuose nėra. Tai mes norime įvesti papildomą pareigybę, kuri leistų diplomatui iš užsienio grįžti į lygiavertes pareigas ir dėl to nemažėtų jo turima pareigybė ir koeficientas. Paprasčiausiai mes tiksliname.

Iš esmės čia nėra esminio pakeitimo, kad mes keičiame socialinių garantijų sistemą. Ji egzistuoja, kaip ir atrankos egzistuoja, yra paprasčiausiai tikslinama atsižvelgiant į tam tikrus pokyčius, kaip ir, pavyzdžiui, galimybė pačiam diplomatui pasiprašyti į žemesnes pareigas. Anksčiau paprasčiausiai nebuvo tokių atvejų. Šiuo metu atsiranda žmonių, kurie galbūt dėl vienų ar kitų aplinkybių norėtų eiti kitas pareigas. Mes jiems sudarytume galimybę paskirti į žemesnes pareigas ne dėl to, kad blogai vertiname, bet dėl to, kad žmogus pats prašo. Tokią galimybę įstatyme turbūt turėtume numatyti, nes tokios galimybės yra numatytos Valstybės tarnautojų įstatyme.

PIRMININKAS. Klausia gerbiamas A. Vinkus. Ekscelencija, prašom.

A. VINKUS (*LRPF*). Gerbiamas pone Šatūnai, pirmiausia džiaugiuosi, kad jūs šiandien pristatote tą klausimą, nes vakar mes buvome pasveikinti pono A. Rimkūno su Diplomato diena, tik dėl įtampos čia, darbe, neturėjome galimybės pasveikinti. Aš tikiu ir drįstu jūsų paklausti, ar pritariate tam, kad mūsų diplomatai labai daug padarė mums įstojus į Europos Sąjungą, kad mes esame ne Europos Sąjungos pakraštys, o girdimas mūsų balsas centre, girdimas toli už Lietuvos ribų? Ir tie diplomatai, kurie būdavo tose šalyse, tai visada informuodavo, kad mes esame aktyvūs Europos Sąjungos nariai, aktyvūs NATO nariai ir plačia veikla vystė darbą. Ačiū, kad jūs tobulinate šį įstatymą.

S. ŠATŪNAS. Ačiū, gerbiamas ambasadoriau. Manau, kad ir jūs reikšmingai prisidėjote prie Lietuvos diplomatinės tarnybos ir šiaip mūsų diplomatinių pasiekimų. Manau, kad visa mūsų tarnyba stengiasi padaryti tai, ką galime geriausiai. Manau, kad mūsų balsas yra labai girdimas Europoje. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas viceministre. Atsakyta į visus klausimus. Nuomonių už, prieš nėra. Tai gal galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Siūloma pagrindiniu komitetu skirti, ačiū, Užsienio reikalų komitetą ir siūloma svarstyti 2024–2028 Seimo kadencijoje.

15.11 val.

Seimo 2024 m. lapkričio 12 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Noriu pakviesti į tribūną gerbiamą J. Razmą pristatyti rezervinį 2 klausimą dėl šių metų lapkričio 12 dienos posėdžių darbotvarkės. Prašau, rezervinis 2 klausimas.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kitą antradienį – paskutiniai mūsų šios kadencijos posėdžiai. Darbotvarkėse, suprantama, dominuoja priėmimai. Čia surašyti priėmimo stadijos iš esmės tie projektai, kuriuos šią savaitę, antradienį arba šiandien, mes turėjome svarstymo stadijos. Jie jums yra puikiai žinomi, aš jų turbūt čia nekartosiu ir nieko nemėginsiu išskirti.

Bet bus ir vienas kitas pateikimas. Sakykime, Seimo Pirmininkė turės pateikti nutarimo projektą dėl mero rinkimų Joniškyje, nes dabar susiklostė tam tikros aplinkybės. Dar keletas kitų kolegų pateikimų ir keletas projektų svarstymo stadijos.

Suprantama, kad su kadencijos pabaiga projektų judėjimas nenutrūksta. Manau, kad tuos, kurie nebus dar priimti, racionaliai perims kitos kadencijos Seimas.

Na, ir, kaip žinote, dar ir trečias posėdis vakare, už kurio turinį atsakinga Seimo Pirmininkė.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas Jurgi. Jūsų paklausti niekas nenori, tai gero vakaro. Bendru sutarimu pritariame? Pritariame darbotvarkei.

15.13 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 23, 28, 29, 38, 54 ir 63^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4256, Karo prievolės įstatymo Nr. I-1593 3, 5, 7, 13 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4257, Karo prievolės įstatymo Nr. I-1593 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2729 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4258 (*pateikimas*)

Dabar darbotvarkės 2-27 klausimas – Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4256, taip pat ir lydi-

mieji Karo prievolės įstatymų projektai. A. Pocius. Pateikimas. Arba L. Kasčiūnas, nežinau. Taip, gerbiamas generole, prašom, tamsta generole.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke, mieli kolegos. Taigi, kariuomenė nuolat transformuojasi, keičiasi. Geopolitinė situacija taip pat padaro tam tikrų korekcijų. Tiesiog yra, atrodo, pribrendusi situacija, kad turime padaryti keletą pakeitimų Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme ir Karo prievolės įstatyme.

O pakeitimai yra tokie: vienas iš jų yra būtent atsižvelgiant į geopolitinę situaciją, tai yra nustatyti, kad asmenys, turintys dvigubą pilietybę, Lietuvos Respublikos ir grėsmę nacionaliniam saugumui keliančios valstybės, negali būti priimti į karo tarnybą. O tokios valstybės pilietybę įgiję kariai turi būti atleisti iš karo tarnybos: iš profesinės, savanoriškos, nenuolatinės ir privalomosios. Taigi, šiuo pakeitimu yra siekiama išvengti galimų grėsmių nacionaliniam saugumui. Kaip žinote, žvalgybos institucijos grėsmes vertindamos yra aiškiai paaiškinusios, kad dvigubą pilietybę turintys asmenys, tai yra Rusijos, Baltarusijos arba kitų priešiškų šalių, turintys Lietuvos pilietybę, kelia tam tikrą grėsmę. Rusijos arba kaimyninės Baltarusijos specialiosios tarnybos bando tuos asmenis paveikti, užverbuoti. Todėl yra siūlomas toks pakeitimas, kad tie asmenys būtų atleisti iš kariuomenės arba nebūtų priimami į karinę tarnybą.

Kitas punktas. Būtų taikomas tas pats valstybių sąrašas, kurį Vyriausybė, atsižvelgdama į rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes nacionaliniam saugumui, yra patvirtinusi dėl draudimo profesinės karo tarnybos kariams, statutiniams vidaus reikalų sistemos pareigūnams ir Vadovybės apsaugos tarnybos pareigūnams vykti į užsienio valstybes, tokias kaip Baltarusija, Rusija ir Kinija. Dabar turbūt kitus galima pristatyti, ar ne?

PIRMININKAS. Ką taip?

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Ir kitus pakeitimus.

PIRMININKAS. Gerai, taip, visą paketą.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Karo prievolės įstatyme yra prašoma nustatyti galimybę profesinės karo tarnybos kariams, kai toje tarnybos vietoje nėra galimybės, išsinuomoti gyvenamąsias patalpas, o nuomos išlaidas kompensuoti pagal faktinei nuomojamų patalpų vietovei taikomą dydį. Čia galbūt paaiškinsiu taip. Karys, pavyzdžiui, tarnauja oro erdvės stebėjimo poste Šilalės ar kokio nors kito rajono miškuose, o gyvena Klaipėdoje. Pagal dabartinius reglamentuojančius dokumentus, jam butpinigiai mokami pagal tą tarnybos vietą, tai yra to rajono įkainiai rinkos kainomis už buto nuomą yra gerokai mažesni. Jeigu jis su šeima gyvena Klaipėdoje, tai yra visai kas kita. Todėl reikia tokių pakeitimų.

Karo prievolės įstatyme yra numatyta, kad karių, norinčių atlikti karo tarnybą rezerve, priesaikos data būtų ne vėlesnė kaip per 20 dienų. Čia yra labiau tokio techninio pobūdžio pataisa. Kadangi, prisimenate, padarėme įstatymo pakeitimą, suteikėme Lietuvos kariuomenės vadui keturių žvaigždžių generolo pareigybę, tai dėl generolo leitenanto, tai yra dėl trijų žvaigždžių generolo pareigybės laipsnio, įvedama korekcija – generolo leitenanto (viceadmirolo) laipsniui gauti šis karininkas prieš tai turi būti atitarnavęs ne mažiau kaip dvejus metus. Tokie yra siūlomi pataisų projektai.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti kolega M. Matijošaitis. Prašau, Mariau.

M. MATIJOŠAITIS (*LF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, visiškai logiškas įstatymo pakeitimo projektas. Aš ne apie jį, aš tiesiog labiau apie filosofinę, teorinę situaciją. Kas, jeigu mes stengtumės inicijuoti atvirkštinį įstatymo projektą? Vadinasi, mums draugiškų šalių, NATO valstybių pavieniai asmenys galėtų įsijungti į Lietuvos krašto apsaugos sistemą. Tai ne taip, kaip misijos šiuo metu vykdomos Vokietijos, Portugalijos, Olandijos ar kitų, bet pavieniai tų šalių piliečiai, kurie norėtų įsijungti į sistemą.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Galiu atsakyti į šį klausimą taip. Lietuviai, kurie yra išvykę gyventi į kitas mums draugiškas šalis, NATO, Europos Sąjungos šalis, ir jų vaikai, kurie jau yra gimę tose šalyse ir turi dvigubą pilietybę, Lietuvos ir, tarkime, tos šalies, atvyksta ir tarnauja Lietuvos kariuomenėje. Tokiu atvejų jau yra ne vienas. O priešiškų šalių pilietybes turinčių asmenų Lietuvos kariuomenėje šiuo metu turime 14. Jie turėtų būti atleisti.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Dar luktelkite, nes turbūt dar vienas jums pristatymas. Dabar balsuojame dėl šitų. Galime bendru sutarimu ar balsuojame? (*Balsai salėje*) Balsuojame dėl Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4256. Prašau. Taip, norėjo pasimankštinti kolegos.

Užsiregistravo 45, balsavo 44: 43 – už, 1 susilaikė, po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Siūloma svarstyti naujo Seimo sesijoje. Pirmojoje ar antrojoje, nežinau, visos kadencijos metu. Ačiū, pritarta.

Vėl kviečiu, tamsta generole, jeigu galima, į tribūną, nes Lauryno nematau.

15.20 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2368 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4259 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-28 klausimas – Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4259.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Šį įstatymo pakeitimą inicijavo Seimo narys L. Kasčiūnas. Paprašė manęs pristatyti, kad tikrosios Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-2368 pakeitimo įstatymo, įsigaliosiančio 2025 m. sausio 1 d., nuostatos yra skirtos Karo prievolės ir alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos įstatymui įgyvendinti. Nukėlus pastarojo įstatymo įsigaliojimą į 2026 m. sausio 1 d., Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo nuostatų, įgyvendinančių Karo prievolės ir alternatyviosios karo tarnybos įstatymą, įsigaliojimas taip pat turi būti numatytas nuo 2026 m. sausio 1 d. Čia yra tokia techninio pobūdžio pataisa.

PIRMININKAS. Klausti niekas nenori. Ačiū, generole. Galime bendru sutarimu šįkart pritarti? Ačiū, pritarta. Taip pat pagrindiniu komitetu siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas ir siūloma svarstyti 2024–2028 metų Seimo kadencijoje.

15.22 val.

Statybos inžinierių konfederacijos įstatymo projektas Nr. XIVP-4039(2) (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-29 klausimas – Statybos inžinierių konfederacijos įstatymo projektas Nr. XIVP-4039(2). J. Varkalys. Prašome, kolega, pristatyti. Tada jau ruošiasi E. Pupinis pateikti savo peticijas.

J. VARKALYS (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Lietuvoje skaičiuojama apie 12 tūkst. atestuotų ir aukštą kvalifikaciją turinčių inžinierių, kurių taip stinga ir nepakanka mūsų visai veiklai. Lietuvos Respublikos Vyriausybė yra pritarusi Lietuvos statybos kodekso koncepcijai, pagal kurią skelbiama, kad valstybė turi labiau pasitikėti profesine savivalda. Tokių savivaldų Lietuvoje yra jau keletas ir vieną iš tokių savivaldų rūšių nori steigti inžinierių grupė. Įvardinau kaip grupę, bet tai yra tikrieji Statybos inžinierių konfederacijos nariai – juridiniai asmenys, Lietuvos žemėtvarkos ir hidrotechnikos inžinierių sąjunga, Statybos inžinierių sąjunga, Projektuotojų sąjunga ir trylika regioninių jų padalinių.

Ką tai duotų? Pirmiausia tai užtikrintų techninės veiklos skaidrumą ir kokybę, taip pat savivaldai būtų perduoti ir tobulinami statybos inžinierių atestavimo dalykai, ugdoma statybos procesų dalyvių kvalifikacija ir kompetencija, labiau skatinamas profesinių kvalifikacijų ir kompetencijų tobulinimas ir ugdymas ir, svarbiausia, būtų padedama jauniems žmonėms sužinoti daugiau apie inžinerijos patrauklumą ir padėti anksčiau apsispręsti pasirenkant tiksliuosius mokslus ir humanitarinius mokslus. Pagal Statybos inžinierių konfederacijos įstatymą yra numatyta, kaip tai būtų padaroma. Yra išdėstyta valdymo struktūra, taip pat yra išdėstytas veiklos pobūdis, jų susirinkimai ir visi kiti dalykai. Su tuo, kas buvo išdėstyta pateiktame projekte, tikriausiai didžioji dauguma yra susipažinusi, todėl daugiau trukdyti ir nenorėčiau. Jeigu būtų klausimų, tai prašau.

PIRMININKAS. Kolega, jums klausimų nėra. Ačiū už pristatymą.

J. VARKALYS (*LSF*). Tada, pasinaudodamas proga, noriu padėkoti už dviejų kadencijų bendrą darbą, nes dalyvauti kitoje kadencijoje ir būti su garbiais žmonėmis čia, Seimo salėje, jau nebetu-

rėsiu garbės, ir palinkėti visiems sėkmės, palinkėti visuomet matyti vienas kitą ir gerbti vienas kito nuomonę. Labai ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Nuomonių prieš ir už irgi nėra. Galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Aplinkos apsaugos komitetas arba Ekonomikos komitetas. Mes turėtume balsuoti alternatyviai, yra du pasiūlymai. Taigi teikiu balsuoti. Kas manote, kad pagrindinis yra Aplinkos apsaugos komitetas, balsuojate už, kas manote, kad Ekonomikos komitetas, balsuojate prieš.

Balsavo 43: už Aplinkos apsaugos komitetą – 36, už Ekonomikos komitetą – 7. Taigi, kaip pagrindinis skiriamas Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti 2024–2028 metų Seimo kadencijoje.

15.26 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. birželio 19 d. išvados Nr. 250-I-19“ projektas Nr. XIVP-4262 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Prašom, E. Pupinis. Darbotvarkės 2-30 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. birželio 19 d. išvados Nr. 250-I-19“ projektas Nr. XIVP-4262. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Peticijų komisijoje buvo iš esmės išnagrinėta peticija, kurioje pateiktas siūlymas pakeisti Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 55 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip: aerodromo triukšmo apsauginėje zonoje draudžiama rekonstruoti (jeigu rekonstravimo metu didėja pastato išoriniai matmenys) gyvenamosios paskirties pastatus, išskyrus atvejus… leisti, kai statant, remontuojant, rekonstruojant, renovuojant (jeigu rekonstravimo metu didėja pastato išoriniai matmenys) visuomeninius ir gyvenamosios paskirties pastatus yra įrengiamos ir privalo būti numatytos triukšmą mažinančios priemonės, atitinkančios higienos normas. Pareiškėjas siūlo papildyti įstatymo kompensavimo mechanizmo galimybes: dėl nuosavybės teise priklausančiame sklype deklaruoto ypatingos valstybinės svarbos objekto taikyti specialiąsias sąlygas arba žemės paėmimą visuomenės reikmėms, esant galimybei, suteikiant kitą lygiavertį sklypą.

Komisija priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą netenkinti šio siūlymo. Komisija sprendimą priėmė atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ir akcinės bendrovės Lietuvos oro uostai nuomonę dėl peticijoje pateikto siūlymo. Įvertinus pareiškėjo peticijoje pateikto siūlymo turinį ir argumentus, darytina išvada, kad pareiškėjo peticijoje teikiamas siūlymas negali būti įgyvendintas vien tik keičiant Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 55 straipsnio 2 dalies nuostatas, nederinant jų su šio įstatymo 54 straipsniu ir 55 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatomis. Be to, manytina, kad jei peticijoje pateiktas siūlymas yra susijęs su kompensacijų už triukšmo mažinimo priemonių įgyvendinimą mokėjimo nustatymu, tai siekiant, kad būtų užtikrintas teisinio reguliavimo aiškumas, atitinkamai turėtų būti keičiamas ir Aviacijos įstatymo 13 straipsnis. Teisės departamentas dėl šio mūsų priimto sprendimo pastabų neturėjo. Prašom į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai netenkinti šio siūlymo.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti R. Tamašunienė. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Gerbiamas Peticijų komisijos pirmininke, jūs pats išdėstėte, kad žmogus, gal norėdamas tos kompensacijos, adekvačios kompensacijos, už patirtą, sakykime, žalą, nes tai yra nuosavybė ir jis patirs savo nuosavybės valstybei reikalingų objektų visas pasekmes… Šiaip mūsų valstybėje nekilnojamasis turtas ir žmogaus nuosavybė yra neliečiama. Tai, mano vertinimu, žmogus tikrai nurodė, ką galima pakeisti įstatyme. Galbūt ne taip plačiai, nėra politikas, nėra teisininkas, parengęs tą peticiją, bet jis išvardinęs, ką dar reikėtų pakeisti. Galėtumėte pateikti mums kaip sprendimą pabalsuoti ir parašyti, kad štai pakeistume tuos straipsnius, pasvarstytų Vyriausybė, pasvarstytų ministerija, nes vis dėlto problema yra ir ji niekur nedings. Čia viena peticija. Bet kiek yra žmonių ir ateityje atsiras dar daugiau, nes valstybei svarbių objektų, kurie… Ir žmonių žemė, sakykime, šiuo atveju ar jau esamas nekilnojamasis turtas, jie patiria tų objektų

veiklos padarinius. Tai ta žala arba kompensacinės priemonės turėtų būti numatytos, jeigu mes demokratinė valstybė. Ar jūs kitaip manote? Jūsų komisija *in corpore*?

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Taip, teisingai, reikia kompensuoti, bet kai sodai apsauginėje zonoje virsta gyvenamaisiais namais kažkokiais leidimais, toliau – norima plėtra, tai iš tikrųjų valstybė taip pat turi interesą, norą ginti viešąjį interesą, nes, tarkime, aerouosto neiškelsi. Iš tikrųjų, tarkime, žmonėms kompensuoti už tai, kad sodai virto gyvenamaisiais namais, turbūt ne visada išeina. O bendra tvarka yra tokia, iš tikrųjų tam tikros kompensacijos yra nustatytos bendra tvarka. Šiuo atveju, aišku, valstybė riboja tam tikras galimybes tam tikrose zonose, mes šiandien svarstėme dėl kariuomenės poreikiams paimamų žemės sklypų, tai iš tikrųjų tos pačios tvarkos yra. Žmonių norai visada yra didesni.

PIRMININKAS. Ačiū. Pateikimas padarytas. Svarstymas. Diskusijoje, kiek suprantu, dalyvaujančių nėra. Priėmimas. Yra du nutarimo straipsniai. 1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Galime. 2 straipsnis? Bendru sutarimu. Prašom balsuoti dėl viso nutarimo projekto.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 38, balsavo 38: už – 36, susilaikė 2. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

15.32 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. spalio 16 d. išvados Nr. 250-I-26“ projektas Nr. XIVP-4263 (*pateikimas, svarstymas, priėmimas*)

Darbotvarkės 2-31 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. spalio 16 d. išvados Nr. 250-I-26“ projektas Nr. XIVP-4263. Prašau, gerbiamas Edmundai.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Ačiū. Peticijų komisija šių metų spalio 16 dienos posėdyje iš esmės išnagrinėjo pareiškėjo peticiją, kurioje pateiktas siūlymas dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ papildymo straipsniu „Pabėgėlio viza“, ir priėmė sprendimą pateikti Seimui išvadą netenkinti šio siūlymo. Komisija sprendimą priėmė atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuomonę.

Migracijos politikos formavimo kryptys yra susijusios su daugybe geopolitinių ypatumų, todėl nebūtinai vienos šalies sėkmingai veikiantis modelis ar vystoma veikla atitinka kitos šalies interesus ir poreikius. Pažymėtina, kad asmenų iš trečiųjų šalių perkėlimai yra labiau susiję ne su teikiamos naudos skaičiavimais, bet su valstybės prisiimama atsakomybe, nes šie procesai neatsiejami nuo daugelio veiksnių, susijusių su priimančiosios šalies ne tik vidaus rinkos interesais, bet ir saugumo klausimais, šalies įsipareigojimais ir geopolitiniais interesais regione, iš kurio vykdomi perkėlimai, todėl įgyvendindamos perkėlimo programas valstybės pirmiausiai vadovaujasi pagalbos suteikimo labiausiai pažeidžiamų asmenų kategorijoms principais.

Komisijos nuomone, šiuo metu galiojantys teisės aktai yra pakankami pareiškėjo peticijoje nurodytiems klausimams spręsti. Trūkstamai darbo jėgai ir kvalifikuotiems užsieniečiams pritraukti į Lietuvą yra nustatyti užsieniečiams palankūs teisėto atvykimo mechanizmai, todėl papildomos pabėgėlio vizos numatymas nėra tikslingas.

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamentas pastabų neturėjo dėl mūsų sprendimo. Prašome į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai netenkinti šio siūlymo.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti niekas nenori. Svarstymas. Diskusija. Matau, nėra.

Priėmimas. Du straipsniai. 1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. 2 straipsniui galime pritarti? Pritarta. Dėl viso nutarimo projekto prašau balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 39, balsavo 39, vienbalsiai: už – 39. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

15.35 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. spalio 16 d. išvados Nr. 250-I-27“ projektas Nr. XIVP-4264 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės 2-32 klausimas – projektas Nr. XIVP-4264. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. spalio 16 d. išvados Nr. 250-I-27“ projektas Nr. XIVP-4264. Prašau, gerbiamas Edmundai.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Peticijų komisija šių metų spalio 16 dieną posėdyje iš esmės išnagrinėjo pareiškėjo peticiją, kurioje pateiktas siūlymas tobulinti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 51 straipsnyje įtvirtintą laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės švelninimo mechanizmą, ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą netenkinti šio siūlymo. Komisija sprendimą priėmė atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuomonę dėl peticijoje pateikto siūlymo.

Peticijoje suformuluotas siūlymas įstatymu įpareigoti teismą atlikti konkrečius veiksmus (nuteistajam atlikus 20 metų laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę šią bausmę privalomai pakeisti į terminuotą laisvės atėmimo bausmę) suponuotų konstitucinės teisingumo sampratos iškraipymą, nes tik formaliai vykdomas teisingumas nėra tas teisingumas, kurį įtvirtina, saugo ir gina Konstitucija. Pastebėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje ne kartą yra konstatavęs, jog negalima nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kad būtų neleidžiama teismui, atsižvelgus į visas turinčias reikšmės bylos aplinkybes ir vadovaujantis teise, nenusižengiant iš Konstitucijos kylantiems teisingumo, protingumo imperatyvams, priimti teisingą sprendimą byloje ir šiaip įvykdyti teisingumą, antraip būtų apriboti ar net paneigti iš Konstitucijos 109 straipsnio kylantys teismo įgaliojimai vykdyti teisingumą, nukrypta nuo teismo, kaip Lietuvos Respublikos vardu teisingumą vykdančios institucijos, konstitucinės sampratos, taip pat nuo konstitucinių teisinės valstybės teisingumo principų.

Atkreiptinas dėmesys, kad baudžiamuosiuose įstatymuose šiuo metu įtvirtintas laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės švelninimo mechanizmas sudaro prielaidas teismui visapusiškai įvertinti visas reikšmingas aplinkybes ir priimti sprendimą dėl laisvės ėmimo iki gyvos galvos bausmės pakeitimo į terminuotą laisvės atėmimo bausmę tiems nuteistiesiems, kurių elgsenos pavojingumas visuomenei maksimaliai sumažėjęs. Teisės departamentas neturi pastabų. Prašome į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai netenkinti pareiškėjo siūlymo.

PIRMININKAS. Klausti niekas nenori, diskutuoti irgi nenori. Priėmimas. Du straipsniai. Dėl 1 straipsnio bendru sutarimu? Ačiū. Ir 2 straipsnis taip pat bendru sutarimu. Ir dėl viso įstatymo projekto. Prašau, kas už nutarimo projektą balsuoja?

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 44, balsavo 43: už – 41, prieš – 1, susilaikė 1. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Ir r-1.1 ir r-1.2 klausimai – Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4195, Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4196. Turėtų pristatyti K. Starkevičius arba J. Gudauskas, arba J. Baublys, bet nė vieno nėra. Tai turbūt bus kitai darbotvarkei, antradienį. Tai, gerbiami kolegos, šios dienos darbotvarkė baigta iki galo.

Aš irgi norėčiau, kaip ir kolega J. Varkalys, pasakyti, kad šiandien sėdžiu paskutinį kartą šitoje pozicijoje. Ačiū visiems čia likusiems pasiklausyti ir kitur esantiems už kantrybę, už supratingumą, už palaikymą ir linkiu visiems kuo geriausios kloties ateities darbuose. (*Plojimai*) Registruojamės.

Užsiregistravo 43. Posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 430
STENOGRAMA

2024 m. lapkričio 12 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas. Gerbiami kolegos, pradedame lapkričio 12 dienos, antradienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 81 Seimo narys.

10.02 val.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Kazimiero Motiekos 95-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Gerbiami kolegos, mes pradedame šios dienos posėdį nuo Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro K. Motiekos 95-ųjų gimimo metinių paminėjimo. Šiandieną minėjime dalyvauja signataro artimieji, Signatarų klubo atstovai, pirmasis atkurtosios valstybės vadovas V. Landsbergis.

Gerbiami kolegos, kviečiu Nepriklausomybės Akto signataro K. Motiekos atminimą pagerbti tylos minute.

Tylos minutė

Kalbėti norėčiau pakviesti Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą E. Bičkauską.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Egidijaus Bičkausko kalba

E. BIČKAUSKAS. Gerbiami Seimo nariai, nedidelė ta Lietuvėlė. Pirmą kartą su Kazimieru susipažinau – nei daug, nei mažai – maždaug prieš 45 metus, ir ne kur nors kitur, o Lukiškių kalėjime. Tada aš, dar jaunas, ką tik žaliai iškeptas prokuratūros tyrėjas, kalėjimo tardymo kabinete kartu su savo vienu iš pirmųjų „grobių“ – plėšiku, prievartautoju – laukiau pasirodant jo advokato. Pamenu ir šią bylą – apiplėšimas ir nužudymas tuomet viename iš butų Vilniuje, tuometinėje V. Šopeno gatvėje. Pamenu, jo kankinimo įrankis buvo įkaitintas lygintuvas.

Advokato laukiau su tam tikru nerimu, nes ateiti turėjo ne bet kas, o jau tuomet garsus advokatas K. Motieka. Garsus bent man ne tik savo advokatine veikla, bet ir tuo, kad prieš tapdamas advokatu taip pat buvo tyrėju, po to ypač svarbių bylų tardytojų, po to ir Generalinės prokuratūros Tardymo skyriaus viršininku. Ką aš, jaunuolis, galiu jam priešpriešinti? Nerimavau veltui. Nepamačiau nei velnio, nei pasikėlusio žmogaus. Pamačiau teisininką, pasirengusį man visada, aišku, neviršijant savo, kaip advokato, pareigų ribų, padėti, patarti. Pamačiau žmogų, gerbiantį save ir gerbiantį kitus. Ko jau ko, tuomet tikrai negalvojau, jog tenka bendrauti su vienu iš būsimų Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio lyderių, signataru, Aukščiausiosios Tarybos, dabar pervadintos Atkuriamuoju Seimu, pirmininko pavaduotoju, vienu iš labiausiai nusipelniusių istorinių asmenybių dabartinėje Lietuvoje.

K. Motieka gimė 1929 m. lapkričio 12 d. 1949 metais įstojo į VU Teisės fakultetą. Po aukštojo mokslo baigimo, 1954–1961 metais, dirbo prokuratūroje, kaip minėjau, ypač svarbių bylų tardytoju, Tardymo skyriaus viršininku. Vėliau – darbas advokatūroje. 1988 metais išrinktas į Sąjūdžio Seimo tarybą, o remiant Sąjūdžiui ir vykdant jo strategiją 1989 metais – į Lietuvos TSRS Aukščiausiąją Tarybą, tais pačiais metais išrinktas į TSRS liaudies deputatų suvažiavimą. Gotlando komunikato signataras.

1990 metų vasario mėnesį, įveikęs konkurentus Raseinių rinkimų apygardoje, išrinktas Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos deputatu, tapo šios Tarybos pirmininko pavaduotoju, Nepriklausomybės Akto signataru. Kaip jis pats tuo metu sakė, „Aukščiausiosios Tarybos nariu tapau laimėjęs rinkimus, o apskritai į politiką pasukti mane paskatino laisvės siekis, noras, kad Lietuva taptų nepriklausoma valstybė“.

Per dvejus įtempto darbo metus Atkuriamajame Seime, be savo, kaip pirmininko pavaduotojo, tiesioginio darbo, jis buvo Pilietybės reikalų komisijos pirmininkas, Valstybinės komisijos Rytų Lietuvos problemoms išnagrinėti narys, Politinio, teisinio, diplomatinio pasirengimo deryboms su TSRS komisijos narys, Piliečių teisių ekspertų grupės vadovas, Malonės komisijos pirmininkas, Valstybinės komisijos TSRS ginkluotųjų pajėgų nusikaltimams, padarytiems 1991 m. sausio 13 d. ir toliau tebedaromiems Lietuvoje, pirmininko pavaduotojas, Komisijos Ministro Pirmininko A. Šimėno dingimo aplinkybėms išsiaiškinti pirmininkas. Agresijos dienomis – Aukščiausiosios Tarybos rūmų apsaugos komendantas. Laikinosios komisijos TSRS KGB veiklai Lietuvoje ištirti pirmininko pavaduotojas, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Laikinosios komisijos Konstitucijos projektui parengti narys ir taip toliau.

Beje, nepamirškime, jis – šaudymo sporto meistras – aktyviai dalyvavo atkuriant Lietuvos tautinį olimpinį komitetą, buvo šio komiteto viceprezidentas.

Nuo 1993 metų Kazimieras – vėl advokatas. Mirė 2021 m. rugpjūčio 31 d.

Ko jau ko, bet drąsos ir ryžto jam netrūko. Daug ką pasako kad ir tas faktas: juk būtent jam kartu su M. Laurinkumi lemtingomis 1991 metų sausio dienomis buvo pavesta nugabenti į saugią vietą Lietuvos Nepriklausomybės Atkūrimo Akto originalą. Asmeniškai man įstrigo jo aktyvi pozicija priimant sprendimą, kad nepriklausomybės atkūrimas būtų paskelbtas būtent kovo 11 dieną ir nė trupučio vėliau.

Ypač atmintina 1989 m. gruodžio 22 d. Maskvoje TSRS liaudies deputatų suvažiavime pasakyta kalba, kurioje buvo tiesiai įvardintos Lietuvos nepriklausomybės praradimo priežastys, išsakytas reikalavimas atkurti Lietuvos nepriklausomybę. Gerai pamenu, kokia įtampa tvyrojo tuomet Suvažiavimų rūmuose. Pamenu dalyvaujančių TSRS deputatų pasipiktinimo šūksnius. Pamenu daugelio deputatų su kariška uniforma perkreiptus veidus. Ar reikėjo drąsos pasakyti šią kalbą? Taip, reikėjo. Ar ši kalba buvo pasakyta laiku ir vietoje? Taip, laiku ir vietoje. Taip, ji ženkliai paskatino procesus, vykusius TSRS. Paskatino jos griūtį, padėjo Lietuvai atgauti nepriklausomybę. Pasakodamas apie šiuos istorinius įvykius, aš leisiu sau šiek tiek nukrypti, juolab kad šioje salėje daug naujai išrinktų Seimo narių, daug tokių, kurie gal po naujų rinkimų vėl sugrįš į Seimą. Na ir nukrypimu nuo bendros temos to negalėčiau pavadinti, nes šiais klausimais ne kartą kalbėta ir diskutuota su Kazimieru.

Istoriniu aspektu pažvelgę į Lietuvos valstybingumą pamatysime, kad jis glaudžiai susijęs su globaliais pasaulinio masto įvykiais ir globalaus masto karais. 1918 metai. Šiuolaikinės nepriklausomos Lietuvos valstybės susikūrimas. Pirmasis pasaulinis karas, revoliucija Rusijoje, Versalio susitarimai. 1940 metai. Nepriklausomybės praradimas. Antrasis pasaulinis karas. 1990 metai. Lietuvos valstybės atkūrimas. Šaltojo karo pabaiga, TSRS griūtis. Tai, kas vyksta šiuo laiku, mano galva, dar nėra revoliucinis, globalus, karinis, prievartinis pokytis pasaulyje. Tačiau ar neartėjama prie dar vieno globalaus karinio konflikto? Ar mūsų veiksmai ir pastangos nukreipti tiesiogine linkme? Norėtųsi, kad į visus procesus šalia Lietuvos ar aplink ją bent jau šioje salėje būtų žiūrima tik per vieną prizmę – vertinant tai, kiek ir kaip tas ar kitas procesas gali paliesti Lietuvos nepriklausomybę. Beje, nesu iš naiviųjų, suprantu, kad nepriklausomybės samprata praėjusio amžiaus devintajame dešimtmetyje skiriasi nuo dabartinės jos sampratos ar *de facto* situacijos.

Galbūt galima kalbėti, kad globalūs procesai nuo mūsų visai nepriklauso. Iš dalies tai tiesa, tačiau ne visai. Deja, mano galva, ir ta minimali įtaka, kurią mes galime padaryti, dažnai remiasi tik emocijomis ar fasadiniu blizgesiu ir būna ne pati geriausia. Remsiuosi istorija. V. Čerčilis savo memuaruose apžvelgdamas Antrojo pasaulinio karo priešistorę mini, kad kai kurie galimi susitarimai nebuvo pasiekti labiausiai dėl Lenkijos ir Baltijos valstybių, tarp jų ir Lietuvos, kategoriškai neigiamo nusistatymo prieš šiuos susitarimus. Pasak jo, jeigu jų, tai yra ir mūsų, nebūtų paklausyta, tai (cituoju): „Istorija galėjo pasukti kita vaga arba bent jau ne blogesne.“ Prisiminkime, kad

ši skaudi istorija betarpiškai palietė ir mus. Kam šie mano, tiksliau, V. Čerčilio vertinimai yra šioks toks netikėtumas, siūlau patiems perskaityti V. Čerčilio atsiminimus, juolab kad minimas keturtomis yra išleistas ir lietuvių kalba.

Tad veikti globalius įvykius kai kada vis dėlto galime, tačiau nepamirškime, kad drąsa ir bravūra tarptautinėje politikoje negali būti atsieta nuo išminties ir milžiniškos atsakomybės, kuria ir pasižymėjo Kazimieras. Mes, bendražygiai, vertinome jį už darbštumą ir kompetenciją, tvirtą valią ir ryžtą, drąsą sakyti tiesą ir konstruktyvią politinę veiklą. 1990 metais K. Motieka savo kolegoms sakė: „Mylėkite savo gimtąjį lopšį – Lietuvą, auginkite tautos protus, sugebančius dirbti, valdyti ir ginti Lietuvos reikalus taip, kad ji būtų saugi, klestėtų ir kad joje visiems būtų gera gyventi. Būkite veržlūs, drąsūs, protingi ir teisingi Lietuvos kūrėjai.“

Ačiū, kad mane išklausėte. Ačiū, kad prisiminėte K. Motieką. Dėkui. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju signatarui E. Bičkauskui. Norėčiau dabar į tribūną pakviesti Signatarų klubo prezidentę B. Valionytę.

Signatarų klubo prezidentės Birutės Valionytės kalba

B. VALIONYTĖ. Gerbiama Seimo Pirmininke, Seimo nariai, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai ir K. Motiekos artimieji, minime Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro K. Motiekos 95-metį.

Kazimieras yra Lietuvos karininko sūnus, tai rodė jo visa povyza, stotas. Jis visada kalbėjo drąsiai, tvirtai ir kalbėjo tada, kada reikėjo kalbėti, ir žinojo, ką pasakyti, ir turėjo, ką pasakyti. Jis iš tikro buvo autoritetas. Aukščiausiojoje Taryboje, jam būnant Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko pavaduotoju, jo vaidmuo buvo labai reikšmingas. Vien ką reiškia (čia Egidijus paminėjo), kai 1989 m. gruodžio 22 d., sakydamas savo garsiąją kalbą TSRS liaudies deputatų pirmajame suvažiavime Maskvoje, jis pasakė labai aiškiai ir konkrečiai vieną sakinį. Tas sakinys buvo toks: „Mes, Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos deputatai, išrinkti TSRS deputatais, reikalaujame atkurti Lietuvos Respublikos nepriklausomybę.“ Tada tai pasakyti reikėjo drąsos. Tada buvo svarstomas Ribentropo–Molotovo pakto dokumentų pripažinimas niekiniais, būtent šitas dokumentas. K. Motieka visada demonstravo tvirtumą ir tvirtą žodį.

Šiandieną su mumis yra jo anūkė Indrė, kuriai labai tinka suteiktas vardas, nes iš tikro Motiekos pasižymi ūgiu. Miela Indre, Signatarų klubas nori pačiai padovanoti tradicinį „Laisvės vėją“, kurį tikrai labai mylėjo senelis, jį vertino, kuris ateina iš tarpukario Lietuvos į jūsų giminę. Nešk šitą vėliavą ir toliau pakelta galva, kaip darė ir senelis. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, baigiame Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro K. Motiekos 95-ųjų gimimo metinių paminėjimą. Dėkoju K. Motiekos artimiesiems, visiems dalyvavusiems signatarams, pirmajam atkurtosios valstybės vadovui V. Landsbergiui.

10.18 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. lapkričio 12 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Pereiname prie šios dienos darbotvarkės. Darbotvarkės 1-2 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Ar turėtumėte pasiūlymų? Taip. S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Laba diena, kolegos. Formuojant darbotvarkę pasimetė vienas Vyriausybės teikiamas klausimas – Akcizų įstatymo projektas Nr. XIVP-4295. Vyriausybės vardu jis yra įregistruotas Seime, jis dėl biometano akcizo lengvatos iki nulio eurų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prašau. Dėl darbotvarkės taip pat B. Pietkiewicz.

B. PIETKIEWICZ (*LRPF*). Aš ne dėl darbotvarkės. Noriu pasveikinti savo svečius, geriausius iš geriausių Šalčininkų rajono ir Vilniaus rajono gyventojus, kurie šiandien atvyko į paskutinį šio Seimo posėdį. (*Plojimai*) Labai ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pasiūlymų daugiau nėra gauta. Dėl S. Gentvilo pasiūlymo atkreipiu dėmesį, kad Teisės departamento išvados dar nėra. Mes galėtume, Seimui pritarus, šį klausimą įtraukti į šios dienos rezervinių sąrašą ir, atsiradus Teisės departamento pastabai… ne pastabai,

atsiprašau, išvadai, apsvarstyti jį. Ar galime pritarti bendru sutarimu, kad į šios dienos darbotvarkės rezervinių klausimų sąrašą įtraukiame Akcizų įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIVP-4295? Nematau prieštaraujančių. (*Balsai salėje*) Balsuojame. Gerai, pabalsuojame. Kas pritariate Akcizų įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIVP-4295 įtraukimui į rezervinių klausimų sąrašą, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. Čia yra pateikimas.

Balsavo 84: už – 57, prieš – 1, susilaikė 26. Įtraukiamas į rezervinių klausimų sąrašą.

Ir visai darbotvarkei ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Galime, ačiū. Atkreipiu dėmesį, kolegos, kad yra numatyta tikrai labai daug priėmimų, jie daugiausia be pasiūlymų, todėl balsuosime nuo pat pirmojo klausimo. Balsavimo langas prasideda jau dabar, iškart.

10.20 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23 ir 210 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4073(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23 ir 210 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4073. Yra dvi Teisės departamento pastabos, gal gerbiama pirmininkė galėtų ateiti į tribūną ir jas pakomentuoti?

Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Yra gauta viena Teisės departamento pastaba. Seimo narių pasiūlymų nėra, o Teisės departamentas išsakė pastabą.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Teisės departamentas pateikė pastabą ir nurodė, kad reikia patikslinti būtent kitos dienos Seimo posėdžio darbotvarkę, tą pasakymą. Komitetas pritarė ir siūlo įrašyti tokį sakinį: „Seimo nario asmens neliečiamybės atėmimo klausimas įrašomas į artimiausio *kitos dienos* Seimo posėdžio darbotvarkę.“

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, turime balsuodami apsispręsti ir dėl atskirų teisės… atsiprašau, Statuto pakeitimo straipsnių. Primenu, kad pagal Statutą kiekvienas straipsnis gali būti keičiamas daugiau nei pusės Seimo narių balsų skaičiumi. Taigi apsispręskime dėl 1 straipsnio, suredaguoto pagal Teisės departamento pastabas. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 89: už – 83, prieš – 1, susilaikė 5. Pritarta 1 straipsniui.

Dėl 2 straipsnio taip pat buvo Teisės departamento pastaba, ji yra, kaip suprantu, labiau redakcinio pobūdžio ir komitetas jai pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Apsispręskime balsuodami dėl Statuto 2 straipsnio pakeitimo.

Balsavo 90: už – 83, prieš – 1, susilaikė 6. Pritarta 2 straipsniui.

Apsispręskime dėl viso 1-3 klausimo, projekto Nr. XIVP-4073. Priėmimo stadija. Balsuojame.

Šio statuto priėmimas

Balsavo 88: už – 84, prieš – 1, susilaikė 3. Statutas (projektas Nr. XIVP-4073) priimtas. (*Gongas*)

10.24 val.

Įstatymo dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo projektas Nr. XIIIP-2422(3) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – įstatymo dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo projektas Nr. XIIIP-2422(3). Priėmimo stadija. Liko tiktai balsavimas. Jis yra atidėtas. Motyvai išsakyti. Balsuokime. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 59: už – 56, prieš nebuvo, susilaikė 3. Šiam klausimui reikalingų dalyvaujančių Seimo narių nėra, taigi jis bus atidėtas.

10.25 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 16, 22 ir 48^2 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 73^3 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4169(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-5 klausimas – Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 kelių straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIVP-4169. Priėmimo stadija. Kviečiu M. Skritulską, kad pristatytų Teisės de-

partamento pastabas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio yra viena Teisės departamento pastaba. Ji, atrodo, redakcinio pobūdžio, bet gal komiteto pirmininkas pristatys. Pirmiausia dėl 1 straipsnio.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiama Pirmininke, gerbiami kolegos, ji yra redakcinio pobūdžio ir vienbalsiai šiai pastabai buvo pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti visam 1 straipsniui? Pritarta. Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento viena pastaba. Prašau.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Taip pat pritarta šiai pastabai vienbalsiai.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galėtume 2 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą, pritarti? Pritarta.

Dėl 3 straipsnio yra viena Teisės departamento pastaba. Prašau.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Irgi vienbalsiai komitetas pritarė šiai pastabai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar 3 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl 4 straipsnio yra Teisės departamento keturios pastabos. Prašau pristatyti.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Taip pat pritarta bendru sutarimu šioms pastaboms.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti 4 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabas? Ačiū, pritarta.

Dėl 5 straipsnio yra dvi Teisės departamento pastabos. Prašau.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Šioms pastaboms lygiai taip pat bendru sutarimu visi komiteto nariai pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galėtume pritarti 5 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabas? Ačiū, pritarta. Ačiū, gerbiamas pirmininke.

Apsispręskime balsuodami, nes dėl motyvų niekas neužsirašė, dėl 1-5 klausimo – įstatymo projekto Nr. XIVP-4169.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86: už – 79, prieš – 1, susilaikė 6. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4169) priimtas. (*Gongas*)

10.28 val.

Atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatymo Nr. IX-1597 2, 4, 5 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4171(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-6.1 klausimas – Atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-4171(2). Jį sudaro penki straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti kiekvienam iš jų bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

A. Butkevičius norėtų dėl motyvų pasisakyti už.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Aš norėčiau pasisakyti už dėl to, kad tai yra europiniai įstatymų projektai ir jie labai svarbūs ypač verslo atstovams ir kitiems ūkio subjektams, kurie galės atlikti momentinius mokėjimus.

Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad jau nuo ateinančių metų sausio mėnesio iš esmės momentinius mokėjimus turės atlikti visos finansinės institucijos, kurios vykdo finansines paslaugas, o įsigalios nuo ateinančių metų balandžio mėnesio. Tai yra labai svarbu dėl to, kad dažnai verslo atstovai skundžiasi, kad yra sulaikomi pinigų pervedimai iš vieno ūkio subjekto į kitą ūkio subjektą. Kad tokių dalykų nebūtų, iš esmės yra sukurta Mokėjimų taryba. Jeigu tik tokių atvejų atsitinka, iš karto ūkio subjekto atstovai gali kreiptis į Mokėjimų tarybą. Tada Mokėjimų taryba turėtų išsiaiškinti, kodėl tam tikri bankai arba tam tikros finansinės institucijos tam tikrus momentinius mokėjimus užlaiko ir neatlieka operacijos tuo pačiu metu, kai ji buvo pradėta. Aš siūlau pritarti šitam įstatymo projektui.

Taip pat bus galima išvengti įvairiausių tarpinių finansinių institucijų, kurios šiuo metu atlieka tam tikras paslaugas vykdydamos finansines operacijas tarp atskirų ūkio subjektų (aš nenoriu minėti tam tikrų pavadinimų) ir kurios be pagrindo gauna tam tikras pajamas. Aš manau, įsigaliojus šitai direktyvai, tokių atvejų tikrai irgi sumažės ir bus… Ypač viešojo sektoriaus įmonės, kurios šioje veikloje veikia, tikrai galės ir finansiškai turėti tam tikrą naudą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl projekto Nr. XIVP-4171, darbotvarkės 1-6.1 klausimo. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 88: už – 86, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4171) priimtas. (*Gongas*)

10.30 val.

Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 9, 81 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4172(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-6.2 klausimas – lydimasis Mokėjimų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4172(2). Pakeitimą sudaro penki straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu kiekvienam iš jų? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 83: už – 81, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4172) priimtas. (*Gongas*)

10.31 val.

Mokėjimo įstaigų įstatymo Nr. XI-549 17 straipsnio ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4173(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-6.3 klausimas – lydimasis Mokėjimo įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4173. Pakeitimą sudaro keturi straipsniai. Dėl 1, 2, 3 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 4 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba dėl įsigaliojimo dienos. Jai komitetas pritarė bendru sutarimu. Ar galėtume pritarti visam 4 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 83: už – 81, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4173) priimtas. (*Gongas*)

10.32 val.

Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo Nr. XI-1868 11, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 27^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4174(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-6.4 klausimas – lydimasis Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4174(2). Pakeitimą sudaro penki straipsniai. Dėl pirmų keturių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 5 straipsnio yra gauta analogiška Teisės departamento pastaba. Ji yra susijusi su įsigaliojimo diena. Jai komitetas pritarė, pritarė bendru sutarimu. Ar galėtume pritarti 5 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 82: už – 77, prieš nebuvo, susilaikė 5. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4174) priimtas. (*Gongas*)

10.33 val.

Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2, 3, 4 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4226(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Valstybės skolos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4226. Aš norėčiau trumpam pakviesti Biudžeto ir finansų komiteto pirmininką, kad jis pakomentuotų tiesiog dėl 1 straipsnio gautą Teisės departamento pastabą. Komiteto nuomonė dėl jos.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Teisės departamentas redakciškai siūlo vietoje nacionalinės plėtros įstaigos vartoti nacionalinės plėtros banko sąvoką. Komitetas pritarė ir patikslino pagal šią pastabą bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti 1 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Pritarta. Dėl 2, 3, 4, 5 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl Nacionalinio plėtros banko įstatymo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. (*Šurmulys salėje*) Nacionalinio plėtros banko. (*Šurmulys salėje*) Mano klaida. Taip, aš labai atsiprašau. Taip – Valstybės skolos įstatymas. Atsiprašau. Galime dėl visa ko pakartoti balsavimą, nes aš suklydau įvardindama klausimą.

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Valstybės skolos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimo stadija. Balsuojame. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 88: už – 79, prieš – 4, susilaikė 5. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4226) priimtas. (*Gongas*)

10.35 val.

Nacionalinio plėtros banko įstatymo projektas Nr. XIVP-4145(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Nacionalinio plėtros banko įstatymo projektas Nr. XIVP-4145. Pranešėjas M. Lingė. Kviečiu į tribūną. Tai yra priėmimo stadija. Dėl 1 ir 2 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 3 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba. Prašom.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Tai techninio pobūdžio pataisymas, patikslinome, kaip siūlo Teisės departamentas, komitete bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galėtume ir mes 3 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Jis yra suredaguotas pagal Teisės departamento pastabą. Ačiū, pritarta.

Dėl 4 straipsnio yra gautos dvi Teisės departamento pastabos.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Viena Teisės departamento pastaba, nes siūloma išskaidyti vieną straipsnį į dvi dalis, tai tiesiog reikėtų patikslinti vienoje dalyje straipsnio pavadinimo nuorodą. Ir patiksliname, kaip siūlo Teisės departamentas, tam pritardami bendru sutarimu. Taip pat redakcinio pobūdžio, patikslinta ir 4 dalies 5 punkto korekcija pagal tą patį principą, nuorodą duodant į 3 straipsnio 1 dalį.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ar galėtume 5 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Sekundėlę. 4 straipsniui pritarti bendru sutarimu, suredaguotam pagal dvi Teisės departamento pastabas? Pritarta.

Dėl 5 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl straipsnių nuo 6 iki 21 pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu kiekvienam iš jų? Ačiū, pritarta. Dėl 22 straipsnio yra gautos Teisės departamento dvi pastabos. Prašom.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Taip, viena iš pastabų yra ta pati, kuri susijusi, nes skaidomas vienas straipsnis, 22 straipsnio 1 dalis, jos turinys išskiriamas į dvi atskiras dalis, todėl reikia patikslinti. O kita dalis – siūloma tikslinti sąvoką, kuri jau nebėra naudojama teisėkūroje. Tai yra iki šio įstatymo įsigaliojimo tiesiog pakeičiant formuluotę pagal ankstesnį teisinį reguliavimą. Komitetas pritarė abiem šiems patikslinimams bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galėtume 22 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabas, pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Motyvai dėl viso. G. Skaistė kalba už.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Nuosekliai užbaigiama viena esminių reformų, sujungiant keturias nacionalinės plėtros įstaigas į vieną. Padidintas įstatinis kapitalas nuo 50 iki 200 mln. eurų. Priemonių portfelis išaugo iki milijardų, kelis kartus. Savo esme ši nacionalinė plėtros įstaiga įgijo naujų funkcijų, padidėjo tiesioginio skolinimosi apimtys, planuojama leisti naujus vertybinius popierius, kokių iki šiol nebūdavo. Investuojama į gynybos pramonę, atsinaujinančią energetiką ir savo esme nacionalinė plėtros įstaiga išauga nacionalinės plėtros įstaigos rūbą. Šiandien savo esme ir atliekamomis funkcijomis tai yra nacionalinis plėtros bankas, kokius turi ir kitos valstybės, kaip Vokietija, Lenkija, Prancūzija. Todėl siūloma ir šiai Nacionalinės plėtros fondo įstaigai suteikti nacionalinio plėtros banko statusą. Savo esme funkcijos bus vykdomos tokios pačios, kurios jau buvo po reformos, tačiau pavadinimas labiau atlieps tuos uždavinius, kuriuos šiandien sprendžia nacionalinis plėtros bankas ILTE. Ir man atrodo, kad ši įstaiga, nacionalinis plėtros bankas, tikrai prisidės prie valstybės strateginių uždavinių įgyvendinimo ir Lietuvos verslo skatinimo, perėjimo prie aukštesnės pridėtinės vertės ekonomikos. Todėl kviečiu pritarti ir suteikti ILTE nacionalinio plėtros banko statusą.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamieji, kviečiu visus dešiniuosius nepritarti šitam įstatymui – Laisvės frakciją, Liberalų sąjūdžio frakciją ir konservatorius, nes valstybinis bankas nėra ir nebuvo mūsų koalicinės sutarties dalis. Nacionalinė plėtros įstaiga ir turi apsiriboti pavadinimu „nacionalinė plėtros įstaiga“. Pavardinčiau keletą argumentų, kodėl.

Visų pirma, kaip Lietuvos bankas savo išvadoje sako, tai nėra institucija, kuri turi kredito įstaigos licenciją, ir nereikia to suponuoti, nes ateinanti dauguma greitai prisigalvos, kad reikia priimti indėlius, dalinti paskolas ar regionams, ar pirmai būsto paskolai. Atvirkščiai, Lietuvos bankas sako konkrečiai, kad reikia sustiprinti šitos plėtros įstaigos veiklos ir priežiūros reikalavimus. Tai neatlikta šitame projekte.

Gal numeskime šydą nuo paties projekto, nes aiškinamasis raštas susideda, atsiprašau, bet teko suskaičiuoti, iš 13 sakinių. Teikiant bet kokį naują įstatymą, o ką jau kalbėti apie valstybinio nacionalinio banko įstatymą, aiškinamajame rašte Finansų ministerija parašo 13 sakinių. Tai kokį standartą mes uždedame, pavyzdžiui, R. Žemaitaičio svajonėms apie mokėjimo platformos įkūrimą? Lygiai taip pat kita dauguma ims ir rodydama į šitą įstatymą sakys, kad 13 sakinių sugebėję parašyti mes įsteigėme nacionalinį banką.

Šiai įstaigai reikia palinkėti sėkmės, jinai tikrai turi misiją, bet jinai turi apsiriboti nacionaline plėtros įstaiga ir turi sustiprinti savo valdymą. „Enerstenos“ finansavimas, kai visas Kaunas ir verslo bendruomenė kalbėjo apie tai, kad valstybiniai pinigai (7 mln.) kišami į bankrutuojančią bendrovę, nebuvo išspręstas, nebuvo padaryta radikalios pertvarkos. Todėl aš kviesčiau mus visus susikoncentruoti į tai, kad valstybės investuoti pinigai į plėtros įstaigą turi būti saugomi.

PIRMININKĖ. Laikas!

S. GENTVILAS (*LSF*). Todėl pasisakau ir raginu dešiniuosius nebaigti šitos kadencijos įsteigiant valstybinį banką. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl darbotvarkės 1-8 klausimo – Nacionalinio plėtros banko įstatymo projekto Nr. XIVP-4145. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 89: už – 75, prieš – 3, susilaikė 11. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4145) priimtas. (*Gongas*)

Toliau apsvarstykime 1-10 klausimą. Noriu pakviesti grįžti į salę kolegas Seimo narius, kas galbūt stebi mus iš kitur, nes netrukus svarstysime sutarties denonsavimo klausimą, o ten reikalinga trijų penktadalių Seimo narių dauguma. Tad labai kviečiu užimti balsavimo vietas.

10.43 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Andoros Kunigaikštystės sutarties dėl pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4156(2) (*priėmimas*)

Kol kas apsvarstykime 1-10 klausimą – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Andoros Kunigaikštystės sutarties dėl pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projektą Nr. XIVP-4156(2). Priėmimo stadija. Vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime dėl 1-10 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 91: už – 91, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4156) priimtas. (*Gongas*)

10.44 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo kovojant su muitinės įstatymų pažeidimais denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4193(2) (*priėmimas*)

Tada grįžtame prie 1-9 klausimo – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo kovojant su muitinės įstatymų pažeidimais denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4193(2). Priėmimo stadija. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Apsispręskime balsuodami. Atkreipiu dėmesį, kad pritarimui dėl denonsavimo reikalinga trijų penktadalių Seimo narių dauguma.

Balsuojame. Kas pritariate projektui Nr. XIVP-4193, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 95: už – 93, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4193(2) priimtas. (*Gongas*)

10.45 val.

Įstatymo „Dėl Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos ratifikavimo“ Nr. I-1351 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-4095(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-11 klausimas – įstatymo „Dėl Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos ratifikavimo“ pakeitimo projektas Nr. XIVP-4095(2). Priėmimo stadija. Pakeitimą sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime dėl 1-11 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 90: už – 90, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4095(2) priimtas. (*Gongas*)

10.46 val.

1988 metų Jungtinių Tautų Konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta ratifikavimo įstatymo Nr. VIII-660 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4096(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-12 klausimas – 1988 metų Jungtinių Tautų konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta ratifikavimo įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-

4096(2). Pakeitimą sudaro trys straipsniai. Pasiūlymų… Atsiprašau, du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 1-12 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92: už – 91, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4096(2) priimtas (*Gongas*)

10.47 val.

Įstatymo „Dėl Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą ratifikavimo“ Nr. IX-794 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4097(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-13 klausimas – įstatymo „Dėl Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą ratifikavimo“ pakeitimo projektas Nr. XIVP-4097(2). Priėmimo stadija. Projektą sudaro du straipsniai, pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu kiekvienam iš jų? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86: už – 86, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4097(2) priimtas (*Gongas*)

10.48 val.

Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl neteisėtos prekybos jūra, įgyvendinančio Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta 17 straipsnį, ratifikavimo“ Nr. IX-1025 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4098(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-14 klausimas – projektas Nr. XIVP-4098(2). Pakeitimą sudaro trys straipsniai, pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl projekto Nr. XIVP-4098(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 87: už – 87, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4098(2) priimtas. (*Gongas*)

10.48 val.

Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl nusikaltimų, padarytų tarptautiniu mastu saugomiems asmenims, įskaitant diplomatus, prevencijos ir baudimo už juos ratifikavimo“ Nr. IX-1084 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4099(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-15 klausimas – įstatymo „Dėl Konvencijos dėl nusikaltimų, padarytų tarptautiniu mastu saugomiems asmenims, įskaitant diplomatus, prevencijos ir baudimo už juos ratifikavimo“ pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4099(2). Pakeitimą sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 1-15 klausimo, projekto Nr. XIVP-4099(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 93: už – 93, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4099(2) priimtas. (*Gongas*)

10.49 val.

Įstatymo „Dėl Tarptautinės konvencijos dėl kovos su terorizmo finansavimu ratifikavimo“ Nr. IX-1216 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4100(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-16 klausimas – įstatymo „Dėl Tarptautinės konvencijos dėl kovos su terorizmo finansavimu ratifikavimo“ pakeitimo projektas Nr. XIVP-4100(2). Pakeitimą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ar visam 1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92: už – 92, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4100) priimtas. (*Gongas*)

10.50 val.

Įstatymo „Dėl Protokolo dėl prekybos žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, prevencijos, sustabdymo bei baudimo už vertimąsi ja, papildančio Jungtinių Tautų Organizacijos konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, ratifikavimo“ Nr. IX-1525 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4101(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-17 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-4101.

Šiame įstatymo pakeitimo projekte yra vienas straipsnis. Dėl jo pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ir turime apsispręsti dėl viso 1 straipsnio. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame dėl 1-17 klausimo – įstatymo projekto Nr. XIVP-4101.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86: už – 86, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4101) priimtas. (*Gongas*)

10.51 val.

Įstatymo „Dėl Protokolo prieš neteisėtą šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybą ir prekybą jais, papildančio Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, ratifikavimo“ Nr. IX-2020 1 straipsnio pakeitimo ir 3 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-4102(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-18 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-4102.

Įstatymo pakeitimo projektą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar kiekvienam iš jų galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ar galime visam 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame dėl 1-18 klausimo – įstatymo projekto Nr. XIVP-4102.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92: už – 91, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4102) priimtas. (*Gongas*)

R. Šarknickas. Prašau. Replika.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Noriu ištaisyti klaidą – mano balsas už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerai, įskaitysime dėl protokolo. Dėkoju.

10.52 val.

Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 5, 6 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4033(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-19 klausimas – Teisėkūros pagrindų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4033.

Pakeitimą sudaro keturi straipsniai. Pasiūlymų nė dėl vieno nėra gauta. Ar galėtume kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime dėl Teisėkūros pagrindų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4033.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 89: už – 87, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4033) priimtas. (*Gongas*)

10.53 val.

Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3665(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-20 klausimas – Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3665. Priėmimo stadija.

Du straipsniai sudaro šį projektą. Pasiūlymų nėra gauta Ar kiekvienam iš jų galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime dėl 1-20 klausimo – įstatymo projekto Nr. XIVP-3665.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 89: už – 88, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3665) priimtas. (*Gongas*)

10.54 val.

Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 10, 10^3, 21 ir 29^2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3481(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-21 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-3481. Matau, kad du kolegos priėjo prie mikrofono. M. Lingė, atrodo, buvo pirmas. Prašau.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Ar jūs jau klausimą paskelbėte? Aš dėl…

PIRMININKĖ. Taip, 1-21 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-3481.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Aš norėčiau frakcijos vardu paprašyti pusvalandžio pertraukos.

PIRMININKĖ. Ar galime bendru sutarimu sutarti dėl pusvalandžio? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 78: už – 58, prieš – 15, susilaikė 5. Pusvalandžio pertraukai pritarta. Taigi, darome pertrauką. Kadangi gerokai lenkiame darbotvarkę, norėčiau pakviesti L. Kasčiūną pristatyti darbotvarkės 2-15 klausimą. Tuoj įvardinsiu. Atsiprašau, ne 2-15 klausimą – tuoj, sekundėlę! – visgi 2-16 klausimą.

10.55 val.

Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4288 (*pateikimas*)

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ilgai netrukdysiu, čia pateikimas, vis tiek bus nukeltas svarstymas į kitą kadenciją, į kitą Seimą, į kitą Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą. Tai dar vienas bandymas sustiprinti mūsų Šaulių sąjungą – šiuo atveju: gerinti šaulių socialines garantijas, nu-

statyti bendrą darbo apmokėjimo sistemą, supaprastinti valstybės turto perdavimo Šaulių sąjungai procedūras, kurios kartais užtrunka iki 9 mėnesių, sugriežtinti reikalavimus šauliams ir asmenims, norintiems tapti šauliais, dėl atitikties nacionalinio saugumo reikalavimams. Žinia, mes dabar esame registravę panašią nuostatą dėl mūsų karių, kariuomenės.

Svarbiausias dalykas iš šito paketo, iš tokio gana kompleksinio pasiūlymo, tai yra tolesnė Šaulių sąjungos integracija į mūsų gynybos architektūrą. Žinia, jog koviniai šauliai dabar kartu su Krašto apsaugos savanorių pajėgomis atlieka teritorinės gynybos funkcijas, komendantiniai šauliai, kurių yra per 2 tūkst., eina į komendantūras. Bet šaulių yra įvairių, įvairių profilių, yra vadinamųjų nekinetinių šaulių, tai inžineriniai, logistika užsiimantys, kibernetiniu saugumu, informaciniu saugumu ir kitais aspektais. Iki šiol vėlgi jų vieta gynybos planuose, prasidėjus mobilizacijai arba paskelbus karo padėtį, nebuvo aiškiai reglamentuota. Šiuo atveju mes tą reglamentuojame, įkuriame tuos Šaulių sąjungos specializuotus vienetus, ir visi šauliai po truputį integruojasi į gynybos planus. Tai, noriu pasakyti, dar vienas žingsnis link visuotinės gynybos, dar vienas žingsnis link stipresnės Šaulių sąjungos ir labiau integruotos Šaulių sąjungos į gynybos planus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už lakonišką pristatymą. Jūsų norėtų paklausti trys Seimo nariai. Pirmoji klausia L. Nagienė. Ruošiasi A. Skardžius.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas ministre, prašom pasakyti, kiek papildomai lėšų gali prireikti būtent šitai reorganizacijai, net darbo apmokėjimo sistema keičiasi, einama prie biudžetinių įstaigų? Ar yra numatytos biudžete tos lėšos, jeigu jos bus reikalingos papildomos? Ačiū.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū už klausimą. Galiu atsakyti, kad visa tai bus vykdoma iš Šaulių sąjungos biudžeto, jokių papildomų lėšų tam neprireiks. Mes per pastaruosius ketverius metus septynis kartus padidinome valstybės finansavimą Šaulių sąjungai. Jinai didėja, potencialas auga, natūralu, tai reikalauja tam tikrų pertvarkų, ir esame numatę, kad kasmet Šaulių sąjungos biudžetas augtų dar po 30 %. Pavyzdžiui, kitais metais mes radome lėšų tiek veiklai 30 %, tiek tam, kad šauliai susiremontuotų savo mokymo centrą Kaune, kurį perdavė Viešojo saugumo tarnyba. Mes turėsime Šaulių sąjungą jau su mokymo centru, su instruktoriais, čia yra didžiulis pajėgumų sustiprinimas. Kitaip tariant, visa tai vyksta remiantis biudžetu, jokių papildomų finansavimų nereikės.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi K. Vilkauskas.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas ministre, juk turbūt suprantate, kad šaulys be šautuvo yra ne šaulys, ar ne? Tai kaip jūs, gerbiamas ministre, vis dėlto užtikrinsite tai, kad šaulys ginklus turėtų visą laiką prie savęs namuose, kovinius ginklus? Kiek tam skirsite lėšų ir kaip dabar tai atsispindės jūsų naujai teikiamuose pasiūlymuose? Izraelis – geriausias pavyzdys, ar ne? Turbūt ne kartą ten lankėtės ir matėte, kad ginklas turi būti visą laiką šalia ir parengtas naudoti, tai yra šaulio turbūt pagrindinis instrumentas. Ačiū.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Jūs žinote, kad Šaulių sąjungos nariai turi teisę nusipirkti A kategorijos automatinius ginklus iš savo lėšų ir juos turėti namuose, jeigu jie turi tam tinkamas saugojimo vietas, seifus ir panašiai. Kitaip tariant, jau ir dabar jie turi teisę turėti juos šalia savęs. Aš visiškai pritariu jūsų matymui dėl pačios gynybos koncepcijos. Tai jau ir dabar taip yra.

Toliau. Augant finansavimui, apie kurį kalbėjau, Šaulių sąjungos organizacija jau, pavyzdžiui, šiais metais įsigijo 1,5 tūkst. G-36 automatų. Jie dabar yra rinktinėse ir rinktinių vadai sprendžia, ar palikti juos, sakykime, šauliams, ar turėti savo saugyklose ir išduoti pratybų metu ir taip toliau. Čia jau pačios Šaulių sąjungos klausimas sprendžiamas. Tai mūsų tikslas yra užtikrinti finansavimą, o šauliai, Šaulių sąjunga pati spręs, kur tie ginklai ir kokiu lygmeniu turėtų būti. Mano įsitikinimu, visos ginklų saugyklos, ginklinės turi būti kuo arčiau, kuo platesnis ir decentralizuotas jų tinklas, o yra įmanoma ir šaulių namuose.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Klausimas šalia, susijęs su šiuo klausimu. Dėl pilietinio pasipriešinimo strategijos veiksmų plano įgyvendinimo. Tai gal galite pasakyti, gerbiamas ministre, kaip sekasi vis dėlto su tuo veiksmų planu? Ar tos priemonės įgyvendintos?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Dėl komendantūros, kurios irgi yra dalis to veiksmų plano, atvertas naujas puslapis, tai ten dabar jau baigiasi antras kursas. Šią savaitę prasideda trečias, gruodį bus ketvirtas. Judame šita kryptimi. Krašto apsaugos ministerija atidarė naujus pilietinio pasipriešinimo ir išgyvenimo srities kursus: pirmoji pagalba, priešiškos ginkluotės atpažinimas, kiti dalykai. Jau ne tik kad tu nuotoliu klausai kursą, bet atvažiuoja į regionus žmonės. Atidarėme dronų centrą prie Karo akademijos. Tai einame į visuomenę. Šia prasme, man atrodo, judame visai gerai į priekį. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl motyvų dėl Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo pakeitimo užsirašė A. Pocius, kalbės už. Prašom.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš tikrai noriu tiesiog paantrinti ministrui, kuris gana aiškiai pristatė būtinybę daryti tam tikrus pokyčius Šaulių sąjungoje, būtent orientuoti į tam tikrą specializaciją. Visi šauliai negali būti snaiperiais arba visi negali būti koviniais šauliais. Būtent dronų valdymo įgūdžiai reikalingi, kai kuriems kitiems reikia, galų gale, išmokti ir košę virti, ir taip toliau. Tai ta specializacija Šaulių sąjungoje irgi tikrai yra reikalinga ir visi tie numatyti pokyčiai yra būtini. Aš raginu visus tikrai palaikyti šį įstatymą ir balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti, apsispręskime balsuodami. Kas pritariate 2-16 klausimui, Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo pakeitimo projektui Nr. XIVP-4288, po pateikimo, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 80: už – 80, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Pritarta po pateikimo. Siūlomas komitetas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Ir siūloma svarstyti kitoje kadencijoje. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

11.03 val.

Produktų saugos įstatymo Nr. VIII-1206 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4142(2)ES (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-22.1 klausimas – Produktų saugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4142. Tai yra priėmimo stadija. Norėčiau pakviesti A. Bagdoną, kad pristatytų Ekonomikos komiteto išvadą, ten bus Teisės departamento pastabų.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Razma. Dėkoju.

PIRMININKAS (J. RAZMA, *TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, pagrindinis projektas turi du straipsnius. Vienas straipsnis sudėtinis, iš daugelio vidinių straipsnių. Čia yra Teisės departamento pastabų. Galbūt komiteto atstovas tas visas pastabas ir perbėgtų?

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Komitetas apsvarstė Teisės departamento pateiktas pastabas ir iš esmės joms visoms pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Niekas nereikalauja turbūt balsuoti dėl atskirų straipsnių? Nematau. Tai balsuosime iš karto dėl viso įstatymo projekto su dėl atskirų straipsnių priimtomis Teisės departamento pastabomis. Balsuojame dėl įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 74: už – 74, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.05 val.

Maisto įstatymo Nr. VIII-1608 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4143(2)ES (*priėmimas*)

Maisto įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4143(2). Du straipsniai. Jokių pastabų negauta. Niekas nereikalauja dėl atskirų straipsnių balsuoti. Balsuojame dėl viso projekto, ar jį priimame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 74: už – 74, prieš, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.06 val.

Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 12 ir 49[1] straipsnių bei priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4144(2)ES (*priėmimas*)

Vartotojų teisių apsaugos įstatymo kai kurių straipsnių bei priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4144(2). Jo yra keturi straipsniai. Jokių pastabų ir pasiūlymų nėra, niekas nereikalauja balsuoti dėl atskirų straipsnių. Apsispręsime dėl viso projekto, ar jį priimame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 74: už – 74, prieš, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.06 val.

Tautinio paveldo produktų įstatymo Nr. X-1207 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4141(2) (*priėmimas*)

Tautinio paveldo produktų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Jo 1 straipsnis yra kaip sudėtinis straipsnis, kuriame dėstoma nauja redakcija. Tada aš paeiliui kviesiu, kad komiteto atstovas pakomentuotų Teisės departamento gautas pastabas. Pirmoji pastaba yra dėl pavadinimo. Kviečiu komiteto atstovą į tribūną.

J. BAUBLYS (*LSF*). Po svarstymų KRK gautos dvi Teisės departamento pastabos, joms Kaimo reikalų komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 5, susilaikiusių ir prieš nebuvo. Taigi šitai pritarta ir kitai.

PIRMININKAS. Fiksuojame, kad komitetas pritarė visoms Teisės departamento pastaboms ir atitinkamai buvo paredaguoti straipsniai. Niekas nereikalauja balsuoti dėl atskirų straipsnių. Čia yra 25 vidiniame straipsnyje ir dar iš viso trys straipsniai, jeigu žiūrėtume tuos pagrindinius straipsnius.

Balsuosime dėl viso projekto, ar jį priimame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 78: už – 78, prieš, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Vieną projektą praleidžiame, nes nėra parengto suvestinio, konsoliduoto projekto. Dirbame tokiais tempais, kad ir Sekretoriatas man nebespėja paduoti.

11.10 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 3, 4, 8, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4089(2) (*priėmimas*)

Dabar taip. Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4089(2). Tai vėl komiteto atstovą kviečiu pakomentuoti Teisės departamento pastabas. Jų yra dvi dėl 3 straipsnio. Nematome komiteto atstovo. Ir dėl 7 straipsnio dar viena pastaba. Taip, J. Gudauskas, kaip suprantu, tą atliks.

J. GUDAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Kaimo reikalų komiteto, kaip pagrindinio komiteto, papildoma išvada dėl gautų naujų pastabų ir pasiūlymų dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 3, 4, 8, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4089. Buvo gautos Seimo kanceliarijos Teisės departamento trys pastabos. Komiteto sprendimas – nepritarti. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo. O dėl lydimųjų?..

PIRMININKAS. Tai viskas gerai, pavardinkite kiekvieną tą pastabą.

J. GUDAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėl lydimojo pagrindinis komitetas…

PIRMININKAS. Ne, ne apie lydimuosius kalbame. Jeigu dėl pagrindinio visas paminėjote, tai viskas gerai tada. Trys pastabos buvo.

J. GUDAUSKAS (*TS-LKDF*). Taip. Ir visoms buvo nepritarta.

PIRMININKAS. Komitetas visoms pastaboms nepritarė. Taigi projekto tekstas lieka pirminio pavidalo. Niekas nereikalauja balsuoti dėl atskirų straipsnių. Apsispręsime iš karto, ar priimame visą projektą. Balsuojame dėl jo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 71: už – 71, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.12 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 32, 41, 45, 49, 50, 51 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4090(2) (*priėmimas*)

Kolegos, neišsibėgiokime, nes pasiekėme priėmimui reikalingą ribą. Lydimasis Žemės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4090(2). Čia taip pat buvo Teisės departamento pastabų dėl 10 straipsnio. Matau, čia yra dvi pastabos.

J. GUDAUSKAS (*TS-LKDF*). Dvi pastabos. Komitetas pritarė vienbalsiai: 5 – už.

PIRMININKAS. Niekas nereikalauja balsuoti dėl atskirų straipsnių, tai apsisprendžiame dėl viso projekto, dėl 10 straipsnio priėmę ir Teisės departamento pastabas, atitinkamai pakoregavę tekstą.

Na štai, jau blogai. Užsiregistravo 67: už – 67, prieš nėra, susilaikiusių nėra.

Bet, man atrodo, kai kurie Seimo nariai tiesiog stoviniavo, sėdėjo ir nebalsavo, tai kviesčiau visus grįžti į savo vietas. Gal nėra čia kažkokio nusiteikimo politiškai blokuoti lydimuosius, tai mėginsiu pakartoti balsavimą. Visus kviečiu grįžti į savo vietas, nes didelis tempas ir tiesiog nespėjate prieiti. Kartojame balsavimą dėl projekto Nr. XIVP-4090(2). Priėmimo stadija.

Šio įstatymo priėmimas

Na, iškart žymus pagerėjimas. Balsavo 81: už – 81, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.15 val.

Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4091(2) (*priėmimas*)

Kitas – Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-4091(2). Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Komiteto nuomonė.

J. GUDAUSKAS (*TS-LKDF*). Komiteto išvada – pritarti, 5 – už.

PIRMININKAS. Komitetas pritarė ir paredagavo 1 straipsnį. Niekas nereikalaujate balsuoti atskirai dėl kiekvieno straipsnio. Balsuojame dėl viso projekto, ar jį priimame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 78: už – 76, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.16 val.

Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4092(2) (*priėmimas*)

Dar vienas lydimasis – Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4092(2). Du straipsniai. Dėl 1 straipsnio buvo Teisės departamento pastaba. Komiteto pozicija.

J. GUDAUSKAS (*TS-LKDF*). Komiteto išvada – pritarti, 5 – už.

PIRMININKAS. Komitetas pritarė ir patikslino 1 straipsnį. Niekas nereikalauja balsuoti atskirai dėl straipsnių. Balsuojame, ar priimame visą projektą.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 82: už – 78, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)
Dėl techninės problemos vieną lydimąjį kol kas praleidžiame.

11.17 val.

Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo Nr. IX-2453 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4153(2) (*priėmimas*)

Dabar nagrinėjame 1-26 darbotvarkės klausimą – Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4153(2). Priėmimas. Trys straipsniai. Jokių pastabų nėra, niekas nereikalauja balsuoti dėl atskirų straipsnių. Balsuojame dėl viso projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 78: už – 77, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.18 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4154(2) (*priėmimas*)

Visuomenės informavimo įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Čia iš viso yra du straipsniai, yra Teisės departamento pastabų. Gal aš nevarginsiu komiteto atstovo, tiesiog pats paskelbsiu, kad komitetas pastaboms pritarė ir atitinkamai patikslino straipsnių nuostatas. Dėl atskirų straipsnių, kaip ir anksčiau, niekas nereikalauja balsuoti. Iš karto balsuosime dėl viso projekto ir apsispręsime, ar jį priimame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 76: už – 74, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų Laisvės premijos paskyrimo Juliui Sasnauskui“ projektas Nr. XIVP-4237 (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-28 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų Laisvės premijos paskyrimo Juliui Sasnauskui“ projektas. Priėmimas. Čia nebuvo pagrindinio komiteto dėl nutarimo projekto. Tiesiog paminėsiu, kad yra gauta Teisės departamento pastabų ir pagal tai projektas papildytas 3 straipsniu, nustatant, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo. Todėl pirminis projektas keistųsi, būtų pridedamas mano minėtas 3 straipsnis.

Dabar dėl motyvų už nori pasisakyti G. Surplys. Nėra. Tada balsuojame, ar priimame šį nutarimo projektą, nes niekas nereikalavo atskirai balsuoti dėl straipsnių.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 79: už – 79, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

11.21 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4178(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-29 klausimas, paketas. Pirmasis – Sveikatos sistemos įstatymo 8 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4178(2). Trys straipsniai, jokių pastabų nėra. Niekas nereikalauja balsuoti dėl atskirų straipsnių. Balsuojame, ar priimame visą šį projektą.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 72: už – 61, prieš nėra, susilaikė 11. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)
Pastebėsiu, kad vėl šiek tiek atsipalaiduojame. Pasiekėme kvorumo ribą.

11.22 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8, 11, 13 ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2790 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4179(2) (*priėmimas*)

Dabar lydimasis – Sveikatos sistemos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4179(2). Du straipsniai, dėl jų pastabų nėra. Niekas nereikalauja balsuoti dėl atskirų straipsnių. Balsuojame dėl viso projekto priėmimo.

Balsavo 69, pritrūkome balsų. Aš matau, kad yra Seimo narių, kurie randa svarbesnių darbų užkulisiuose. Pakvieskite kolegas atlikti pareigą ir pabandome dar kartą balsuoti. (*Šurmulys salėje*) Šiuo atveju, matyt, yra kita situacija. Esama šio projekto politinio blokavimo, todėl kol kas nevarginsiu kartodamas balsavimą. Dabar šį paketą kol kas pristabdome.

Ar atspausdinote tą, kurį praleidau? Mes prieš tai buvome praleidę vieną lydimąjį projektą, nes nebuvo atspausdinta.

11.24 val.

Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4093(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-25.5 klausimas – Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4093(2). Trys straipsniai, dėl jų jokių pastabų negauta. Niekas nereikalauja balsuoti dėl atskirų straipsnių. Balsuojame dėl viso projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 88: už – 85, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)
Taigi, darbotvarkės 1-25 klausimų paketą baigėme.

11.25 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 22, 23, 29, 32, 34, 35, 37, 40, 41, 43, 45, 47, 54, 55, 56, 64, 66 straipsnių ir VI^{1} skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4009(2) (*priėmimas*)

Mes buvome praleidę vieną projektą, nes neturėjome suvestinio varianto. Žemės įstatymo daugelio straipsnių ir vieno skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4009(2). Čia dabar yra Teisės departamento pastabų, tai, matyt, vėl mums prireiks tribūnoje komiteto atstovo. Iš Kaimo reikalų komiteto? Aš suklydau. Čia, pasirodo…

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Čia Aplinkos apsaugos komiteto svarstytas projektas.

PIRMININKAS. Aplinkos apsaugos komitetas. Komiteto pirmininkė pasisakys dėl gautos Teisės departamento pastabos dėl 2 straipsnio.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas kaip tik šiandien buvo susirinkęs ir svarstė papildomas pastabas. Visoms pastaboms iš principo pritarė, kadangi į jas pažiūrėjo kaip į teisines, redakcines, korekcines pastabas.

PIRMININKAS. Tada neapsistodami prie atskirų straipsnių fiksuojame, kad visoms Teisės departamento pastaboms komitetas pritarė, yra atitinkamai paredaguoti straipsniai. Jau turime omenyje balsuodami, kad straipsniai yra atitinkamai pakeisti. Tai dabar buvo S. Gentvilo pasiūlymų, bet, kaip suprantu, jis juos atsiėmė?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Taip, jis juos atsiėmė.

PIRMININKAS. Tada daugiau ir nėra ką komentuoti. Niekas nereikalauja balsuoti dėl atskirų straipsnių? Apsispręsime balsuodami dėl viso projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 89: už – 71, prieš nėra, susilaikė 18. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.28 val.

Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 17, 18, 20, 25, 27, 28, 30, 31, 39 ir 45 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 42^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4010(2) (*priėmimas*)

Lydimasis – Teritorijų planavimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4010(2). Čia vienintelė Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. Turime tai omenyje. Niekas nereikalauja balsuoti dėl atskirų straipsnių. Balsuojame dėl viso projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 87: už – 68, prieš nėra, susilaikė 19. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.29 val.

Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 10, 13 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4011(2) (*priėmimas*)

Dar vienas lydimasis šiame pakete – Žemės reformos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Teisės departamento pastaba iš tikrųjų čia neteisingai įtraukta, ji yra dėl 2 straipsnio, taip pat dėl 6 straipsnio. Komitetas abiem pastaboms pritarė, pakoregavo straipsnius. Niekas nereikalauja balsuoti dėl atskirų straipsnių. Balsuojame dėl viso projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 90: už – 83, prieš nėra, susilaikė 7. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.29 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 110, 112, 113, 113^1, 351 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4012(2) (*priėmimas*)

Paskutinis lydimasis šiame pakete – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Čia iš viso yra septyni straipsniai. Dvi Teisės departamento pastabos. Joms pritarta. Turime omenyje. S. Gentvilo pasiūlymas atsiimtas. Galime balsuoti dėl viso projekto. Niekas nereikalauja balsuoti dėl atskirų straipsnių.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 90: už – 83, prieš nėra, susilaikė 7. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)
Kol kas paliekame ramybėje tą paketą, kurį dalis opozicijos blokuoja, tai yra 1-29 klausimą.

11.31 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 9, 56 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4148(2) (*priėmimas*)

Dabar imamės darbotvarkės 1-30 klausimo – Farmacijos įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4148(2). Priėmimas.

Penki straipsniai. Jokių pastabų, pasiūlymų nėra. Dėl motyvų turbūt nėra užsirašiusių? Patikrinkime. Nėra. Niekas nereikalauja balsuoti dėl atskirų straipsnių. Balsuojame dėl viso projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 90: už – 86, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.32 val.

Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3953(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-31 klausimas – Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3953(2).

Du straipsniai. Niekas nereikalauja balsuoti dėl atskirų straipsnių. Dėl motyvų dėl viso nėra užsirašiusių. Balsuojame, ar priimame šį projektą.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 89, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.33 val.

Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4003(2) (*priėmimas*)

Toliau – dviejų projektų paketas. Pirmas yra Veterinarijos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4003(2).

Du straipsniai. Jokių pastabų nėra. Dėl atskirų straipsnių balsuoti niekas nereikalauja. Galime balsuoti, ar priimame visą projektą.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 90: už – 88, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.34 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4004(2) (*priėmimas*)

Lydimasis – Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4004(2).

Vienas straipsnis. Buvo gauta Teisės departamento pastaba. Komitetas jai pritarė. Balsuojame dėl viso projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 90: už – 85, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.35 val.

Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 10, 10^3, 21 ir 29^2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3481(2) (*priėmimo tęsinys*)

Baigėsi pusvalandžio pertrauka dėl Azartinių lošimų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Kviečiu į tribūną komiteto pirmininką ir nagrinėsime pastraipsniui pastabas, pasiūlymus. 1 straipsnis. Prašau išsakyti…

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Čia yra Teisės departamento pastaba. Komitetas patikslina lošimų verslo subjekto sąvoką taip, kaip siūlo Teisės departamentas. Kadangi yra keičiamas, papildomas įstatymas, tai 2 straipsnio dalis numeracijos turėtų būti tikslinama. Tą taip pat padarėme ir pritarėme komitete bendru sutarimu šiam Teisės departamento pasiūlymui.

Toliau dėl to paties straipsnio buvo kita Teisės departamento pastaba – dėl bendrovių pavadinimo. Kad nekiltų dviprasmybių taikymo metu, tiesiog yra patikslinama tai, kadangi tos pačios bendrovės vykdo kelių rūšių lažybų, azartinių lošimų veiklą, kad būtų grynai apibrėžta, kad kalbama apie lažybas vykdančių bendrovių pavadinimus. Taip pat pritarėme bendru sutarimu.

Ir dar, matau, yra redakcinio pobūdžio Teisės departamento pastaba: tiesiog žodis „neviršija“ keičiamas į „negali viršyti“. Taip pat pritarėme bendru sutarimu. Toliau jau bus pasiūlymai Seimo narių, kurie…

PIRMININKAS. Vėliau aptarsime, dabar balsuojame dėl Teisės departamento pastabų, išsakytą komiteto poziciją turėsime omenyje.

Dėl pasiūlymų. Tai pirmasis yra A. Bagdono ir kolegų pasiūlymas. Čia komitetas yra pritaręs iš dalies, tai aš ir klausiu A. Bagdono: ar tenkina pritarimas iš dalies? Jeigu ne, tai tada pristatykite pasiūlymą ir tikrinsime, ar yra 29 balsai, kurie leidžia jį svarstyti.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Tai, gerbiami kolegos, visi trys siūlymai nėra niekaip susiję su įstatymu, pagal kurį nuo 2028 metų būtų apskritai uždrausta azartinių lošimų reklama. Jie yra dėl sklandesnio pereinamojo laikotarpio, kad visi suinteresuotieji nukentėtų minimaliai.

Tai pristatau pasiūlymus. Pasiūlymai teikiami dėl trijų žiniasklaidos priemonių, transliuotojų, taip pat tai svarbūs kompromisiniai siūlymai dėl sporto bendruomenės, siekiant tobulinti Azartinių lošimų įstatymo projektą. Pirmiausia siūloma pereinamuoju laikotarpiu trumpinti lošimų reklaminių intarpų trukmę per televiziją. Aš atsiprašau, galime tyliau truputėlį? Ačiū. Negalima tyliau, tai aš pasistengsiu vis tiek tęsti. Dar kartelį: pirmiausia siūloma pereinamuoju laikotarpiu trumpinti lošimų reklaminių intarpų trukmę per televiziją iki 10 sekundžių vietoj dabar numatomų 20 sekundžių. Jie dabar projekte yra per ilgi, siūloma leisti juos vakaro ar dienos metu transliuoti vieną arba du kartus reklamos pertraukos metu, o ne kas valandą. Tai suteiktų komerciniams transliuotojams galimybę palaipsniui prisitaikyti prie visiško reklamos draudimo, kartu mažintų koncentruotos lažybų reklamos per televiziją kiekį.

Antras siūlymas, kadangi jau dabar leidžiama remti sportą…

PIRMININKAS. Kalbėkime apie vieną siūlymą. Siūlymai svarstomi iš eilės.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Pirmą siūlymą aš jau pristačiau. Manau, kad jisai yra kompromisinis, ir kviesčiau kolegas jį palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dabar patikrinsime, ar yra 29 balsai, kurie leistų tą pasiūlymą svarstyti paspaudžiant mygtukus. Nėra reikiamo skaičiaus balsų. Tada komiteto pasiūlymas, kur pritarta iš dalies.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas, ieškodamas balanso ir kompromiso, siūlo galimą reklamos intarpų dažnį šiek tiek padidinti, negu buvo numatyta pirminiame projekte. Dienos laikotarpiu numatytus du padidinti vienu, būtų trys galimybės, o vakariniu laiku vietoj numatyto vieno numatyti du. Ir trumpinti tokių reklamos pobūdžio pranešimų intervalų trukmę nuo 20 iki 15 sekundžių. Už tokį kompromisinį komiteto suformuluotą pasiūlymą balsavo 7 nariai, prieš – 3, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dabar padarome nedidelę pauzę svarstydami. Pirmiausia E. Zingeris nori replikuoti.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Aš labai atsiprašau, puikią darbinę nuotaiką trukdau. Čia atėjo mus pasveikinti vienos iš geriausių žydų mokyklų mokiniai, iš Šolomo Aleichemo mokyklos, mūsų jaunoji karta. Sveikiname jus. (*Plojimai*) Jie puikūs vaikai ir puikūs jų pažymiai. Ačiū.

PIRMININKAS. R. Baškienė taip pat dėl vedimo tvarkos.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš taip pat noriu savo kolegų dėmesio, pakviesti pažvelgti į labai šaunius Šiaulių miesto ir Šiaulių rajono gimnazistus, kurie, lydimi S. Jakės, atvyko čia, į mūsų Lietuvos Respublikos Seimą, stebėti posėdžio ir mokytis būti būsimais politikais. (*Plojimai*) Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Taigi dabar spręsime dėl komiteto siūlomos pataisos. Ar bendrai sutariame, kad yra 29 balsai? (*Balsai salėje*) Gerai. Tikriname, ar yra 29 balsai dėl komiteto siūlymo.

Už – 45. Yra pakankamai.

Pirmininkas pristatys siūlymą ir komiteto poziciją ir bus galima išsakyti motyvus.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas reaguodamas į A. Bagdono teiktą pasiūlymą pataisė. Aš jau šiek tiek įvardinau, kad yra trumpinama numatyta laiko trukmė: vietoj 20 sekundžių – 15 sekundžių, ir šiek tiek padidinami intervalų skirtumai, bet lieka susieta su valandomis, tai yra kad per 1 valandos intervalą būtų galima, o ne su reklaminiais intarpais, kiek jie yra leidžiami, nes per valandą reklaminių intarpų gali būti ir penki. Vadinasi, daug daugiau išaugtų pačios reklamos rodymo intensyvumas, jeigu būtų susieta ne su valanda, o su reklaminiais intarpais.

PIRMININKAS. Ar L. Nagienė pasisako ir prieš šį kompromisinį pasiūlymą?

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Gal ne tiek… Aš dabar skaitau, kas yra jūsų pasiūlyme. Aš nematau tų 15 sekundžių. Kodėl 15 sekundžių? Sutrumpinote kažkiek laiko. Man norėtųsi, kad būtų likę tos 10 sekundžių, ir pritariu jūsų tam intervalui, kur jūs sakote, per valandą gali būti ir kitų variantų. Iš dalies ir taip, ir taip. Man tas 10 sekundžių laiko tarpas būtų geriau.

PIRMININKAS. Čia jūsų dar kitokia nuomonė. Daugiau dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame dėl komiteto suformuluoto pasiūlymo, kuris atsirado A. Bagdono pasiūlymui pritarus iš dalies.

Balsavo 66: už – 56, prieš – 5, susilaikė 5. Komiteto pasiūlymui pritarta. Čia buvo Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. Jau, man atrodo, minėjo pirmininkas.

Toliau yra turbūt dėl 4 dalies A. Bagdono ir kolegų dar vienas pasiūlymas. Prašau pristatyti.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Antras pasiūlymas. Kadangi jau dabar leidžiama remti sportą, kultūrą ir meną, antru siūlymu siūloma leisti remti sporto, kultūros ir meno renginių transliacijas. Taip komerciniai transliuotojai galėtų išlaikyti finansinę paramą, reikalingą transliacijos teisėms įsigyti, o sporto bendruomenė – matomumą didelėse auditorijose. Pristatytas. Ačiū.

PIRMININKAS. Vėl tikrinsime, ar yra 29 balsai, leidžiantys svarstyti šį pasiūlymą. (*Balsai salėje*)

Balsavo už 26. Deja, nėra 29. Nesvarstome šio pasiūlymo. Kaip ir ankstesniu atveju, yra komiteto siūlymas pritarus iš dalies.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Kadangi komitete mes svarstėme, buvo pristatyti ir balsuojama dėl visų, tai ši pasiūlymo dalis išsiskaido, bet iš esmės jinai yra sutampanti su projekto autoriaus. Mes apsisprendėme, kad transliacijų rėmimas būtų leistinas. Kviečiame ir Seimą apsispręsti, nes čia yra tokia pereinamojo laikotarpio… kad šalia sporto renginių, šalia kultūros renginių būtų vienodai traktuojamos ir sporto transliacijos. Kviečiu palaikyti tiek autoriaus, tiek komiteto redakcinę formuluotę iš dalies, ji yra išdėstyta patikslinta.

PIRMININKAS. Vėl, kad nebūtų ginčų, prašysiu balsuojant patvirtinti, ar yra 29 už tokio siūlymo svarstymą. (*Balsai salėje*) Yra 56 balsai. Pirmininkas pristatė siūlymą. Dabar už, prieš, matau, nėra užsirašiusių. Balsuojame, ar pritariame šiam pasiūlymui, kurį suformulavo komitetas, iš dalies pritaręs A. Bagdono ir kolegų pasiūlymui.

Balsavo 66: už – 63, prieš – 1, susilaikė 2. Taigi pasiūlymui pritarta.

Dėl 2 straipsnio visus siūlymus ir pastabas aptarėme. Dėl 1 straipsnio aš gal aiškiai nepasakiau. Fiksuojame, kad jam pritariame bendru sutarimu. Dabar dėl 2 straipsnio, nes čia buvo daug ginčų, daug diskusijų, aš prašysiu balsuoti atskirai. (*Balsas salėje: „Čia transliacija.“*)

Balsavo 74: už – 69, prieš nėra, susilaikė 5. Pritarta 2 straipsniui.

Dėl 3 straipsnio jokių pastabų nėra. Galime bendru sutarimu jį priimti? (*Balsai salėje*) Galime.

4 straipsnis. Čia vėl yra A. Bagdono pasiūlymas. Prašau jį pagarsinti.

A. BAGDONAS (*LSF*). Čia ir kolegų ar mano vieno čia yra?

PIRMININKAS. Čia jūsų vieno dėl 4 straipsnio.

A. BAGDONAS (*LSF*). Tam siūlymui, kurį aš teikiau vienas, komitetas vieningai nepritarė, aš atsiimu.

PIRMININKAS. Taip, autorius siūlymą atsiima. Ar galime tada pritarti 4 straipsniui bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime, pritariame.

Dėl 5 straipsnio pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. Dėl 6 straipsnio yra M. Lingės pasiūlymas.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Taip, čia yra techninio pobūdžio suderinamoji nuostata su jau anksčiau priimtu Seimo įstatymu. Praeitą savaitę buvo priimtas Azartinių lošimų įstatymas, tai kad neįsigaliotų dvi to paties įstatymo skirtingos redakcijos, tiesiog yra suvienodinamos nuostatos ir yra įrašomi straipsnių papildymai į straipsnių pavadinimus.

PIRMININKAS. Sutariame, kad 29, palaikantys siūlymą, yra. (*Balsai salėje*) Ar galime pritarti siūlymui bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Pritariame. Visam straipsniui taip pat bendru sutarimu pritariame.

Toliau. Atsiranda 7 straipsnis. Čia yra A. Bagdono ir kolegų siūlymas. Prašysiu pagarsinti ir atsakyti, ar tenkina pritarimas iš dalies.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju. Ne, netenkina, ir aš pasakysiu, kodėl. Dėkoju, posėdžio pirmininke, dar kartelį už suteiktą žodį. Trečiu siūlymu siūloma įstatymo pakeitimo įsigaliojimą nukelti pusmečiui, suteikiant tiek žiniasklaidai, tiek sporto bendruomenei daugiau laiko pasirengti iki reklamos ribojimų įgyvendinimo ir išvengti finansinių sunkumų dėl staigių pokyčių. Svarbu ir tai, kad kitų metų rudenį taip pat vyks Europos vyrų krepšinio čempionatas, dėl kurio transliacijų rėmimo sąlygų jau yra sutarta, ir komiteto siūloma liepos 1 diena tikrai, manau, netenkins nė vieno krepšinio aistruolio Lietuvoje, nes tokios transliacijos nebus galimybės rodyti. Todėl aš siūlau pritarti šiam pasiūlymui. Ačiū.

PIRMININKAS. Kaip ir ankstesniais atvejais, tikriname, ar yra 29 Seimo nariai, leidžiantys svarstyti šį pasiūlymą. Deja, yra tik 15 norinčių tokio svarstymo. Tai nesvarstome. Dėl šio straipsnio yra Teisės departamento… Tiesa, komiteto pritarimas iš dalies čia yra fiksuotas.

V. Ąžuolas – dėl vedimo tvarkos.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Jeigu galima, suklydau, dėl protokolo mano balsas buvo kaip susilaikiusio, o ne už. Ačiū.

PIRMININKAS. Fiksuojame dėl protokolo patikslinimą. Tai komiteto pritarimas iš dalies. Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Pritariame bendru sutarimu. Dėl šio straipsnio dar yra Teisės departamento viena, dvi, trys pastabos.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Bet jos visos yra redakcinio pobūdžio, dėl jų komitetas ir formuluoja, būtent išdėsto taip teksto redakciją, kaip siūlo Teisės departamentas. Ir tam komitetas yra pritaręs bendru sutarimu. Kai kur yra atsisakoma perteklinių nuostatų. Siūloma jas išbraukti ir suredaguojama.

PIRMININKAS. Atsižvelgiame į komiteto poziciją dėl Teisės departamento pastabų ir to išdava – čia bus pridedami nauji straipsniai, kaip yra matoma suvestiniame projekte. Niekas dėl jų atskirai balsuoti nereikalauja. Galiausiai spręsime dėl viso projekto priėmimo.

Motyvai už ir prieš. Prieš – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Mieli kolegos, aš tik noriu atkreipti dėmesį, kad kol kas esanti valdančioji dauguma, matyt, bando palikti didelius finansinius įsipareigojimus, kurie buvo prižadėti žiniasklaidai kaip kompensacijos forma. Tie įsipareigojimai buvo prižadėti, matyt, turint tam tikrų lūkesčių dar prieš Prezidento rinkimus, bet panašu, kad dabar, kiek mes skaitome iš asociacijų kreipimųsi, tie pažadėjimai nėra suplanuoti valstybės biudžete. Iš esmės jūs paliekate pažadus žiniasklaidai kompensuoti už reklamos netekimus, ir tie pažadai siekia trejus metus. Dabar tų lėšų trejiems metams jūs nei planuojate, nei diskutuojate su asociacijomis ir paskutinę šio Seimo veikimo dieną nutrenkiate visiems ant galvų. Aš labai tikiuosi, kad kolegoms tikrai užteks politinės valios šiame jūsų farse nedalyvauti ir nepalikti kitai valdančiajai daugumai tų įsipareigojimų, kurių jūs nesugebėjote realizuoti. Nesugebėjote adekvačiai susitarti su žiniasklaidos lauku, prisimelavote ir kaip daug kur dabar nutrenkiate kitiems ant galvų, išeidami paliekate. Tai tikrai labai raginu kolegas ištraukti korteles, nukelti tą įstatymo priėmimą ir normaliai pradėti šnekėtis su žiniasklaidos lauku, o ne švaistytis pažadais ir tuomet, kai keičiasi valdžia, priimti tokius sprendimus.

PIRMININKAS. Už – M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Labai džiaugiuosi, kad galiu čia vietoje ir paneigti eilinį A. Širinskienės melą. 2025 metų biudžete yra suplanuoti Medijų fondui papildomi pinigai. Šalia 5 mln. yra įdėti 4 mln., kuriuos Seimas numatė ir pakeldamas pavasario sesijoje lošimo mokestį nuo 20 iki 22 %, ir čia jau yra avansu įskaičiuota. Kai mes dėl šio pasiūlymo dar nesame balsavę, iš to pasitikėjimo, kad lėšos bus numatytos. Nėra gal tik sutarta iki galo tvarka, kaip tai bus paskirstyta. Bet tai yra įgyvendinamieji dalykai ir procesai.

Jeigu Seimas neapsispręstų, tai tektų turbūt išimti tuos 4 mln. Nes kodėl reikia mokėti kompensacijas, jeigu pats įstatymas nėra pakeistas ir jisai galiotų? Iš tikrųjų, kolegos, noriu tik priminti, kad dar nesant numatytiems jokiems kompensaciniams mechanizmams, nesant jokių pereinamųjų laikotarpių numatytų, kai šis įstatymo variantas buvo pateiktas pateikimo stadijoje, tiesiog be jokių išlygų, šis Seimas balsavo labai vieningai. 107 Seimo nariai iš visų frakcijų palaikė, kad į

priklausomybes būtų žiūrima vienodai. Todėl kviečiu: ir mes žiūrėkime taip, kaip Seimas ankstesnėse kadencijose, uždrausdamas tabako reklamą ar alkoholio reklamą. Priklausomybės forma yra tokia pati ir sukelianti, ir dar netgi sudėtingesnė, sukeliama lošimų ir vykstančių pačių įvairiausių formų, sukeliančių kompleksines priklausomybes. Todėl tikrai būkime labai nuoseklūs. Pereinamieji laikotarpiai tikrai yra adekvatūs, dideli. Panašiu keliu yra nuėjusi Belgija, kuri yra uždraudusi ir 2028 metais pas juos įsigalios visiškai tiek rėmimo, tiek reklamos draudimai. Tikrai nekuriame dviračio, bet būkime jautrūs svarbioms visuomenės grupėms.

PIRMININKAS. Matau, A. Širinskienė nori. Turbūt dėl vedimo tvarkos?

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Aš noriu dėl to melo replikuoti. Iš tikrųjų išeitų, kad vienintelis ponas M. Lingė teisus, o žiniasklaidos asociacijos, tarp jų ir didžiausius portalus vienijanti Interneto žiniasklaidos asociacija, vadinasi, išeitų, laiškuose Seimo nariams meluoja. Tai kaip čia dabar yra? Jūs ką tik didžiausią žiniasklaidą apkaltinote melu.

PIRMININKAS. Toliau A. Navickas pasisako už projektą.

A. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Labai dėkui. Nėra paprasta kalbėti po tokios didžiausios Lietuvos krikščionės kalbėjimo, bet norėčiau priminti, kad kaip tik sekmadienį vyko „Aš esu“ pagalbos priklausomiems žmonėms bendruomenės 15 metų šventimas Vilniaus Žvėryno bažnyčioje, ji buvo pilna. Ten buvo daugybė žmonių, kurie kaip ir išsigelbėję iš įvairiausių priklausomybių, ten buvo skaitoma paskaita apie elgesio priklausomybes. Na, bet turbūt tai yra kita Bažnyčia, negu priklauso ponia A. Širinskienė. Turbūt kita krikščionybė, negu ji čia skelbia iš tribūnos. Ir turbūt aišku, kur kas svarbiau ištraukti korteles ir pagalvoti apie žiniasklaidą, negu pagalvoti apie tuos žmones. Nes kas tie žmonės, iš tiesų? Jie juk… Tarp jų gal kokių netyčia ir žydų buvo, tai, žinote, irgi problema. Tai kam jiems išlikti? Man tikrai labai skaudu girdėti tokį kalbėjimą, kokį mes ką tik išgirdome iš tribūnos. Gerai, kad ponia Agnė dabar išeina iš tribūnos, iš salės. Gerai. Galbūt bent kiek gėda.

PIRMININKAS. V. Aleknaitė-Abramikienė pasisako.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mane asmeniškai kur kas labiau negu įvairių lobistinių organizacijų ir interesų grupių kreipimaisi jaudina šeimų, tarp kurių yra priklausomybę lošimams turinčių asmenų, kreipimaisi. Visi gavome tų laiškų ir galime tik įsivaizduoti, ką išgyvena tos šeimos, turinčios tokius asmenis. Tai palikti reklamą nevaržomą, kaip tam tikrą gundymą, kaip galimybę ir toliau skatinti tuos žmones tęsti savo priklausomybę, yra nusikalstama ir amoralu. Manau, jeigu Seimas suvokia tų šeimų dramą, tai tikrai šiandien paspaus mygtuką „už“. Už šitą įstatymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Apsispręsime dabar dėl Azartinių lošimų įstatymo pataisų priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 74: už – 73, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

I. Šimonytė – replika po balsavimo.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš dėkoju visiems Seimo nariams, kurie balsavo už šitą įstatymą, juoba kad prie jo buvo dirbama labai ilgai. Neatsitiktinai tas projektas atsirado šiandien darbotvarkėje, jis galėjo būti priimtas anksčiau. Be jokios abejonės, kalbėjusi ponia puikiai žino, kad jį reikėjo notifikuoti Europos Komisijai.

Aš noriu priminti vieną neseną istoriją iš Lietuvos politikos, tokius vartojimo kreditus, apie kurių reklamą buvo labai labai panašių debatų. Paskui pasirodė, kad tie debatai vyksta neatsitiktinai, kai kas ir baudžiamąsias bylas už tai užsidirbo. Tai labai linkiu, kad tokių dalykų neišaiškėtų kada nors, ir labai dėkoju, kad Seimo nariai šiandien apsisprendė.

Tikrai patikinu, kad biudžete yra numatytos lėšos Medijų fondui tam, kad netekimai būtų kompensuojami. Tvarka bus sutarta, nusistovės tam tikri principai, kaip tas lėšas paskirstyti medijų laukui. Bet visa tai girdime atidžiai, tikrai esame suinteresuoti, kad demokratiška Lietuvos žiniasklaida veiktų ir klestėtų. Vis dėlto tai neturėtų vykti žmonių tragedijų sąskaita. Labai ačiū dar kartą.

PIRMININKAS. Repliką – V. Mitalas. Jis po replikos ateis pakeisti mane posėdžio pirmininko vietoje.

V. MITALAS (*LF*). Mielai. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš irgi dėkoju visiems balsavusiems. Tiktai dar noriu priminti vieną nebaigtą reikalą, matyt, jau kitos kadencijos Seimui, kad spręsdami sistemiškai žiniasklaidos klausimus mes turėsime Seime priimti LRT finansavimo pokyčius, nes šiuo metu mes didinome akcizus tam, kad didintume investicijas į gynybą, bet padidinome investicijas į LRT, ir neproporcingai padidinome investicijas į LRT. To klausimo pateikimas padarytas, svarstymas padarytas, liko vienas balsavimas, bet, deja, Biudžeto ir finansų komitetas nesugebėjo to klausimo apsvarstyti iki galo šioje kadencijoje, jis keliamas į kitą kadenciją. Bet turime būti objektyvūs ir šį klausimą taip pat išspręsti, kad žiniasklaidos laukas būtų kaip įmanoma adekvačiau subalansuotas. Ačiū.

PIRMININKAS. Kviečiu perimti pirmininkavimą.

12.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Panevėžio miesto savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-4280(2) (*priėmimas*)

Skelbiu kitą darbotvarkės klausimą – Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Panevėžio miesto savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-4280(2). Priėmimas.

PIRMININKAS (V. MITALAS, *LF*)**.** Gerbiamieji Seimo nariai, priėmimas pastraipsniui, yra trys straipsniai. Dėl jų pastabų, pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso projekto norinčių kalbėti nematau. Kviečiu apsispręsti balsuojant. Priėmimas. Svarbus jūsų dalyvavimas, ar Panevėžys turės naują merą.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 72, už – 72. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

12.03 val.

Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 2, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4268(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-34 klausimas, projektų paketas. Irgi priėmimas. Pirmasis – Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Trijų straipsnių pakeitimas. Galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti dėl priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 72, visi 72 balsavo už. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.04 val.

Viešojo saugumo tarnybos įstatymo Nr. X-813 12 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4269(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-34.2 klausimas – Viešojo saugumo tarnybos įstatymo projektas Nr. XIVP-4269(2). Priėmimas. Dviejų straipsnių pakeitimas, dėl jų pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 72: už – 71, susilaikė 1. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.05 val.

Policijos įstatymo Nr. VIII-2048 2, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4270(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-34.3 klausimas – Policijos įstatymas. Priėmimas. Trys straipsniai. Dėl jų pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti dėl Policijos įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 71: už – 66, prieš – 1, susilaikė 4. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

Darbotvarkės 1-34.4 klausimas – Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo pakeitimo projektas. Tuoj, minutėlę. Gerai.

12.06 val.

Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 2, 41 ir 43 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4272(2) (*priėmimas*)

Paimkime 1-34.5 klausimą – Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo trijų straipsnių pakeitimo projektą. Yra trys straipsniai. Dėl jų pastabų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti dėl 1-34.5 klausimo – Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 72: už – 69, prieš nebuvo, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.07 val.

Bausmių vykdymo sistemos įstatymo Nr. XIII-1387 2, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4273(2) (*priėmimas*)

1-34.6 klausimas – Bausmių vykdymo sistemos įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas. Trys straipsniai. Dėl jų pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti dėl Bausmių vykdymo sistemos įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 74: už – 70, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.08 val.

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo Nr. IX-816 3, 15 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4271(2) (*priėmimas*)

Gerai. Dabar radome 1-34.4 klausimą – Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymą. Jį buvome šiek tiek praleidę. Yra taip pat trys straipsniai. Dėl jų pastabų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl įstatymo nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti dėl Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo projekto Nr. XIVP-4271. Čia to paties paketo dalis.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 77: už – 74, prieš nebuvo, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.08 val.

Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 3, 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4274(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-34.7 klausimas – Muitinės įstatymo projektas Nr. XIVP-4274(2). Yra trys straipsniai. Dėl jų pastabų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti dėl Muitinės įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 80: už – 77, prieš nebuvo, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.09 val.

Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo Nr. VIII-1649 2, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4275(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-34.8 klausimas – Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo pakeitimo projektas. Trys straipsniai, dėl jų pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Balsuokime.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 78: už – 75, prieš nebuvo, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.10 val.

Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 2, 70 ir 71 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4276(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-34.9 klausimas – Vadovybės apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas.

Trys straipsniai. Dėl jų pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 76: už – 74, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.10 val.

Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 2, 48 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4277(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-34.10 klausimas – Žvalgybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas.

Trys straipsniai. Dėl jų pastabų nėra. Galime pritarti? Ačiū, pritarta. Kviečiu balsuoti dėl Žvalgybos įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 69 Seimo nariai, bet užsiregistravo tik 70, trūksta 1 balso, kad būtų priimta. Kviečiu visus dar kartelį susikaupti. Žvalgybos įstatymo priėmimas tikrai reikalingas. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 78: už – 77, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.11 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4278(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-34.11 – Aviacijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas.

Taip pat du straipsniai. Dėl jų pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Kviečiu balsuoti dėl viso įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 76: už – 75, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.12 val.

Politinių organizacijų įstatymo Nr. XIV-1415 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 21, 23, 24, 26, 33, 35 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3949(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-35.1 klausimas – Politinių organizacijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas.

Priėmimas pastraipsniui. Dėl straipsnių nuo 1 iki 3 nėra pastabų, pasiūlymų. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl 4 straipsnio yra Seimo nario J. Razmos pasiūlymas. Kviečiu ir Jurgį pristatyti, ir komiteto pranešėją, nes reikės pakomentuoti. Prašau, gerbiamas Jurgi.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Kaip aš minėjau svarstymo stadijoje, jeigu būtų likusi ankstesnė šio straipsnio redakcija, būtų atvertos neribotos galimybės partijoms steigti įvairiausius juridinius asmenis. Komitetas mano pasiūlymui pritarė iš dalies. Kaip aš ir siūliau, paliko galimybę steigti tik partijų institutus, analitinius centrus. Pritarimas iš dalies mane tenkina. Aš dėl viso pasiūlymo nereikalauju balsuoti.

PIRMININKAS. Pritarimas iš dalies tenkina. Ar galime mes salėje fiksuoti, kad tokiam pasiūlymui galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Gerai, balsuojame. Ar komiteto redakcija pritarti iš dalies J. Razmos siūlymui tenkina Seimą? (*Balsai salėje*)

Už – 66, prieš – 1, susilaikė 3. Tikrai pritarta pasiūlymui. Tuomet 4 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 5, 6, 7 straipsnių pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Aš suprantu, kad dėl 8 straipsnio taip pat yra J. Razmos siūlymas, kuris su tuo susijęs.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Taip, ta pati situacija. Tenkina komiteto pritarimas iš dalies.

PIRMININKAS. Taip. Ar galime tuomet bendru sutarimu pritarti tokiai redakcijai, kaip komitetas nustatė? Galime. Ar visam 8 straipsniui galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl straipsnių nuo 9 iki 16 daugiau nėra pastabų, pasiūlymų. Galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Daugiau čia kalbančių nėra. Kviečiu balsuoti dėl Politinių organizacijų įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 75: už – 72, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.15 val.

Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3950(2) (*priėmimas*)

Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas iš dviejų straipsnių. Dėl jų pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo, ar jį priimame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 71: už – 67, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.15 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 223 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4248(2) (*priėmimas*)

Administracinių nusižengimų kodekso 223 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas. Iš dviejų straipsnių… trijų straipsnių. Dėl jų pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso kviečiu apsispręsti balsuojant. Prašom susikaupti ir balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 74: už – 70, susilaikė 4. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.16 val.

Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4254(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-36 klausimas – Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Iš dviejų straipsnių. Dėl jų pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo, ar jį priimame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 81: už – 75, prieš – 1, susilaikė 5. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.17 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4255(2) (*priėmimas*)

Lydimasis – Viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas. Iš dviejų straipsnių. Dėl jų pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 82: už – 77, susilaikė 5. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.17 val.

Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 1, 3, 5 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4125(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-37 klausimas – Viešųjų įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas. Kviečiame pranešėją G. Burokienę, ji šiek tiek padės mums išgirsti komiteto nuomonę. Priėmimas pastraipsniui. Teisės departamentas siūlo išbraukti 1 straipsnį, taip?

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Taip.

PIRMININKAS. Ir sunumeruoti iš naujo. Prašom, Guoda, gal galėtumėte?

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Komitetas pritarė šitam pasiūlymui bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Supratau. Ar mes galėtume bendru sutarimu irgi pritarti? Galime pritarti. Labai ačiū.

Tada dėl naujo 1 straipsnio yra dvi Teisės departamento pastabos. Komitetas joms pritarė.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Bendru sutarimu. Ar galime tada naujam 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl naujo 2 straipsnio pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ir dėl naujo 3 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pastabų. Į jas, aš matau, komitetas atsižvelgė.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Taip, į visas atsižvelgta ir pritarta.

PIRMININKAS. Tiek dėl 3 straipsnio. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ir dėl 4 straipsnio pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl viso projekto nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti dėl įstatymo, ar jį priimame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 78: už – 74, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Dabar turėtų būti pateikimas dėl Joniškio rajono mero rinkimų, bet nematau Seimo Pirmininkės.

Gal tada mes popietinės darbotvarkės klausimus galime toliau priimti?

12.20 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3621(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-1.1 klausimas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo pakeitimo projektas. J. Urbanavičius yra pranešėjas, atsiprašau, teikėjas. L. Jonauskas – pranešėjas. A. Gedvilienė galėtų mums padėti priimti klausimą pastraipsniui. Aš suprantu, čia yra siūlymų. Dėl 1, 2 straipsnių nėra pasiūlymų. Galime jiems pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl 3 straipsnio buvo tiek Vyriausybės, tiek Teisės departamento pastabų. Tai, gerbiama pirmininke…

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Taip, Teisės departamento pastabai, kur yra siūloma suderinti teisės aktus, yra pritarta ir įsipareigota, kad priimti teisės aktai bus suderinti.

PIRMININKAS. Dėkoju, tai Teisės departamentui pritarta. Tvarka. Tai ar 3 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl viso įstatymo nėra norinčių kalbėti.

Kviečiu tada balsuoti. Kas pritaria Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo priėmimui?

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 77: už – 75, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.21 val.

Reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 2 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3622(2) (*priėmimas*)

Lydimojo Reklamos įstatymo priėmimas. Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Komitetas?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas bendru sutarimu jai pritarė, tai yra techninio, tikslinamojo pobūdžio pastaba.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar galime 1 straipsniui pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl 2 ir 3 straipsnių nebebuvo pastabų. Galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl viso įstatymo kviečiu apsispręsti balsuojant. Darbotvarkės 2-1.2 klausimas – projektas Nr. XIVP-3622(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 77: už – 76, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.22 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 2 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3623(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-1.3 klausimas – Kelių įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo projektas. Yra iš trijų straipsnių. Dėl jų pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso nėra norinčių kalbėti.

Kviečiu balsuoti dėl Kelių įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 69, visi 69 – už. Užsiregistravusių pakanka. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.23 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3624(2) (*priėmimas*)

Kviečiu vėl labiau susikaupti, negu susikaupėte prieš 10 sekundžių. Saugaus eismo automobilių keliais įstatymas. Dar vienas lydimasis projektas pakete, darbotvarkės 2-1.4 klausimas. Čia yra taip: pagal Teisės departamento pastabą atsiranda naujas 1 straipsnis, komitetas jam pritarė. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Tada analogiškai pasislenka 2 ir 3 straipsniai. Galime pritarti šiems straipsniams bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl viso nėra norinčių kalbėti.

Kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 74: už – 73, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.24 val.

Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Joniškio rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-4296 (*pateikimas*)

Galbūt… taip. Seimo Pirmininkė, matau, yra salėje, aš kviečiu ją pristatyti, kada vyks Joniškio rajono mero rinkimai. Prašau.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos Seimo nariai, Vyriausioji rinkimų komisija šių metų lapkričio 7 dienos… atsiprašau, sprendimu patenkino Joniškio rajono savivaldybės mero V. Gailiaus rašytinį prašymą atsistatydinti ir pripažino jo įgaliojimus nutrūkusiais nesuėjus terminui. Rinkimų kodekso 13 straipsnio 5 dalis numato, kad tokiais atvejais rengiami pirmalaikiai mero rinkimai, jie turi būti surengti ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo įgaliojimų nutrūkimo. To paties straipsnio 6 dalis numato, kad pirmalaikių mero rinkimų datą ne vėliau kaip per 30 dienų nuo tos dienos, kurią atsirado pagrindas rengti tokius rinkimus, nustato Seimas.

Atsiklausus Vyriausiosios rinkimų komisijos nuomonės, Seimo nutarimo projektu siūloma pirmalaikius Joniškio rajono savivaldybės mero rinkimus skelbti 2025 m. kovo 16 d. Tą pačią dieną vyks ir pirmalaikiai Jonavos rajono ir Panevėžio miesto savivaldybių merų rinkimai.

Gerbiami kolegos, teikiu šį nutarimo projektą ir prašau jūsų palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausiančių nematau. Ačiū Seimo Pirmininkei. Dėl viso projekto dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 76, visi 76 balsavo už.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti naujojo Seimo naujoje kadencijoje.

Gerbiami kolegos, mes vėl tada gal grįžtame prie popietinės darbotvarkės. Yra dar įvairių įstatymų.

12.26 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4191(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-2.1 klausimas – Kelių įstatymo 20 straipsnio pakeitimo projektas. Taip pat priėmimas. Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pastaba, pagal ją tikslinamos 1, 2 straipsnių dalys. Tai ar galime, komitetas pritarė, jiems, šiems straipsniams, pritarti pagal komiteto redakciją? Ačiū, pritarta. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame Kelių įstatymo priėmimui.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 74: už – 71, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.27 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4192(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-2.2 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymas. Iš dviejų straipsnių. Dėl jų pastabų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 75: už – 71, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.28 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3742(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo vieno straipsnio pakeitimo projektas. Iš dviejų straipsnių. Dėl jų pastabų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo priėmimo.

Užsiregistravo 66. Įstatymą priimti balsų nepakanka.

Bandau suprasti, kad čia opozicija vėl savo tokią politinę nuomonę bando pareikšti šio įstatymo atžvilgiu. Mes tada šio įstatymo… Na, galės kitas pirmininkas pabandyti, bet dabar paliekame nepriimtą.

12.29 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 27^2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1241(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – taip pat Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 27^2 straipsnio pakeitimo projektas. Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. J. Sabatauskas yra TTK pranešėjas, bet jo aš nematau. Dėl 1 straipsnio buvo Teisės departamento pastabų, joms visoms komitetas nepritarė. Gal pirmininkė galėtų šiek tiek pakomentuoti motyvus ir mes tada apsispręsime dėl priėmimo pastraipsniui.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komitetas nepritarė visoms Teisės departamento pastaboms. Argumentai. Komitetas atkreipė dėmesį, kad įstatymo projekto autorių tikslas nėra transporto priemonės savininko nustatymas, o tikslas – sužinoti transporto priemonės būklę, kas nėra asmens duomenys. Šiuo metu galiojančio Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 27^2 straipsnio 6 dalyje yra

numatyta teisė tikrinantiems pareigūnams vykdant eismo priežiūrą gauti duomenis iš registrų ir kitų informacinių sistemų, todėl 27^2 straipsnio taikymas jau anksčiau priimtu teisiniu reguliavimu yra išplėstas.

Taip pat, komiteto nuomone, pagal Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 2 straipsnį, duomenų tvarkymas – tai informacinių technologijų priemonėmis su duomenimis atliekama operacija ar operacijų seka, tai rinkimas, įrašymas, rūšiavimas, apdorojimas, sisteminimas, saugojimas, adaptavimas, keitimas, tai yra pildymas ar taisymas, susipažinimas, naudojimas, teikimas, atskleidimas kitu būdu sudarant galimybę jais naudotis, sujungimas su kitais duomenimis, apribojimas, ištrynimas ar sunaikinimas, todėl manytina, kad siūlomas keitimas nėra tikslingas.

Dėl trečios pastabos komiteto argumentai. Kadangi patobulinto projekto 27^2 straipsnio 8 dalyje numatyta, kad duomenys yra vieši, tai yra laisvai prieinami Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro interneto svetainėje, pasiūlymas tikslinti šią dalį, manytina, būtų perteklinis. Balsavimo rezultatai: už nepritarimą visoms Teisės departamento pastaboms – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo, tai yra bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar galime pritarti šiam straipsniui pagal komiteto redakciją? Galime. Ačiū. Pritarta bendru sutarimu. Ir 2 straipsniui be pastabų galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti dėl Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo priėmimo. Įstatymo projektas Nr. XIVP-1241.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 74: už – 67, prieš nebuvo, susilaikė 7. Įstatymas priimtas.

12.33 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 30^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4199(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-5.1 klausimas – Užimtumo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas. Iš dviejų straipsnių. Dėl jų pastabų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl viso įstatymo nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti dėl Užimtumo įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 74, visi 74 balsavo už. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.33 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 ir 44 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4200(2) (*priėmimas*)

Yra lydimasis įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“. Jis yra iš trijų straipsnių. Dėl jų pastabų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Kviečiu apsispręsti balsuojant, ar laikyti šį įstatymą priimtą.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 74: už – 71, prieš nebuvo, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.34 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3960(3) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo projektas. Priėmimas. Vienas straipsnis. Dėl jo pastabų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso projekto nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 77: už – 76, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.35 val.

Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3494(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Tikslinių kompensacijų įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Vienas straipsnis. Dėl jo pastabų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 82: už – 80, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.36 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. birželio 1 d. nutarimo Nr. XIV-2030 „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4215(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. birželio 1 d. nutarimo Nr. XIV-2030 „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas. Priėmimo stadija. Projektas iš dviejų straipsnių. Nėra pastabų, pasiūlymų. Galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti dėl nutarimo priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 83: už – 80, prieš nebuvo, susilaikė 3. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

12.37 val.

Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 11 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3847(3) (*priėmimas*)

Tabako įstatymo priėmimas. Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo priėmimas. A. Matulą kviečiu į tribūną. Dėl 1 straipsnio pastabų, pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio yra Seimo narių A. Matulo, R. Šalaševičiūtės, L. Slušnio pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Prašom. Gerbiamas pirmininke, ar jūs pakomentuosite siūlymo esmę?

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Aš siūlymą pakomentuosiu. Ačiū, gerbiamas pirmininke. Siūlymas naikinti visas licencijas už prekybą falsifikuotais ir kontrabandiniais tabako gaminiais, manome, yra proporcingas, nes šie pažeidimai yra ypač pavojingi ir žalingi visuomenei, jais yra kėsinamasi ir į šalies finansus. Tačiau licencijų panaikinimas visoms prekybos tinklų parduotuvėms, nustačius tik vienoje prekybos be įsigijimo dokumento faktą arba radus vieną cigarečių pakelį su nuplėšta banderole arba be atsekamumo dokumentų, yra pažeidimui neproporcinga sankcija. Tokie pažeidimai paprastai yra susiję su konkrečia prekybos vieta, o ne su visu prekybos tinklu, ir paprastai padaromi dėl neatsargumo bei dažniausiai nulemia gamintojų klaida. Komitetas… Yra kitų argumentų. Komitetas pritarė tokiam siūlymui: už balsavo 7, susilaikė 1.

Noriu priminti, kad šitas siūlymas suderintas su visomis įmanomomis institucijomis, tarp jų – su Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar yra 29 nariai, pritariantys šitam siūlymui? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Gerai, apsispręskime balsuodami. (*Šurmulys salėje*)

Už – 62. Tikrai pasiūlymas svarstomas. Komitetas, už balsavus 7, prieš nebuvo, susilaikius 1, pritarė šiam siūlymui. Ar galime tam siūlymui tada bendru sutarimu pritarti pagal komiteto redakciją, ar balsuojame? (*Balsai salėje*) Balsuojame dėl to, ar pritarti komiteto siūlymui… Pritarti ir Seimo narių, ir komiteto siūlymui, nes komitetas pritarė.

Balsavo 79: už – 71, prieš – 1, susilaikė 7. Siūlymui pritarta.

Dėl šio straipsnio taip pat yra Seimo narių A. Matulo, R. Šalaševičiūtės ir L. Slušnio siūlymas, tai kviečiu ir jį pristatyti.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, siūlome keičiamame įstatyme nustatyti tokį teisinį reguliavimą, pagal kurį pažeidimo dalykas, elektroninės cigaretės (būtent to siekė įstatymo projekto autorius) ar elektroninių cigarečių pildiklis, būtų traktuojama kaip veiką kvalifikuojantis požymis ir atitinkamai užtrauktų griežtesnę atsakomybę, lyginant su atvejais, kai nepilnamečiams yra parduodami įprastiniai tabako gaminiai.

Elektroninių cigarečių apyvartoje taisyklių pažeidimų, vienaip ar kitaip susijusių su nepilnamečiais, skaičius išaugo kartais. Čia Narkotikų departamento duomenys. Apskritai apie 90 % visų tabako apyvartos taisyklių pažeidimų dalykas yra elektroninės cigaretės. O prokuratūra pažymėjo, kad atkreipia dėmesį į tai, kad elektroninės cigaretės tampa ne tik tabako, bet ir kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimo įrankiu. Todėl ir komitetas, ir įstatymo teikėjai sutinka, kad jeigu pažeidimas pasikartos ne per trejus metus, bet per metus, nes per trejus metus – išties pernelyg griežta sankcija. Todėl prašome pritarti šitam komiteto siūlymui, kuriam komitetas irgi pritarė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar yra 29 norintys svarstyti šitą? Balsuokime, kadangi, žinau, yra skirtingų nuomonių.

Už – 42. Pasiūlymas svarstomas. Komitetas šitam pasiūlymui pritarė. Aš matau, yra norinčių pakalbėti dėl šio pasiūlymo dėl motyvų. Prieš – I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Jau kažkaip negalvojau, kad tame paskutiniame posėdyje reikės pasisakyti, bet visgi teks. Ką sako šita pataisa, kad dėl nelegalaus pardavimo elektroninių cigarečių, kitaip negu kitų cigarečių rūšių, yra užkraunama ženkliai didesnė bauda. Kas man atrodo nelogiška šitoje srityje, tai nesvarbu, koks tabako gaminys, jis gali būti parduodamas tik tam tikrose vietose ir tik tiems žmonėms, kuriems galima pagal įstatymą.

Kodėl dabar diferencijuojamos tabako rūšys, man nėra suprantama. Aš čia matau tik tam tikrus interesus tam tikrų gamintojų, kurie šioje salėje tam tikromis rankomis padarė didžiulę įtaką. Nedarykime gėdos sau, gerbiamieji kolegos. Jeigu jau norime apriboti pardavimą ir pritaikyti baudas už tai, turime vienodai traktuoti visus gaminius. Todėl siūlyčiau nepritarti šitam pasiūlymui ir pritarti komiteto anksčiau suredaguotam, vienodai lygias galimybes užtikrinančiam variantui. Šitai, ką mes čia svarstome, yra nepaprastai gėdinga.

Kitas dalykas, praeitą savaitę gavau pavyzdžių tiesiai iš Santariškių, kokiais būdais dabar jau plinta narkotikai. Saldainių pavidalais. Tai dabar viską nurašyti tik elektroninėms cigaretėms yra didžiulė klaida. Mes turime kovoti su ištakomis, per kur atkeliauja šitie narkotikai. O darydami tokius dalykus mes tik skatiname juodąją rinką ir pirkti tose vietose, kur ir šiaip neturėtų būti prieinama nepilnamečiams.

Kolegos, labai nepalaikau šito pasiūlymo. Nedarykite klaidos, įsigilinkite, ką komiteto pirmininkas su kolegomis čia siūlo. Kviečiu nebalsuoti, tiksliau, balsuoti prieš, palikti originalų, anksčiau komiteto suredaguotą variantą, taikantį lygiai visiems vienodą taikymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Čia kolegė taip įsismagino su kaltinimais, tai turiu patikslinti, kad tie kaltinimai skrieja Prezidentui, nes toks turinys, pasiūlytas A. Matulo projekte, buvo būtent pirminiame Prezidento projekte. Nėra čia nieko originalaus, ką A. Matulas būtų sugalvojęs, tiktai svarstymo stadijoje per pasiūlymą tai buvo iškreipta. O kad elektroninės cigaretės šiuo metu yra aiškiai didžiausia problema, ypač kalbant apie moksleivius, jaunimą, tai tą irgi turime matyti. Todėl

ir išskirtinis reagavimas į jų prekybos pažeidimus taip pat gali būti. Aš kviečiu ramiai pritarti pasiūlymui.

PIRMININKAS. Dėkoju. I. Kačinskaitė-Urbonienė dėl vedimo tvarkos.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*MSNG*). Tos ausys kyšo taip stipriai, kad net konservatoriai Prezidentui pradėjo atstovauti! Bravo! Tiesiog malonu girdėti.

Bet kitas dalykas – pasiūlymas yra užregistruotas ne Prezidento, o jūsų, gerbiamieji konservatoriai, tai jūs ir turėsite šitą atsakomybę.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar balsuokime, ar bus čia ta atsakomybė, ar nebus. Kas už pasiūlymą, balsuoja už, kas prieš pasiūlymą, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 71: už – 25, prieš – 13, susilaikė 33. Pasiūlymui yra nepritarta.

Replika po balsavimo – I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*MSNG*). Ačiū išmintingiems konservatoriams, kurie balsavo prieš ir susilaikė. Labai atsiprašau tų, kuriems ši prieš tai buvusi pastaba nebuvo skirta. Gerbiama Ingrida, jūsų ypač.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ne tik konservatoriai balsavo prieš.

Dabar dar yra… Taigi, dėl 2 straipsnio nėra daugiau pastabų, pasiūlymų? Ar galime 2 straipsniui pritarti taip, kaip ką tik ir nubalsavome – bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta.

Dabar dėl viso įstatymo projekto nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 75: už – 74, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.47 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 48[1], 48[3], 59 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4289, Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo Nr. XI-2052 preambulės, 2, 3, 6[1] ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4290 (*pateikimas*)

Gerbiamieji kolegos, dabar mes dar grįžtame šiek tiek prie rytinės darbotvarkės. Yra 1-39 klausimas – Elektros energetikos įstatymo kelių straipsnių pakeitimo projektas ir lydimasis. Kviečiu viceministrą A. Zananavičių pateikti šiuos įstatymų projektus.

A. ZANANAVIČIUS. Gerbiamas pirmininke, gerbiami Seimo nariai, teikiame svarstyti Elektros energetikos įstatymo ir Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo pakeitimo projektus. Kaip žinoma, 2025 metų vasario mėnesį atsijungsime nuo IPS/UPS sinchroninės zonos BRELL'o žiedo ir Baltijos elektros energetikos sistemos pradės veikti sinchroniškai su kontinentinės Europos tinklais.

Vadovaujantis kontinentinės Europos sinchroninės zonos reikalavimais, balansavimo pajėgumai turės būti palaikomi savarankiškai ir pradės veikti bendra Baltijos šalių balansavimo pajėgumų rinka. O balansavimo paslaugų kainos nebus reguliuojamos.

Kol kas rinkoje turime ribotą skaičių lanksčių generuojančių įrenginių, kurie galėtų efektyviai teikti balansavimo paslaugas, nors visas reikiamas balansavimo pajėgumų kiekis gali būti užtikrintas aktyvuojant dujines elektrines. Tačiau jau dabar turime galimybių veikti efektyviau, panaudodami turimas priemones. Šiam tikslui yra teikiamos įstatymų pataisos, kad balansavimo paslaugoms teikti po sinchronizacijos būtų galima panaudoti 200 megavatų elektros energijos kaupimo įrenginių sistemą. Tokia reguliavimo galimybė Baltijos šalių prašymu buvo numatyta šių metų birželio mėnesį patikslintoje direktyvoje Nr. 200… 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių. Įstatymų projektais perkėlus šią direktyvos išimtį, atsiras galimybė perdavimo sistemos operatoriui po sinchroninio susijungimo su kontinentinės Europos tinklais panaudoti Lietuvoje veikiančią 200 megavatų elektros energijos kaupimo įrenginių sistemą balansavimo pajėgumų įsigijimo sąnaudoms mažinti. Tai savo ruožtu sudarys prielaidas užtik-

rinti balansavimo paslaugų kainų stabilumą pereinamuoju laikotarpiu iki naujų energijos kaupimo įrenginių atsiradimo ir visavertės balansavimo paslaugų rinkos susiformavimo. Stabili veiklos aplinka ir prognozuojamos sąnaudos yra svarbios kiekvienam elektros energijos vartotojui. Prašome pritarti įstatymų projektų svarstymui. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimų nėra. Ačiū gerbiamam viceministrui. Gal bendru sutarimu galime pritarti po pateikimo? Galime? Ačiū. Pritarta bendru sutarimu.

Kaip pagrindinis komitetas dėl abiejų įstatymų projektų numatytas Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti, be abejo, kitoje Seimo kadencijoje. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

12.50 val.

Seimo narių pareiškimai

Dabar Seimo narių pareiškimai. Kviečiu pirmąjį pareiškimą pareikšti (tuojau, minutę, pas mus šiek tiek lėčiau reikalai vyksta) E. Zingerį frakcijos vardu. Nėra Emanuelio. Tai V. Valkiūnas. Prašom.

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Gerbiami ir nelabai gerbiami kovotojai už teisybę ir teisingumą! Cenzūra, žodžio laisvės nebuvimas tapo Lietuvos gyvenimo standartu. Lietuvą užvaldė prisitaikėliai, konjunktūrininkai ir narcizai. Ne gėlės, o žmonės, kuriems svarbiausi tik savi egoistiniai poreikiai ir siekiai. Ar tokios Lietuvos mes siekėme? Ir toliau puoselėsime piktžoles? Ciniškas kapitalizmas pateikiamas kaip gėris. Nesvarbu, koks partijos pavadinimas, programos panašios. Ne gėris, o neteisybė ir melas. Subkultūra tampa kultūra, gėriu tampa apgaulė, manipuliacijos ir melas, civilizacijos griovėjai šlovinami ir reklamuojami. Parduota dalis energetikos įmonės „Ignitis“, išparceliuota, *papigiai* atiduota globalizmo rykliams. Tai įvyko jau 2019 metais, kai toje erdvėje vadovavo ir pagrindiniai veikėjai buvo S. Skvernelis, V. Šapoka, Ž. Vaičiūnas. G. Nausėda turbūt pramiegojo ar nepastebėjo. Ir visokie niewierowicziai, ir buvo kitų, kuriems turbūt nesvarbi Lietuva, nesvarbu tai, kad elektra dvigubai pabrango, kad verslas negali konkuruoti pasaulyje ir Europoje. Visi tyli, visi turbūt susitaikė su ta blogybe.

Keisti jūs, mano kolegos, Lietuvos piliečiai. Jus skriaudžia, o jūs palaikote savo skriaudėjus. Negaliu su tuo susitaikyti. Niekada nepasiduokite ir kur bebūtumėte kovokite už teisybę ir sąžiningumą, už sąžiningą teisingumą!

PIRMININKAS. Ačiū. Į tribūną kviečiu E. Zingerį.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Bičiuliai, aš norėčiau jus pasveikinti (priešingai) su viskuo, ką jūs priėmėte užsienio srityje per tuos ketverius metus. Tai buvo žmogaus teisių ir drąsos parodymas. Šiandien, po kelių minučių, Užsienio reikalų komitetas renkasi galutinai peržvelgti visus punktus, kai mes kartu su jumis balsavome beveik vienbalsiai, daugeliu atvejų ir kartu su opozicija.

Galėčiau priminti. Dėl paramos ir tikrų santykių su Kinijos Respublika, tai yra Taivanu. Kiti dalykai susiję su rezoliucija dėl Ukrainos. Ir šiandien mes svarstome rezoliuciją, kurioje esminę dalį sudaro Šiaurės Korėjos karių išsilaipinimas ir vykdymas jau oficialiai dviejų valstybių karo prieš Ukrainos žmones. Ačiū jums Užsienio reikalų komiteto vardu (šneku kaip Užsienio reikalų komiteto pirmininkas) už visus jūsų balsus. Beveik visais atvejais kartu balsavome dėl visų krizių pasaulyje. Ačiū už tuos ketverius metus, per kuriuos mes užsienio srityje patvirtinome mūsų vidines Lietuvos vertybes, susijusias su mūsų Kovo 11-ąja. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Kviečiu E. Gentvilą.

E. GENTVILAS (*LSF*). Mieli kolegos, norėjau kalbėti visai kitokia intonacija ir mintimis, negu kalbėjo V. Valkiūnas. Baigėme šitą kadenciją, kuri, turėdamas patirties, drįstu sakyti, parlamentarizmo istorijoje buvo viena sudėtingiausių kadencijų, gal išskyrus pirmąją, kai ir tankai važinėjo miesto gatvėmis, ir buvo Sausio 13-oji. Per šią kadenciją ir COVID-19 pandemija, ir migrantų krizė Lietuvos pasienyje, ir infliacijos siautulys Europoje, ir karas Ukrainoje – iš tiesų buvo didžiuliai iššūkiai šitam Seimui ir pirmiausia, žinoma, valdančiajai daugumai. Tačiau reikia pripažinti, kad net ir tokių krizių akivaizdoje šitas Seimas, kuris šiandien baigia savo darbą, garbingai baigia, ir garbingą kadenciją baigia, atliko didžiulius darbus: gynybos stiprinimą, gynybos papildomą

finansavimą. Prisiminkime: 106 balsai, dar kolegė R. Budbergytė pasakė, kad ne taip pabalsavo, tai 107 balsai! Tai ne vien valdantieji, bet ir daugybė opozicijos žmonių palaikė tuos sprendimus.

Kitas dalykas, kas labai išskiria mus Europos Sąjungoje, tai nuolatinis ekonomikos augimas ir vienas didžiausių ekonomikos augimo tempų, išlaikytas Europos Sąjungoje, nepaisant tų pasaulinių krizių ar tokių specifinių krizių, kurios kitose šalyse nepasireiškė, pavyzdžiui, migrantų krizė. Subalansuoti biudžetai. Čia norėčiau padėkoti finansų ministrei G. Skaistei, kuri vis dėlto leido užtikrinti Lietuvos kasdienį gyvenimą labai pozityvų.

Išsaugotas europinių vertybių kelias, grįstas teisės viršenybe, pagarba žmogaus teisėms. Aš noriu pasakyti, kolegos, kad aš didžiuojuosi, kad buvau kartu su šituo Seimu, buvau šitoje valdančiojoje daugumoje, kuri tokiu sunkiu laikotarpiu užtikrino mano minėtus ir nepaminėtus pozityvius dalykus.

Kartu noriu padėkoti Seimo Pirmininkei V. Čmilytei-Nielsen… (*Plojimai*) …kuri, kaip aš jai linkėjau, taip ir buvo geroji šių namų dvasia visą kadenciją.

Noriu padėkoti mūsų koalicijos ašinei figūrai, tai yra Ministrei Pirmininkei I. Šimonytei, už jos tvirtybę, už jos nuoseklumą, už jos sarkazmą, kuris daugelį žmonių nervino, tačiau iš tikrųjų tai buvo sveiko humoro pasireiškimai.

Noriu padėkoti visai koalicijai. Atskirą ačiū aš noriu pasakyti opozicijai, su kuria, natūralu, kad pasibardavome, natūralu, kad skirtingas nuomones turėjome, natūralu, kad ir piktai pasišnekėdavome, bet dėl svarbiausių dalykų mes tikrai sutarėme, dėl svarbiausių valstybės dalykų.

Kolega prašo padėkoti opozicijos vicepirmininkams, kurie tikrai profesionaliai vykdė darbą, kad nepamirščiau, – J. Jarutis, A. Mazuronis, J. Sabatauskas.

Ir ačiū tiems, kurie apsisprendėte nedalyvauti Seimo rinkimuose ir palikote šitą Seimą. Ačiū tiems, kurie dalyvavote, bet neišrinko. Tačiau noriu pasakyti: ką tik įvykę Seimo rinkimai parodė, kad net 19 buvusių Seimo narių vėl grįžo į Seimą, todėl jeigu jūs norėsite tęsti politinę karjerą, politinė istorija rodo, kad tai tikrai yra įmanoma.

Neturiu jokių įgaliojimų atsiprašyti už visus. Aš galiu tik asmeniškai pasakyti: jeigu ką nors užgavau, o turbūt taip buvo, jeigu ką nors įžeidžiau, o turbūt taip buvo, žinodamas savo ilgą liežuvį ir smailų charakterį, turbūt taip padariau, tai aš atsiprašau. Kiekvienas pagalvokime apie tai, ar užgavome ką nors, įžeidėme, ir skirkimės iš šito Seimo paskutinę Seimo darbo dieną su žmogiškomis simpatijomis vieni kitiems. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Labai ačiū. Ir kviečiu A. Matulą.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, gal simboliška yra, kad paskutinę savo kalbą parlamente sakau, kada dalyvauja mano draugas pasvalietis P. Karoblis, labai sąžiningas, pamaldus žmogus. Išties pirmą kartą į parlamentą buvau išrinktas 1996 metais. Pamenu, kai buvau paskirtas komiteto pirmininku, tai mane porą parų I. Degutienė mokino, kaip reikia dirbti, kaip reikia mąstyti. Per visas šitas šešias kadencijas, kai buvau rinktas vienmandatėje, man teko dirbti su 17 ministrų ir daugumą jų mokyti, nes visi kreipėsi, kad papasakočiau, kaip veikia ta sistema.

Išties 1996 metais radome veikiančią Semaškos sistemą ir kartu su J. Galdiku, su D. Jankauskiene ir kitais pradėjome kurti privalomojo sveikatos draudimo sistemą. Važinėjome po miestus, ieškojome patalpų ligonių kasoms veikti, kūrėme apmokėjimo tvarką ir per tą laikotarpį kelis kartus buvau komiteto pirmininku. Žinote, pagrindinė problema, dėl ko sveikatos sistemoje nepasiekėme tiek, kiek reikėtų, kad nebuvo užtikrintas tęstinumas. Pasikeitus politinėms partijoms, netgi valdžioms, tiesiog daugelis dalykų buvo stabdoma arba net atšaukiama. Kuriozinis pavyzdys, kai kolega V. Andriukaitis priėmė 17 teisės aktų ir išeidamas sakė: negrįžtamai sutvarkiau sistemą, bet atėjusi tos pačios partijos kolegė per 1 savaitę visus 17 įsakymų atšaukė.

Aš tikrai džiaugiuosi, kad ilgą laiką buvau kovos prieš alkoholizmą veidu. Esu suskaičiavęs, kad apie 90 priimtų projektų yra rengti mano ir mano kolegų ir kolegių, tokių kaip V. M. Čigriejienė. Aš džiaugiuosi, kad mes parengėme įstatymo projektą, kuriuo buvo uždrausta rūkyti kavinėse, restoranuose. Reakcija buvo baisi, buvo grasinimų iki nužudymo, bet pasitvirtino faktas, kad po 2–3 mėnesių tiesiog padaugėjo lankytojų, nes pradėjo eiti šeimos.

Aš džiaugiuosi, kad vadovavau tokiam įstatymui kaip Pacientų teisių ir žalos atlyginimo įstatymas, buvau darbo grupės pirmininku. Jis buvo vienas pirmųjų Europoje, ir iš to įstatymo

parašytos dvi disertacijos. Džiaugiuosi, kad vadovavau darbo grupei dėl Medicinos praktikos įstatymo, kur gydytojus rezidentus įteisinome ne tik kaip studentus, bet ir dirbančiuosius, suteikėme jiems visas socialines garantijas.

Na ir tikriausiai kuriozinis dalykas šitoje kadencijoje, kai mes, turėdami 73 balsus, priėmėme absoliučiai visus sistemai pertvarkyti, sistemai modernizuoti reikalingus teisės aktus. Primenu, kad praeitoje kadencijoje panašius darbus norėjo nudirbti koalicija iš 87 balsų, – nepavyko nieko padaryti. Mes su 73 balsais padarėme viską. Iš esmės tai galėtų įeiti į vadybos vadovėlius.

Ir noriu padėkoti Sveikatos reikalų komitetui: per visas šešias kadencijas tai buvo pats kompetentingiausias komitetas, pats kompetentingiausias, visi ateidavo įsiskaitę, pasiskaitę. Ir lygiai taip pat kaip ir mano kolega dėkoju už bendravimą, už bendrą darbą. Be abejo, įgijau neįkainojamos patirties – ir politinės, ir vadybinės, ir atsiprašau visų, kuriuos įžeidžiau vienaip ar kitaip, žodžiu ar kitais veiksmais. Labai atsiprašau dėl to ir linkiu jums geros sveikatos, gero gyvenimo, o naujam parlamentui – pasimokyti iš mūsų klaidų ir dirbti Lietuvos labui. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, tai buvo paskutinis pareiškimas. Man irgi buvo malonu ir miela dirbti kartu su jumis. Skelbiu posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 431
STENOGRAMA

2024 m. lapkričio 12 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas A. MAZURONIS

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, *LRPF*). Gerbiami kolegos, pradedame lapkričio 12 dienos Seimo popietinį plenarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 68 Seimo nariai. Iš rytinės darbotvarkės dar turime klausimą, dėl kurio pritrūko balsų ir nebuvo surinkta 71 balso. (*Balsai salėje*) Ką padaryti? (*Balsas salėje: „Vėliau.“*) Vėliau. Žiūrėkite, matau, kad gali būti 71 balsas. Pabandykime.

14.00 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8, 11, 13 ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2790 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4179(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-29.2 klausimas – Sveikatos sistemos įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4179(2). (*Šurmulys salėje*) 32. Kažkur išgaravo Seimo nariai paskutiniame posėdyje. Išgaravo tai išgaravo, ką darysi. Gerai. Tada bandome iš eilės – darbotvarkės 2-9 klausimas. (*Balsai salėje*) Buvo 2-9 klausimas? Kodėl čia neužbraukta?

14.02 val.

Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4217(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4217(2). Į tribūną kviečiame J. Gudauską pristatyti Kaimo reikalų komiteto išvadą.

J. GUDAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Kaimo reikalų komitetas pristato pagrindinio komiteto išvadą dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4217, kuris buvo svarstytas šių metų lapkričio 7 dieną. Sprendimas: pritarti komiteto patobulintam Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-4217(2) ir komiteto išvadoms. Už – 7, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Dalyvauti diskusijoje nėra norinčių Seimo narių. Pataisų, pasiūlymų taip pat nėra gauta. Pasisakymai dėl motyvų po svarstymo. Už niekas nenori kalbėti, prieš – S. Gentvilas, jo salėje nematau. Tada balsuojame, kas pritariate įstatymo projektui.

Balsavo 76 Seimo nariai: už – 71, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 5. Įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

14.03 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4260(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4260(2). Svarstymo stadija. Į tribūną kviečiame V. Pranckietį pristatyti Kaimo reikalų komiteto išvadą.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Kaimo reikalų komitetas svarstė ir nusprendė pritarti komiteto patobulintam Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-4260 ir komiteto išvadoms. Balsavo vienbalsiai: už – 7.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Dalyvauti diskusijoje norinčių Seimo narių nėra. Pataisų ir pasiūlymų dėl įstatymo projekto taip pat nėra gauta. Pasisakymai dėl motyvų. Nenori kalbėti niekas. Balsuojame dėl įstatymo projekto. Kas pritariate, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate kaip nors kitaip.

Balsavo 72 Seimo nariai: už – 70, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 2. Įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

14.05 val.

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 38[1] straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3975(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-12 klausimas – Konkurencijos įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3975(2). Svarstymo stadija. Į tribūną kviečiame A. Kupčinską pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą. Nėra A. Kupčinsko. Gal komiteto pirmininkas M. Skritulskas gali pristatyti komiteto išvadą? Darbotvarkės 2-12 klausimas – projektas Nr. XIVP-3975. Išvadą duosime. Mindaugai, čia tik perskaityti.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Diskutuoti nenori niekas. Pataisų bei pasiūlymų dėl įstatymo projekto nėra gauta. Pasisakyti dėl motyvų taip pat niekas nenori. Balsuojame dėl įstatymo projekto.

Balsavo 75 Seimo nariai: už – 71, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 4. Įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

14.06 val.

Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4049(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-13 klausimas – Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4049(2). Svarstymo stadija. Į tribūną kviečiame vėlgi M. Skritulską pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Komitetas taip pat vienbalsiai pritarė patobulintam įstatymo variantui.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Į tribūną kviečiame V. Juozapaitį pristatyti Kultūros komiteto išvadą.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Garbusis Seime, Kultūros komitetas svarstė. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš ir susilaikiusių nėra. Tai yra vienbalsiai pritarta iniciatorių pateiktam projektui.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Diskutuoti nenori nė vienas Seimo narys. Pataisų, pasiūlymų dėl įstatymo projekto taip pat nėra gauta. Pasisakyti dėl motyvų po svarstymo taip pat niekas nenori. Balsuojame dėl įstatymo projekto.

Balsavo 69 Seimo nariai: už – 57, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 12. Įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

Ekonomikos komitetas siūlo taikyti skubos tvarką. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Ne, ne, ne!“*) Negalime. Balsuojame. Nuspręsime demokratiškai.

Balsavo 71 Seimo narys: už – 40, prieš – 19, susilaikė 12. Skubai pritarta.

14.08 val.

Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 5, 9, 12, 15, 18, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 34, 35 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4170(2)ES (*svarstymas*)

Darbotvarkės klausimų blokas: 2-14.1, 2-14… Ai, po vieną svarstymas. Alternatyviųjų degalų įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4170(2). Svarstymo stadija. Į tribūną kviečiame A. Gedvilienę pristatyti. Gerbiama Aiste, komiteto išvada.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Lapkričio 11 dieną svarstėme papildomą išvadą. Jai buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Diskusijoje dalyvauti nėra norinčių Seimo narių. Pataisų, pasiūlymų dėl įstatymo projekto taip pat nėra gauta. Pasisakyti dėl motyvų nenori niekas. Balsuojame dėl įstatymo projekto.

Balsavo 74 Seimo nariai: už – 60, prieš – 2, susilaikė 12. Įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

14.10 val.

Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2755 1, 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4283(2), Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2966 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4284(2) (*pateikimas*)

Kiti du įstatymų projektai iš to paties bloko: 2-14.2 ir 2-14.3 klausimai, tai yra Alternatyviųjų degalų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4283(2) bei Alternatyviųjų degalų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4284(2). Pranešėja – A. Gedvilienė. Pateikimas. Abu projektus gal iš karto pristatykite.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Taip. Čia abu projektus pristatau iš karto. Parengėme abu su K. Adomaičiu. Abu šie projektai parengti pritarus Seimo Teisės departamento pastabai, kad būtų suderinta su Seime jau priimtu, bet dar neįsigaliojusiu Alternatyviųjų degalų įstatymu ir dabartiniu, kur ką tik balsavome, Alternatyviųjų degalų įstatymu. Ir kad nuostatos būtų suderintos. Tai tokia esmė.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausti nenori nė vienas Seimo narys. Pasisakyti dėl motyvų po pateikimo? Dėl motyvų po pateikimo nori kas nors pasakyti? Nenori niekas. Balsuojame dėl įstatymų projektų, ką tik pateiktų. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, kaip nors kitaip balsuojate.

Balsavo 80 Seimo narių: už – 69, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 11. Įstatymų projektams po pateikimo yra pritarta.

Pagrindiniu komitetu dėl abiejų įstatymų projektų siūloma skirti Aplinkos apsaugos komitetą. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Pritarta. Siūloma svarstyti 2024–2028 metų Seimo kadencijoje. Ar gali kas nors prieštarauti tokiam pasiūlymui? Niekas neprieštarauja, matau, net džiaugsmingai pritaria. Pritarta bendru sutarimu.

14.12 val.

Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4107(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-15 klausimas – Žuvininkystės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4107(2). Pranešėjas – K. Mažeika. Kaimo reikalų komiteto išvadą kviečiame pristatyti.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kaimo reikalų komitetas svarstė įstatymo projektą ir pritarta bendru sutarimu. Už – 7.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Diskutuoti nenori niekas. Pataisų, pasiūlymų nėra gauta. Dėl motyvų irgi nenori kalbėti niekas. Balsuojame dėl įstatymo projekto po svarstymo.

Balsavo 76 Seimo nariai: už – 73, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 3. Įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

Darbotvarkės 2-16 klausimas jau buvo, ar ne?

14.13 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 2, 12 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4291 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-17 klausimas – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4291. Pranešėjas – viceministras Vitalijus. Prašau, Vitalijau. Kaip sako: grindys jūsų.

V. DMITRIJEV. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Ačiū už galimybę pristatyti Vyriausybės teikiamą įstatymo projektą. Siūlomu įstatymo projektu sudaroma galimybė Lietuvos viešojo ad-

ministravimo subjektams prisidėti prie Europos Sąjungos ir, pavyzdžiui, NATO ar kitų tarptautinių donorų lėšomis finansuojamų paramos projektų. Šiuo atveju kalbame apie paramos projektus būtent Ukrainoje. Pavyzdys – Europos Tarybos sprendimu buvo sukurta Europos taikos priemonė ir nustatytas atitinkamas finansavimas arba fondas, kurio tikslai buvo stiprinti paramos gavėjų gynybos pajėgas, aprūpinti jas reikiama įranga: medicinine, inžinerine, išminavimo, kartu – transportu arba kitokia įranga. Tai yra įranga, kuri skirta iš esmės civiliniam naudojimui.

Tačiau šio įstatymo objektu, tai yra Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo pakeitimu, siūloma sudaryti galimybes Lietuvos viešojo administravimo subjektams, esant galimybei, dalyvauti ir kitose iniciatyvose, kiek tai būtų susiję su A kategorijos ginkluotės paramos teikimu ir dalyvavimu šiuose paramos projektuose. Jeigu Lietuvos subjektai, pavyzdžiui, ginkluotės gamintojai, teiktų tokią paramą ir dalyvautų Europos Tarybos fondo veiklose, viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra, kuri iš esmės šiandien Lietuvoje ir yra vienintelė akredituota Europos Komisijos kaip atitinkanti reikalavimus ir turi reikiamą akreditaciją, galėtų dalyvauti ir tarpininkauti tuose projektuose pagal dvišales arba trišales sutartis.

Kalbant apie šiuo metu esamą teisinį reguliavimą, tarpininkavimas dėl A kategorijos ginkluotės Lietuvoje iš esmės yra uždraustas. Šiuo nedideliu pakeitimu iš esmės daroma išlyga, kai tai susiję su donoryste, kai tai susiję su tarptautine parama ir kai tai susiję su tam tikra viešojo administravimo, būtent ne privačių, bet viešojo administravimo subjektų akreditacija.

Ačiū. Labai trumpas pristatymas ir prašau pritarti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Nepaisant to, kad pristatymas buvo trumpas, jūsų paklausti nori du Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas viceministre, du klausimėliai: kodėl įstatymas atnešamas paskutinę dieną, kai turėjome pakankamai laiko tokius įstatymus priimti? Ir antra, kodėl teikia VRM, o ne KAM? Ačiū.

V. DMITRIJEV. Iš esmės atsakant į antrą klausimą, tai yra Vidaus reikalų ministerijos srities įstatymas, kurio kontrolė pavesta būtent Vidaus reikalų ministerijai. Matyt, tai yra vienas iš tų įstatymų, dėl kurio Vidaus reikalų ministerija yra pagrindinė. Kitas dalykas, Centrinė projektų valdymo agentūra atėjo su iniciatyva, mes turėjome tokią mini darbo grupę, per kelis kartus suderinome šitą įstatymo projektą.

Koks yra niuansas? Visa parama ir visas dalyvavimas ir per šito įstatymo prizmę reikalaus ir strateginių prekių komisijos išvados, kai tokia parama bus konkrečiu atveju konkrečiai teikiama. Tas nuostatas reikėjo suderinti. Iniciatyva yra gana šviežia, nes projektų yra iš viso septyni, atsirado poreikis ne tik dėl civilinių reikalų, bet ir dėl gynybinių reikalų, ir tai vyksta. Darbas faktiškai darytas pusmetį ir iniciatyvos pagrindu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas viceministre, gal jūs galėtumėte pateikti, kiek finansų pareikalaus šis projektas, apie kokias sumas mes kalbame? Čia turbūt ne tik administraciniai dalykai. Labai ačiū.

V. DMITRIJEV. Čia iš esmės yra kalbama apie donorų iniciatyvas, apie projektus, kurie finansuojami Europos Sąjungos arba kitų organizacijų lėšomis. Kalbant apie lėšas ir kaštus, čia, matyt, būtų tiktai administravimas, nes ir šiandien septyniuose projektuose dalyvauja Centrinė projektų valdymo agentūra. Kiek tokių projektų būtų ateityje, matyt, čia jau konkretus atvejis. Bet tai yra galimybė iš esmės.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Vitalijau, atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakyti dėl motyvų dėl įstatymo projekto niekas nenori. Balsuojame dėl įstatymo projekto po pateikimo.

Balsavo 80 Seimo narių: net 73 iš jų balsavo už, prieš nebalsavo niekas ir susilaikė 7 Seimo nariai. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Ir siūloma svarstyti 2024–2028 metų kadencijoje. Pritariame? Viskas.

14.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. lapkričio 7 d. išvados Nr. 250-I-28“ projektas Nr. XIVP-4297 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės 2-18 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 metų lapkričio 7 dienos išvados“ projektas Nr. XIVP-4297. Pranešėjas – E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija šių metų lapkričio 6 dieną posėdyje išnagrinėjo pareiškėjo G. Litvinovo peticiją, kurioje pateiktas siūlymas dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2024 m. vasario 28 d. įsakymo Nr. 3-69 „Dėl Vilniaus, Kauno ir Palangos civilinių aerodromų perspektyvinių triukšmo žemėlapių, skirtų triukšmo apsauginėms zonoms nustatyti, patvirtinimo“, kuris tiesiogiai įgyvendina Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo, Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. gruodžio 2 d. nutarimo Nr. 1369 „Dėl Perspektyvinių triukšmo žemėlapių rengimo, derinimo, tvirtinimo, viešinimo ir triukšmo mažinimo priemonių įgyvendinimo išlaidų kompensavimo taisyklių patvirtinimo“ nuostatas, panaikinimo, bei priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą netenkinti šio siūlymo.

Komisija sprendimą priėmė atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ir akcinės bendrovės Lietuvos oro uostų nuomones dėl šioje peticijoje pateikto siūlymo. Komisijos nuomone, teisinio ar faktinio pagrindo keisti, naikinti ar pripažinti netekusiu galios įsakymą nėra, nes jis buvo priimtas vadovaujantis galiojančių teisės aktų reikalavimais, tai yra teisėtai ir tinkamai atlikus visus privalomus bei teisės aktų nustatytus veiksmus. Įvertinus pareiškėjo pateiktos peticijos siūlymo turinį, argumentus, kuriais pareiškėjas grindžia savo siūlymą, komisijos nuomone, pateikti argumentai nepagrindžia teisės aktų, susijusių su įsakymu, pakeitimo būtinumo. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas projektą įvertino teigiamai ir jis neprieštarauja Konstitucijai. Prašome į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai peticijos netenkinti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Edmundai. Jūsų paklausti nenori niekas. Šnekėti dėl motyvų niekas nenori. Po pateikimo nėra balsuojama.

Svarstymo stadija. Niekas nenori dalyvauti diskusijoje, pataisų, pasiūlymų nėra.

Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Nutarimo projektas iš dviejų straipsnių. Nė dėl vieno iš jų nei pataisų, nei pasiūlymų nėra gauta. Galime pritarti bendru sutarimu abiem straipsniams? Labai ačiū, pritarta.

Dėl viso dėl motyvų nenori kalbėti niekas.

Balsuojame dėl Seimo nutarimo projekto. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kaip nors kitaip.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 87, prieš – 1, susilaikė 8. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIVP-4297) priimtas. (*Gongas*)

14.22 val.

Akcizų įstatymo Nr. IX-569 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4295 (*pateikimas)*

Darbotvarkės rezervinis 1 klausimas – Akcizų įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4295. Pranešėjas – S. Gentvilas. Pateikimas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju, pirmininke. Vyriausybės vardu teikiu Akcizų įstatymo pataisą, susijusią su biodujų akcizo tarifu. Įstatyme įsipainiojo klaida, kurią taisome ir bandėme taisyti per šiuos metus jau BFK, bet dėl teisinės technikos atėjome su nauju projektu.

Iš esmės biodujos nėra iškastinis kuras, todėl jų prilyginimas iškastiniam kurui ir apmokestinimas taršos mokesčiais yra neskatinantis (priešingai, negu valstybės parama, kuri yra dalinama

milijonais, dešimtimis milijonų). Priminsiu, kad 2020–2023 metais, šios kadencijos laikotarpiu, vien iš Klimato kaitos programos 54 mln. eurų buvo skirti biodujų jėgainėms. Jas naudojo intensyviai ir kūrė darbo vietas ypač ūkininkai regionuose, žemės ūkio bendrovės, panaudodamos atliekinę žemės ūkio produkciją. Dėl Energetikos ministerijos pastangomis šioje kadencijoje atsiradusių jungčių su Lenkija susidarė galimybė šias kilmės garantijas pardavinėti Vakarų Europos pramonei. Iš to tikrai daug uždirba žemės ūkis.

Šis Akcizų įstatymo pakeitimas įveda teisybę ir prilygina biodujas, biometaną neiškastiniam kurui, ir įvardina jį, ir atleidžia nuo akcizų tarifų, kurie šiuo metu variklių degalams naudojamose įrangose yra 23 eurai, šildymui – 1 euras, o pusė euro – už verslo reikmėms naudojamas dujas.

Kviečiu pritarti tam ir ištaisyti tą spragą, nes to irgi laukia daugelis paukštininkystės, kiaulininkystės, gyvulininkystės ūkių, kurie norėtų naudotis ir prekiauti biodujomis. Mielai atsakyčiau į klausimus.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas ministre, jūsų paklausti nori trys Seimo nariai. Pirmoji klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, iš tikrųjų mano pirmas klausimas: kas stumia šitą projektą ir kodėl, kai buvo kalbama apie akcizų nustatymą ir visą šitą paketą (atsimename, labai didelis klaustukas buvo dėl kai kurių akcizų dydžių ir taip toliau), po to mes sumažinome? Tai vienas klausimas.

Antras. Kiek biodujų pagaminame ir kiek suvartojame mes čia, Lietuvoje? Aiškinamajame rašte skaitau, kad tai yra maišymas su gamtinėmis dujomis. Gamtinės dujos yra iškastinis kuras, biodujos tikrai nėra iškastinis kuras, tačiau mes apmokestiname suskystintas naftos dujas kaip iškastinį kurą. Vėl išskiriame vienas… Lyg viskas gerai, aš nesu kategoriškai prieš. Kodėl taip yra padaryta? Kodėl vėl išskiriame vienas dujas? Kiek suvartojame ir kiek išlošime? Kaip jūs sakote, mūsų ūkininkų naudojama šildymui ir panašiai. Koks kiekis nukeliauja į Europą ir kiek lieka Lietuvoje?

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju už klausimą. Naftos dujoms šiuo metu yra taikomas minimalus tarifas – 13 eurų už megavatvalandę. Tuo tarpu ta pati direktyva leidžia (aiškinamojo rašto citata) „valstybes nares atleisti nuo mokesčio ar sumažinti apmokestinamąją normą tiems gaminiams ir produktams, kurie gaminami iš biomasės“. Kitaip tariant, direktyva nustato minimalų 13 eurų tarifą naftos dujoms, bet leidžia atleisti nuo mokesčio gaminamus iš biomasės.

Kadangi Vokietijos, Austrijos ir kitos Europos pramonė nori būti dekarbonizuota, mes turime jungtis prie Europos. Daugelis Lietuvos biometano gamintojų, tokių kaip „Kurana“ ar mažesni, parduoda ne faktines dujas, bet įmaišo jas į tinklą priduodami ir parduoda kilmės sertifikatus. Kilmės sertifikatus, kuriuos parduoda Europos pramonininkams, tinklui susijungus su Europa. Jie gali kompensuoti savo emisijas naudodami dujas iš tinklo ir sakydami, kad tai yra biometanas. Tai yra Lietuvos ūkininkų pajamos, kita vertus, užskaita Vakarų pramonei. Tam, kad skatintume vietinį naudojimą sunkiajam transportui ar kitam, akcizas yra ypač svarbus, pavyzdžiui, ruošiantis *e. tollingui.* Su *e. tollingu* atsiras apmokestinimas už kilometražą. Bet jeigu infrastruktūra ir akcizai neskatins atsirasti biometanu varomų sunkvežimių, o tokių, pavyzdžiui, turi pasistačiusi prie Klaipėdos „Vlantana“ (važiuodami autostrada matome dideles biometano cisternas, pildomus sunkvežimius), tai mes nepaskatinsime pačios alternatyvos atsiradimo.

Šiuo metu pagal įstatymo projektą su Finansų ministerija esame suskaičiavę, kad biudžeto nuostoliai dėl akcizo lengvatos būtų apie 102 tūkst. eurų. 102 tūkst. eurų.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, kas atsitiko, kad jūs praregėjote paskutinę dieną ir atėjote su Akcizų įstatymu? Patys jį ir priėmėte. Nejaugi tada šitos dujos buvo traktuojamos kaip iškastinės? Reikėjo dvejų ar kiek metų, jog suprastumėte, kad jos atsiranda šiek tiek kitaip, negu gręžiant žemę ir pumpuojant iš gelmių? Kokia praregėjimo priežastis, gerbiamas ministre?

S. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū už klausimą. Mes su K. Navicku prieš pusę metų įregistravome pasiūlymą dėl įstatymo. Taisėme šitą iš skliaustelių pabėgusią nuostatą, kad ne tik gamtinėms

dujoms, bet ir biodujoms yra lengvata. Dėl techninės kalibristikos mes negalėjome to pakeisti, tai grįžome su projektu, suderintu su visuomene, per Vyriausybę ir jį šiandien pateikiame.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinis klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, džiaugiuosi, pagaliau supratote, nors paskutinę dieną, 5 minutės iki kadencijos pabaigos, kad tikrai reikia atitaisyti tą neteisybę. Tuo ir džiaugiuosi. Bet mano klausimas susijęs su… Kokios biodujų, na, sakykime, to produkto, kuris gaminamas iš atliekinių produktų, tendencijos Lietuvoje? Kokius kiekius jums pavyko pasiekti? Kokie kokybiniai reikalavimai? Kiek įpumpuojama į vamzdynus? Pati pradžia, kaip žinote, buvo tik į balionus ir taip buvo transportuojama. Labai ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Tendencijos. Pagal įvairius skaičiavimus, biometanas galėtų patenkinti iki 70–80 % Lietuvos transporto kuro sąnaudų. Sunkiajame transporte mes elektros greičiausiai nematysime, bet mes galime matyti biometaną. Tai yra ateities arba dabarties technologijos. Tartu, Šiauliai. Šiaulių miesto viešasis transportas varomas tik biodujomis, tai yra dabarties kuro produktas, gaminamas čia, Lietuvoje. Ir uždekime dar žalesnę šviesą jam. O klimato kaitos konferencijoje, kuri prasidėjo vakar Azerbaidžane, kalbama apie tai, kad naudokime mažiau gamtinių dujų, imkime vietinius resursus. Štai su tokiais įstatymais džiugu pabaigti šitą kadenciją. Ačiū. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl motyvų niekas nenori kalbėti. Balsuojame dėl ką tik pateikto įstatymo projekto. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kaip nors kitaip.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 89, prieš – 1, susilaikė 8. Įstatymo projektui po pateikimo yra pritarta. Kaip pagrindinį siūloma skirti Biudžeto ir finansų komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Siūloma svarstyti 2024–2028 metų sesijoje. Galime pritarti šitam siūlymui dėl projekto? Galime. Labai dėkui, pritarta.

Dar turime vieną klausimą, dėl kurio trūko 71 balso, darbotvarkės 1-29 klausimą. Pabandome ar nebandome? (*Balsai salėje: „Bandome! Ne!“*)

14.31 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8, 11, 13 ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2790 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4179(2) (*priėmimo tęsinys*)

Gerai, žiūrėkite demokratiškai. Pabandome ir pažiūrėsime. Darbotvarkės 1-29.2 klausimas – projektas Nr. XIVP-4179(2). Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate… (*Balsai salėje*) Ne, ne dėl Saugaus eismo, o dėl darbotvarkės 1-29.2 klausimo – Sveikatos sistemos įstatymo projekto Nr. XIVP-4179(2). Trūksta balsų, nėra.

Kolegos, į tribūną kviečiame Seimo Pirmininkę V. Čmilytę-Nielsen. Prašom, gerbiama Sejoniene, per šoninį mikrofoną.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, posėdžio pirmininke. Kolegos, man tai labai apmaudu, kad jūs iš tiesų taip elgiatės. Tai parodo, kaip vis dėlto jūs rūpinatės, kad tos eilės pas sveikatos priežiūros specialistus mažėtų ir kad sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas gyventojams gerėtų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Eiles dabar jau tvarkys 2024–2028 metų kadencijos Seimas. Seimo Pirmininke, prašau.

14.33 val.

Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen kalba 2020–2024 metų Seimo kadencijos pabaigos proga

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju. Mieli kolegos Seimo nariai, svarsčiau savo, kaip Seimo Pirmininkės, paskutinę kalbą pradėti nuo žinomo anekdoto apie tris laiškus. Juk Seime netrūksta anekdotinių situacijų, todėl tokia pradžia gal būtų visai tinkama. Vis dėlto nutariau, kad to daryti neverta. Jei patys žiūrėsime į Seimą kaip į anekdotą, cirką ar nesusipratimą, kodėl turėtume stebėtis, kad pasitikėjimas šia institucija nėra didelis?

Esame parlamentinė Respublika ir Seimas yra pagrindinė Lietuvos valdžia. Tai faktas, tikrai nemenkinant kitų demokratinės sistemos valdžių, veikiančių neperžengiant Konstitucijos nustatymų. Būtent parlamentas turėtų būti kamertonas, atskaitos taškas, formuojant Lietuvos valdžios stilistiką, apskritai paėmus. Tai tikrai ne vienos kadencijos darbas, bet kiekviena Seimo vadovybė, Seimo frakcijos ir komitetai, kiekvienas Seimo narys pagal savo galimybes privalo neišleisti iš akių šios itin svarbios užduoties, galima sakyti, misijos. Ypač dabar, kai kvestionuojamos įprastinės politinio žaidimo taisyklės, kai agresyviai atakuojama tarptautinė teisė, kai liberalios demokratijos visame pasaulyje patiria didžiulį spaudimą ir iš išorės, ir iš vidaus. Tai pirmoji pamoka, kurią gavau, dirbdama šiuos ketverius metus Seimo Pirmininke.

Antroji pamoka yra labiau susijusi su valdžios funkcionavimo principais. Tai liečia ne tik parlamentą, bet ir bet kokio kito lygmens valdžią. Tačiau Seimas, kaip sakiau, čia turėtų duoti toną. Įprasta sakyti, kad valdžia turi būti greita. Taip, ji privalo operatyviai reaguoti, priimti sprendimus ir padėti ir atskiram individui, ir žmonių grupėms, ypač pažeidžiamiausioms, ir visai visuomenei. Tai žinoma tiesa, tačiau yra ir kita ne mažiau svarbi pusė: kaip greta greitojo skaitymo ir mąstymo yra lėtas skaitymas ir mąstymas, taip ir greta greitos valdžios turėtų būti vietos lėtai valdžiai, orientuotai į kuo išsamesnę diskusiją, į platesnį visuomenės įtraukimą į sprendimų priėmimą. Tai reiškia ir nepalyginamai didesnį dėmesį tam, kokias neigiamas pasekmes galėtų sukelti vieno ar kito teisės akto priėmimas. Taip, reikia neatsilikti, dėl to niekas nesiginčija, tačiau kartais, kaip sakydavo senovės romėnai, reikia skubėti lėtai, nes tik taip galima pasiekti sprendimus, kurie bus ne vien valdžios, bet ir visuomenės sprendimai, kurių nereiks nuolat kaitalioti ar tikslinti.

Na, o trečioji pamoka yra veikiau patvirtinimas to, kuo aš, kaip liberalė, visada tikėjau: valdžia turi padėti, esant reikalui, paremti, tačiau ji turi atrasti savyje jėgų ir netrukdyti. Vienas iš esminių valdžios, veikiančios liberalios demokratijos sąlygomis, principų yra savęs apribojimas. Valdžia – tai instrumentas, kuris suteikia galių, tačiau ji automatiškai nedaro tavęs nei protingesnio, nei geriau išmanančio, todėl valdžiai reikia rasti savyje jėgų įveikti pranašumo kompleksą, nesistengti visko kontroliuoti, nesikišti ten, kur tikrai nereikia, kur viskas juda ir be jos pastangų, ir pradėti čia reikia būtent nuo Seimo.

Kiekviena Seimo kadencija turi savo iššūkių. Mūsų kadencijai jų kliuvo tiek, kad užtektų trims ar keturioms. Ir aš džiaugiuosi, kad garbingai susitvarkėme. Esu įsitikinusi, kad po kurio laiko mūsų kadencija bus prisimenama kaip sėkmingo darbo pavyzdys, nes ilgesnėje perspektyvoje lieka ne žodžiai, o darbai. Yra pamokanti žydiška išmintis, kuri šiandien, manau, ypač aktuali. Rabinas sako: puodynėje sėdi trys varlės, viena iš jų nusprendė iššokti, paskui taip nusprendė antra, galiausiai – trečia. Kiek varlių liko puodynėje? Nė vienos, – atsako mokinys. Ne, vis dėlto trys, – šypsosi rabinas, – nes nuspręsti ir iššokti nėra tas pats.

Didžioji anglų rašytoja Dž. Osten yra sakiusi: mus apibrėžia ne tai, ką sakome, netgi ne tai, ką galvojame, o tai, ką darome, todėl pagal darbus pirmiausia ir vertinama.

Šiandien atrodo, kad ketveri pastarieji metai prabėgo labai greitai. Dėkoju visiems jums, kolegos pozicijoje ir opozicijoje, už bendrą darbą. Kai galėsime vertinti kadenciją objektyviau, iš laiko perspektyvos, esu tikra, prisiminsime būtent bendras pastangas ir sutarimą dėl esminių valstybei klausimų. Netruks prabėgti ir ateinantys ketveri metai, ir bent jau jei spręsime iš pirmosios porinkiminės savaitės, ramybės ir nuspėjamumo tikėtis tikrai neverta. Todėl naujajam Seimui nuoširdžiai linkiu sėkmės. Jos mums visiems, turint galvoje platesnius tarptautinius kontekstus, tikrai prireiks.

O likusieji 95 % – tai kasdienis parlamentinis darbas: nuoseklus ir sąžiningas, paremtas racionaliais argumentais, nekaltinant ir nekerštaujant, nesiveliant į nereikalingus emocinius karus, neiškeliant savų interesų aukščiau kitų, nesiekiant išimti faktų iš politikos, netrinant skirtumo tarp melo ir tiesos. Nesvarbu, kur dirbi – pozicijoje ar opozicijoje, mes savo darbą atliksime, tuo galite neabejoti. O dabar, kaip sako šachmatininkai, jūsų ėjimas. Ačiū. (*Plojimai*)

Giedamas Lietuvos valstybės himnas

(*Plojimai*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, prieš sumušant gongą, dar techninė informacija. Visiems siūlau nepabėgti ir čia pat dabar susirinkti bendros nuotraukos. Ir kvietimas į Seimo Pirmininkės organizuojamą atsisveikinimą 15 val. 15 min. Informuoju.

Per šoninį mikrofoną – R. Tamašunienė. Prašau. Tuoj, tuoj, prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Mieli kolegos, aš noriu pasveikinti Vilniaus rajono Rudaminos meno mokyklos mokinius, jaunus muzikus ir dailininkus, kurie atvyko į Seimą ir buvo parodos atidaryme. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir, gerbiami kolegos, norėčiau pasakyti, kad su džiugesiu, bet su liūdesiu pranešu, kad lapkričio 12 dienos vakarinis Seimo plenarinis posėdis, lygiai taip pat kaip ir 2020–2024 metų Seimo kadencija, deja, baigėsi. (*Gongas*) (*Plojimai*)

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

A

Abaris Dalius 235, 236
Adomaitis Kasparas 81, 114, 144, 146, 174, 332
Aleknaitė-Abramikienė Vilija 205, 314
Andriukaitis Vytenis Povilas 219, 328
Anušauskas Arvydas 38, 41, 42, 43, 66, 73, 190, 204, 241, 277
Armaitis Rimas 57
Armonaitė Aušrinė 55, 149, 151
Asanavičiūtė Dalia 43, 45, 180, 186, 253
Ažubalis Audronius 71, 72, 78, 91, 92, 246, 275, 276, 277, 278, 281

Ą

Ąžuolas Valius 81, 129, 130, 147, 151, 154, 155, 173, 174, 175, 176, 190, 240, 313

B

Bagdonas Andrius 47, 50, 51, 63, 64, 84, 95, 150, 237, 280, 281, 304, 311, 312, 313
Bakas Vytautas 51, 60, 164, 179, 187
Balčytis Zigmantas 92, 93, 128
Balkelis Tomas 176
Balzakas Onorė de (Balzac Honoré de) 33
Baškienė Rima 55, 158, 311
Baublys Juozas 191, 290, 305
Baublys Viktoras 34
Beinoravičius Darijus 157
Beriozovas Vladimiras 31, 32, 33, 36, 70, 72
Bičkauskas Egidijus 291, 293
Biliūnas Jonas 33
Bilotaitė Agnė 60, 61, 62, 143, 151
Binkis Kazys 33
Boičukas Oleksandras (Boičuk Oleksandr) 282
Bona Sforca (Bona Sforza) 98
Božykas Valerijus (Božyk Valerij) 282
Brazauskas Algirdas Mykolas 32, 72
Budbergytė Rasa 114, 215, 328
Bukauskas Valentinas 57, 60, 124, 125
Burokienė Guoda 262, 319, 320
Butkevičius Algirdas 58, 123, 132, 133, 295

Č

Čepononis Antanas 81, 146, 189
Čerčilis Vinstonas (Churchill Winston) 292, 293
Černa Saulius 176
Čerskis Stanislovas (Czerski Stanisław) 208
Čigriejienė Vida Marija 328
Čiurlionis Mikalojus Konstantinas 264
Čmilytė-Nielsen Viktorija 31, 81, 117, 157, 188, 214, 235, 236, 291, 321, 328, 336

D

Danielė Morgana 142, 143, 144, 145
Daugirdas Tadas 208
Degutienė Irena 328
Dmitrijev Vitalij 203, 332, 333
Dobrowolska Ewelina 42, 43, 60, 171, 185
Dogelis Povilas 208
Domeika Ignotas (Domeyko Ignacy) 208
Dulkys Arūnas 77
Dumbrava Algimantas 55, 117, 123, 188, 215, 264, 265, 267
Džiautas Feliksas 70

E

Ebadi Širin (Ebadi Shirin) 67
Engelsas Frydrichas (Engels Friedrich) 33

F

Fiodorovas Viktoras 125, 153, 263, 282
Franklinas Bendžaminas (Franklin Benjamin) 186

G

Gailius Vitalijus 321
Galdikas Juozas 328
Gazarianas Artašesas (Gazarian Artašes) 35
Gedvilas Aidas 59, 124, 149, 268, 269, 279, 280
Gedvilienė Aistė 197, 198, 200, 308, 320, 331, 332
Geištoras, Geistoras Jokūbas (Gieysztor Jakób) 208
Gentvilas Eugenijus 33, 36, 67, 70, 72, 81, 117, 215, 218, 251, 252, 327
Gentvilas Simonas 46, 58, 59, 89, 90, 101, 147, 150, 153, 169, 175, 176, 198, 293, 298, 308, 309, 330, 334, 335, 336
Germanas Vilhelmas, Židelis Vilius 107, 109
Girskienė Ligita 169
Gorbačiovas Michailas (Gorbačiov Michail) 31, 32
Gorbis, žr. Gorbačiovas Michailas 31, 32
Grabauskas Viktoras 221, 230, 231
Grybauskaitė Dalia 72
Grinkevičiūtė Dalia 84, 85
Griškevičius Domas 41, 68
Grunskienė Nida 219, 221, 222, 233, 234
Gudauskas Jonas 46, 197, 200, 206, 259, 290, 305, 306, 330
Gudzinskaitė Evelina 222, 224, 225

H

Haase Irena 87, 88, 89, 91, 93, 94, 115, 142, 146, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 201, 206, 207, 209, 210, 255, 260, 261, 262, 263, 275, 281, 294, 322

I

Intas Vaclovas 212, 213

J

Jakavonytė Angelė 45, 69, 72, 78, 208, 265, 276, 277
Jakė Sandra 311
Jakilaitis Edmundas 53
Jankauskienė Danguolė 328
Jarutis Jonas 117, 171, 236, 237, 241, 272, 328
Jonaitis Liudas 214, 215, 218
Jonauskas Linas 147, 205, 320
Jovaiša Eugenijus 46
Jovaiša Sergejus 37, 64, 172, 208, 236, 238
Juozapaitis Vytautas 37, 44, 62, 63, 264, 331
Juozapavičius Audrius 112, 113, 114, 115, 146, 157
Jurkšaitis Kristupas (Jurkschat Christoph) 208
Juška Ričardas 41, 46, 47, 200, 201, 237, 238, 265

K

Kabišaitis Andrius 112, 272
Kačinskaitė-Urbonienė Ieva 50, 163, 325, 326
Kairys Simonas 55, 147, 153, 167, 168, 169, 170
Kanopa Vidmantas 101, 102
Karbauskis Ramūnas 233
Karoblis Petras 328
Kasčiūnas Laurynas 56, 57, 241, 275, 286, 287, 302, 303, 304
Kazimieras Jogailaitis, Kazimieras IV Jogailaitis (Kazimierz IV Jagiellończyk) 208
Kazlauskas Ričardas 208
Keliuotis Juozas 208
Kenedis Džonas Ficdžeraldas (Kennedy John Fitzgerald) 39
Kepenis Dainius 54, 57, 72, 90, 110, 113, 128, 129, 147, 154, 162, 165, 166, 268, 270, 277
Kernagis Vytautas 69, 207
Kilinskas Kęstutis 176
Kindurys Gintautas 117
Kirkutis Algimantas 166
Kiškis Rolandas 219, 221, 223, 224, 234
Klumbys Valdemaras 97
Kopylenka Oleksandras (Kopylenko Oleksandr) 282
Kostkevičiūtė Irena 208
Kotryna Jogailaitė 98
Kreivys Dainius 59, 255, 257, 278, 279, 280
Krušinskas Rytis 176
Kubilius Andrius 66
Kukuraitis Linas 127, 128, 132, 133, 159
Kumpis Arūnas 57
Kumža Algirdas 31, 33, 34, 72
Kupčinskas Andrius 63, 98, 99, 100, 101, 164, 206, 216, 217, 234, 248, 249, 263, 331
Kuzmickienė Paulė 216

L

Labanavičius Deividas 264
Landsbergis Vytautas 32, 36, 72, 73, 291, 293
Landsbergis-Žemkalnis Gabrielius 208
Lapinskas Ignas 208
Laurinkus Mečys 292
Leiputė Orinta 56, 76, 77, 148, 162, 217, 218
Leninas Vladimiras (Lenin Vladimir) 56
Leonardas da Vinčis (Leonardo da Vinci) 264
Lydeka Arminas 91, 192, 193, 194, 195, 196, 247
Lingė Mindaugas 51, 92, 173, 188, 189, 190, 191, 219, 237, 253, 254, 255, 297, 302, 310, 311, 312, 313, 314
Litvinov Genadij 334
Liubajevas Rustamas 222, 230
Liūnė Sutema, Nagytė-Katiliškienė Zinaida 84, 85
Liuteris Martynas (Luther, Luder Martin) 35
Londonas Džekas (London Jack, Chaney John Griffith) 33
Lozoraitis Stasys 36, 278
Lukašenka Aliaksandras (Lukašenka Aliaksandr) 59

M

Macaitis Alfonsas 31
Macijauskas Mindaugas 137
Maikštėnas Darius 52
Majauskas Mykolas 132
Maksimaitienė-Girčytė Ona 208
Marcinkevičius Justinas 32, 53
Marksas Karlas (Marx Karl) 33
Masiulis Kęstutis 39, 96, 115, 145, 179, 201
Matelis Bronislovas 92, 260
Matijošaitis Marius 266, 286
Matulaitis, Matulevičius Jurgis Boleslovas 84
Matulas Antanas 52, 74, 76, 77, 80, 85, 86, 103, 130, 131, 142, 143, 144, 145, 146, 162, 164, 165, 166, 173, 199, 202, 203, 324, 325, 328
Matulevičius Algimantas 188
Mazuronis Andrius 117, 156, 157, 328, 330

Mažeika Kęstutis 89, 91, 125, 150, 153, 171, 172, 176, 242, 332
Mažeika Vaidotas 222, 229, 230
Meilutytė Aldona 271
Meškaitytė Lida (Lidija) 84, 85
Milašius Oskaras, Liubičius-Milašius Oskaras Vladislovas (Lubicz-Milosz Oscar Vladislas de) 84
Mitalas Vytautas 31, 64, 65, 81, 98, 235, 257, 258, 291, 315
Mitkinas Nikolajus (Mitkin Nikolaj) 31, 32
Mockevičius Rymantas 222, 229
Mogenienė Laima 81
Mopasanas Gi de (Maupassant Guy de, Maupassant Henry René Albert Guy de) 33
Moravskis Stanislavas (Morawski Stanisław) 208
Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 56, 152, 235, 258, 269
Motieka Kazimieras 36, 291, 293

N

Nagienė Laima 37, 44, 62, 64, 81, 109, 146, 188, 209, 211, 215, 217, 218, 236, 237, 257, 280, 303, 312, 335
Narkevič Jaroslav 111
Nausėda Gitanas 72, 327
Navickas Andrius 69, 314
Navickas Kęstutis 46, 102, 159, 172, 242, 335
Navickienė Monika 107, 108, 109, 111, 149, 151
Nefas Mindaugas 97
Ničajienė Rūta 36

O

Olševski Česlav 177, 178, 180, 181, 182, 183, 184
Osten Džeinė (Austen Jane) 337
Ovčinikova Julija (Ovčinikova Julija) 282

P

Pakarklytė Ieva 100
Paksas Rolandas 72
Palionis Andrius 45, 211
Paluckas Gintautas 92, 93, 95, 199, 215, 263, 270
Paulauskas Arūnas 221, 225, 227, 234
Pavilionis Žygimantas 66, 67, 188, 204, 266, 267, 284
Pečiulis Gintaras 272, 273
Pečiulis Marius 176
Pečkauskas Aurimas 148, 153, 161, 162, 163, 164, 165
Pernavas Linas 221, 228, 229, 234
Petrauskas Kipras 33
Petrošius Audrius 68, 101, 272
Pietkiewicz Beata 185, 293
Pistoriusas Borisas (Pistorius Boris) 38, 39
Pocius Arvydas 87, 200, 201, 207, 232, 238, 239, 261, 265, 275, 286, 287, 304
Požėla Renatas 221, 227, 228
Pranckietis Viktoras 43, 45, 101, 103, 330
Puidokas Mindaugas 53, 144
Pupinis Edmundas 79, 123, 257, 287, 288, 289, 290, 334
Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 67, 268, 278

R

Račkauskas Rytis Mykolas 214
Rakutis Valdas 38, 39, 70, 170, 232, 233, 238, 239, 240, 262, 277
Raskevičius Tomas Vytautas 37, 90, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184
Razma Jurgis 31, 50, 51, 52, 79, 80, 98, 103, 117, 146, 172, 173, 235, 285, 291, 304, 318, 325
Rimkūnas Algimantas 285
Rojaka Jekaterina 130
Rudelienė Edita 42, 264
Rupšys Valdemaras 57

S

Sabatauskas Julius 70, 71, 72, 73, 75, 95, 97, 107, 136, 157, 175, 183, 221, 237, 238, 263, 276, 282, 322, 328
Sabutis Eugenijus 71, 216, 217, 276
Sagaitienė Dovilė 176
Sakalauskas Gediminas 107, 109, 110, 111
Salys Antanas 208
Sasnauskas Julius 208, 265, 307
Saulynas Antanas 208
Savickas Lukas 127, 251, 252
Sejonienė Jurgita 68, 76, 77, 86, 95, 96, 145, 202, 204, 205, 336
Semeška Vilius 38, 41, 43, 69, 174
Sent Egziuperi Antuanas de (Saint-Exupéry Antoine de) 33
Sysas Algirdas 49, 90, 96, 102, 103, 110, 112, 129, 130, 132, 133, 158, 266, 284, 333, 335
Skaistė Gintarė 49, 57, 99, 118, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 137, 138, 146, 147, 166, 173, 267, 298, 328
Skamarakas Matas 71, 81, 146, 276
Skardžius Artūras 52, 56, 74, 77, 81, 103, 125, 126, 138, 142, 143, 146, 149, 151, 159, 209, 210, 216, 236, 241, 256, 257, 264, 267, 268, 279, 280, 281, 303, 333, 336
Skritulskas Mindaugas 63, 64, 93, 99, 189, 199, 236, 247, 248, 251, 252, 294, 295, 331
Skuodis Marius 124, 147, 149, 151
Skvernelis Saulius 233, 327

Slušnys Linas 86, 95, 96, 142, 143, 202, 274, 324, 325
Smetonienė Sofija 33
Sniečkus Antanas 72, 73
Sotnikovas (Sotnikov) 34
Stalinas Josifas (Stalin Josif) 31, 32, 70, 277
Starkevičius Kazys 211, 212, 275, 277, 290
Staveckaitė-Notari Ramona 176
Steponavičiaus Algirdas Eugenijus 208
Stepukonis Šarūnas 147
Stončaitis Algirdas 111, 148, 227
Streikus Arūnas 176
Streikus Zenonas 81, 146, 204
Surplys Giedrius 38, 40, 66, 307

Š

Šakalienė Dovilė 188, 219, 221, 222
Šalaševičiūtė Rimantė 42, 81, 146, 274, 324, 325
Šapalas Mikelis 208
Šapoka Vilius 52, 327
Šarknickas Robertas 45, 53, 60, 129, 152, 154, 170, 179, 183, 186, 269, 271, 301
Šatrijos Ragana, Pečkauskaitė Marija 208
Šatūnas Simonas 283, 284, 285
Šemeta Pranciškus Stanislovas Justinas (Szemiot Franciszek) 208
Šernas Vytautas 208
Šilinskas Vytautas 123, 131, 132, 133, 134, 152, 157, 158, 159, 160
Šimėnas Albertas 292
Šimonytė Ingrida 60, 147, 148, 149, 151, 179, 183, 237, 252, 264, 268, 269, 281, 314, 328
Širinskienė Agnė 94, 109, 126, 253, 257, 313, 314
Šiugždinienė Jurgita 97, 98, 147, 176, 207, 208, 213, 238

T

Tamašunienė Rita 44, 60, 111, 123, 124, 152, 166, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 186, 217, 219, 253, 269, 284, 288, 338
Tapinas Andrius Balys 53
Targamadzė Vilija 45, 130, 152
Terleckas Antanas 176
Tysliava Juozas 208
Tomilinas Tomas 126, 127, 128
Trampas Donaldas (Trump Donald) 236, 270
Trinkjeris Andrėja (Trinchieri Andrea) 43, 45
Trinkūnaitė Ieva 107, 109
Tumėnas Stasys 37, 59, 69, 101, 149, 151, 185

U

Urbanavičius Justinas 320

V

Vagner Viktorija (Vagner Viktorija) 282
Vaiciukevičiūtė Agnė 175
Vaičiūnas Žygimantas 176, 327
Vainienė Rūta 145
Vaitkus Romualdas 46, 47, 81, 101, 146, 200, 201, 240, 251, 252
Valionytė Birutė 36, 293
Valkiūnas Valdemaras 103, 104, 113, 201, 219, 233, 267, 327
Varkalys Jonas 172, 242, 243, 287, 290
Vasiliauskas Mečislovas 208
Veryga Aurelijus 166
Vydūnas, Storosta Vilhelmas (Storost Wilhelm) 270, 271
Vilkauskas Kęstutis 36, 58, 59, 71, 129, 134, 150, 153, 169, 213, 231, 232, 233, 236, 238, 276, 303
Vinkus Antanas 168, 171, 212, 213, 284, 285
Vyšniauskas Andrius 185
Vyšniūnas Algis 177
Vivulskis Antanas 208

Z

Zananavičius Albinas 326
Zimaitis Ignas 177
Zingeris Emanuelis 39, 42, 46, 65, 66, 67, 98, 172, 192, 278, 282, 311, 327

Ž

Žalys Alfonsas 31, 33, 34, 35, 36, 70, 72
Žaltauskas Martinas 41, 65, 108, 109
Žemaitaitis Remigijus 277, 298
Žemaitė, Beniuševičiūtė-Žymantienė Julija 33
Žygimantas Senasis, Žygimantas II Senasis, Zigmantas I Senasis (Zygmunt I Stary) 98
Žilienė Inga 78, 79
Žukauskas Artūras 42, 43, 136
Žvironas Darius 222, 225, 234

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Devintoji sesija
2024 m. spalio 3 d. – lapkričio 12 d.
420 – 431 posėdžiai

ISSN 2538-7979. 2025 09 12. 33,8 apsk. leid. l.
Tiražas 12 egzempliorių. Užsakymas 2025-1878-2
Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija,
Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius.
Interneto puslapis *www.lrs.lt*
Spausdino UAB „Printėja“,
Gedimino g. 16-1, LT-56128 Kaišiadorys.
Interneto puslapis *www.printeja.eu*